Školský vzdelávací program

„Umenie v srdci“

Základná umelecká škola Nemšová
Ľuborčianska 2, 914 41 Nemšová

koordinátor: Bc. Viera Muntágová, DiS. art.
riaditeľka školy

1 Názov vzdelávacieho programu :

„Umenie v srdci“

Druhy štúdia:
Prípravné štúdium – dĺžka štúdia: najviac dva ročníky
Základné štúdium – **1. stupeň** - dĺžka štúdia: najviac deväť ročníkov
2. stupeň - dĺžka štúdia: najviac štyri ročníky
Štúdium pre dospelých - dĺžka štúdia: najviac štyri ročníky

Stupne základného umeleckého vzdelania:
Stupeň umeleckého vzdelania: **ISCED 1 B**
Primárne umelecké vzdelanie

- prvá časť prvého stupňa základného štúdia
- dĺžka štúdia: najviac štyri ročníky

Stupeň umeleckého vzdelania: **ISCED 2 B**
Nižšie sekundárne umelecké vzdelanie

- druhá časť prvého stupňa základného štúdia
- dĺžka štúdia: najviac päť ročníkov

Vyučovací jazyk: slovenský

Študijná forma: denná

Druh školy: štátna

Predkladateľ:
Názov školy: Základná umelecká škola Nemšová
Adresa: Ľuborčianska 2, 914 41 Nemšová
IČO: 37920201

Štatutárny orgán: riaditeľka školy Bc. Viera Muntágová, DiS. art.

Forma hospodárenia: rozpočtová organizácia s právnou subjektivitou

Zriaďovateľ: Mesto Nemšová

Koordinátor pre tvorbu Školského vzdelávacieho programu: Bc. Viera Muntágová, DiS. art.

2 Vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania

Základná umelecká škola Nemšová, so sídlom Ľuborčianska 2 Nemšová podľa § 49, ods. 1 a 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov zabezpečuje umeleckú výchovu a vzdelávanie podľa vzdelávacieho programu odboru vzdelávania prevažne pre žiakov základnej školy. Organizuje aj štúdium pre deti vo veku pred plnením povinnej školskej dochádzky, žiakov stredných škôl a dospelých.

Naša škola v súčasnosti poskytuje základné umelecké vzdelanie , pripravuje na štúdium odborov vzdelávania umeleckého zamerania na stredných školách a na konzervatóriách, pripravuje na štúdium na vysokých školách s pedagogickým a umeleckým zameraním.

Školský vzdelávací program ďalej len (ŠkVP) školy vychádza a opiera sa o inovovaný Štátny vzdelávací program pre základné umelecké školy a upresňuje obsah vzdelávania ako profiláciu školy, v ktorej sú zakomponované záujmy a potreby žiakov, rodičov, zriaďovateľa a možnosti lokálnych podmienok.

V našej škole sa venujeme výučbe hudobného, výtvarného, literárno - dramatického a tanečného odboru, v rámci ktorých je výučba prispôsobená individuálnym schopnostiam žiakov, ktorá je zabezpečená najmä rôznymi variantmi študijných programov. Tento výchovný princíp sa uplatňuje vo všetkých odboroch na všetkých stupňoch štúdia, kde hlavným cieľom je zabezpečiť žiakovi možnosť rozvíjať svoj talent.

Cieľom našej školy je výchova žiaka umením (formovanie osobnosti), k umeniu (rozvoj schopnosti prijímať a tvoriť umenie) a pre umenie (príprava na profesionálnu umeleckú činnosť).

V súlade s jej **stanovenými cieľmi,** žiaci, podľa svojich individuálnych schopností**:**

- rozvíjajú kreatívne myslenie,
- rozvíjajú emočnú inteligenciu,
- pestujú zmysel pre dobro a krásu,
- uvedomelo esteticky vnímajú,
- komunikujú a vyjadrujú svoje myšlienky prostredníctvom vyjadrovacích prostriedkov umenia,
- vytvárajú artefakty a realizujú nápady vlastným spôsobom,
- spracovávajú informácie z oblasti umenia a kultúry,
- orientujú sa vo svete umenia a v kultúre.

Po ukončení umeleckého vzdelania v ZUŠ by mal mať absolvent školy osvojené základy hudobnej, výtvarnej, tanečnej a literárno - dramatickej gramotnosti. Spôsobilosti, ktoré žiaci majú možnosť dosiahnuť získaním umeleckého vzdelania na škole, sú základom pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa. **Jednotlivé kľúčové kompetencie,** ktoré žiaci počas štúdia majú možnosť získať, sa navzájom prelínajú a korelujú, sú výsledkom celkového procesu vzdelávania. Absolvent ZUŠ má osvojené:

- **sociálno-komunikačné spôsobilosti**
  - vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane primerane veku,
  - dokáže určitý čas sústredene pracovať, náležite reagovať,
  - ústretovo komunikuje so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi, so všetkými, s ktorými prichádza do kontaktu,

- rozumie rôznym prejavom verbálnej a neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať a vyjadriť svoj názor,
- využíva technické prostriedky osobnej komunikácie na základnej úrovni,
- vníma kultúrnu rozmanitosť a má záujem o primeranú formu medzikultúrnej komunikácie.

- **spôsobilosti k celoživotnému učeniu sa**
  - je schopný využívať (svoje) osvedčené postupy učenia sa, pričom si uvedomuje svoje silné a slabé stránky,
  - dokáže uplatniť získané znalosti a spôsobilosti v rozličných životných situáciách,
  - dosiahol základnú úroveň motivácie k celoživotnému učeniu sa.

Spôsobilosti sociálne a personálne

- dokáže spolupracovať v skupine, akceptuje pravidlá práce v tíme, preberá svoju a tímovú zodpovednosť za výsledky spoločnej práce,
- dokáže sa primerane zapojiť do diskusie, pričom rešpektuje aj iné názory,
- uvedomuje si svoj potenciál, osobné kvality v súlade so svojim osobným rozvoj a cieľom.

Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- rozvíja schopnosť tvoriť a prijímať umenie,
- dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky,
- vníma a chápe význam umenia a kultúrnej komunikácie,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície

3 Stupeň vzdelania, ktorý sa dosiahne absolvovaním školského vzdelávacieho programu alebo jeho ucelenej časti

V zmysle zákona 245/2008 § 17 ods. 1 o výchove a vzdelávaní môže žiak úspešným absolvovaním vzdelávacieho programu v odboroch vzdelávania v ZUŠ získať ***základné umelecké vzdelanie***. Aby boli tieto stupne vzdelania kompatibilné a porovnateľné s medzinárodnou klasifikáciou stupňov vzdelania podľa ISCED (International Standard Classification of Education), bol prvý stupeň základného štúdia v základnej umeleckej škole rozčlenený na prvú a na druhú časť.

Primárne umelecké vzdelanie (ISCED 1 B) – dosiahne žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu v prvej časti prvého stupňa základného štúdia ZUŠ. Osvedčením o získanom stupni vzdelania je záverečné vysvedčenie s doložkou „Žiak získal primárne umelecké vzdelanie“.

Ciele primárneho vzdelávania:

- rozvíjať emočnú inteligenciu, pestovať zmysel pre dobro a krásu,
- budovať v dieťati hodnotový systém a obranyschopnosť voči tlaku reklamy, gýču, preferencii materiálnych hodnôt a pod.,

- usmerňovať dieťa k vyšším duchovným hodnotám,
- rozvíjať kreatívne myslenie,
- prispôsobovať sa potrebám konkrétnych oblastí, zohľadňovať nové, trendy vo vývoji v umení,
- venovať sa osobnostnému vývoju vo výbere a orientácií v umení,
- vzdelávať a rozširovať obzor žiakov v komunikačno-ľudskej oblasti i na odbornej umeleckej úrovni,
- úzka spoluprácu ZUŠ nielen so základnými školami v mieste pôsobenia, ale i s obcou, kultúrnymi centrami či umeleckými súbormi v mieste školy a pod.,

Absolventi primárneho umeleckého vzdelania získajú schopnosť logicky uvažovať, ovládajú základy hudobného, výtvarného a tanečného a literárno – dramatického odboru, terminológiu a gramotnosť podľa učebných osnov. Ovládajú rôzne techniky umeleckej tvorby (alebo interpretácie) na vekovo primeranej úrovni v súlade s učebnými osnovami a individuálnymi dispozíciami žiakov.

Nižšie sekundárne umelecké vzdelanie (ISCED 2 B) – dosiahne žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu v druhej časti prvého stupňa základného štúdia ZUŠ. Osvedčenie o získanom stupni vzdelania je záverečné vysvedčenie s doložkou „Žiak získal nižšie sekundárne umelecké vzdelanie“. Získaním nižšieho sekundárneho vzdelania je hlbšie rozvíjať a utvrdzovať odborné zručnosti, podporovať kreativitu žiakov schopnosťou hľadať a nachádzať originálne riešenia. Je aj prípravou na štúdium v odborných umeleckých školách alebo v osobnostnej umeleckej sfére.

Ciele sekundárneho vzdelávania:

- naďalej rozvíjať emočnú inteligenciu,
- neustále rozvíjať zmysel pre dobro a krásu,
- budovať v dieťati hodnotový systém a obranyschopnosť voči tlaku reklamy, gýču, preferencii materiálnych hodnôt a pod.,
- usmerňovať žiaka k vyšším duchovným hodnotám,
- podporovať kreatívne myslenie,
- prispôsobovať sa potrebám v konkrétnych oblastiach, zohľadňovať nové trendy vo vývoji v umení,
- venovať sa osobnostnému vývoju vo výbere a orientácií v umení,
- vzdelávať a rozširovať obzor žiakov v komunikačno-ľudskej oblasti i na odbornej umeleckej úrovni,
- naďalej úzko spolupracovať nielen so základnými školami v mieste pôsobenia, ale i s mestom, kultúrnymi centrami či umeleckými súbormi v mieste školy a pod.,
- primerane veku rozvíjať kľúčové spôsobilosti, zmysluplné základné vedomosti a znalosti a podporovať záujem o celoživotné vzdelávanie.

Absolventi nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania si upevnili osvojené základy hudobnej, výtvarnej, tanečnej, literárno-dramatickej a kultúrnej gramotnosti. Nadobudli nové zručnosti vyučovaných techník a spôsobilosti učenia sa. Majú schopnosť sebareflexie, sú spôsobilí ústretovo komunikovať a vnímať potreby iných. V oblasti hudby, výtvarného a tanečného umenia komunikujú odborným jazykom.

4 Vlastné zameranie školy

Naša škola ponúka výučbu v umeleckých odboroch: hudobný, výtvarný , literárno-dramatický odbor a tanečný odbor. Poskytuje vzdelanie na základnom stupni umeleckého vzdelávania. Absolventi našej školy ďalej pokračujú vo svojom umeleckom prejave ako amatérski umelci, ktorí sú schopní tvoriť, interpretovať a prijímať umenie zo svojho okolia. Žiaci so zvýšeným záujmom a predpokladmi o umeleckú tvorbu ďalej pokračujú vo svojich študijných odboroch na stredných školách a konzervatóriách, prípadne na vysokoškolských školách umeleckého a umelecko-pedagogického zamerania.

Záujem detí o štúdium v jednotlivých odboroch je podmienený stálym zvyšovaním a atraktívnym prístupom k jednotlivým vyučovacím činnostiam a tiež personálnym, materiálnym a technickým zabezpečením školy.

Vo vlastnom zameraní školy v hudobnom odbore vychádzame z charakteristík regiónu ako silne dychárskej oblasti, súčasťou školy sú i komorné zoskupenia, súbory a orchester.

Hudobný odbor

Hudobný odbor školy je charakteristický súhrou individuálneho vyučovania (hra na nástroji, spev) a skupinových aktivít (predmety hudobná náuka, komorná a súborová hra, komorný spev, orchestre a pod.). Prostredníctvom hudby vychováva deti v prípravnom štúdiu, žiakov v primárnom a nižšom sekundárnom umeleckom vzdelávaní a v II. stupni základného štúdia.

Celková výučba prepája praktické (interpretačné a tvorivé) zručnosti s rozvíjaním emocionálnych a racionálnych (duševných, mravných, etických, sociálnych, vedomostných, logických a kreatívnych) kompetencií žiaka. Nutným predpokladom rozvoja hudobného talentu je paralelné rozvíjanie motorických zručností, hudobného cítenia a hudobného myslenia. Preto je potrebné postupné získavanie teoretických vedomostí v úzkom prepojení so živou hudbou.

Ciele umeleckého vzdelávania v hudobnom odbore:
Žiaci:

- sú schopní na primeranej úrovni interpretovať a tvoriť umelecké dielo,
- sa orientujú v druhoch umenia a vedia prijímať umenie,
- aplikujú nadobudnuté kompetencie v jednotlivých študijných zameraniach v praxi,
- preukazujú schopnosť komunikácie v umeleckej oblasti,
- získavajú a správne pracujú s informáciami v oblasti umeleckej inštrumentálnej interpretácii a v oblasti medzipredmetových vzťahov,
- analyzujú a tvorivo riešia problémy vo vyučovacom procese.

V hudobnom odbore môžu žiaci študovať nasledovné študijné zamerania:
hra na klavíri,
hra na husliach,
hra na gitare, hra na elektrickej gitare, hra na basovej gitare,
hra na akordeóne,
hra na heligónke,
hra na cimbale,

hlasová výchova, spev, komorný a zborový spev,
hra na sopránovej zobcovej flaute, hra na priečnej flaute,
hra na klarinete,
hra na saxofóne,
hra na B trúbke, hra na barytóne, hra na trombóne, hra na krídlovke, hra na pozaune a hra na tube,
hra na bicích nástrojoch.

Profil absolventa hudobného odboru

Absolvent **prvej časti I. stupňa základného štúdia** - primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1 B):

- získal základy odborného jazyka a komunikácie v umeleckej oblasti,
- rozlišuje charakter skladieb podľa obsahu, nálady a tempa a štýlového obdobia,
- rozpoznáva hudobnú formu skladby, jej štruktúru, jednotlivé časti,
- zvládne interpretáciu skladieb podľa obsahového štandardu,
- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých vyjadrovacích prostriedkov študijného zamerania, v ktorom si rozvinul schopnosť tvoriť a prijímať umenie na danej úrovni stupňa ukončeného vzdelania,
- úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií, ktoré absolvent dosiahol na konci prvej časti primárneho umeleckého vzdelávania I. stupňa základného štúdia nie je ukončená, vytvára len základ pre následné stupne vzdelávania.

Absolvent **druhej časti I. stupňa základného štúdia** - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2 B):

- má osvojené základy umeleckej výchovy a vzdelávania v danom študijnom zameraní,
- interpretuje zložitejšie polyfónne skladby, interpretuje skladby rôznych období, štýlov a žánrov,
- systematizuje komplexné vedomosti z hudobnej teórie, dejín hudby a ich praktické využitie v hre na hudobných nástrojoch,
- venuje pozornosť rozvoju kultivovaného hudobno-interpretačného prejavu,
- venuje pozornosť rozvoju sluchovo-hudobnej predstavivosti a metro - rytmického cítenia,
- získal základy pre osvojenie účinných techník celoživotného učenia sa a pre rozvoj nadobudnutých spôsobilostí,
- je schopný umelecky pôsobiť v rôznych skupinách, súboroch, umeleckých formáciách,
- rozpoznáva druhy umenia, ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky, uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoje názory a postoje k estetickým hodnotám, správa sa kultúrne, kultivovane primerane okolnostiam, situáciám a sociálnym potrebám,
- je schopný využívať nadobudnuté teoretické i praktické poznatky a dokáže ich uplatniť pri ďalšej samostatnej činnosti, svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať a je schopný primerane reagovať na nové trendy,
- úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiak dosiahne v druhej časti nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania základného štúdia nie je ukončená, vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

Absolvent **II. stupňa základného štúdia:**

- je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti,
- absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia je pripravený na vysokoškolské štúdium na školách umelecko-pedagogického zamerania,
- ovláda hru na hudobnom nástroji na úrovni prislúchajúcej danému stupňu vzdelania,
- zdokonaľuje interpretačné zvládnutie skladieb,
- dokáže aktívne pôsobiť v hudobných zoskupeniach ako hráč sólového partu i ako sprievodný hráč, alebo sólista
- svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať, je schopný primerane reagovať na nové trendy i na spoločenský vývoj,
- na základe získaných poznatkov a skúsenosti dokáže hodnotiť a kriticky pristupovať k ďalšiemu tvorivému procesu,
- pozná a primerane uplatňuje technické, výrazové a vyjadrovacie prostriedky hry na hudobných nástrojoch, má vedomosti z dejín hudby, dokáže odborne vyjadriť svoj umelecký názor, pozná historické a estetické zákonitosti umenia, hudobné diela dokáže interpretovať podľa štýlových období, má vedomosti z hudobnej náuky, hudobných formách a hudobných druhoch, o hudobných nástrojoch,
- úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu v závere druhého stupňa základného štúdia nie je ukončená,
- vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

V rámci skvalitňovania a rozvíjania hudobného vnímania, naši žiaci vytvárajú hudobné zoskupenia s rôznym nástrojovým obsadením, ktoré hrajú rozličné hudobné žánre (vážna hudba, tanečná hudba, ľudová hudba, atď.), ktorými sa prezentujú na rôznych verejných vystúpeniach organizovaných našou školou v spolupráci s mestom a obcami.

Tanečný odbor

Výchovno-vzdelávací proces v tanečnom odbore sa zameriava na všestranné rozvíjanie dispozícií žiakov v oblasti tanečno-pohybového výrazu. Výkonným nástrojom tanečníka je jeho vlastné telo, preto je dôležité osvojiť si činnosť všetkých svalových skupín a jednotlivých častí tela. Ovládanie svalových skupín vytvára dokonalú pohybovú koordináciu. Vnímaním hudobnej zložky sa rozvíja obrazotvornosť a prebúdzanie vlastnej tvorivej sily žiakov. Súlad rytmu pohybu s rytmom hudobným je neodmysliteľnou zložkou v celej tanečnej výchove. Vnímanie hudby žiaci prejavujú tanečným prejavom a improvizáciou.

V oblasti tanečnej praxe získavajú žiaci scénickú skúsenosť z tanečného umenia, nadobúdajú zmysel pre kolektív a zodpovednosť. Vyučujúci vedie žiakov k schopnosti esteticky vnímať a prežívať tanečné umenie, formovať svoj tanečný vkus. Z pohľadu vedenia školy sú sústavne vytvárané podmienky a možnosti prezentácie týchto výsledkov na verejnosti (javiskové priestory, súťažné vystúpenia, prehliadky a pod.), hlavne v oblasti pôsobiska a regiónu školy.

V tomto odbore sa naša škola z dôvodu veľkého záujmu rodičov a zriaďovateľa o zachovanie a rozvoj aj tradičnej ľudovej kultúry a tanečný odbor profiluje dvomi smermi, ktorý sa prenáša do dvoch oddelení odboru:

Oddelenie klasického tanca a oddelenie ľudového tanca.

Táto profilácia sa prejavuje v predmetoch tanečná prax , súborová práca a vo voľbe hlavného predmetu.

Ciele umeleckého vzdelávania v tanečnom odbore:

Žiak:

- ✓ získa všeobecnú orientáciu v oblasti tanečného umenia,
- ✓ rozvíja kompetencie, zručnosti a návyky, ktoré sú predmetom umeleckého vzdelávania v oblasti tanca,
- ✓ aplikuje vedomosti a zručnosti získané vzdelávaním v samotnej tanečnej interpretácii i v pochopení obsahu choreografických diel tanečného umenia,
- ✓ dosiahne úroveň požadovaných schopností a zručností kvalitného tanečníka pre potreby amatérskych tanečných súborov a kvalitného uchádzača pre štúdium na konzervatóriách a vysokej škole umeleckého zamerania,
- ✓ komunikuje jemu vlastným spôsobom a tvorí tanečno-pohybové celky a realizuje nápady a podnety v odbore tanečného umenia.

Cieľom **primárneho umeleckého vzdelávania** v tanečnom odbore ZUŠ je všestranná základná tanečná výchova žiakov pre ďalšie štúdium v tanečných technikách klasického, ľudového a džezového tanca. Zároveň na konci štúdia u mimoriadne nadaných žiakov je možné pokračovať v štúdiu tanca na tanečných konzervatóriách.

Cieľom **nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania** v tanečnom odbore ZUŠ je dôsledným metodickým postupom pripraviť absolventa I. stupňa základného štúdia na záujmovú umeleckú činnosť v súboroch moderného scénického a ľudového tanca, alebo na pokračovanie v štúdiu na II. stupni základného štúdia ZUŠ. Podmienkou úspešného absolvovania I. stupňa je zvládnuť základy tanečných techník (klasický, ľudový a džezový tanec) a realizovať sa v tanečnej praxi na verejnom vystúpení.

Druhý stupeň tanečného vzdelávania prebieha na II. stupni základného štúdia, trvá 4 roky. Po absolvovaní štúdia, v prípade mimoriadneho talentu žiaka a jeho individuálneho záujmu, je možné absolvovanie talentových prijímacích skúšok na vysoké školy umeleckého zamerania.

Profil absolventa tanečného odboru

Absolvent **prvej časti I. stupňa základného štúdia -** primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1B)

- ✓ dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých vyjadrovacích prostriedkov vo všetkých základných tanečných technikách tanečného odboru,
- ✓ je schopný tvoriť a prijímať umenie na danej úrovni stupňa ukončeného vzdelania,
- ✓ úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií, ktoré absolvent dosiahol na konci prvej časti primárneho umeleckého vzdelávania I. stupňa základného štúdia nie je ukončená, vytvára len základ pre následné stupne vzdelávania.

Absolvent **druhej časti I. stupňa základného štúdia** - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2B):

- ✓ má osvojené základy umeleckej výchovy a vzdelávania v danom vyučovacom odbore,
- ✓ získal základy pre osvojenie účinných techník celoživotného učenia sa a pre rozvoj nadobudnutých spôsobilostí,
- ✓ je schopný umelecky pôsobiť v rôznych tanečných súboroch, umeleckých formáciách,
- ✓ dokáže pomenovať druhy umenia, ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky, uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote, cení si ľudové tradície, rešpektuje vkus iných ľudí,
- ✓ dokáže vyjadriť svoje názory a postoje k estetickým hodnotám, správa sa kultúrne, kultivovane primerane okolnostiam, situáciám a sociálnym potrebám,
- ✓ je schopný využívať osvedčené stratégie učenia sa, nadobudnuté teoretické i praktické poznatky dokáže uplatniť pri ďalšej samostatnej činnosti, svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať a obnovovať,
- ✓ úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu v druhej časti prvého stupňa základného štúdia ZUŠ, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

Absolvent **II. stupňa základného štúdia**

- ✓ je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti,
- ✓ je schopný dodržiavať princípy správneho držania tela v pohybe, v tanci aj v civilnom držaní tela,
- ✓ má rozvinuté prirodzené pohybové danosti: pružnosť a koordináciu jednotlivých častí tela,
- ✓ je spôsobilý uvedomovať si základné princípy jednotlivých tanečných techník a dokáže ich aplikovať v tanečnom vyjadrovaní v rámci tanečnej interpretácie,
- ✓ výučbou jednotlivých tanečných techník v rozsahu tanec - komunikačný prostriedok, dokáže ohodnotiť náročnosť prevedenia a vnímať obsah choreografických diel,
- ✓ má rozvinuté vnútorné improvizačné cítenie, ktoré môže uplatňovať aj vo vlastných tanečných projektoch,
- ✓ dokáže sa orientovať v základnej terminológii hudobnej teórie a ovláda odbornú terminológiu jednotlivých tanečných techník v rozsahu obsahu štúdia,
- ✓ absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia je pripravený na vysokoškolské štúdium na školách umeleckého zamerania.

Výtvarný odbor

Žiaci, ktorí prejavili záujem v oblasti výtvarného sebavyjadrovania môžu svoje nadanie prehĺbiť a rozšíriť v základnom umeleckom vzdelávaní. Edukačný proces je zameraný na rozvíjanie individuálnych schopností žiaka, na budovanie vlastnej individuality prejavujúcej sa autentickou a originálnou výtvarnou tvorbou a osobitými postojmi voči skutočnosti. V nadväznosti na všeobecné vzdelanie metodicky rozvíja tvorivosť v oblasti vizuálnych umení.

Žiaci navštevujúci výtvarný odbor školy nadobúdajú počas štúdia vzdelanie obsahujúce znalosti zo základných výtvarných techník a disciplín: technika kresby a maľby , grafické techniky, modelovanie, keramika, monotypia, linoryt, textilné techniky, alternatívne techniky

a pod. Tiež získavajú zmysel pre estetické cítenie, poznatky z dejín umenia a vývoja výtvarnej kultúry.

Absolventi výtvarného odboru by mali byť schopní samostatnej tvorivej činnosti. Možnosť uplatnenia výtvarných znalostí je v mnohých oblastiach – počnúc estetickou úpravou svojho najbližšieho životného prostredia až po výber ďalšieho vzdelania vo výtvarnej oblasti, čo znamená, že absolvovanie výtvarného odboru ZUŠ sa môže vnímať ako príprava k prijímacím skúškam na rôzne ďalšie školy s výtvarným zameraním (stredné umelecké školy, ale i vysoké školy ako napríklad pedagogické so zameraním na výtvarnú tvorbu v sochárstve, maliarstve, odevnej tvorbe, architektúre, scénografii, odevné, pedagogické školy, aranžérske zameranie škôl) kde je nutné absolvovať talentové skúšky.

Ciele umeleckého vzdelávania vo výtvarnom odbore:

- rozvíjať vizuálnu gramotnosť žiaka, jeho výtvarné vyjadrovacie schopnosti a technické zručnosti,
- otvárať žiakovi možnosti zaradiť sa do kultúrnej tradície na úrovni súčasného myslenia,
- viesť žiaka k orientácii v historickom, modernom i súčasnom umení (z hľadiska štýlov, slohov, používania vyjadrovacích prostriedkov, médií, tém a komunikačných stratégií),
- viesť žiaka k nachádzaniu vlastnej profilácie v oblasti výtvarného vyjadrovania prostredníctvom odhaľovania a rozvíjania jeho špecifických schopností (orientovať ho na hľadanie oblasti umenia, médií, prostriedkov a spôsobov sebavyjadrovania a tvorby, v ktorých dokáže realizovať svoje koncepty, predstavy a fantáziu),
- podporovať a rozvíjať tvorivý prístup žiaka v myslení i vynachádzaní formy, jeho samostatné a prínosné riešenia,
- uvádzať žiaka do intermediálnych a interdisciplinárnych vzťahov súčasnej kultúry.

Profil absolventa výtvarného odboru

Absolvent **prvej časti I. stupňa základného štúdia** - primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1B):

- výtvarne vyjadruje svoje predstavy v kresbe, maľbe, koláži, modelovaní, jednoduchej grafickej technike, v tvorbe objektu,
- pracuje s líniou, farbou, tvarom,
- pomenuje farby a farebné tóny, základné farebné kontrasty (tepelný, svetlostný, sýtostný),
- slovne charakterizujú línie a tvary podľa proporcií a výrazu,
- rozlišuje organické a geometrické tvary, pomenuje kvalitu povrchov podľa opticko-haptického výrazu, stručne charakterizuje vytvorený artefakt,
- zvládne techniku kresby ceruzou rôznej tvrdosti, fixkou rôznej hrúbky, tušom a pierkom (resp. iným nástrojom), štetcom a farbou,
- zvládne techniku maľovania temperovými farbami, suchými, voskovými (resp. olejovými) pastelmi, fixkami, tušmi a kombináciami vybraných techník,
- zvládne techniku modelovania z mäkkého modelovacieho materiálu,

- zvládne jednoduchú grafickú techniku (napr. monotypiu, kartónorez, linorez ...), vytvorí novotvar z neartikulovanej (náhodnej) štruktúry alebo z nájdených predmetov,
- iniciatívne vyhľadáva rozmanité technicko-materiálové riešenia, výtvarne, podľa fantázie vyjadrí vlastné témy a obsahy, výtvarne podľa fantázie reaguje na podnety vizuálnej reality,
- výtvarne, podľa fantázie reaguje na vybrané podnety z oblasti výtvarného umenia z hľadiska foriem, tém a námetov, slovne opíše videné výtvarné dielo, jeho druh,
- výtvarne, podľa fantázie reaguje na podnety z oblasti vybraných druhov umenia – hudby, literatúry, filmu, divadla, tanca,
- výtvarne, podľa fantázie reaguje na podnety z vybraných oblastí poznávania (napr. prírodovedy, vlastivedy, náboženskej a etickej výchovy, matematiky a geometrie ...),
- výtvarne, podľa fantázie reaguje na kultúrne a sociálne témy (zvyky, sviatky, udalosti...).

Absolvent **druhej časti I. stupňa základného štúdia** - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2B):

- cieľavedome vyjadruje svoje predstavy prostredníctvom rôznych médií: kresby, maľby, koláže, modelovania, vybranej grafickej techniky, tvorby objektu, inštalácie, fotografie, videa a elektronických médií,
- cieľavedome pracuje s vyjadrovacími prostriedkami,
- cieľavedome pracuje so zvoleným médiom, materiálom, nástrojom a technikou,
- tvorivo spracúva vlastné koncepty zvoleným spôsobom,
- dokáže výtvarne reagovať na zadanú tému,
- ovláda princípy kompozície (rozvrh plochy alebo priestorového útvaru),
- ovláda princípy radenia, kombinovania, miešania a kontrastov farieb,
- proporčne správne nakreslí videný predmet, proporčne správne vymodeluje videný predmet,
- pozná hlavné znaky historických slohov umenia a architektúry, tendencie moderného umenia a architektúry,
- zvláda realizáciu v zvolenom štýle moderného umenia,
- dokáže svojsky spracovať (interpretovať) tematický alebo formálny podnet zvoleného výtvarného diela,
- dokáže výtvarne reagovať na podnety z oblasti hudby (zvuku), literatúry (textu), filmu (audiovízie), divadla (performancie), tanca (pohybu),
- orientuje sa v hlavných tendenciách súčasného diania vo výtvarnom umení,
- pozná základnú dostupnú literatúru, časopisy (príp. internetové stránky) z oblasti súčasného výtvarného umenia,
- slovne vyjadrí svoj výtvarný zámer, opíše videné výtvarné dielo (druh, médium, technika, výraz),
- dokáže vyjadriť svoj názor na videné výtvarné dielo, je schopný rámcovo zaradiť výtvarné dielo do obdobia (smeru),
- dokáže preniesť skúsenosti z výtvarnej výchovy do svojich spontánnych (voľnočasových) výtvarných aktivít.

Absolvent **II. stupňa základného štúdia:**

- je schopný samostatne tvoriť umelecké diela v okruhu zvoleného média,
- dokáže výtvarne vyjadriť vizuálnu realitu a svoje myšlienkové koncepty,

- dokáže verejne prezentovať výstupy svojej tvorby,
- vie verbálne zdôvodniť koncepciu i realizáciu svojho diela,
- dokáže si získať informácie o možnosti technologických riešení v okruhu zvoleného média, ďalej rozvíjať svoje schopnosti,
- má aktívny divácky vzťah a uvedomelý postoj k dielam výtvarného umenia a k vizuálnej kultúre,
- dokáže zdôvodniť svoje estetické názory,
- dokáže diskutovať o súčasnom umení.

LITERÁRNO – DRAMATICKÝ ODBOR

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Literárno-dramatický odbor je syntetizujúcim odborom, ktorý obsahuje dramatické, pohybové, rečové, prednesové a slovesné tvorivé činnosti, hru s bábkou a písané slovo, prostredníctvom ktorých pôsobí na celkový rozvoj myslenia, cítenia a konania žiakov. Harmonicky rozvíja osobnosť, aktívny tvorivý prístup k základným postojom a premenlivej skutočnosti, pomáha vyrovnávať sa vždy s novými situáciami, ktoré prináša hra, škola, život a práca. Žiaci nadobúdajú schopnosť osobitého a kultivovaného prejavu v divadelnej, prednesovej a slovesnej oblasti. Súčasťou štúdia odboru je teória, história divadla, literatúry a filmu.

Literárno-dramatický odbor vychováva z detí a mládeže budúcich amatérskych divadelníkov, režisérov, recitátorov, vzdelaných a náročných divákov, čitateľov, aktívnych účastníkov a spolutvorcov života našej spoločnosti.

Absolvent tohto odboru nadobudne také skúsenosti a vedomosti, ktoré sú potrebné pre povolania, ktorých úspech závisí na vytvorení dobrého medziľudského kontaktu, vzťahu a spolupráce ako: lekár, zdravotná sestra, vychovávateľ, ale aj pracovníci v terciálnej oblasti. Ďalej povolania, ktoré vyžadujú pohotové a pre poslucháča zrozumiteľné vyjadrovanie ako: právnik, učiteľ, verejný pracovník osvetový, politický a pod.

Komplexný charakter výučby, ktorý zahŕňa aj zvládnutie základných bábkohereckých činností, prednesu a ľahko ovládateľných hudobných nástrojov, pomáha žiakom na prvom stupni pripraviť sa na štúdium odborov detská sestra, učiteľ materských a základných škôl, vychovávateľ.

Cieľom vyučovania na prvom stupni je rozvíjať osobnosť žiaka v oblasti:

- citových, rozumových a morálnych kvalít, najmä schopností kolektívne cítiť a aktívne sa podieľať na vytváraní vzájomnej spolupráce,
- vedomého, osobitého, prirodzeného a pritom kultivovaného vyjadrenia v sociálnej a umeleckej komunikácii,
- základných odborných schopností v dramatickom a slovesnom prejave do takej miery:
  a) aby mohol pokračovať vo vzdelávaní na vyššom stupni,
  b) aby sa mohol aktívne uplatňovať v kultúrno–spoločenskej záujmovej činnosti.

Odborne vedená výučba v literárno-dramatickom odbore na druhom stupni pomáha najtalentovanejším jednotlivcom pripraviť sa na štúdium herectva, réžie, dramaturgie, divadelnej a filmovej vedy, scenáristiky, bábkoherectva, organizácie divadiel, učiteľstva dramatickej výchovy na vysokých umeleckých školách a pedagogických a filozofických

fakultách.

Štúdium v literárno-dramatickom odbore v ZUŠ Nemšová sa uskutočňuje v prípravnom ročníku a na I. stupni základného štúdia v primárnom umeleckom vzdelávaní 1.- 4. ročník 1. časti a 1.- 4. ročník 2. časti.

Prípravné štúdium je zamerané predovšetkým na rozvoj pohybových dispozícií a pestovanie citu pre rytmus, reč a pohyb. Žiaci vo všetkých ročníkoch I. stupňa základného štúdia si osvojujú základné prvky odborných zručností a zároveň sa overujú ich predpoklady pre ďalšie štúdium na stredných školách umeleckého
a pedagogického smeru na II. stupni na VŠMU, PF, FF a pod.,

Výučba v literárno-dramatickom odbore je skupinová. Učebné osnovy sú základnou smernicou pre učiteľa literárno-dramatického odboru, na základe ktorej si učiteľ vyberá postup a metódu práce pri vyučovaní a voľbe materiálov. Zvládnutie cieľov a študijných úloh je podmienkou pre postup žiakov do vyššieho ročníka. Literárno-dramatický odbor úzko spolupracuje s ostatnými odbormi v ZUŠ a so ZŠ.

Absolvent **prvej časti I. stupňa** základného štúdia - primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1B):

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých vyjadrovacích prostriedkov literárno-dramatického odboru a vyučovacieho predmetu, v ktorom si rozvinul schopnosť tvoriť a prijímať umenie na danej úrovni stupňa ukončeného vzdelania.

- úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií, ktoré absolvent dosiahol na konci prvej časti I. stupňa základného štúdia nie je ukončená. Vytvára len základ pre následné stupne vzdelávania.

Absolvent **druhej časti I. stupňa základného štúdia** - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2B):
- má osvojené základy komplexného pestovania citu pre rytmus, reč a pohyb,
- osvojil si základné prvky odborných zručností a zároveň si overuje ich predpoklady pre ďalšie štúdium a odborné zameranie v ďalších ročníkoch.

<u>Dramatická hra</u>
-v hre zvláda jednoduchú charakterizáciu,
-v etude zvláda jednoduchý dramatický príbeh.

<u>Pohyb</u>
-zvláda základy správneho držania tela, svalového napätia a uvoľnenia,
-v jednoduchých pohybových hrách je schopný zvládnuť základné priestorové tvary,
-vie uplatniť zvládnuté pohybové schopnosti v jednoduchej dramatickej akcii.

<u>Reč</u>
- v náročnejších artikulačných cvičeniach zvláda temporytmus reči a zreteľne vyslovovanie všetkých hlások,
-v prednese cvičných textov zvláda zreteľnú výslovnosť a mäkký hlasový začiatok,
- zvládnuté rečové schopnosti vie uplatniť v individuálnom alebo kolektívnom prednese.

Slovesnosť
-zvláda samostatné jednoduché slovné vyjadrenie,
-podmienkou postupu do vyššieho ročníka je zvládnutie základného pravidla dramatickej hry v jednoduchej kolektívnej ukážke.

Absolvent **II. stupňa základného štúdia**:
- je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti,
- absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia v literárno-dramatickom odbore je pripravený na vysokoškolské štúdium na školách umeleckého alebo pedagogického zamerania,
- ovláda hru, základy dramatickej tvorby na úrovni prislúchajúcej danému stupňu vzdelania,
-dokáže aktívne pôsobiť v divadelných súboroch ako herec alebo scenárista,
- svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať,
- je schopný primerane reagovať na nové trendy i na spoločenský vývoj,
- na základe získaných poznatkov a skúsenosti dokáže hodnotiť a kriticky pristupovať k ďalšiemu tvorivému procesu,
- má vedomosti z dejín divadla a dramatickej tvorby, dokáže odborne vyjadriť svoj umelecký názor, pozná historické a estetické zákonitosti divadelného umenia, divadelné a literárne diela dokáže interpretovať podľa štýlových období, má vedomosť o technickej úrovni umeleckého prednesu, javiskového rečového prejavu a túto analýzu vie zužitkovať pri tvorbe osobitej interpretácie.

Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu v závere II. stupňa základného štúdia literárno-dramatického odboru v základnej umeleckej škole, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

Ukončenie I. a II. stupňa základného štúdia – LDO

Podmienkou úspešného absolvovania I. a II. stupňa je zvládnuť základy dramatických techník (prednes, pohyb, prácu v súbore) a realizovať divadelné skúsenosti v praxi na verejnom divadelnom vystúpení.

5 Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania

Naša škola zabezpečuje umelecké vzdelanie pre široký vekový okruh záujemcov od predškolského veku, až po dospelých. V súčasnej dobe poskytuje výčbu v prípravnom štúdiu, základnom štúdiu. Pri splnení určitých podmienok umožňuje aj štúdium s rozšíreným počtom vyučovacích hodín a skrátené štúdium, ktoré škola bude konkretizovať v pedagogických dokumentoch pre príslušný školský rok.

Prípravné štúdium ZUŠ

Prípravné štúdium môže mať maximálne dva ročníky. Je určené pre talentované deti v predškolskom veku a žiakov prvého stupňa základnej školy. Výchovno-vzdelávací proces v PŠ vychádza prevažne zo spontánnych a hrových činností dieťaťa. Rozvíjame prirodzenú túžbu dieťaťa po tvorivosti, fantázii a improvizácii.

Žiaci, ktorí nenavštevovali prvý stupeň základného štúdia, môžu absolvovať jednoročné prípravné štúdium na druhom stupni.

Základné štúdium je rozdelené na prvý stupeň, ktorý má najviac osem ročníkov, okrem výtvarného odboru, ktorý má najviac deväť ročníkov a spravidla nadväzuje na prípravné štúdium. Druhý stupeň má najviac štyri ročníky a spravidla nadväzuje na prvý stupeň základného štúdia.

Prvý stupeň základného štúdia je rozdelený na prvú časť, ktorá má najviac štyri ročníky a na druhú časť, ktorá môže mať najviac päť ročníkov.

Druhý stupeň základného štúdia je určený pre žiakov, ktorí získali požadovanú úroveň umeleckých schopností, zručností, návykov a sú schopní ďalej sa rozvíjať v príslušnom umeleckom odbore. Preto v súlade s § 2, čl. 6 Vyhlášky MŠ SR č. 324/2008 o základnej umeleckej škole v štúdiu na druhom stupni vo všetkých umeleckých odboroch školy môže žiak – absolvent druhej časti prvého stupňa pokračovať

- ak vykonal záverečnú skúšku z hlavného predmetu podľa § 7 ods. 1 vyššie uvedenej vyhlášky a bol klasifikovaný stupňom výborný alebo chválitebný,
- ak to kapacitné a personálne možnosti školy dovolia.

Druhý stupeň základného štúdia môžu priamo výnimočne študovať aj žiaci, na základe výsledkov prijímacej skúšky, ktorých vek, schopnosti, vedomosti a zručnosti zodpovedajú požiadavkám štúdia na druhom stupni.

Rozšírené štúdium je určené pre žiakov s mimoriadne vynikajúcimi študijnými výsledkami, na základe ich schopností, zručností a návykov. O zaradení žiaka do rozšíreného štúdia rozhoduje riaditeľ školy.

Skrátené štúdium je určené žiakom pripravujúcich sa na štúdium na stredných školách, konzervatóriách a vysokých školách pedagogického alebo umeleckého zamerania.

Vyučovanie vo všetkých odboroch školy je *individuálne, skupinové* alebo *kombinované.* Počty žiakov v jednotlivých vyučovacích predmetoch určujú učebné plány.

Prijímanie žiakov na štúdium v ZUŠ

V zmysle zákona 245/2008 § 52 o výchove a vzdelávaní sa stanovuje postup pre prijímanie žiakov na štúdium v ZUŠ.

Podmienkou prijatia na štúdium je splnenie požadovaných predpokladov v prípravnom štúdiu alebo úspešné vykonanie prijímacej skúšky vo zvolenom umeleckom odbore v základnom štúdiu alebo v štúdiu pre dospelých (ďalej len prijímacia skúška), v rámci ktorej sa zisťujú:

a/ v ***hudobnom odbore*** hudobné schopnosti, t.j. *hudobný sluch*, *rytmické cítenie*, *sluchová analýza*, *hudobná pamäť*, *intonácia* a *fyzické predpoklady* ku hre na vybranom hudobnom nástroji.

Predpoklady prijatia:

- zaspievať pieseň podľa vlastného výberu (napr. detskú, ľudovú, umelú,...),
- zopakovať po skúšajúcom krátky rytmický útvar vyťukávaním alebo tlieskaním,

- zopakovať po skúšajúcom krátky melodický útvar podľa ukážky,
- sluchovo rozoznať nižšie a vyššie tóny

b/ v ***tanečnom odbore*** *rytmické*, *hudobné* a *pohybové schopnosti* a *telesná spôsobilosť*.
Predpoklady prijatia:

- predviesť na danú hudbu krátku improvizáciu s tanečným prejavom a zopakovať jednoduché tanečné kroky podľa príkladu skúšajúceho,
- zopakovať po skúšajúcom krátky rytmický útvar vyťukávaním alebo tlieskaním,
- skúšajúci pomocou rôznych cvikov zistí ohybnosť uchádzača a rozsah jeho pohybových schopností

c/ vo ***výtvarnom odbore*** schopnosti *farebného*, *tvarového* a *priestorového* vnímania, stupeň vyjadrovacích schopností, fantázie a kreativity vo výtvarnom prejave.
Predpoklady prijatia:

- nakresliť obľúbený zážitok,
- nakresliť na papier formátu A3, podľa skutočnosti zátišie z guľatých, hranatých a valcovitých predmetov,
- nakresliť na papier formátu A4 postavu,
- vytvoriť kompozíciu z geometrických tvarov a lepením, posúvaním, komponovaním dotvorí do ľubovoľnej podoby (starší ako 10 rokov)
- nakresliť na papier formátu A3, podľa skutočnosti zátišie z guľatých, hranatých, valcovitých predmetov a pokrčenej látky (starší ako 15 rokov)
-

d/ v ***literárno – dramatickom*** odbore
Predpoklady prijatia :

- zaspievať pieseň podľa vlastného výberu (napr. detskú, ľudovú, umelú,...),
- zopakovať po skúšajúcom krátky rytmický útvar vyťukávaním alebo tlieskaním
- vedieť sa predstaviť
- zarecitovať riekanku , báseň, časť poézie, zahrať krátku scénku
- vedieť zopakovať jednoduché tanečné kroky

Termíny a miesto konania prijímacích skúšok, ako aj umelecké odbory a študijné zamerania vyhlasuje riaditeľ školy (dva týždne vopred). Prijímacie skúšky sa konajú spravidla v termíne od 1. apríla do 15. júna, v odôvodnených prípadoch riaditeľ školy môže vyhlásiť aj mimoriadne alebo dodatočné prijímacie skúšky.

Pre objektívnosť prijímania žiakov do jednotlivých odborov, riaditeľ školy zabezpečí najmenej trojčlennú prijímaciu komisiu. Prijímacia komisia posudzuje úroveň umeleckých schopností, zručností a návykov uchádzača o štúdium. Vo výnimočných prípadoch navrhuje riaditeľovi školy zaradiť niektorých uchádzačov do vyššieho ako prvého ročníka.

V prípravnom štúdiu sa diagnostikujú dispozície žiaka a rozvíjajú sa jeho umelecké schopnosti. Absolvovanie prípravného štúdia nezaručuje žiakovi postup do základného štúdia. Do základného štúdia postupujú iba žiaci, ktorí počas prípravného štúdia preukážu dostatočné umelecké nadanie a perspektívu ďalšieho umeleckého rozvoja.

Do základného štúdia, skráteného štúdia a štúdia pre dospelých možno prijať aj uchádzačov, ktorí neabsolvovali prípravné štúdium, ale úspešne vykonali prijímaciu skúšku do príslušného štúdia. Na základe posudzovania jednotlivých umeleckých talentov možno na štúdium prijať aj nadaných uchádzačov, ktorí nedosiahli/prekročili vek odporúčaný v učebnom pláne umeleckého alebo študijného zamerania.

Prihlášku na štúdium záujemca obdrží na prijímacích pohovoroch v danom čase a termíne konania sa týchto skúšok. Druhé kolo prijímacích pohovorov prebieha spravidla prvý septembrový týždeň. V oboch prípadoch je potrebné prihlášku s vyplnenými údajmi odovzdať prijímacej komisii.

6 Učebné osnovy

Učebné osnovy jednotlivých ročníkov sú súčasťou príloh Školského vzdelávacieho programu školy.

7 Učebné plány

Tvoria samostatnú prílohu Školského vzdelávacieho programu: **Príloha č.1**

8 Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Všetky stupne vzdelania, (prvá a druhá časť prvého stupňa základného štúdia, druhý stupeň základného štúdia) ako aj a štúdium pre dospelých bývajú ukončené záverečnou skúškou. Podmienky ukončenia štúdia v jednotlivých odboroch školy sú bližšie špecifikované v prílohách školského vzdelávacieho programu.

Absolvovaním všetkých stupňov vzdelania získava žiak záverečné vysvedčenie, ktoré mu škola vydá po ich ukončení. Absolventi, ktorí úspešne ukončili prvú časť prvého stupňa, získajú záverečné vysvedčenie s doložkou „Žiak získal primárne umelecké vzdelanie“. Absolventi, ktorí úspešne ukončili druhú časť prvého stupňa, získajú záverečné vysvedčenie s doložkou „Žiak získal nižšie sekundárne umelecké vzdelanie“.

Riaditeľ základnej umeleckej školy môže rozhodnúť o predčasnom ukončení štúdia, ak:
a) žiak sústavne alebo závažným spôsobom porušuje školský poriadok,
b) žiak alebo zákonný zástupca žiaka neuhrádza čiastočnú úhradu nákladov podľa § 49 ods. 4. zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon).

Ak žiak alebo zákonný zástupca žiaka neuhrádza čiastočnú úhradu nákladov na štúdium, možno štúdium ukončiť len k 31. januáru alebo k 30. júnu.

9 Personálne zabezpečenie

Vyučovať v ZUŠ v konkrétnom umeleckom odbore môže pedagogický zamestnanec, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti, ktoré sú upravené v zákone č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a vo vyhláške , ktorou sa ustanovujú kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné požiadavky pre jednotlivé kategórie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov v znení neskorších predpisov.

10 Materiálno-technické a priestorové podmienky školy

Hlavná budova Základnej umeleckej školy Nemšová sa nachádza v mestskej časti Ľuborča, kde sa vyučuje hudobný a výtvarný odbor. Tanečný odbor sa vyučuje v ZŠ Janka Palu v Nemšovej a v Spojenej katolíckej škole. Časť hudobného odboru v Nemšovej sa vyučuje v priestoroch mestského múzea a literárno – dramatický odbor v priestoroch Kultúrneho centra v Nemšovej.

Vyučovanie hudobného odboru v Nemšovej prebieha v dvoch budovách ZUŠ v šiestich triedach. Výtvarný odbor má vlastný ateliér s keramickou pecou

ZUŠ Nemšová vyučuje i žiakov na elokovaných pracoviskách v Hornom Srní, v Hornej Súči, v Dolnej Súči, v Skalke nad Váhom, v Soblahove, v Drietome, v Melčiciach -Lieskovom, v Trenčianskej Turnej a Trenčianskych Stankovciach. Na elokovaných pracoviskách prebieha vyučovanie na základných školách ,s ktorými má ZUŠ uzatvorené nájomné zmluvy.

11 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

ZUŠ je povinná zabezpečiť

- bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky v priestoroch, kde prebieha vyučovanie
- poučenie žiakov o pravidlách bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci
- vnútornú smernicu školy o zabezpečení dozoru nad žiakmi a vnútro školský poriadok pre žiakov školy
- pravidelné školenie zamestnancov školy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a proti požiaru
- pravidelné kontroly bezpečnosti a ochrany zdravia a odstraňovanie nedostatkov podľa výsledkov revízií .

12 Dozor nad žiakmi

Pri výchovno-vzdelávacom procese dozor nad žiakmi vykonávajú:

a) v čase vyučovania a pri ostatnej výchovno-vzdelávacej činnosti organizovanej školou pedagogickí zamestnanci školy

b) pri súťažiach, koncertoch, kultúrnych predstaveniach, výstavách a iných činnostiach organizovaných v sídle školy zamestnanci školy poverení riaditeľom školy

c) pri podujatiach, na ktorých sa žiak zúčastní mimo školy, jeden pedagogický zamestnanec do počtu 15 žiakov. Ak sa podujatia zúčastní viac ako 15 žiakov, riaditeľ školy zabezpečí účasť ďalšieho pedagogického zamestnanca na každých ďalších 15 žiakov.

13 Vnútorný systém kontroly pedagogických zamestnancov

-tvorí samostatnú smernicu o hodnotení pedagogických zamestnancov

Je založený na:

- výkonoch žiakov na koncertoch, vystúpeniach, súťažiach
- kreativite a aktivite
- plnení si pracovných povinností
- výsledkoch z hospitácií
- plnení si pracovných povinností

14 Vnútorný systém kontroly a hodnotenia detí a žiakov

Systém kontroly a hodnotenia žiakov základnej umeleckej školy vychádza zo všeobecných pedagogických a psychologických zásad, rozpracovaných v Metodickom pokyne č. 21/2009-R na klasifikáciu a hodnotenie žiakov základných umeleckých škôl, vydaného MŠ SR.

Zásady hodnotenia a klasifikácie žiakov školy:

Súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu na základnej umeleckej škole je hodnotenie a klasifikácia žiakov. Hodnotia sa vedomosti, zručnosti a návyky žiakov získaných v jednotlivých učebných predmetoch podľa požiadaviek učebných osnov. Žiaci sú klasifikovaní na základe priameho pozorovania činnosti žiakov a pripravenosti na vyučovanie. Vedomosti, zručnosti a návyky sa hodnotia predovšetkým prakticky, ústne alebo písomne. V hodnotení sa uplatňuje primeraná náročnosť, pedagogický takt voči žiakom, rešpektujú sa práva detí. Hodnotenie žiakov môže byť realizované slovne a klasifikáciou. Z čoho vyplýva, že má informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu.

Klasifikácia je ďalšia forma hodnotenia, jej výsledky vyjadrujú prospech žiaka (vyhláška MŠ SR č. 324/2008 Z. z.), určený stupňom na štvorbodovej stupnici.

Prospech žiaka v jednotlivých predmetoch sa klasifikuje stupňami:

a) 1. stupeň – výborný
b) 2. stupeň – chválitebný
c) 3. stupeň – uspokojivý
d) 4. stupeň – neuspokojivý

Záverečné hodnotenie žiakov vychádza z výsledkov súhrnnej klasifikácie na konci prvého a druhého polroka príslušného školského roka a vyjadruje sa stupňami:

a) prospel s vyznamenaním,
b) prospel,
c) neprospel.

Žiak prospel s vyznamenaním, ak je z hlavného predmetu klasifikovaný stupňom 1 – výborný, v žiadnom z povinných predmetov nie je klasifikovaný stupňom horším ako 2 – chválitebný a z povinných predmetov nemá horší priemerný prospech ako 1,5.

Žiak prospel, ak ani v jednom z povinných predmetov nie je klasifikovaný stupňom neuspokojivý.

Žiak neprospel, ak má aj po opravnej skúške z niektorého povinného predmetu stupeň 4 – neuspokojivý.

Žiaci v prípravnom štúdiu v jednotlivých umeleckých odboroch sa neklasifikujú, ich štúdium je prípravou na základné štúdium. Hodnotenie s odporúčaním pokračovať alebo nepokračovať v základnom štúdiu sa vykonáva slovne na konci školského roka. Podmienkou

prijatia na základné štúdium je splnenie požadovaných predpokladov a hodnotenie s odporúčaním triedneho učiteľa.

V našej základnej umeleckej škole sa správanie žiakov osobitne neklasifikuje a neovplyvňuje ani klasifikáciu v učebných predmetoch. Na vážnejšie prípady porušovania zásad správania upozorní riaditeľ školy rodiča, v zmysle prijatého vnútorného poriadku školy pre žiakov, ktorý má na zreteli dodržiavanie dohody o právach dieťaťa.

Postup pri klasifikácii a hodnotení:

Získané vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré žiaci dosiahli v učebných predmetoch, sa klasifikujú s požiadavkami učebných osnov. Pri klasifikácii žiakov učiteľ hodnotí dosiahnuté výsledky, ich kvalitu, snahu, aktivitu, samostatnosť, tvorivosť a záujem o študovaný predmet a osobnostný rast žiaka.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa realizuje priebežná a súhrnná klasifikácia.

Priebežné hodnotenie a klasifikácia prebieha počas celého roka, hodnotia sa postupné čiastkové výsledky žiakov. Systematické hodnotenie s klasifikáciou určuje danú špecifickosť obsahu a formy overovania, posúdenia vedomostí, schopností, zručností, zohľadňujúc individuálne osobitosti žiakov, s prihliadnutím na ich psychickú a fyzickú disponovanosť.

Na konci prvého a druhého polroka príslušného školského roka sa uskutočňuje súhrnná klasifikácia žiakov zo všetkých povinných a nepovinných vyučovacích predmetov. Pri hodnotení stupňa prospechu v jednotlivých predmetoch na konci klasifikačného obdobia sa klasifikuje kvalita vedomostí, zručností a návykov žiakov. Stupeň klasifikácie zohľadňuje, že žiaci nemuseli v priebehu klasifikačného obdobia z objektívnych alebo subjektívnych príčin v teoretických alebo praktických výkonoch dosahovať stabilné výsledky. Posudzuje výkony žiakov komplexne a objektívne, v súlade so špecifickosťou obsahu príslušného predmetu a umeleckého odboru.

Hudobný odbor

Stupeň 1 – výborný

Žiak je usilovný, vytrvalý, pracuje primerane svojmu veku celistvo, presne a úplne. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti, zručnosti a návyky a úspešne ich rozvíja v individuálnom i skupinovom prejave. Na vyučovanie sa pripravuje systematicky. Jeho prejav je citovo estetický a technicky správny, spravidla bez nedostatkov. Vo vyšších ročníkoch spravidla účinkuje na verejných podujatiach školy i na súťažiach. Má aktívny záujem o hudobné umenie.

Stupeň 2 – chválitebný

Žiak je usilovný, aktívny, prevažne samostatný, tvorivý a pohotový vo všetkých činnostiach, s menšími nedostatkami. Je schopný s pomocou učiteľa využívať zručnosti a návyky v individuálnom aj skupinovom prejave. Žiak sa na vyučovanie pripravuje systematicky. Naštudované skladby dokáže precítene interpretovať iba s menšími technickými, intonačnými alebo rytmickými nedostatkami.

Stupeň 3 – uspokojivý

Žiak je menej samostatný a aktívny. V poznatkoch, zručnostiach a návykoch, požadovaných učebnými osnovami, má väčšie nedostatky. Potrebuje sústavnú pomoc učiteľa. Je schopný menej využívať svoje schopnosti, zručnosti a návyky v individuálnom a skupinovom prejave. Príprava na vyučovanie nie je systematická. Ak je žiak na konci

školského polroka/roka z hlavného predmetu klasifikovaný stupňom 3 – uspokojivý, škola mu neumožní si zvoliť žiaden voliteľný (nepovinný) predmet.

Stupeň 4 – neuspokojivý

Žiak klasifikovaný stupňom - neuspokojivý nezvláda požiadavky učebných osnov. Získané minimálne osvojené poznatky a zručnosti v praxi nie je schopný aplikovať. Celkový rozvoj jeho hudobných zručností a schopností je neuspokojivý. Nemá prirodzené schopnosti rozvíjať svoje poznatky a zručnosti v danom odbore.

Výtvarný odbor

Stupeň 1 – výborný

Žiak je usilovný, vytrvalý, pracuje primerane svojmu veku celistvo, presne a úplne. Je tvorivý a kreatívny vo výtvarnom vyjadrovaní, uplatňuje vlastné nápady. Je schopný sa výtvarne vyjadrovať svojmu veku, má primerané postoje (vkus, názor, nápaditosť, individualita) v oblasti vizuálnej kultúry. Podľa požiadaviek učebných osnov ovláda materiálové a technické zručnosti na vynikajúcej úrovni. Jeho výtvarný prejav je presvedčivý, osobitý a má umeleckú hodnotu. Jeho práca sa vyznačuje úrovňou vnímania, prežívania, fantázie, predstavivosti a vytvárania vlastných koncepcií. Žiak má, primerané svojmu veku, vedomosti z oblasti dejín umenia. V primárnom umeleckom vzdelávaní najmä vedomosti o materiáloch a základných výtvarných technikách a ich nástrojoch; v nižšom sekundárnom umeleckom vzdelávaní vedomosti o štýloch, základných obdobiach a ich predstaviteľov - umelcov a používaných médiách. Má osobitý prístup k riešeniu tém a zadaní, spôsobu výtvarného myslenia, tvorivého uplatňovania svojej fantázie. Dokáže interpretovať vlastný tvorivý výsledok a je tolerantný voči prejavom, názorom a vkusu iných. Dielo zrealizuje primerane svojmu veku a schopnostiam. Má veľký záujem o výtvarné umenie.

Stupeň 2 – chválitebný

Žiak je menej aktívny, samostatný a tvorivý. Má v poznatkoch a zručnostiach, požadovaných učebnými, osnovami menšie nedostatky. Jeho výtvarný prejav je menej spôsobilý a presvedčivý, vyznačuje sa nižšou schopnosťou členiť plochu, slabší prejav v perspektíve a kompozícii umeleckého diela. Techniky spracovania majú menšie chyby. Vo výtvarných zručnostiach a návykoch sa prejavujú menšie nedostatky a nižšia nápaditosť pri realizácii danej témy. Jeho tvorba je realizovaná primerane svojmu veku a schopnostiam. Má záujem o výtvarné umenie.

Stupeň 3 – uspokojivý

Žiak je menej aktívny, samostatný a tvorivý. Jeho poznatky a zručnosti, požadované učebnými osnovami, majú väčšie nedostatky. Výtvarný prejav žiaka je menej presvedčivý a pôsobivý. Jeho zručnosti a návyky majú slabší prejav pri realizácii zadanej témy aj v technike spracovania. Potrebuje sústavnú pomoc učiteľa. Je schopný menej využiť svoje vedomosti a zručnosti v individuálnom a skupinovom prejave. Má menší záujem o výtvarné umenie.

Stupeň 4 – neuspokojivý

Žiak klasifikovaný stupňom - neuspokojivý nezvláda požiadavky učebných osnov. Vo výtvarných činnostiach je väčšinou pasívny. Svoje minimálne osvojené poznatky a zručnosti nie je schopný v praxi aplikovať. Jeho výtvarné schopnosti a zručnosti sú neuspokojivé. Nemá prirodzené schopnosti rozvíjať svoje poznatky a zručnosti v danom odbore. Dielo nedokáže zrealizovať do finálnej podoby.

Tanečný odbor

Stupeň 1 – výborný

Žiak samostatne a tvorivo aplikuje osvojené vedomosti, zručnosti, návyky vo všetkých tanečných prvkoch a v skladbách podľa požadovaných učebných osnov. Je schopný dostatočne presne, úplne a samostatne aplikovať osvojené vedomosti, zručnosti, návyky v praxi. Výborne využíva svoje telesné dispozície, ktoré rozvíja v individuálnom i skupinovom prejave. Jeho pohybový prejav je esteticky pôsobivý, osobitý, precítený, presný, výrazový bez nedostatkov. Je usilovný a vytrvalý pri rozvíjaní tanečnej techniky s výrazným hudobným cítením. Má veľký záujem o tanečné umenie.

Stupeň 2 – chválitebný

Žiak je menej samostatný, aktívny a tvorivý. V jeho poznatkoch a zručnostiach, požadovaných učebnými osnovami, sú menšie nedostatky. Využíva svoje schopnosti, zručnosti a návyky v individuálnom a skupinovom prejave. Má iba menšie nedostatky v muzikalite, estetickom, rytmickom cítení a v technickom prevedení prvkov. Osvojené poznatky, zručnosti a návyky aplikuje menej tvorivo. Má záujem o tanečné umenie.

Stupeň 3 – uspokojivý

Žiak je menej samostatný, aktívny a tvorivý. V jeho poznatkoch a zručnostiach, požadovaných učebnými osnovami, sú väčšie nedostatky. Menej využíva svoje schopnosti a zručnosti v individuálnom a skupinovom prejave. Čiastočne mu chýba muzikalita a estetické cítenie, častejšie sa vyskytujú technické nedostatky a rytmické nepresnosti. Žiak vyžaduje sústavnú pomoc a usmerňovanie učiteľa. Je schopný svoje osvojené poznatky, zručnosti a návyky aplikovať len s pomocou učiteľa. Má menší záujem o tanečné umenie.

Stupeň 4 - neuspokojivý

Žiak klasifikovaný stupňom – neuspokojivý nezvláda požiadavky učebných osnov. Svoje minimálne osvojené poznatky a zručnosti nevie aplikovať v praxi. Chýba mu usilovnosť, vytrvalosť, hudobné cítenie, tvorivé schopnosti a záujem o tanec. V jeho činnostiach sa prejavujú závažné nedostatky a tanečné prejavy sú na nízkej estetickej a technickej úrovni. Nemá prirodzené schopnosti, zručnosti rozvíjať v danom odbore. Žiak nie je schopný zapamätať si nadväznosť jednotlivých tanečných prvkov.

Literárno-dramatický odbor

Stupeň 1 – výborný

Žiak ovláda poznatky a zručnosti požadované učebnými osnovami dostatočne celistvo, presne a úplne. V dramatických činnostiach je aktívny, tvorivý a samostatný. Výborne využíva svoje osobné predpoklady, ktoré rozvíja v individuálnom a skupinovom prejave. Jeho dramatický a slovesný prejav je esteticky pôsobivý z hľadiska rečových, pamäťových, vyjadrovacích a pohybových zložiek. Osvojené poznatky, zručnosti a návyky aplikuje tvorivo, dokáže ich predviesť na verejných podujatiach školy a súťažiach. Má aktívny záujem o dramatické umenie a literatúru.

Stupeň 2 – chválitebný

Žiak má v poznatkoch a zručnostiach požadovaných učebnými osnovami menšie

nedostatky. Je usilovný, aktívny, prevažne samostatný, pohotový, tvorivý. Jeho dramatický a slovesný prejav má menšie nedostatky z hľadiska rečových, pamäťových, vyjadrovacích a pohybových zložiek. Využíva svoje schopnosti v individuálnom i skupinovom prejave. Vedomosti z oblasti literatúry, princípov dramatickej hry, spevu a pohybu uplatňuje s menšou pomocou učiteľa. Osvojené poznatky, zručnosti a návyky aplikuje spravidla samostatne a dokáže ich predviesť na menej významných podujatiach školy. Má záujem o dramatické umenie a literatúru.

Stupeň 3 – uspokojivý

Žiak má v poznatkoch a zručnostiach požadovaných učebnými osnovami väčšie nedostatky. Je menej aktívny, samostatný, pohotový a tvorivý. Menej využíva svoje schopnosti, zručnosti a návyky v individuálnom a skupinovom prejave. Vedomosti z oblasti literatúry, princípov dramatickej hry, spevu a pohybu uplatňuje s výraznou pomocou učiteľa a dokáže ich predviesť len na triednych podujatiach. Má menší záujem o dramatické umenie a literatúru.

Stupeň 4 – neuspokojivý

Žiak nezvláda požiadavky učebných osnov. Vo všetkých činnostiach je prevažne pasívny a rozvoj jeho zručností a schopností je neuspokojivý, v jeho činnostiach sa prejavujú závažne nedostatky. Literárno-dramatický prejav je väčšinou chybný a málo estetický. Minimálne osvojené vyjadrovacie a pohybové prostriedky na dosiahnutie elementárnych zákonitostí dramatickej hry nevie aplikovať v praxi ani s pomocou učiteľa. Neprejavuje záujem o estetiku reči, hry, deja a nevyvíja potrebné úsilie o štúdium. Celkový rozvoj jeho schopností, zručností a návykov v dramatickom umení je neuspokojivý. Nemá záujem o dramatické umenie, literatúru ani o štúdium v ZUŠ.

Hodnotiaci stupeň prospechu u povinných i nepovinných predmetov v jednotlivých odboroch na konci klasifikačného obdobia určuje kvalitu vedomostí i zručností, ktorú žiaci dosiahli na konci klasifikačného obdobia. Pri klasifikácii sa zohľadňuje celkový prospech žiakov, ako aj výsledky skúšok a prehrávok, účinkovanie na rôznych druhoch podujatí a vystúpení v škole i mimo nej, prezentácia na výstavách, účasť a výsledky v súťažiach. V hodnotení učiteľ zohľadňuje objektívne a subjektívne príčiny ovplyvňujúce teoretické alebo praktické výkony žiakov. Hodnotí výkony žiakov komplexne a objektívne v súlade so špecifickosťou obsahu príslušného predmetu a odboru. Učiteľ je povinný viest evidenciu o každej klasifikácii žiaka v triednej knihe a žiackej knižke.

Ak sa vyskytnú závažné objektívne príčiny, z dôvodu ktorých nebolo možné žiakov klasifikovať a následne hodnotiť v riadnom termíne v prvom polroku, žiaci sa za prvý polrok nehodnotia. Náhradný termín je učený riaditeľom, a to spravidla tak, aby sa hodnotenie žiakov mohlo vykonať najneskôr do dvoch mesiacov po skončení prvého polroka. Ak nie je možné žiakov hodnotiť za prvý polrok ani v náhradnom termíne, žiaci sa za prvý polrok nehodnotia.

Ak sa rovnaká situácia zopakuje na konci školského roka, teda žiaci nemôžu byť klasifikovaní, riaditeľ určí náhradný termín, a to tak, aby sa hodnotenie žiakov vykonalo v poslednom týždni augusta. Ak nie je možné žiakov hodnotiť za druhý polrok ani v náhradnom termíne, žiaci sa za druhý polrok nehodnotia. Žiak na vysvedčení má uvedenú doložku „Žiak nebol klasifikovaný a opakuje ročník“.

O komisionálne preskúšanie jednotlivých predmetov, môže žiak alebo jeho zákonný zástupca požiadať na konci prvého alebo druhého polroka, do siedmich dní odo dňa, keď bolo žiakovi vydané vysvedčenie. Ak daný predmet je vyučovaný riaditeľom školy, môže žiak alebo

jeho zákonný zástupca požiadať o preskúšanie zriaďovateľa školy. *Preskúšať žiaka nemožno, ak bol v klasifikačnom období z vyučovacieho predmetu klasifikovaný na základe komisionálnej skúšky.*

Ak sú žiaci, na konci školského roka, klasifikovaní z niektorého predmetu *okrem hlavného predmetu* stupňom neuspokojivý, môžu vykonať opravnú skúšku (§ 10 ods. 1 vyhlášky č. 324/2008 Z. z.). Tá sa býva spravidla vykonaná posledný týždeň letných prázdnin. Termín skúšky určuje riaditeľ školy.

Z dôvodu vymeškania veľkého počtu hodín, ktoré neboli písomne ospravedlnené zákonným zástupcom, nie je možné hodnotiť žiakov z niektorého alebo zo všetkých vyučovacích predmetov. Celková klasifikácia na konci klasifikačného obdobia bude nahradená slovom neabsolvoval a celkové hodnotenie bude neprospel. Každý takýto prípad bude individuálne posudzovaný na klasifikačnej porade.

15 Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní

Štandardy postojov a hodnôt

Základným predpokladom pre úspešné zavedenie štandardov, ktoré zabezpečia proces prevencie, či odstraňovania segregácie vo výchove a vzdelávaní je zásadný posun v oblasti postojového a hodnotového nastavenia, kultivácie verejného diskurzu a medziľudských vzťahov všetkých aktérov vzdelávania, ktorí prichádzajú na pôde ZUŠ do kontaktu so žiakmi. Spoločnosť 21. storočia potrebuje občanov, ktorí majú také hodnoty, postoje, schopnosti, poznanie a kritické myslenie, aby mohli fungovať ako demokratickí a interkultúrne kompetentní občania.

Postojové a hodnotové štandardy sú definované na základe kľúčových ukazovateľov (deskriptorov), ktoré boli vytvorené Radou Európy v dokumente Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru. Deskriptory sú popisy a vysvetlenia týkajúce sa konkrétneho žiadúceho správania všetkých aktérov vo vzdelávaní:

- Zaobchádzať so všetkými ľuďmi bez rozdielu s rešpektom.
- Vyjadrovať úctu všetkým bez rozdielu a vnímať rozmanitosť ako príležitosť a prínos pre školu pri príprave a realizovaní aktivít výchovno-vzdelávacieho procesu.
- Vyjadrovať druhým ľuďom uznanie ako rovnocenným ľudským bytostiam.
- Rešpektovať ľudí rôzneho vierovyznania.
- Rešpektovať ľudí, ktorí majú odlišné politické názory.
- Prejavovať záujem spoznať presvedčenia, hodnoty, tradície a pohľady druhých ľudí na svet.
- Dávať priestor druhým ľuďom na vyjadrenie sa.
- Preukázať prebratie zodpovednosti za svoje skutky.
- Ospravedlniť sa, pokiaľ niekomu ublížim.
- Vyjadrovať vôľu a záujem spolupracovať a pracovať s druhými ľuďmi na presadzovaní spoločných záujmov.

Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní:

Základná umelecká škola Nemšová v Nemšovej pri uplatňovaní Štandardov dodržiavania zákazu segregácie má vypracovaný Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní a využíva Metodickú príručku desegregácie vo výchove a vzdelávaní vydanú Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR.

a) Štandardy priestorovej desegregácie:

- Do všetkých priestorov, určených pre žiakov základnej umeleckej školy je umožnený rovný (nediskriminačný) prístup všetkým žiakom. Základná umelecká škola nemá priestory a budovy vyhradené pre jednotlivé skupiny žiakov vytvorené za účelom ich vylučovania alebo neprípustného oddeľovania na základe ktoréhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone .

- Základná umelecká škola v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu využíva priestory, ktoré spĺňajú normy stanovené regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva, pričom výchovno-vzdelávací proces žiadnej zo skupín neprebieha v priestoroch, ktorých kvalita je výrazne rozdielna oproti iným priestorom.

- Ak má základná umelecká škola v jednotlivých vekových kohortách zastúpenie žiakov rôzneho etnického, národného alebo sociálneho pôvodu, farby pleti alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona, má vytvorené triedy, v ktorých je vyvážené zastúpenie žiakov alebo poslucháčov týchto skupín.

b) Štandardy organizačnej desegregácie:

- Základná umelecká škola má nastavenú organizáciu školského vyučovania a denný program tak, aby nedochádzalo k vylučovaniu a neprípustnému oddeľovaniu niektorej skupiny žiakov.

- Všetky skupiny žiakov školy majú stanovené rovnaké vzdelávacie štandardy, na základe ktorých pedagogickí zamestnanci, odborní zamestnanci a ďalší zamestnanci vytvárajú učebné osnovy školského vzdelávacieho programu. Úpravy základná škola realizuje len u žiakov, ktorým to určuje individuálny vzdelávací program, individuálny učebný plán alebo poskytnuté podporné opatrenia.

- Všetky skupiny žiakov majú umožnený rovný prístup k materiálno-technickému vybaveniu, učebným materiálom a iným vzdelávacím pomôckam výchovno-vzdelávacieho procesu prislúchajúcemu danému ročníku alebo stupňu vzdelávania.

- Základná umelecká škola využíva všetky dostupné prostriedky, nástroje a metódy, aby umožnila prístup ku vzdelávaniu v maximálnej miere všetkým skupinám žiakov aj v prípade krízových udalostí v škole. Po ukončení krízovej udalosti, základná škola povinne realizuje príslušné podporné opatrenia na kompenzáciu prípadných výpadkov vo výchove a vzdelávaní, ktoré nemohli byť v maximálnej miere riešené počas krízovej situácie.

c) Štandardy sociálnej desegregácie:

- Základná umelecká škola využíva potrebné a dostupné inkluzívne podporné opatrenia na podporu sociálneho začlenenia žiakov a vytváranie pozitívnej podporujúcej sociálnej klímy v škole, ktorá prispieva k destigmatizácii a odstraňovaniu stereotypov a predsudkov.

- Základná umelecká škola organizuje a podporuje programy neformálneho vzdelávania a mimoškolské aktivity smerujúce k vytvoreniu priaznivej sociálnej klímy a interkultúrneho porozumenia v rámci školy, medzi žiakmi ako aj rodičmi.

- Základná umelecká škola prijíma, vzdeláva a vychováva všetky skupiny žiakov podľa platných právnych predpisov bez vylučovania a neprípustného oddeľovania na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.

- V základnej umeleckej škole neexistujú procesy, postupy a usporiadania (ani na úrovni tried), ktoré vylučujú alebo neprípustne oddeľujú skupiny žiakov na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.

- Základná umelecká škola umožňuje všetkým skupinám žiakov, aby sa pre napĺňanie a rozvoj svojho potenciálu zapájali do aktivít a súťaží, ktoré sama organizuje, alebo sú školou sprostredkované, a aktívne ich k tomu motivuje a podporuje.

- Základná umelecká škola pri hodnotení žiakov nekoná diskriminačne len na základe ich príslušnosti k niektorej sociálnej alebo etnickej skupine alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona.

16 Využitie umelej inteligencie (AI) vo výučbe na ZUŠ

Umelá inteligencia otvára na základných umeleckých školách nové horizonty. Pomáha prepájať tradičné umelecké remeslo s modernými technológiami 21. storočia a pripravuje žiakov na budúcnosť v digitálnom svete.

1. Hudobný odbor

V hudobnej výchove slúži AI predovšetkým ako interaktívny spoluhráč a analytický nástroj.

- ***Generovanie sprievodov a aranžmánov:*** Pomocou nástrojov (napr. BandLab, Udio, Suno) dokážu učitelia rýchlo vytvoriť žánrové podklady na mieru pre žiakov na cvičenie doma.
- ***Tréning sluchu a intonácie:*** Inteligentné aplikácie dokážu v reálnom čase analyzovať čistotu tónu žiaka pri speve alebo hre na nástroj a poskytnúť mu okamžitú spätnú väzbu.
- ***Pomoc pri kompozícii:*** Žiaci môžu využiť AI na experimentovanie s harmóniou. AI navrhne alternatívne akordové postupy alebo pomôže rozvinúť krátky motív, ktorý žiak sám vymyslel.

2. Výtvarný odbor

Vo výtvarnom odbore AI nepreberá remeselnú prácu s ceruzkou či štetcom, ale slúži ako nekonečný zdroj inšpirácie a nástroj na digitálnu tvorbu.

- ***Brainstorming a vizuálne referencie:*** Žiaci využívajú generátory obrázkov (napr. Midjourney, DALL-E, Adobe Firefly) na rýchlu vizualizáciu svojich nápadov pred samotnou maľbou či modelovaním.
- ***Práca s konceptom a štýlmi:*** Žiaci môžu experimentovať s tým, ako by ich kresba vyzerala v štýle kubizmu, impresionizmu či digitálneho cyberpunku, čo prehlbuje ich pochopenie dejín umenia.
- ***Digitálna maľba a animácia:*** Moderné grafické editory integrujú AI funkcie, ktoré urýchľujú rutinné činnosti (napr. dopočítavanie fáz animácie, odstraňovanie pozadia, inteligentné koláže).

3. Tanečný odbor

V tanečnom odbore nachádza AI uplatnenie najmä v oblasti analýzy pohybu a dramaturgie.

- ***Analýza pohybových vzorcov:*** Pomocou videoanalytických AI nástrojov môžu učitelia precízne vyhodnotiť držanie tela, trajektóriu skokov či synchrónnosť skupiny.
- ***Strih a tvorba hudby pre choreografie:*** AI pomáha učiteľom rýchlo upravovať dĺžku skladieb, meniť tempo bez skreslenia hlasu alebo plynule spájať rôzne hudobné motívy pre potreby predstavenia.

4. Literárno-dramatický odbor (LDO)

Pre budúcich hercov, scenáristov a režisérov je AI partnerom pri práci s textom a dramaturgiou.

- ***Tvorba scenárov a dialógov:*** Žiaci môžu využívať jazykové modely (napr. ChatGPT) na spolupísanie divadelných etud, generovanie alternatívnych koncov príbehov alebo tvorbu profilov postáv.
- ***Scénografia a kostýmový dizajn:*** Pred reálnou realizáciou predstavenia dokáže AI pomôcť navrhnúť vizuál scény, osvetlenie alebo historické kostýmy na základe textového zadania.

Prínos AI pre pedagóga ZUŠ

AI výrazne šetrí čas učiteľom pri administratívnych a prípravných činnostiach:

- ***Personalizácia výučby:*** Tvorba individuálnych študijných plánov a cvičení prispôsobených tempu konkrétneho žiaka.
- ***Príprava materiálov:*** Rýchle generovanie kvízov z hudobnej teórie alebo dejín umenia, preklady textov a príprava podkladov na besedy.
- ***Inovácia metodiky:*** Učiteľ získava partnera na brainstorming nových, netradičných tém pre projekty a školské výstavy.

Zapojenie AI do výučby na ZUŠ nemá za cieľ nahradiť autentické estetické cítenie a remeselné zručnosti. Naopak, správne vedené používanie AI rozvíja **kritické myslenie žiakov**,

učí ich rozlišovať medzi ľudským a strojovým umením a dáva im do rúk silný nástroj na vyjadrenie ich vlastnej jedinečnej kreativity.

17 Podporné opatrenia

Praktickým prostriedkom na napĺňanie princípov inkluzívneho vzdelávania je systém podporných opatrení. Keďže ZUŠ má svoje špecifiká (prevažuje individuálne vyučovanie, talentové nároky a rozvoj nadania), systém podporných opatrení sa tu zameriava primárne na **modifikáciu vyučovacích metód, prácu s kompenzačnými pomôckami** a **podporu žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP)** vrátane mimoriadne nadaných detí. Každému žiakovi so špeciálnovýchovnovzdelávacími potrebami pristupujeme individuálne, podľa potreby konkrétneho žiaka.

Podporné opatrenia sa delia do 3 základných skupín:

1. Všeobecné podporné opatrenia

Poskytujú sa bez nutnosti odbornej diagnostiky a sú zamerané na úpravu prostredia a prístupu pre kohokoľvek, kto potrebuje chvíľkovú či priebežnú pomoc.

- **Úprava metód a foriem vzdelávania:** V podmienkach ZUŠ ide napríklad o individualizáciu tempa (napr. pri hre na nástroj či výtvarnej tvorbe), striedanie činností, zohľadnenie únavy žiakom, vizualizáciu inštrukcií či alternatívne formy interpretácie a zadávania umeleckých úloh.

2. Cielené podporné opatrenia

Vyžadujú vyjadrenie pedagogického zamestnanca (napr. triedneho učiteľa v ZUŠ) alebo poradenského zariadenia (CPP).

- **Rozvoj schopností (kognitívnych, motorických, sociálno-komunikačných):**

Dôležité najmä v hudobnom a tanečnom odbore (napr. cielený rozvoj jemnej/hrubej motoriky, koordinácie pohybov, rytmiky podľa individuálnych limitov žiaka).

- **Sociálne zaradenie:** Podpora žiakov s adaptačnými ťažkosťami v kolektívnych predmetoch (hudobná náuka, orchestrálna hra, divadlo, skupinový tanec.....).
- **Jazyková podpora a kurzy:** V prípade detí cudzincov na pochopenie špecifickej umeleckej terminológie.

3. Špecifické podporné opatrenia

Vyžadujú odbornú diagnostiku v CPP a sú úzko naviazané na konkrétny hendikep alebo mimoriadne nadanie.

- **Úprava obsahu a hodnotenia (vrátane IVP):** Prispôsobenie učebných osnov v ŠkVP (Školskom vzdelávacom programe) možnostiam žiaka. Napríklad úprava požiadaviek na záverečné alebo postupové skúšky v ZUŠ, upustenie od verejného vystupovania pri závažnej sociálnej fóbii.

- **Kompenzačné pomôcky:** Využívanie špeciálnych pomôcok (napr. upravené stojany, zväčšené notové zápisy pre slabozrakých žiakov, ergonomické úchopy na nástroje, špeciálne výtvarné náčinie).
- **Vzdelávanie vo vyššom ročníku:** Opatrenie kľúčové pre **mimoriadne nadaných žiakov**, ktorým bežné tempo ročníka nepostačuje a potrebujú akceleráciu vzdelávania v danom umeleckom odbore.

Vzdelávací program ZUŠ v Nemšovej

"Umenie v srdci"

Učebné osnovy

HUDOBNÝ ODBOR

HRA NA KLAVÍRI

Názov ŠkVP: ISCED 1 B, ISCED 2 B

Odbor: hudobný

Zameranie: hra na klavíri

Všeobecná charakteristika zamerania:

spojiť rozvoj tvorivo - sluchových, klavírnych, hudobných a vedomostných schopností do jedného komplexného systému, kedy sa vzájomne ovplyvňuje rozvoj hudobno - sluchový s rozvojom technickým a zároveň zvyšovať úroveň samostatnosti žiaka v umeleckej sfére a jeho orientáciu pri pochopení autorského textu. Počas štúdia v študijnom zameraní hra na klavíri žiak absolvuje nasledovné povinné predmety: hra na nástroji, hra z listu, štvorručná hra alebo sprievod alebo komorná hra a hudobná náuka. Len absolvovaním všetkých povinných predmetov sa docieli kompletná výchova a vzdelanie hudobníka. Popri štúdiu povinných predmetov je možnosť absolvovania voliteľných predmetov podľa učebných plánov, štúdium ktorých ešte viac prispieva k výchove a vzdelaniu hudobníka. Na štúdium na stredných a vysokých školách umeleckého zamerania je možnosť absolvovania rozšíreného štúdia študijného zamerania hra na klavíri, počas ktorého sa prehlbujú jeho vedomosti a technické a interpretačné kompetencie. Do rozšíreného štúdia sa zaraďuje žiak len po splnení podmienok na jeho zaradenie. Pre žiakov, ktorí absolvovali I. a II. stupeň základného štúdia skupiny študijných zameraní hra na klávesových nástrojoch je prístupná možnosť pokračovať v štúdiu pre dospelých, počas ktorého si prehĺbi a rozvinie svoje nástrojové a teoretické kompetencie. Štúdium pre dospelých je určené aj pre začiatočníkov.

Ciele študijného zamerania:

- zistiť hudobné dispozície žiaka,
- získať a obohatiť jeho sluchovo - hudobné skúsenosti,
- naučiť sa správne držanie aparátu pri sedení pri klavíri a správne postavenie ruky,
- prebúdzať emocionálne reakcie,

- zoznamovať sa s notovým písmom,
- komplexne formovať hudobno-interpretačné myslenie,
- nadobúdať ovládanie rôznych základných výrazových prostriedkov v interpretácii klavírnej hry.

Profil absolventa primárneho umeleckého vzdelávania v zameraní na hru na klavíri:

Absolvent 1. časti I. stupňa základného štúdia v predmete hra na klavíri ovláda základné návyky a výrazové prostriedky klavírnej hry a dokáže ich vedome využívať pri interpretácii skladieb rôzneho žánru a rôznych hudobných období. Orientuje sa v notovom zápise a zvláda samostatnú prípravu.

Primárne umelecké vzdelanie končí absolventskou skúškou, kde sa overuje úroveň základných interpretačných vedomostí, zručností a návykov. Po úspešnom zvládnutí absolventskej skúšky môže plynule nadviazať na štúdium nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania.

Profil absolventa nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania v zameraní na hru na klavíri:

Absolvent druhej časti nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania I. stupňa základného štúdia ZUŠ v predmete hra na klavíri má ukončený I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy. Absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania je pripravený na štúdium na stredných školách hudobného a pedagogického zamerania. Absolvent je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti. Po ukončení druhej časti I. stupňa základného štúdia ZUŠ má žiak osvojené základy umeleckej výchovy a vzdelávania v danom vyučovacom odbore. Získal základy pre osvojenie účinných techník celoživotného učenia sa a pre rozvoj nadobudnutých spôsobilostí. Je schopný umelecky pôsobiť v rôznych skupinách, súboroch, umeleckých formáciách. Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia ZUŠ dokáže pomenovať druhy umenia, ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky, uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote, cení si ľudové tradície, rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoje názory a postoje k estetickým hodnotám, správa sa kultúrne, kultivovane primerane okolnostiam, situáciám a sociálnym potrebám, je schopný využívať osvedčené stratégie učenia sa, nadobudnuté teoretické i praktické poznatky dokáže uplatniť pri ďalšej samostatnej činnosti. Svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať, je schopný primerane reagovať na nové trendy i na spoločenský vývoj, na základe získaných poznatkov a skúsenosti dokáže hodnotiť a kriticky pristupovať k ďalšiemu tvorivému procesu, dokáže uplatniť nadobudnuté znalosti a spôsobilosti v rôznych životných situáciách, dokáže využívať dostupné formy sociálnej komunikácie s okolím, s ktorým prichádza do kontaktu. Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu v druhej časti prvého stupňa základného štúdia ZUŠ, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania. Absolvent 2. časti I. stupňa umeleckého vzdelania dokáže presvedčivo vyjadriť umelecký obsah hraných skladieb, zvládnuť technickú zručnosť, prirodzene ovláda hrací aparát.

Štúdium končí záverečnou absolventskou skúškou a verejným vystúpením na absolventskom koncerte.

Profil absolventa II. stupňa základného štúdia a Štúdia pre dospelých v zameraní na hru na klavíri:

Absolvent II. stupňa základného štúdia je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti. Absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia je pripravený na vysokoškolské štúdium na školách umelecko - pedagogického zamerania. Absolvent II. stupňa základného štúdia ovláda hru na hudobnom nástroji na úrovni prislúchajúcej danému stupňu vzdelania. Dokáže aktívne pôsobiť v hudobných zoskupeniach ako hráč sólového partu i ako sprievodný hráč. Svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať, je schopný primerane reagovať na nové trendy i na spoločenský vývoj. Na základe získaných poznatkov a skúsenosti dokáže hodnotiť a kriticky pristupovať k ďalšiemu tvorivému procesu. Absolvent II. stupňa základného štúdia v predmete hra na klavíri dosahuje umeleckú úroveň samostatného a tvorivého interpreta, schopného umelecky i technicky vyspelého prejavu. Dosiahnutá technická úroveň mu umožňuje dokonale zvládať a interpretovať skladby rôznych štýlov a žánrov s náležitým vkusom. Esteticky vníma a tvorivo rozvíja svoje schopnosti, spôsobilosti a zručnosti, ktoré nadobudol počas štúdia a vie ich uplatňovať v umeleckej a kultúrnej oblasti. Vie prezentovať svoj výkon ako aj svoj názor na umenie, má vedomosti z dejín hudby a klavírnej literatúry, dokáže odborne vyjadriť svoj umelecký názor, pozná historické a estetické zákonitosti umenia. Štúdium končí absolventskou skúškou a verejným vystúpením na absolventskom koncerte.

Profil absolventa rozšíreného štúdia v zameraní na hru na klavíri:

Absolvent rozšíreného vyučovania I. stupňa základného štúdia študijného zamerania hra na klavíri je vďaka absolvovaniu súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia pripravený na štúdium na stredných a vyšších odborných školách hudobného a pedagogického zamerania. Súbor vedomostí a zručností, nadobudnutý pri tejto forme štúdia vytvára hlavne podmienky pre ďalšie štúdium na hudobnom konzervatóriu. Absolvent rozšíreného vyučovania má technické a interpretačné kompetencie na vyššej úrovni, ako pri bežnej forme štúdia, nakoľko práve v tejto oblasti počas štúdia rozširuje a prehlbuje svoje vedomosti a praktické zručnosti. Je pripravený na profesionálnu dráhu. Absolvent má vytvorený a navzájom prepojený komplex vedomosti, zručnosti a návykov. K ďalším nemenej dôležitým znakom absolventa patrí schopnosť praktického využívania získaných poznatkov, vedomostí a zručností v ďalšej fáze života, či už v profesionálnej sfére, alebo v amatérskej hudobnej sfére. Absolvent je kultivovaným poslucháčom koncertných sienì, vo svojom osobnom a rodinnom živote pestuje a šíri pozitívny vzťah k hudbe a obohacuje tak kultúru národa. Má prehľad v odbornej literatúre a poznatky z nej dokáže využívať v umeleckej praxi. Je schopný tvorivej umeleckej práce, spĺňa sluchovú, racionálnu i emocionálnu predstavu o podobe skladby. Dokáže samostatne umelecky tvoriť na úrovni svojich možností. Absolvent je pripravený na zvládnutie požiadaviek talentových skúšok na konzervatóriu. Svoje získané vedomosti a zručnosti tiež môže aplikovať ako sólista alebo korepetítor. Štúdium končí absolventskou skúškou a verejným vystúpením na absolventskom koncerte.

CIELE ŠTUDIJNÝCH ZÁMERANÍ

Žiaci:

- sa orientujú v druhoch umenia a vedia prijímať umenie,
- aplikujú nadobudnuté kompetencie v skupine študijných zameraní hra na klávesových nástrojoch v praxi,
- preukazujú schopnosť komunikácie v umeleckej oblasti,
- získavajú a správne pracujú s informáciami v oblasti umeleckej inštrumentálnej interpretácie a v oblasti medzipredmetových vzťahov,
- analyzujú a tvorivo riešia problémy vo vyučovacom procese.

HRA NA KLAVÍRI

Ročník: Prípravné štúdium – PŠ 1

(deti predškolského veku)

Ročník: : Prípravné štúdium – PŠ 2

(žiaci 1. ročníka v ZŠ)

Ciele:

- uviesť dieťa do sveta hudby, zoznámiť ho s jej výrazovými prostriedkami formou príťažlivou pre tento vek,
- pripraviť žiaka k vnímaniu umeleckých klavírnych javov,
- trvale upevniť získané návyky,
- pripraviť dieťa pre ponímanie melódie a rytmiky,
- slovne objasňovať spôsobom vyčlenenia jednoduchého v zložitom,
- prebúdzať v dieťati emocionalitu a záujem o interpretované dielo.

Obsahový štandard:

Žiaci:

- aplikujú pri hre na klavíri správne sedenie a postavenie ruky,
- predvedú uvoľňovacie cvičenia hracieho aparátu,
- rozlišujú tóny na klaviatúre sluchovo: nízke - vysoké, dlhé – krátke, silné – slabé,
- sa orientujú vizuálne na klaviatúre,
- rozoznajú na elementárnej úrovni náladu, dynamiku a tempo skladieb: hlasno– ticho, pomaly – rýchlo,
- rozpoznajú kontrastné časti skladieb: pomalá – rýchla, veselá – smutná,
- interpretujú podľa sluchu jednoduché krátke melodické fragmenty jednou rukou aj striedaním rúk – non legato,
- zahrajú spamäti elementárne hudobné motívy alebo frázy (napr.: riekanky na jednom - dvoch tónoch),
- rytmizujú jednoduché motívy,
- aplikujú správne elementárne prvky improvizácie na úrovní tvorivých hudobno - didaktických hier.

Výkonový štandard žiakov po ukončení prípravného štúdia :

Žiaci:

- rozpoznajú noty v husľovom kľučí v súvislom notovom texte,
- rozpoznajú a používajú základné hodnoty nôt, pomlčiek,
- preukážu zvládnutie technických prstových cvičení, uvoľňovacích cvičení hracieho aparátu,
- určujú sluchom náladu, tempo či dynamiku skladieb,
- zahrajú ľudové piesne so sprievodom a jednoduché prednesové skladbičky podľa notového zápisu,
- rytmizujú jednoduché riekanky,
- dokážu hrať na klavíri spamäti jednoduché ľudové piesne.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka 1. časti I. stupňa základného štúdia:

- 2 piesne odlišného charakteru a primeranej náročnosti pri hre spamäti.
- Získané interpretačné kompetencie na elementárnej úrovni preukážu na triednej besiedke.

PRIMÁRNE UMELECKÉ VZDELÁVANIE – ISCED 1B

Predmet: Hra na klavíri

Ročník: 1. ročník 1. časti I. stupňa

Ciele:

- vzbudiť záujem žiaka o klavírnu hru ako prostriedok hudobného vyjadrovania,
- pochopiť hudobný a slovný obsah hraných skladieb,
- rozvíjať intonačné a rytmické cítenie na úrovni jeho veku a predpokladu na vytvorenie správnych interpretačných návykov (správne držanie hracieho aparátu, plastickosť pohybov),
- pri zachovaní prirodzeného detského prejavu rozvíjať zmysel pre melodiku, rytmiku, harmóniu,
- rozvíjať hudobnú pamäť.

Obsahový štandard:

- správne sedenie pri klavíri, správna poloha rúk a prstov na klaviatúre,
- príprava ku hre stupníc,
- pochopenie vlastnosti tonu : výška, dĺžka, sila,
- preniesť svoje zážitky a dojmy do hudby,
- plynule hranie jednoduchých skladieb z nôt aj spamäti,
- prstové cvičenia,
- cvičenia intonačnej, rytmickej a harmonickej predstavivosti.

Výkonový štandard:

- interpretujú spamäti minimálne 8 prednesových skladieb
- zvládnu na elementárnej úrovni základy plynulej klavírnej hry,
- aplikujú pri interpretácii skladieb elementárne hudobné výrazové prostriedky,
- spájajú správne znejúce tóny s vlastným sluchovým vnemom a notovým zápisom.

Žiak v rámci polroka vystúpi 1x verejne- sólová hra spamäti

Učebné zdroje:
M. Kurteva: *Klavírna škola pre začiatočníkov- I.- II. Diel*
Z. Janžurová, M. Borová: *Klavírna školička*
Z. Janžurová, M. Borová: *Nová klavírna školička*
L. Šimková: *Klavírni prvouka*
V. Lichnerová: *Eniky, beniky*
J. Mašinda: *Klavírna čítanka*
M. Aaron: *Klavírna škola 1. diel*
F. Emonts: *Európska klavírna škola 1. diel*
A. Sarauer- *Klavírni škola pro začátečníky*
B. Urbanec: *Skladbičky*

PRIMÁRNE UMELECKÉ VZDELÁVANIE – ISCED 1B

Predmet: Hra na klavíri

Ročník: 2. ročník 1. časti I. stupňa

Ciele:

- prehlbovaním technických a výrazových schopností rozširovať možnosti spontánneho hudobného prejavu žiaka,
- rozvíjať rytmické cítenie, zmysel pre súhru rúk a pohotovosť pri čítaní nôt z listu,
- upriamiť pozornosť na polyfóniu, objavovať a precítiť krásu harmónie,
- venovať pozornosť zdokonaľovaniu intonačného, rytmického a tempového cítenia žiaka,
- rozvíjať hudobnú pamäť,
- vyžadovať od žiaka maximálne sústredenie, premieňať ho na radosť z vlastnej interpretácie hudobného diela,
- rozširovať hudobný obzor žiaka poznávaním skladieb rôzneho obsahu a nálad,
- prebúdzať v žiakovi trvalý záujem o hudbu a klavírnu hru.

Obsahový štandard:

- práca so základnými harmonickými funkciami, sprevádzať nimi ľudové a jednoduché umelé piesne,
- rozvíjať harmonické cítenie používaním polyfónnych prvkov,
- sústrediť sa na sluchové vnímanie a tak aj na kantilénu v obidvoch rukách,
- transponovať jednoduché známe piesne a melódie,
- cvičiť hru z listu z literatúry 1.ročníka,
- technické cvičenia pre plynulosť hry rôznych prstokladových postupov.

Výkonový štandard:

- interpretovať spamäti minimálne 8 prednesových skladieb rôzneho charakteru,
- preukázať vyššiu úroveň prstovej techniky,
- upevniť rytmické cítenie,
- plynule hranie stupníc spolu aj v protipohybe, kvintakordu spolu tenuto, staccato, malý rozklad,
- zvládnuť prstové cvičenia na správne držanie rúk, správny úder a osamostatnenie prstov,
- intonačná, rytmická a tempová predstavivosť.

Žiak v rámci polroka vystúpi 1x verejne- sólová hra spamäti

Učebné zdroje:
M. Kurteva: *Klavírna škola pre začiatočníkov- II. Diel*
Z. Janžurová, M. Borová: *Klavírna škola- I. diel, II. diel*

L. Šimková: *Klavírni prvouka*
V. Lichnerová: *Zahrajme si*
J. Mašinda: *Klavírna čítanka*
M. Aaron: *Klavírna škola 2. diel*
F. Emonts: *Európska klavírna škola 1. diel*
A. Sarauer- *Klavírna škola pro začátečníky*
Album etud I., C. Czerny op. 599
J. Hatrík: *Spievaj, klavír!*
H. Křížková- 5 až 6 skladieb
Prednesové skladby

PRIMÁRNE UMELECKÉ VZDELÁVANIE – ISCED 1B

Predmet: Hra na klavíri

Ročník: 3. ročník 1. časti I. stupňa

Ciele:

- rozvíjať hudobnosť pochopením polyfonickej hry a jej vnímania pri interpretácii diel baroka, klasicizmu, romantizmu a diel 20.storočia hudobnej literatúry,
- pripravovať žiaka na interpretáciu skladieb na verejnom vystúpení,
- prehlbovaním technických a výrazových schopností rozširovať možnosti spontánneho hudobného prejavu žiaka.

Obsahový štandard:

- zvládnu hru legato a staccato v tempe,
- zvládnu techniku jednoduchých skokov,
- ovládajú súčasný a synkopický pedál,
- rozlišujú kantilénu v pravej a ľavej ruke, dokážu s ňou samostatne pracovať,
- ovládajú hru durových a molových stupníc
- vytvárajú a hrajú tonický kvintakord s obratmi + malý rozklad spolu,
- dokážu naštudovať v priebehu roka niekoľko etúd primeranej náročnosti,
- rozlišujú charakter skladieb podľa obsahu, nálady a tempa a štýlového obdobia
- dokážu plynule podkladať a nadkladať prsty, plynule hrať rozklady, zvládnu hru jednoduchých melodických ozdôb,
- interpretujú skladby rôznych štýlových období,
- zahrajú z listu skladby z klavírnej literatúry nižšieho ročníka,
- transponujú jednoduché melódie,
- rozpoznajú základné harmonické funkcie,

Výkonový štandard:

- Interpretačné návyky,
- Notopis, hodnoty nôt, pomlčky,

- Teoretická znalosť durových a molových stupníc, T 5, obraty,
- Zvládnutie durových stupníc a molových stupníc,
- Klavírna technika, prstoklad,
- Cvičenia na správne používanie hracieho aparátu, zväčšovanie rozpätia ruky,
- Hra akordov: tonický kvintakord s obratmi spolu + malý rozklad spolu,
- Kantiléna, práca na kvalite tvorby tónu a jeho intenzite, správnosť frázovania dlhších melodických celkov pomocou 4- ručnej hry s pedagógom
- Hudobno - výrazové prostriedky: artikulácia jednoduchých melodických ozdob: príraz, nátril, obal,
  základy súčasnej synkopickej pedalizácie, vyjadrovanie nálady, charakteru a obsahu hudby.

Žiak v rámci polroka vystúpi 1x verejne- sólová hra spamäti

Učebné zdroje:
Z. Janžurová, M. Borová: *Nová klavírní škola- I. diel*
V. Lichnerová: *Zahrajme si pesničku*
M. Aaron: *Klavírna škola 2. diel, 3. diel výber*
F. Emonts: *Európska klavírna škola 2. diel*
C. Czerny op. 599
J. S. Bach- *Malá knižkočka pre A. M. Bachovú*
Album etud *1. diel, 2. diel*
C. Gurlitt: *Prvý prednes*
3-4 *prednesy rôzneho charakteru*

PRIMÁRNE UMELECKÉ VZDELÁVANIE – ISCED 1B

Predmet: Hra na klavíri

Ročník: 4. ročník 1. časti I. stupňa

Ciele:

- rozširovať hudobný obzor žiaka poznávaním skladieb rôzneho obsahu a nálad,
- prebúdzať v žiakovi trvalý záujem o hudbu a klavírnu hru,
- maximálne sa sústrediť a byť zodpovedný za vlastný podiel na interpretácii hudobného diela,
- zaraďovať výrazové prostriedky do vlastnej interpretácie,
- uvedomele pracovať s viachlasom.

Výkonový štandard:

- zvládnu hru všetkých molových melodických aj harmonických a durových stupníc kombinovaným spôsobom cez štyri oktávy v rovnom pohybe a protipohybe v primeranom tempe,

- dokážu naštudovať etudy rôzneho technického zamerania,
- dokážu dbať na farebnosť tónu a dynamickej škály pri hre klavírnych skladieb,
- dokážu samostatne, správne, dostatočne a efektívne pracovať na skladbách daného ročníka,
- pracujú správne s hudobnou frázou skladby, ktorú dokážu sami diferencovať , ktorú dokážu pomocou 4- ručnej hry s pedagógom
- zvládnu hru zložitejších melodických ozdôb,
- zahrajú naštudované skladby v rýchlejšom tempe,
- používajú samostatne pedál v jednoduchých skladbách,
- rozpoznajú hudobnú formu skladby, jej štruktúru, jednotlivé časti,
- rozpoznajú presnú artikuláciu skladieb z hľadiska umeleckého a technického,
- aplikujú základy tvorby sprievodu pri hre ľudových piesní.

Obsahový štandard:

- Cvičenia pre zväčšovanie rozpätia ruky, rytmické cvičenia,
- Molové stupnice melodické a harmonické, durové stupnice,
- Tonický kvintakord s obratmi , štvorzvuk,
- Etudy rôzneho technického a tempového zamerania,
- Farebnosť tónu a rozšírená dynamická škála,
- Hra v rýchlom tempe zodpovedajúcemu úrovni daného ročníka,
- Kantiléna v obidvoch rukách,
- Rozvíjanie práce s polyfonickými prvkami,
- Práca s hudobnou frázou skladby, samostatná diferencia frázy,
- Melodické ozdoby - príraz, nátril, obal,
- Hra v rýchlom tempe,
- Samostatné používanie pedálu,
- Interpretácia skladieb z hľadiska štýlových období,
- Hra z listu z klavírnej literatúry nižších ročníkov,
- Transponovanie jednoduchých melódií, ľudové piesne: hra podľa sluchu s použitím T, S,D.

Záverečná skúška:

- stupnice Dur, mol cez 4 oktávy s protipohybom, tercie v rovnom a protipohybe, 4 – zvuk zvlášť
- Etuda
- 2 skladby primeranej náročnosti rozličných štýlových období
- Prednes
- hra spamäti.

Žiak v rámci polroka vystúpi 1x verejne- sólová hra spamäti

Učebné zdroje:
Etuda: min. 10 etud C. *Czerného op. 599 č.61,69, 87* a pod. *z Czerného op. 261* č. *17,18,29,34,37,46,59* a pod. alebo z *Albumu etud III*., *Lemoine op. 37*
Polyf. J.S. Bach- *Knižočka skladieb: č.6, 9, 13, 15*
Cykl. Skladby: *2 viaccasťové sonatíny*
Prednesy: *4-5 skladieb*

NIŽŠIE SEKUNDÁRNE UMELECKÉ VZDELÁVANIE – ISCED 2 B

Predmet: Hra na klavíri

Ročník: 1. ročník 2. časti I. stupňa

Ciele:

- upevňovať a kultivovať interpretačné návyky a vedomosti,
- ďalej rozvíjať technickú zručnosť, ovládať hrací aparát,
- výberom vhodných cvičení odstrániť prípadné problémy plynulej klavírnej hry,
- rozširovať hudobný rozhľad žiaka vhodným výberom prednesových skladieb rôzneho charakteru,
- vyjadriť presvedčivo umelecký obsah hraných skladieb.

Výkonový štandard:

- zvládnuť hru skladieb rôzneho charakteru a žánru,
- zdokonaľovať farebnosť tónu a rozširovať dynamickú škálu,
- rytmické cítenie obohatiť o polyrytmiu pomocou 4- ručnej hry
- klásť dôraz na charakter a náladu interpretovaných skladieb,
- rozširovanie hudobného rozhľadu žiaka hudobným materiálom, ktorý je náročnosťou a obsahom primeraný jeho veku a schopnostiam,
- pristúpiť k hre stupníc v tempe allegro, zaradiť hru 4-zvukov spolu, veľký rozklad zvlášť.

Obsahový štandard:

- interpretovať spamäti 4 skladby rôzneho obdobia, charakteru a štýlu,
- zvládnuť polyrytmické etudy 2:3, striedanie rôznych rytmov v jednej skladbe, tempové etudy v tempe allegro, pedálové etudy,
- upevňovať pasážovú techniku na väčších plochách,
- reprodukovať väčšie cyklické formy, polyfonické skladby väčšieho rozsahu,
- zvládnuť hru stupníc cez 4 oktávy spolu aj v protipohybe v decimách, sextách, akordy tenuto, staccato
- veľký rozklad cez 4 oktávy zvlášť.

Žiak v rámci polroka vystúpi 1x verejne- sólová hra spamäti

Učebné zdroje:
Etuda: min. 10 etud C. *Czerného op. 599 č.61,69, 87* a pod. *z Czerného op. 261* č. *17,18,29,34,37,46,59* a pod. alebo z *Albumu etud III*., *Lemoine op. 37*
Polyf. J.S. Bach- *Knížočka skladieb: č.6, 9, 13, 15*
Cykl. Skladby: *2 viaccasťové sonatíny*, Prednesy: *4-5 skladieb*

NIŽŠIE SEKUNDÁRNE UMELECKÉ VZDELÁVANIE – ISCED 2 B

Predmet: Hra na klavíri

Ročník: 2. ročník 2. časti I. stupňa

Ciele:

- zjemňovať zmysel žiaka pre krásu plynulej kantilény a hudobnej frázy,
- primerane veku zvyšovať nároky na vystihnutie charakteru interpretovaných skladieb.

Výkonový štandard:

- systematizovať hudobno-teoretické vedomosti z predchádzajúcich ročníkov,
- zdokonaľovať poznatky o väčších hudobných formách,
- venovať pozornosť rozsahu vedomostí o: harmonických funkciách, akordoch, akordických značkách,
- uvedomovať si štruktúru durovej, molovej, chromatickej stupnice
- zdokonaľovať akordickú, pasážovú, oktávovú techniku,
- hranie všetkých durových a molových stupníc v kombinovanom pohybe, T5, štvorhlasný akord s obratmi spolu v plynulom tempe,
- zvládnuť hru veľkého rozkladu,
- reprodukovať chromatickú stupnicu,
- interpretovať etudy rôzneho technického zamerania na väčších plochách a v rýchlejších tempách,
- venovať pozornosť kultivovanému hudobno-interpretačnému prejavu pomocou 4-ručnej hry
- zvládnuť zložitejšie melodické ozdoby,
- preukázať návyky verejnej prezentácie,
- venovať pozornosť rozvoju sluchovo-motorických zručností,
- sluchová kontrola interpretovaných skladieb.

Obsahový štandard:

- Poznatky a pochopenie väčších hudobných foriem: sonátová, cyklická, zložitejšie polyfonické skladby,
- Dejiny hudby v súlade s predmetom hudobná náuka a preberanými skladbami,

- Harmonické funkcie, akordy, akordické značky: rozširovanie rozsahu vedomostí,
- Durová, molová, chromatická stupnica – uvedomenie si štruktúry, rozdielu medzi nimi, ich aplikácia v prednesovej literatúre,
- Akordická, pasážová, oktávová technika: zdokonaľovanie zručností,
- Durové a molové stupnice: hra v kombinovanom pohybe, T5 s obratmi spolu (tenuto, staccato, rozložene),
- Štvorhlasný akord s obratmi spolu v plynulom tempe,
- Etudy rôzneho technického zamerania na väčších plochách a v rýchlejších tempách s dôrazom na pasážovú, akordickú techniku, zdokonaľovanie motorickej zručnosti ľavej ruky,
- Zložitejšie melodické ozdoby,
- Zvládnutie skladieb: zložitejšie polyfonické skladby, prednesové skladby rôznych štýlov a žánrov,
- Sluchovo-motorické zručnosti,
- Samostatné transponovanie jednoduchých melodických útvarov.

Žiak v rámci polroka vystúpi 1x verejne- sólová hra spamäti

Učebné zdroje:
Etuda: minim. 8 etud C. *Czerného op. 849 č.8, 9, 11, 12, 13,15,16* a pod. *z Czerného op. 299* č. *1,2* alebo z *Albumu etud V*.
Polyf. J.S. Bach- *Malé prelúdiá č.8, 12/1. časť/ 2,3 /2.časť/*
Cykl. Skladby: *2 viacčasťové sonatíny*
Prednesy: 3-*4 skladby*

NIŽŠIE SEKUNDÁRNE UMELECKÉ VZDELÁVANIE – ISCED 2 B

Predmet: Hra na klavíri

Ročník: 3. ročník 2. časti I. stupňa

Ciele:

- aktívne pristupovať k poznávaniu zákonitosti umenia,
- esteticky prežívať rôzne druhy interpretovaných diel,
- samostatne a tvorivo uplatňovať osvojené vedomosti, zručnosti a návyky vo svojom umeleckom prejave.

Výkonový štandard:

- aplikujú poznatky o väčších hudobných formách v klavírnej interpretácii,
- aplikujú vedomosti o harmonických funkciách, akordoch, akordických značkách pri tvorbe sprievodu,
- používajú vedomosti o stupniciach pri ich výskyte v klavírnej literatúre,
- zdokonaľujú pasážovú techniku, oktávovú techniku,
- zahrajú etudy zamerané na vybrané technické problémy,
- reprodukujú všetky stupnice durové, molové, harmonické a melodické a vybrané

stupnice chromatické,
- zvládnu hru štvorhlasného akordu s obratmi, malý a veľký rozklad osobitne,
- venujú pozornosť zvládnutiu samostatnej práce so skladbou,
- zdokonaľujú farebnosť tónu a rozširujú dynamickú škálu,
- používajú chromatiku, glisandá, aleatoriku, zložitejšie melodické ozdoby,
- interpretujú zložitejšie polyfónne skladby, interpretujú skladby rôznych období, štýlov a žánrov,
- chápu väčšie cyklické formy, venujú pozornosť väčším nárokom na štýlovosť, charakter a náladu interpretovaných skladieb pomocou 4- ručnej hry
- preukážu návyky sluchovej predstavy,
- hrajú z listu skladby primeranej náročnosti,
- zahrajú ľudové piesne podľa sluchu s použitím T, S, D a ich príbuzných akordov,
- používajú základy tvorby kadencie,
- docielia prehĺbenie rytmického cítenia,
- dokážu samostatne transponovať jednoduché melodické útvary,
- tvoria sprievod podľa akordických značiek.

Obsahový štandard:

- Harmonické funkcie, akordy, akordické značky: prehĺbenie vedomostí,
- Stupnice: rozdiel medzi nimi, aplikácia v prednesovej literatúre,
- Technické etudy,
- Všetky stupnice durové, molové, harmonické a melodické a vybrané stupnice
- chromatické,
- Štvorhlasný akord s obratmi, malý a veľký rozklad osobitne,
- Štýlovosť, charakter a nálada interpretovaných skladieb,
- Vnímanie, pochopenie a reprodukcia väčších cyklických foriem,
- Tón: zdokonaľovanie farebnosti a dynamickej škály,
- Zložitejšie hudobno-výrazové prostriedky,
- Zvládnutie skladieb: zložitejšie polyfonické skladby s náročnejším vedením hlasov,
- Sledovanie a rozvíjanie sluchovej predstavy skladby,
- Hra z listu,
- Hra ľudových piesní podľa sluchu s použitím T,S, D a ich príbuzných akordov,
- Samostatné transponovanie jednoduchých melodických útvarov,
- Tvorba sprievodu podľa akordických značiek.
-
- Žiak v rámci polroka vystúpi 1x verejne- sólová hra spamäti

Učebné zdroje:
Etuda: minim. 4 etudy *Czerného op. 299* č. *3,6,11,12*
Polyf. J.S. Bach- *Malé prelúdiá č.1, 3, 5, Malá fúga*
Cykl. Skladby: *1 sonáta*
Prednesy: *2 skladby*

NIŽŠIE SEKUNDÁRNE UMELECKÉ VZDELÁVANIE – ISCED 2 B

Predmet: Hra na klavíri

Ročník: 4. ročník 2. časti I. stupňa

Ciele:

- Verejne sa prejavovať, esteticky pôsobivo a technicky spoľahlivo,
- tvorivo uplatňovať svoju fantáziu,
- aktívne sa zaujímať o hudbu a umenie.

Výkonový štandard:

- definujú tóninu, samostatne určujú tóninu,
- definujú intervaly, akordy, ich tvorbu, akordické značky,
- používajú hudobnú, klavírnu terminológiu v pôvodnom znení,
- reprodukujú všetky durové a molové stupnice a akordy v súlade s obsahovými štandardmi,
- interpretujú etudy rôzneho technického zamerania na väčších plochách a v rýchlejších tempách s dôrazom na pasážovú, akordickú techniku, oktávovú techniku,
- venujú pozornosť rozvoju kultivovaného hudobno-interpretačného prejavu pomocou 4-ručnej hry
- dokážu zvládnuť zložitejšie melodické ozdoby,
- interpretujú skladby: polyfonické skladby s náročnejším vedením hlasov,
- venujú pozornosť rozvoju sluchovo-hudobnej predstavivosti a metro –rytmického cítenia,
- použijú správne cvičenia na rozdielne usporiadanie rytmických štruktúr v pravej a ľavej ruke,
- vytvoria sprievod podľa akordických značiek.

Obsahový štandard:

- Tónina – samostatné určovanie tóniny, - orientácia v intervaloch, v akordoch, v ich tvorbe, v akordických značkách,
- Základné znaky hudobných štýlov, foriem: výklad, pochopenie a ich rozpoznanie,
- Hudobná, klavírna terminológia v pôvodnom znení,
- Všetky durové a molové stupnice v kombinovanom pohybe, T5 s obratmi spolu (tenuto, staccato, rozložene), štvorhlasný akord s obratmi spolu v plynulom Tempe,
- Veľký rozklad – rozložene,
- D7, zm7 malý rozložený akord spolu,
- Oktávové techniky: rozvíjanie zaradením technických oktávových cvičení,

- Etudy rôzneho technického zamerania,
- Kultivovaný hudobno-interpretačný prejav: rozvíjanie,
- Zložitejšie melodické ozdoby,
- Zvládnutie skladieb: polyfonické skladby s náročnejším vedením hlasov,
- Klavírne skladby rôznych štýlov, žánrov a období: klasika a moderna, populárna hudba v úprave pre klavír,
- Metro – rytmické cítenie,
- Sluchovo-hudobná predstavivosť,
- Cvičenia na rozdielne usporiadanie rytmických štruktúr v pravej a ľavej ruke (duoly – trioly a ďalšie podľa študovaných skladieb),
- Samostatné transponovanie jednoduchých melodických útvarov,
- Hra ľudových piesní podľa sluchu s použitím T,S, D a ich príbuzných akordov, tvorba kadencie,
- Samostatné návrhy riešenia technického a výrazového problému,
- Tvorba sprievodu podľa akordických značiek,

Záverečná skúška:

- Stupnice Dur aj mol v oktávach, terciách, sextách cez 4 oktávy s protipohybom, 4 – zvuky spolu, veľký rozklad spolu,
- 1 skladba technického zamerania t.j. etuda
- 1 skladba z obdobia baroka,
- 1 skladba z obdobia klasicizmu,
- 1 skladba z obdobia romantizmu alebo 20–21.storočia,
- Absolventský koncert.

Žiak v rámci polroka vystúpi 1x verejne – sólová hra spamäti

Učebné zdroje:
Etuda: minim. 4 etudy *Czerného op. 299* č. *3,6,11,12*
Polyf. J.S. Bach- *Malé prelúdiá č.1, 3, 5, Malá fúga*
Cykl. Skladby: *1 sonáta*
Prednesy: *2 skladby*

II. stupeň základného štúdia a Štúdium pre dospelých

Predmet: Hra na klavíri

Ročník: 1. ročník II. stupňa

Ciele:

- rozvíjať estetický vkus, tvorivé schopnosti a činnosti študenta,
- dokonale ovládať technické zložky predmetu,
- dbať o využívanie tvorivej fantázie, prebúdzať zmysel pre vlastný umelecký výraz.

Výkonový štandard:

- analyzujú študované skladby z rôznych hľadísk s cieľom vyvážiť tak emocionálny, ako i racionálny prístup k nim,
- zdokonaľujú hru paralelných stupníc,
- interpretujú technické a koncertné etudy pre aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri,
- zdokonaľujú interpretačné zvládnutie skladieb,
- preukážu samostatný prístup k nácviku skladieb pomocou 4- ručnej hry
- podieľajú sa na výbere komplexného osobného repertoáru,
- interpretujú skladby rôznych foriem, období, štýlov, žánrov, charakteru,
- prezentujú verejne naštudované skladby,
- zdokonaľujú pohotovosť čítania nôt hrou z listu,
- analyzujú sluchovo počutý hudobný prejav,
- kontrolujú sa sluchovo pri interpretácii,
- vytvoria sprievod k jednoduchým piesňam.

Obsahový štandard:

- Rozbor študovaných skladieb z rôznych hľadísk s cieľom vyvážiť emocionálny
- a racionálny prístup k nim,
- Poznatky z oblasti hudobných IKT technológií,
- Paralelné stupnice, akordy: opakovanie a zdokonaľovanie hry v súlade s technickými požiadavkami podľa vzdelávacích štandardov II. stupňa základného štúdia a so študovanými skladbami,
- Cvičenia, stupnice a akordy, zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb,
- Technické a koncertné etudy, zamerané na aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri,
- Samostatný prístup k nácviku skladieb,

- Komplexný osobný repertoár: každé štýlové obdobie, hudobná forma či žáner: I. časť sonáty, alebo náročnejšia sonatína podľa individuálnych možností žiaka, barokova skladba, prednesová skladba z obdobia romantizmu, populárna hudba v zodpovedajúcej úprave pre klavír,
- Uvedomelá interpretácia skladieb a ich verejná prezentácia,
- Návyky kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach,
- Pohotovosť čítania nôt hrou z listu,
- Sluchová analýza počutého hudobného prejavu.
-
- Žiak v rámci polroka vystúpi 1x verejne- sólová hra spamäti

- Učebné zdroje:
- Etuda: minim. 4 etudy *Czerného op. 299* alebo 749 alebo z Cramera apod.
- Polyf. – 2- 3 skladby J.S. Bach- *Malé prelúdiá 2a3 hlasé invencie, Francúzske, Anglické suity a pod.*

Cykl. Skladby: *1 sonáta*
Prednesy: *2 skladby*

II. stupeň základného štúdia a Štúdium pre dospelých

Predmet: Hra na klavíri

Ročník: 2. ročník II. stupňa

Ciele:

- vytvoriť dokonalú harmonickú vyváženosť medzi sluchovou a motorickou sférou,
- rozvíjať samostatnosť študenta,
- podporovať osobnostný prístup študenta k umeniu, ku klavírnej hre.

Výkonový štandard:

- analyzujú študované skladby z rôznych hľadísk,
- analyzujú hudobné formy,
- pojmy z oblasti IKT technológií,
- zdokonaľujú hru paralelných stupníc,
- vyberajú cvičenia, stupnice a akordy, zamerané na riešenie technických problémov
- študovaných skladieb,
- vytvárajú samostatný prístup k nácviku skladieb,
- interpretujú technické a koncertné etudy pre aktualizáciu technických zručností hry
- na klavíri,
- zdokonaľujú interpretačné zvládnutie skladieb pomocou 4- ručnej hry
- aplikujú hudobno-výrazové prostriedky: agogika, dynamika, melodické ozdoby,
- podieľajú sa na výbere komplexného osobného repertoáru,
- interpretujú klavírne skladby v súlade s obsahovými štandardmi,

- zdokonaľujú návyky verejnej prezentácie,
- zdokonaľujú pohotovosť čítania nôt hrou z listu,
- analyzujú počutý hudobný prejav,
- analyzujú sluchovo základné harmonické funkcie – T,S,D,
- vytvárajú návyky tvorivej interpretácie skladieb,
- vytvoria sprievod k jednoduchým ľudovým a umelým piesňam.

Obsahový štandard:

- Hudobné formy a ich analýza,
- Rozbor študovaných skladieb z rôznych hľadísk s cieľom vyvážiť emocionálny a
- racionálny prístup k nim,
- Poznatky z oblasti IKT technológií, oboznámenie sa s elektronickými hudobnými
- programami, nástrojmi,
- Paralelné stupnice, akordy: opakovanie a zdokonaľovanie hry v súlade s technickými
- požiadavkami podľa vzdelávacích štandardov II. stupňa základného štúdia
- a študovanými skladbami,
- Cvičenia, stupnice a akordy, zamerané na riešenie technických problémov
- študovaných skladieb,
- Technické a koncertné etudy pre aktualizáciu a zdokonaľovanie technických
- zručností hry na klavíri,
- Interpretačné zvládnutie skladieb,
- Samostatný prístup k nácviku skladieb,
- Komplexný osobný repertoár: každé štýlové obdobie, hudobná forma či žáner: I. časť sonáty, alebo náročnejšia sonatína podľa individuálnych možností žiaka, dvojhlasné invencie, prednesová skladba z obdobia romantizmu, skladby populárnej hudby v úprave pre klavír, zodpovedajúce požiadavkám na daný ročník,
- Návyky verejnej prezentácie,
- Hudobno-výrazové prostriedky: agogika, dynamika, melodické ozdoby, frázovanie, Pedalizácia,
- Návyky kolektívnej hry v rôznych nástrojových zoskupeniach, príp. v kapelách.

Žiak v rámci polroka vystúpi 1x verejne- sólová hra spamäti

Učebné zdroje:
Etuda: minim. 4 etudy *Czerného op. 299* alebo 749 alebo z Cramera apod.
Polyf. – 2- 3 skladby J.S. Bach- *Malé prelúdiá 2a3 hlasé invencie, Francúzske, Anglické suity a pod.*
Cykl. Skladby: *1 sonáta*
Prednesy: *2 skladby*

II. stupeň základného štúdia a Štúdium pre dospelých

Predmet: Hra na klavíri

Ročník: 3. ročník II. stupňa

Ciele:

- rozvíjať citové zrenie osobnosti, kultivovať a formovať charakter,
- rozvíjať tvorivý a interpretačný potenciál, podľa študentových individuálnych
- daností a záľub.

Výkonový štandard:

- analyzujú študované skladby z rôznych hľadísk s cieľom vyvážiť emocionálny a

- racionálny prístup k nim ,
- vyberajú cvičenia a stupnice, zamerané na riešenie technických problémov
- študovaných skladieb,
- interpretujú technické a koncertné etudy pre aktualizáciu a zdokonaľovanie
- technických zručností hry na klavíri pomocou 4- ručnej hry
- zdokonaľujú interpretačné zvládnutie skladieb,
- diskutujú o vlastnej a vypočutej interpretácii,
- preukážu samostatný prístup k nácviku skladieb,
- podieľajú sa na budovaní komplexného osobného repertoáru,
- interpretujú klavírne skladby v súlade s obsahovými štandardmi,
- prezentujú verejne výsledky svojho štúdia,
- dokážu poskytnúť spätnú väzbu o interpretácii,
- analyzujú sluchovo základné harmonické funkcie – T, S a D,
- tvoria hudobný sprievod.

Obsahový štandard:

- Rozbor študovaných skladieb z rôznych hľadísk s cieľom vyvážiť emocionálny a racionálny prístup k nim,
- Poznatky z oblasti IKT technológií, oboznámenie sa s elektronickými hudobným i programami a nástrojmi,
- Paralelné stupnice a akordy: opakovanie a zdokonaľovanie hry v súlade s technickými požiadavkami podľa vzdelávacích štandardov II. stupňa základného štúdia a so študovanými skladbami,
- Cvičenia, stupnice a akordy, zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb,

- Technické a koncertné etudy pre aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri,
- Interpretačné zvládnutie skladieb, diskusia o interpretácii,
- Nácvik skladieb: rozvíjanie samostatného prístupu,
- Komplexný osobný repertoár: každé štýlové obdobie, hudobná forma či žáner.
- Uvedomelá interpretácia skladieb, spojená s vlastným ohodnotením sa,
- Rozvíjanie predpokladov na štúdium na učiteľských a hudobných fakultách vysokých škôl,
- Intenzívna práca so študentmi, ktorí sa pripravujú na ďalšie profesijné štúdium na učiteľských a hudobných fakultách,
- Návšteva koncertov, počúvanie hudobných nahrávok z CD a DVD nosičov, webových stránok, diskusia o vypočutých skladbách, porovnávanie jednotlivých interpretácií,
- Sluchová analýza základných harmonických funkcií – T, S a D.

Žiak v rámci polroka vystúpi 1x verejne- sólová hra spamäti

Učebné zdroje:
Etuda: minim. 4 etudy *Czerného op. 299* alebo 749 alebo z Cramera a pod.
Polyf. – 2- 3 skladby J.S. Bach- *Malé prelúdiá 2a3 hlasé invencie, Francúzske, Anglické suity a pod.*
Cykl. Skladby: *1 sonáta*
Prednesy: *2 skladby*

II. stupeň základného štúdia a Štúdium pre dospelých

Predmet: Hra na klavíri

Ročník: 4. ročník II. stupňa

Ciele

- aktivizovať študenta k spolupráci v rôznych nástrojových zoskupeniach,
- podporiť jeho prípadný záujem o účinkovanie v kapelách populárnej hudby.

Výkonový štandard

- analyzujú študované skladby z rôznych hľadísk,
- používajú jednoduché IKT technológie v oblasti hudby,

- zdokonaľujú hru paralelných stupníc,
- reprodukujú cvičenia, stupnice a akordy, zamerané na riešenie technických
- problémov študovaných skladieb,
- budujú komplexný osobný repertoár,
- zdokonaľujú interpretačné zvládnutie skladieb pomocou 4- ručnej hry
- interpretujú klavírne skladby v súlade s obsahovými štandardmi,
- prezentujú verejne výsledky práce,
- hodnotia vlastný výkon,
- používajú návyky kolektívnej hry v rôznych komorných zoskupeniach,
- zdokonaľujú hru z listu,
- tvoria sprievod.

Obsahový štandard:

- Rozbor študovaných skladieb z rôznych hľadísk,
- Poznatky z oblasti IKT technológií, oboznámenie sa s elektronickými hudobnými nástrojmi, notografickým programom (napr. Sibelius, Finale) a nástrojmi,
- Paralelné stupnice a akordy: opakovanie a zdokonaľovanie hry v súlade s technickými požiadavkami podľa vzdelávacích štandardov II. stupňa základného štúdia a so študovanými skladbami,
- Cvičenia, stupnice a akordy, zamerané na riešenie technických problémov študovaných skladieb,
- Technické a koncertné etudy pre aktualizáciu a zdokonaľovanie technických zručností hry na klavíri,
- Samostatný vyber a budovanie osobného repertoáru,
- Interpretačné zvládnutie skladieb, diskusia o interpretácii,
- Samostatný prístup k nácviku skladieb,
- Repertoár: každé štýlové obdobie, hudobná forma či žáner: I. časť sonáty, skladba z obdobia baroka alebo klasicizmu, zložitejšia polyfonická skladba, prednesová skladba z obdobia romantizmu alebo inštruktívna skladba, populárna hudba v zodpovedajúcej úprave pre klavír,
- Verejná prezentácia,
- Uvedomelá interpretácia skladieb, spojená s vlastným ohodnotením sa,
- Pohotovosť čítania nôt hrou z listu,
- Sluchová analýza počutého hudobného prejavu.
- Samostatná tvorba sprievodu, tvorba sprievodu podľa akordických značiek.

Žiak v rámci polroka vystúpi 1x verejne- sólová hra spamäti

Vystúpenie na verejnom absolventskom koncerte

Záverečná skúška:

- 4 skladby rozličných štýlových období, alebo charakterov primeranej náročnosti,
- Stupnice Dur aj mol v oktávach, terciách, sextách cez 4 oktávy s protipohybom, 4 – zvuky

  spolu, veľký rozklad spolu.

Učebné zdroje:
Etuda: minim. 4 etudy *Czerného op. 299* alebo 749 alebo z Cramera apod.
Polyf. – 2- 3 skladby J.S. Bach- *Malé prelúdiá 2a3 hlasé invencie, Francúzske, Anglické suity a pod.*
Cykl. Skladby: *1 sonáta*
Prednesy: *2 skladby*

ŠTVORRUČNÁ HRA, SPRIEVOD, KOMORNÁ HRA

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Predmet: Hra na klavíri

Ročník: 3. ročník 1. časti I. stupňa

Výkonový štandard:

- rozlišujú part primo a secondo,
- počúvajú sa pri štvorručnej klavírnej hre,
- reprodukujú podľa sluchu spoločne s učiteľom jednoduché melódie unisono v rovnom pohybe dvoma rukami na tému ľudovej piesne,
- interpretujú spolu s iným žiakom jednoduché štvorručné skladby podľa notového zápisu,
- vyjadrujú v štvorručnej interpretácii charakter skladby pomocou základných hudobno-výrazových prostriedkov,
- aplikujú základy návykov kolektívneho muzicírovania.

Obsahový štandard:

- Základné princípy kolektívneho muzicírovania – súhra, výchova k pohotovosti,
- zosúladenie spoločných činnosti - nástupy, hudobno-výrazové prostriedky.
- Počúvanie sa navzájom pri štvorručnej klavírnej hre,
- Interpretácia jednoduchých štvorručných skladieb podľa notového zápisu s učiteľom, iným žiakom,
- Interpretácia skladieb komornej hry primeranej náročnosti spoločne so spevom alebo iným melodickým nástrojom.

ŠTVORRUČNÁ HRA, SPRIEVOD, KOMORNÁ HRA

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Ročník: 4. ročník 1. časti I. stupňa

Výkonový štandard:

- kontrolujú sa sluchovo pri štvorručnej klavírnej hre,
- interpretujú spolu s iným žiakom štvorručné skladby podľa notového zápisu,
- reprodukujú part primo a secondo so zreteľom na primeranú náročnosť partu,
- vyjadrujú v štvorručnej interpretácii charakter skladby,
- aplikujú základy návykov kolektívneho muzicírovania,
- počúvajú sa pri komornej hre,

Obsahový štandard:

- Princípy kolektívneho muzicírovania,
- Party primo a secondo, ich význam v skladbe,
- Základy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorručných skladieb,
- Naštudovanie a interpretácia partu primo a secondo so zreteľom na primeranú náročnosť partu v klavírnych skladbách,
- Aplikácia základných hudobno-výrazových prostriedkov pri interpretácii,
- Rozvoj sluchovej kontroly pri komornej hre.

ŠTVORRUČNÁ HRA, SPRIEVOD, KOMORNÁ HRA

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Ročník: 1. ročník 2. časti I. stupňa

Výkonový štandard:

- analyzujú part primo a secondo v študovanej skladbe,
- definujú a chápu úlohu a význam partu primo a secondo v študovanej skladbe,
- počúvajú sa pri štvorručnej klavírnej hre,
- chápu princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorručných skladieb,
- interpretujú spolu s iným žiakom štvorručné skladby rôznych hudobných foriem,
- vyjadrujú v štvorručnej interpretácii charakter skladby pomocou hudobno-výrazových prostriedkov.

Obsahový štandard:

- Rozvoj sluchovej kontroly pri štvorručnej klavírnej hre,
- Spoločná interpretácia s iným žiakom - štvorručné skladby podľa notového zápisu,
- Interpretácia partu primo a secondo v štvorručných skladbách,
- Možnosti použitia hudobno-výrazových prostriedkov.

ŠTVORRUČNÁ HRA, SPRIEVOD, KOMORNÁ HRA

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Ročník: 2. ročník 2. časti I. stupňa

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD:

Výkonový štandard:

- analyzujú part primo a secondo v študovanej skladbe,
- chápu úlohu partu primo a secondo v študovanej skladbe,
- chápu princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorručných skladieb,
- interpretujú spolu s iným žiakom štvorručné skladby rôznych hudobných foriem,
- interpretujú striedavo part primo a secondo v štvorručných skladbách,
- vyjadrujú v štvorručnej interpretácii charakter skladby.

Obsahový štandard:

- Princípy kolektívneho muzicírovania,
- Rozbor partu primo a secondo v študovanej skladbe,
- Rozvoj sluchovej kontroly pri štvorručnej klavírnej hre,
- Princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorručných skladieb,
- Použitie hudobno-výrazových prostriedkov.

ŠTVORRUČNÁ HRA, SPRIEVOD, KOMORNÁ HRA

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Ročník: 3. ročník 2. časti I. stupňa

Výkonový štandard:

- rozlišujú part primo a secondo,
- počúvajú sa pri štvorručnej klavírnej hre,
- interpretujú spolu s iným žiakom jednoduché štvorručné skladby,
- vyjadrujú v štvorručnej interpretácii charakter skladby,
- tvoria základné harmonické funkcie: T a D v durových tóninách,
- aplikujú základy návykov kolektívneho muzicírovania.

Obsahový štandard:

- Základné princípy kolektívneho muzicírovania – súhra, výchova k pohotovosti.
- Zosúladenie spoločných činnosti - nástupy,
- Delenie hudobných partov, ich význam pri spoločnej interpretácii,
- Interpretácia jednoduchých štvorručných skladieb podľa notového zápisu,
- Základy návykov komornej hry.

ŠTVORRUČNÁ HRA, SPRIEVOD, KOMORNÁ HRA

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Ročník: 4. ročník 2. časti I. stupňa

Výkonový štandard:

- rozumejú princípom kolektívneho muzicírovania,
- definujú delenie partov v štvorručnej klavírnej hre,
- aplikujú princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorručných skladieb,
- interpretujú podľa notového zápisu spoločne s iným žiakom štvorručné skladby,
- navrhujú a používajú v štvorručnej interpretácii hudobno-výrazové prostriedky,
- kontrolujú sluchové vnímanie skladieb pri komornej hre.

Obsahový štandard:

- Princípy kolektívneho muzicírovania,
- Delenie partov v štvorručnej klavírnej hre,

- Úloha a význam partu primo a secondo v študovanej skladbe,
- Sluchová kontrola pri interpretácii štvorručných klavírnych skladieb,
- Princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorručných skladieb,
- Interpretácia s iným žiakom štvorručných skladieb rôznych hudobných foriem,
- Hudobno-výrazové prostriedky, zodpovedajúce rozsahu učiva daného ročníka.

ŠTVORRUČNÁ HRA, SPRIEVOD, KOMORNÁ HRA

II. stupeň základného štúdia a Štúdium pre dospelých

Ročník: 1. II. stupňa a ŠPD

Výkonový štandard:

- počúvajú s uvedomením sólistu,
- dokážu striedavo pokračovať v melodickej línii,
- pracujú individuálne podľa partov alebo v spoločnej interpretácii,
- kontrolujú plnenie umeleckých a technických úloh,
- interpretujú skladby v rôznych tempách,
- preukážu návyky sebakontroly a sebahodnotenia,
- interpretujú akýkoľvek part v štvorručnej klavírnej hre,
- aplikujú princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorručných skladieb,
- sluchovo si kontrolujú súhru pri kolektívnej hre,
- preukážu návyky komornej hry.

Obsahový štandard:

- Individuálna práca podľa partov: riešenie interpretačných a technických problémov,
- Hra skladieb v rôznych tempách,
- Interpretácia akéhokoľvek partu v štvorručnej klavírnej hre,
- Princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorručných skladieb,
- Aplikácia hudobno-výrazových prostriedkov,
- Sluchová kontrola súhry pri kolektívnej hre,
- Výchova k pohotovosti pri súhre.

ŠTVORRUČNÁ HRA, SPRIEVOD, KOMORNÁ HRA

II. stupeň základného štúdia a Štúdium pre dospelých

Ročník: 2. ročník II. stupňa a ŠPD

Výkonový štandard:

- kontrolujú sa sluchovo pri spoločnej interpretácii hudobnej skladby,
- pracujú samostatne po partoch,
- interpretujú skladby rôznych žánrov a štýlov,
- zdokonaľujú klavírne a technické návyky,
- interpretujú akýkoľvek part v štvorručnej klavírnej hre,
- dodržiavajú princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorručných skladieb,
- aplikujú hudobno-výrazové prostriedky pri interpretácii,
- kontrolujú sluchovo súhru pri kolektívnej hre,
- aplikujú návyky komornej hry v rôznych hudobných zoskupeniach.

Obsahový štandard:

- Individuálna práca podľa partov,
- Hra skladieb rôznych žánrov, štýlov,
- Rozvoj klavírnych a technických návykov,
- Návyky sebakontroly a sebahodnotenia,
- Interpretácia akéhokoľvek partu v štvorručnej klavírnej hre,
- Princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorručných skladieb,
- Sluchová kontrola súhry pri kolektívnej hre.

ŠTVORRUČNÁ HRA, SPRIEVOD, KOMORNÁ HRA

II. stupeň základného štúdia a Štúdium pre dospelých

Ročník: 3. ročník II. stupňa a ŠPD

Výkonový štandard:

- dokážu striedavo bez prerušenia pokračovať v melodickej línii a dodržať pritom celostnosť interpretácie,
- pracujú samostatne podľa partov,
- práca nad kontrolou umeleckých a technických úloh bez zastavení,
- interpretujú skladby rôznych žánrov, štýlov,
- preukážu návyky: hry z listu, klavírne a technické návyky,
- dokážu zahrať akýkoľvek part v štvorručnej klavírnej hre,
- aplikujú princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorručných skladieb,
- kontrolujú súhru pri kolektívnej hre.

.

Obsahový štandard:

- Umenie pokračovať v melodickej línii bez prerušenia celostnosti skladby,
- Práca nad spoločnou interpretáciou: úvod, predtaktie, spôsoby hry, metro – rytmická stavba skladby, dynamika i iné hudobno-výrazové prostriedky, rytmicky a technicky plynulá hra.
- Hra skladieb rôznych žánrov, štýlov.

ŠTVORRUČNÁ HRA, SPRIEVOD, KOMORNÁ HRA

II. stupeň základného štúdia a Štúdium pre dospelých

Ročník: 4. ročník II. stupňa a ŠPD

Výkonový štandard:

- dokážu pokračovať v melodickej línii a „odovzdávať“ ju partnerovi,
- práca nad kontrolou umeleckých a technických úloh, plynulá interpretácia bez
- zastavení,
- interpretujú skladby rôznych žánrov, štýlov,
- interpretujú akýkoľvek part v štvorručnej klavírnej hre,
- aplikujú princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorručných skladieb.

Obsahový štandard:

- Práca nad koncertným repertoárom: práca nad kontrolou umeleckých a technických
- úloh, plynulá interpretácia bez zastavení,
- Hra skladieb rôznych žánrov, štýlov,
- Interpretácia akéhokoľvek partu v štvorručnej klavírnej hre,
- Princípy súhry, pohotovosti pri interpretácii štvorručných skladieb.

ROZŠÍRENÉ ŠTÚDIUM

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE HRA NA KLAVÍRI

HRA NA NÁSTROJI, HRA Z LISTU

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Predmet: Hra na klavíri

Ročník: 3. ročník 1. časti I. stupňa

Výkonový štandard:

- reprodukujú technické prvky s vyššími nárokmi na pohyblivosť prstov, kvalitu tónu a dynamické odtiene,
- zvládnu synkopický aj súčasný pedál,
- zahrajú durové a rovnomenné molové stupnice, akordy a rozklady v rozsahu obsahových štandardov,
- aplikujú základné technické a výrazové zručnosti pri hre konkrétnych skladieb.

Obsahový štandard:

- Pravidelné, sústredené a intenzívne cvičenia vo väčšom rozsahu,
- Technické prvky: systematické precvičovanie s vyššími nárokmi na pohyblivosť prstov, kvalitu tónu a dynamické odtiene,
- Synkopický a súčasný pedál,
- Trojhlasný kvintakord s obratmi spolu, tenuto, staccato, malý rozklad,
- Etudy, zamerané na precvičovanie úloh stanovených pre príslušný ročník,
- Prednesové skladby v náväznosti na technickú prípravu,

- Zaradenie polyfonických skladieb a postupné zaradenie skladieb väčšieho rozsahu a väčších foriem (variácie, sonátová forma, rondo).

ROZŠÍRENÉ ŠTÚDIUM

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE HRA NA KLAVÍRI

HRA NA NÁSTROJI, HRA Z LISTU

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Predmet: Hra na klavíri

Ročník: 4. ročník 1. časti I. stupňa

Výkonový štandard:

- zdokonaľujú technické prvky s vyššími nárokmi na pohyblivosť prstov, kvalitu tónu a dynamické odtiene,
- ovládajú synkopický aj súčasný pedál,
- nácvik veľkého rozkladu kvintakordu s obratmi cez viac oktáv, každou rukou zvlášť,
- zahrajú durové a rovnomenné molové stupnice od bielych kláves cez štyri oktávy ,
- interpretujú etudy na precvičovanie rozmanitých druhov techniky,
- interpretujú polyfonické skladby a skladby väčšieho rozsahu a väčších foriem (variácie, sonátová forma, rondo).

Obsahový štandard :

- Pravidelné, sústredené a intenzívne cvičenia vo väčšom rozsahu ako pri vyučovaní,
- Príprava štvorhlasného akordu tenuto, staccato a rozložene,
- Durové a rovnomenné molové stupnice od bielych kláves v kombinovanom pohybe,
- Štvorhlasný kvintakord s obratmi každou rukou zvlášť tenuto, staccato, rozložene,
- Etudy na precvičovanie rozmanitých druhov techniky,
- Výber prednesových skladieb v náväznosti na technickú prípravu,
- Zdokonaľovanie všetkých spôsobov tvorby tónu, rozvíjanie zručnosti prstov a obohacovanie interpretačnej pohotovosti.

Záverečná skúška:

- 1 durová a rovnomenná molová stupnica v kombinovanom pohybe + akordy,
- 1 etuda,
- 1 skladba z obdobia baroka,
- 1 skladba z obdobia klasicizmu,
- 1 skladba z obdobia romantizmu,
- 1 skladba z obdobia 20. a 21. storočia.

ROZŠÍRENÉ ŠTÚDIUM

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE HRA NA KLAVÍRI

HRA NA NÁSTROJI, HRA Z LISTU

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Predmet: Hra na klavíri

Ročník: 1. ročník 2. časti I. stupňa

Výkonový štandard:

- zvládnu veľký rozklad kvintakordu s obratmi cez štyri oktávy spolu, nácvik hry oktáv,
- zahrajú všetky durové aj molové stupnice v kombinovanom pohybe v rýchlejšom tempe,
- zahrajú stupnice v terciách a decimách,
- zahrajú štvorhlasný kvintakord k prebraným stupniciam spolu tenuto, staccato, malý rozklad,
- zahrajú veľký rozklad kvintakordu s obratmi spolu, cez viac oktáv,
- aplikujú základnú technickú a výrazovú zručnosť pri hre konkrétnych skladieb,
- interpretujú etudy na precvičovanie rozmanitých druhov techniky,
- interpretácie skladieb rozličného charakteru a nálady,
- interpretujú polyfonické skladby a základy skladieb väčšieho rozsahu a väčších foriem (variácie, sonátová forma, rondo),
- zdokonaľujú dokonalú interpretáciu skladieb (čistotu hry, výraz, štýlovosť),

- zdokonaľujú samostatný umelecký výraz.

Obsahový štandard:

- Technické požiadavky sa rozširujú o nácvik veľkého rozkladu kvintakordu s obratmi cez štyri oktávy spolu - dbať na čistotu a vyrovnanosť hry, nácvik hry oktáv,
- Všetky durové a molové stupnice v kombinovanom pohybe v rýchlejšom tempe,
- Hra stupníc v terciách a decimách,
- Štvorhlasný kvintakord k prebraným stupniciam spolu tenuto, staccato, malý rozklad,
- Veľký rozklad kvintakordu s obratmi spolu, cez viac oktáv,
- Etudy na precvičovanie úloh stanovených pre príslušný ročník,
- Všetky spôsoby tvorby tónu: zdokonaľovanie, rozvíjanie zručnosti prstov a interpretačnej pohotovosti,
- Zaradenie polyfonických skladieb a postupné zaradenie skladieb väčšieho rozsahu a väčších foriem (variácie, sonátová forma, rondo),
- Prebúdzanie tvorivej fantázie žiaka s cieľom rozvíjať jeho zmysel pre samostatný umelecký výraz,
- Transponovanie melodických fragmentov a ľudových piesní,
- Tvorba sprievodu k jednoduchým ľudovým a umelým piesňam s použitím TDS.

ROZŠÍRENÉ ŠTÚDIUM

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE HRA NA KLAVÍRI

HRA NA NÁSTROJI, HRA Z LISTU

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Predmet: Hra na klavíri

Ročník: 2. ročník 2. časti I. stupňa

Výkonový štandard:

- zdokonaľujú hru veľkého rozkladu kvintakordu s obratmi spolu,

- zahrajú všetky durové a molové stupnice v rýchlejšom tempe v kombinovanom pohybe v oktávach, terciách, decimách a sextách,
- zahrajú štvorhlasný kvintakord s obratmi k prebratým stupniciam spolu tenuto, staccato, malý rozklad,
- zdokonaľujú technické zvládnutie veľkého rozkladu kvintakordu s obratmi spolu v kombinovanom pohybe v rýchlejšom tempe,
- zdokonaľujú čistotu a zvukovú vyrovnanosť s cieľom dosiahnuť požadované tempo,
- interpretujú etudy na precvičovanie rozmanitých druhov techniky,
- venujú pozornosť dokonalej interpretácii skladieb (čistotu hry, výraz, štýlovosť).

Obsahový štandard:

- Všetky durové aj molové stupnice v rýchlejšom tempe v kombinovanom pohybe v oktávach, terciách, decimách a sextách,
- Štvorhlasný kvintakord s obratmi k prebratým stupniciam spolu tenuto, staccato,
- Veľký rozklad kvintakordu s obratmi spolu v kombinovanom pohybe v rýchlejšom tempe,
- Nácvik kratších etúd - zameraných na istý technický problém - kombinácia s dlhšími etudami,
- Príprava na zvládnutie skladieb väčšieho rozsahu,
- Tvorivá interpretácia skladieb rozličného charakteru a nálady,
- Všetky spôsoby tvorby tónu: zdokonaľovanie, rozvíjanie zručnosti prstov a interpretačnej pohotovosti,
- Postupné prebúdzanie tvorivej fantázie žiaka s cieľom rozvíjať jeho zmysel pre samostatný umelecký výraz.

ROZŠÍRENÉ ŠTÚDIUM

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE HRA NA KLAVÍRI

HRA NA NÁSTROJI, HRA Z LISTU

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Predmet: Hra na klavíri

Ročník: 3. ročník 2. časti I. stupňa

Výkonový štandard:

- zdokonaľujú hru stupníc a akordov, zvlášť hru veľkého rozkladu,
- výber etúd, zameraných na precvičovanie úloh stanovených pre príslušný ročník.
- interpretujú etudy na precvičovanie rozmanitých druhov techniky,
- interpretácie skladieb rozličného charakteru a nálady,
- zdokonaľujú interpretáciu skladieb (čistotu hry, výraz, štýlovosť),
- zdokonaľujú samostatný umelecký výraz,
- preukazujú návyky samostatného riešenia interpretačných problémov,
- transponujú melodické fragmenty a ľudové piesne,
- vytvoria sprievod k jednoduchým ľudovým a umelým piesňam.

Obsahový štandard:

- Zdokonaľovanie hry stupníc a akordov, zvlášť hry veľkého rozkladu,
- Tvorivá Interpretácia skladieb: čistota hry, výraz, štýlovosť,
- Prebúdzanie tvorivej fantázie žiaka s cieľom rozvíjať jeho zmysel pre samostatný umelecký výraz,
- Transponovanie melodických fragmentov a ľudových piesní,
- Tvorba sprievodu k jednoduchým ľudovým a umelým piesňam s použitím T,S,D a ich príbuzných akordov.

ROZŠÍRENÉ ŠTÚDIUM

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE HRA NA KLAVÍRI

HRA NA NÁSTROJI, HRA Z LISTU

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Predmet: Hra na klavíri

Ročník: 4. ročník 2. časti I. stupňa

Výkonový štandard

- zahrajú stupnice a akordy, zvlášť hru veľkého rozkladu so zvláštnym zreteľom na prípravu k talentovým skúškam na konzervatórium,
- zdokonaľujú čistotu a zvukovú vyrovnanosť s cieľom dosiahnuť požadované tempo,
- interpretujú etudy na precvičovanie rozmanitých druhov techniky,
- interpretujú polyfonické skladby a základy skladieb väčšieho rozsahu a väčších foriem (variácie, sonátová forma, rondo),
- transponujú samostatne melodické fragmenty a ľudové piesne,
- vytvoria sprievod k jednoduchým ľudovým a umelým piesňam s použitím T,S,D a ich príbuzných akordov.

Obsahový štandard:

- Nácvik hry stupníc a akordov, zvlášť hru veľkého rozkladu so zvláštnym zreteľom na prípravu k talentovým skúškam na konzervatórium,
- Oboznámenie žiaka so všetkými žánrami, formami a štýlmi,
- Tvorivá interpretácia skladieb rozličného charakteru a nálady,
- Tvorivé uplatňovanie rytmických, dynamických a artikulačných variantov nácviku klavírnych skladieb,
- Zaradenie polyfonických skladieb a postupné zaradenie skladieb väčšieho rozsahu a väčších foriem (variácie, sonátová forma, rondo),
- Interpretácia skladieb s dôrazom na čistotu hry, výraz, štýlovosť,
- Návyky samostatného riešenia interpretačných problémov,
- Transponovanie melodických fragmentov a ľudových piesní,
- Tvorba sprievodu k jednoduchým ľudovým a umelým piesňam s použitím T,S,D a ich príbuzných akordov, podľa akordických značiek,
- Tvorba rôznych spôsobov harmonického sprievodu – podľa metro -rytmického usporiadania skladby a charakteru,
- Rytmicko-melodická improvizácia, základy harmonickej improvizácie,
- Tvorba kadencií a ukončovanie melodickej línie.

Záverečná skúška:

- 1 durová a rovnomenná molová stupnica v kombinovanom pohybe, v terciách, v sextách, akordy vo veľkom rozklade

- 2 etudy,
- 1 z obdobia baroka,
- 1 skladba z obdobia klasicizmu,
- 1 skladba z obdobia romantizmu,
- 1 skladba z obdobia 20. a 21. storočia.

OBLIGÁTNY NÁSTROJ - HRA NA KLAVÍRI

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Ročník: 1. ročník 1. časti I. stupňa

Výkonový štandard:

- získajú prstokladové návyky,
- definujú noty, hodnoty nôt, pomlčiek a označenia hudobno - výrazových prostriedkov v notovom texte v študovanej skladbe.

Obsahový štandard:

- Uvoľnenie hracieho aparátu a osvojenie si správneho spôsobu jeho používania, koordinácia rúk a nôh,
- Budovanie a postupné rozširovanie spôsobu hry a úderovej gramotnosti (non legato),
- Orientácia na klaviatúre,
- Notopis (v husľovom kľúči: g - g2, v basovom: c - g1), hodnoty nôt, pomlčiek, poznatky o hudobno-výrazových prostriedkoch.

OBLIGÁTNY NÁSTROJ- HRA NA KLAVÍRI

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Ročník: 2. ročník 1. časti I. stupňa

Výkonový štandard:

- aplikujú základy správneho používania hracieho aparátu pri hre na nástroji,
- používajú správny prstoklad pri interpretácii skladieb (aj podkladanie a nadkladanie

palca),
- aplikujú poznatky z oblasti frázovania.

Obsahový štandard:

- Utvrdzovanie správneho spôsobu používania hracieho aparátu a koordinácie rúk a nôh,
- Technické cvičenia: vhodné prstové a iné cvičenia z klavírnych škôl,
- Spôsoby hry: non legato, legato, staccato, portamento, kantiléna v obidvoch rukách.

OBLIGÁTNY NÁSTROJ - HRA NA KLAVÍRI

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Ročník: 3. ročník 1. časti I. stupňa

Výkonový štandard:

- používajú správne sedenie, resp. státie, postavenie rúk,
- zvládnu hru durových stupníc s # a s b cez dve oktávy v rovnom pohybe v súlade s obsahovými štandardmi,
- zvládnu hru tonického kvintakordu s obratmi spolu + malý rozklad zvlášť,
- aplikujú spôsoby hry v klavírnej interpretácii: tenuto, legato, staccato,
- pracujú správne s kvalitou tvorby tónu a jeho intenzitou primerane danému ročníku,
- používajú správne predpísaný prstoklad v skladbe.

Obsahový štandard:

- Cvičenia na správne používanie hracieho aparátu, zväčšovanie rozpätia ruky,
- Hra akordov: tonický kvintakord s obratmi spolu + malý rozklad zvlášť,
- Skladby etudového charakteru kratšieho rozsahu zamerané na riešenie rôznych technických problémov,
- Práca na kvalite tvorby tónu a jeho intenzite,
- Systematický nácvik hudobného materiálu,
- Základy používania pedálu.

OBLIGÁTNY NÁSTROJ - HRA NA KLAVÍRI

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Ročník: 4. ročník 1. časti I. stupňa

Výkonový štandard:

- používajú správne sedenie za klavírom, postavenie rúk,
- zvládnu hru durových stupníc s # a s b cez dve oktávy v rovnom pohybe a protipohybe,
- zvládnu hru molových stupníc harmonických,
- zvládnu hru tonického kvintakordu s obratmi,
- dokážu frázovať dlhšie melodické celky,
- používajú správne predpísaný prstoklad v skladbe.

Obsahový štandard:

- Práca s technikou na základe zvukovej predstavy, pri ktorej sa koordinujú pohybové reakcie - rozvíja sa hrací aparát dieťaťa,
- Zvládnutie durových stupníc poznámka: podľa individuálnych schopností žiaka),
- Molové stupnice (poznámka: podľa individuálnych schopností žiaka),
- Hra akordov: tonický kvintakord s obratmi spolu + malý rozklad zvlášť,
- Skladby etudového charakteru kratšieho rozsahu zamerané na riešenie rôznych technických problémov,
- Návyky správneho prstokladu.

OBLIGÁTNY NÁSTROJ - HRA NA KLAVÍRI

Druhá časť základného štúdia a ROZŠÍRENÉ ŠTÚDIUM I. stupňa základného štúdia

Ročník: 1. ročník 2. časti I. stupňa

Výkonový štandard:

- dokážu uvedomele a samostatne pracovať s melodickou líniou zvládnu základnú techniku nástroja,
- dokážu efektívne pracovať s hudobnou a sluchovou predstavou,
- počúvajú sa pri hre,
- dokážu správne frázovať dlhšie melodické útvary a charakterovo stvárniť skladbu.

Obsahový štandard:

- Koordinácia oboch rúk a technická zručnosť: osamostatňovanie funkcie pravej a ľavej ruky,
- Sluchovo-hudobná predstava: rozvíjanie,
- Uvedomovanie si svojich rozvojových možností, akceptovanie spätnej väzby,
- Zmysel pre rozlišovanie charakteru skladieb podľa obsahu, nálady a tempa: formovanie.

OBLIGÁTNY NÁSTROJ- HRA NA KLAVÍRI

Druhá časť základného štúdia a ROZŠÍRENÉ ŠTÚDIUM I. stupňa základného štúdia

Ročník: 2. ročník 2. časti I. stupňa

Výkonový štandard:

- rozumejú umeleckej a technickej zložke interpretácie študovaných skladieb,
- dokážu efektívne pracovať s hudobnou a sluchovou predstavou,
- ovládajú hru durových a molových stupníc (harmonických a melodických),
- rozpoznajú základné harmonické funkcie, vedia ich analyzovať,
- interpretujú skladby rôznych štýlových období.

Obsahový štandard:

- Rozvíjanie a zdokonaľovanie vedomostí a zručností nadobudnutých v predchádzajúcom štúdiu,
- Rozvíjanie umeleckej a technickej zložky interpretácie študovaných skladieb,
- Durové a molové stupnice v primeranom tempe, počet: podľa individuálnych predpokladov žiaka,

- Hra ľudových piesní podľa sluchu,
- Prednesové skladby rôzneho charakteru a štýlu.

OBLIGÁTNY NÁSTROJ- HRA NA KLAVÍRI

Druhá časť základného štúdia a ROZŠÍRENÉ ŠTÚDIUM I. stupňa základného štúdia

Ročník: 3. ročník 2. časti I. stupňa

Výkonový štandard:

- dokážu samostatne, správne, dostatočne a efektívne pracovať na vokálnych skladbách,
- rozpoznajú hudobnú formu skladby, jej štruktúru, jednotlivé časti,
- zvládnu interpretáciu skladieb, dokážu sami naštudovať jednoduché skladby, improvizujú.

Obsahový štandard:

- Vedomosti a zručnosti nadobudnuté v predchádzajúcom štúdiu: rozvíjanie a zdokonaľovanie,
- Hudobná forma skladby, jej štruktúra, analýza jednotlivých častí: prednesové skladby rôzneho charakteru, obdobia a štýlu,
- Samostatná a efektívna práca na daných skladbách.

OBLIGÁTNY NÁSTROJ- HRA NA KLAVÍRI

Druhá časť základného štúdia a ROZŠÍRENÉ ŠTÚDIUM I. stupňa základného šúdia

Ročník: 4. ročník 2. časti I. stupňa

Výkonový štandard:

- dokážu samostatne, správne, dostatočne a efektívne pracovať na skladbách daného ročníka,
- pracujú správne s hudobnou frázou skladby,
- rozpoznajú hudobnú formu skladby, jej štruktúru, jednotlivé časti,
- zvládnu interpretáciu skladieb: polyfonické skladby náročnejšieho charakteru
- prednesové skladby rôzneho charakteru, obdobia a štýlu: klasické, moderné,
- aplikujú základy tvorby harmonického sprievodu.

Obsahový štandard:

- Vedomosti a zručnosti nadobudnuté v predchádzajúcom štúdiu: rozvíjanie a zdokonaľovanie,
- Presná artikulácia skladieb z hľadiska umeleckého a technického,
- Hudobná forma skladby, jej štruktúra, analýza jednotlivých častí,
- Interpretácia skladieb z hľadiska štýlových období,
- Rozvíjanie harmonického cítenia.

OBLIGÁTNY NÁSTROJ — HRA NA KLAVÍRI

II. stupeň základného štúdia

Ročník: 1. ročník II. stupňa

Výkonový štandard:

- interpretujú prednesové skladby rôzneho charakteru primeranej náročnosti,
- zdokonaľujú harmonickú vyváženosť medzi sluchovou a motorickou stránkou,
- aplikujú princípy tvorby sprievodu pri hre podľa akordických značiek.

Obsahový štandard:

- Rozvíjanie zručností nadobudnutých v predošlom štúdiu,
- Interpretácia skladieb rôzneho charakteru a štýlu,
- Rozvíjanie sluchovo-motorických zručností,
- Hra ľudových piesní, improvizácia.

OBLIGÁTNY NÁSTROJ — HRA NA KLAVÍRI

II. stupeň základného štúdia

Ročník: 2. ročník II. stupňa

Výkonový štandard:

- zdokonaľujú štýlovú interpretáciu po technickej a výrazovej stránke,
- demonštrujú hudobno-teoretické vedomosti s predchádzajúcich ročníkov,
- aplikujú princípy tvorby sprievodu pri hre podľa akordických značiek.

Obsahový štandard:

- interpretácia skladieb primeranej náročnosti.
- Samostatné transponovanie jednoduchých melodických útvarov.
- Tvorba sprievodu podľa akordických značiek.

OBLIGÁTNY NÁSTROJ – HRA NA KLAVÍRI

II. stupeň základného štúdia

Ročník: 3. ročník II. stupňa

Výkonový štandard:

- venujú pozornosť kultivovanému hudobno-interpretačnému prejavu,
- preukážu základy improvizácie,
- zahrajú ľudové piesne podľa sluchu s použitím základných harmonických funkcií.

Obsahový štandard:

- Rozvíjanie technických zručností,
- Kultivovanie hudobno-interpretačných výrazových prostriedkov,
- Využívanie hudobno-teoretických poznatkov.

OBLIGÁTNY NÁSTROJ — HRA NA KLAVÍRI

II. stupeň základného štúdia

Ročník: 4. ročník II. stupňa

Výkonový štandard:

- systematizujú hudobno-teoretické vedomosti z predchádzajúcich ročníkov,
- interpretujú klavírne skladby a vokálne sprievody rôznych štýlov – transponujú samostatne jednoduché melodické útvary a tvoria vlastný sprievod

Obsahový štandard:

- Systematizácia a rozvíjanie hudobno-teoretických vedomostí z predchádzajúcich ročníkov,
- Interpretácia klavírnych skladieb a vokálnych sprievodov zodpovedajúcich technickým a interpretačným požiadavkám jednotlivých žiakov,
- Tvorba samostatného sprievodu.

HRA NA STRUNOVÝCH NÁSTROJOCH

HUDOBNÝ ODBOR

CHARAKTERISTIKA SKUPINY ŠTUDIJNÝCH ZAMERANÍ

Do skupiny strunových hudobných nástrojov v súčasnosti vyučovaných na základných umeleckých školách patria hra na gitare, hra na elektrickej gitare, hra na basovej gitare, hra na cimbale, hra na harfe a hra keltskej harfe.

Gitara v súčasnosti patrí k najobľúbenejším a najrozšírenejším hudobným nástrojom. Spája v sebe prednosti nástroja melodického i akordického. Je nástrojom so všestranným využitím, uplatňujúci sa vo všetkých hudobných žánroch. Táto skutočnosť vychádza z bohatej interpretačnej a nástrojárskej tradície a gitarovej literatúry, obsahujúcej všetky štýlové obdobia. Vhodný vek na prijatie na základnú umeleckú školu je šesť rokov. Prijatie starších žiakov je tiež možné. Žiaci musia spĺňať základné podmienky: mať požadované hudobné nadanie, fyzické a psychomotorické predpoklady pre hru na nástroji. Anatomickým danostiam detí je nutné prispôsobiť veľkosť gitary. Najvhodnejšie nástroje pre výučbu žiakov mladšieho školského veku sú „španielske“ gitary s nylonovými strunami s menzúrou 530 mm pre 6 – 7 ročných a 570 mm pre 8 – 10 ročných.

Cimbal je úderový strunový nástroj, ktorého pôvod siaha až do stredoveku. V priebehu storočí sa vyvíjal a zdokonaľoval a hudobný vývoj v ostatných rokoch potvrdil a upevnil postavenie cimbalu v oblasti hudobného umenia. V hudobnej kultúre cimbal nadobudol rovnoprávne postavenie s ostatnými hudobnými nástrojmi s bohatou umeleckou tradíciou. Je nenahraditeľný vo folklóre, ale prenikol aj do populárnej hudby a vážnej hudby. Od začiatku je potrebné viesť žiakov k správnym návykom, ktoré majú vplyv na ich ďalší vývoj. Vyučovací proces začína motívom, ľudovou piesňou a postupne prechádza k hre podľa sluchu, k hre z nôt, k transpozícii, k základom tvorenia vlastného sprievodu piesní až k základom improvizácie.

CIELE SKUPINY ŠTUDIJNÝCH ZÁMERANÍ

- Naučiť žiaka hrať na zvolenom hudobnom nástroji, dosiahnuť určité majstrovstvo, zvládnuť základy hry na nástroji, rozvíjať techniku hry.
- Naučiť žiakov spoľahlivo sa orientovať v notácii podľa nôt a tabulatúr a hrať podľa akordických značiek.
- Naučiť žiakov zvládnuť hru a orientáciu v rôznych hudobných štýloch.
- Rozvíjať hudobné schopnosti žiakov so zreteľom na ich individuálne dispozície, ich vek, osobnostné danosti, mieru jeho talentu, technickú a umeleckú vyspelosť.
- Usmerňovať žiaka k uplatneniu získaných vedomosti, schopnosti, skúsenosti vo svojom umeleckom prejave v sólovej hre, v hre v komornom zoskupení alebo v súborovej hre.

- Naučiť žiaka využívať svoje interpretačné skúsenosti a získané hudobné vedomosti k samostatnému štúdiu nových skladieb podľa vlastného výberu.
- Orientovať žiaka, podľa jeho schopností, na vlastnú hudobnú prax alebo na ďalšie štúdium na vyššom type umeleckého vzdelávania.
- Hlavným cieľom je vzbudiť lásku k hudbe a nástroju a vytvoriť si k nim pozitívny a trvalý vzťah.

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent prvej časti prvého stupňa základného štúdia študijného zamerania Hra na gitare si osvojí základné návyky a schopnosti (správne držanie tela a nástroja pri hre, správne postavenie rúk), používa základné technické prvky hry (hru apoyando, tirando, arpeggio, hru štvorzvukov, legato). Podľa notového zápisu hrá v I. až V. polohe. Interpretuje jednoduchšie skladbičky s použitím dynamiky a farebných registrov, využíva základné harmonické funkcie pri sprievode piesní a vníma náladu skladby.

Absolvent druhej časti prvého stupňa základného štúdia študijného zamerania hra na gitare interpretuje technicky náročnejšie skladby rôznych štýlových období na vyššej hudobno-technickej úrovni, ovláda základnú nástrojovú techniku na vyššej úrovni náročnosti. Je schopný naladiť si nástroj, vedome vníma kvalitu prevedenia tónu pri hre a samostatne pracuje so skladbou. Objektívne zhodnotí vlastnú interpretáciu s ohľadom na svoje vedomosti, zručnosti a schopnosti. Sprevádza podľa notácie i akordických značiek.

Absolvent rozšíreného štúdia študijného zamerania Hra na gitare ovláda hru na vyššej technickej a interpretačnej úrovni ako žiak záverečného ročníka druhej časti základného štúdia. Spĺňa požiadavky kladené na prijatie na konzervatórium.

Absolvent druhého stupňa študijného zamerania hra na gitare sa profiluje podľa svojho záujmu a preferencií. Dokáže samostatne naštudovať primerane náročnú skladbu rôznych štýlových období a žánrov, pri interpretácií využíva všetky získané hudobné vedomosti a zručnosti. Uplatňuje sluchovú sebakontrolu a využíva podľa stupňa svojej vyspelosti zvukové možnosti nástroja. Interpretuje primerane náročné skladby rôzny štýlov a žánrov po technickej, výrazovej a obsahovej stránke, využíva dynamiku, tempové rozlíšenie, vhodnú artikuláciu, frázovanie a agogiku. Sprevádza podľa notácie i akordických značiek, zvláda hru primerane náročných skladieb z listu a uplatňuje sa pri hre v komorných alebo súborových zoskupeniach. Využíva svoje interpretačné skúsenosti a získané hudobné vedomosti k samostatnému štúdiu nových skladieb a vyhľadávaniu skladieb podľa vlastného výberu.

Absolvent prvého stupňa základného štúdia študijného zamerania Hra na basovej gitare využíva získané vedomosti a zručnosti (správny uvoľnený základný postoj, základné technické prvky hry - techniku pravej a ľavej ruky). Orientuje sa v jednoduchých hudobných útvaroch, hrá z notového zápisu, číta a hrá basovú linku podľa akordických značiek, rozoznáva jednotlivých hudobné štýly a je schopný improvizovať a transponovať. Profiluje sa podľa svojho záujmu a preferencií. Využíva svoje interpretačné skúsenosti a získané hudobné vedomosti k samostatnému štúdiu nových skladieb a vyhľadávaniu skladieb podľa vlastného výberu. Je

pripravený účinkovať v amatérskom inštrumentálnom zoskupení, či už v skupine tanečnej, ľudovej, jazzovej, alebo inej.

Absolvent prvej časti prvého stupňa základného štúdia študijného zamerania Hra na cimbale využíva základné návyky a schopnosti (správne držanie tela, správne držanie paličiek), používa základné technické prvky hry a pedalizácie, hrá podľa notového zápisu. Interpretuje náročnejšie skladby s použitím dynamiky. Využíva základných harmonické funkcie pri sprievode piesní. Vníma náladu skladby.

Absolvent druhej časti prvého stupňa základného štúdia študijného zamerania hra na cimbale interpretuje technicky náročnejšie skladby rôznych štýlových období na vyššej hudobno-technickej úrovni. Ovláda základnú nástrojovú techniku na vyššej úrovni náročnosti, je schopný naladiť si nástroj, vedome vníma kvalitu úderu, samostatne pracuje so skladbou. Dokáže objektívne zhodnotiť vlastnú interpretáciu s ohľadom na svoje vedomosti, zručnosti a schopnosti. Vie tvoriť harmonický sprievod k ľudovým piesňam z rôznych folklórnych regiónov Slovenska.

Absolvent druhej časti prvého stupňa rozšíreného štúdia študijného zamerania Hra na cimbale interpretuje technicky náročnejšie skladby rôznych štýlových období na vyššej hudobno-technickej úrovni, ovláda základnú nástrojovú techniku na vyššej úrovni náročnosti, je schopný naladiť si nástroj. Samostatne pracuje so skladbou. Objektívne zhodnotí vlastnú interpretáciu s ohľadom na svoje vedomosti, zručnosti a schopnosti, dokáže vytvoriť akordický sprievod k rôznym folklórnym regiónom Slovenska. Spĺňa požiadavky na prijatie na konzervatórium.

Absolvent druhého stupňa základného štúdia študijného zamerania hra na cimbale sa profiluje podľa svojho záujmu a preferencií. Uplatňuje všetky doteraz získané znalosti a schopnosti k interpretácií skladby rôznych štýlových období a žánrov, využíva svoje interpretačné skúsenosti a získané hudobné vedomosti k samostatnému štúdiu nových skladieb a vyhľadávaniu skladieb podľa vlastného výberu. Interpretuje primerane náročné skladby rôzny štýlov a žánrov po technickej, výrazovej a obsahovej stránke, využíva, dynamiku, tempové rozlíšenie, vhodnú artikuláciu, frázovanie, agogiku. Je samostatný v riešení problémov nástrojovej hry a náročný na čistotu hry, rytmickú presnosť a dynamickú úderovú vyrovnanosť (samostatná pedalizácia, frázovanie, sprievod a pod.). Vie tvoriť harmonický sprievod k ľudovým piesňam z rôznych folklórnych regiónov Slovenska, zvláda hru primerane náročných skladieb z listu a uplatňuje sa pri hre v komorných alebo súborových zoskupeniach.

Učebné osnovy

HRA NA GITARE

HUDOBNÝ ODBOR

Prípravné štúdium:
Žiaci po absolvovaní prípravného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
• spoznajú fyziologicky správne držanie nástroja, polohu tela a rúk pri hre, • zvládnu elementárne technické prvky hry na gitare, • orientujú sa v 1. polohe hmatníka,skoordinujú hru oboch rúk, • interpretujú jednoduchú jednohlasnú ľudovú pieseň, • aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete prípravná hudobná náuka, • poznajú základné hudobné pojmy, • porozumejú rytmickej hodnote polová nota s bodkou, • hrajú so sprievodom učiteľa, • aplikujú melodickú, rytmickú, harmonickú predstavivosť a hudobnú pamäť pri interpretácii hudobných hier, • rozpoznajú v hre dynamiku piano a forte.	Správne sedenie a poloha tela a rúk pri hre. Prípravné cvičenia hry palcom a prstami pravej ruky na prázdnych strunách. Orientácia na hmatníku v 1. polohe na strunách e-h-g-d. Koordinácia hry oboch rúk. Hra jednoduchých jednohlasných piesní a riekaniek. Základy hudobnej teórie podľa obsahu PHV. Rytmické hodnoty nôt celej, polovej, štvrťovej, osminovej. Pochopenie rytmickej hodnoty polovej noty s bodkou. Rytmizácia a melodizácia riekaniek. Hudobné hry. Piano a forte.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia **Hra spamäti:** 2 piesne alebo riekanky.

Prvá časť prvého stupňa základného štúdia

Žiaci po absolvovaní **1. ročníka prvej časti I. stupňa** základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
• ovládajú správne sedenie a elementárne technické prvky hry na gitare, • zahrajú tirando a apoyando prstami aj palcom, • spájajú notový zápis s orientáciou v 1. polohe hmatníka na všetkých strunách,	Fyziologicky správne držanie nástroja, tela a rúk pri hre. Hra tirando i apoyando prstami i palcom. Spájanie notového zápisu s orientáciou na hmatníku. Hra v 1. polohe hmatníka na všetkých strunách. Dvojhlas. Koordinácia oboch rúk. Hra

• zahrajú jednoduchý dvojhlas s použitím prázdnych strún, • interpretujú jednoduchú dvojhlasnú skladbu, • skoordinujú pri hre obidve ruky, • zahrajú jednooktávové stupnice, • aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu, • poznajú základné vlastnosti tónu.	jednooktávových durových a stupníc v rozsahu jednej oktávy (minimum C dur, G dur). Rozpoznanie výšky, sily a dĺžky tónu. Elementárne rytmické hodnoty nôt a pomlčiek. Základné typy taktov (4/4, 3/4, 3/8), bodka pri note, ligatúra. posuvky.

Žiaci po absolvovaní **2. ročníka prvej časti I. stupňa** základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
• zahrajú trojzvuk v súzvuku i arpegiu, • hrajú jednooktávové stupnice a kadencie, • spájajú notový zápis s orientáciou v 1. a 2.polohe, • hrajú s aplikovaním dynamiky, • vedia hrať z listu primeraný zápis, • zahrajú synkopu, • poznajú hudobný termín Da Capo al Fine, • predvedú zmysel pre výstavbu melódie a frázovanie, • rozpoznajú charakter skladby podľa nálady, • zahrajú rôzne variácie arpeggia	Hra trojhlasu v súzvuku i v arpeggiu s použitím dvoch prstov a palca pravej ruky. Uvoľňovanie svalového tonusu hracieho aparátu. Hra jednooktávových stupníc dur a mol do 4 # a 1 b s použitím základných akordov (bez barré). Orientácia v 1. a 2. polohe hmatníka. Základné dynamické stupne (p, mf, f), akcent. Hra z listu. Rytmické zadelenie synkopy. Da Capo al Fine. Vnímanie melodických fráz v piesni. Rozlíšenie durového a molového tónorodu.

Žiaci po absolvovaní **3. ročníka I. stupňa základného** štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
• spájajú notový zápis s orientáciou v 1.,2. a 3.polohe, • hrajú jednoduché legáto, • používajú farebné registre pri hre, • zahrajú štvorzvuk hraný súčasne palcom a trojicou prstov pravej ruky, • hrajú malé barré, • hrajú dvojoktávové stupnice, • vedia hrať z listu primeraný zápis, • hrajú v komornom, súborovom zoskupení, • aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu, • vnímajú charakter skladby, • hrajú so sprievodom učiteľa.	Orientácia v 1.2., a 3. polohe hmatníka. Jednoduché legato s použitím prázdnej struny. Farebných registre (sull tasto, sull ponticcelo). Štvorzvuk. Arpeggio so zapojením palca a trojice prstov pravej ruky. Nácvik malého barré. Dvojoktávové stupnice s kadenciou s použitím malého barré. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. Hra šestnástinových nôt a bodkovaného rytmu. Základné tempá skladieb (Andante, Moderato, Allegro, Allegretto). Vnímanie rôzneho tempa, dynamiky a nálady v skladbách. Rozvíjanie harmonického cítenia.

Žiaci po absolvovaní **4. ročníka I. stupňa základného** štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
• hrajú s uvoľneným hracím aparátom, • hrajú legáto, • spájajú notový zápis s orientáciou v 1. až v 5. polohe, • zvládajú spôsob hry malého barré, • ovládajú tlmenie a skracovanie tónov, • hrajú s kvalitným tónom, • ovládajú zložitejšie arpeggia, • hrajú s dynamikou, • zahrajú stupnice s typovými prstokladmi, • vedia hrať z listu primeraný zápis, • hrajú v komornom, súborovom zoskupení, • aplikujú hudobno-teoretické poznatky, • získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu, • spoznajú základné typy rytmického sprievodu, • vnímajú melodickú frázu v skladbách, • rozlíšia melódiu od sprievodu, • osvoja si jednoduchý sprievod.	Vedomé uvoľňovanie svalového tonusu hracieho aparátu. Hra vzostupného a zostupného legata v rôznych kombináciách. Orientácia v 5. polohe hmatníka. Upevňovanie hry malého barré. Tlmenie prstami pravej ruky a staccato. Rozširovanie a zdokonaľovanie úderov hry prstami pravej ruky. Arpeggio prstami pravej ruky v rôznych variáciách. Hra progresívnej dynamiky (p, mf, f, crescendo, decrescendo). Durové a molové stupnice s kadenciou s použitím typových prstokladov ľavej ruky a rytmických variácii pravej ruky. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. Zložitejšie rytmické útvary (triola, zložitejší bodkovaný rytmus). Rytmický sprievod (valčík, polka). Melodická fráza. Melódia a sprievod. Rozvíjanie harmonického cítenia.

Záverečná skúška:
- 1 durová a 1 molová stupnica,
- 1 etudy rozličného technického charakteru,
- 2 prednesové skladby.

Druhá časť prvého stupňa základného štúdia

Žiaci po absolvovaní **1. ročníka druhej časti I. stupňa** základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
• ovládajú plynulú výmenu polohy ľavej ruky, • zahrajú veľké barré, • zahrajú legáto astaccato, • ovládajú zložitejšie arpeggia aj vrýchlejších tempách, • zahrajú jednoduché melodické ozdoby, • hrajú stupnice akadencie, • vedia hrať zlistu primeraný zápis, • hrajú vkomornom, súborovom zoskupení, • poznajú zápis jednoduchých melodických ozdôb,	Výmena polohy ľavej ruky vrôznych polohách hmatníka. Hra aupevňovanie veľkého barré ajeho využitie vakordoch. Upevnenie hry legato, staccato. Hra arpeggií vrôznych prstokladových variáciách. Nácvik aaplikácia jednoduchých melodických ozdôb vetudách askladbách (príraz, nátril, mordent). Hra dvojoktávových stupníc (dur, mol) vrôznych tempách arytmických variantoch pravej ruky. Hra akordov spoužitím veľkého barré.

• aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu.	Hra zlistu, komorná hra, alebo hra vsúbore. Zápis jednoduchých melodických ozdôb. Zložitejšie rytmické útvary (kvintoly, sextoly). Rytmický sprievod (polka, valčík, pochod, tango apod.).

Žiaci po absolvovaní **2. ročníka druhej časti I. stupňa** základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
• hrajú nechtami (individuálny prístup,podľa fyzických dispozícií žiaka),	Úvod do hry snechtami. Nácvik hry pizzicato. Hra prirodzených flažoletov.
• demonštrujú vhre nové technicko-výrazové prostriedky, • poznajú akordické značky, • hrajú stupnice akadencie, • vedia hrať zlistu primeraný zápis, • hrajú vkomornom, súborovom zoskupení, • ovládajú harmonickú funkciu akordov, • poznajú skladateľov gitarovej literatúry z obdobia klasicizmu aromantizmu, • poznajú zápis flažoletov, • vnímajú agogické adynamické zmeny vhudbe, • sprevádzajú svyužitím kadencií.	Vzostupné, zostupné akombinované legato na viacerých tónoch. Upevňovanie hry jednoduchých melodických ozdôb. Zdokonaľovanie hry podľa akordických značiek. Durové amolové stupnice spoužitím rôznych prstokladov pravej ruky. Hra zlistu. Komorná hra, alebo hra vsúbore. Uplatnenie kadencií vsprievode piesní. Využitie poznatkov ovedení hlasov amelódie vskladbe. Klasicizmus aromantizmus vgitarovej literatúre. Zápis aspôsob hry flažoletov. Vedomé vnímanie agogických adynamických zmien vhudbe. Rozvíjanie harmonického cítenia.

Žiaci po absolvovaní **3. ročníka druhej časti I. stupňa** základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
• ovládajú hru nechtami (individuálny prístup, podľa fyzických dispozícií žiaka), • demonštrujú vhre nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky, • aplikujú zásady interpretácie hudby baroka • koordinujú hru oboch rúk, • zahrajú dvojoktávové atrojoktávové stupnice skadenciou. • vedia hrať zlistu primeraný zápis,	Zdokonaľovanie hry snechtami. Nácvik zložitejších melodických ozdôb (skupinka, obal, trilok). Zdokonaľovanie hry prirodzených flažoletov a nácvik umelých flažoletov. Aplikácia melodických ozdôb aflažoletov vskladbách. Samostatné vedenie hlasov aecho dynamika vbarokových skladbách. Zdokonaľovanie činnosti akoordinácie oboch rúk.

• hrajú vkomornom, súborovom zoskupení, • aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. • poznajú skladateľov gitarovej literatúry z obdobia baroka arenesancie, • ovládajú hru zložitejšieho rytmického sprievodu podľa akordických značiek, • vnímajú polyfóniu.	Cvičenia na zväčšenie rozsahu ľavej ruky. Durové amolové stupnice dvojoktávové atrojoktávové skadenciou. Hra zlistu. Komornáhra, alebo hra vsúbore. Barok arenesancia vgitarovej literatúre. Rytmický akordický sprievod (bossa-nova, samba a pod.). Vnímanie jednotlivých hlasov vinterpretovaných skladbách.

Žiaci po absolvovaní **4. ročníka druhej časti I. stupňa** základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
• vedia samostatne pracovať so skladbou, • hrajú suvoľneným hracím aparátom, • demonštrujú vhre nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky, • hrajú stupnice akadencie. • vedia hrať zlistu primeraný zápis, • hrajú vkomornom, súborovom zoskupení, • zanalyzujú skladbu zhľadiska formy aharmónie, • poznajú slovenskú gitarovú literatúru, • vedia objektívne zhodnotiť vlastnú interpretáciu.	Samostatná práca so skladbou ztechnickej avýrazovejstránky. Aplikovanie osvojených poznatkov do interpretácie skladieb. Vedomé uvoľňovanie svalového tonusu hracieho aparátu. Zdokonaľovanie hry melodických ozdôb, flažoletov, pizzicato, legato, arpeggia. Úvod do hry tremola. Nácvik apoužitie rasguada. Durové amolové typové stupnice skadenciou vrozsahu celého hmatníka. Používanie akordických sprievodov. Hra zlistu. Komorná hra, alebo hra vsúbore. Aplikovanie hudobno-teoretických poznatkov do hry skladieb. Analýza skladieb zhľadiska formy aharmónie. Súčasná hudba vgitarovej literatúre a slovenská gitarová literatúra. Sluchová kontrola vlastnej interpretácie ajej zhodnotenie.

Záverečná skúška:
- 1 durová a1 molová stupnica,
- 1etudy rozličného technického charakteru,
- 2 prednesové skladby.

ROZŠÍRENÉ ŠTÚDIUM

Žiaci po absolvovaní **3. ročníka prvej časti I. stupňa** rozšíreného štúdia:

Výkonový štandard

- spájajú notový zápis s orientáciou v 1. až 3. polohe,
- demonštrujú v hre nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky,
- hrajú stupnice a kadencie,
- vedia hrať z listu primeraný zápis,
- hrajú v komornom, súborovom zoskupení,
- aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu,
- orientujú sa v gitarovej literatúre klasicizmu,
- vnímajú agogické a dynamické zmeny v hudbe,
- sprevádzajú s využitím kadencií.

Obsahový štandard

Uvedomelá orientácia v prvej až tretej polohe hmatníka. Plynulý pohyb ľavej ruky pri výmene polôh. Hra vzostupného a zostupného legata v rôznych kombináciách. Hra staccato a použitie v skladbách. Tlmenie preznievajúcich tónov prstami pravej ruky. Hra dvojoktávových stupníc s kadenciou s použitím malého barré. Štvorzvuk. Hra progresívnej dynamiky (p, mf, f, crescendo, decrescendo). Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. Zložitejšie rytmické útvary (triola, zložitejší bodkovaný rytmus). Interpretácia skladieb klasicizmu. Vedomé vnímanie agogických a dynamických zmien v hudbe. Vnímanie fráz. Rozvíjanie harmonického cítenia.

Žiaci po absolvovaní **4. ročníka I. stupňa** rozšíreného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard

- spájajú notový zápis s orientáciou v 1. až 7. polohe,
- ovládajú plynulú výmenu polôh,
- demonštrujú v hre melodické ozdoby,
- hrajú nechtami (individuálny prístup, podľa fyzických dispozícií žiaka),
- vedia zahrať flažolety,
- demonštrujú v hre nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky,
- hrajú kvalitnejším tónom,
- hrajú stupnice a kadencie s využitím veľkého barré,
- vedia hrať z listu primeraný zápis,
- aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu,
- orientujú sa v gitarovej literatúre romantizmu,
- vnímajú agogické a dynamické zmeny v hudbe.

Obsahový štandard

Dokonalá orientácia v piatej až siedmej polohe hmatníka. Plynulý prechod ľavej ruky po hmatníku pri výmene polôh. Nácvik a použitie jednoduchých melodických ozdôb. Úvod ho hry s nechtami. Hra prirodzených a umelých flažoletov. Rozširovanie a skvalitňovanie úderovej kapacity prstov pravej ruky. Veľké barré a jeho aplikácia v kadenciách. Hra a upevňovanie veľkého barré a jeho využitie v akordoch a kadenciách. Typové dvojoktávové durové a molové stupnice. Hra z listu, komorná hra, alebo hra v súbore. Zápis a spôsob hry prirodzených a umelých flažoletov. Dynamické a rytmické zmeny v hudbe. Hudba z obdobia romantizmu v gitarovej literatúre. Vnímanie tempa, dynamiky a agogických zmien v skladbách.

Žiaci po absolvovaní **1. ročníka druhej časti I. stupňa** rozšíreného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard

- skoordinujú pri hre obidve ruky,
- zahrajú náročnejšie legáta,
- ovládajú zložitejšie arpeggia,
- aplikujú jednoduché ozdoby,
- tvoria kvalitnejší tón,
- hrajú stupnice a kadencie s využitím veľkého barré
- vedia hrať z listu primeraný zápis,
- hrajú v komornom, súborovom zoskupení,
- aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu,
- orientujú sa v gitarovej literatúre obdobia renesancie,
- aplikujú melodickú, rytmickú, harmonickú predstavivosť a hudobnú pamäť pri interpretácii hudobných diel.

Obsahový štandard

Koordinovaná činnosť oboch rúk. Samostatnosť činnosti prstov ľavej ruky v hre legát. Kombinované legato. Hra arpeggií v rôznych prstokladových variáciách v rýchlejších tempách. Zdokonaľovanie a aplikácia jednoduchých ozdôb do hry. Skvalitňovanie tónu hrou s nechtami. Durové a molové typové dvojoktávové stupnice s kadenciou s použitím veľkého barré. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. Využitie poznatkov o vedení hlasov a melódie v skladbe. Rozšírené kadencie. Renesancia v gitarovej literatúre. Vedomé vnímanie agogických a dynamických zmien v hudbe. Sebakontrola prevedenia tónu.

Žiaci po absolvovaní **2. ročníka druhej časti I. stupňa** rozšíreného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard

- aplikujú v hre zložitejšie ozdoby,
- interpretujú niektorú z častí barokovej suity,
- hrajú stupnice s využitím typových prstokladov a kadencie s využitím veľkého barré,
- vedia hrať z listu primeraný zápis,
- hrajú v komornom, súborovom zoskupení,
- aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu,
- poznajú zložitejšie melodické ozdoby,
- orientujú sa v gitarovej literatúre obdobia baroka,
- poznajú zložitejšie melodické ozdoby, orientujú sa v barokovej interpretácii.

Obsahový štandard

Nácvik a použitie zložitejších melodických ozdôb. Samostatnosť vedenia hlasov pri hre polyfonických skladieb. Typové durové a molové dvojoktávové stupnice v rôznych rytmických a dynamických variáciách. Hra kadencií s využitím barré a arpeggia. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. Zápis zložitejších melodických ozdôb a ich prevedenie. Barokova hudba v gitarovej literatúre. Časti barokovej suity. Rytmické zadelenie melodických ozdôb. Interpretácia barokových skladieb (metrum, tempo a charakter častí barokovej suity).

Žiaci po absolvovaní **3. ročníka druhej časti I. stupňa** rozšíreného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
• aplikujú nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky, • vedome uvoľňujú hrací aparát, • hrajú stupnice s využitím typových prstokladov a kadencie s využitím malého a veľkého barré, • vedia hrať z listu primeraný zápis, • hrajú v komornom, súborovom zoskupení, • poznajú zápis rasguada, • získajú základnú orientáciu v španielskej ľudovej hudbe.	Nácvik a použitie rôznych typov arpeggií. Úvod do hry tremolo. Skvalitňovanie hry melodických ozdôb. Vedomé uvoľňovanie svalového tonusu hracieho aparátu. Durové a molové dvojoktávové stupnice v rýchlejších tempách v rôznych rytmických a dynamických variáciách. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. Rasguado. Metrum a rytmus španielskych tancov.

Žiaci po absolvovaní **4. ročníka druhej časti I. stupňa** rozšíreného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
• ovládajú nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky, • aplikujú osvojené technické prvky do hry na kvalitatívne vyššej úrovni, • hrajú stupnice s využitím typových prstokladov a kadencie s využitím veľkého barré, • demonštrujú osvojené technicko-výrazové prostriedky v hre súčasných autorov, • vedia hrať z listu primeraný zápis, • hrajú v komornom, súborovom zoskupení, • poznajú väčšie formové útvary, • získajú základnú orientáciu v súčasnej gitarovej hudbe.	Oboznámenie sa s novými zvukovými efektmi (glissando, tambora, golpe, bubienok). Hra cyklických skladieb alebo časti zo sonáty. Progresívna dynamika s použitím rôznych dynamických odtieňov (pp-p-mf-f-ff). Durové a molové typové dvojoktávové stupnice s kadenciou v rôznych polohách. Skladby súčasných autorov. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. Malé cyklické formy a časti sonáty. Hudba 20. a 21. storočia v gitarovej literatúre a slovenská gitarová literatúra.

Záverečná skúška:
- 2 dvojoktávové typové stupnice (dur, mol),
- 2 etudy odlišného technického zamerania,
- 1 skladba z obdobia renesancie, alebo baroka,
- 1 skladba z obdobia 20. a 21. storočia.

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
• ovládajú nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky, • hrajú trojoktávové stupnice s využitím typových prstokladov aj v oktávach a kadencie s využitím veľkého barré, • aplikujú v interpretácii skladieb techniku hry rasguado, • získajú základnú orientáciu v španielskej ľudovej hudbe.	Zdokonaľovanie techniky hry arpeggio, rasguado, glissando. Legato na niektorom z tónov akordu. Jednohlasné stupnice (dur, mol) v rozsahu celého hmatníka vo všetkých tóninách s rôznymi variantmi prstokladov pravej ruky a kadencie v rôznych polohách. Intervalové stupnice v rozsahu jednej oktávy. Rasguado. Španielska ľudová hudba v gitarovej literatúre. Rôzne typy rasguada. Charakteristika typických tancov Španielska. Rytmus a metrum najtypickejších tancov Španielska.

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
• používajú nové osvojené technické a výrazové prostriedky (melodické tremolo, glissando v melódii i akorde), • hrajú trojoktávové stupnice s využitím typových prstokladov aj v terciách a kadencie s využitím veľkého barré, • vedia hrať z listu primeraný zápis, • interpretujú tanečné formy, • orientujú sa v gitarovej literatúre latinsko-amerických skladateľov, • vnímajú a vedome kontrolujú metrum a rytmus latinsko-amerických foriem.	Nácvik tremola v rýchlejšom tempe. Legato na niektorom tóne akordu. Jednohlasné stupnice (dur, mol) v rozsahu nástroja v rýchlejších tempách a kadencie v rôznych polohách. Intervalové stupnice v terciách v rozsahu dvoch oktáv. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. Hudba latinsko-amerických skladateľov v gitarovej literatúre. Typické tanečné formy Latinskej Ameriky. Metrum a rytmus najznámejších latinsko-amerických foriem. Sebakontrola rytmického prevedenia interpretácie skladieb.

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
• vedia používať vo svojej interpretácii nové výrazové prostriedky, • hrajú trojoktávové stupnice s využitím typových prstokladov aj v sextách a kadencie s využitím veľkého barré, • vedia hrať z listu primeraný zápis, • hrajú v komornom, súborovom zoskupení, • získajú základnú orientáciu v súčasnej gitarovej hudbe,	Nové výrazové prostriedky v hudbe 20. a 21. storočia (rôzne zvukové efekty, poklepy). Jednohlasné stupnice (dur, mol) v celom rozsahu nástroja v rýchlejších tempách a v zložitejších rytmických variáciách s kadenciou. Intervalové stupnice v sextách. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. Hudba 20. a 21. storočia v gitarovej literatúre, Jazz, rock, pop v klasickej gitarovej hudbe.

- získajú základnú orientáciu v populárnej gitarovej hudbe.

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard

- uplatňujú všetky doteraz získané znalosti a schopnosti k interpretácií skladieb rôznych štýlových období a žánrov,
- využívajú svoje interpretačné skúsenosti a získané hudobné vedomosti k samostatnému štúdiu nových skladieb a vyhľadávaniu skladieb podľa vlastného výberu,
- hrajú jednohlasné trojoktávové stupnice s využitím typových prstokladov a kadencie s využitím veľkého barré,
- hrajú intervalové stupnice v rozsahu jednej oktávy,
- využívajú svoje schopnosti pri komornej a súborovej hre,
- vedia hrať z listu primeraný zápis,
- hrajú v komornom, súborovom zoskupení,
- interpretujú skladby rôznych štýlových období,
- získajú základnú orientáciu v slovenskej gitarovej hudbe,
- získajú základnú orientáciu v súčasnej populárnej hudbe.

Obsahový štandard

Upevňovanie a zdokonaľovanie osvojených technických prvkov gitarovej hry. Koordinovaná a plynulá hra oboch rúk. Dôraz na kultúru tónu a štýlovosť interpretácie skladieb. Jednohlasné stupnice (dur, mol) v rýchlych tempách a rôznych variáciách prstokladov pravej a ľavej ruky v rozsahu celého hmatníka s kadenciou v rôznych polohách hmatníka. Intervalové stupnice vo všetkých tóninách (tercie, sexty, oktávy, decimy). Sprievod piesní s využitím rôznych spôsobov hry. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. Skladby rôznych štýlových období. Slovenská gitarová literatúra. Populárna hudba.

Záverečná skúška:

1 etuda,
2 prednesové skladby rôznych štýlových období.

Učebné osnovy

HRA NA BASOVEJ GITARE

HUDOBNÝ ODBOR

Druhá časť prvého stupňa základného štúdia

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
• poznajú základný postoj pri hre, • poznajú elementárne technické prvky hry na gitare, • vedia si naladiť nástroj, zapojiť a nastaviť gitarový reťazec, • hrajú prstami i, m na strunách G D A E v 4/4 takte, • hrajú prstami i, m a na strunách G D A E v 3/4 takte, • spájajú notový zápis s orientáciou v I. a II. polohe hmatníka, • tlmia struny prstami pravej ruky, • využívajú základný harmonický sprievod T S D T, • hrajú stupnice E dur, F dur, B dur a tonický rozložený kvintakord.	Základný hráčsky postoj. Správne držanie nástroja pri hre a správne postavenie rúk pri hre. Gitara – zosilňovač. Prstové cvičenia na prázdnych strunách. Hra v I. a II. polohe hmatníka na všetkých strunách. Tlmenie strún. Harmonická kadencia. Hra stupníc.

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
• spájajú notový zápis s orientáciou v I. až V. polohe hmatníka, • orientujú sa v hudobných štýloch, • vedia hrať z listu primeraný zápis, • hrajú v 2/4, 3/4, 4/8, 6/8 takte, • ovládajú stupnice do štyroch krížikov a štyroch béčok, • zahrajú podľa akordických značiek, • rozlišujú základný basový sprievod, • tvoria samostatne jednoduchú basovú linku,	Hra v I. až V. polohe hmatníka na všetkých strunách. Hra z listu. Základné metrum. Durové a molové stupnice. Čítanie a hra basovej linky podľa akordických značiek. Základné tanečné rytmy polka, valčík, tango, samba, rumba. Basová linka. Tempo a metrum. Hra s metronómom.

- rozvíjajú si metrické a tempové cítenie,
- preukážu schopnosť hrať s metronómom.

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard

- využívajú v hre nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky,
- hrajú melodické ozdoby: priraz, odraz, nátril, obal, trilok,
- spájajú notový zápis s orientáciou v I. až X. polohe hmatníka,
- vedia hrať z listu primeraný zápis,
- hrajú v komornom, súborovom zoskupení,
- poznajú zápis melodických ozdôb,
- aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu,
- zahrajú podľa akordických značiek.
- hrajú s aplikovaním dynamiky.

Obsahový štandard

Hra legáto, tenuto, portamento. Hra glissanda od určitého tónu hore alebo dole bez ohraničenia. Hra glissanda s ľubovoľným začiatkom k určenému tónu. Melodické ozdoby. Hra v I. až X. polohe hmatníka na všetkých strunách. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. Zápis jednoduchých melodických ozdôb. Zložitejšie rytmické útvary (triola, zložitejší bodkovaný rytmus) kvintoly, sextoly). Basový sprievod hraný pomocou akordických značiek v rôznych štýloch. Základné dynamické stupne (p, mf, f),crescendo, decrescendo, akcent.

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard

- orientujú sa v celom rozsahu hmatníka,
- využívajú v hre nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky,
- ovládajú hru dvojhlasu a trojhlasu,
- hrajú troj a štvorzvuky v I. až III. polohe,
- zahrajú z listu primeraný zápis,
- využívajú svoje schopnosti pri komornej a súborovej hre,
- ovládajú všetky durové, molové harmonické a melodické stupnice,
- zahrajú tonický kvintakord, jeho obraty v durových tóninách a dominantný septakord,
- preukážu schopnosť transponovať a improvizovať.

Obsahový štandard

Orientácia v I. až XVII. polohe hmatníka. Hra prirodzených a umelých flažoletov Dvojhlas s použitím prstov p i, p m, p a. Trojhlas s použitím prstov p i m, p i a, í m a. Trojzvuky, štvorzvuky. Hra z listu. Komorná hra, alebo hra v súbore. Stupnice, kvintakordy a dominantný septakord. Základy improvizácie.

Záverečná skúška:

- 2 skladby rozličného charakteru,
- 1 improvizácia.

Účebné osnovy

HRA NA CIMBALE

HUDOBNÝ ODBOR

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Všestranné využitie cimbalu v rôznych žánroch či štýloch hudby ho zrovnoprávňuje s inými nástrojmi. Je to nezastupiteľný hudobný nástroj pre interpretáciu folklóru, ktorý dnes prenikol aj do populárnej hudby a preniká aj do oblasti vážnej hudby. Učiteľ vzbudzuje u žiaka lásku a záujem o hudbu, učí ho počúvať ju a správne reprodukovať. Od začiatku vyučovacieho procesu vedieme žiaka k správnym návykom, ktoré majú vplyv na jeho ďalší vývoj. Výchovou povahových vlastností a dodržiavaním vhodných metód a foriem práce vychovávame aktívnych hudobníkov pre rozvoj kultúry. Vyučovaní proces začíname motívom, ľudovou piesňou a postupne prechádzame k hre podľa sluchu, k hre z nôt, k transpozícii, k základom tvorenia vlastného sprievodu jednoduchých piesní až k základom improvizácie

PRÍPRAVA KU HRE NA NÁSTROJI

Prípravné štúdium
Formy praktickej výučby: Individuálna forma štúdia.
Počet hodín: 0,5 h týždenne

Výkonový štandard	Obsahový štandard
• spoznajú fyziologicky správne sedenie, držanie paličiek, základy správneho použitia hracieho aparátu, • ovládajú základy nástrojových návykov, • zahrajú jednoduché ľudové piesne a riekanky bez notového zápisu, • orientujú sa v strunách s rozsahom g-c2, • poznajú základy pedalizácie, • rytmizujú a melodizujú riekanky, • rozpoznajú smer melódie,	Správne sedenie, držanie paličiek. Uvoľnenosť a funkčnosť zápästia. Nácvik úderu, striedanie paličiek, uvoľňovacie cvičenia. Ľudové piesne a riekanky bez notového zápisu Orientácia v strunovej sústave nástroja g-c2. Základy pedalizácie. Rytmizácia a melodizácia riekaniek. Orientácia podľa sluchu. Ľudová pieseň, hudobné hry.

- aplikujú melodickú, rytmickú, predstavivosť a hudobnú pamäť pri interpretácii hudobných hier.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:
Hra spamäti:
- 1 ľudová pieseň v úprave skladateľa,
- 1 prednesová skladba z literatúry pre prípravné štúdium.

HRA NA CIMBALE

Prvá časť prvého stupňa základného štúdia
Počet hodín: 1,5 h týždenne
Formy praktickej výučby: Individuálna forma štúdia.

Žiaci po absolvovaní **1. ročníka prvej časti I. stupňa** základného štúdia základnej umeleckej školy: ISCED 1B

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
• ovládajú správne sedenie pri nástroji a držanie paličiek, • zvládnu elementárne technické prvky hry na cimbale, • spájajú notový zápis s pohotovou orientáciou v strunovej sústave nástroja c-g2, • aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu, • zahrajú stupnice atonické kvintakordy,	Správne sedenie pri nástroji a držanie paličiek. Základná pedalizácia, výmena pedálu. Spôsoby hry na cimbale –hra legato, portamento, staccato, ligatúra. Rozpoznanie výšky, dĺžky a sily tónu. Orientácia podľa sluchu. Hra z nôt spojená s orientáciou v strunovej sústave nástroja c-g2. Jednohlas v rozsahu dvoch oktáv, jednoduchý dvojhlas. Základy dynamiky. Hra durových stupníc C,G,D,A,(E),F,(B) najmenej v dvoch oktávach. Hra tonického kvintakordu sobratmi vrozsahu preberaných stupníc. Práca s ľudovou piesňou, transponovanie, jednoduchý sprievod.

Žiaci po absolvovaní **2. ročníka prvej časti I. stupňa** základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
• ovládajú správne sedenie pri nástroji a držanie paličiek,	Správne sedenie pri nástroji a držanie paličiek. Zdokonalenie techniky úderu.

• zvládnu ďalšie technické prvky hry na cimbale, • spájajú notový zápis s pohotovou orientáciou v strunovej sústave nástroja C-e3, • plynule hrajú podľa notového zápisu, • poznajú trioly a synkopy, • hrajú súbežný dvojhlas, • hrajú durové amolové stupnice, • hrajú jednoduchý dvojhlas a trojhlasné akordy, • rozlišujú durový amolový tónorod, • podľa sluchu intonujú ľudové piesne, • vnímajú hudobnú frázu.	Nácvik úderu žabka. Správna pedalizácia, výmena pedálu. Spôsoby hry na cimbale –hra legato, portamento, staccato, ligatúra. Príprava na hru tremolo. Hra z nôt spojená sorientáciou vstrunovej sústave nástroja C-e3. Notový zápis. Rytmické sekvencie, triola, synkopa. Hra súbežného dvojhlasu. Durové a molové stupnicedo 3 krížikov a béčok v rozsahu nástroja C-e3. Dvojhlas a trojhlasné akordy. Durový amolový tónorod. Rozvíjanie melodicko-harmonického cítenia. Frázovanie.

Žiaci po absolvovaní **3. ročníkaprvej časti I. stupňa** základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
• zvládnu ďalšie technické prvky hry na cimbale, • zahrajú rôznosmerný dvojhlas, • vedome uvoľňujú hrací aparát, • tvoria a hrajú sekvencie s rytmickými variantmi, • hrajú durové a molové stupnice do 4 krížikov a bé v celom rozsahu nástroja, aj v terciách, • zahrajú trojhlasné akordy s obratmi, arpeggio, veľký rozklad akordu v celom rozsahu nástroja nahor aj nadol, • tvoria harmonické kadencie T-S-D-T vdur aj mol stupniciach, • vnímajú charakter skladby, • improvizujú na ľudové piesne.	Rozvíjanie techniky a kvality úderu. Rozšírenie výrazových prostriedkov -hra pizzicato, použitie rozmanitých druhov paličiek. Nácvik hry tremolo. Hra rôznosmerného dvojhlasu. Uvoľňovacie cvičenia hracieho aparátu. Tvorenie a hra sekvencií s rytmickými variantmi. Hra durových a molových stupníc do 4 krížikov a bé v celom rozsahu nástroja. Hra tercií v ľahších durových stupniciach rozložene a súčasne. Trojhlasné akordy s obratmi, arpeggio, veľký rozklad akordu v celom rozsahu nástroja nahor aj nadol. Rozvíjanie harmonického cítenia. Určovanie nálady, tempa a dynamiky skladieb. Ľudové piesne, práca spiesňou, tvorba variácií.

Žiaci po absolvovaní **4. ročníka prvej časti I. stupňa** základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**

• vedome uvoľňujú hrací aparát, • zvládnu na vyššej kvalitatívnej úrovni technické prvky hry na cimbale, • zahrajú jednosmerný a rôznosmerný dvojhlas, tercie rozložene a súčasne, • tvoria a hrajú sekvencie srytmickými variantmi, • aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu, • tvoria harmonické kadencie T-S-D-T vdur aj mol stupniciach, • improvizujú na ľudové piesne.	Uvoľňovacie cvičenia hracieho aparátu. Zdokonaľovanie hry tremolo. Používanie rôznych výrazových prostriedkov -hra pizzicato, použitie rozmanitých druhov paličiek. Dôsledná a čistá pedalizácia, artikulácia. Jednosmerný a rôznosmerný dvojhlas. Tercie rozložene a súčasne. Tvorenie a hra sekvencií s rytmickými variantmi. Hra a zápis melodických ozdôb. Chromatická stupnica. Harmonická kadencia T-S-D7-T v dur aj mol stupniciach. Rozvíjanie harmonického cítenia. Základy improvizácie pri hre ľudových piesní. Určovanie nálady, tempa a dynamiky skladieb.

Záverečná skúška:
Hra spamäti:
- 1 ľudová pieseň vo vlastnej úprave,
- 1 technické cvičenie –etuda,
- 1 prednesová skladba z literatúry starej hudby (renesancia, barok),
- 1 prednesová skladba pre cimbal, prípade transkripcia skladby.

Druhá časť prvého stupňa základného štúdia

Žiaci po absolvovaní **1. ročníka druhej časti I. stupňa** základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
• zvládnu na vyššej kvalitatívnej úrovni technické prvky hry na cimbale, • ovládajú základnú pedalizáciu, výmenu pedálu, • samostatne riešia problémy nástrojovej hry, • aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja, • vnímajú charakter skladby, • hrajú harmonické kadencie T-S-D-T vdur aj mol stupniciach, • improvizujú a transponujú ľudové piesne,	Hra tremolo, tremolo v dvojhlase. Prehlbovanie výrazových prostriedkov. Dôsledná technická čistota hry a pedalizácie. Samostatné riešenie problémov nástrojovej hry –striedanie paličiek. Zdokonaľovanie kultúry tónu, osobitného prejavu pri interpretácii prednesových skladieb. Hra a zápis náročnejších melodických ozdôb a sekvencií s rytmickými variantmi. Oktávy a sexty v ľahších durových stupniciach. Všetky durové a molové stupnice v celom rozsahu nástroja. Chromatické stupnice.

Štvorhlasné akordy s obratmi, arpeggio, veľký rozklad akordu.
Harmonická kadencia T-S-D7-T v dur aj mol stupniciach.
Zmenšený a zväčšený akordu.
Určovanie nálady, tempa a dynamiky skladieb.
Upevňovanie harmonického cítenia.
Improvizácia a transponovanie ľudových piesní.

Žiaci po absolvovaní **2. ročníka druhej časti I. stupňa** základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
• zvládnu na vyššej kvalitatívnej úrovni technické prvky hry na cimbale, • ovládajú základnú pedalizáciu, výmenu pedálu, • samostatne riešia problémy nástrojovej hry, • poznajú spôsoby obaľovania paličiek, • aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja, • vnímajú charakter skladby, • hrajú spamäti väčšie celky rôzneho charakterového žánru. • hrajú sprievod s využitím harmonických kadencii T-S-D-T vdur aj mol stupniciach, • improvizujú atransponujú ľudové piesne,	Hra tremolo, tremolo v dvojhlase (zvyšovanie frekvencie). Prehlbovanie výrazových prostriedkov (rôzne obalené paličky, drevené paličky, hra pizzicato kombinované sobalenou paličkou). Dôsledná technická čistota hry apedalizácie (nácvik pedalizácie, frázovania, kombinácie legata a secco staccata, striedanie paličiek). Zdokonaľovanie kultúry tónu, osobitého prejavu pri interpretácii prednesových skladieb. Oboznámenie sa s technikou obaľovania paličiek. Melodické ozdoby (veľká skupinka, nepravidelné delenie -triola, kvintola). Sekvencie vrozsahu 4 tónov s rytmickými variantmi. Tercie, oktávy a sexty v ľahších durových stupniciach. Tvorenie harmonickej kadencie T-VI-S-D7-zm-zv-T. Určovanie nálady, tempa a dynamiky skladieb –dynamické, tempové a agogické zmeny. Skladby rôzneho charakterového žánru. Upevňovanie harmonického cítenia –nácvik sprievodu. Základy improvizácie pri hre ľudových piesní –tvorenie variácií. Transpozícia technických cvičení a ľudových piesní.

Žiaci po absolvovaní **3. ročníka druhej časti I. stupňa** základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard

- zvládnu na vyššej kvalitatívnej úrovni technické prvky hry na cimbale,
- ovládajú základnú pedalizáciu, výmenu pedálu,
- samostatne riešia problémy nástrojovej hry,
- poznajú spôsoby obaľovania paličiek
- aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja,
- vnímajú charakter skladby,
- hrajú spamäti väčšie celky rôzneho charakterového žánru.
- hrajú harmonické kadencie vdur aj mol stupniciach, podľa sluchu i značiek,
- improvizujú a transponujú ľudové piesne a technické cvičenia.

Obsahový štandard

Hra tremolo, tremolo v dvojhlase s vysokou frekvenciou.
Prehlbovanie výrazových prostriedkov (rôzne obalené paličky a ich kombinácia, pizzicato, glissando, flažolety).
Dôsledná a čistá pedalizácia -frázovanie, staccatový pedál, polpedál.
Samostatné riešenie problémov nástrojovej hry –striedanie paličiek.
Zdokonaľovanie kultúry tónu, osobitého prejavu pri interpretácii prednesových skladieb.
Samostatné ladenie nástroja a obaľovanie paličiek.
Melodické ozdoby (obal, trilok apod.).
Súbežný a rôznosmerný dvojhlas.
Sekvencie v rôznych intervalových obmenách, v rytmoch.
Tercie v rámci stupníc v tempe, s dynamikou, bez pedálu, s pedálom.
Tercie, oktávy a sexty.
Štvorhlasné akordy s obratmi v tempe.
4-6 hlasné arpeggio s pedálom.
Hra z listu podľa technických možností žiaka.
Určovanie nálady, tempa a dynamiky skladieb –dynamické, tempové a agogické zmeny.
Hra spamäti väčších celkov rôzneho charakteru a žánru.
Hra podľa sluchu a podľa značiek.
Základy improvizácie pri hre ľudových piesní –tvorenie variácií, chromatických prechodov.
Transpozícia technických cvičení a ľudových piesní.

Žiaci po absolvovaní **4. ročníka druhej časti I. stupňa** základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard

- zvládnu na vysokej kvalitatívnej úrovni technické prvky hry na cimbale,
- vedia dôsledne využívať pedalizáciu,

Obsahový štandard

Hra tremolo, tremolo v dvojhlase s vysokou frekvenciou
Využívanie výrazových prostriedkov.

• hrajú kvalitným tónom, • ovládajú ladene nástroja a techniku obaľovania paličiek, • vnímajú charakter skladby, • hrajú spamäti väčšie celky rôzneho charakterového žánru. • hrajú akordický sprievod, • zahrajú podľa sluchu ipodľa značiek, • improvizujú atransponujú ľudové piesne atechnické cvičenia.	Dôsledná a čistá pedalizácia. Samostatné riešenie problémov nástrojovej hry. Zdokonaľovanie kultúry tónu, osobitého prejavu pri interpretácii prednesových skladieb. Samostatné ladenie nástroja a obaľovanie paličiek. Určovanie nálady, tempa a dynamiky skladieb –dynamické, tempové a agogické zmeny. Hra spamäti väčších celkov rôzneho charakterového žánru. Tvorenie akordického sprievodu k rôznym folklórnym regiónom Slovenska. sprievodu k rôznym folklórnym regiónom Slovenska. Hra podľa sluchu a podľa značiek. Improvizácia pri hre ľudových piesní – tvorenie variácií a chromatických prechodov. Transpozícia technických cvičení a ľudových piesní.

Záverečná skúška:
Hra spamäti:
- 1 ľudová pieseň vo vlastnej úprave,
- 1 etuda,
- 1 prednesová skladba z literatúry starej hudby (renesancia, baroko),
- 1 prednesová skladba pre cimbal, prípade transkripcia skladby.

Učebné zdroje:
Prehľad technických cvičení a etud:
Tarjáni-Tóth Ida: Cimbalová škola
V. Brada: Osemtaktovky
V. Brada: Škola hry na cimbale pre samoukov
V. Brada: Škola hry na cimbal (výber)

Prednesové skladby:
J. Kotík: Prvý prednes pre gitaru
I. Szelényi: Detské svety (klavír)
E. Suchoň: Keď sa vlci zišli (duo)
B. Bartók: Pre deti
P. I. Čajkovskij: Album pre mládež
E. Suchoň: Maličká som
Ľudové piesne z rôznych folklórnych oblastí

Práca s ľudovou piesňou, sprievody

ROZŠÍRENÉ ŠTÚDIUM

Rozšírené štúdium sa uplatňuje od 1. ročníka druhej časti prvého stupňa. Je možné v ňom pokračovať až do 4. ročníka druhej časti prvého stupňa. Toto rozšírené vyučovanie je určené pre mimoriadne talentovaných žiakov, ktoré sa pripravujú na štúdium na konzervatórium, pre žiakov, ktorí od začiatku štúdia prejavia väčšiu sluchovú, rytmickú, pamäťovú zdatnosť a hlavne veľkú snahu osobného rozvíjania talentu.
Počet hodín: 2 h týždenne
Formy praktickej výučby: Individuálna forma štúdia.

Žiaci po absolvovaní **1. ročníka druhej časti I. stupňa** rozšíreného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard

- hrajú s uvoľneným hracím aparátom,
- zvládnu na vyššej kvalitatívnej úrovni technické prvky hry na cimbale,
- aplikujú v hre nové výrazové prostriedky,
- vedia dôsledne využívať pedalizáciu,
- hrajú kvalitnejším tónom,
- poznajú techniku obaľovania paličiek a ladenie nástroja,
- aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja,
- vnímajú charakter skladby,
- hrajú spamäti väčšie celky rôzneho charakterového žánru,
- tvoria akordický sprievod k rôznym folklórnym regiónom Slovenska,
- improvizujú a transponujú ľudové piesne a technické cvičenia,

Obsahový štandard

Uvoľňovacie cvičenia hracieho aparátu.
Samostatné riešenie problémov nástrojovej hry –striedanie paličiek.
Hra tremolo, tremolo v dvojhlase (zvyšovanie frekvencie).
Výrazové prostriedky (rôzne obalené paličky, drevené paličky, hra pizzicato kombinované sobalenou paličkou).
Dôsledná technická čistota hry apedalizácie - nácvik pedalizácie, frázovania, kombinácie legata a secco staccata.
Zdokonaľovanie kultúry tónu, osobitného prejavu pri interpretácii prednesových skladieb.
Oboznámenie sa s technikou obaľovania paličiek aladenia nástroja.
Melodické ozdoby (veľkáskupinka, nepravidelné delenie -triola, kvintola).
Tercie, oktávy a sexty v ľahších durových stupniciach.
Všetky durové a mólové stupnice v celom rozsahu nástroja.
Štvorhlasné akordy sobratmi v tempe, arpegio, veľký rozklad akordu.
Zmenšený a zväčšený akord. Harmonická kadencia T-VI-S-D7-zm-zv-T v tempe.
Hra náročnejších sekvencií s rytmickými variantmi.
Hra oktávy a sexty v ľahších durových stupniciach.

Hra všetkých durových a mólových stupníc v celom rozsahu nástroja.
Hra chromatickej stupnice.
Hra z listu podľa technických možností žiaka.
Určovanie nálady, tempa a dynamiky skladieb –dynamické, tempové a agogické zmeny.
Skladby väčšieho rozsahu.
Základy improvizácie pri hre ľudových piesní –tvorenie variácií.
Transpozícia technických cvičení a ľudových piesní.

Žiaci po absolvovaní **2. ročníka druhej časti I. stupňa** rozšíreného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard

- zvládnu na vyššej kvalitatívnej úrovni technické prvky hry na cimbale,
- ovládajú základnú pedalizáciu, výmenu pedálu,
- samostatne riešia problémy nástrojovej hry,
- poznajú spôsoby obaľovania paličiek
- aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka primerane k špecifikám nástroja,
- vnímajú charakter skladby,
- hrajú spamäti väčšie celky rôzneho charakterového žánru.
- hrajú harmonické kadencie vdur aj mol stupniciach, podľa sluchu i značiek,
- improvizujú a transponujú ľudové piesne a technické cvičenia.

Obsahový štandard

Určovanie nálady, tempa a dynamiky skladieb –dynamické, tempové a agogické zmeny.
Hra spamäti väčších celkov rôzneho charakteru a žánru.
Akordický sprievod k rôznym folklórnym regiónom Slovenska.
Hra podľa sluchu a podľa značiek.
Základy improvizácie pri hre ľudových piesní –tvorenie variácií, chromatických prechodov.
Transpozícia technických cvičení a ľudových piesní.
Určovanie nálady, tempa a dynamiky skladieb –dynamické, tempové a agogické zmeny.
Hra spamäti väčších celkov rôzneho charakteru a žánru.
Akordický sprievod k rôznym folklórnym regiónom Slovenska.
Hra podľa sluchu a podľa značiek.

Žiaci po absolvovaní **3. ročníka druhej časti I. stupňa** rozšíreného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard

- zvládnu na vyššej kvalitatívnej úrovni technické prvky hry na cimbale,
- ovládajú základnú pedalizáciu, výmenu pedálu,
- samostatne riešia problémy nástrojovej hry,
- poznajú spôsoby obaľovania paličiek

Obsahový štandard

Hra tremolo, tremolo v dvojhlase s vysokou frekvenciou.
Prehlbovanie výrazových prostriedkov (rôzne obalené paličky a ich kombinácia, pizzicato, glissando, flažolety).

- vnímajú charakter skladby,
- hrajú spamäti väčšie celky rôzneho charakterového žánru,
- hrajú akordický sprievod,
- zahrajú podľa sluchu ipodľa značiek,
- improvizujú atransponujú ľudové piesne a technické cvičenia.

Dôsledná a čistá pedalizácia -frázovanie, staccatový pedál, polpedál.
Samostatné riešenie problémov nástrojovej hry –striedanie paličiek.
Zdokonaľovanie kultúry tónu, osobitého prejavu pri interpretácii prednesových skladieb.
Samostatné ladenie nástroja a obaľovanie paličiek.
Improvizácia pri hre ľudových piesní – tvorenie variácií a chromatických prechodov.
Transpozícia technických cvičení a ľudových piesní.

Žiaci po absolvovaní **4. ročníka druhej časti I. stupňa** rozšíreného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard

- hrajú s uvoľneným hracím aparátom,
- zahrajú náročnejšie sekvencie,
- ovládajú hru dvojhlasu,
- aplikujú pedalizáciu,
- aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka v hre na nástroji,
- hrajú akordický sprievod,
- zahrajú podľa sluchu i podľa značiek,
- improvizujú a transponujú ľudové piesne a technické cvičenia.
- hrajú spamäti väčšie celky rôzneho charakterového žánru.

Obsahový štandard

Uvoľňovacie cvičenia hracieho aparátu.
Náročnejšie sekvencie v rôznych intervalových obmenách, v rytmoch.
Dvojhlas súbežný, rôznosmerný.
Pedalizácia, čistota výmeny pedálu, staccatový pedál, polpedál.
Stupnice všetky durové a molové v celom rozsahu nástroja, bez pedálu, s pedálom v tempe, s dynamikou crescendo –decrescendo.
Hra 4 hlasných akordov s obratmi v rozsahu prebratých stupníc, v tempe.
Hra harmonických kadencií T, VI, S, D, D_7/T, VI, S, D, D_7, zm. apod.
Hra spamäti (sólová hra).
Komorná hra alebo hra v súbore alebo hra v orchestri.
Plynulá hra z listu.
Improvizácie pri hre ľudových piesní – tvorenie variácií, chromatických prechodov.
Transponovanie, tvorenie akordického sprievodu, vytváranie variácií, sprievod (verbunk, es-ta, du-vaj, sprievod k rôznym folklórnym oblastiam na Slovensku).
Skladby väčšieho rozsahu rôznych období.

Záverečná skúška:

Hra spamäti:
- 1 ľudová pieseň vo vlastnej úprave,
- 2 etudy,
- 1 prednesová skladba z literatúry starej hudby (renesancia, barok),
- 1 prednesová skladba pre cimbal, prípade transkripcia skladby.

DRUHÝ STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

Podľa individuálnych schopností a záujmov je možné žiakov orientovať na ľudovú alebo vážnu hudbu, pričom časť repertoáru musí obsahovať skladby z oboch žánrov.

Formy praktikej výučby: Individuálna forma štúdia.

Žiaci po absolvovaní **1. ročníka II. stupňa** základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard

- hrajú jednoduché aj dvojhlasné tremolo,
- ovládajú tvorbu kvalitného tónu,
- zahrajú rýchle stupnicové i akordické pasáže,
- využívajú hlbokú výmenu pedálu,
- ovládajú techniku údržby a obaľovania paličiek,
- transponujú notový zápis,
- hrajú náročnejší repertoár,
- hrajú durové a molové stupnice do 4 #a b v celom rozsahu nástroja,
- hrajú štvorhlasé akordy,
- rytmizujú rôznymi spôsobmi,
- používajú akordický sprievod,

Obsahový štandard

Hra tremola jednoduchého a dvojhlasného, dosahovanie čo najvyššej možnej frekvencie úderu.
Neustále z dokonaľovanie kvality tvoreného tónu v rozsahu celého nástroja.
Zvyšovanie technickej úrovne hry akordických, diatonických achromatických pasáží v rozsahu celého nástroja.
Využívanie hlbokej výmeny pedálu.
Samostatná údržba a obaľovanie paličiek.
Transpozícia jednoduchých cvičení z notového zápisu a ľudových piesní.
Hra náročnejších harmonických v improvizácii v samostatnej práci sľudovou piesňou, zvyšovanie náročnosti a rozmanitosti používania prvkov.
Hra z listu náročnejších cvičení a iného notového zápisu.
Hra stupníc, tercií, sext, oktáv v rozsahu celého nástroja do 4 # a4 b.
Hra durových amolových, dominantných, zmenšených, zväčšených štvorhlasných akordov s obratmi a arpeggia v rozsahu preberaných stupníc smerom hore aj dolu.
Hra zložitejších sekvencií a ich rôzne spôsoby rytmizácie.
Ďalšie rozvíjanie schopnosti sluchovej analýzy akordického sprievodu.
Hra sprievodu ľudových piesní bez predchádzajúcej prípravy a ich transpozícia.

Žiaci po absolvovaní **2. ročníka II. stupňa** základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard

- hrajú tremolo s využitím dynamiky,
- zvládnu rýchlu frekvenciuúderu,
- ovládajú primerane kvalitný tón,
- hrajú diatonické achromatické pasáže,
- aplikujú výmenu pedálu,
- ovládajú techniku údržby a obaľovania paličiek,
- transponujú do viacerých tónin,
- improvizujú a tvoria variácie,
- zahrajú stupnice tercie, sexty, oktávy v rozsahu celého nástroja do 5# a 5 b,
- hrajú štvorhlasé akordy,
- zahrajú sekvencie v terciách,
- analyzujú akordický sprievod,
- hrajú sprievod,
- naladia nástroj.

Obsahový štandard

Hra tremolo v rôznosmernom, využívanie crescenda a decrescenda.
Dosahovanie čo najvyššej možnej frekvencie úderu.
Neustále zdokonaľovanie kvality tvoreného tónu v rozsahu celého nástroja.
Zvyšovanie technickej úrovni hry ak ordických, diatonických a chromatických pasáží v rozsahu celého nástroja.
Využívanie všetkých spôsobov výmeny pedálu.
Samostatná údržba a obaľovanie paličiek.
Transpozícia jednoduchých cvičení z notového zápisu a ľudových piesní do viacerých tónin.
Hra náročnejších harmonických v improvizácii v samostatnej práci s ľudovou piesňou, tvorenie variácií.
Hra z listu náročnejších cvičenía iného notového zápisu.
Hra stupníc, tercií, sext, oktáv v rozsahu celého nástroja do 5# a 5 b.
Hra durových a molových, dominantných, zmenšených, zväčšených štvorhlasných akordov s obratmi a arpegia v rozsahu preberaných stupníc smerom hore aj dolu.
Hra sekvencií v terciách.
Ďalšie rozvíjanie schopnosti sluchovej analýzy akordického sprievodu.
Hra sprievodu ľudových piesní bez predchádzajúcej prípravy a ich transpozícia.
Samostatné ladenie nástroja.

Žiaci po absolvovaní **3. ročníka II. stupňa** základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard

- hrajú zložitejšie tremolo a využitím pedalizácie vo vysokej frekvencii úderu,
- hrajú kvalitným tónom,
- hrajú rôzne typy pasáží,
- využívajú všetky spôsoby výmeny pedálu,
- ovládajú techniku údržby a obaľovania paličiek,
- improvizujú a tvoria variácie,
- transponujú do viacerých tónin,
- zahrajú stupnice tercie, sexty, oktávy v rozsahu celého nástroja,

Obsahový štandard

Hra tremolo každou rukou zvlášť, v rôznych dynamických odtieňoch s použitím rôznych spôsobov pedalizácie.
Dosahovanie čo najvyššej možnej frekvencie úderu.
Skvalitňovanie tvoreného tónu v rozsahu celého nástroja s dôrazom na dvoj a trojčiarkovú oktávu.
Zvyšovanie technickej úrovni hry akordických, diatonických a chromatických pasáží v rozsahu celého nástroja.

- hrajú štvorhlasné akordy,
- analyzujú zložitejší akordický sprievod,
- transponujú melódiu i sprievod,
- naladia nástroj.

Využívanie všetkých spôsobov výmeny pedálu.
Samostatná údržba a obaľovanie paličiek.
Hra náročnejších harmonických v improvizácii v samostatnej práci s ľudovou piesňou, tvorenie variácií.
Hra z listu náročnejších cvičení a iného notového zápisu.
Hra stupníc, tercií, sext, oktáv v rozsahu celého nástroja .
Hra durových a molových, dominantných, zmenšených, zväčšených štvorhlasných akordov s obratmi a arpegia v rozsahu preberaných stupníc.
Hra skladieb pre dva cimbaly, prípadne cimbal a iný nástroj.
Ďalšie rozvíjanie schopnosti sluchovej analýzy akordického sprievodu.
Hra sprievodu ľudových piesní bez predchádzajúcej prípravy a ich transpozícia.

Žiaci po absolvovaní **4. ročníka II. stupňa** základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard

- zahrajú náročnejší typ tremola vo vysokej frekvencii,
- hrajú kvalitným tónom,
- zahrajú rýchle pasáže,
- využívajú všetky spôsoby výmeny pedálu,
- ovládajú techniku údržby a obaľovania paličiek,
- vedia transponovať,
- improvizujú a tvoria variácie,
- hrajú stupnice aj v intervaloch,
- hrajú štvorzvuky,
- zahrajú chromatické postupy oktávových sekvencií,
- hrajú v komornom súbore a v ľudovom orchestri,
- analyzujú akordický sprievod,
- hrajú sprievod a transponujú,
- ovládajú ladenie nástroja.

Obsahový štandard

Kombinácia hry tremolo jednou rukou s melodicky alebo akordicky vedeným hlasom v druhej ruke. Plynulé striedanie týchto situácií.
Dosahovanie čo najvyššej možnej frekvencie úderu.
Skvalitňovanie tvoreného tónu v rozsahu celého nástroja s dôrazom na dvoj a trojčiarkovú oktávu.
Zvyšovanie technickej úrovni hry akordických, diatonických a chromatických pasáží v rozsahu celého nástroja.
Využívanie všetkých spôsobov výmeny pedálu.
Samostatná údržba a obaľovanie paličiek.
Transpozícia cvičení, ľudových piesní a melódií do viacerých tónin. Hra náročnejších improvizácii v samostatnej práci s ľudovou piesňou, tvorenie variácií.
Hra z listu náročnejších cvičení.
Hra stupníc, tercií, sext, oktáv v rozsahu celého nástroja .
Hra durových a molových, dominantných, zmenšených, zväčšených štvorhlasných akordov s obratmi a arpeggia v rozsahu preberaných stupníc. Hra sekvencií v oktávach. Sekvencie postupujúce chromaticky.

Hra dua s rovnakým, alebo iným nástrojovým obsadením. Hra v ľudovom orchestri.
Ďalšie rozvíjanie schopnosti sluchovej analýzy akordického sprievodu.
Hra sprievodu ľudových piesní bez predchádzajúcej prípravy a ich transpozícia.

Záverečná skúška:
Hra spamäti:
- akordy smerom hore a späť v postupných moduláciách,
- 2 etudy rôzneho charakteru,
- 1 prednesová skladba z literatúry hudby baroka, alebo renesancie,
- 1 rozsiahlejšia prednesová skladba pre cimbal, alebo súbor kratších sólových skladieb aleboso sprievodom iných nástrojov.

Učebné osnovy

HRY NA POZAUNE

HUDOBNÝ ODBOR

HRA NA NÁSTROJI

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení **1. ročníka prvej časti I. stupňa** základného štúdia:

Obsahový štandard	**Výkonový štandard**
vedia popísať nástroj a poznajú zásady jeho údržby, vedia zaujať správny postoj a držanie tela pri hre, ovládajú noty v basovom kľúči v rozsahu notovej osnovy vedia nasadzovať tón jazykom, zvládnu hru 4 durových stupníc a tonických kvintakordov v rámci jednej oktávy v dosiahnutom rozsahu, interpretujú ľudovú pieseň.	Nácvik rebemo-bránicového dýchania, postoja a zásady údržby nástroja. Budovanie nátisku. Hra dlhých tónov. Rozsah 1. - 5. poloha. Nácvik tenuta. Nácvik presnosti pohybu znižca. Hra jednoduchých piesní. Teoretické poznatky na úrovni 3.ročníka v predmete hudobná náuka so zameraním na špecifiká nástroja. Budovanie intonačnei a rytmickej predstavy

Zdroje:

J. Ušák - Školy hry pre snižcový pozaun 1.diel

I.Kopáčik - Elementárne etudy pre pozaunu

Žiaci po ukončení **2. ročníka prvej časti I. stupňa** základného štúdia:

Obsahový štandard	**Výkonový štandard**
reprodukujú jednoduché skladby podľa notového zápisu, bezpečne ovládajú 1. až 6. polohu znižca, hrajú v rozsahu F - d I , praktizujú hru tenuto, legato a staccato, predvádzajú hru 4 durových a 4 molových stupníc a tonických kvintakordov v rámci jednej oktávy v dosiahnutom rozsahu, ovládajú základy nástrojových návykov: postoj, držanie tela, základy správneho rebemo-bránicového dýchania, zvládnu hru	Dôraz na rebemo-bránicové dýchanie. Budovanie nátisku. Hra dlhých tónov. Hra v dosiahnutom rozsahu 1.-6. poloha Hra tenuto, stacato. Nácvik legata, pemého, znižcového a zmiešaného. Nácvik presnosti pohybu znižca. Hra stupníc a kvintakordov v dosiahnutom rozsahu. Hra piesní dvojhlasne (iný žiak, učiteľ).Hra

zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových not a pomlčiek Teoretické poznatky na úrovni 4. ročníka hru noty s bodkou a hru osminových triol špecifiká nástroja ovládajú striedanie osminových nôt a osminových triol.	jednoduchých skladbičiek so sprievodom. predmete hudobná nauka so zameraním na Tenuto, staccato, legato perné, legato znižcové, legato zmiešané. Pojmy: bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato. Rozlišovanie durového a molového tónorodu. Intervaly v. 2, m. 2. Striedanie osminových nôt a	v

Zdroje:

V. Cornette - Elementárne etudy pre pozaunu

J. Ušák - Školy hry pre snižcový pozaun 1.diel

I. Kopáčik - Elementárne etudy pre pozaunu

Záverečná skúška:

- 1 durová, 1 molová stupnica,
- 1 pieseň, - 1 etuda,
- 1 prednesová skladba.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení **1. ročníka druhej časti I. stupňa** základného štúdia:

Obsahový štandard	**Výkonový štandard**
zvládajú hru v rozsahu F–f 1, bezpečne ovládajú 1. až 6. polohu znižca, ovládajú hru tenuto, staccato a legato, perné, znižcové a zmiešané,zvládnu hru durových a molových stupníc do štyroch predznamenaní a príslušných tonických kvintakordov a D 7 po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu, ovládajú plynulé čítanie nôt v basovom kľúči, orientujú sa v notovom zápise a sú schopní hrať jednoduché skladby z listu, aplikujú elementárne hudobno-výrazové prostriedky (dynamika, zmeny tempa, frázovanie,	Dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie. Budovanie nátisku. Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou. Hra 1. - 6. poloha. Hra tenuto, staccato, násobné staccato Zdokonaľovanie väzieb legáta perného, zmiešaného a znižcového. Nácvik presnosti pohybu znižca. štyroch predznamenaní, T 5 a D 7 rôznymi artikuláciami v mierne rýchlom tempe v dosiahnutom rozsahu. Nácvik kratších skladieb a piesní spamäti. Nácvik partov (orchestrálnych, súborových). Teoretické poznatky na úrovni 1. ročníka v
ovládajú hru zo zápisu celých, polových, štvrťových,osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek,rozpoznajú prechod medzi osminovými triolami a šestnástinovými notami,ovládajú hru polovej, štvrťovej a osminovej noty s bodkou, sú schopní hrať so sprievodom a vedome rozlišujú silu, dĺžku, výšku a farbu tónu, sú schopní hrať viachlasné skladby so spolužiakmi, alebo	predmete hudobná náuka so zameraním na špecifiká nástroja. Durový a molový kvintakord, D7 a jeho obraty. Násobné staccato. Prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno. Pojmy: melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma, predohra, dohra, medzihra. Budovanie intonačnej a rytmickej predstavy. Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D7, intervalov v. 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5. Striedanie osminových nôt a osminových triol, bodkovaný rytmus osminové hodnoty

Zdroje:

F. Vobaron - Etudy pre pozaunu

J.B. Arban- Metodika hry pre pozaunu

J. Ušák - Škola hry na snižcový pozaun 2.diel

Žiaci po ukončení **2. ročníka druhej časti I. stupňa** základného štúdia:

Obsahový štandard

ovládajú 1. až 7. polohu znižca,
zvládajú hru v rozsahu E - g 1 ,
používajú tenuto, jednoduché staccato a násobné staccato, legato perné, znižcové a zmiešané,
hrajú durové a molové stupnice do šiestich predznamenaní, a príslušné tonické kvintakordy, D 7 a zm 7 po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu,
zvládnu hru chromatických stupníc od tónov Fa C,
ovládajú čítanie nôt z tenorového kľúča uplatňujú intonačnú istotu v dosiahnuto rozsahu,
rozlišujú a ovládajú hru osminových trio! a bodkovaného rytmu, hru veľkej trioly,
sú schopní hrať rozsiahlejšie prednesové skladby so sprievodom z nôt aj spamäti,

sú schopní práce v súboroch

Výkonový štandard

Dôraz na plynulé rebemo-bránicové dýchanie.
Budovanie nátisku a tónovej vyrovnanosti v celom používanom rozsahu.
Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou.
Využívanie širokej dynamickej škály (p až ff).
Nácvik hry v tenorovom kľúči.
Hra 1. - 7. poloha.
Hra tenuto, staccato, násobné staccato. Plynulé väzby legata pemého, zmiešaného a znižcového.
Presný pohyb znižca.
Hra durových a molových stupníc do šiestich predznamenaní, T 5 , D 7 a zm 7 rôznymi artikuláciami

Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní
Nácvik partov (orchestrálnych, súborových). Teoretické poznatky na úrovni
2. ročníka v predmete hudobná náuka so zameraním na špecifiká nástroja.
Stupnica, durový a molový kvintakord, D7 a jeho obraty, zm7 a jeho obraty.
Násobné staccato, tenorový kľúč, prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno.
Pojmy: pieseň, skladba, motív, veta, časť, predohra, medzihra, dohra.
Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D7 , zm 7 , intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, zv 4.Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt. Bodkovaný rytmus osminové,šestnástinové hodnoty, hra veľkej trioly.

Zdroje:

F. Vobaron - Etudy pre pozaunu

J.B. Arban - Metodika hry pre pozaunu

J. Ušák - Škola hry na snižcový pozaun 2.diel

Žiaci po ukončení **3 .ročníka druhej časti I.stupňa** základného štúdia:

Obsahový štandard	**Výkonový štandard**
bezpečne ovládajú 1. až 7. polohu znižca, zvládajú hru v rozsahu E - a 1 ,bezpečne ovládajú a kombinujú hru tenuto, staccato, násobné staccato, legato perné, znižcové a zmiešané,zvládajú hru portato, zvládnu hru durových a molových stupníc do šiestich predznamenaní a príslušných tonických kvintakordov, D 7 a zm 7 po troch a po štyroch, v dosiahn utom rozsahu, zvládnu hru chromatických stupníc od tónov F, G, A, c, d, e, ovládajú plynule čítanie nôt z tenorového kľúča,	Plynulé rebemo-bránicové dýchanie. Budovanie nátisku, snaha o tónovú vyrovnanosť v celom používanom rozsahu. Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou. Využívanie širokej dynamickej škály (p ažff).Nácvik hry v tenorovom kľúči. Hra 1. - 7. poloha. Hra tenuto, staccato, násobné staccato. Plynulé väzby legáta perného, zmiešaného a znižcového, hra portato. Presný pohyb znižca. Hra durových a molových stupníc

demonštrujú kvalitu tónu a intonačnú istotu v dosiahnutom rozsahu, využívajú široké spektrum výrazových a dynamických možností pri interpretácii rozsiahlejších prednesových skladieb (z nôt aj spamäti), sú schopní samostatnej práce pri štúdiu partov a hre v súboroch	rôznymi artikuláciami v stredne rýchlom tempe. Hra chromatických stupníc od tónov F, G, A, c, d, e. Hra celotónových stupníc. Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti. Nácvik partov (orchestrálnych, súborových). Teoretické poznatky na úrovni 3. ročníka v predmete hudobná náuka so zameraním na špecifiká nástroja. D 7 a jeho obraty, zm7 a jeho obraty, násobné staccato, portato, chromatická stupnica. Pojmy: diatonika, chromatika, celotónová stupnica. Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D7, zm 7 , intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6,zv4,v7,m7. Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt. Bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty, triolové

Zdroje:

F. Vobaron- Etudy pre pozaunu

J.B. Arban-Metodika hry pre pozaunu

J.Ušák - Škola hry na snižcový pozaun 2.diel

Žiaci poukončení **4.ročníka druhej časti I.stupňa** základného štúdia:

Obsahový štandard	**Výkonový štandard**
bezpečne ovládajú presný pohyb znižca a sú schopní hry s intonačnou istotou a kultivovaným tónom v dosiahnutom rozsahu,	Plynulé reberno-bránicové dýchanie. Tónová vyrovnanosť v celom používanom rozsahu, budovanie nátisku.
zvládajú hru v rozsahu E - b 1 ,	Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou.
využívajú rôzne druhy artikulácie (tenuto, staccato, legato, portato, násobné staccato),	Využívanie širokej dynamickej škály (p až ff). Plynulá hra v basovom a tenorovom kľúči
ovládajú plynule čítanie nôt z basového a tenorového kľúča,	Hra 1. - 7. poloha
	Hra tenuto, staccato, násobné staccato. Plynulé väzby legáta perného, zmiešaného a znižcového, hra portato.
hrajú durové a molové-stupnice ;príslušné tonické kvintakordy, D 7 a zm 7 po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu,	Presný a rýchly pohyb znižca. Hra durových a molových stupníc, T 5 , D7 a zm 7 rôznymi artikuláciami v stredne rýchlom tempe.
zvládnu hru chromatických stupníc od tónov E až es,	Hra chromatických stupníc od tónov E až es. Hra celotónových stupníc
sú schopní samostatnej práce pri štúdiu partov a hre v súboroch,	Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesní spamäti.
vedia vhodne uplatňať frázovanie, agogiku a dynamické možnosti nástroja aj pri interpretácii rozsiahlejších prednesových skladieb rôznych období (z nôt aj spamäti), sú schopní samostatne naladiť nástroj.	Nácvik partov (orchestrálnych, súborových). Teoretické poznatky na úrovni 4. ročníka v predmete hudobná náuka so zameraním na špecifiká nástroja. D 7 a jeho obraty, zm7 a jeho obraty, násobné staccato, portato, chromatická stupnica, celotónová stupnica, tenorový kľúč. Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D7 , zm 7 , intervalov v 2, m 2, v 3, m 3, č 4, č 5, v 6, m 6, zv 4, v 7, m 7. Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt. Bodkovaný rytmus (osminové, šestnástinové hodnoty), triolové frázovanie, hra veľkej trioly.

Záverečná skúška:
-1 durová a jedna molová stupnica,
-2 etudy,
-1 prednesová skladba

Zdroje:

F. Vobaron - Etudy pre pozaunu

J.B. Arban- Metodika hry pre pozaunu

J. Ušák - Škola hry na snižcový pozaun 2.diel

Učebné osnovy

HRY NA SAXOFÓN

HUDOBNÝ ODBOR

Študijné zameranie:	Hra na sopránový, altový a tenorový **saxofón**
Ročník:	Prvý ročník prvej časti prvého stupňa základného štúdia
Stupeň vzdelania:	Prvý stupeň - ISCED 1 B - primárne umelecké vzdelávanie

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU

Vyučovanie hry na saxofóne vychádza zo širokého uplatnenia nástroja v symfonickej, komornej, dychovej, tanečnej, džezovej a v sólovej hre. Podmienkou prijatia žiaka do ZUŠ pre hru na saxofón je hudobné nadanie, sluch, rytmus, telesná vyspelosť, spôsobilé pery, zdravé dýchacie orgány a zuby. V priebehu celého štúdia sa vyžaduje lekárske potvrdenie o dobrom zdravotnom stave žiaka. Cieľom vyučovania je viesť žiaka k tvorivej interpretácii hudobných skladieb a vychovať z neho dobrého, aktívneho hráča - amatéra, schopného pokračovať v samostatnej tvorivej práci alebo hrať v niektorom zvolenom amatérskom súbore.

CIELE VYUČOVACIEHO PREDMETU

Všeobecné:

- oboznámiť žiaka s rôznymi typmi saxofónov - výber nástroja podľa fyzickej a telesnej vyspelosti
- počas štúdia nadobudnúť základné elementárne návyky (hygiena nástroja, správny postoj, držanie nástroja, nasadenie a tvorba tónu, dýchanie)
- osvojiť si funkciu pravej a ľavej ruky
- pestovať zmysel pre dobro a krásu

Špecifické:

Kognitívna oblasť:

- preukazovať samostatnosť pri nácviku jednoduchších skladieb primerane k svojmu veku

- schopnosť zaradiť sa do komorných zoskupení
- ovládať techniku interpretácie na vekovo primeranej úrovni

Psychomotorická oblasť:

- rozvíjať flexibilitu prstov
- upevňovať nátisk na nástroji
- interpretovať skladbu na úrovni primeranej individuálnym psycho-fyziologickým dispozíciám

Afektívna oblasť:

- rozvíjať hudobné cítenie
- vyjadriť emocionálny charakter skladby primeraný veku

VÝCHOVNO-VZDELÁVACIE STRATÉGIE

Žiak primárneho umeleckého vzdelávania má osvojené:

1. Sociálno-komunikačné spôsobilosti:
   - dokáže sa sústrediť a vhodne reagovať
   - rešpektuje osobnosť pedagóga a spolužiakov, s ktorými prichádza do kontaktu

2. Spôsobilosti v oblasti matematického a prírodovedného myslenia:
   - orientuje sa v prebratých hmatoch
   - definuje základné znaky ako je legato, tenuto, staccato
   - udržiava presný rytmus

3. Spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie:
   - dokáže samostatne pracovať s internetom - vyhľadávanie voľne šíriteľného notového materiálu, voľne šíriteľných hudobných ukážok a ďalších informácií, ktoré súvisia s výukou (info rmácie o interpretoch, hudobných skladateľoch, koncertných podujatiach, hudobných nástrojoch-výroba, kúpa, predaj atď.)

4. Spôsobilosť učiť sa učiť sa:
   - za pomoci pedagóga sa učí rozvíjať schopnosť sebareflexie a sebakontroly
   - schopnosť počúvať sa pri hre a samostatne korigovať prípadné chyby
   - získané skúsenosti sa snaží zužitkovať pri práci na hodine aj pri domácej príprave
   - hľadá nové postupy a riešenia pri nácviku skladby

5. Spôsobilosť riešiť problémy:
   - pohotovo reaguje na predložený notový materiál

- aplikuje zásady uvedomelého nácviku skladby
- k problémovým situáciám pristupuje zodpovedne
- má záujem hľadať riešenia

6. Osobné, sociálne a spoločenské spôsobilosti
   - rozvíja sebareflexiu - dokáže slovne zhodnotiť vlastný výkon
   - prostredníctvom hudby spoznáva vlastný vnútorný svet a rozvíja cit pre krásu dobro
   - spoznáva svoje silné a slabé stránky a pracuje na nich
   - uvedomuje si následky svojho konania a svojím správaním zachováva prirodzenú mieru slušnosti a rešpektu

7. Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry:
   - má prehľad o hudobných telesách a osobnostiach vo svojom okolí
   - má prehľad o tvorbe slovenských skladateľov pre svoj nástroj
   - uvedomuje si význam a úlohu umenia v živote

UČEBNÉ ZDROJE

Suchánek Vlastimil: Škola hry na saxofón;

Stanislav Krtička: Škola hry na saxofón;

L. Daniel: ľudové a ľahké populárne piesne so sprievodom klavíra

OBSAH VZDELÁVANIA

Tematický celok
Ovládanie obidvoch rúk
Intonácia
Rytmus
Tvorenie tónu
Výraz, prednes

Kompetencie
Zvládnuť hru legáto, staccato, tenuto, hru v bodkovanom rytme
Ovládať hmaty na nástroji od cl-c3
Mať osvojený správny postup pri samostatnom cvičení
Zvládnuť nastavenie plátku na nástroji údržbu nástroja
Vedieť sa intonačne doladiť s inými nástrojmi
Vedieť si zahrať ľahkú známu melódiu podľa sluchu

Výkonové štandardy

Žiak:
- uloží prsty na nástroj bez vzájomnej fixácie
- dokáže hr ať znelým tónom
- pohybuje sa v rozsahu od cl-c3
- čisto intonuje
- používa vhodné prstoklady
- používa dĺžku, silu a rýchlosť primeranú tempu, technickej náročnosti, dynamike a výrazovému charakteru
- ovláda a používa tenuto, détaché legáto, staccato
- vie zareagovať na predložený notový materiál
- dokáže zahrať ľahký úryvok melódie podľa sluchu
- ľahšie skladby interpretuje so sprievodom
- vie zhodnotiť vlastný výkon

Obsahové štandardy

- Stupnice
- Etudy
- Prednesové skladby
- Orientácia v zápise v rozsahu g-f3
- Tónová a intonačná sebakontrola
- Samostatná práca
- Sebareflexia
- Hudobná pohotovosť

UČEBNÉ OSNOVY PRE 2. ROČNÍK PRVEJ ČASTI PRVÉHO STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA PRIMÁRNEHO UMELECKÉHO VZDELÁVANIA ZUŠ - ISCED 1B

Študijné zameranie: Hra na sopránový, altový a tenorový **saxofón**
Ročník: **Druhý ročník prvej časti prvého stupňa základného štúdia**
Stupeň vzdelávania: Prvá časť prvého stupňa ISCED 1B

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU

Vyučovanie hry na saxofóne vychádza zo širokého uplatnenia nástroja v symfonickej, komornej, dychovej, tanečnej, džezovej a v sólovej hre. Podmienkou prijatia žiaka do ZUŠ pre hru na saxofón je hudobné nadanie, sluch, rytmus, telesná vyspelosť, spôsobilé pery, zdravé dýchacie orgány a zuby. V priebehu celého štúdia sa vyžaduje lekárske potvrdenie o dobrom zdravotnom stave žiaka. Cieľom vyučovania je viesť žiaka k tvorivej interpretácii hudobných skladieb a vychovať z neho dobrého, aktívneho hráča - amatéra, schopného pokračovať v samostatnej tvorivej práci alebo hrať v niektorom zvolenom amatérskom súbore.

CIELE VYUČOVACIEHO PREDMETU

Všeobecné:

pestovať zmysel pre
dobro a krásu
rozvíjať kreatívne
myslenie rozvíjať
emočnú inteligenciu
usmerňovať žiaka vyšším duchovným hodnotám

Špecifické:

Kognitívna oblasť:

- preukazovať samostatnosť pri nácviku skladieb primerane k svojmu veku, schopnosť zaradiť sa do komorných zoskupení
  ovládať techniku interpretácie na vekovo primeranej úrovni

Psychomotorická oblasť:

- rozvíjať flexibilitu prstov
- upevňovať nátisk na nástroji
  interpretovať skladbu na úrovni primeranej individuálnym psycho-fyziologickým dispozíciám

Afektívna oblasť:

rozvijať hudobné cítenie

vyjadriť emocionálny charakter skladby primeraný veku

VÝCHOVNO-VZDELÁVACIE STRATÉGIE

Žiak primárneho umeleckého vzdelávania má osvojené:

1. **Sociálno-komunikačné spôsobilosti:**

dokáže sa sústrediť a vhodne reagovať

rešpektuje osobnosť pedagóga a spolužiakov, s ktorými prichádza do kontaktu

2. **Spôsobilosti v oblasti matematického a prírodovedného myslenia:**

orientuje sa v prebratých hmatoch

definuje základné znaky ako je legato, tenuto, staccato udržiava presný rytmus

3. **Spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie:**

dokáže samostatne pracovať s internetom - vyhľadávanie voľne šíriteľného notového materiálu, voľne šíriteľných hudobných ukážok a ďalších informácií, ktoré súvisia s výukou (informácie o interpretoch, hudobných skladateľoch, koncertných podujatiach, hudobných nástrojoch-výroba, kúpa, predaj atď.)

4. **Spôsobilosť učiť sa učiť sa:**

za pomoci pedagóga sa učí rozvíjať schopnosť sebareflexie a sebakontroly schopnosť počúvať sa pri hre a samostatne korigovať prípadné chyby
získané skúsenosti sa snaží zužitkovať pri práci na hodine aj pri domácej príprave hľadá nové postupy a riešenia pri nácviku skladby

5. **Spôsobilosť riešiť problémy:**

pohotovo reaguje na predložený notový materiál aplikuje zásady uvedomelého nácviku skladby
k problémovým situáciám pristupuje zodpovedne má záujem hľadať riešenia

6. **Osobné, sociálne a spoločenské spôsobilosti:**

rozvíja sebareflexiu - dokáže slovne zhodnotiť vlastný výkon
prostredníctvom hudby spoznáva vlastný vnútorný svet a rozvíja cit pre krásu a dobro
spoznáva svoje silné a slabé stránky a pracuje na nich
uvedomuje si následky svojho konania a svojím správaním zachováva prirodzenú mieru slušnosti a rešpektu

7. **Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry:**

má prehľad o hudobných telesách a osobnostiach vo svojom okolí

má prehľad o tvorbe slovenských skladateľov pre svoj nástroj
uvedomuje si význam a úlohu umenia v živote

STRATÉGIA VYUČOVANIA

Názov tematického celku	*Metódy*	*Formy práce*
Ovládanie obidvoch rúk Intonácia Rytmus Tvorenie tónu Výraz, prednes	motivačné rozprávanie vysvetľovanie praktická ukážka individuálny prístup problémová metóda zážitková metóda pozorovanie opakovanie	práca na vyučovacej hodine komunikácia s rodičom samostatná práca v rámci domácej prípravy návšteva koncertov, vystúpení verejné účinkovanie na koncertoch a vystúpení - školských aj mimoškolských

UČEBNÉ ZDROJE

Na podporu a aktiváciu vyučovania žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	*Odborná literatúra*	*Materiálne výučbové prostriedky*	*Didaktická technika, ďalšie zdroje*
Ovládanie obidvoch rúk Intonácia Rytmus Zdokonaľovanie kultivovaného tónu Výraz, prednes	Haris-40etud -výber Suchánek Vlastimil - Škola hry na saxofón- dokončiť Latin, ABBA- s CD Prednesové skladby so sprievodom klavíra Vhodná a dostupná literatúra	• hudobný nástroj • sopránový • altový • tenorový saxofón • ladička • metronóm	• nahrávacie zariadenie • magnetofón • CD prehrávač • notový archív s CD

v archíve školy a internetu	• notový stojan • notový materiál • stolička pre učiteľa • katedra • zrkadlo • knižnica/polica/, na archív nôt • skriňa na uloženie pomôcok - dychové hud. nástroje	• odborné knihy • časopisy	

Výchovno-vzdelávací proces je možné doplniť aj inou vhodnou notovou literatúrou v súlade s platnými učebnými osnovami. Záleží len na pedagógovi, aké zdroje použije a ako s nimi bude pracovať.

OBSAH VZDELÁVANIA

Tematický celok	*Kompetencie*
Ovládanie obidvoch rúk Intonácia Rytmus Tvorenie tónu Výraz, prednes	Zvládnuť hru legáto, staccato, tenuto, hru v bodkovanom rytme Ovládať hmaty na nástroji od cl-c3 Mať osvojený správny postup pri samostatnom cvičení Zvládnuť nastavenie plátku na nástroji údržbu nástroja Vedieť sa intonačne doladiť s inými nástrojmi Vedieť si zahrať ľahkú známu melódiu podľa

Výkonové štandardy	*Obsahové štandardy*
Žiak: • uloží prsty na nástroj bez vzájomnej fixácie • dokáže hr ať znelým tónom • pohybuje sa v rozsahu od cl-c3 • čisto intonuje • používa vhodné prstoklady • používa dĺžku, silu a rýchlosť primeranú tempu, technickej náročnosti, dynamike a výrazovému charakteru • ovláda a používa tenuto, détaché legáto, staccato • vie zareagovať na predložený notový materiál • dokáže zahrať ľahký úryvok melódie podľa sluchu • ľahšie skladby interpretuje so sprievodom • vie zhodnotiť vlastný výkon	• Stupnice • Etudy • Prednesové skladby • Orientácia v zápise v rozsahu g-f3 • Tónová a intonačná sebakontrola • Samostatná práca • Sebareflexia • Hudobná pohotovosť

UČEBNÉ OSNOVY PRE 2. ROČNÍK PRVEJ ČASTI PRVÉHO STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA PRIMÁRNEHO UMELECKÉHO VZDELÁVANIA ZUŠ - ISCED 1B

Študijné zameranie: Hra na sopránový, altový a tenorový **saxofón**

Ročník: **Druhý ročník prvej časti** prvého stupňa základného štúdia

Stupeň vzdelania: Prvý stupeň - ISCED 1 B - primárne umelecké vzdelávanie

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU

Vyučovanie hry na saxofóne vychádza zo širokého uplatnenia nástroja v symfonickej, komornej, dychovej, tanečnej, džezovej a v sólovej hre. Podmienkou prijatia žiaka do ZUŠ pre hru na saxofón je hudobné nadanie, sluch, rytmus, telesná vyspelosť, spôsobilé pery, zdravé dýchacie orgány a zuby. V priebehu celého štúdia sa vyžaduje lekárske potvrdenie o dobrom zdravotnom stave žiaka. Cieľom vyučovania je viesť žiaka k tvorivej interpretácii

hudobných skladieb a vychovať z neho dobrého, aktívneho hráča - amatéra, schopného pokračovať v samostatnej tvorivej práci alebo hrať v niektorom zvolenom amatérskom súbore.

CIELE VYUČOVACIEHO PREDMETU

Všeobecné:

pestovať zmysel pre dobro a krásu
rozvíjať kreatívne myslenie
rozvíjať emočnú inteligenciu
usmerňovať žiaka vyšším duchovným hodnotám

Špecifické:

Kognitívna oblasť:
preukazovať samostatnosť pri nácviku skladieb primerane k svojmu veku, schopnosť zaradiť sa do komorných zoskupení
ovládať techniku interpretácie na vekovo primeranej úrovni

Psychomotorická oblasť:
rozvíjať flexibilitu prstov
upevňovať nátisk na nástroji
interpretovať skladbu na úrovni primeranej individuálnym psycho-fyziologickým dispozíciám

Afektívna oblasť:
rozvijať hudobné cítenie
vyjadriť emocionálny charakter skladby primeraný veku

VÝCHOVNO-VZDELÁVACIE STRATÉGIE

Žiak primárneho umeleckého vzdelávania má osvojené:

1. **Sociálno-komunikačné spôsobilosti:**

dokáže sa sústrediť a vhodne reagovať
rešpektuje osobnosť pedagóga a spolužiakov, s ktorými prichádza do kontaktu

2. **Spôsobilosti v oblasti matematického a prírodovedného myslenia:**

orientuje sa v prebratých hmatoch
definuje základné znaky ako je legato, tenuto, staccato udržiava presný rytmus

3. Spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie:

dokáže samostatne pracovať s internetom - vyhľadávanie voľne šíriteľného notového materiálu, voľne šíriteľných hudobných ukážok a ďalších informácií, ktoré súvisia s výukou (informácie o interpretoch, hudobných skladateľoch, koncertných podujatiach, hudobných nástrojoch-výroba, kúpa, predaj atď.)

4. **Spôsobilosť učiť sa učiť sa:**

za pomoci pedagóga sa učí rozvíjať schopnosť sebareflexie a sebakontroly schopnosť počúvať sa pri hre a samostatne korigovať prípadné chyby

získané skúsenosti sa snaží zužitkovať pri práci na hodine aj pri domácej príprave hľadá nové postupy a riešenia pri nácviku skladby

5. Spôsobilosť riešiť problémy:

pohotovo reaguje na predložený notový materiál aplikuje zásady uvedomelého nácviku skladby

k problémovým situáciám pristupuje zodpovedne má záujem hľadať riešenia

6. Osobné, sociálne a spoločenské spôsobilosti

rozvíja sebareflexiu - dokáže slovne zhodnotiť vlastný výkon

prostredníctvom hudby spoznáva vlastný vnútorný svet a rozvíja cit pre krásu a dobro spoznáva svoje silné a slabé stránky a pracuje na nich

uvedomuje si následky svojho konania a svojím správaním zachováva prirodzenú mieru slušnosti a rešpektu

7. Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry:

má prehľad o hudobných telesách a osobnostiach vo svojom okolí

má prehľad o tvorbe slovenských skladateľov pre svoj nástroj

uvedomuje si význam a úlohu umenia v živote

STRATÉGIA VYUČOVANIA

Názov tematického celku	*Metódy*	*Formy práce*
Ovládanie obidvoch rúk Intonácia Rytmus Tvorenie tónu Výraz, prednes	motivačné rozprávanie vysvetľovanie praktická ukážka individuálny prístup problémová metóda zážitková metóda pozorovanie opakovanie	práca na vyučovacej hodine komunikácia s rodičom samostatná práca v rámci domácej prípravy návšteva koncertov, vystúpení verejné účinkovanie na koncertoch a vystúpení - školských aj mimoškolských

UČEBNÉ ZDROJE

Na podporu a aktiváciu vyučovania žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	*Odborná literatúra*	*Materiálne výučbové prostriedky*	*Didaktická technika, ďalšie zdroje*
Ovládanie obidvoch rúk Intonácia Rytmus Zdokonaľovanie kultivovaného tónu Výraz, prednes	Haris-40etud -výber Suchánek Vlastimil - Škola hry na saxofón- dokončiť Latin, ABBA- s CD Prednesové skladby so sprievodom klavíra Vhodná a dostupná literatúra v archíve školy a internetu	• hudobný nástroj • sopránový • altový • tenorový saxofón • ladička • metronóm • notový stojan • notový materiál • stolička pre učiteľa • katedra • zrkadlo • knižnica/polica/, na archív nôt • skriňa na uloženie pomôcok - dychové hud. nástroje	• nahrávacie zariadenie • magnetofón • CD prehrávač • notový archív sCD • odborné knihy • časopisy

Výchovno-vzdelávací proces je možné doplniť aj inou vhodnou notovou literatúrou v súlade s platnými učebnými osnovami. Záleží len na pedagógovi, aké zdroje použije a ako s nimi bude pracovať.

Tematický celok

- Ovládanie obidvoch rúk
- Intonácia
- Rytmus
- Tvorenie tónu
- Výraz, prednes

Kompetencie
•Zvládnuť hru - legáto, staccato, tenuto, hru v bodkovanom rytme
•Ovládať hmaty na nástroji od dl-c3
•Mať osvojený správny postup pri samostatnom cvičení
•Vedieť sa intonačne doladiť s doprovodným nástrojom
•Vedieť si zahrať ľahkú známu melódiu podľa sluchu

Výkonové štandardy
Žiak:
- dokáže hrať znelým tónom
- pohybuje sa v rozsahu od cl-c3
- čisto intonuje
- používa vhodné prstoklady
- používa dĺžku, silu a rýchlosť primeranú
tempu, technickej náročnosti, dynamike a výrazovému charakteru
-ovláda a používa tenuto, détaché legáto, staccato
-vie zareagovať na predložený notový materiál
-dokáže zahrať ľahký úryvok melódie podľa sluchu
-skladby interpretuje so sprievodom
-vie zhodnotiť vlastný výkon

Obsahové štandardy
-*Zvládnutie základných* nástrojových návykov: postoj, držanie tela.
-Rebemo-branicové dýchanie.
-Budovanie nátisku.
-Hra dlhých tónov. Interpretácia v rámci dosiahnutého rozsahu d1 - c3.
-Tenuto, staccato, legato.
-Stupnice do 3 predznamenaní a T5-akordov v dosiahnutom rozsahu.
-Piesne dvojhlasné (iný žiak, učiteľ).
-ednoduché skladby so sprievodom.
-Pojmy: celá, polová, štvrťová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka,
-Bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra,
legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo.
-Rozlišovanie durového a molového tónorodu.
-Intervaly v.2, m.2.

-Striedanie osminových nôt a osminových trio 1.

Záverečná skúška:

1 durová stupnica cez 2 oktávy, T5
a obraty po 3

1 etuda- výber

1 prednesová skladba so sprievodom klavíra

UČEBNÉ OSNOVY PRE 1. ROČNÍK DRUHEJ ČASTI PRVÉHO STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA NIŽŠIE SEKUNDÁRNEHO UMELECKÉHO VZDELÁVANIA ZUŠ - ISCED 2B

Študijné zameranie:	Hra na sopránový, altový a tenorový **saxofón**
Ročník:	**Prvý ročník druhej časti** prvého stupňa základného štúdia
Stupeň vzdelania:	Prvý stupeň - ISCED 1 B - primárne umelecké vzdelávanie

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU

Vyučovanie hry na saxofóne vychádza zo širokého uplatnenia nástroja v symfonickej, komornej, dychovej, tanečnej, džezovej a v sólovej hre. Podmienkou prijatia žiaka do ZUŠ pre hru na saxofón je hudobné nadanie, sluch, rytmus, telesná vyspelosť, spôsobilé pery, zdravé dýchacie orgány a zuby. V priebehu celého štúdia sa vyžaduje lekárske potvrdenie o dobrom zdravotnom stave žiaka.

Cieľom vyučovania je viesť žiaka k tvorivej interpretácii hudobných skladieb a vychovať z neho dobrého, aktívneho hráča- amatéra, schopného pokračovať v samostatnej tvorivej práci, alebo hrať v niektorom zvolenom amatérskom súbore.

CIELE VYUČOVACIEHO PREDMETU

Všeobecné:

pestovať zmysel pre
dobro a krásu
rozvíjať kreatívne
myslenie rozvíjať
emočnú inteligenciu
usmerňovať žiaka vyšším duchovným hodnotám

Špecifické:

Kognitívna oblasť:

preukazovať samostatnosť pri nácviku skladieb schopnosť zaradiť sa do

- komorných zoskupení
- ovládať techniku interpretácie na vekovo primeranej úrovni
- rozoznávať hudobné žánre

Psychomotorická oblasť:

- rozvíjať flexibilitu prstov
- upevňovať nátisk na nástroji

VÝCHOVNO-VZDELÁVACIE STRATÉGIE

Žiak primárneho umeleckého vzdelávania má osvojené:

1.Sociálno-komunikačné spôsobilosti:
dokáže sa sústrediť a vhodne
reagovať
rešpektuje osobnosť pedagóga a spolužiakov, s ktorými prichádza do kontaktu

2.Spôsobilosti v oblasti matematického a prírodovedného
myslenia: orientuje sa v prebratých hmatoch definuje
základné znaky ako je
legato, tenuto, staccato udržiava presný rytmus

3.Spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie:
dokáže samostatne pracovať s internetom - vyhľadávanie voľne šíriteľného notového materiálu, voľne šíriteľných hudobných ukážok a ďalších informácií, ktoré súvisia s výukou (informácie o interpretoch, hudobných skladateľoch, koncertných podujatiach, hudobných nástrojoch-výroba, kúpa, predaj atď.)

4.Spôsobilosť učiť sa učiť sa:
za pomoci pedagóga sa učí rozvijať schopnosť sebareflexie a sebakontroly
schopnosť počúvať sa pri hre a samostatne korigovať prípadné chyby
získané skúsenosti sa snaží zužitkovať pri práci na hodine aj pri domácej príprave
hľadá nové postupy a riešenia pri nácviku skladby

5.Spôsobilosť riešiť problémy:
pohotovo reaguje na predložený notový
materiál aplikuje zásady uvedomelého nácviku
skladby
k problémovým situáciám pristupuje zodpovedne
má záujem hľadať riešenia

6.Osobné, sociálne a spoločenské spôsobilosti
rozvíja sebareflexiu - dokáže slovne zhodnotiť vlastný výkon
prostredníctvom hudby spoznáva vlastný vnútorný svet a rozvíja cit pre krásu a
dobro spoznáva svoje silné a slabé stránky a pracuje na nich uvedomuje si následky
svojím konania a svojím správaním zachováva prirodzenú mieru slušnosti
a rešpektu.

7.Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi
kultúry: má prehľad o hudobných telesách a osobnostiach vo svojom
okolí
má prehľad o tvorbe slovenských skladateľov pre svoj nástroj
uvedomuje si význam a úlohu umenia v živote

STRATÉGIA VYUČOVANIA

Názov tematického celku	*Metódy*	*Formy práce*
Ovládanie obidvoch rúk Intonácia Rytmus Tvorenie tónu Výraz, prednes	motivačné rozprávanie vysvetľovanie praktická ukážka individuálny prístup problémová metóda zážitková metóda pozorovanie opakovanie	práca na vyučovacej hodine komunikácia s rodičom samostatná práca v rámci domácej prípravy návšteva koncertov, vystúpení verejné účinkovanie na koncertoch a vystúpení - školských aj mimoškolských účasť na školských, regionálnych, celoslovenských súťažiach

UČEBNÉ ZDROJE

Názov tématického celku	*Odborná literatúra*	*Didaktická technika, ďalšie zdroje*
Ovládanie	Škola na saxofón;	• nahrávacie zariadenie
obidvoch rúk	Haris - 40 etudový výber	• magnetofón
Intonácia	Blues, Latin - výber skladieb s CD	• CD prehrávač

Rytmus	Paul Harris: prednesy-výber	• notový archív sCD
Zdokonaľovanie	Sax Book-výber prednesov;	• odborné knihy

Na podporu a aktiváciu vyučovania žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

kultivovaného tónu Výraz, prednes	Novinky na hudobnom trhu	• časopisy na archív nôt • skriňa na uloženie pomôcok - dychové hud. nástroje

Výchovno-vzdelávací proces je možné doplniť aj inou vhodnou notovou literatúrou v súlade s platnými učebnými osnovami. Záleží len na pedagógovi, aké zdroje použije a ako s nimi bude pracovať.

Tematický celok

- Dýchanie
- Ovládanie obidvoch rúk
- Intonácia
- Rytmus
- Tvorenie tónu
- Výraz, prednes

Kompetencie

- Dbať na plynulé reberno-bránicové dýchanie.
- Budovať nátisk.
- Zdokonaľovať väzbu legát pri prechode dvojčiarkovanej oktávy.
- Ovládať plynule čítať noty a orientovať sa v notovom zápise.
- Zvládať prechod medzi osminovými triolami a šestnástinovými notami.
- Hrať viachlasé skladby so spolužiakmi, alebo učiteľom.

Výkonové štandardy	*Obsahové štandardy*
Žiak:	
- je oboznámený s históriou nástroja, zvláda zloženie, rozloženie nástroja a ošetrovanie nastroja,	- Dôraz na plynulé reberno-bránicové dýchanie - Budovanie nátisku
- zvláda prstovú a jazykovú techniku,	- Dlhé tóny v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou
- ovláda hru v rozsahu c1 - f3 ,	- Tenuto, staccato
- aplikuje hru tenuto, staccato a legato,	- Zdokonaľovanie väzieb legata pri prechode do dvojčiarkovanej oktávy
- je schopný zahrať durové a molové stupnice do 4 predznamenani, príslušné tónické kvintakordy a D7 po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu,	- Hra durových a molových stupníc do štyroch predznamenaní, T5 a D7 - rôznymi artikuláciami v mierne rýchlom tempe v dosiahnutom rozsahu
- ovláda plynule čítanie nôt,	- Nácvik kratších skladieb a piesni spamäti
- orientuje sa v notovom zápise a je schopný hrať jednoduché skladby z listu,	- Nácvik partov (orchestrálnych, súborových)
- aplikuje elementárne hudobno-výrazové prostriedky (dynamika, zmeny tempa, frázovanie, agogika),	- Pojmy: prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno,
- ovláda hru zo zápisu celých, polových, štvrťových, osminových, šestnástinových nôt a pomlčiek,	- celá, polová, štvrťová, osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo,
- zvláda prechod medzi osminovými triolami a šestnástinovými notami, hru polovej, štvrťovej a osminovej noty s bodkou,	- dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, forma,
- je schopný hrať so sprievodom a vedome rozlišuje silu, dĺžku, výšku a farbu tonu,	- predohra, dohra, medzihra - Budovanie intonačnej a rytmickej predstavy
- hrá viachlasé skladby so spolužiakmi, alebo učiteľom,	- Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D7, intervalov v.2, m2, v3, m3, č4, č5,
- verejným účinkovaním získava osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácii.	- Striedanie osminových nôt a osminových triol, bodkovaný rytmus , osminové hodnoty - Viachlasné skladby-komorná hra - Verejná prezentácia nadobudnutých kompetencii

ZÁKLADNÁ UMELECKÁ ŠKOLA NEMŠOVÁ

UČEBNÉ OSNOVY PRE 2. ROČNÍK DRUHEJ ČASTI PRVÉHO STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA NIŽŠIE SEKUNDÁRNEHO UMELECKÉHO VZDELÁVANIA ZUŠ - ISCED 2B

Študijné zameranie: Hra na sopránový, altový a tenorový **saxofón**

Ročník: **Druhý ročník druhej časti** prvého stupňa základného štúdia

Stupeň vzdelania: Prvý stupeň ISCED 2 B -
nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU

Vyučovanie hry na saxofóne vychádza zo širokého uplatnenia nástroja v symfonickej, komornej, dychovej, tanečnej, džezovej a v sólovej hre. Podmienkou prijatia žiaka do ZUŠ pre hru na saxofón je hudobné nadanie, sluch, rytmus, telesná vyspelosť, spôsobilé pery, zdravé dýchacie orgány a zuby. V priebehu celého štúdia sa vyžaduje lekárske potvrdenie o dobrom zdravotnom stave žiaka.

Cieľom vyučovania je viesť žiaka k tvorivej interpretácii hudobných skladieb a vychovať z neho dobrého, aktívneho hráča - amatéra, schopného pokračovať v samostatnej tvorivej práci, alebo hrať v niektorom zvolenom amatérskom súbore.

CIELE VYUČOVACIEHO PREDMETU

Všeobecné:

pestovať zmysel pre dobro a krásu
rozvíjať kreatívne myslenie
rozvíjať emočnú inteligenciu
usmerňovať žiaka vyšším duchovným hodnotám

Špecifické:

Kognitívna oblasť:
preukazovať samostatnosť pri nácviku
skladieb schopnosť zaradiť sa do komorných
zoskupení
ovládať techniku interpretácie na vekovo primeranej úrovni
rozoznávať hudobné žánre

Psychomotorická oblasť:
-rozvíjať flexibilitu prstov
-upevňovať nátisk na nástroji

interpretovať skladbu na úrovni primeranej individuálnym psycho-fyziologickým dispozíciám
v rámci prebratých tónin využívať celý rozsah nástroja

Afektívna oblasť:
rozvíjať hudobné cítenie
vyjadriť emocionálny charakter skladby primeraný veku

VÝCHOVNO-VZDELÁVACIE STRATÉGIE
Žiak primárneho umeleckého vzdelávania má osvojené:

1.Sociálno-komunikačné spôsobilosti:
dokáže sa sústrediť a vhodne reagovať
rešpektuje osobnosť pedagóga a spolužiakov, s ktorými prichádza do kontaktu

2.Spôsobilosti v oblasti matematického a prírodovedného myslenia: orientuje sa v prebratých hmatoch
definuje základné znaky ako je legato, tenuto, staccato
udržiava presný rytmus
3.Spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie:
dokáže samostatne pracovať s internetom - vyhľadávanie voľne šíriteľného notového materiálu, voľne šíriteľných hudobných ukážok a ďalších informácií, ktoré súvisia s výukou (informácie o interpretoch, hudobných skladateľoch, koncertných podujatiach, hudobných nástrojoch-výroba, kúpa, predaj atď.)
4.Spôsobilosť učiť sa učiť sa:
za pomoci pedagóga sa učí rozvíjať schopnosť sebareflexie a sebakontroly
schopnosť počúvať sa pri hre a samostatne korigovať prípadné chyby
získané skúsenosti sa snaží zužitkovať pri práci na hodine aj pri domácej príprave
hľadá nové postupy a riešenia pri nácviku skladby
5.Spôsobilosť riešiť problémy:
pohotovo reaguje na predložený notový materiál
aplikuje zásady uvedomelého nácviku skladby
k problémovým situáciám pristupuje zodpovedne
má záujem hľadať riešenia
6.Osobné, sociálne a spoločenské spôsobilosti:
rozvíja sebareflexiu - dokáže slovne zhodnotiť vlastný výkon

prostredníctvom hudby spoznáva vlastný vnútorný svet a rozvíja cit pre krásu a dobro spoznáva svoje silné a slabé stránky a pracuje na nich

uvedomuje si následky svojho konania a svojím správaním zachováva prirodzenú mieru slušnosti a rešpektu

7.Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry:

má prehľad o hudobných telesách a osobnostiach vo svojom okolí
má prehľad o tvorbe slovenských skladateľov pre svoj nástroj
uvedomuje si význam a úlohu umenia v živote

STRATÉGIA VYUČOVANIA

Názov tematického celku	*Metódy*	*Formy práce*
Ovládanie obidvoch rúk Intonácia Rytmus Tvorenie tónu Výraz, prednes	• motivačné rozprávanie • vysvetľovanie • praktická ukážka • individuálny prístup • problémová metóda • zážitková metóda • pozorovarue • opakovanie	• práca na vyučovacej hodine • komunikácia s rodičom • samostatná práca v rámci domácej prípravy • návšteva koncertov, vystúpení • verejné účinkovanie na koncertoch a vystúpení - školských aj mimoškolských • účasť na školských, regionálnych, celoslovenských súťažiach

UČEBNÉ ZDROJE

Na podporu a aktiváciu vyučovania žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Materiálne výučbové prostriedky	Didaktická technika, ďalšie zdroje
Ovládanie obidvoch rúk Intonácia Rytmus Zdokonaľovanie kultivovaného tónu Výraz, prednes	Erik Rothenstein-Škola na saxofón; R. Grúber- Saxofónové etudy Haris- 40 etud-výber Blues, Latin- výber skladieb s CD; Paul Harris: prednesy-výber Sax Book-výber prednesov; Novinky na hudobnom trhu	• hudobný nástroj (sopránový, altový, tenorový saxofón) • ladička • metronóm • notový stojan • notový materiál • stolička pre učiteľa • katedra • zrkadlo	• nahrávacie zariadenie • magnetofón • CD prehrávač • notový archív s CD • odborné knihy • časopisy • knižnica /polica/ na archív nôt • skriňa na uloženie pomôcok-dychové nástroje

Výchovno-vzdelávací proces je možné doplniť aj inou vhodnou notovou literatúrou v súlade s platnými učebnými osnovami. Záleží len na pedagógovi, aké zdroje použije a ako s nimi bude pracovať.

OBSAH VZDELÁVANIA

Tematický celok

- Dýchanie
- Ovládanie obidvoch rúk
- Intonácia
- Rytmus
- Tvorenie tónu
- Výraz, prednes

Kompetencie

- Dbať na plynulé rebemo-bránicové dýchanie.
- Budovať nátisk.
- Tónová vyrovnanosť v celom používanom rozsahu.
- Zdokonaľovať väzbu legát pri prechode dvojčiarkovanej oktávy.
  Využívanie širokej dynamickej škály (p až ff)
- Zvládať prechod medzi osminovými triolami a šestnástinovými notami.
- Hra veľkej trioly.
- Hrať viachlasé skladby so spolužiakmi, alebo učiteľom.

Výkonové štandardy

Žiak

- zvláda prstovú a jazykovú techniku v rýchlejších tempách,
- hrá v rozsahu b- f3,
- ovláda hru tenuto, staccato , legato,
- reprodukuje durové a molové stupnice do 4 predznamenaní a príslušné tónické kvintakordy , D7 a zm7 po troch a po štyroch, dosiahnutom rozsahu,
- uplatňuje intonačnú istotu v dosiahnutom rozsahu,
- rozlišuje a ovláda hru osminových triol a bodkovaného rytmu, hru veľkej trioly,
- je schopný hrať rozsiahlejšie prednesové skladby so sprievodom z nôt aj spamäti,
- realizuje sa v súboroch, verejným účinkovaním získava osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situácií.

Obsahové štandardy

- Dôraz na plynulé rebemo-bránicové dýchanie.
- Budovanie nátisku, a tónovej vyrovnanosti v celom používanom rozsahu.
- Zvládanie prstovej a jazykovej techniky.
- Hra dlhých tónov v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou a využívanie širokej dynamickej škály (p až ff).
- Tenuto, staccato.
- Plynule väzby legata s prechodom do dvojčiarkovanej oktávy. Durové a molové stupnice do 4 predznamenaní, T5, D7 a zm7 rôznymi artikuláciami v stredne rýchlom tempe.
- Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesni.
- Nácvik partov (orchestrálnych, súborových).
- Aplikácia teoretických vedomosti v praxi:
- stupnica, durový a molový kvintakord, D7 a jeho obraty, zm7 a jeho obraty, prstová technika,
- Jazyková technika, prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno.
- Pojmy: celá, polová, štvrťová , osminová a šestnástinová nota, pomlčka, bodka za
- notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, predohra, forma, dohra, medzihra.
- Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D7, zm7, intervalov v2, m2, v3, m3,č4,č5, v6,m6,zv4.
- Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt, bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty.
- Hra veľkej trioly.

ZÁKLADNÁ UMELECKÁ ŠKOLA NEMŠOVÁ

UČEBNÉ OSNOVY PRE 3. ROČNÍK DRUHEJ ČASTI PRVÉHO STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA NIŽŠIE SEKUNDÁRNEHO UMELECKÉHO VZDELÁVANIA ZUŠ - ISCED 2B

Študijné zameranie: Hra na sopránový, altový a tenorový **saxofón**

Ročník: **Tretí ročník druhej časti** prvého stupňa základného štúdia

Stupeň vzdelania: Prvý stupeň - ISCED 2 B
nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU

Vyučovanie hry na saxofóne vychádza zo širokého uplatnenia nástroja v symfonickej, komornej, dychovej, tanečnej, džezovej a v sólovej hre. Podmienkou prijatia žiaka do ZUŠ pre hru na saxofón je hudobné nadanie, sluch, rytmus, telesná vyspelosť, spôsobilé pery, zdravé dýchacie orgány a zuby. V priebehu celého štúdia sa vyžaduje lekárske potvrdenie o dobrom zdravotnom stave žiaka.

Cieľom vyučovania je viesť žiaka k tvorivej interpretácii hudobných skladieb a vychovať z neho dobrého, aktívneho hráča - amatéra, schopného pokračovať v samostatnej tvorivej práci, alebo hrať v niektorom zvolenom amatérskom súbore.

CIELE VYUČOVACIEHO PREDMETU

Všeobecné:

pestovať zmysel pre dobro a krásu
rozvíjať kreatívne myslenie
rozvíjať emočnú inteligenciu
usmerňovať žiaka vyšším duchovným hodnotám

Špecifické:

<u>Kognitívna oblasť:</u>

-preukazovať samostatnosť pri nácviku skladieb schopnosť zaradiť sa do komorných zoskupení
-ovládať techniku interpretácie na vekovo primeranej úrovni
-rozoznávať hudobné žánre

Psychomotorická oblasť:
-rozvíjať flexibilitu prstov
-upevňovať nátisk na nástroji

interpretovať skladbu na úrovni primeranej individuálnym psycho-fyziologickým dispozíciám
v rámci prebratých tónin využívať celý rozsah nástroja

Afektívna oblasť:
rozvíjať hudobné cítenie
vyjadriť emocionálny charakter skladby primeraný veku

VÝCHOVNO-VZDELÁVACIE STRATÉGIE
Žiak primárneho umeleckého vzdelávania má osvojené:

1.Sociálno-komunikačné spôsobilosti:
dokáže sa sústrediť a vhodne
reagovať
rešpektuje osobnosť pedagóga a spolužiakov, s ktorými prichádza do kontaktu

2.Spôsobilosti v oblasti matematického a prírodovedného myslenia: orientuje sa v prebratých hmatoch
definuje základné znaky ako je legato, tenuto, staccato
udržiava presný rytmus.

3.Spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie:
dokáže samostatne pracovať s internetom - vyhľadávanie voľne šíriteľného notového materiálu, voľne šíriteľných hudobných ukážok a ďalších informácií, ktoré súvisia s výukou (informácie o interpretoch, hudobných skladateľoch, koncertných podujatiach, hudobných nástrojoch-výroba, kúpa, predaj atď.)

4.Spôsobilosť učiť sa učiť sa:
za pomoci pedagóga sa učí rozvíjať schopnosť sebareflexie a sebakontroly
schopnosť počúvať sa pri hre a samostatne korigovať prípadné chyby
získané skúsenosti sa snaží zužitkovať pri práci na hodine aj pri domácej príprave
hľadá nové postupy a riešenia pri nácviku skladby

5.Spôsobilosť riešiť problémy:
pohotovo reaguje na predložený notový materiál
aplikuje zásady uvedomelého nácviku skladby

k problémovým situáciám pristupuje zodpovedne
má záujem hľadať riešenia

6.Osobné, sociálne a spoločenské spôsobilosti
rozvíja sebareflexiu - dokáže slovne zhodnotiť vlastný výkon

Tematický celok

- Ovládanie obidvoch rúk
- Intonácia
- Rytmus
- Tvorenie tónu
- Výraz, prednes

Kompetencie

- správne ovládať prstovú techniku v náväznosti na jazykovú techniku v rýchlych tempách
- zvládnuť hru - legáto, staccato, tenuto, hru v bodkovanom rytme v rýchlejšom tempe
- ovládať hmaty na nástroji od h-e3
- mať osvojený správny postup pri samostatnom cvičení
- vedieť sa intonačne doladiť s inými nástrojmi
- vedieť si zahrať známu melódiu podľa sluchu

prostredníctvom hudby spoznáva vlastný vnútorný svet a rozvíja cit pre krásu a dobro
spoznáva svoje silné a slabé stránky a pracuje na nich

Výchovno-vzdelávací proces je možné doplniť aj inou vhodnou notovou literatúrou v súlade s platnými učebnými osnovami. Záleží len na pedagógovi, aké zdroje použije a ako s nimi bude pracovať.

OBSAH VZDELÁVANIA

Výkonové štandardy

neustále pracuje na plynulom rebemo-bránicovom dýchaní,
aplikuje dlhé tóny v dosiahnutom rozsahu s výraznou dychovou oporou,
hrá v rozsahu b - fis3

Obsahové štandardy

Využívanie širokej dynamickej škály (p - ff)
Zvládanie prstovej a jazykovej techniky.
Tenuto, staccato, portamento.
Plynule väzby legata v dvojčiarkovej oktáve
Durové a molové stupnice do 4

využíva širokú dynamickú škálu,
zvláda prstovú a jazykovú techniku v rýchlejších tempách,
ovláda a kombinuje tenuto, staccato, legato, portamento,
reprodukuje durové a molové stupnice do 4 predznamenaní a príslušné tónické kvintakordy, D7 a zm7 po troch a po štyroch, v dosiahnutom rozsahu,
pracuje s chromatickou stupnicou,
demonštruje kvalitu tónu,
uplatňuje intonačnú istotu v dosiahnutom rozsahu,

predznamenaní, T5, D7 a zm7 v stredne rýchlom tempe.
Hra chromatickej stupnice.
Nácvik rozsiahlejších skladieb a piesni.
Aplikácia teoretických vedomosti v praxi: stupnica, durový a molový kvintakord, D7 a jeho obraty, zm7 a jeho obraty, prstová technika, jazyková technika - portamento, chromatická stupnica, prima volta, seconda volta, Da Capo, D.C. al Fine, dal segno.
Pojmy- šestnástinová nota, pomlčka, bodka za notou, triola, synkopa, ligatúra, legato, doba, takt, rytmus, tempo, dynamika, piano, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo,

využíva široké spektrum výrazových a dynamických možnosti pri interpretácií rozsiahlejších prednesových skladieb (z nôt aj spamäti),
je schopný samostatnej práce pri štúdiu partov a hre v súboroch, verejným účinkovaním získava osobné skúsenosti v zvládnutí trémy, psychického a fyzického zaťaženia vo vypätej situacií

decrescendo, melódia, pieseň, skladba, motív, veta, časť, predohra, forma, dohra, medzihra, diatonika, chromatika, celotónová stupnica.
Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D7, zm7, intervalov v2, m2, v3, m3, č4, č5, v6, m6, zv4, v.7, m.7.
Striedanie osminových nôt, osminových triol a šestnástinových nôt
Bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty.
Hra veľkej trioly rytmus osminové, šestnástinové hodnoty.

UČEBNÉ OSNOVY PRE 4. ROČNÍK DRUHEJ ČASTI PRVÉHO STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA NIŽŠIE SEKUNDÁRNEHO UMELECKÉHO VZDELÁVANIA ZUŠ - ISCED 2B

Študijné zameranie: Hra na sopránový, altový a tenorový **saxofón**

Ročník: **Štvrtý ročník druhej časti** prvého stupňa zákl. štúdia

Stupeň vzdelania: Druhá časť prvého stupňa - ISCED 2 B
nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACIEHO PREDMETU

Vyučovanie hry na saxofóne vychádza zo širokého uplatnenia nástroja v symfonickej, komornej, dychovej, tanečnej, džezovej a v sólovej hre. Podmienkou prijatia žiaka do ZUŠ pre hru na saxofón je hudobné nadanie, sluch, rytmus, telesná vyspelosť, spôsobilé pery, zdravé dýchacie orgány a zuby. V priebehu celého štúdia sa vyžaduje lekárske potvrdenie o dobrom zdravotnom stave žiaka.

Cieľom vyučovania je viesť žiaka k tvorivej interpretácii hudobných skladieb a vychovať z neho dobrého, aktívneho hráča- amatéra, schopného pokračovať v samostatnej tvorivej práci, alebo hrať v niektorom zvolenom amatérskom súbore.

CIELE VYUČOVACIEHO PREDMETU

Pripraviť žiaka na záverečnú skúšku a absolventský koncert.

Všeobecné:

pestovať zmysel pre dobro a krásu
rozvíjať kreatívne myslenie
rozvíjať emočnú inteligenciu
usmerňovať žiaka vyšším duchovným hodnotám

Špecifické:

Kognitívna oblasť:

-preukazovať samostatnosť pri nácviku skladieb schopnosť zaradiť sa do komorných zoskupení ovládať techniku interpretácie na vekovo primeranej úrovni
-rozoznávať hudobné žánre

Psychomotorická oblasť:
-rozvíjať flexibilitu prstov
-upevňovať nátisk na nástroji
interpretovať skladbu na úrovni primeranej individuálnym psycho-fyziologickým dispozíciám
v rámci prebratých tónin využívať celý rozsah nástroja

VÝCHOVNO-VZDELÁVACIE STRATÉGIE

Žiak primárneho umeleckého vzdelávania má osvojené:

1.Sociálno-komunikačné spôsobilosti:
dokáže sa sústrediť a vhodne
reagovať
rešpektuje osobnosť pedagóga a spolužiakov, s ktorými prichádza do kontaktu

2.Spôsobilosti v oblasti matematického a prírodovedného
myslenia: orientuje sa v prebratých hmatoch
definuje základné znaky ako je legato, tenuto, staccato
udržiava presný rytmus

3.Spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie:
dokáže samostatne pracovať s internetom - vyhľadávanie voľne šíriteľného notového materiálu, voľne šíriteľných hudobných ukážok a ďalších informácií, ktoré súvisia s výukou (informácie o interpretoch, hudobných skladateľoch, koncertných podujatiach, hudobných nástrojoch-výroba, kúpa, predaj atď.)

4.Spôsobilosť učiť sa učiť sa:
za pomoci pedagóga sa učí rozvíjať schopnosť sebareflexie a sebakontroly
schopnosť počúvať sa pri hre a samostatne korigovať prípadné chyby
získané skúsenosti sa snaží zužitkovať pri práci na hodine aj pri domácej príprave
hľadá nové postupy a riešenia pri nácviku skladby

5.Spôsobilosť riešiť problémy:
pohotovo reaguje na predložený notový materiál
aplikuje zásady uvedomelého nácviku skladby
k problémovým situáciám pristupuje zodpovedne
má záujem hľadať riešenia

6.Osobné, sociálne a spoločenské spôsobilosti

rozvíja sebareflexiu - dokáže slovne zhodnotiť vlastný výkon
prostredníctvom hudby spoznáva vlastný vnútorný svet a rozvíja cit pre krásu a dobro
spoznáva svoje silné a slabé stránky a pracuje na nich
uvedomuje si následky svojho konania a svojím správaním zachováva prirodzenú mieru slušnosti a rešpektu

7.Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi

kultúry: má prehľad o hudobných telesách a osobnostiach vo svojom okolí
má prehľad o tvorbe slovenských skladateľov pre svoj nástroj
uvedomuje si význam a úlohu umenia v živote

Názov tematického celku	*Metódy*	*Formy práce*
Ovládanie obidvoch rúk Intonácia Rytmus Tvorenie tónu Výraz, prednes	• motivačné rozprávanie • vysvetľovanie • praktická ukážka • individuálny prístup • problémová metóda • zážitková metóda • pozorovanie • opakovanie	• práca na vyučovacej hodine • komunikácia s rodičom • samostatná práca v rámci domácej prípravy • návšteva koncertov, vystúpení • verejné účinkovanie na koncertoch a vystúpení - školských aj mimoškolských • účasť na školských, regionálnych, celoslovenských súťažiach

STRATÉGIA VYUČOVANIA
UČEBNÉ ZDROJE

Názov tematického celku	*Odborná literatura*	*Materiálne výučbové prostriedky*	*Didaktická technika ďalšie zdroje*
• Ovládanie • obidvoch rúk • Intonícia • Rytmus • Zdokonalovanie • Kultivovaného prejavu • Výraz, prednes	P. Harris-80 etud-výber Stanislav Krtička. Škola hry na saxofón Erik Rothenstein-Progresívna škola na saxofóne R. Grúber-Saxofónové etudy	• Hudobný nástroj (sopránový, altový, tenorový saxofón) • Ladička • Metronom • Notový stojan • Notový materiál	• Nahrávacie zariadenie • Megafón • CD prehrávač • Notový archív s CD • Odborné knihy

Čančík-etudy Blues, Latin, Swing, ABBA- Výber skladieb s CD Sax Book-výber prednesov. Novinky na hudobnom trhu	• Stolička pre učiteľa • Katedra • Zrkadlo • Knižnica /polica/ na archív nôt • skriňa na uloženie	• Časopisy

rozsiahlejších prednesových skladieb (z nôt motív, aj spamäti), medzihra,

- je schopný samostatnej práce pri štúdiu stupnica. partov a hre v súboroch, verejným účinkovaním získava osobné skúsenosti m2, v3, v zvládnutí trémy, psychického a fyzického v.7, m.7. zaťaženia vo vypätej situácií triol

decrescendo, melódia, pieseň, skladba, veta, časť, predohra, forma, dohra,

diatonika, chromatika, celotónová

- Rozlišovanie durového a molového kvintakordu, D7, zm7, intervalov v2, m3, č4, č5, v6, m6, zv4,
- Striedanie osminových nôt, osminových a šestnástinových nôt
- Bodkovaný rytmus osminové, šestnástinové hodnoty.
- Hra veľkej trioly rytmus osminové, šestnástinové hodnoty.

Záverečná skúška:

3 skladby rôznych štýlových období.

Štúdium v ZUŠ žiak ukončí absolventským vystúpením s jednou vybranou skladbou.

Učebné osnovy

HRY NA ZOBCOVEJ FLAUTE

HUDOBNÝ ODBOR

Učebné osnovy pre prípravné štúdium základnej umeleckej školy

Ciele

Poskytnúť žiakovi vhodnú motiváciu pri vytváraní jeho vzťahu k hudbe a k hudobnému nástroju, oboznámiť ho s možnosťami nástroja, s jeho stavbou, vypestovať v ňom základné hygienické návyky pri udržiavaní nástroja. Dbať na kultiváciu základných fyziologických návykov a úkonov – postoj, držanie nástroja, nasadenie, bránicové dýchanie, tvorba tónu. Rozvíjať v žiakovi hudobnú predstavivosť a zmysel pre disciplínu v oblasti rytmického cítenia a frázovania. Postupne upozorňovať na intonačné zákonitosti a na schopnosti sebakontroly.

Obsah

Rytmika – zautomatizovať kontakt žiaka na základné metrorytmické prvky (nota a pomlčka celá, polová, štvrťová, metrické predpisy 4/4, 2/4, 3/4) .

Hmatovo obsiahnuť tóny v rozpätí oktávy d^1 – d^2, začať tónom h^1.

Hudobný materiál

DANIEL, Ladislav: Škola hry pre sopránovú zobcovú flautu, 1. diel, kapitoly 1 – 10 (nové prepracované vydanie), Editio Panton, Praha

KVAPILOVI, Ján a Eva: Flautoškola 1. diel

HLAVATÁ, Iveta: Hrátky s flétnou, písničkami a pastelkami

ANDREJCOVÁ, Zuzana: Škola hudby

ŠEBEK, Kamil: malá škola hry na sopránovú zobcovú flautu

Prednesové skladby

KLEMENT, Miloslav: Prednesová časť Školy hry na sopránovú zobcovú flautu

GRUBER, Rudolf: Rozfúkaj sa píšťalôčka

KIRÁĽOVÁ, Gabriela: Deniskine spomienky

ŠEBEK, Kamil: My smel malí muzikanti

Učebné osnovy pre I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy

1. ročník / 1. časť

Ciele

V záujme ďalšieho napredovania pernamentne pestovať v žiakovi lásku k umeniu, k hudbe a k nástroju. V oblasti fyziológie trénovať hrudníkovo – bránicové dýchanie, a tým zabezpečiť zvyšovanie kvality tónu. Pokračovať v pestovaní zmyslu pre metrorytmiku, postupne aktivizovať základné intonačné návyky. Poukazovať na rozdiel hry tenuto a legato, Zdokonaľovať prstovú techniku žiaka.

Obsah

Dbať na vývoj rytmickej sebakontroly pri hre v duete. Do tréningu rytmického cítenia pribrať prvok osminovej noty a pomlčky, vysvetliť princíp bodky pri note, resp. pomlčke. Pokračovať v pestovaní citlivosti voči základným metrickým predpisom (takty). Rozširovať záber hmatov do ambitu $c^1 – a^2$. Vysvetliť princíp stupnice dur a mol.

Hudobný materiál

DANIEL, Ladislav: Škola hry pre sopránovú zobcovú flautu, 1. diel, (nové prepracované vydanie), pokračovanie
KVAPILOVI, Ján a Eva: Flautoškola 1. diel
KVAPILOVI, Ján a Eva: Flautoškola 2. diel
DANIEL, Ladislav: Škola hry pre sopránovú zobcovú flautu, 2. diel
KLEMENT, Miloslav: Škola hry pre sopránovú zobcovú flautu, 1. diel, pokračovanie
HLAVATÁ, Iveta: Hrátky s flétnou, písničkami a pastelkami

Prednesové skladby

GRUBER, Rudolf: Rozfúkaj sa píšťalôčka

GRUBER, Rudolf: Snadná dueta

CZERNÝ, Carl: Malý vláček

KIRÁĽOVÁ, Gabriela: Deniskine spomienky

2. ročník / 1. časť

Ciele

Upevňovať vzťah k umeniu, hudbe a hudobnej interpretácii poukazovaním na vhodné vzory. Nadviazať na tréning hrudníkovo – bránicového dýchania a oboznámiť žiaka o fyziologickej funkčnosti bránice. Popri zdokonaľovaní prstovej techniky, kvality tónu, zmyslu pre rytmus a intonáciu, schopnosti rozlišovať typy artikulácie (staccato, legato, nonlegato, portamento).

Obsah

Nácvik elementárnych úkonov (rytmus, intonácia, tvorba tónu) postupne viesť smerom k výrazovosti prednesu, a tým pestovať estetické cítenie žiaka, jeho hudobný intelekt. Zaviesť nácvik šestnástinovej rytmickej hodnoty (nota – pomlčka) v rámci základných metrických predpisov (2/4, 3/4, 4/4). Zavádzať nácvik hudobných tvarov v 3/8 metre a v alla breve. Rozširovať tónový ambitus do úrovne c^1 – c^3. Venovať pozornosť štúdiu stupníc do 2 predznamenaní. Zaviesť nácvik rozloženého T5.

Hudobný materiál

DANIEL, Ladislav: Škola hry pre sopránovú zobcovú flautu, 2. diel

DANIEL, Ladislav: Škola hry pre sopránovú zobcovú flautu, 3. diel

KVAPILOVI, Ján a Eva: Flautoškola 2. diel

Prednesové skladby

MELKOVIČ, Ján: Čačky hračky pre zobcovú flautu a klavír

BACHTÍKOVÁ, Vlasta: Pohádka o Popelce

BACHTÍKOVÁ, Vlasta: Lesní obrázky

NOVOTNÝ, Jaromír: Barevné ragtimy I.

HOŠEK, Miroslav: Originálky

CZERNY, Carl: Vzpomínka

GRUBER, Rudolf: Snadná dueta

BARTOŠ, Ján Zděnek: 10 skladieb pre 3 zobcové flauty

3. ročník / 1. časť

Ciele

Motivovať žiaka verejným vystúpením, a tým mu poskytnúť priestor pre sebarealizáciu, odblokovať podľa možností pocit trémy, poukázať na zmysel hudobnej interpretácie a hudobného zážitku. Pracovať na rozvíjaní schopností v oblasti dynamiky a agogiky ako na výrazových prostriedkoch.

Obsah

Nácvik ornamentiky v hraných skladbách. V oblasti metrorytmiky vysvetliť a nacvičovať prvok ligatúry. Oboznamovať žiaka so základnými dynamickými a tempovými predpismi. Rozširovať tónový ambitus do úrobne c^1 – d^3. Začať s nácvikom dvojitého jazyka. Pokračovať v nácviku vibrata. Venovať pozornosť štúdiu stupníc do 4 predznamenaní dur i mol (harmonický a melodický variant), T5 + jeho obraty.

Hudobný materiál

KVAPILOVÍ, Ján a Eva: Flautoškola 2

KVAPILOVÍ, Ján a Eva: Flautoškola 3

CERHA, Vlastimil: Štúdie pre sopránovú zobcovú flautu

HOŠEK, Miroslav: Zábavné etudy

OLEJNÍK, Ján: Etudy pre sopránovú zobcovú flautu

Prednesové skladby

HOŠEK, Miroslav: Originálky

PEPUSCH, Johann Christoph: Sechs Sonaten für Sopranblockflöte und Klavier

EBEN, Petr: Duettina pre sopránový nástroj a klavír

DIBÁK, Igor: Kavatína pre zobcovú flautu a klavír

NOVOTNÝ, Jaromír: Barevné ragtimy II.

BACHTÍKOVÁ, Vlasta: Krajem paní Zdislavy

BACHTÍKOVÁ, Vlasta: Sedm poetických skladbičiek

Duá starých majstrov – pre sopránové zobcové flauty

MELKOVIČ, Ján: Čo je čo – skladby pre 2 zobcové flauty a klavír

4. ročník / 1. časť

Ciele

V rozvoji muzikality pestovať v žiakovi zmysel pre rozlišovanie hudobných štýlov. Pracovať na preorientovaní žiaka na altový nástroj in F, orientovať ho na hmatovú kombináciu ladenia in F a dbať na kontrolu fyziológie hrania na väčší typ nástroja. Žiaci, ktorých fyzilogické predpoklady nevyhovujú altovému nástroju, pokračujú v štúdiu hry na sopraninovej, resp. sopránovej flaute.

Obsah

Zdokonaľovať dychovú techniku, vibrata a artikulácie. Nácvik dvojitého jazyka. Zdokonaľovať hru melodických ozdôb. Upevňovať metrorytmické cítenie a rytmickú predstavivosť u žiaka na podklade všetkých základných rytmických hodnôt.. zamerať sa na hudobnú formu skladby a hru z listu.

Hudobný materiál

DANIEL, Ladislav: Škola hry pre altovú zobcovú flautu
KLEMENT, Miloslav: Škola pre altovú zobcovú flautu
ZIMMERMANN, Manfredo: Die Altblockflöte spielen – lernen – musizieren 1
KOPÁČIK, Ikov: Hravé prsty – 67 etud pre zobcovú flautu
NYKL, J.: 32 etud pre sopránovú zobcovú flautu

Prednesové skladby

MOZART, Leopold: Menuet
CORELLI, Arcangelo: Sonate C dur
CORELLI, Arcangelo: Sonáta a mol
CORELLI, Acangelo: Sarabanda
LAVIGNE DE, Philbert: 6 sonát pre altovú zobcovú flautu
LIPPMANN, Herbert: Tanec harlekýna
LOEILLET, J. B.: Sonáta F dur
NOVÁK, Milan: Bukolika

REITER, A.: Malý koncert

CHEDEVILLE, E.: Sonatíny pre altovú zobcovú flautu

Záverečná skúška

Zahrať 2 stupnice durové, molové: harmonická, melodická, T5 tenuto, legato, staccato. 2 etudy rozdielne technicky i štýlovo náročné. Prednes s doprovodom klavíra.

1. ročník / 2. časť

Ciele

Usmerňovať a motivovať umelecké ambície žiaka verejnými vystúpeniami, a tým povzbudzovať hráčsku istotu. Zdokonaľovať hru na nástroji – hmatovo, intonačne, rytmicky. Pestovať zmysel pre hudobný štýl. Postupne prenášať ťažisko štúdia na komornú hru.

Obsah

Rozvíjať hráčsku techniku (dvojitý jazyk, prstová technika, vibrato, dych, ornamentika...) aj v rýchlejších tempách. Zdokonaľovať nácvik palcovej techniky pri hre tónov vo vyšších registroch. Uplatňovať celý tónový rozsah nástroja, zložitejšie rytmy. Stupnice do 4 predznamenaní dur - mol. Kvintakordy a ich obraty. Pri hre akordov a obratov uplatňovať hru dvojitého jazyka.

Hudobný materiál

KLEMENT, Miloslav: Škola pre altovú zobcovú flautu

ZIMMERMANN, Manfredo: Die Altblockflöte spielen – lernen – musizieren 1

ZIMMERMANN, Manfredo: Die Altblockflöte spielen – lernen – musizieren 2

CÓN, Peter: Etudy pre altovú zobcovú flautu

Prednesové skladby

FINGER, Bohumír: Sonáta F dur pre altovú zobcovú flautu a klavír

LAVIGNE Ph. De. : 6 sonát pre altovú zobcovú flautu a basso continuo / výber / Arcangelo

CORELLI, A. : Sonáta C dur op.5 č.9 pre altovú zobcovú flautu a basso continuo

BACHTÍKOVÁ, V.: Píšťalky z pohádky

PEPUSCH, J. Ch.: Zwei Sonaten c mol, d mol pre altovú zobcovú flautu

2. ročník / 2. časť

Ciele

Základným nástrojom ostáva naďalej altová zobcová flauta. Je však možné v závislosti na fyzických a hráčskych dispozíciách žiaka zaviesť aj nácvik hry na tenorovej, prípradne basovej zobcovej flaute. Je potrebné klásť dôraz na výrazovosť hry, na rozvoj zvukovej predstavivosti, imaginácie a na tvorivú samostatnosť žiaka v oblasti výrazu. Ťažiskom vyučovacieho procesu by v tomto zmysle mala byť komorná hra v kombinácii s inými nástroji, čomu má zodpovedať aj voľba hudobného materiálu.

Obsah

Zdokonaľovať techniku dýchania, najmä v dlhých frázach. Získané poznatky o vhodnom umiestňovaní nádychu z predchádzajúceho štúdia uplatňovať a rozširovať v podmienkach komornej hry. V týchto špecifických podmienkach je žiak nútený prispôsobiť všetky položky jeho hry (intonácia, rytmus, výraz, dynamika) spoluhráčom, aj iným nástrojom. V prípade prechodu na tenorový nástroj je potrebné upozorniť na hmatovú orientáciu tenorovej zobcovej flauty in C. Stupnice do 4 predznamenaní dur – mol. T5 + obraty. D7, zmenšený septakord + obraty v celom rozsahu nástroja.

Hudobný materiál

ZIMMERMANN, Manfredo: Die Altblockflöte spielen – lernen – musizieren 2

CÓN, Peter: Etudy pre altovú zobcovú flautu

KLEMENT, Miloslav: Škola pre altovú zobcovú flautu, 2. Diel

MARTINČEK, D.: 13 cvičení pre altovú flautu

Prednesové skaldby

PEPUSCH, J. Ch.: Drei Sonaten für Altblockflöte

HÄNDEL, G. F.: 6 sonát pre altovú zpbcovú flautu a klavír

LOEILLET, J. B.: Sonáta d mol

VIVALDI, A.: Sonáta F dur

SCHUBERT, F.: Valse noble

ZIMMERMANN, M.: Spielen und Musizieren. Band 1. Spielstücke für 2 und 3 Altblockflöte

3. ročník / 2. časť

Ciele

Pokračovať v prehlbovaní nadobudnutých návykov v hre na hudobnom nástroji a ich ďalšom rozvíjaní (na altovej - in F - resp. sopraninovej zobcovej flaute), zdokonaľovať interpretačnú techniku (intonácia, prstová technika, agogika) aj hru z listu. Klásť dôraz na výrazovosť, rozvoj zvukovej predstavivosti, na tvorivú samostatnosť žiaka. Ďalej rozvíjať zmysel žiaka pre štýlovú interpretáciu. Ťažiskom vyučovacieho procesu by mala byť komorná hra aj v spolupráci s inými hudobnými nástrojmi.

Obsah

Prehlbovať správnu techniku dýchania a snažiť sa zahrať dlhšie frázy bez zbytočných nádychov. Zamerať sa na celkový prejav po stránke dynamickej, výrazovej, rytmickej, intonačnej. Využívanie vibrata a melodických ozdôb v rámci štýlovosti. Stupnice do 4 predznamenaní dur – mol. T5, D7, zm7 s obratmi v celom rozsahu nástroja. Zvyšovanie tempových nárokov v rámci stupníc, cvičení aj prednesových skladieb.

Hudobný materiál

ZIMMERMANN, Manfredo: Die Altblockflöte spielen – lernen – musizieren 2

CÓN, Peter: Etudy pre altovú zobcovú flautu

KLEMENT, Miloslav: Škola pre altovú zobcovú flautu, 2. Diel

GIESBERT, J. B.: 15 Solostucke von Meistern des 18. Jahrhunderts (15 cvičení majstrov 18. storočia)

Prednesové skladby

CORELLI, A. : Sonáta C dur op.5 č.9 pre altovú zobcovú flautu a basso continuo

SUSATO, T. : Allemande, Ronde

HÄNDEL, G. F.: 6 sonát pre altovú zobcovú flautu a basso continuo č. 5 – 10, II. zošit

LOEILLET, J. B.: Sonáta d mol

VIVALDI, A.: Sonáta F dur Finger: Sonáta F dur pre altovú zobcovú flautu a čembalo

SCHUBERT, F.: Valse noble

CORELLI, A.: Sonata a tre op. 4 No. 3 fuer Zwei Altblockfloeten und Gitare (Triová sonáta pre dve altové zobcové flauty a gitaru)

4. ročník / 2. časť

Ciele

Naďalej zdokonaľovať nadobudnuté návyky v hre na hudobnom nástroji. (na altovej - in F - resp. sopraninovej zobcovej flaute), klásť dôraz na dokonalú interpretačnú techniku (štýlovosť, intonácia, prstová technika, agogika) aj hru z listu. Dbať na výrazovú stránku, cítenie fráz, taktiež zdokonaľovať zvukovú predstavivosť a tvorivú samostatnosť žiaka. Ťažiskom vyučovacieho procesu by mala byť komorná hra aj v spolupráci s inými hudobnými nástrojmi.

Obsah

Prehlbovať správne cítenie fráz a tým zdokonaľovať dychovú techniku, v snahe zahrať čo najdlhšie hudobné vety a časti, bez zbytočných a častých nádychov. Zamerať sa na celkový prejav po stránke dynamickej, výrazovej, rytmickej, intonačnej. Využívanie vibrata a melodických ozdôb v rámci štýlovosti. Stupnice do 4 predznamenaní dur – mol. T5, D7, zm7 s obratmi v celom rozsahu nástroja. Zvyšovanie tempových nárokov v rámci stupníc, cvičení aj prednesových skladieb.

Hudobný materiál

ZIMMERMANN, Manfredo: Die Altblockflöte spielen – lernen – musizieren 2

CÓN, Peter: Etudy pre altovú zobcovú flautu

KLEMENT, Miloslav: Škola pre altovú zobcovú flautu, 2. Diel

GIESBERT, J. B.: 15 Solostucke von Meistern des 18. Jahrhunderts (15 cvičení majstrov 18. storočia)

Prednesové skladby

HÄNDEL, G. F.: 6 sonát pre altovú zobcovú flautu a basso continuo č. 5 – 10, II. zošit

LOEILLET, J. B.: Sonáta d mol

VIVALDI, A.: Sonáta F dur Finger: Sonáta F dur pre altovú zobcovú flautu a čembalo

VIVALDI, A.: Sonáta C dur

SCHUBERT, F.: Valse noble

TELEMANN, G. Ph.: Triová sonáta C dur (pre 2 altové zobcové flauty a basso continuo)

Záverečná skúška

2 stupnice dur, 2 stupnice mol (harmonická, melodická), T5, D7, zmenšený septakord + obraty.

3 etudy rôzneho charakteru. Náročnejší prednes so sprievodom.

Učebné osnovy

HRY NA PRIEČNEJ FLAUTE

HUDOBNÝ ODBOR

Učebné osnovy pre I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy

1. ročník / 1. časť

Ciele

Vzbudiť u žiakov záujem o hudbu, predovšetkým o hru na flaute. Častým predhrávaním utvárať u žiaka zvukovú predstavu čistého a zvučného flautového tónu a možností flauty. Rozvíjať melodické a rytmické cítenie, rozvíjať a formovať cit pre hudobnú frázu. Oboznámiť žiaka s históriou a vývojom flauty, funkciou mechaniky, ošetrovaním nástroja. Odporúčať žiakovi návštevu koncertov, na ktorých sa predstavuje tento nástroj. V 1. ročníku zaradiť do ročníkového plánu minimálne jedno vystúpenie na hudobnom večierku školy.

Obsah

Zoznámenie so základmi dychovej techniky, funkciou bránice, nácvik intenzity nádychu, plynulosti a dĺžky výdychu. Nácvik postoja hry na flaute, nácvik držania nástroja. Úloha pier (nátisku) a jazyka pri hre na flaute. Zvládnuť rozsah nástroja: chromaticky c1 – e3. Tónové cvičenia: dlhé tóny v zvládnutom priebežne preberanom rozsahu. Prefukovanie oktáv. Nácvik tenuta a legata. Hra stupníc: durové a molové (len harmonické) do 3 krížikov a 3b v zvládnutom rozsahu, T5 – veľký rozklad, tenuto a legato.

Školy

KANTOR, F.: Škola hry na flautu, 1. diel

KANTOR, F.: Škola hry na flautu, 2. diel

MALOTÍN, F.: První doteky

BÁNTAI – SIPOS: ABC for flute

Etudy

GARIBOLDI, G.: Cvičenia pre začiatočníkov

Prednesové skladby

NOVÁK, M.: Mlyn

NOVÁK, M: Bábika

GRUBER, R.: Rozfúkaj sa píšťalička

TELEMANN, G. Ph.: 12 menuetov

HAYDN, J.: Menuet

2. ročník / 1. časť

Ciele

Prednesové skladbičky voliť tak, aby žiak mohol postupne poznávať rôzne hudobné žánre (tance, pochod, piesne), ako i rôzne štýlové obdobia. Skladby voliť tak, aby mohol na nich realizovať nadobudnuté vedomosti v oblasti techniky hry na flaute (nasadzovanie, techniky tenuta a legata, rozširovanie dynamickej škály, rozsah nástroja a pod.) na rozvíjanie hudobného prejavu. Príležitostným hraním dvojhlasu vzbudiť záujem pre hru v komorných zoskupeniach v ďalších ročníkoch. Zaradiť do ročníkového plánu najmenej dvakrát v školskom roku vystúpenie na hudobných večierkoch.

Obsah

Sústavne pracovať na predĺžení výdychu prostriedkom intenzívnych cvičení dlhých tónov v celom zvládnutom rozsahu nástroja. Vyrovnávanie polôh, zväčšovanie dynamickej škály, hladké legato, ušľachtilé nasadzovanie a zakončovanie tónov. Rozsah nástroja zvládnuť chromaticky: c1 – a3. Stabilizovanie hry tenuto a legato. Hra stupníc: durové a molové harmonické i melodické do 4 krížikov a 4b v zvládnutom rozsahu, T5, D7, zm7 – veľké rozklady. Hra stupníc a akordov – tenuto a legato.

Školy

MALOTÍN, F.: První doteky

MOYSE, M.: Začínajúci flautista

Etudy

G. GARIBOLDI: Cvičenia pre začiatočníkov (pokračovanie)

KOPÁČIK: Najľahšie etudy

F. TOMASZEWSKI: Výber etud pre flautu – I. diel

BÁNTAI – KOVÁCS: Výber etud pre flautu – I. diel (pokračovanie)

Prednesové skladby

MOZART, W. A.: 2 sonatíny

FRANCL: Pastorálna suita

PAZOUR: Sněhurka

GLUCJ: Tanec

MELKOVIČ: Čačky hračky

Záverečná skúška

2 stupnice durové, molové: harmonické, melodické do 4 krížikov. T5, D7 tenuto, legato, staccato. Zahrať 2 technicky rozdielne etudy a prednes s doprovodom klavíra.

1. ročník / 2. časť

Ciele

Cielene viesť žiaka k stálej práci na kultúre tónu a intonačnej stabilite hry na flaute. Získané poznatky dokázať aplikovať na preberaných skladbách. Rozširovať výrazové prostriedky v dynamickej škále a agogike. Prehlbovať vedomosti v oblasti štýlových období. Cieleným výberom pokračovať v komornej hre. Zaradiť do ročníkového plánu najmenej dvakrát v školskom roku vystúpenie na hudobných večierkoch.

Obsah

Tónové cvičenia (M. Moyse: O tvorení tónu). Dlhé tóny, rozširovanie dynamickej škály, nácvik vibrata. Rozsah nástroja zvládnuť v celom rozsahu, t.j. c1 – c4 – resp. d4. Technika hry jednoduchého staccata. Technika hry blízkych i vzdialených spojov – legato. Technika hry oktáv v preberaných stupniciach. Hra stupníc: durové a molové stupnice harmonické aj melodické, T5, D7, zm7, veľké rozklady a obraty po 4, tenuto, staccato, legato, cez 2 oktávy, C dur a c mol cez 3 oktávy. Zvládnuť melodické ozdoby, ktoré sa vyskytnú v preberanom učive.

Etudy

KOPÁČIK: Najľahšie etudy
KOPÁČIK: Melodické etudy
GARIBOLDI: Progresívne etudy

Prednesové skladby

MOZART: 2 sonatíny
TELEMANN: Sonáta F dur
FINGER: Sonáta F dur, G dur
HÄSSLER: 2 sonatíny
ŠRÁMEK: Sonatína
KLEMENT: Škola hry na alt. zobc. flautu – výber prednesov
ŠRÁMEK: Sonatína
DIBÁK: Impromptu

2. ročník / 2. časť

Ciele

Nadviazať na schopnosti a zručnosti získané v predchádzajúcich ročníkoch, a pokračovať v ich rozvíjaní tak po technickej, ako po výrazovej stránke. Súčasne zdokonaľovať nátisk, kvalitu tónu, snažiť sa vyrovnať intenzitu a farbu registrov, ako aj intonačnú stabilitu – viesť k samostatnej intonačnej korekcii. Zvyšovať interpretačnú citlivosť v oblasti dynamiky a agogiky. Viesť k uvoľnenosti a ľahkosti počas hrania. Prehlbovať hmaty v celom rozsahu

nástroja. Nepretržite rozvíjať dychovú a prstovú techniku, techniku jazyka. Apelovať na kultivovanú hru tónovo aj výrazovo. V praxi realizovať znalosti hudobného vkusu jednotlivých štýlových období. Pestovať zmysel pre komornú hru aj v spolupráci s inými hudobnými nástrojmi (husle, harfa, gitara...).

Obsah

Nadviazať na problematiku riešenú v predchádzajúcich ročníkoch. Riešiť tónové cvičenia podľa individuálnych potrieb žiaka - dlhé tóny, stupnice so zameraním na dynamiku, intonáciu - viesť k samostatnému naladeniu sa, zvukovú vyrovnanosť, zamerať sa na rýchlejšie tempá technické cvičenia, rýchle časti prednesových skladieb...). V rámci stupníc precvičovať hladké legato, jednoduché aj dvojité staccato, T5, D7, zm7 aj ich veľké rozklady a obraty, chromatická stupnica. Zdokonaľovať dychovú techniku, artikuláciu. Hrať v celom rozsahu nástroja. Pracovať na prirodzenom vibráte. Hra z listu na primeranej úrovni.

Etudy

E. Köhler: Op. 33/I. zošit

M. Moyse: 25 etúd pre stredný stupeň/24 progresívnych etúd

T. Berbiguier: 18 etúd W. Popp: op. 413/II.

E. Tomaszewski: výber etúd

Prednesové skladby

HÄNDEL: Sonáta g mol, Halské sonáty

MARCELLO: 12 sonát

SCARLATTI: Tri sonáty

TELEMANN: Sonáta F – dur

MOZART, W. A.: Andante C dur

DEBUSSY, C.: Malý černoško

TELEMANN: Sechs Sonaten in Kanon

J. K. VAŇHAL: Sonáta G dur

Sonáty starých majstrov (ed. Moskva)

M. VILEC: Na rozhľadni

J. PAUER: Capricciá

H. R. SINISALO: 3 miniatúry

P. ŽÍDEK: Nokturno

G. KOSÍK: Suita v starom slohu

3. ročník / 2. časť

Ciele

Nadviazať na schopnosti a zručnosti získané počas predchádzajúceho štúdia, pokračovať v ich rozvíjaní o ďalšie technické a výrazové prostriedky. Zdokonaľovať spôsob tvorenia tónu, jeho kvalitu, intonačnú stabilitu, intenzitu a farbu vo všetkých registroch. Viesť žiaka k samostatnej intonačnej korekcii. Využívať interpretačnú citlivosť v rámci dynamiky a agogiky. Zvyšovať nároky na prstovú techniku v zvládnutom rozsahu. Nepretržite rozvíjať dychovú techniku ako aj techniku jazyka, kultivovanosť hry (zvuk, výraz). Praktizovať znalosti vkusu jednotlivých štýlových období v rámci repertoáru. Podporovať záujem žiaka o účinkovanie na rôznych podujatiach sólovo ako aj v komornej hre.

Obsah

Riešiť tónové cvičenia podľa individuálnych potrieb žiaka v celom zvládnutom rozsahu - dlhé tóny so zameraním na citlivú dynamiku a primeranú intonačnú korekciu. V rámci stupníc venovať pozornosť hry oktáv – zvuková kvalita, dolaďovanie. Viesť žiaka k vytváraniu samostatného názoru na tónový ideál (počúvanie kvalitných nahrávok, predhrávanie pedagógom, návšteva koncertov). Na preberaných skladbách rozširovať vedomosti o hudobných štýloch a formách. Interpretačnú techniku posunúť do rýchlejších temp. Hra stupníc: durové a molové stupnice (harmonické aj melodické), T5, D7, zm7, veľké rozklady a obraty, tenuto, staccato, legato.

Etudy

E. KOHLER: Op. 33/I. zošit (pokračovať)

M. MOYSE: 25 etúd pre stredný stupeň

W. POPP: op. 413/II. (pokračovať)

E. TOMASZEWSKI: výber etúd II.(pokračovať)

Prednesové skladby

B. MARCELLO: 12 sonát

G. Ph. Telemann: Sonáta F dur

W. A. MOZART: Andante C dur

Album of Sonatinas for young Flutists (Schirmer 44374)

J. K. VAŇHAL: Sonáta G dur

M. VILEC: Na rozhľadni

J. PAUER: Capricciá

H. R. SINISALO: 3 miniatúry

P. ŽÍDEK: Nokturno

4. ročník / 2. časť

Ciele

Nadviazať na schopnosti a zručnosti získané počas predchádzajúceho štúdia, pokračovať v ich rozvíjaní o ďalšie technické a výrazové prostriedky. Viesť žiaka k samostatnej intonačnej korekcii. Zvyšovať nároky v rámci prstovej a dychovej techniky, rozvíjať kultivovanosť prejavu, hry (zvuk, výraz). Využívať interpretačnú citlivosť v rámci dynamiky a agogiky. Zdokonaľovať spôsob tvorenia tónu, jeho kvalitu, intonačnú stabilitu, intenzitu a farbu vo všetkých registroch.) Podporovať záujem žiaka o účinkovanie na rôznych podujatiach sólovo ako aj v komornej hre.

Obsah

Naďalej zdokonaľovať tón, podľa individuálnych potrieb žiaka, v celom zvládnutom rozsahu - dlhé tóny so zameraním na rôzne dynamické postupy (p f p , f p f) a primeranú intonačnú korekciu. V rámci stupníc venovať pozornosť hry oktáv – zvuková vyrovnanosť v rámci registrov, dolaďovanie. V rámci schopností žiaka skúšať malé improvizácie, i hru spamäti. Interpretačnú techniku posunúť do rýchlejších temp. Hra stupníc: durové a molové stupnice (harmonické aj melodické), T5, D7, zm7, veľké rozklady a obraty, tenuto, staccato – jednoduché i dvojité, legato.

Etudy

E. KOHLER: Op.33/II. zošit

MOYSE. M.: 25 etúd pre stredný stupeň

BÁNTAI – KOVÁCS: Výber etúd pre flautu III. diel (pokračovať)

POPP. W.: op. 413/II. (pokračovať)

TOMASZEWSKIJ, T.: výber etúd II.

Prednesové skladby

MARCELLO, B.: 12 sonát

TELEMANN, G. F.: Sonáta F dur

BENDA, F.: Sonáta F dur

FILS, A.: Koncert D dur: I., II., III. časť

MOZART, W. A.: Andante C dur

VAŇHAL: Sonáta G dur

VILEC: Na rozhľadni

PAUER: Capriccia

J. HAYDN: Koncert D dur – II. časť

SINISALO: 3 miniatúry

QUANTZ, J. J.: 6 duet pre 2 flauty

Záverečná skúška

Všetky durové a molové stupnice harmonické aj melodické v rozsahu dvoch oktáv, C dur a c mol cez 3 oktávy, T5, D7, zm7 – veľké rozklady a obraty po 4, tenuto, legato, staccato, 3 etudy rôznej problematiky, 2 prednesové skladby so sprievodom akordického nástroja rôznych štýlových období a rôzneho charakteru.

Učebné osnovy pre II. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy

1. ročník

Ciele

Nadviazať na schopnosti a zručnosti získané na I. stupni základného štúdia a rozvíjať ich o ďalšie technické a výrazové prostriedky potrebné na zvládnutie náročnejších skladieb. Neustále zdokonaľovať tvorenie tónu, kultivovanosť prejavu, intonačnú čistotu hry, štýlovosť, zvládnutie dynamickej škály vo všetkých registroch nástroja. Do repertoáru zahrnúť skladby všetkých hudobných epoch, pohotovo reagovať na novinky na hudobnom trhu a zaraďovať ich do učebných plánov. Dbať na verejné účinkovanie žiakov, jednak v sólových skladbách, ako i v komorných obsadeniach. Toto praktizovať najmenej dvakrát v školskom roku.

Obsah

Nácvikom dlhých tónov v celom rozsahu nástroja (c1 – d4) s rôznou dynamikou, hrou oktáv v preberaných stupniciach dbať na správnu intonáciu, kvalitu tónu a dolaďovanie. Na preberaných skladbách rozširovať vedomosti o hudobných štýloch a hudobnej forme. Názornými ukážkami učiteľa, počúvaním kvalitných nahrávok a návštevou koncertných podujatí viesť sústavne žiaka k vytváraniu samostatného názoru na tónový ideál, techniku hry, prehlbovaniu záujmu o hudbu, poznávanie hudobnej literatúry a hudobných štýlov. V technike hry viesť žiaka k sústredenému a ekonomickému nácviku hraných skladieb – zložité miesta cvičiť opakovane. Techniku artikulácie a prstov posunúť do rýchlejších temp.

Etudy

E. KÖHLER: op. 33/I. zošit - pokračovanie

E. KÖHLER: op. 66 (Romantické etudy)

W. POPP: op. 413/I. zošit - pokračovanie

F. TOMASZEWSKI: Výber etud II. zošit (pokračovanie)

Prednesové skladby

G. F. HÄNDEL: Sonáty

G. F. HÄNDEL: Halské sonáty

L. van BEETHOVEN: Adagio

V. BLODEK: Andante cantabile

P. EBEN: Sonatína semplice

M. KOŘÍNEK: Sonatína

M. NOVÁK: Sonatína

Komorná hra

Z. JENEY: Škola hry na flautu – II. diel

F. DEVIENNE: Flautové duetá

K. STAMITZ: Sonáta pre 2 flauty

G. Ph. TELEMANN: Kánonické sonáty pre 2 flauty

V. BOKES: 8 kánonov pre 2 flauty

W. A. MOZART: 12 malých duet

2. ročník

Ciele

Rozvíjať u žiakov kladné postoje k interpretácii hudby hrou sólových i komorných skladieb. Rozvíjať muzikalitu, riešenie technických problémov podriadiť celkovému hudobnému výrazu a interpretácii hraných skladieb. Podporovať záujem o účinkovanie na podujatiach školy, čo by malo byť najmenej dvakrát ročne: jedenkrát sólový výkon a jedenkrát s komorným ensamblom.

Obsah

Ďalšie rozvíjanie poznatkov, vedomostí a zručností.

Etudy

M. MOYSE: 24 progresívnych etud

E. KÖHLER: op. 33/II. zošit

W. POPP: op. 413/II. zošit

BÁNTAI – KOVÁCS: Výber etud III. zošit

F. TOMASZEWSKI: Výber etud III. zošit

Prednesové skladby

G. F. HÄNDEL: Sonáty pre flautu

Ph. De LAVIGNE: 6 sonát pre flautu

G. Ph. TELEMANN: Sonáty pre flautu

J. J. QUANTZ: Sonáty pre flautu

W. A. MOZART: Sonáty pre flautu

T. AKIMENKO: Idyla

E. SZERVANSZKY: Sonatína

BENDA: Sonáta C dur

J. Z. BARTOŠ: Prelúdiá

I. BÁZLIK: 5 skladieb pre flautu a klavír

BÁNTAI – KOVÁCS: Album skladieb pre flautu a klavír

Komorná hra

G. Ph. TELEMANN: Kánonické sonáty pre 2 flauty

J. MATHESON: Sonáty pre 3 flauty

A. REJCHA: Menuet z kvarteta pre 4 flauty

L. van BEETHOVEN: Sonáta pre 2 flauty

E: HÁBA: Idyla pre 2 flauty a klavír

A. FILS: Sonáta pre 2 flauty a klavír

3. ročník

Ciele

Sústavne podporovať hru sólo i v komorných ensembloch, účinkovanie na verejných podujatiach školy, účinkovanie na mimoškolských podujatiach a domáce muzicírovanie. Ako súčasť formovania hudobného názoru, interpretácie, ako i formovanie životného štýlu a osobnosti preferovať návštevu koncertov a operných predstavení, počúvanie kvalitných

nahrávok. Preferovať účinkovanie na hudobných večierkoch školy v minimálnom rozsahu ako v 2. ročníku.

Obsah

Zdokonaľovanie techniky hry (tónovej, výrazovej i tempovej).

Etudy

E. KÖHLER: op. 33/II. zošit - pokračovanie

E. KÖHLER: op. 89/I. zošit

W. POPP: op. 413/II. zošit - pokračovanie

BÁNTAI – KOVÁCS: Výber etud III. zošit - pokračovanie

F. TOMASZEWSKI: Výber etud III. zošit – pokračovanie

B. BERBIGUIER: 18 etud – výber

Prednesové skladby

G. F. HÄNDEL: Sonáty

Ph. de LAVIGNE: Sonáty

G. Ph. TELEMANN: Sonáty

J. J. QUANTZ: Sonáty

W. A. MOZART: Sonáty

A. VIVALDI: Sonáty

J. HAYDN: Koncert D dur – II. a III. časť

A. FILS: Koncert D dur – I., II., III. časť

V. BLODEK: Koncert D dur – II. časť

D. MARTINČEK: Concerto v starom slohu

F. BENDA: Sonáta F dur

J. A. BENDA: Sonáta a mol

Komorná hra

G. Ph. TELEMANN: Triá

J. B. de BOISMORTIER: Koncerty pre 5 fláut

J. ČART: Sonáta G dur pre flautu, husle a klavír

J. ČART: Sonáta G dur pre 2 flauty a klavír

J. HAYDN: Londýnske triá pre 2 flauty a violončelo

K. STAMITZ: Trio sonáta pre flautu, husle a klavír

J. J. QUANTZ: Trio sonáta pre flautu, husle a klavír

P. MALOVEC: 3 miniatúry pre 4 flauty

J. KOWALSKI: 5 štúdií pre 4 flauty

4. ročník

Ciele

Cieľom absolventa II. stupňa štúdia v ZUŠ by mal byť získaný dobrý prehľad vo flautovej literatúre, zvládnuť hru na flaute v rozsahu učebných osnov, všeobecný prehľad o hudbe a predovšetkým pozitívny vzťah k hudbe, jej interpretácii, aby hudba v živote absolventa zaujala trvalé miesto a pokračovať v jej ďalšom pestovaní a štúdiu na odborných školách.

Obsah

V 4. ročníku II. stupňa má žiak preukázať vedomosti, ktoré nadobudol počas štúdia v ZUŠ. Tieto by nemali byť úzko vymedzené iba hrou na nástroji, ale žiak by mal preukázať aj celkový vzťah a primeraný prehľad v oblasti, ktorou sa zaoberal.

Etudy

E. KÖHLER: op. 33/III. zošit - výber

E. KÖHLER: op. 89/II. zošit

B. BERBIGUIER: 18 etud – pokračovanie

N. PLATONOV: etudy pre flautu – výber

J. Jean: Výber etud

E. PRILL: op. 6 – 30 etud – výber

Prednesové skladby

J. S. BACH: Sonáty pre flautu – výber

M. HAYDN: Koncert D dur

J. J. QUANTZ: Koncerty

A. VIVALDI: Koncerty

G. FAURÉ: Fantázia

G. ENESCU: Cantibile et presto

T. FREŠO: Skladba pre flautu a klavír

J. KOWALSKI: Improvizácia pre flautu sólo

Komorná hra

G. Ph. TELEMANN: Triá

A. VIVALDI: Sonáta pre flautu a gitaru

J. MYSLIVEČEK: Sonáty pre flautu, husle a violončelo

A. B. FÜRSTENAU: 12 skladieb pre flautu a

L. HOLOUBEK: Skladby pre 3 flauty

J. SUK: S kyticou v ruke, bagatela pre flautu, husle a klavír

J. OBROVSKÁ: Suita pre flautu a gitaru v starom slohu

Záverečná skúška

2 stupnice durové a 2 stupnice molové (harmonické aj melodické), T5, D7, zm7, veľké rozklady, aj obraty po 4, staccato a legato v rýchlom tempe, 2 etudy väčšieho rozsahu a rôznej problematiky. Koncert: Prednesová skladba v trvaní minimálne 6 – 8´ so sprievodom klavíra, resp. pre flautu sólo, resp. v komornom obsadení prednesená na verejnom koncerte

Učebné osnovy

HRY NA TENORE B

HUDOBNÝ ODBOR

Učebné osnovy pre I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy

1. ročník / 1. časť

Ciele

Vzbudiť u žiakov záujem o hudbu, predovšetkým o hru na tenor. Častým predhrávaním utvárať u žiaka zvukovú predstavu čistého a lahodného tónu a možností tenora ako nástroja melodického s využitím hrania kontrapunktu. Rozvíjať melodické a rytmické cítenie, rozvíjať a formovať cit pre hudobnú frázu. Oboznámiť žiaka s históriou a vývojom plechových dychových nástojov aj samotného tenora, funkciou mechaniky, ošetrovaním nástroja. Odporúčať žiakovi návštevu koncertov, na ktorých sa predstavuje tento nástroj. V 1. ročníku zaradiť do ročníkového plánu minimálne jedno vystúpenie na hudobnom večierku školy.

Obsah

Zoznámenie so základmi dychovej techniky, funkciou bránice, nácvik intenzity nádychu, plynulosti a dĺžky výdychu. Nácvik postoja hry na tenore, nácvik držania nástroja. Úloha pier (nátisku) a jazyka pri hre na tenore. Zvládnuť rozsah nástroja: chromaticky fis – g2. Tónové cvičenia: dlhé tóny v zvládnutom priebežne preberanom rozsahu. Tvorba nátisku a tónu. Nácvik tenuta a legata. Hra stupníc: durové a molové (len harmonické) do 3 krížikov a 3b v zvládnutom rozsahu, T5 – veľký rozklad, tenuto a legato.

Školy

IKOV KOPÁČIK Škola na Tenor B 1. diel

Wobaron: Škola hry na Tenor B

Miloslav Hejda: Prípravná škola na tenor

Jaroslav Ušák: Hra na tenor

Prednesové skladby

V.VITLIN - Pieseň

V. VITLIN - NÁMORNÍCI

V. REBIKOV - PIESEŇ

I. KOPÁČIK - ETUDA č. 15 , USPÁVANKA

Adam Chačaturian: Andantino

Pergolesi: Nina

2. ročník / 1. časť

Ciele

Prednesové skladbičky voliť tak, aby žiak mohol postupne poznávať rôzne hudobné žánre (tance, pochod, piesne), ako i rôzne štýlové obdobia. Skladby voliť tak, aby mohol na nich realizovať nadobudnuté vedomosti v oblasti techniky hry na tenore (nasadzovanie, techniky staccata, tenuta a legata, rozširovanie dynamickej škály, rozsah nástroja a pod.) na rozvíjanie hudobného prejavu. Príležitostným hraním dvojhlasu vzbudiť záujem pre hru v komorných zoskupeniach v ďalších ročníkoch. Zaradiť do ročníkového plánu najmenej dvakrát v školskom roku vystúpenie na hudobných večierkoch.

Obsah

Sústavne pracovať na predĺžení výdychu prostriedkom intenzívnych cvičení dlhých tónov v celom zvládnutom rozsahu nástroja. Vyrovnávanie polôh, zväčšovanie dynamickej škály, hladké legato, ušľachtilé nasadzovanie a zakončovanie tónov. Rozsah nástroja zvládnuť chromaticky: fis – g 2 . Stabilizovanie hry staccato, tenuto a legato. Hra stupníc: durové a molové harmonické i melodické do 4 krížikov a 4b v zvládnutom rozsahu, T5, D7, zm7 – veľké rozklady. Hra stupníc a akordov – staccato, tenuto a legato.

Školy

IKOV KOPÁČIK Škola hry na tenore B 1. diel

Etudy

Kopáčik: Motivačné etudy

Jaroslav Ušák: Hra na tenor

Victor Cornette: Techniky stupníc

Václav Haus: Etydy pro tenor

Felix Vobaron: Elementárne etydy pre tenor

Prednesové skladby

KRĆMA, VEIGL – TRI NÁRODNÉ PIESNE

GEORG FRIDRICH Händel – MENUET

LEONARD B. SMITH - GRAND PRIX

W.A. MOZART – CAVATINA

G.F. Händel- Largo

Nina Baklanová- Pieseň

Záverečná skúška

2 stupnice durové, molové: harmonické, melodické do 4 krížikov. T5, D7 tenuto, legato, staccato. Zahrať 2 technicky rozdielne etudy a prednes so sprievodom klavíra.

1. ročník / 2. časť

Ciele

Cielene viesť žiaka k stálej práci na kultúre tónu a intonačnej stabilite hry na tenore. Získané poznatky dokázať aplikovať na preberaných skladbách. Rozširovať výrazové prostriedky v dynamickej škále a agogike. Prehlbovať vedomosti v oblasti štýlových období. Cieleným výberom pokračovať v komornej hre. Zaradiť do ročníkového plánu najmenej dvakrát v školskom roku vystúpenie na hudobných večierkoch.

Obsah

Tónové a nátiskové cvičenia / Kopáčik /. Dlhé tóny, rozširovanie dynamickej škály, nácvik vibrata. Rozsah nástroja zvládnuť v celom rozsahu, t.j. g – c3. Technika hry jednoduchého staccata. Hranie intervalov tercie , kvarty – legato. Hranie sekvencií – staccato ,

legato . Hra stupníc: durové a molové stupnice harmonické aj melodické, T5, D7, zm7, veľké rozklady a obraty po 4, tenuto, staccato, legato, cez 2 oktávy, od g po c1 Zvládnuť melodické ozdoby, ktoré sa vyskytnú v preberanom učive.

Etudy

KOPÁČIK: Etudy pre tenor **B**

KOPÁČIK: Motivačné etudy

Prednesové skladby

KRČMA, VEIGL: Uspávanka

CLIFFORD P. BARNES: Mladý artista

LESLIE SEARLE: Feeling Good – výber prednesov

2. ročník / 2. časť

Ciele

Nadviazať na schopnosti a zručnosti získané v predchádzajúcich ročníkoch, a pokračovať v ich rozvíjaní tak po technickej, ako po výrazovej stránke. Súčasne zdokonaľovať nátisk, kvalitu tónu, snažiť sa vyrovnať intenzitu a farbu registrov, ako aj intonačnú stabilitu – viesť k samostatnej intonačnej korekcii. Zvyšovať interpretačnú citlivosť v oblasti dynamiky a agogiky. Viesť k uvoľnenosti a ľahkosti počas hrania. Prehlbovať hmaty v celom rozsahu nástroja. Nepretržite rozvíjať dychovú a prstovú techniku, techniku jazyka. Apelovať na kultivovanú hru tónovo aj výrazovo. V praxi realizovať znalosti hudobného vkusu jednotlivých štýlových období. Pestovať zmysel pre komornú hru / dychový kvartet, kvintet ap./

Obsah

Nadviazať na problematiku riešenú v predchádzajúcich ročníkoch. Riešiť tónové cvičenia podľa individuálnych potrieb žiaka - dlhé tóny, stupnice so zameraním na dynamiku, intonáciu - viesť k samostatnému naladeniu sa, zvukovú vyrovnanosť, zamerať sa na rýchlejšie tempá technické cvičenia, rýchle časti prednesových skladieb...). V rámci stupníc precvičovať hladké legato, jednoduché aj dvojité staccato, T5, D7, zm7 aj ich veľké rozklady a obraty,

chromatická stupnica. Zdokonaľovať dychovú techniku, artikuláciu. Hrať v celom rozsahu nástroja. Pracovať na prirodzenom vibráte. Hra z listu na primeranej úrovni.

Etudy

Kopáčik- Etudy pre tenor

Kopáčik- Motivačné etudy

Wobaron – Etudy pre tenor

Prednesové skladby

BARNES CLIFFORD P: Picnic time

LESLIE SEARLE: Feeling Good – výber prednesov

CLIFFORD P. BARNES: Mladý Umelec

3. ročník / 2. časť

Ciele

Nadviazať na schopnosti a zručnosti získané počas predchádzajúceho štúdia, pokračovať v ich rozvíjaní o ďalšie technické a výrazové prostriedky. Zdokonaľovať spôsob tvorenia tónu, jeho kvalitu, intonačnú stabilitu, intenzitu a farbu vo všetkých polohách. Viesť žiaka k samostatnej intonačnej korekcii. Využívať interpretačnú citlivosť v rámci dynamiky a agogiky. Zvyšovať nároky na prstovú techniku v zvládnutom rozsahu. Nepretržite rozvíjať dychovú techniku ako aj techniku jazyka, kultivovanosť hry (zvuk, výraz). Praktizovať znalosti vkusu jednotlivých štýlových období v rámci repertoáru. Podporovať záujem žiaka o účinkovanie na rôznych podujatiach sólovo ako aj orchestrálnej a komornej hre.

Obsah

Riešiť tónové cvičenia podľa individuálnych potrieb žiaka v celom zvládnutom rozsahu - dlhé tóny so zameraním na citlivú dynamiku a primeranú intonačnú korekciu. V rámci stupníc venovať pozornosť hry oktáv – zvuková kvalita, dolaďovanie. Viesť žiaka k vytváraniu samostatného názoru na tónový ideál (počúvanie kvalitných nahrávok, predhrávanie pedagógom, návšteva koncertov). Na preberaných skladbách rozširovať vedomosti o hudobných štýloch a formách. Interpretačnú techniku posunúť do rýchlejších temp. Hra stupníc:

durové a molové stupnice (harmonické aj melodické), T5, D7, zm7, veľké rozklady a obraty, tenuto, staccato, legato.

Etudy

Kopáčik- Etudy pre tenor

Kopáčik- Motivačné etudy

Koprasch

Prednesové skladby

ŠČELOKOV: Mladý kavalierista

EMIL HRADECKY: Slnečný rag

MOZART: Mladý Gavalier

Nina Baklanová: Sonáta

4. ročník / 2. časť

Ciele

Nadviazať na schopnosti a zručnosti získané počas predchádzajúceho štúdia, pokračovať v ich rozvíjaní o ďalšie technické a výrazové prostriedky. Viesť žiaka k samostatnej intonačnej korekcii. Zvyšovať nároky v technickej oblasti a dychovej techniky, rozvíjať kultivovanosť prejavu, hry (zvuk, výraz,). Využívať interpretačnú citlivosť v rámci dynamiky a agogiky. Zdokonaľovať spôsob tvorenia tónu, jeho kvalitu, intonačnú stabilitu, intenzitu a farbu vo všetkých škálach rozsahu.) Podporovať záujem žiaka o účinkovanie na rôznych podujatiach sólovo ako aj v komornej hre, alebo orchestrálnej hre.

Obsah

Naďalej zdokonaľovať tón, podľa individuálnych potrieb žiaka, v celom zvládnutom rozsahu - dlhé tóny so zameraním na rôzne dynamické postupy (p f p , f p f) a primeranú intonačnú korekciu. V rámci stupníc venovať pozornosť hry oktáv – zvuková vyrovnanosť , hrať stupnice v rôznych artikuláciach dolaďovanie. V rámci schopností žiaka skúšať malé improvizácie, i hru spamäti. Interpretačnú techniku posunúť do rýchlejších temp. Hra stupníc: durové a molové stupnice (harmonické aj melodické), T5, D7, zm7, veľké rozklady a obraty, tenuto, staccato – jednoduché i dvojité, legato.

Etudy

Kopáčik- Etudy pre tenor

Kopáčik- Motivačné etudy

Koprasch – Etudy pre tenor

Arban - Etudy

Felix Vobaron- Rytmické etydy

Victor Cornette- Melodické dvojhlasné etydy

Prednesové skladby

ŠČELOKOV: Detský koncert

MAJOR ED. CHENETE : Morning Glory

DAVID L. WALTERS : Fantázia pre trubku

Nikolaj Rimsky- Korsakov: Concerto Grosso

Paul Hindemith: Sonáta pre tenor a klavír

Alexander Guilmant: Morceau Symphonique

G.F. Händel: Labuď

Ferdinant David: Concerto for Tenor end klavier

Záverečná skúška

Všetky durové a molové stupnice harmonické aj melodické v rozsahu dvoch oktáv, C dur a c mol cez 3 oktávy, T5, D7, zm7 – veľké rozklady a obraty po 4, tenuto, legato, staccato, 3 etudy rôznej problematiky, 2 prednesové skladby so sprievodom akordického nástroja rôznych štýlových období a rôzneho charakteru.

Učebné osnovy

HRY NA TRUBKE B a KRÍDLOVKE B

HUDOBNÝ ODBOR

Učebné osnovy pre I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy

1. ročník / 1. časť

Ciele

Vzbudiť u žiakov záujem o hudbu, predovšetkým o hru na trubku alebo krídlovku.. Častým predhrávaním utvárať u žiaka zvukovú predstavu čistého a zvučného trubkového tónu a možností tubky. Rozvíjať melodické a rytmické cítenie, rozvíjať a formovať cit pre hudobnú frázu. Oboznámiť žiaka s históriou a vývojom plechových dychových nástojov aj samotnej trubky, funkciou mechaniky, ošetrovaním nástroja. Odporúčať žiakovi návštevu koncertov, na ktorých sa predstavuje tento nástroj. V 1. ročníku zaradiť do ročníkového plánu minimálne jedno vystúpenie na hudobnom večierku školy.

Obsah

Zoznámenie so základmi dychovej techniky, funkciou bránice, nácvik intenzity nádychu, plynulosti a dĺžky výdychu. Nácvik postoja hry na trubke, nácvik držania nástroja. Úloha pier (nátisku) a jazyka pri hre na trubke. Zvládnuť rozsah nástroja: chromaticky fis – g2. Tónové cvičenia: dlhé tóny v zvládnutom priebežne preberanom rozsahu. Tvorba nátisku a tónu. Nácvik tenuta a legata. Hra stupníc: durové a molové (len harmonické) do 3 krížikov a 3b v zvládnutom rozsahu, T5 – veľký rozklad, tenuto a legato.

Školy

IKOV KOPÁČIK Škola na trubku B 1. diel

Krčma Veigl Škola na trubku B 1. diel

Prednesové skladby

V.VITLIN - Pieseň

V. VITLIN - NÁMORNÍCI

V. REBIKOV - PIESEŇ

I. KOPÁČIK - ETUDA č. 15 , USPÁVANKA

2. ročník / 1. časť

Ciele

Prednesové skladbičky voliť tak, aby žiak mohol postupne poznávať rôzne hudobné žánre (tance, pochod, piesne), ako i rôzne štýlové obdobia. Skladby voliť tak, aby mohol na nich realizovať nadobudnuté vedomosti v oblasti techniky hry na trubke (nasadzovanie, techniky sttacata, tenuta a legata, rozširovanie dynamickej škály, rozsah nástroja a pod.) na rozvíjanie hudobného prejavu. Príležitostným hraním dvojhlasu vzbudiť záujem pre hru v komorných zoskupeniach v ďalších ročníkoch. Zaradiť do ročníkového plánu najmenej dvakrát v školskom roku vystúpenie na hudobných večierkoch.

Obsah

Sústavne pracovať na predĺžení výdychu prostriedkom intenzívnych cvičení dlhých tónov v celom zvládnutom rozsahu nástroja. Vyrovnávanie polôh, zväčšovanie dynamickej škály, hladké legato, ušľachtilé nasadzovanie a zakončovanie tónov. Rozsah nástroja zvládnuť chromaticky: fis – g 2 . Stabilizovanie hry staccato, tenuto a legato. Hra stupníc: durové a molové harmonické i melodické do 4 krížikov a 4b v zvládnutom rozsahu, T5, D7, zm7 – veľké rozklady. Hra stupníc a akordov – staccato, tenuto a legato.

Školy

IKOV KOPÁČIK Škola hry na trubke B 1. diel

Etudy

KRČMA VEIGL Škola hry na trubke B 1. diel

Prednesové skladby

KRĆMA, VEIGL – TRI NÁRODNÉ PIESNE

GEORG FRIDRICH Händel – MENUET

LEONARD B. SMITH - GRAND PRIX

W.A. MOZART - CAVATINA

Záverečná skúška

2 stupnice durové, molové: harmonické, melodické do 4 krížikov. T5, D7 tenuto, legato, staccato. Zahrať 2 technicky rozdielne etudy a prednes so sprievodom klavíra.

1. ročník / 2. časť

Ciele

Cielene viesť žiaka k stálej práci na kultúre tónu a intonačnej stabilite hry na trubke. Získané poznatky dokázať aplikovať na preberaných skladbách. Rozširovať výrazové prostriedky v dynamickej škále a agogike. Prehlbovať vedomosti v oblasti štýlových období. Cieleným výberom pokračovať v komornej hre. Zaradiť do ročníkového plánu najmenej dvakrát v školskom roku vystúpenie na hudobných večierkoch.

Obsah

Tónové a nátiskové cvičenia / Kopáčik /. Dlhé tóny, rozširovanie dynamickej škály, nácvik vibrata. Rozsah nástroja zvládnuť v celom rozsahu, t.j. g – c3. Technika hry jednoduchého staccata. Hranie intervalov tercie , kvarty – legato. Hranie sekvencií – staccato , legato . Hra stupníc: durové a molové stupnice harmonické aj melodické, T5, D7, zm7, veľké rozklady a obraty po 4, tenuto, staccato, legato, cez 2 oktávy, od g po c1 Zvládnuť melodické ozdoby, ktoré sa vyskytnú v preberanom učive.

Etudy

KOPÁČIK: Etudy pre trubku

KOPÁČIK: Motivačné etudy

Prednesové skladby

KRČMA, VEIGL: Uspávanka

POLKA pre trubku

CLIFFORD P. BARNES: Mladý artista

LESLIE SEARLE: Feeling Good – výber prednesov

2. ročník / 2. časť

Ciele

Nadviazať na schopnosti a zručnosti získané v predchádzajúcich ročníkoch, a pokračovať v ich rozvíjaní tak po technickej, ako po výrazovej stránke. Súčasne zdokonaľovať nátisk, kvalitu tónu, snažiť sa vyrovnať intenzitu a farbu registrov, ako aj intonačnú stabilitu – viesť k samostatnej intonačnej korekcii. Zvyšovať interpretačnú citlivosť v oblasti dynamiky a agogiky. Viesť k uvoľnenosti a ľahkosti počas hrania. Prehlbovať hmaty v celom rozsahu nástroja. Nepretržite rozvíjať dychovú a prstovú techniku, techniku jazyka. Apelovať na kultivovanú hru tónovo aj výrazovo. V praxi realizovať znalosti hudobného vkusu jednotlivých štýlových období. Pestovať zmysel pre komornú hru / dychový kvartet, kvintet ap./

Obsah

Nadviazať na problematiku riešenú v predchádzajúcich ročníkoch. Riešiť tónové cvičenia podľa individuálnych potrieb žiaka - dlhé tóny, stupnice so zameraním na dynamiku, intonáciu - viesť k samostatnému naladeniu sa, zvukovú vyrovnanosť, zamerať sa na rýchlejšie tempá technické cvičenia, rýchle časti prednesových skladieb...). V rámci stupníc precvičovať hladké legato, jednoduché aj dvojité staccato, T5, D7, zm7 aj ich veľké rozklady a obraty, chromatická stupnica. Zdokonaľovať dychovú techniku, artikuláciu. Hrať v celom rozsahu nástroja. Pracovať na prirodzenom vibráte. Hra z listu na primeranej úrovni.

Etudy

Kopáčik- Etudy pre trubku

Kopáčik- Motivačné etudy

Krčma, Veigl - Etudy pre trubku

Prednesové skladby

BARNES CLIFFORD P: Picnic time

LESLIE SEARLE: Feeling Good – výber prednesov

CLIFFORD P. BARNES: Mladý Umelec

3. ročník / 2. časť

Ciele

Nadviazať na schopnosti a zručnosti získané počas predchádzajúceho štúdia, pokračovať v ich rozvíjaní o ďalšie technické a výrazové prostriedky. Zdokonaľovať spôsob tvorenia tónu, jeho kvalitu, intonačnú stabilitu, intenzitu a farbu vo všetkých registroch. Viesť žiaka k samostatnej intonačnej korekcii. Využívať interpretačnú citlivosť v rámci dynamiky a agogiky. Zvyšovať nároky na prstovú techniku v zvládnutom rozsahu. Nepretržite rozvíjať dychovú techniku ako aj techniku jazyka, kultivovanosť hry (zvuk, výraz). Praktizovať znalosti vkusu jednotlivých štýlových období v rámci repertoáru. Podporovať záujem žiaka o účinkovanie na rôznych podujatiach sólovo ako aj orchestrálnej a komornej hre.

Obsah

Riešiť tónové cvičenia podľa individuálnych potrieb žiaka v celom zvládnutom rozsahu - dlhé tóny so zameraním na citlivú dynamiku a primeranú intonačnú korekciu. V rámci stupníc venovať pozornosť hry oktáv – zvuková kvalita, dolaďovanie. Viesť žiaka k vytváraniu samostatného názoru na tónový ideál (počúvanie kvalitných nahrávok, predhrávanie pedagógom, návšteva koncertov). Na preberaných skladbách rozširovať vedomosti o hudobných štýloch a formách. Interpretačnú techniku posunúť do rýchlejších temp. Hra stupníc: durové a molové stupnice (harmonické aj melodické), T5, D7, zm7, veľké rozklady a obraty, tenuto, staccato, legato.

Etudy

Kopáčik- Etudy pre trubku

Kopáčik- Motivačné etudy

Krčma, Veigl - Etudy pre trubku

Prednesové skladby

ŠČELOKOV: Mladý kavalierista

EMIL HRADECKY: Slnečný rag

MOZART: Mladý Gavalier

4. ročník / 2. časť

Ciele

Nadviazať na schopnosti a zručnosti získané počas predchádzajúceho štúdia, pokračovať v ich rozvíjaní o ďalšie technické a výrazové prostriedky. Viesť žiaka k samostatnej intonačnej korekcii. Zvyšovať nároky v technickej oblasti a dychovej techniky, rozvíjať kultivovanosť prejavu, hry (zvuk, výraz,). Využívať interpretačnú citlivosť v rámci dynamiky a agogiky. Zdokonaľovať spôsob tvorenia tónu, jeho kvalitu, intonačnú stabilitu, intenzitu a farbu vo všetkých škálach rozsahu.) Podporovať záujem žiaka o účinkovanie na rôznych podujatiach sólovo ako aj v komornej hre, alebo orchestrálnej hre.

Obsah

Naďalej zdokonaľovať tón, podľa individuálnych potrieb žiaka, v celom zvládnutom rozsahu - dlhé tóny so zameraním na rôzne dynamické postupy (p f p , f p f) a primeranú intonačnú korekciu. V rámci stupníc venovať pozornosť hry oktáv – zvuková vyrovnanosť , hrať stupnice v rôznych artikuláciach dolaďovanie. V rámci schopností žiaka skúšať malé improvizácie, i hru spamäti. Interpretačnú techniku posunúť do rýchlejších temp. Hra stupníc: durové a molové stupnice (harmonické aj melodické), T5, D7, zm7, veľké rozklady a obraty, tenuto, staccato – jednoduché i dvojité, legato.

Etudy

Kopáčik- Etudy pre trubku

Kopáčik- Motivačné etudy

Krčma, Veigl - Etudy pre trubku

Arban Etudy

Prednesové skladby

ŠČELOKOV: Detský koncert

MAJOR ED. CHENETE : Morning Glory

DAVID L. WALTERS : Fantázia pre trubku

Záverečná skúška

Všetky durové a molové stupnice harmonické aj melodické v rozsahu dvoch oktáv, C dur a c mol cez 3 oktávy, T5, D7, zm7 – veľké rozklady a obraty po 4, tenuto, legato, staccato, 3 etudy rôznej problematiky, 2 prednesové skladby so sprievodom akordického nástroja rôznych štýlových období a rôzneho charakteru.

Učebné osnovy

HRY NA TUBU F a B

HUDOBNÝ ODBOR

Učebné osnovy pre I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy

1. ročník / 1. časť

Ciele

Vzbudiť u žiakov záujem o hudbu, predovšetkým o hru na tubu. Častým predhrávaním utvárať u žiaka zvukovú predstavu basového tónu a možnosti tuby ako nástroja hrajúceho základ harmónie, ale aj ako sólového nástrojas bohatými výrazovými prostriedkami. Rozvíjať melodické a rytmické cítenie, rozvíjať a formovať cit pre hudobnú frázu. Oboznámiť žiaka s históriou a vývojom plechových dychových nástojov aj samotnej tuby , funkciou mechaniky, ošetrovaním nástroja. Odporúčať žiakovi návštevu koncertov, na ktorých sa predstavuje tento nástroj. V 1. ročníku zaradiť do ročníkového plánu minimálne jedno vystúpenie na hudobnom večierku školy.

Obsah

Zoznámenie so základmi dychovej techniky, funkciou bránice, nácvik intenzity nádychu, plynulosti a dĺžky výdychu. Nácvik správneho sedenie, nácvik držania nástroja. Úloha pier (nátisku) a jazyka pri hre na tube, nenafukovanie líc pri hraní. Zvládnuť rozsah nástroja: chromaticky AS - B. Tónové cvičenia: dlhé tóny v zvládnutom priebežne preberanom rozsahu. Tvorba nátisku a tónu. Nácvik tenuta a legata. Hra stupníc: durové do 3 krížikov a 3b v zvládnutom rozsahu, T5 – veľký rozklad, tenuto a legato.

Školy

IKOV KOPÁČIK Škola hry na tubu

Prednesové skladby

Emil Culinka: Miniatúra pre tubu

2. ročník / 1. časť

Ciele

Prednesové skladbičky voliť tak, aby žiak mohol postupne poznávať rôzne hudobné žánre (tance, pochod, piesne), ako i rôzne štýlové obdobia. Skladby voliť tak, aby mohol na nich realizovať nadobudnuté vedomosti v oblasti techniky hry na tenore (nasadzovanie, techniky staccata, tenuta a legata, rozširovanie dynamickej škály, rozsah nástroja a pod.) na rozvíjanie hudobného prejavu. Príležitostným hraním orchestrálnych partov vzbudiť záujem pre hru v dychovom orchestri. Zaradiť do ročníkového plánu najmenej dvakrát v školskom roku vystúpenie na hudobných večierkoch.

Obsah

Sústavne pracovať na predĺžení výdychu prostriedkom intenzívnych cvičení dlhých tónov v celom zvládnutom rozsahu nástroja. Vyrovnávanie polôh, zväčšovanie dynamickej škály, hladké legato, ušľachtilé nasadzovanie a zakončovanie tónov. Rozsah nástroja zvládnuť chromaticky: kontra F - f . Stabilizovanie hry staccato, tenuto a legato. Hra stupníc: durové do 4 krížikov a 4b v zvládnutom rozsahu, T5, D7, – veľké rozklady. Hra stupníc a akordov – staccato, tenuto a legato.

Školy

IKOV KOPÁČIK Škola hry na tube

Etudy

Wobaron 1. diel

Prednesové skladby

E. CULINKA: Miniatúra pre tubu

Pergolesi : NINA

Záverečná skúška

2 stupnice durové, do 4 krížikov. T5, D7 tenuto, legato, staccato. Zahrať 2 technicky rozdielne etudy a prednes so sprievodom klavíra.

1. ročník / 2. časť

Ciele

Cielene viesť žiaka k stálej práci na kultúre tónu a intonačnej stabilite hry na tube. Získané poznatky dokázať aplikovať na preberaných skladbách. Rozširovať výrazové prostriedky v dynamickej škále a agogike. Prehlbovať vedomosti v oblasti štýlových období. Cieleným výberom pokračovať v orchestrálnej hre. Zaradiť do ročníkového plánu najmenej dvakrát v školskom roku vystúpenie na hudobných večierkoch.

Obsah

Tónové a nátiskové cvičenia / Kopáčik /. Dlhé tóny, rozširovanie dynamickej škály, nácvik vibrata. Rozsah nástroja zvládnuť v celom rozsahu, t.j.kontra ES -b. Technika hry jednoduchého staccata. Hranie intervalov tercie , kvarty – legato. Hranie sekvencií – staccato , legato . Hra stupníc: durové a molové stupnice harmonické aj melodické, T5, D7, zm7, veľké rozklady a obraty po 4, tenuto, staccato, legato, cez 2 oktávy, od g po c1 Zvládnuť melodické ozdoby, ktoré sa vyskytnú v preberanom učive.

Etudy

KOPÁČIK: Etudy pre tubu

WOBARON: Etudy pre tubu 1. diel

Prednesové skladby

LESLIE SEARLE: Feeling Good – výber prednesov transkripcie

ZÁKLADNÁ UMELECKÁ ŠKOLA NEMŠOVÁ

2. ročník / 2. časť

Ciele

Nadviazať na schopnosti a zručnosti získané v predchádzajúcich ročníkoch, a pokračovať v ich rozvíjaní tak po technickej, ako po výrazovej stránke. Súčasne zdokonaľovať nátisk, kvalitu tónu, snažiť sa vyrovnať intenzitu a farbu registrov, ako aj intonačnú stabilitu – viesť k samostatnej intonačnej korekcii. Zvyšovať interpretačnú citlivosť v oblasti dynamiky a agogiky. Viesť k uvoľnenosti a ľahkosti počas hrania. Prehlbovať hmaty v celom rozsahu nástroja. Nepretržite rozvíjať dychovú a prstovú techniku, techniku jazyka. Apelovať na kultivovanú hru tónovo aj výrazovo. V praxi realizovať znalosti hudobného vkusu jednotlivých štýlových období. Pestovať zmysel pre komornú hru / dychový kvartet, kvintet ap./

Obsah

Nadviazať na problematiku riešenú v predchádzajúcich ročníkoch. Riešiť tónové cvičenia podľa individuálnych potrieb žiaka - dlhé tóny, stupnice so zameraním na dynamiku, intonáciu - viesť k samostatnému naladeniu sa, zvukovú vyrovnanosť, zamerať sa na rýchlejšie tempá technické cvičenia, rýchle časti prednesových skladieb...). V rámci stupníc precvičovať hladké legato, jednoduché aj dvojité staccato, T5, D7, zm7 aj ich veľké rozklady a obraty, chromatická stupnica. Zdokonaľovať dychovú techniku, artikuláciu. Hrať v celom rozsahu nástroja. Pracovať na prirodzenom vibráte. Hra z listu na primeranej úrovni.

Etudy

Kopáčik- Etudy pre tubu

Wobaron – Etudy pre tubu

Prednesové skladby

BARNES CLIFFORD P: Picnic time

LESLIE SEARLE: Feeling Good – výber prednesov

CLIFFORD P. BARNES: Mladý Umelec - transkripcie

3. ročník / 2. časť

Ciele

Nadviazať na schopnosti a zručnosti získané počas predchádzajúceho štúdia, pokračovať v ich rozvíjaní o ďalšie technické a výrazové prostriedky. Zdokonaľovať spôsob tvorenia tónu, jeho kvalitu, intonačnú stabilitu, intenzitu a farbu vo všetkých polohách. Viesť žiaka k samostatnej intonačnej korekcii. Využívať interpretačnú citlivosť v rámci dynamiky a agogiky. Zvyšovať nároky na prstovú techniku v zvládnutom rozsahu. Nepretržite rozvíjať dychovú techniku ako aj techniku jazyka, kultivovanosť hry (zvuk, výraz). Praktizovať znalosti vkusu jednotlivých štýlových období v rámci repertoáru. Podporovať záujem žiaka o účinkovanie na rôznych podujatiach sólovo ako aj orchestrálnej a komornej hre.

Obsah

Riešiť tónové cvičenia podľa individuálnych potrieb žiaka v celom zvládnutom rozsahu - dlhé tóny so zameraním na citlivú dynamiku a primeranú intonačnú korekciu. V rámci stupníc venovať pozornosť hry oktáv – zvuková kvalita, dolaďovanie. Viesť žiaka k vytváraniu samostatného názoru na tónový ideál (počúvanie kvalitných nahrávok, predhrávanie pedagógom, návšteva koncertov). Na preberaných skladbách rozširovať vedomosti o hudobných štýloch a formách. Interpretačnú techniku posunúť do rýchlejších temp. Hra stupníc: durové a molové stupnice (harmonické aj melodické), T5, D7, zm7, veľké rozklady a obraty, tenuto, staccato, legato.

Etudy

Kopáčik- Etudy pre tubu

Wobaron – Etudy pre tubu

Koprasch – Etudy pre tubu

Prednesové skladby

ŠČELOKOV: Mladý kavalierista

EMIL HRADECKY: Slnečný rag

MOZART: Mladý Gavalier

4. ročník / 2. časť

Ciele

Nadviazať na schopnosti a zručnosti získané počas predchádzajúceho štúdia, pokračovať v ich rozvíjaní o ďalšie technické a výrazové prostriedky. Viesť žiaka k samostatnej intonačnej korekcii. Zvyšovať nároky v technickej oblasti a dychovej techniky, rozvíjať kultivovanosť prejavu, hry (zvuk, výraz,). Využívať interpretačnú citlivosť v rámci dynamiky a agogiky. Zdokonaľovať spôsob tvorenia tónu, jeho kvalitu, intonačnú stabilitu, intenzitu a farbu vo všetkých škálach rozsahu.) Podporovať záujem žiaka o účinkovanie na rôznych podujatiach sólovo ako aj v komornej hre, alebo orchestrálnej hre.

Obsah

Naďalej zdokonaľovať tón, podľa individuálnych potrieb žiaka, v celom zvládnutom rozsahu - dlhé tóny so zameraním na rôzne dynamické postupy (p f p , f p f) a primeranú intonačnú korekciu. V rámci stupníc venovať pozornosť hry oktáv – zvuková vyrovnanosť , hrať stupnice v rôznych artikuláciach dolaďovanie. V rámci schopností žiaka skúšať malé improvizácie, i hru spamäti. Interpretačnú techniku posunúť do rýchlejších temp. Hra stupníc: durové a molové stupnice (harmonické aj melodické), T5, D7, zm7, veľké rozklady a obraty, tenuto, staccato – jednoduché i dvojité, legato.

Etudy

Kopáčik- Etudy pre trubku

Kopáčik- Motivačné etudy

Krčma, Veigl - Etudy pre trubku

Arban Etudy

Prednesové skladby

ŠČELOKOV: Detský koncert

MAJOR ED. CHENETE : Morning Glory

DAVID L. WALTERS : Fantázia pre trubku

Záverečná skúška

Všetky durové a molové stupnice harmonické aj melodické v rozsahu dvoch oktáv, C dur a c mol cez 3 oktávy, T5, D7, zm7 – veľké rozklady a obraty po 4, tenuto, legato, staccato, 3 etudy rôznej problematiky, 2 prednesové skladby so sprievodom akordického nástroja rôznych štýlových období a rôzneho charakteru.

Učebné osnovy

HRA NA KLARINETE

HUDOBNÝ ODBOR

Charakteristika študijného zamerania

Študijné zameranie **Hra na klarinete** poskytuje žiakom systematické hudobné vzdelávanie zamerané na rozvoj technických, interpretačných, hudobno-výrazových a tvorivých schopností pri hre na drevenom dychovom nástroji. Prostredníctvom individuálneho vyučovania si žiak postupne osvojuje správne návyky pri dýchaní, tvorbe tónu, nátisku, artikulácii, prstoklade a hudobnej interpretácii.

Výučba vedie k rozvoju rytmického cítenia, hudobného sluchu, intonačnej istoty, hudobnej pamäti a schopnosti samostatného štúdia. Dôležitou súčasťou vzdelávania je hra z listu, komorná hra a súborová hra, ktoré pripravujú žiaka na spoločné muzicírovanie a praktické uplatnenie získaných interpretačných zručností.

Počas štúdia si žiak vytvára pozitívny vzťah k hudbe, rozvíja estetické cítenie, kultivovaný umelecký prejav a schopnosť tvorivo interpretovať skladby rôznych štýlových období primerane svojmu veku a stupňu štúdia. Absolvent študijného zamerania je pripravený na ďalšie umelecké vzdelávanie alebo aktívne muzicírovanie v komorných, súborových či orchestrálnych zoskupeniach.

Metódy a formy práce

Vyučovanie hry na klarinete je založené na individuálnom prístupe k žiakovi s prihliadnutím na jeho vek, fyzické dispozície, hudobné schopnosti a tempo napredovania.

Vo vyučovacom procese sa využívajú najmä:

- individuálne vyučovanie,
- názorná ukážka pedagóga,
- dychové a nátiskové cvičenia,
- tónové a intonačné cvičenia,
- technické cvičenia,
- stupnicový materiál,
- etudy,
- hra podľa sluchu,
- hra podľa notového zápisu,
- hra spamäti,
- hra z listu,

- komorná hra,
- súborová hra,
- verejné vystúpenia,
- interné koncerty,
- účasť na interpretačných seminároch a súťažiach.

Pedagóg vedie žiaka k systematickej domácej príprave, samostatnosti pri riešení interpretačných problémov, rozvíja jeho hudobné myslenie, estetické cítenie a schopnosť objektívne hodnotiť vlastný umelecký výkon.

PRÍPRAVNÉ ŠTÚDIUM

1. ročník prípravného štúdia

Predmet

Príprava na hru na hudobnom nástroji

Ciele

Oboznámiť žiaka s klarinetom ako hudobným nástrojom, vytvárať správne základné hráčske návyky, rozvíjať prirodzené hudobné schopnosti, správne dýchanie, elementárny nátisk, rytmické cítenie a orientáciu v základnom notovom zápise. Viesť žiaka k pozitívnemu vzťahu k hudbe a pravidelnej práci počas domácej prípravy.

Obsahové štandardy	**Výkonové štandardy**
Stavba a časti klarinetu.	Žiak pozná jednotlivé časti klarinetu a vie ich správne pomenovať.
Správne držanie tela a nástroja.	Dodržiava správny postoj a držanie nástroja počas celej hry.
Základy dychovej techniky.	Správne využíva nádych a výdych pri tvorbe tónu.
Základy nátisku.	Vytvorí primeraný nátisk zodpovedajúci veku a fyzickým možnostiam.
Tvorba prvého tónu.	Vytvorí čistý tón v základnom registri nástroja.
Základné rytmické hodnoty.	Rozlišuje a reprodukuje jednoduché rytmické modely.
Orientácia v notovej osnove.	Pozná základné noty v preberanom rozsahu.
Jednoduché hudobné hry.	Zapája sa do rytmických a hudobných aktivít.
Základné hudobno-výrazové prostriedky.	Rozlišuje základné tempové a dynamické kontrasty.

Odporúčaný notový materiál

- dychové cvičenia,
- jednoduché rytmické cvičenia,
- elementárne melodické cvičenia,
- detské piesne podľa sluchu,
- elementárne cvičenia pre zobcovú flautu alebo klarinet podľa metodiky učiteľa.

Požiadavky na postupovú skúšku

Žiak preukáže:

- správne držanie nástroja,
- zvládnutie základných dychových návykov,
- vytvorenie prvého tónu primeranej kvality,
- reprodukciu jednoduchých rytmických útvarov,
- interpretáciu jednej krátkej skladby primeranej náročnosti.

2. ročník prípravného štúdia

Predmet

Príprava na hru na hudobnom nástroji

Ciele

Rozvíjať technické návyky potrebné na začatie systematickej hry na klarinete, upevňovať správne dýchanie, nátisk, rytmické cítenie a orientáciu v notovom zápise. Viesť žiaka k plynulej tvorbe tónu, rozvíjať hudobnú pamäť, intonačné cítenie a pripraviť ho na vstup do prvej časti prvého stupňa základného štúdia.

Obsahové štandardy	**Výkonové štandardy**
Zdokonaľovanie dychovej techniky.	Žiak vedome využíva správny nádych a výdych pri interpretácii jednoduchých skladieb.
Stabilizácia nátisku.	Udržiava správny nátisk počas celej interpretácie.
Rozširovanie základného tónového rozsahu.	Ovláda preberané tóny základného registra s primeranou intonáciou.
Základy prstokladovej techniky.	Používa správny prstoklad pri hre cvičení a jednoduchých skladieb.
Jednoduché rytmické útvary.	Reprodukuje rytmické modely v primeranom tempe a metrickom cítení.
Jednoduché skladby podľa notového zápisu.	Interpretuje krátke skladby primeranej náročnosti podľa nôt.

Obsahové štandardy	Výkonové štandardy
Základné dynamické označenia.	Rozlišuje a uplatňuje základné dynamické kontrasty v interpretácii.
Tempo a hudobný výraz.	Dodržiava primerané tempo a vystihuje charakter jednoduchej skladby.
Základy spoločného muzicírovania.	Spolupracuje pri jednoduchých duetách alebo hre s učiteľom.

Odporúčaný notový materiál

- jednoduché etudy,
- ľudové piesne,
- krátke prednesové skladby,
- rytmické cvičenia,
- jednoduché duety,
- elementárne dychové a intonačné cvičenia.

Záverečná skúška prípravného štúdia

Žiak predvedie:

- jednu durovú stupnicu podľa rozsahu prebraného učiva,
- jednu jednoduchú etudu,
- dve krátke prednesové skladby rozdielneho charakteru,
- primeranú ukážku hry podľa notového zápisu.

Úspešným absolvovaním záverečnej skúšky preukáže pripravenosť na štúdium v **1. ročníku prvej časti prvého stupňa základného štúdia**.

PRVÁ ČASŤ PRVÉHO STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA (ISCED 1B)

1. ročník prvej časti prvého stupňa

Predmet

Hra na nástroji, hra z listu

Ciele

Nadviazať na vedomosti a zručnosti získané v prípravnom štúdiu, rozvíjať správne hráčske návyky, kultúru tónu, intonačnú istotu a technické základy hry na klarinete. Viesť žiaka k pravidelnej domácej príprave, osvojovaniu základných spôsobov artikulácie a k prvým samostatným interpretačným prejavom.

Obsahové štandardy	Výkonové štandardy
Správny postoj, držanie nástroja a hrací aparát.	Žiak počas celej interpretácie dodržiava správne držanie tela a nástroja.
Dychová technika a nátisk.	Využíva správny spôsob dýchania a vytvára vyrovnaný tón.
Tónový rozsah primeraný učivu.	Ovláda preberané tóny s primeranou intonáciou.
Základné prstoklady.	Používa správny prstoklad pri hre stupníc aj skladieb.
Legato a detaché.	Rozlišuje a používa základné spôsoby artikulácie.
Durové stupnice podľa prebraného učiva.	Zahrá preberané stupnice a kvintakordy spamäti.
Jednoduché etudy.	Interpretuje technické cvičenia plynulo a rytmicky správne.
Prednesové skladby.	Hudobne vyjadrí charakter jednoduchej skladby.
Základy hry z listu.	Prečíta jednoduchý notový zápis primeranej náročnosti.

Odporúčaný notový materiál

- Rudolf Mauz – *Die fröhliche Klarinette* (1. diel),
- Hyacinthe Klosé – elementárne cvičenia,
- ľudové piesne v úprave pre klarinet,
- jednoduché duety,
- elementárne etudy podľa výberu pedagóga.

Požiadavky na postupovú skúšku

Žiak predvedie:

- jednu durovú stupnicu s kvintakordom,
- jednu technickú etudu,
- dve prednesové skladby rozdielneho charakteru,
- jednoduchú ukážku hry z listu.

2. ročník prvej časti prvého stupňa základného štúdia

Predmet

Hra na nástroji a hra z listu

Ciele

Zdokonaľovať techniku hry na klarinete, rozširovať tónový rozsah, upevňovať správne intonačné návyky a rozvíjať hudobný prejav prostredníctvom technických cvičení, etúd a prednesových skladieb. Viesť žiaka k samostatnejšej práci pri príprave skladieb, rozvíjať kultúru tónu a schopnosť vedome využívať základné výrazové prostriedky.

Obsahové štandardy	Výkonové štandardy
Zdokonalenie dychovej techniky.	Žiak plynulo hospodári s dychom pri interpretácii dlhších hudobných fráz.
Kultivácia tónu.	Udržiava vyrovnanú kvalitu tónu v celom preberanom rozsahu.
Rozšírenie tónového rozsahu.	Intonačne spoľahlivo zvláda preberané tóny.
Legato, detaché, jednoduché staccato.	Vedome používa základné druhy artikulácie podľa charakteru skladby.
Durové a molové stupnice podľa prebraného učiva.	Interpretuje stupnice, kvintakordy a obraty primerane veku a úrovni štúdia.
Jednoduché chromatické postupy.	Orientuje sa v chromatickom pohybe a využíva ho pri hre.
Etudy rozvíjajúce prstovú techniku.	Interpretuje etudy rytmicky presne a technicky spoľahlivo.
Prednesové skladby rôzneho charakteru.	Uplatňuje základné dynamické a výrazové prostriedky primerane charakteru skladby.
Hra z listu.	Samostatne prečíta jednoduchú skladbu primeranej náročnosti.

Odporúčaný notový materiál

- Rudolf Mauz – *Die fröhliche Klarinette* (2. diel)
- Hyacinthe Klosé – elementárne etudy
- N. Baklanova – skladby pre klarinet
- ľudové piesne v úprave pre klarinet
- jednoduché koncertné skladby primeranej náročnosti

Postupová skúška

Žiak predvedie:

- jednu durovú a jednu molovú stupnicu podľa prebraného učiva,
- jednu technickú etudu,
- dve prednesové skladby rozdielneho charakteru,
- primeranú ukážku hry z listu.

Úspešným absolvovaním postupovej skúšky preukáže pripravenosť pokračovať v **1. ročníku druhej časti prvého stupňa základného štúdia**.

DRUHÁ ČASŤ PRVÉHO STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

1. ročník druhej časti prvého stupňa

Predmet: Hra na nástroji a hra z listu

Ciele

Nadviazať na vedomosti a zručnosti získané v prvej časti prvého stupňa, ďalej rozvíjať techniku hry na klarinete, kultúru tónu, intonačnú istotu a hudobný prejav. Viesť žiaka k samostatnej príprave technických cvičení a skladieb, rozvíjať schopnosť vedome pracovať s dynamikou, artikuláciou a frázovaním.

Obsahové štandardy	**Výkonové štandardy**
Kultivácia tónu vo všetkých preberaných registroch.	Žiak vytvára vyrovnaný tón s primeranou intonáciou vo všetkých preberaných polohách nástroja.
Rozšírenie tónového rozsahu približne po c^3.	Samostatne ovláda preberaný tónový rozsah primerane svojim schopnostiam.
Zdokonaľovanie dychovej techniky a hospodárenia s dychom.	Správne rozvrhne dych vo frázach primeranej dĺžky.
Artikulácia – legato, detaché, staccato.	Vedome používa jednotlivé druhy artikulácie podľa charakteru interpretovanej skladby.
Durové a molové stupnice do 3 krížikov a 3 béčok.	Interpretuje stupnice, kvintakordy a dominantné septakordy podľa prebraného učiva.
Chromatika a jednoduché intervalové cvičenia.	Plynulo zahrá chromatické postupy a väčšie intervalové skoky.
Etudy rozvíjajúce techniku prstov a artikuláciu.	Interpretuje etudy rytmicky presne a technicky spoľahlivo.
Prednesové skladby rôznych štýlov.	Rozlišuje charakter jednotlivých skladieb a uplatňuje primeraný hudobný výraz.
Hra z listu.	Samostatne prečíta jednoduchý hudobný text primeranej náročnosti.

Odporúčaný notový materiál

- Hyacinthe Klosé – *Etudy*
- Cyrille Rose – *32 etúd* (výber)
- Rudolf Mauz – pokračovanie školy hry
- jednoduché sonatíny
- koncertné skladby primeranej náročnosti

Postupová skúška

Žiak predvedie:

- jednu durovú a jednu molovú stupnicu s príslušnými akordmi,
- jednu technickú etudu,
- dve prednesové skladby rozdielneho charakteru,
- primeranú ukážku hry z listu.

Úspešným absolvovaním postupovej skúšky preukáže pripravenosť pokračovať v **2. ročníku druhej časti prvého stupňa základného štúdia**.

2. ročník druhej časti prvého stupňa

Predmet: Hra na nástroji a hra z listu

Ciele

Stabilizovať technické zručnosti získané počas predchádzajúceho štúdia, rozvíjať kultúru tónu, hudobnú predstavivosť a interpretačnú samostatnosť. Zdokonaľovať intonačnú istotu, artikuláciu, prácu s dynamikou a frázovaním. Pripraviť žiaka na interpretáciu technicky a výrazovo náročnejších skladieb a na ďalšie štúdium v druhej časti prvého stupňa.

Obsahové štandardy	Výkonové štandardy
Stabilizácia dychovej techniky a nátisku.	Žiak vedome využíva správne dýchanie a stabilný nátisk pri interpretácii technicky náročnejších skladieb.
Rozšírenie tónového rozsahu podľa individuálnych možností.	Ovláda celý preberaný tónový rozsah s primeranou intonačnou istotou.
Durové a molové stupnice do 4 krížikov a 4 béčok.	Interpretuje stupnice, akordy a ich obraty plynulo a technicky spoľahlivo.
Dynamika, agogika a frázovanie.	Samostatne pracuje s hudobným výrazom, dynamikou a frázovaním.
Náročnejšie etudy a technické cvičenia.	Predvedie technicky vyrovnanú interpretáciu etudy primeranej náročnosti.
Prednesové skladby klasického a romantického obdobia.	Interpretuje skladby štýlovo primerane ich charakteru a hudobnému obdobiu.
Hra z listu.	Samostatne prečíta primerane náročný notový text s rytmickou a intonačnou presnosťou.
Základy komornej hry.	Spolupracuje s korepetítorom alebo ďalším interpretom pri spoločnej hre.

Odporúčaný notový materiál

- Cyrille Rose – *Etudy*
- Hyacinthe Klosé – *Etudy*
- J. X. Lefèvre – *Sonatíny*
- jednoduché koncertné skladby
- skladby slovenských autorov pre klarinet

Postupová skúška

Žiak predvedie:

- jednu durovú a jednu molovú stupnicu s príslušnými akordmi,
- jednu technickú etudu,
- dve prednesové skladby rozdielnych štýlov,
- primeranú ukážku hry z listu.

Úspešným absolvovaním postupovej skúšky preukáže pripravenosť pokračovať v **3. ročníku druhej časti prvého stupňa základného štúdia**.

3. ročník druhej časti prvého stupňa

Predmet: Hra na nástroji a hra z listu

Ciele

Rozvíjať technickú vyspelosť hry na klarinete, zdokonaľovať kultúru tónu, intonáciu a artikuláciu vo všetkých registroch nástroja. Viesť žiaka k samostatnej príprave repertoáru, rozvíjať interpretačnú samostatnosť a vedomé využívanie hudobno-výrazových prostriedkov pri interpretácii skladieb rôznych štýlových období.

Obsahové štandardy	**Výkonové štandardy**
Kultivácia tónu vo všetkých registroch nástroja.	Žiak vytvára vyrovnaný tón s kontrolovanou intonáciou v celom preberanom rozsahu.
Zdokonaľovanie dychovej techniky a opory dychu.	Samostatne hospodári s dychom pri interpretácii dlhších hudobných fráz.
Zdokonaľovanie nátisku.	Prispôsobuje nátisk požiadavkám jednotlivých registrov nástroja.
Durové a molové stupnice do 5 krížikov a 5 béčok.	Ovláda všetky preberané stupnice, kvintakordy a dominantné septakordy.
Chromatická stupnica.	Interpretuje chromatickú stupnicu plynulo, technicky čisto a intonačne spoľahlivo.
Náročnejšie technické etudy.	Samostatne rieši technické problémy primerané úrovni štúdia.
Prednesové skladby rôznych štýlových období.	Interpretuje skladby s rešpektovaním štýlu, hudobnej formy, dynamiky a frázovania.

Obsahové štandardy	Výkonové štandardy
Hra z listu.	Pohotovo prečíta primerane náročný hudobný text.
Komorná hra.	Spolupracuje s korepetítorom alebo ďalšími interpretmi pri spoločnej interpretácii.

Odporúčaný notový materiál

- Hyacinthe Klosé – *Etudy*
- Cyrille Rose – *Etudy*
- Victor Gambaro – *20 etúd*
- J. X. Lefèvre – *Sonáty*
- koncertné skladby primeranej náročnosti

Postupová skúška

Žiak predvedie:

- jednu durovú a jednu molovú stupnicu s príslušnými akordmi,
- chromatickú stupnicu,
- jednu technickú etudu,
- dve prednesové skladby rozdielneho charakteru,
- primeranú ukážku hry z listu.

Úspešným absolvovaním postupovej skúšky preukáže pripravenosť pokračovať v **4. ročníku druhej časti prvého stupňa základného štúdia**.

4. ročník druhej časti prvého stupňa

Predmet: Hra na nástroji a hra z listu

Ciele

Zavŕšiť štúdium prvého stupňa komplexným rozvojom technických, interpretačných a umeleckých kompetencií. Upevňovať samostatnosť pri príprave repertoáru, kultivovaný tón, štýlovú interpretáciu a schopnosť verejnej prezentácie. Pripraviť žiaka na úspešné absolvovanie absolventskej skúšky I. stupňa a podľa individuálnych predpokladov na pokračovanie v štúdiu na II. stupni základného štúdia.

Obsahové štandardy	Výkonové štandardy
Rozvoj tónovej kultúry vo všetkých dynamických stupňoch.	Žiak vedome pracuje s dynamikou, farbou tónu a intonáciou pri interpretácii skladieb.
Ovládanie vyššieho tónového rozsahu nástroja.	Bezpečne ovláda preberaný tónový rozsah vrátane vyšších registrov.

Obsahové štandardy	Výkonové štandardy
Durové a molové stupnice do 6 krížikov a 6 béčok.	Interpretuje stupnice, akordy a chromatickú stupnicu technicky spoľahlivo a plynulo.
Náročnejšie rytmické útvary a artikulácia.	Správne interpretuje zložitejšie rytmické modely a vedome kombinuje jednotlivé druhy artikulácie.
Etudy rozvíjajúce techniku prstov a jazyka.	Predvedie technicky vyrovnanú interpretáciu etudy primeranej úrovni štúdia.
Prednesové skladby klasického, romantického a súčasného repertoáru.	Interpretuje skladby samostatne, štýlovo primerane a s kultivovaným hudobným prejavom.
Hra z listu.	Samostatne interpretuje primerane náročný hudobný text bez dlhšej prípravy.
Komorná hra.	Aktívne spolupracuje pri komornej hre, rešpektuje ostatných interpretov a prispôsobuje svoj prejav spoločnej interpretácii.
Samostatná príprava repertoáru.	Dokáže pripraviť skladbu s minimálnou metodickou pomocou pedagóga.

Odporúčaný notový materiál

- Cyrille Rose – *32 etúd*
- Victor Gambaro – *Etudy*
- J. X. Lefèvre – *Sonáty*
- Carl Stamitz – *Koncert pre klarinet* (výber častí)
- koncertné skladby slovenských a zahraničných autorov primeranej náročnosti

Absolventská skúška I. stupňa

Žiak absolvuje verejnú alebo internú absolventskú skúšku, ktorou preukáže splnenie požiadaviek prvého stupňa základného štúdia.

Požiadavky na absolventskú skúšku

Žiak predvedie:

- jednu durovú a jednu molovú stupnicu s príslušnými akordmi,
- chromatickú stupnicu,
- jednu technickú etudu,
- **tri prednesové skladby rozdielneho charakteru a štýlového obdobia**, pričom aspoň jedna skladba je interpretovaná spamäti, ak to jej charakter umožňuje,
- primeranú ukážku hry z listu,
- podľa možností školy komornú alebo súborovú skladbu.

Úspešným absolvovaním absolventskej skúšky preukáže žiak splnenie požiadaviek prvého stupňa základného štúdia a pripravenosť pokračovať v **1. ročníku druhého stupňa základného štúdia**.

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

1. ročník druhého stupňa

Predmet: Hra na nástroji, hra z listu, komorná hra a súborová hra

Ciele

Rozvíjať individuálny interpretačný prejav žiaka, zdokonaľovať techniku hry vo všetkých registroch nástroja a viesť ho k samostatnému štúdiu hudobného materiálu. Upevňovať kultúru tónu, štýlovú interpretáciu, hudobné myslenie a aktívnu účasť v komornej a súborovej hre.

Obsahové štandardy	**Výkonové štandardy**
Rozvoj tónovej kultúry vo všetkých registroch klarinetu.	Žiak vytvára kultivovaný tón s vyrovnanou intonáciou v celom rozsahu nástroja.
Zdokonaľovanie dychovej techniky a práce s nátiskom.	Vedome využíva dych a nátisk pri interpretácii technicky a výrazovo náročnejších skladieb.
Pokročilé technické cvičenia, stupnice, akordy a chromatická stupnica.	Interpretuje technický materiál plynulo, rytmicky presne a vo vhodnom tempe.
Etudy vyššej náročnosti.	Samostatne rieši technické a interpretačné problémy etúd.
Skladby rôznych štýlových období.	Rozlišuje štýlové znaky interpretovaných diel a primerane ich uplatňuje.
Hra z listu.	Samostatne prečíta primerane náročný hudobný text.
Komorná a súborová hra.	Aktívne spolupracuje v komornom alebo súborovom zoskupení a rešpektuje ostatných interpretov.

Odporúčaný notový materiál

- Cyrille Rose – *Etudy*
- Hyacinthe Klosé – *Etudy*
- J. Jeanjean – *Etudy*
- Carl Baermann – *Cvičenia*
- sonáty a koncertné skladby primeranej náročnosti

Postupová skúška

Žiak predvedie:

- dve stupnice podľa výberu pedagóga,
- chromatickú stupnicu,
- jednu technickú etudu,

- dve prednesové skladby rozdielnych štýlov,
- ukážku hry z listu alebo komornej hry.

Úspešným absolvovaním postupovej skúšky preukáže pripravenosť pokračovať v **2. ročníku druhého stupňa základného štúdia**.

2. ročník druhého stupňa

Predmet: Hra na nástroji, hra z listu, komorná hra a súborová hra

Ciele

Rozvíjať technickú pohotovosť, interpretačnú samostatnosť a hudobné myslenie. Zdokonaľovať schopnosť štýlovej interpretácie, samostatnej prípravy koncertného repertoáru a aktívnej spolupráce v komornej a súborovej hre.

Obsahové štandardy	**Výkonové štandardy**
Pokročilá dychová technika a hospodárenie s dychom.	Žiak efektívne pracuje s dychom pri technicky a výrazovo náročných skladbách.
Zdokonalenie techniky prstov a artikulácie.	Interpretuje technicky náročnejšie pasáže s istotou a presnosťou.
Náročnejšie etudy a koncertné skladby.	Samostatne pripraví technicky aj výrazovo náročnejšie skladby.
Hra z listu.	Pohotovo interpretuje nový hudobný text.
Komorná a súborová hra.	Uplatňuje zásady spoločnej interpretácie v komornom alebo súborovom zoskupení.
Hudobný štýl a forma.	Primerane analyzuje interpretované skladby a rešpektuje ich štýlové znaky.

Odporúčaný notový materiál

- J. Jeanjean – *Etudy*
- Cyrille Rose – *Etudy*
- Hyacinthe Klosé – *Etudy*
- koncertné sonáty
- koncerty pre klarinet a klavír

Postupová skúška

Žiak predvedie:

- dve stupnice s príslušnými akordmi,
- chromatickú stupnicu,
- jednu technickú etudu,
- dve prednesové skladby vyššej náročnosti,
- komornú skladbu alebo ukážku hry z listu.

Úspešným absolvovaním postupovej skúšky preukáže pripravenosť pokračovať v **3. ročníku druhého stupňa základného štúdia**.

3. ročník druhého stupňa

Predmet: Hra na nástroji a hra z listu

Ciele

Zdokonaľovať interpretačnú samostatnosť, technickú istotu a umelecký prejav žiaka. Rozvíjať schopnosť samostatne analyzovať hudobné dielo, vytvárať vlastnú interpretačnú koncepciu a uplatňovať získané vedomosti pri sólovej, komornej a súborovej hre. Viesť žiaka k štýlovo presvedčivej interpretácii repertoáru rôznych hudobných období.

Obsahové štandardy	**Výkonové štandardy**
Zdokonaľovanie techniky hry vo všetkých registroch klarinetu.	Žiak ovláda technické prvky hry s istotou, plynulosťou a primeranou tónovou kultúrou.
Rozvoj tónovej kultúry, intonácie a artikulácie.	Vedome pracuje s kvalitou tónu, intonáciou, artikuláciou a frázovaním podľa štýlu skladby.
Náročné technické cvičenia, stupnice, akordy a chromatická stupnica.	Interpretuje technický materiál presne, plynulo a vo vhodnom tempe.
Etudy vyššej technickej a interpretačnej náročnosti.	Samostatne rieši technické a interpretačné problémy etúd.
Sólové skladby rôznych štýlových období.	Interpretuje skladby s rešpektovaním štýlových znakov, formy a hudobného výrazu.
Hra z listu.	Pohotovo interpretuje primerane náročný hudobný text.
Komorná a súborová hra.	Aktívne spolupracuje pri spoločnej interpretácii a rešpektuje princípy komornej hry.
Samostatná príprava interpretačného repertoáru.	Dokáže samostatne pripraviť skladbu po technickej aj výrazovej stránke a obhájiť svoje interpretačné riešenie.

Odporúčaný notový materiál

- Cyrille Rose – *32 Etudes*
- Hyacinthe Klosé – *Études*
- J. Jeanjean – *Vade Mecum du Clarinettiste*
- Carl Baermann – *Complete Method*
- Carl Stamitz – *Koncert B dur* (výber)
- koncertné skladby slovenských a svetových autorov primeranej náročnosti

Postupová skúška

Žiak predvedie:

- dve durové alebo molové stupnice s príslušnými akordmi podľa výberu pedagóga,
- chromatickú stupnicu,
- jednu technickú etudu,
- dve prednesové skladby rozdielnych štýlových období,
- ukážku hry z listu alebo komornej hry.

Úspešným absolvovaním postupovej skúšky preukáže pripravenosť pokračovať v **4. ročníku druhého stupňa základného štúdia**.

4. ročník druhého stupňa

Predmet: Hra na nástroji a hra z listu

Ciele

Zavŕšiť štúdium druhého stupňa komplexným rozvojom interpretačných, technických a umeleckých kompetencií. Viesť žiaka k samostatnej umeleckej interpretácii, štýlovo presvedčivému hudobnému prejavu, schopnosti kriticky hodnotiť vlastný výkon a pripraviť ho na absolventskú skúšku alebo ďalšie odborné štúdium.

Odporúčaný notový materiál

- Cyrille Rose – *32 Etudes*
- Hyacinthe Klosé – *Études*
- J. Jeanjean – *Études modernes*
- Carl Baermann – *Complete Method*
- W. A. Mozart – *Koncert A dur KV 622* (študijné časti)
- Carl Maria von Weber – *Concertino op. 26* (výber)
- koncertné skladby slovenských a zahraničných autorov primeranej náročnosti

Absolventská skúška II. stupňa

Žiak absolvuje verejnú alebo internú absolventskú skúšku, ktorou preukáže splnenie požiadaviek druhého stupňa základného štúdia.

Požiadavky na absolventskú skúšku

Žiak predvedie:

- dve durové alebo molové stupnice s príslušnými akordmi podľa výberu pedagóga,
- chromatickú stupnicu,
- jednu technickú etudu vyššej náročnosti,
- **tri prednesové skladby rozdielnych štýlových období**, z ktorých aspoň jedna je rozsiahlejšou koncertnou skladbou,
- ukážku hry z listu,
- podľa možností školy komornú alebo súborovú skladbu.

Úspešným absolvovaním absolventskej skúšky preukáže splnenie požiadaviek II. stupňa základného štúdia a pripravenosť na ďalšie umelecké vzdelávanie alebo aktívne uplatnenie v amatérskej či poloprofesionálnej hudobnej praxi.

Odporúčané etudy a repertoár

Etudy

- Hyacinthe Klosé – *Études*
- Cyrille Rose – *32 Études*
- J. Jeanjean – *Études modernes*
- Victor Gambaro – *20 Études*
- Carl Baermann – technické cvičenia
- Friedrich Demnitz – *Elementarschule für Klarinette*

Koncertný repertoár

- Carl Stamitz – *Koncert B dur*
- W. A. Mozart – *Koncert A dur KV 622*
- Carl Maria von Weber – *Concertino op. 26*
- Felix Mendelssohn Bartholdy – *Concert Piece No. 1* (výber)
- Robert Schumann – *Fantasiestücke op. 73*
- Camille Saint-Saëns – *Sonáta pre klarinet op. 167*
- Béla Kovács – *Hommages* (výber)
- skladby slovenských autorov primeranej náročnosti
- súčasná pedagogická literatúra pre klarinet podľa odporúčania pedagóga

Učebné osnovy

HLASOVÁ VÝCHOVA-SPEV

HUDOBNÝ ODBOR

Charakteristka predmetu

Hlasovú výchovu môžeme charakterizovať ako cieľavedomý vzdelávací a formatívny proces, smerujúci k zdokonaľovaniu hlasových prejavov (reči a spevu) – k hlasovej kultúre. Uplatňovaním syntézy hlasu, reči a intenzívneho emocionálneho zážitku dochádza počas výučby spevu postupne k vedomej kultivácii speváckeho prejavu žiaka, ale aj k celkovej kultivácii jeho osobnosti.

Predmet spev je zameraný na získanie základnej hlasovej techniky a osvojovanie si zásad správneho používania hlasového aparátu. Využívaním správnych metodických a pedagogických postupov má žiak dosiahnuť také schopnosti, ktoré mu umožnia realizovať jeho hudobnú predstavivosť pri speváckom prejave. V priebehu štúdia je potrebné u žiaka vytvoriť taký vzťah k spevu, aby mu ostal ako trvalý vyjadrovací prostriedok jeho hudobných predstáv.

Štúdium spevu predstavuje postupný proces osvojovania si elementárnych speváckych zručností - od základných prvkov hlasovej hygieny, správneho držania tela, uvedomelej práce s dychom, korektnej artikulácie, cez rozvíjanie intonačného a rytmického cítenia, až po vedomé využívanie nadobudnutých speváckych návykov a výrazových prostriedkov v piesňach a vlastnú tvorivú prácu žiaka.

Dôležitým aspektom hlasovej výchovy je budovať v žiakovi túžbu po poznávaní krás hudobného sveta, vzbudiť v ňom záujem o hľadanie vlastných spôsobov hudobného sebavyjadrenia a pomôcť mu získať systematické pracovné návyky.

Žiak má po absolvovaní štúdia predmetu spev vyrovnane ovládať hlas vo všetkých polohách svojho hlasového rozsahu s rozvinutým zmyslom pre kultivovaný hlas, prejav, krásu hudobnej frázy či kantilény. Získané vedomosti majú tvoriť základ pre úspešné štúdium na II. stupni ZUŠ, Konzervatóriách a pedagogických školách, ako aj pre samostatnú umeleckú činnosť alebo spoluúčasť na kultúrnom živote.

Cieľ predmetu

Cieľom predmetu je vzbudiť záujem žiaka o spev ako prostriedok hudobného vyjadrovania, viesť ho k tomu, aby chápal hudobný a slovný obsah spievaných piesní. Učiteľ dokáže súčasne rozvíjať intonačné a rytmické cítenie na úrovni, ktorá zodpovedá veku a vyspelosti žiaka, ako aj predpokladu pre vytvorenie správnych speváckych návykov (dych, rezonancia, artikulácia). Ďalej rozvíja primeranú technickú vyspelosť a kultivovanosť hudobného prejavu. Postupne učí žiaka rozlišovať hlavné zásady pri interpretácii piesní rozmanitých žánrov a štýlov v sólovom a komornom speve.

Prehlbovaním a obohacovaním technických a výrazových schopností postupne rozširujeme možnosti spontánneho hudobného prejavu žiaka. Zdokonaľujeme spievanie kantilény a postupne rozširujeme hlasový rozsah, venujeme pozornosť zdokonaľovaniu intonačného, rytmického a tempového cítenia žiaka. Sústavne rozvíjame žiakovu pamäť, pripravujeme ho na spievanie elementárneho dvojhlasu a rozvíjame spev s inštrumentálnym sprievodom. Rozširujeme hudobný obzor žiaka poznávaním piesní rozličného obsahu a nálad.

Učiteľ vedie žiaka k speváckym návykom, ktoré mu umožnia naštudovať s vkusom a primeraným výrazom piesne s inštrumentálnym sprievodom so zameraním na ľubovoľný štýl, jednoduchšie komorné skladby i zborové party. Repertoár zostavuje tak, aby žiak poznal sólové, komorné a zborové skladby autorov rozličných štýlových období a smerov. Hlavný výber žánrového zamerania ponechávame na žiaka, jeho cítenie a inklinovanie. Tým podporujeme jeho sebavyjadrenie. Žiaka vo vyučovacom procese neustále inšpirujeme- výberom piesní, poukazovaním na rôzne interpretácie, demonštrovaním technických úskalí v hlasovej rozcvičke alebo konkrétne v danej piesni. Motivujeme ho prípravou na interné a verejné koncerty, školské i mimoškolské spevácke súťaže. Informujeme ho o dianí v oblasti kultúry a umeleckého školstva, o aktuálnych predstaveniach na domácich i zahraničných muzikálových a operných scénach, o pripravovaných koncertoch hudobných telies rôznych žánrov. Orientujeme sa v požiadavkách na prijímacie skúšky na pedagogické a umelecké školy- Konzervatóriá, Vysoké školy múzických umení a sme schopní žiaka informovať a pripravovať. Motivujeme ho k návšteve Dní otvorených dverí na spomínaných školách.

ZÁKLADNÁ UMELECKÁ ŠKOLA NEMŠOVÁ

Prípravné štúdium ZUŠ / ISCED 0B / - Predprimárne umelecké vzdelávanie

Obsahový štandard

♫ správne a prirodzené držanie tela pri speve

♫ pokojný nádych a predlžovaný výdych prostredníctvom aktivačných cvičení, dodržanie troch fáz (nádych, zadržanie, výdych)

♫ osvojenie si mäkkého nasadenia tónu

♫ správne ovládanie artikulačného aparátu

♫ spájanie notového zápisu s predstavou výšky tvoreného tónu

♫ spôsobilosť zapamätať si a zopakovať elementárne hudobné motívy, cvičenia, frázy

♫ jednoduché ľudové a detské umelé piesne v strednej hlasovej polohe v rozsahu 5-6 tónov

Výkonový štandard

♫ žiak na úrovni hry zvláda dychové, spevácke a uvoľňovacie pohybové cvičenia

♫ ovláda základy správnej výslovnosti

♫ preukazuje schopnosť sledovania notového zápisu pri interpretácii

♫ disponuje systematickými pracovnými návykmi

♫ interpretuje spamäti so sprievodom klavíra minimálne 4 piesne

Repertoár: jednoduché detské piesne, jednoduché ľudové piesne

Verejné vystupovanie: podľa možností žiak v rámci polroka vystúpi 1x verejne

Požiadavky na overenie sp ôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

✓ 2 piesne odlišného charakteru primeranej náročnosti
✓ spôsobilosť postupu zhodnotí triedny učiteľ

1. - 4. ročník 1. časti I. stupňa základného štúdia
ZUŠ ISCED 1B- PRIMÁRNE UMELECKÉ VZDELÁVANIE

1. ročník 1. časť I. stupeň základného štúdia ZUŠ / ISCED 1B- Primárne umelecké vzdelávanie

Obsahový štandard

- správne a prirodzené držanie tela pri speve
- pokojné a hlboké dýchanie pri speve: tri fázy hlbokého bránicového dýchania (nádych - zadržanie - výdych)
- správna vokalizácia: uvoľnená brada s funkčným ovládaním úst
- správne nasadenie tónu v maske (elevácia)
- vyrovnanie všetkých vokálov na jednom tóne v strednej hlasovej polohe
- príprava kantilény
- hudobno-výrazové prostriedky: výška, dĺžka a sila tónu
- hlasové cvičenia
- cvičenie intonačnej, rytmickej a harmonickej predstavivosti
- cvičenie spievania spamäti

Výkonový štandard

- žiak má osvojený správny postoj pri spievaní
- na elementárnej úrovni zvláda základy dychovej techniky
- snaží sa o správnu, funkčnú a zrozumiteľnú artikuláciu
- dokáže mäkko a koncentrovane nasadiť tón
- uvedomele pracuje na vyrovnanom a znejúcom tóne
- aplikuje pri speve elementárne hudobno-výrazové prostriedky
- rozpoznáva pedagógom zámerne demonštrované chyby
- spája správne znejúce tóny s vlastným sluchovým vnemom a notovým zápisom
- snaží sa reagovať na zmeny v klavírnom sprievode
- rozumie hudobnému a slovnému obsahu spievaných piesní
- interpretuje spamäti minimálne 8 piesní v strednej hlasovej polohe v rozsahu 6-8 tónov

Repertoár: jednoduché detské umelé piesne, ľudové piesne, jednoduché populárne piesne podľa schopností a záujmu žiaka so sprievodom klavíra alebo s hudobným podkladom

Verejné vystupovanie: podľa možností žiak v rámci polroka vystúpi 1x verejne

2. ročník 1. časť I. stupeň základného štúdia ZUŠ / ISCED 1B- Primárne umelecké vzdelávanie

Obsahový štandard

♫ správne a prirodzené držanie tela pri speve

♫ zdokonaľovanie pokojného a hlbokého dýchania na bránici

♫ zásady správnej výslovnosti

♫ technické cvičenia zamerané na mäkké nasadzovanie tónu

♫ vyrovnávanie hlasu v celej hlasovej polohe, bez hlasového zlomu

♫ rozširovanie hlasového rozsahu

♫ technické cvičenia na osvojovanie si kantilény

♫ technické cvičenia na rozvíjanie intonačnej, rytmickej a harmonickej predstavivosti

♫ rozvíjanie čistej intonácie

♫ rozvíjanie pamäťových schopností žiaka

♫ práca na uvedomelom prednese na základe pochopenia hudobného a textového obsahu piesne

♫ pri populárnych piesňach začíname so žiakom spievať na mikrofón

Výkonový štandard

♫ žiak si zdokonaľuje základy dychovej techniky

♫ aplikuje funkčnú artikuláciu pri tvorbe všetkých vokálov v strednej hlasovej polohe

♫ zdokonaľuje si spevácke kompetencie na elementárnej úrovni

♫ pracuje na plynulom prednese kantilény

♫ rozvíjame uňho intonačnú, rytmickú a tempovú predstavivosť

♫ zdokonaľujeme spev s inštrumentálnym sprievodom

♫ žiak spoznáva piesne rozličného obsahu a nálad

♫ interpretuje spamäti najmenej 8 piesní v rozsahu 6-8 tónov

♫ spoznáva prácu s mikrofónom

Repertoár: jednoduché detské umelé piesne, ľudové piesne, jednoduché populárne piesne podľa schopností žiaka so sprievodom klavíra alebo s hudobným podkladom

Verejné vystupovanie: podľa možností žiak v rámci polroka vystúpi 1x verejne

3. ročník 1. časť I. stupeň základného štúdia ZUŠ / ISCED 1B- Primárne umelecké vzdelávanie

Obsahový štandard

♫ neustále dbanie na správne a prirodzené držanie tela pri speve

♫ upevňovanie a zdokonaľovanie vedomého ovládania rečových orgánov s dôrazom na uvoľňovanie brady

♫ sústavné zdokonaľovanie troch fáz správneho dýchania

♫ uvedomelý prednes na základe porozumenia hudobnej štruktúry a obsahu piesne

♫ vedomé rozvíjanie pamäťových schopností žiaka

♫ spájanie a zvukové vyrovnávanie vokálov v celej hlasovej polohe

♫ spájanie a zvukové vyrovnávanie tónov pri používaní hlavovej rezonancie

♫ rozširovanie hlasového rozsahu smerom nahor i nadol

♫ rozširovanie dynamiky a agogickej škály

♫ melodicky bohatšie hlasové cvičenia smerom nahor i nadol

♫ interpretácia skladieb rôzneho charakteru a žánru primeraných schopnostiam a veku žiaka

♫ rozvíjame vokálnu interpretáciu na mikrofón

Výkonový štandard

♫ žiak má zafixované správne spevácke návyky

♫ pri speve využíva dynamické kontrasty a agogiku

♫ spieva v celom svojom hlasovom rozsahu

♫ pri spievaní vedome vedie kantilénu

♫ prebraté technické a výrazové prvky spája s hudobnou predstavou a teoretickými poznatkami

♫ snaží sa ovládať svoj hlas v interpretácii na mikrofón

♫ samostatne študuje piesne spamäti

♫ má v repertoári 8 -10 piesní, ktoré interpretuje spamäti

Repertoár: detské piesne, umelé piesne, ľudové piesne, jednoduché vokalízy, jednoduché populárne piesne podľa schopností žiaka so sprievodom klavíra alebo s hudobným podkladom

Verejné vystupovanie: podľa možností žiak v rámci polroka vystúpi 1x verejne

4. ročník 1. časť I. stupeň základného štúdia ZUŠ / ISCED 1B- Primárne umelecké vzdelávanie

Obsahový štandard

♫ pripravujeme zmiešané reberno-bránicové dýchanie, uvedomelo budujeme dychovú oporu

♫ aplikujeme cvičenia na mäkké nasadenie tónu

♫ cvičenia plynulej kantilény na rôznorodých melódiách

♫ rozširovanie a vyrovnávanie hlasového rozsahu podľa individuálnych schopností žiakov hlasovými cvičeniami smerom nadol i nahor

♫ rozširovanie a obohacovanie dynamickej a agogickej škály

♫ technické cvičenia na správne použitie dychu na bránici pri spievaní staccata

♫ technické cvičenia na spájanie hlavovej a hrudnej rezonancie – voix mixt

♫ spájanie notového materiálu s hudobnou predstavou

♫ zdokonaľovanie uvedomelého prednesu na základe pochopenia hudobného a textového obsahu piesne

♫ piesne rôzneho charakteru a žánru

♫ zdokonaľovanie vokálnej interpretácie na mikrofón

Výkonový štandard

♫ žiak sa snaží tvoriť tón opretý na bránici (dychová opora)

♫ ovláda mäkké nasadenie tónu

♫ zvláda plynulý prednes kantilény

♫ prirodzene frázuje s použitím dynamických a agogických výrazových prostriedkov

♫ vedome tvorí staccato a legato

♫ pri spievaní sa snaží zvukovo vyrovnávať vokály v celom svojom hlasovom rozsahu

♫ orientuje sa v notovom zápise speváckych partov

♫ chápe textový obsah prednesených skladieb

♫ samostatne pracuje s notovým materiálom

♫ v populárnych piesňach chápe rozdiel v interpretácii na mikrofón

♫ interpretuje spamäti 8 - 10 piesní a minimálne 4 vokalízy (solmizačné cvičenia)

Repertoár: ľudové piesne, umelé piesne, vokalízy, jednoduché populárne a muzikálové piesne podľa schopností a záujmu žiaka, piesne so sprievodom klavíra alebo s hudobným podkladom

Verejné vystupovanie: podľa možností žiak v rámci polroka vystúpi 1x verejne

Profil absolventa primárneho umeleckého vzdelávania /ISCED 1B/ v predmete Spev

Absolvent primárneho umeleckého vzdelávania v predmete Spev:

✓ ovláda základné spevácke návyky a výrazové prostriedky a dokáže ich vedome využívať pri interpretácii piesní

✓ pri spievaní preukazuje schopnosť zvukovo vyrovnávať vokály v celom svojom hlasovom rozsahu

✓ chápe textový obsah prednesených skladieb

✓ samostatne pracuje s notovým materiálom

✓ orientuje sa v notovom zápise a zvláda samostatnú prípravu

Záverečná skúška absolventa primárneho umeleckého vzdelávania v predmete Spev:

✓ jedna vokalíza

✓ jedna ľudová pieseň alebo ľudová pieseň v úprave skladateľa

✓ jedna umelá pieseň v úprave skladateľa, populárna alebo muzikálová pieseň

Učebné zdroje

Učiteľ používa učebné zdroje podľa svojich pedagogických skúseností a individuálnych dispozícií žiakov a neustále vyhľadáva nové učebné možnosti a materiály.

ODPORÚČANÁ LITERATÚRA

Hudobno-pedagogické materiály

M. SMUTNÁ – VLKOVÁ: Metodika spevu I. – II.
P. SEDLÁK: Naučíme zpívat všechny deti
HÁLA – SOVÁK: Hlas, reč, sluch
J. SOUKUP: Hlas, zpěv, pěvecké umení
P. LOHMANN: Chyby hlasové techniky a jejich náprava
D. L. ASPEUND: O pěveckém umení
F. MARÍK, J. JONÁŠOVÁ: Abeceda hlasových cvičení
M. DOLEZIL: Intonace a elementární rytmus
I. HURNÍK – P. EBEN: Česká Orffova škola I. – III.
B. CHLÁDKOVÁ – J. SNIŽKOVÁ: Šlabikár začínajúceho speváčika (Metodická príručka)

Zbierky ľudových piesní

Zostavené sú podľa rozličných metodík od prostého zápisu jedno-dvoj i viachlasu po zápisy podľa interpretácie ľudových spevákov so zložitými ozdobami a rytmickými zvláštnosťami.

Slovenské spevy I. – VI.

O. DEMO: Z klenotnice slov. ľudových piesní
E. KREKOVICOVÁ: Slovenské koledy
Vl. STRMEN – zostavil: Vianočné koledy
Já, písnička I. (slov., mor., české piesne pre 1. – 4 roč. ZŠ)
Po stopách Zoltána Kodály (Kodály Zoltán nyomában)
L. PAVLOVICOVÁ – BAKOVÁ: Spievaj si vtáčatko

Umelecké spracovanie a aranžmán ľudových piesní

Pre jeden, dvoj alebo viachlas, obyčajne so sprievodom klávesového nástroja alebo inštrumentálnej skupiny, výnimočne orchestra.

A. MOYZES: Dvanásť ľudových piesní zo Šariša
I. DIBÁK: Ej, háje, háje
V. NOVÁK: 25 slovenských ľudových piesní
M. URBÁNEK – Slovenské spevy
D. STANKOVSKÝ: Slovenské ľudové piesne pre ZŠ
P. CÓN: Slov. ľudové piesne I. (Záp. Slovensko)
Slov. ľudové piesne II. (Stredné Slovensko)
Slov. ľudové piesne III. (Východné Slovensko)
L. DANIEL: Píšťalôčka moja
K. LAPŠANSKÁ: Do, re, mi, fa
Š. KANTOR: Piesne pre najmenších
H. RÉPASSYOVÁ – M. ŠIMKO: Spievajže si, spievaj
Spievanky pre materské školy

Piesňová tvorba skladateľov

A. MOYZES: Detské pesničky
L. BURLAS: Deti z nášho domu
D. KARDOŠ: Pomôžeme slávikovi
a) spev a klavír
b) spev, husle, akordeón a klavír (úprava Zd. Mikula)
A. ZEMANOVSKÝ: Žabky, Slimák a Vietor
T. FREŠO: Stupnica piesní
Detským srdciam
M. NOVÁK: Dobre je nám
J. MEIER: Mojim deťom
O. FERENCZY: Spievaná abeceda
A. TROKANOVÁ: Detský rok
J. LABORECKÝ: Detské radosti
J. KVALSKY: Zverinček
B. BROŽOVÁ: Album detských piesní
K. HÁBA: Nejmenším zpěváčkům
Deti zpívají
Zd. ŠESTÁK: Co zvoní, co cinká
J. URKS: Detské písničky
J. R. LEHNERT: Brousek pro tvuj jazýček

J. KŘIČKA: Obrázky z lásky pro malé hlásky
P. EBEN: V tráve
Z. BLAŽEK: Pro nejmenší
E. HRADECKÝ: Zpěvníček pro nejmenší
V. NEUMANN: Tri šnurky písniček pro deti
S. RESCHOFSKÝ: Lánc, lánc, eszte lánc

1. - 4. ročník 2. časti I. stupňa základného štúdia ZUŠ ISCED 2B – NIŽŠIE SEKUNDÁRNE UMELECKÉ VZDELÁVANIE

1. ročník 2. časť I. stupeň základného štúdia ZUŠ / ISCED 2B- Nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie

Obsahový štandard

♫ sústavné zdokonaľovanie zmiešaného dýchania a budovania dychovej opory

♫ vyrovnávanie hlasu v celej hlasovej polohe

♫ rozširovanie hlasového rozsahu obomi smermi

♫ spievanie prechodných tónov s nasadením zhora

♫ tvorba staccata so správnym použitím dychu na bránici

♫ predchádzanie prípadným mutačným šelestom a hlasovým zlomom vhodným a šetrným výberom hlasových cvičení

♫ rozširovanie hudobného rozhľadu žiaka hudobným materiálom, ktorý je svojím obsahom a náročnosťou primeraný jeho veku a schopnostiam

♫ piesne rôzneho charakteru a žánru

♫ dvojhlasný a ľahký troj- až viachlasný spev ako príprava na komorný spev

♫ interpretácia na mikrofón pri populárnom a muzikálovom zameraní

Výkonový štandard

♫ žiak má zafixované správne spevácke návyky

♫ dodržiava zásady hlasovej hygieny, čím predchádza mutačným šelestom a hlasovým zlomom

♫ ovláda tvorbu staccata so správnym použitím dychovej opory

♫ preukazuje zmysel pre krásu plynulej kantilény a hudobnej frázy

♫ interpretuje piesne so správnym výrazom primeraným svojmu veku

♫ samostatne pracuje s notovým materiálom

♫ interpretuje spamäti zvukovo vyrovnaným hlasom v celej hlasovej polohe 8 - 10 piesní a minimálne 2 vokalízy so sprievodom klavíra alebo s hudobným podkladom

♫ zdokonaľuje spevácky prejav na mikrofón

Repertoár: ľudové piesne, umelé piesne, vokalízy, populárne a muzikálové piesne podľa schopností a záujmu žiaka, piesne so sprievodom klavíra alebo s hudobným podkladom

Verejné vystupovanie: podľa možností žiak v rámci polroka vystúpi 1x verejne

2. ročník 2. časť I. stupeň základného štúdia ZUŠ / ISCED 2B- Nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie

Obsahový štandard

♫ neustále upevňovanie speváckej techniky a rozširovanie o ďalšie prvky

♫ rozvíjanie plynulej kantilény s predlžovaním a zdokonaľovaním dychových fráz (striedanie staccata a legata)

♫ spievanie vokalíz

♫ odstraňovanie mutačného šelestu a hlasových zlomov

♫ piesne rôzneho charakteru a žánru

♫ štúdium piesní v cudzom jazyku

♫ pri populárnom alebo muzikálovom zameraní sústavne zdokonaľujeme prácu s hlasom na mikrofón, učíme žiaka správne sa počuť v odposluchovom reproduktore a taktiež počuť podklad z reproduktorov

♫ príprava na komorný/zborový spev

Výkonový štandard

♫ žiak plne využíva dychovú oporu

♫ spája teoretické poznatky s hudobnou predstavivosťou

♫ rozvíja hudobnú predstavivosť prepojením notového zápisu so zvukovou predstavou

♫ ovláda zásady hlasovej hygieny z dôvodu predmutačného a mutačného obdobia

♫ prejavuje záujem o hudobnú literatúru, o kultúru a o aktuálne dianie v umeleckom svete podľa svojho záujmu

♫ zrozumiteľne reprodukuje text aj v cudzom jazyku

♫ zdokonaľuje svoj spevácky prejav na mikrofón a dokáže vyhodnotiť počutie z reproduktorov

♫ disponuje spoľahlivým technicky vyspelejším a kultivovanejším hudobným prejavom potrebným na zvládnutie 8 - 10 náročnejších ľudových a umelých piesní a minimálne 2 vokalíz so sprievodom klavíra alebo s hudobným podkladom

Repertoár ľudovépiesne, umelé piesne, vokalízy, populárne a muzikálové piesne podľa schopností a záujmu žiaka, piesne so sprievodom klavíra alebo s hudobným podkladom

Verejnývystupovanie: podľamožností žiak v rámci polroka vystúpi 1x verejne

3. ročník 2. časť I. stupeň základného štúdia ZUŠ / ISCED 2B- Nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie

Obsahový štandard	Výkonový štandard
♫ predlžovanie a zdokonaľovanie dychových fráz	♫ žiak vedome demonštruje rozširujúcu sa kapacitu dýchania
♫ zdokonaľovanie reberno-bránicového dýchania a dychovej opory	♫ využíva nadobudnuté technické schopnosti k prepojeniu tvorby tónu a dychu a k zdokonaľovaniu ľahkosti a prirodzenosti hlasu
♫ spájanie hlavovej a hrudnej rezonancie - voix mixte	♫ zvláda spevácku artikuláciu, výslovnosť a znelosť tónu
♫ zdokonaľovanie plynulej kantilény	♫ je schopný dynamicky a agogicky rozlíšiť obsahovú a výrazovú stránku skladby
♫ navodzujúce vety, heslá a výzvy učiteľa pri technických cvičeniach – práca s predstavivosťou	♫ je schopný interpretácie piesní rôznych štýlových období
♫ rozvíjanie primeranej technickej vyspelosti a kultivovanosti hudobného prejavu žiaka	♫ interpretuje piesne i v cudzom jazyku
♫ viachlasný spev ako príprava na komorný/zborový spev	♫ v prípade záujmu je schopný zapojiť sa do komorného/zborového spevu
♫ štúdium primerane náročných vokalíz a skladieb rôznych štýlových období	♫ zdokonaľuje svoj spevácky prejav na mikrofón a dokáže vyhodnotiť počutie z reproduktorov
♫ pri populárnom alebo muzikálovom zameraní sústavne zdokonaľujeme prácu s hlasom na mikrofón, učíme žiaka správne sa počuť v odposluchovom reproduktore a taktiež správne počuť hudobný podklad z reproduktorov	♫ zvládne s primeraným výrazom interpretáciu minimálne 4 vokalíz a minimálne 8 skladieb so sprievodom klavíra alebo s hudobným podkladom
♫ rozširovanie hudobného obzoru žiaka neustálym spoznávaním nových piesní	♫ uvedomelo sa koncentruje a sústredí pred verejným vystúpením
♫ vystupovanie na interných a verejných koncertoch školy, na speváckych súťažiach	♫ disponuje kultivovaným prejavom na verejnosti

Repertoár ľudovépiesne, umelé piesne, vokalízy, populárne a muzikálové piesne podľa schopností a záujmu žiaka, piesne so sprievodom klavíra alebo s hudobným podkladom
Verejné vystupovanie: podľa možností žiak v rámci polroka vystúpi 1x verejne

4. ročník 2. časť I. stupeň základného štúdia ZUŠ / ISCED 2B- Nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie

Obsahový štandard

♫ udržanie správnej speváckej techniky

♫ ľahké a prirodzené zaobchádzanie s celým fonačným aparátom

♫ spoznávanie nových skladieb a piesní a cez počúvanie svetoznámych interpretov - rozlišovanie ich štýlovej interpretácie

♫ získavanie notového materiálu, hudobných nahrávok a hudobných podkladov

♫ pripravovanie absolventského repertoáru, ktorý odznie na verejnom absolventskom koncerte a absolventskej skúške

♫ 4 primerane náročné vokalízy a 8-10 piesní rôzneho charakteru a štýlového obdobia podľa zamerania žiaka

♫ pri populárnom alebo muzikálovom zameraní sústavne zdokonaľujeme prácu s hlasom na mikrofón

Výkonový štandard

♫ žiak aplikuje získané spevácke zručnosti a návyky pri interpretácii

♫ rešpektuje problémy vyplývajúce z mutácie,

♫ má schopnosť využívať technické možnosti IKT k spoznávaniu nových skladieb a interpretov a k obohateniu svojich hudobných vedomostí

♫ zaujíma vlastný postoj k hodnote umeleckého diela

♫ zdokonaľuje svoj spevácky prejav na mikrofón a dokáže správne vyhodnotiť počutie z reproduktorov a tým spolupracovať so zvukárom

♫ zvládne so sprievodom klavíra alebo s hudobným podkladom interpretáciu 4 vokalíz a 8-10 piesní

♫ preukáže dostatočnú technickú vyspelosť a vedomosti, aby mohol s úspechom nadviazať na štúdium vyššieho sekundárneho umeleckého vzdelávania, alebo na štúdium na Konzervatóriu či Pedagogickej škole

Repertoár: ľudové piesne, umelé piesne, vokalízy, populárne a muzikálové piesne podľa schopností a záujmu žiaka, piesne so sprievodom klavíra alebo s hudobným podkladom

Verejné vystupovanie: podľa možností žiak v rámci polroka vystúpi 1x

verejne **Záverečná skúška a absolventský koncert:** viď ďalšia strana

Záverečná skúška absolventa nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania v predmete Spev:

ZAMERANIE KLASICKÝ SPEV :
Podmienkou je spievanie spamäti:

- ✓ jedna vokalíza
- ✓ dve ľudové piesne v úprave skladateľa, charakterovo odlišné
- ✓ dve umelé piesne v úprave skladateľa, charakterovo a štýlovo odlišné

ZAMERANIE POPULÁRNY ALEBO MUZIKÁLOVÝ SPEV :
Podmienkou je spievanie spamäti:

- ✓ jedna vokalíza
- ✓ jedna ľudová pieseň v úprave skladateľa
- ✓ jedna umelá pieseň v úprave skladateľa
- ✓ dve populárne alebo muzikálové piesne, charakterovo odlišné

Absolventský koncert absolventa nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania v predmete Spev:

- ✓ podmienkou je spievanie spamäti
- ✓ koncert môže mať formu samostatného recitálu, alebo súčasťou koncertu môžu byť viacerí absolventi
- ✓ výber a rozsah repertoáru je v kompetencii triedneho učiteľa a žiaka

Profil absolventa nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania /ISCED 2B/ v predmete Spev

Absolvent nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania v predmete Spev:

- ✓ ovláda bránicové dýchanie, ako aj zásady správnej speváckej artikulácie a tvorenia tónu,
- ✓ spevácke návyky vedome využíva pri interpretácii piesní rôznych hudobných štýlov a žánrov primeraných svojmu veku,
- ✓ dosahuje umeleckú úroveň samostatného a tvorivého speváka amatéra, ktorý je schopný umelecky cítiť a tvorivo rozvíjať svoje schopnosti,
- ✓ dosahuje dostatočnú technickú vyspelosť a vedomosti, ktoré mu umožňujú plynule nadviazať na ďalšie štúdium.

Učebné zdroje

Používa učiteľ podľa svojich pedagogických skúseností a individuálnych dispozícií žiakov.

ODPORÚČANÁ LITERATÚRA

Hudobno-pedagogické materiály

M. SMUTNÁ – VLKOVÁ: Metodika spevu I. – II.
P. SEDLÁK: Naučíme zpívat všechny deti
HÁLA – SLOVÁK: Hlas, reč, sluch
J. SOUKUP: Hlas, zpěv, pěvecké umení
P. LOHMANN: Chyby hlasové techniky a jejich náprava
D. L. ASPELUND: O pveckém umení
F. MARÍK – J. JONÁŠOVÁ: Abeceda hlasových cvičení
M. DOLEŽIL: Intonace a elementární rytmus
PANOFKA: Abeceda spevu
J. HOLEČKOVÁ: 500 pěveckých cvičení
B. CHLÁDKOVÁ, D. SPILKA: Prvé kroky (metodická príručka)
J. TOMÁŠOVÁ: 30 ľahkých vokalíz

Zbierky ľudových piesní

Zostavené sú podľa rozličných metodík od prostého zápisu jedno-dvoj i viachlasu po zápisy podľa interpretácie ľudových spevákov so zložitými ozdobami a rytmickými zvláštnosťami.

Slovenské spevy I. – VI.
K. PLICKA: Slovenský spevník
S. BURKLASOVÁ: Ľudové balady na Horehroní
O. DEMO – O. HRABALOVÁ: Žatevné a dožinkové piesne
O. DEMO: Z klenotnice slovenských ľudových piesní
J. BLAHO: Záhorácke pjesničky
E. KREKOVICOVÁ: Slovenské koledy
V. STRMEN: Vianočné koledy
W. LUTOSLAWSKI: 20 kolied
Já, písnička II. (slov., mor. a české piesne pre 5. – 8. roč. ZŠ)
Černošské piesne (Negro songs)

Umelecké spracovanie a aranžmán ľudových piesní

- pre jeden, dvoj alebo viachlas, obyčajne so sprievodom klávesového nástroja alebo inštrumentálnej skupiny, výnimočne orchestra.

M. SCHNEIDER – TRNAVSKÝ: Slovenské národné piesne I. – V.
E. SUCHOŇ: piesne z hôr a) spev a klavír
b) spev a orchester
Štyri ľudové piesne
Kúcanské pjesně

A. MOYZES: Dvanásť ľudových piesní zo Šariša
Z. MIKULA: Záhorácke pjesničky
Skicár ľudových piesní
P. CÓN: Koledy
Vianočné piesne
Slovenské ľudové piesne I. (Západné Slovensko)
Slovenské ľudové piesne II. (Stredné Slovensko)
Slovenské ľudové piesne III. (Východné Slovensko)
D. STANKOVSKÝ: Slovenské ľudové piesne pre ZŠ
I. DIBÁK: Ej, háje, háje
Rôzni slovenskí autori: Otčiny mojej spevy
V. F. BYSTRÝ: 1000 slovenských piesní
Slovenské ľudové piesne op. 28
K. LAPŠANSKÁ: Do, re, mi, fa
O. FRANCISCI: Zbierka ľudových piesní
Z. FREŠOVÁ – HUDCOVÁ: Slovenská ľudová piesňová tvorba
V. NOVÁK: 25 slovenských ľudových piesní
Slovenské piesne
Piešťanské piesne
Súborné vydanie 80 piesní
B. MARTINU: Nové slovenské písně
L. JANÁČEK: Lidové písně a balady
Moravské písně
Hukvaldské piesne
F. SLÁDEK: Náš poklad I. a II.
V. TROJAN: České a slovenské lidové písně
F. PÍCHA: Ľudové piesne
H. MACOUREK: Aven Roma

Piesňová tvorba skladateľov

A. KORÍNSKA: Piesne pre výchovu spevákov
B. BROŽOVÁ: Album detských piesní
J. L. BELLA: Piesne
I. DIBÁK: Už idete, lastovičky?
F. KAFENDA: Piesne
Štyri piesne
T. FREŠO: Detským srdciam
O. FERENCZY: Spievaná abeceda
A. TROKANOVÁ: Detský rok
R. SCHUMANN: Detské piesne
J. KRČMÉRYOVÁ: Piesne piatich storočí
J. SNÍŽKOVÁ: Svetelné písně
Proč nemít život rád
Ohlasy nocí
Zimní písně
M. PROCHÁDZKOVÁ: Procitla louka
L. JANÁČEK: Moravská lidová poesie v písničkách

Lidové nokturno
J. Z. BARTOŠ: Dětem
F. ŠAUER: Vezu kvítí vezu
O. FLOSMANN: Nový poklad
L. KORBAR: Písničky pro deti
B. MARTINU: Detské piesne
Nový špalíček
Písničky na jednu stránku
Z. FIBICH: Poupata
J. KŘIČKA: Jiríčkovy písničky
Jdou zvířatka
V. NOVÁK: Piesne op. 4
J. SEIDL: Štastnou cestu
J. VYSKOČIL: Modré nebe

II. stupeň základného štúdia a Štúdia pre dospelých

1. ročník II. stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých

Obsahový štandard

♫ dychové cvičenia na upevnenie dychovej opory

♫ rozširovanie a zdokonaľovanie stavby hlasu

♫ vyrovnávanie hlasu v celej hlasovej polohe (voix mix, messa di voce)

♫ neustále zdokonaľovanie speváckej artikulácie so zreteľom na uvoľňovanie rečových orgánov (spodná čelusť)

♫ oboznamovanie sa so základnými pojmami fyziológie hlasu

♫ rozvíjanie plynulej kantilény, hudobnej predstavivosti a výrazových prostriedkov (tempo, frázovanie, prízvuky, dynamika, uvedomelý prednes)

♫ základy uvedených prostriedkov precvičovať na kratších hlasových cvičeniach v terciách, kvintách, trojzvukoch, štvorzvukoch, stupnicových behoch, v pomalom tempe a pod.

♫ 4 vokalízy a 8 piesní rôzneho charakteru a štýlu

♫ pri populárnom alebo muzikálovom zameraní sústavne zdokonaľujeme prácu s hlasom na mikrofón

Výkonový štandard

♫ študent aplikuje do interpretácie piesní správne používanie hlasového a dychového ústrojenstva a rezonancie

♫ využíva širšie technické možnosti vo svojom hlasovom prejave

♫ správne aplikuje spevácku techniku v prednese piesní

♫ dodržiava zásady hlasovej hygieny pri prípadnej mutácii a hlasovom šeleste

♫ preukazuje orientáciu v kultúrnom a najmä hudobnom živote so zameraním na spev rôznych štýlov a žánrov

♫ žiak zvládne so správnym výrazom a so sprievodom klavíra alebo hudobným podkladom interpretáciu 4 vokalíz a 8 piesní

♫ zdokonaľuje svoj spevácky prejav na mikrofón a dokáže správne vyhodnotiť počutie z reproduktorov a tým spolupracovať so zvukárom

Repertoár ľudovépiesne, umelé piesne, vokalízy, populárne a muzikálové piesne podľa schopností a záujmu žiaka, piesne so sprievodom klavíra alebo s hudobným podkladom

Verejnévystupovanie: podľamožností žiak v rámci polroka vystúpi 1x verejne

2. ročník II. stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých

Obsahový štandard

♫ technické cvičenia na upevnenie dychovej a hlasovej techniky (striedanie staccata a legata s plným využitím dychovej opory)

♫ rozširovanie hlasového rozsahu a stavby hlasu v rozsahu oktávy a decimy

♫ spájanie hlavovej a hrudnej rezonancie s cieľom budovania a upevňovania jednotného registra a uvedomenie si prechodných tónov

♫ vedenie žiaka k samostatnosti pri štúdiu piesní

♫ príprava na triedne, interné a verejné koncerty, spevácke súťaže rôznych žánrov

♫ pri populárnom alebo muzikálovom zameraní sústavne zdokonaľujeme prácu s hlasom na mikrofón

Výkonový štandard

♫ žiak demonštruje základy speváckej techniky rozšírené o nové technické prvky

♫ je schopný samostatnej prípravy

♫ na adekvátnej úrovni prezentuje získané vedomosti a zručnosti na koncertoch, vystúpeniach a súťažiach

♫ žiak zvládne so sprievodom klavíra alebo s inštrumentálnym hudobným podkladom interpretáciu 4 vokalíz a 8 piesní

♫ zdokonaľuje svoj spevácky prejav na mikrofón a dokáže správne vyhodnotiť počutie z reproduktorov a tým spolupracovať so zvukárom

Repertoár ľudovépiesne, umelé piesne, vokalízy, populárne, muzikálové piesne podľa schopností a záujmu žiaka, piesne so sprievodom klavíra alebo s hudobným podkladom

Verejnévys tupovanie: podľamožností žiak v rámci polroka vystúpi 1x verejne

3. ročník II. stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých

Obsahový štandard

♫ dychové a technické hlasové cvičenia na upevňovanie a kultivovanie speváckych návykov a vedomostí

♫ zdokonaľovanie mezza di voce

♫ technický nácvik jednoduchých melodických ozdôb

♫ zdokonaľovanie agogických a výrazových prvkov v naštudovaných piesňach

♫ oboznamovanie sa s anatómiou a fyziológiou hlasu

♫ príprava textovej stránky vokálnej skladby

♫ aplikovanie prirodzenej dikcie rečového prejavu a zrozumiteľnosť textu v slovenskom aj cudzom jazyku

♫ technickú pohotovosť zdokonaľovať na primeranej technickej a piesňovej literatúre

♫ pri populárnom alebo muzikálovom zameraní sústavne zdokonaľujeme prácu s hlasom na mikrofón

Výkonový štandard

♫ žiak interpretuje uvoľneným a vyrovnaným hlasom v celom rozsahu

♫ vo vokálnej interpretácii používa jednoduché technické ozdoby

♫ výrazovo a agogicky rozlišuje obsahovú stránku skladby

♫ pri cvičení preukazuje vytrvalosť, disciplínu a tvorivú predstavivosť

♫ v praxi aplikuje teoretické poznatky o anatómii a fyziológii tvorenia hlasu - fonácie, artikulácie

♫ interpretuje skladby s vyjadrením nálady, s porozumením obsahu skladby, s výrazom

♫ interpretuje piesne v slovenskom i v cudzom jazyku

♫ zvládne so sprievodom klavíra alebo hudobným sprievodom interpretáciu 4 vokalíz a 8 piesní rôzneho štýlu a žánru

♫ zdokonaľuje svoj spevácky prejav na mikrofón a dokáže správne vyhodnotiť počutie z reproduktorov a tým spolupracovať so zvukárom

Repertoár: ľudové piesne, umelé piesne, vokalízy, populárne a muzikálové piesne podľa schopností a záujmu žiaka, piesne so sprievodom klavíra alebo s hudobným podkladom

Rozsah vyučovania: 1,5 hodiny individuálne vyučovanie 1x alebo 2x týždenne

Verejné vystupovanie: podľa možností žiak v rámci polroka vystúpi 1x verejne

4. ročník II. stupeň základného štúdia a štúdium pre dospelých

Obsahový štandard

♫ upevňovanie primeranej technickej pohotovosti a vyspelosti

♫ výrazové prostriedky - tempo, frázovanie, prízvuky, dynamika

♫ náročnejšie cvičenia v rozsahu oktávy až decimy, stupnicové behy

♫ uvedomovanie prednesových možností interpretácie

♫ spoznávanie nových skladieb a piesní počúvaním svetoznámych interpretov a rozlišovaním ich štýlovej interpretácie

♫ pri populárnom alebo muzikálovom zameraní sústavne zdokonaľujeme vokálnu interpretáciu na mikrofón

♫ verejné prezentovanie repertoáru na absolventských skúškach a absolventskom koncerte

♫ primerane náročné vokalízy, piesne rôznych žánrov zodpovedajúce úrovni štúdia na II. stupni

Výkonový štandard

♫ žiak využíva v interpretácii všetky doposiaľ získané vedomosti a spevácke návyky

♫ preukazuje samostatný prístup k naštudovaniu nových piesní

♫ deklaruje dostatočnú technickú vyspelosť a zručnosť na ukončenie verejným absolventským vystúpením

♫ interpretuje diela rôznych štýlových období s uvedomelým prednesom

♫ ak sa venuje populárnemu alebo muzikálovému zameraniu, zdokonaľuje svoj spevácky prejav na mikrofón a dokáže spolupracovať so zvukárom

♫ zvládne interpretáciu 4 vokalíz a minimálne 8 piesní s klavírnym sprievodom alebo inštrumentálnym hudobným podkladom

♫ ak má žiak ašpirácie k ďalšiemu umeleckému vzdelávaniu, je schopný prípravy na štúdium podľa požiadaviek prijímacích skúšok príslušnej školy umeleckého zamerania

Repertoár: ľudové piesne, umelé piesne, vokalízy, populárne a muzikálové piesne podľa schopností a záujmu žiaka, piesne so sprievodom klavíra alebo s hudobným podkladom

Verejné vystupovanie: podľa možností žiak v rámci polroka vystúpi 1x

verejne **Záverečná skúška a absolventský koncert:** viď ďalšia strana

Záverečná skúška absolventa II. stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých v predmete Spev:

ZAMERANIE KLASICKÝ SPEV:

- podmienkou je spievanie spamäti

- ✓ 1 pieseň z obdobia baroka,
- ✓ 1 pieseň z obdobia klasicizmu,
- ✓ 1 pieseň z obdobia romantizmu,
- ✓ 1 pieseň z obdobia 20. alebo 21. storočia

ZAMERANIE POPULÁRNY ALEBO MUZIKÁLOVÝ SPEV:

- podmienkou je spievanie spamäti

- ✓ 1 ľudová pieseň
- ✓ 1 umelá pieseň v úprave skladateľa
- ✓ 2 populárne alebo muzikálové piesne

Absolventský koncert absolventa nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania v predmete Spev:

- ✓ podmienkou je spievanie spamäti
- ✓ koncert môže mať formu samostatného recitálu, alebo súčasťou koncertu môžu byť viacerí absolventi
- ✓ výber a rozsah repertoáru je v kompetencii triedneho učiteľa a žiaka

Profil absolventa II. stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých v predmete Spev

Absolvent II. stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých v predmete Spev:

✓ dosahuje umeleckú úroveň samostatného a tvorivého speváka, ktorý je schopný umelecky i technicky vyspelého prejavu,

✓ dosiahnutá technická úroveň mu umožňuje dokonale a vkusne zvládať a interpretovať piesne a skladby rôznych štýlov a žánrov,

✓ estetický vníma a tvorivo rozvíja svoje schopnosti,

✓ nadobudnuté spôsobilosti a zručnosti dokáže plnohodnotne uplatňovať v oblasti kultúry a umenia,

✓ vie prezentovať svoj umelecký výkon aj názor na umenie,

✓ je pripravený pokračovať v ďalšom zvyšovaní svojej kvalifikácie na vysokej škole umelecko-pedagogického zamerania.

Učebné zdroje

Používa učiteľ podľa svojich pedagogických skúseností a individuálnych dispozícií žiakov.

ODPORÚČANÁ LITERATÚRA

Hudobno-pedagogické materiály

M. SMUTNÁ – VLKOVÁ: Metodika spevu I., II.
J. SOUKUP: Hlas, zpěv, pěvecké umení
P. LOHMANN: Chyby hlasové techniky a jejich náprava
D. L. ASPELUND: O pěveckém umení
M. VENHODA: Úvod do štúdia gregoriánskeho chorálu
L. BURLAS: Hudobná teória a súčasnosť
J. RYCHLÍK: Povery a problémy jazzu

Technické cvičenia

J. HOLEČKOVÁ: 500 speváckych cvičení (výber)
J. TOMÁŠKOVÁ: 30 ľahkých vokalíz (výber)
G. CONCONE: 50 hlasových cvičení (výber)
G. CONCONE: 25 hlasových cvičení (výber)
N. VACCAI: Praktická škola talianskeho spevu (výber)
B. LUTGEN: 20 technických cvičení

Zbierky ľudových piesní

Zostavené sú podľa rozličných metodík od prostého zápisu jedno-dvoj i viachlasu po zápisy podľa interpretácie ľudových spevákov so zložitými ozdobami a rytmickými zvláštnosťami.

Slovenské spevy I. – VI.
K. PLICKA: Slovenský spevník
B. BARTÓK: Slovenské ľudové piesne I., II.
S. BURLASOVÁ: Ľudové balady na Horehroní
V širom poli rokyta
O. DEMO: Z klenotnice slovenských ľudových piesní
O. DEMO – O. HRABALOVÁ: Žatevné a dožinkové piesne
J. BLAHO: Záhorácke pjesničky
Panoráma ľudovej hudobnej kultúry: - Orava
- Pohronie
- Podpoľanie
- Liptov
- Gemer
E. Studenicová spieva zo zbierky K. Plicku
F. MATÚŠ: Šarišské ľudové piesne I., II.
Šariš v zrkadle svojho poznania
KOVAČIČOVÁ – HÚSKOVÁ: Piesne z Brezovej
kolektív autorov: Hont
kolektív autorov: Horehronie
Po stopách Zoltána Kodálya (Kodály Zoltán nyomában)
S. KAČIC: Spevník pátra Paulína

Umelecké spracovanie a aranžmán ľudových piesní

M. SCHNEIDER – TRNAVSKÝ: Slovenské ľudové piesne I. – V.
V. F. BYSTRÝ: Tisíc slovenských piesní
Slovenské ľudové piesne op. 28
E. SUCHON: Štyri ľudové piesne
Kúcanské pjesně
A. MOYZES: Dvanásť ľudových piesní zo Šariša
Slovenské ľudové piesne
D. KARDOŠ: Spevy východného Slovenska
Z. MIKULA: Záhorácke pjesničky
Skicár ľudových piesní
P. CÓN: Koledy
Vianočné piesne
Slovenské ľudové piesne I. (Západné Slovensko)
Slovenské ľudové piesne II. (Stredné Slovensko)
Slovenské ľudové piesne III. (Východné Slovensko)
Rôzni slovenskí autori: Otčiny mojej spevy
V. NOVÁK: Slovenské spevy
25 slovenských ľudových piesní
Písničky na slová moravské lidové poesie
B. MARTINU: Nové slovenské písně
A. DVORÁK: V národním tónu

L. FAIX: Slovenské zbojnícke piesne
H. MACOUREK: Aven Roma

Piesňová tvorba skladateľov

M. SCHNEIDER – TRNAVSKÝ: Zo srdca
Drobné kvety
V. F. BYSTRÝ: Túžby
Po poliach a lúkach
A. MOYZES: V jeseni
J. CIKKER: O mamičke
V. KAFENDA: Piesne
Štyri piesne
T. FREŠO: Nová jar
D. KARDOŠ: Piesne o láske
B. URBANEC: Piesne
Z. FREŠOVÁ – HUDECOVÁ: Slovenská piesňová tvorba
J. MALOVEC: Dve duchovné piesne
I. PARÍK: Ária
J. L. BELLA: Matka nad kolískou
Piesne
L. HOLOUBEK: Dcérenka moja
M. MOYZES: Bol som šťastný
I. VALENTA: Keby ste podali pohár vody
A. KORÍNSKA: Piesne pre výchovu spevákov
K. LAPSANSKÁ: Venček piesní
H. RÉPASSYOVÁ – M. ŠIMKO: Mladým spevákom
Moje piesne
A. DVOŘÁK: Biblické písně
Cikánske písně
Večerní písně
Písně milostné
V. NOVÁK: Môjmu milému
V. SVATOŠ: Zapadaj slniečko
J. KŘIČKA: Zvířatka
J. PAUER: Ukolébavka
K. BENDL: Skriváčí písne
B. BROŽOVÁ: Album detských piesní
B. MARTINU: Písničky na jednu stránku
Písničky na dve stránky
J. KRČMÉRYOVÁ: Album klasických piesní
Romantické piesne
Piesne piatich storočí
A. DESTINOVÁ: Album klasikov
J. HOLEČKOVÁ: Bel canto
J. ÁDÁM: Dal mesterei I. – V.

A. JENO: Piesne starých majstrov
J. S. BACH: Geistliche lieder und arien
D. ŠOSTAKOVIC: Romance a monológy
J. BRAHMS: Album piesní
W. A. MOZART: Piesne
F. M. BARTHOLDY: Vybrané piesne pre stredný hlas
P. I. ČAJKOVSKIJ: Piesne a romance
F. SCHUBERT: Piesne
R. SCHUMANN: Zobrané piesne
E. GRIEG: Album piesní
Arie Antiche I. – III.
Černošské piesne (Negro Songs)
J. JEŽEK: Písničky
Najkrajšia jar – lyrické piesne
M. JÍRA a H. MACOUREK: Písně na J. Kainara
Beatles (The Beatles)
L. BERNSTEIN: West Side Story (výber)
Zborníky: Francúzske piesne a chansony
B. URBANEC: Štyri dvojspevy pre soprán a alt
J. BRAHMS: Tri duetá
Päť duet
G. F. HÄNDEL: Dua pro dva hlasy
F. M. BARTHOLDY: Duette sür zweisingstim
M. I. GLINKA: Dua
J. MÁLEK: Kvítí milodejmé
P. EBEN: Deset poetických duet
A DVOŘÁK: Moravské dvojzpevy
Čtyri dueta
Ruské dvojzpěvy
J. FISCHER: Devět dvojzpěvu
J. LABURDA: Dvojzpěvy
Z. FIBICH: Osm dvojzpěvů
J. B. FOERSTER: Dvojzpěv
J. KŘIČKA: Slovácke dvojzpěvy
J. SCHREIBER: Lidová nokturna

Učebné osnovy

BIG BAND-TANEČNÝ ORCHESTER

HUDOBNÝ ODBOR

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Cieľom vyučovania skupinového predmetu Big bandu – tanečného orchestra je vychovať mladých interpretov dychovej- jazzovej hudby, ktorí budú aktívne šíriť a zveľaďovať tento žáner a udržiavať tradíciu na Slovensku ako hráči v amatérskych či profesionálnych hudobných telesách.

V rámci predmetu sa realizuje vzdelávanie a rozvíjanie hudobno-interpretačných kompetencií hry na dychových nástrojoch. Zvyšovanie interpretačnej úrovne orchestra závisí od systematickej a cieľavedomej odbornej práce. Jednou z hlavných úloh je rozvíjať u žiakov zmysel pre súhru, rytmus, frázovanie, upevňovať intonáciu, aby sa po ukončení štúdia na ZUŠ mohli uplatniť v amatérskych dychových súboroch a inej záujmovo - umeleckej činnosti.

Nácvik hudobnej skladby prebieha najskôr formou delených skúšok, ktoré slúžia k osvojeniu vlastného hudobného partu. V rámci nich prebieha precvičovanie a upevňovanie technicky a intonačne náročnejších miest, disharmonických miest a modulačných úsekov, príprava k súhre. V Big Bandovom orchestri žiaci uplatňujú a rozvíjajú teoretické a interpretačné kompetencie získané na hodinách individuálneho vyučovania.

Zloženie malého tanečného orchestra: Alt saxofón, tenor saxofón, pozauna, klavír, spev podľa potreby

Zloženie veľkého tanečného orchestra: dirigent, 1. 2. alt saxofón, 1.2.tenor saxofón, barytón saxofón, 1.2.3.4. pozauna, 1.2.3.4. trúbka, klavír, elektrická gitara, basgitara, bicie, spev podľa potreby.

PRVÝ STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ uplatňujú počas spoločnej interpretácie hudobné kompetencie získané individuálnym štúdiom	Zloženie dychového orchestra.

hudobného nástroja a na hodinách hudobnej náuky,	Hrací aparát.
✓ poznajú zloženie dychového orchestra a pohotovo dokážu zaujať svoje miesto na pódiu,	Prstová, nátisková a staccatová technika.
✓ ovládajú a vedome regulujú pohybové činnosti hracieho aparátu počas interpretácie,	Dychový aparát.
✓ preukazujú technickú a nátiskovú zručnosť v charakteristických pasážach medzihier skladieb,	Notový zápis.
✓ ovládajú dychový aparát pri spoločnom nádychu a frázovaní,	Unisono.
✓ plynule čítajú notový zápis svojho partu interpretovaných skladieb,	Skupinová interpretácia.
✓ reprodukujú v rámci delených skúšok hudobné skladby v unisone za účelom jednotného interpretačného stvárnenia,	Hudobná komunikácia.
✓ demonštrujú v rámci spoločnej interpretácie jednotné frázovanie, tempo, dynamiku a precíznu artikuláciu v rytme a využitých technických spôsoboch hry a hudobno-výrazových prostriedkov,	Stupnice a rozložené akordy zamerané na dolaďovanie intonačnej čistoty v unisone. Jednohlasné piesne a cvičenia. Tvorba kvalitného a kultúrneho tónu. Prirodzená a temperovaná intonácia. Artikulácia rytmických hodnôt.
✓ prispôsobia sa dynamicky v dominantných a sprievodných úsekoch jednotlivých hlasov,	Melodická, rytmická, harmonická predstavivosť.
✓ vnímajú svoju hru ako súčasť celku, bez pocitu, že sú rušení inými spoluhráčmi,	Starostlivosť o hudobný nástroj.
✓ vnímajú zvuk rozšírenej harmónie skladieb, farebnosť rôznych nástrojov,	Hra podľa gest dirigenta.
✓ dokážu sa intonačne doladiť v rámci sekcie, orchestra,	Opakovacie znamienka.
✓ podriaďujú sa intonácii v rámci celého orchestra,	Hudobno-výrazové prostriedky.
✓ intonačne čisto a kvalitným tónom reprodukujú stupnice, technické cvičenia a hudobné skladby,	Analýza hudobnej skladby.
✓ precízne spoločne artikulujú rytmické hodnoty nôt v hudobných skladbách so zložitejšími metricko-rytmickými úsekmi,	Analýza interpretácie. Hudobná literatúra pre dychový orchester.

✓ reprodukujú technické cvičenia a úseky hudobnej skladby v rámci delených skúšok, ✓ uplatňujú v rámci orchestrálnej súhry všetky výrazové prostriedky zapísané v notovom zápise, spoločné nádychy, frázovanie, ✓ majú poznatky a dodržiavajú hygienu a základnú údržbu hudobných nástrojov, ✓ sústredia sa na notový zápis, a súčasne vnímajú hru ostatných hráčov a gestá dirigenta počas spoločnej interpretácie, ✓ reagujú na nástupové, frázovacie, agogické a ukončujúce gestá dirigenta, ✓ interpretujú hudobnú skladbu v súlade s interpretačnými znamienkami: repetícia, prima volta, sekunda volta,... ✓ rozumejú hudobno-výrazovým označeniam v notovom zápise a aplikujú v súlade s gestami dirigenta (decrescendo, ritardando, accelerando, con moto, animato, piu, ...) počas hry, ✓ rozlíšia hudobné frázy, predohru, dohru, spomalenie, vrchol skladby v konkrétnych vybraných skladbách, ✓ určia hlavnú myšlienku v interpretovanej skladbe, ✓ verbálne vyjadria emocionálne zážitky vyvolané interpretáciou, ✓ interpretujú na základe znalosti tempa, metra, charakteru, repertoár dychového orchestra: pochod, polka, valčík, tango, mazurka, kvapík,	Pochod, polka, valčík, mazurka, kvapík, tango, čardáš. Klasická i súčasná hudba. Hymna SR, fanfáry a zvučky. Vhodné tanečné a populárne úpravy skladieb klasických a súčasných hudobných skladateľov. Výber hudobného materiálu pre sólové nástroje (spev) so sprievodom orchestra. Príležitostný hudobný repertoár: vianočný, štátne, regionálne, miestne udalosti, sviatky, ... Hra z listu. Koncert, verejné vystúpenie.
✓ zahrajú z listu menej náročné hudobné skladby počas súhry, ✓ preukážu interpretačné kompetencie na verejných vystúpeniach, ✓ uvedomujú si zodpovednosť za spoločné stvárnenie hudobnej skladby,	Hudobná tvorivosť.

- ✓ prezentujú zásady kultúrneho správania na koncertných podujatiach,
- ✓ vlastnú tvorivosť a predstavy preukazujú počas aplikovania kreatívnych didaktických metód vo vyučovaní.

DRUHÝ STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

Žiaci po absolvovaní II. stupňa základného štúdia:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ dokážu plynule interpretovať noty a hudobno-výrazové prostriedky zapísané v notovom zápise a dychové znaky,	Notový zápis.
✓ regulujú intonačnú čistotu, farbu a kvalitu tónu v rámci orchestrálneho znenia,	Tvorba tónu.
✓ aplikujú v rámci spoločnej interpretácie spoločné hmaty a nádychy,	Skupinová interpretácia.
✓ interpretujú hudobné skladby s náročnejším frázovaním, tempom, dynamikou, artikuláciou, agogikou, rytmickými a melodickými kontrastmi v jednotlivých hlasoch podľa interpretačnej a intelektuálnej vyspelosti žiakov,	Hudobná komunikácia.
✓ interpretujú artikulačne zreteľne technické spôsoby hry, frázy, dynamické odtiene, agogické prvky a iné výrazové prostriedky,	Náročnejšie rytmické a melodické kontrasty v jednotlivých hlasoch.
✓ rozlišujú vizuálne a sluchovo melodické a sprievodné miesta vo svojom parte,	Hra podľa gest dirigenta.
✓ vnímajú svoju hru ako súčasť celku a vedome ju prispôsobujú komplexnému zvuku celého orchestra,	Melodické ozdoby.
✓ dokážu zároveň s počúvaním ďalších hlasov viesť vlastnú melodickú líniu v dialógu so spoluhráčmi,	Hudobná literatúra pre dychový orchester. Slovenská a svetová hudobná tvorba, hudba 20. storočia, tanečné a populárne skladby. Transkripcie pre dychový orchester.

✓ udržia rytmus a melodickú líniu vlastného partu počas súhry s inými hráčmi,	Analýza hudobnej skladby.
✓ vnímajú v súčasnom znení a podľa dirigentových gest interpretujú frázovanie, rytmické, dynamické, tempové a artikulačné zmeny počas skladby,	Analýza interpretácie.
✓ flexibilne reagujú na nástupové a ukončujúce gestá dirigenta na rôznych miestach v jednotlivých hlasoch,	Da Capo al Fine, Prima volta, Alternativo I., tacet, a pod.
✓ precízne v rámci súhry artikulujú melodické ozdoby v interpretovaných skladbách,	Hra z listu. Osobitý interpretačný štýl. Štúdium repertoáru s porozumením.
✓ orientujú sa v tvorbe slovenských a svetových hudobných skladateľov 20. storočia pre dychový orchester,	Štúdium jednotlivých partov individuálne a kombinovaním (delená skúška).
✓ podieľajú sa na výbere hudobného materiálu,	Samostatná príprava.
✓ zaradia skladbu do štýlového obdobia a žánru, určia tóninu, metrum, tempo, formálnu štruktúru, harmonickú sadzbu a celkový charakter skladby,	Počúvanie hudby.
✓ uplatňujú hudobnú terminológiu v diskusiách o hudobnej skladbe,	Prezentácia na pódiu.
✓ vyjadria vlastné názory o hudobnej skladbe, hodnotia interpretačný výkon, porovnajú a zdôvodnia svoje názory,	
✓ rozpoznajú v notovom zápise používané znamienka Da Capo al Fine, Prima volta, Alternativo I., tacet, ...,	
✓ pohotovejšie a na vyššej úrovni v rámci celého orchestra interpretujú skladby z listu,	
✓ uplatňujú počas orchestrálnej súhry vlastné hudobné predstavy, dokážu vyjadriť vlastné emócie, ktoré sú ale v súlade s ostatnými hráčmi a s pokynmi dirigenta,	
✓ uvedomujú si význam pravidelnej a systematickej prípravy pri nácviku skladieb,	
✓ udržiavajú účelovým a efektívnym samostatným cvičením technickú flexibilitu, správne dýchanie, čistotu a kvalitu tónu potrebnú pri interpretácii v dychovom orchestri,	

- ✓ zúčastňujú sa ako interpreti alebo percipienti koncertných vystúpení, počúvajú nahrávky domácich i svetových dychových orchestrov, sledujú umelecké dianie vo svojom okolí,
- ✓ rozumejú významu hudobného umenia a udržiavania tradícií a sociálnych vzťahov v skupine so spoločnými záujmami,
- ✓ dokážu niesť zodpovednosť za interpretačný prejav svoj i v rámci orchestra.

Učebné osnovy

HRA NA AKORDEÓNE

HUDOBNÝ ODBOR

CHARAKTERISTIKA ŠTUDIJNÉHO ZAMERANIA

Akordeón je hudobný nástroj, ktorý zaraďujeme medzi idiofonické aerofóny. Na základných umeleckých školách na Slovensku používame vo vyučovacej praxi hry na akordeóne tieto typy nástrojov:

- klávesový akordeón so štandardným manuálom v ľavej ruke,
- klávesový akordeón so štandardným i melodickým manuálomv ľavej ruke,
- gombíkový akordeón so štandardným manuálom v ľavej ruke,
- gombíkový akordeón so štandardným i melodickým manuálom v ľavej ruke.

Odlišné je aj usporiadanie gombíkov v diskante akordeónu (tzv. B-systém a C-systém) alebo v melodickom manuáli ľavej ruky od nízkych tónov po vysoké aopačne (prepínané za pomoci convertora). Na pomoc akordeónistomprichádza nový model, digitálny V-ACCORDION, ktorý vzbudil pozornosť odborníkov a je jasným dôkazom skvelej budúcnosti akordeónu na základných umeleckých školách.

Napriek uvedeným rôznorodostiam má akordeón dispozíciu plastickej hry, farebnej rôznorodosti, dynamickej expresívnosti, čo jepredpokladom pre bohaté interpretačné umenie v sólovej, komornej,súborovej a orchestrálnej hre.

Súborová hra má v súvislosti s aktualizáciou repertoáru plynule prechádzať do orchestrálnej hry, pretože využíva možnosti ďalších hudobných nástrojov –keyboard, basová gitara, „živé“ bicie, spev, ale aj iné klasické hudobné nástroje: flauta, violončelo a pod. Orchestrálna hra ponúka nové motivačné formy: samostatné koncertné vystúpenia a zájazdy, štúdiové záznamy na mediálnych nosičoch (CD, DVD). Vlastné úpravy skladieb, ktoré rešpektujú zvláštnosti akordeónového orchestra, sú niekedy nevyhnutnosťou.

V záujme sebazáchovy hry na akordeóne by mal na každej ZUŠ, kde sa vyučuje hra na akordeóne, existovať akordeónový orchester.

CIELE ŠTUDIJNÉHO ZAMERANIA

Cieľom predmetu hra na akordeóne je vytvoriť u žiaka osobný vzťah k akordeónu a prostredníctvom neho aj vzťah k hudbe. Aby sme dosiahli tieto ciele, treba **rozvíjať** najmä:

- oboznamovanie sa s technikou hry na akordeóne,
- rozvíjanie notovej orientácie, sluchovej pohotovostiamuzikálneho cítenia užiaka,
- využívanie hry na melodických basoch, hru na gombíkovom akordeóne a skupinovú hru – komorná, súborová a orchestrálna hra, okrem tradičného vyučovania hry na klávesovom akordeóne so štandardnými basmi,
- formovanie osobnosti žiaka, jeho emocionálny obzor, hudobný vkus a jeho vlastné hudobné vyjadrenie, aby osvojené kompetencie využíval ako prostriedok na sebavyjadrenie akomunikáciu,
- orientovanie žiaka podľa jeho schopností na amatérsku hud.prax, alebo na ďalšie štúdium na vyššom stupniumeleckého vzdelávania.

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia si osvojil základnú hudobnú gramotnosť a odbornú terminológiu, nadobudol správne základné návyky pri sedení a ovládaní hracieho aparátu, manipulácie s nástrojom a získal samostatnosť pri cvičení. Dosiahol taký stupeň zdravého sebavedomia, že dokáže pracovať s hudobným materiálom a svoj hudobný názor vyjadruje v spoločnosti, v ktorej sa nachádza. Zlepšuje svoju vytrvalosť v hre na akordeóne a vyvíja iniciatívu v ďalšom napredovaní.

Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia predmetu hra na akordeóne má adekvátne rozvinutý umelecký vkus, lásku k hudbe a k akordeónu, ľudské a vôľové vlastnosti smerujúce k dobru. Je schopný vlastného inštrumentálneho prejavu, dokáže primerane preniknúť do výrazu a štruktúry hudobného diela, naštudovať nové skladby podľa svojho záujmu a možností. Orientuje sa v rôznych hudobných štýloch a žánroch, má schopnosť súhry s akordeónmi a inými hudobnými nástrojmi (komorná, súborová a orchestrálna hra) a schopnosť jednoduchej improvizácie (melodické ozdoby, rytmické obmeny a harmonická zmena –obohatenie). Vie prakticky využiť teoretické poznatky, orientuje sa v hre z listu, je pripravený verejne vystupovať a dokáže sa primeranesprávať na javisku. Je schopný verbálneho sebahodnoteniasvojho interpretačného výkonu a dokáže použiť nadobudnuté kompetencie v integratívnych umeleckých formách. Základy doterajšieho odborného vzdelávania dokáže uplatniť v prípade záujmu o profesionálneštúdium akordeónovej hry.

Absolvent súborovej a orchestrálnejhry na akordeóne druhej časti I. stupňa základného štúdiaje schopný uplatniť sa vamatérskom orchestri alebo súbore sobsadením rôznych nástrojov. Cíti súhru akompaktnosť jednotlivých partov vskladbe. Je schopný hrať pod vedením dirigenta asprávne reagovať na jeho gestá. Ovláda gestá dirigenta zamerané na dynamiku, zmeny tempa, nástupy vtechnicky akompozične nenáročných skladbách, je spôsobilý neverbálne komunikovať počas hry sostatnými hráčmi, nadobudnuté znalosti zo sólovej hry efektívne využíva vsúhre sinými nástrojmi. Vie jednoduchú skladbu rozdeliť na jednotlivé formové celky. Ovláda zmeny rytmu, tempa, metrického členenia počas skladby, ovláda mechovú techniku. členenia počas skladby, ovláda mechovú techniku. Podporuje svojím prístupom aj ostatných členov súboru alebo orchestra apomáha im. Orientuje sa rýchlo aj vrozsiahlejšom notovom zápise.

Absolvent II. stupňa základného štúdia predmetu hra na akordeóne sa dokáže orientovať vakordeónovej literatúre, vie posúdiť audio nahrávky zportálov internetu, ich technickú aumeleckú kvalitu ako aj technickú vybavenosť akordeónu. Je schopný profilovať sa vsólovej askupinovej hre. Má zvládnuté spôsobilosti techniky hrania na akordeóne, rozumie prstovej a mechovej artikulácií (mäkké, rovné aostré nasadenie aukončenie tónu), dokáže zahrať skladbu zrôznych hudobných štýlov acharakterov. Vrámci svojich daností dokáže harmonizovať, melodicky arytmicky obohatiť ľudovú pieseň alebo populárnu melódiu, podľa audio nahrávky dokáže zapísať vnotovom programe znenie nahrávky. Produkty svojej autorskej alebo upravovateľskej práce dokáže vnáležitých formátoch uložiť alebo poslať prostredníctvom internetu.

Absolvent II. stupňa základného štúdia predmetu komorná hra je vyprofilovaný amatérsky hudobník vkomornej hre aj vinom akordeónovom zoskupení. Dokáže správne posúdiť postavenie akordeónu sinými hudobnými nástrojmi alebo význam rozdelenia viacerých akordeónov vkomornej hre. Vie slovne vyjadriť technickú aumeleckú kvalitu vlastnej hry ako aj interpretáciu iných hráčov komornej hry. V oblasti tanečnej apopulárnej hudby ovplyvnenej džezom je absolvent schopný doplniť rytmicko-akordické kombinácie, správne frázovanie aartikuláciu. Vie posúdiť vhodnosť skladby na verejné vystúpenie. Dokáže samostatne vybrať skladbu, analyzovať ju anaštudovať.

Absolvent druhej časti I. stupňa rozšíreného štúdia ovláda podľa svojich kompetencií hru na akordeóne, prácu smechom atvorí kultivovaný tón, ktorý vie správne nasadiť iukončiť. Interpretuje naspamäť skladby podľa vlastného výberu svkusným prednesom. Je schopný sebareflexie aje kompetentný zhodnotiť vlastný interpretačný výkon. Vie sa uplatniť ako sólista -amatér i ako člen komorného alebo súborového zoskupenia. Má predpoklady na ďalšie umelecké vzdelávanie na II.stupni ZUŠ alebonakonzervatórii. Dokáže samostatne a kreatívne naštudovať prednesové skladby so správnym frázovaním as citom pre autenticitu používať registre. Hrá vyrovnane atvorí kvalitný tón. Spája všetky získané technické avýrazové kompetencie pri hre. Zvláda mechovú techniku

(obraty mechu), svojou interpretáciou dokáže vyjadriťcharakter skladieb rôznych období aštýlov (barok, súčasná hudba, ľudová pieseň, vyšší populár), transponuje pieseň (ľudovú, umelú) do iných tónin atvorí samostatný sprievod.

PRÍPRAVA KU HRE NA NÁSTROJI

Prípravné štúdium

Žiaci po ukončení prípravného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard:

- poznajú amajú osvojenú hru na akordeóne (orientácia pravej aľavejruky),
- majú osvojené základné návyky správneho ovládania nástroja (sedenie za nástrojom, držanie nástroja, držanie pravej ruky, atď.),
- vedia zahrať jednoduchú ľudovú alebo umelú pieseň, či skladbu sjednoduchým sprievodom ľavej ruky (základné basy).

Obsahový štandard:

- Správne sedenie apostavenie pravej aľavej ruky, základy ovládania mechu.
- Melodizácia a rytmizácia slov, detských riekaniek a detských textov.
- Hudobno-teoretické poznatky na úrovni prípravného štúdia.
- Hra jednoduchých cvičení apiesní (najskôr len vpravej ruky, neskôr spolu s ľavou rukou – sprievod).

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

zahrajú 1 –2 ľudové piesne vjednoduchej úprave, prípadne jednoduchú inštruktívnu skladbu.

HRA NA NÁSTROJI

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci na konci 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard:

- ovládajú primerane ich veku a dispozíciám držanie nástroja,
- ovládajú prácu s mechom (správna výmena von a dnu, rovnaká intenzita zvuku),

- ovládajú synkopu, celé, polové, štvrťové a osminové pomlčky,
- majú osvojené rýchle a pomalé pohyby prstov**.**

Obsahový štandard:

- Zvládanie spôsobu hry na akordeóne každou rukou zvlášť podľa notového zápisu.
- Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu.
- Správne vedenie mechu s cieľom rozpoznať silu, výšku a dĺžku tónu.

Žiaci na konci 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard:

- ovládajú hru na akordeóne oboma rukami spolu,
- v ľavej ruke hrajú akordický sprievod, základné a terciové basy,
- zahrajú 2 durové stupnice oboma rukami spolu, 2 molové stupnice pravou rukou (harmonické a melodické),
- interpretujú jednoduché ľudové piesne bez notového zápisu,
- ovládajú prácu s mechom s cieľom tvorenia kultivovaného tónu,

Obsahový štandard:

- Prstové cvičenia -hra v pomalých a rýchlych tempách.
- Využitie práce s mechom na výrazové prostriedky.
- Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu.
- Obraty tonického kvintakordu.
- Počúvanie zvuku nástroja, piano, forte, mezzoforte, crescendo a decrescendo.
- **Bodkovaný rytmus.**

Žiaci na konci 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard:

- hrajú prednesové skladby primeranéveku,

- zaujímajú sa o interpretáciu jednoduchých piesní a pestujú zmysel pre kultúru a výraz, vedia rozlíšiť skladbičky rôzneho charakteru,
- vedia hrať legato, staccato, tenuto a portamento,
- zvládajú súhru oboch rúk, rôzne kombinácie pravej ruky s ľavou,
- postupne zvyšujú a rozlišujú tempo v stupniciach a malých prednesových skladbách,
- majú osvojené primerane ich veku a dispozíciám držanie nástroja,
- zdokonaľujú spôsob práce s mechom (správna výmena von a dnu).

Obsahový štandard:

- Zdokonaľovanie prstovej a mechovej techniky s dôrazom na súhru oboch rúk a ich rôzne kombinácie, hra dvojhmatov.
- Hra a transponovanie jednoduchých melódií.
- Základy hry spamäti a zapájanie sa do komornej hry (možné aj v 1.a 2. ročníku).
- Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu.
- Praktická aplikácia výrazových prostriedkov legato, staccato, tenuto a portamento.
- Kvalita tónu pri hre v rýchlejších tempách.
- Rozlišovanie dynamiky v interpretovaných skladbách.
- Žiaci na konci 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard:

- majú osvojenú hru stupníc z hľadiska tempa a zvuku (legato, staccato, striedavý mech), durové a molové stupnice,
- majú vytvorený repertoár ľudových piesní,
- ovládajú tempové označenia, melodické ozdoby a ďalšie výrazové prostriedky,
- podľa notového zápisu reprodukujú jednoduché skladby, valčík, polka, tango a swing,
- vedia zahrať také etudy, na ktorých aplikujú získané technické zručnosti a výrazové prostriedky,
- ovládajú základy polyfonickej hry,

Obsahový štandard:

- Využívanie možností rozsahu nástroja, oboznamovanie sa smelodickými basmi.
- Hudobno-teoretické poznatky:
- Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu.
- Sluchovo-rytmická oblasť:
- Základné melodické ozdoby.
- Zložitejší rytmus.
- Tónová kultúra.
- Ukončovanie fráz.

Záverečná skúška:

- 1 etuda,

- 1 polyfonická skladba,

- 2 prednesové skladby.

Druhá časť I. stupňa základného studia

Žiaci na konci **1. ročníka druhej časti I. stupňa** základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard:

- majú osvojené správne návyky pri hre na nástroji primeranej veľkosti,
- ovládajú hmatovú orientáciu na bielych ačiernych klávesoch alebo gombíkoch ana ľavom manuáli,
- pracujú so sluchovou predstavou skladby,
- ovládajú hru melodických ozdôb: príraz, nátril,
- dokážu zahrať stupnice dur amol,
- využívajú pri interpretácii skladieb registráciu,
- sú oboznámení sformovou výstavbou skladby,
- majú zmysel pre dynamickú výstavbu.

Obsahový štandard:

- Starostlivosť oakordeón asprávna manipulácia sním.
- Orientácia na pravom aľavom manuáli na akordeóne primeranej veľkosti.
- Orientácia vregistroch daného nástroja.
- Interpretáciaskladieb zvýšenej technickej náročnosti.
- Hra vrýchlejších tempách.
- Zdokonaľovanie hry prstovej artikulácie –legato, staccato, tenuto, non legato, portamento.
- Pasážové cvičenia.
- Štvrťové aosminové takty pravidelné anepravidelné.
- Durové stupnice cez 2 oktávy spolu, molové stupnice do 2# a 2b cez 2 oktávy spolu,
- 3-hlasný durový a molový kvintakord ajeho obraty harmonicky amelodicky obidvoma rukami spolu.
- Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu.
- Melodické ozdoby: príraz, nátril.
- Výrazová štylistika hudobných období podľa výberu skladby.
- Jednoduché hudobné formy, tanečné formy barokovej suity, prelúdium, fugheta apod.
- Tónová kultúra, mäkké nasadenie aukončenie tónu.
- Rozlišovanie farby tónu dostupných registrov.
- Zložitejšie rytmické útvary.
- Melodické atechnické cvičenia podľa výberu pedagóga aindividuálnych dispozícií žiaka.
- Prednesové skladby podľa výberu pedagóga s prihliadnutím na záujmy žiaka, jeho fyzické a psychické dispozície.

Žiaci na konci **2. ročníka druhej časti I. stupňa** základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard:

- preukazujú počas hry adekvátnu technickú, rytmickú, tempovú, dynamickú a výrazovú vyspelosť,
- dokážu reprodukované hudobné dielo emocionálne prežívať,
- dokážu vytvoriť jednoduchý sprievod k piesňam s využitím kadencie,
- orientujú sa v akordových značkách dur, mol a dominantný septakord,
- hrajú zlistu primeraný notový zápis,

- dokážu sa zapojiť do komornej a súborovej hry,
- interpretujú aj skladby v rýchlejších tempách,
- dokážu ohodnotiť vlastný výkon.

Obsahový štandard:

- Prehĺbenie zručností z 1. ročníka.
- Zvyšovanie technickej náročnosti, hra v rýchlejších tempách.
- Akordická a melodická hra v ľavej ruke.
- Registračná technika počas hry.
- Dominantný septakord v ľavej ruke.
- Stupnice dur amol + 4-hlasný durový a molový T5 s obratmi harmonicky a melodicky obidvoma rukami spolu, dominantný septakord a jeho obraty pravou rukou –malý rozklad.
- Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu.
- Melodická ozdoba –trilok.
- Výrazová štylistika hudobných období podľa výberu skladby.
- Skvalitňovanie tónovej kultúry.
- Rozlišovanie farby tónu dostupných registrov.
- Zložitejšie rytmické sprievody ľavej ruky.
- Melodické a technické cvičenia zamerané na problematiku vyskytujúcu sa v prednesových skladbách.
- Prednesové skladby podľa výberu pedagóga s prihliadnutím na záujmy žiaka, jeho fyzické a psychické dispozície.
- Hra v širších dynamických plochách.

Žiaci na konci **3. ročníka druhej časti I. stupňa** základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard:

- preukazujú schopnosť samoštúdia asebakontroly,
- rozlišujú charakter a náladu skladby avedia ju interpretačne vyjadriť,
- chápu aprežívajú aj kompozične náročnejšie skladby,
- ovládajú melodickú ozdobu obal po teoretickej aj praktickej stránke,
- ovládajú vrámci individuálnych dispozícií aj náročnejšie mechové techniky,

- využívajú registračnú techniku pravej aj ľavej ruky počas hry,
- dokážu vrámci nástrojových možností zahrať zmenšený septakord vľavej ruke,
- dokážu zahrať primerane náročnú skladbu spamäti,
- zvládajú hru vkomorných telesách avsúbore,
- dokážu kriticky ohodnotiť vlastný výkon avýkony iných.

Obsahový štandard:

- Dokonalá hmatová orientácia na pravom aľavom manuáli.
- Mechová technika –mäkké aostré nasadenie, ukončenie tónu, striedavý mech. Prehĺbená orientácia vregistroch daného nástroja.
- Zvyšovanie technickej náročnosti, hra vrýchlych tempách.
- Registračná technika pravej aj ľavej ruky počas hry.
- Dur amol stupnice cez 2 oktávy príslušným 4-hlasým T5 sobratmi +
- dominantný septakord, zmenšený septakord vpravej ruke.
- Aplikácia hudobno-teoretických poznatkov, získaných v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej štúdijnému zameraniu.
- Melodická ozdoba –obal.
- Výrazové prostriedky –marcato, espressivo, cantabile.
- Výrazová štylistika hudobných období podľa výberu skladby.
- Hudobné formy: sonatína, rondo.
- Rozlišovanie nálady skladby.
- Rozlišovanie farby tónu dostupných registrov.
- Náročnejšie rytmické útvary.
- Rozšírenie a zdokonalenie kompetencií, nadobudnutých v 2. ročníku.

Žiaci na konci **4. ročníka druhej časti I. stupňa** základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard:

- ovládajú hrací aparát –správne sedenie, držanie nástroja a postavenie rúk aprstov,
- dokážu zahrať chromatickú stupnicu,
- ovládajú rôzne prstové amechové artikulačné možnosti hry na akordeóne,
- dokážu vrámci notového zápisu hudobne vyjadriť požadované frázovanie, dynamické atempové označenia,

- dokážu adekvátne hudobne vyjadriť tempovo aštýlovo kontrastné skladby,
- dokážu emocionálne aj racionálne pristupovať k rozboru skladieb
- dokážu vrámci nadobudnutých kompetencií samostatne naštudovať technicky avýrazovo náročnejšiu prednesovú skladbu,
- reprodukujú primerane náročnú skladbu spamäti,
- dokážu zahrať zlistu hudobnú literatúru nižších ročníkov, transponovať jednoduché piesne a melódie do blízkych tónin,
- dokážu zahrať jednoduché improvizácie,
- dokážu sa zapojiť do komornej alebo súborovej hry,
- vedia kriticky zhodnotiť vlastný výkon avýkony iných.

Obsahový štandard:

- Dokonalá hmatová orientácia na pravom a ľavom manuáli.
- Mechová technika –mäkké a ostré nasadenie, ukončenie tónu, striedavý mech, rýchly striedavý mech –bellowshake.
- Zvyšovanie technickej náročnosti.
- Pasážová prstová technika, dvojhmaty, oktávy pravou rukou, skoky, melodické ozdoby.
- Registračná technika pravej aj ľavej ruky počas hry náročnejších skladieb.
- Výrazová štylistika hudobných období podľa výberu skladby.
- Hudobné formy: sonatína, rondo, sonáta.
- Rozlíšenie dynamickej gradácie a uvoľnenia. Rozlišovanie farby tónu dostupných registrov.
- Náročnejšie rytmické útvary.
- Dokonalá interpretácia po stránke technickej, výrazovej a štýlovej.

Záverečná skúška:

- 1 etuda,

- 1 polyfonická skladba,

- 2 skladby odlišného charakteru,

- 1 prednesová skladba.

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

Žiaci na konci **1. ročníka II. stupňa** základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard:

- majú zdokonalenú úroveň hry z prvého stupňa,
- majú vyprofilovaný svoj záujem ohudobný štýl acharakter hudby,
- volia si skladby zponuky skladieb učiteľa azinternetových možností,
- dokážu zahrať a zapísať vlastné hudobné motívy alebo skladbičky,
- zapájajú sa do komornej, súborovej alebo orchestrálnej hry,
- sú oboznámení snotáciou na počítači.

Obsahový štandard:

- Zdokonaľovanie techniky hry na akordeóne.
- Výber skladieb podľa žiakovej hudobnej orientácie.
- Význam registrácie vo farebnosti hry a transpozičnej funkcie.
- Oboznámenie sa s notovým programom na počítači (Sibelius, Capella, Finale).
- Rozvíjanie sluchovej pohotovosti v hraní ľudových piesní, populárnych, alebo džezových melódií.

Žiaci na konci **2. ročníka II. stupňa** základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard:

- majú rozšírený repertoár vo vybranom štýle a charaktere hudby,
- sú oboznámení so skladbami rôznych štýlov a charakteru,
- dokážu harmonizovať ľudové piesne a tvoriť melodické ozdoby alebo rytmické zmeny,
- dokážu si podľa sluchu stiahnuť jednoduchú skladbičku podľa audio nahrávky a zapísať ju v notačnom programe,
- dokážu vytvoriť a zapísať vlastné jednoduché skladbičky (podľa tvorivej schopnosti žiaka),
- zapájajú sa do komornej, súborovej, alebo orchestrálnej hry.

Obsahový štandard:

- Vybrané etudy hrať so zacielením na technickú spôsobilosť.

- Poznávanie významu registrácie v štýlovom charaktere skladby.
- Formový rozbor skladieb k objasneniu zámeru skladateľa.
- Rozvíjanie schopnosti: čo počujem -zahrám a zapíšem do nôt.

Žiaci na konci **3. ročníka II. stupňa** základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard:

- majú osvojené interpretačné zručnosti vo vybranom štýle a charaktere hudby,
- sú schopní interpretovať rôzne štýlové obdobia a charaktery hudby,
- dokážu upravovať populárne melódie pre akordeón,
- majú skúsenosti sťahovať hudbu z audio nahrávky a zapísať ju v notačnom programe,
- pokračujú v tvorbe vlastných skladbičiek,
- zapájajú sa do skupinového hrania aj s inými nástrojmi.

Obsahový štandard:

- Poznávanie technických spôsobov hry v jednotlivých hudobných štýloch a žánroch.
- Registrácia ako dynamická funkcia hry na akordeóne.
- Prepájanie individuálnej hry s komornou, súborovou a orchestrálnou hrou.
- (Skladbu z komornej hry upraviťako sólovú skladbu a podobne).

Žiaci na konci **4. ročníka II. stupňa** základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard:

- majú vybudovaný svoj repertoár vo vybranom štýle acharaktere hudby,
- dokážu interpretačne porovnať rôzne štýlové obdobia acharaktery hudby,
- dokážu sluchovo analyzovať primerané skladby zaudio nahrávky averne ich zapísať vnotačnom programe,
- sú schopní aranžovať skladby pre akordeón sólo, KH alebo kombinácie sinými hudobnými nástrojmi,
- podľa osobnej dispozície si tvoria vlastné skladby.

Obsahový štandard:

- Technika hry ako nástroj na vyjadrenie obsahu skladby.
- Prstová a mechová artikulácia, mechové možnosti: bellows shake, triolový ricochet, alebo kvartolový ricochet.
- Spôsobilosť v skupinovej hre.
- Hra na akordeóne v spolupráci s audio nahrávkou (v sólovej aj skupinovej hre).
- Súvislosť medzi hrou na akordeóne a zápisom v notovom programe.

Záverečná skúška:

- 1 etuda,
- 1 polyfonická skladba,
- 2 prednesové skladby odlišného charakteru.

ROZŠÍRENÉ ŠTÚDIUM

Druhá časť I. stupňa rozšíreného štúdia

Žiaci na konci **1. ročníka I. stupňa rozšíreného štúdia** základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard:

- hrajú stupnice v rozsahu 2 oktáv (paralelné dur a mol do 3# a 3b + 3-hlasný a 4-hlasný T5 s obratmi harmonicky i melodicky cez 1 oktávu) s využitím legata, tenuta, staccata, protipohybuadynamiky,
- pri hre na melodických basoch hrajú stupnice v ľavej ruke len v prvej a druhej rade /c-systém/ ev. v tretej a druhej rade /b-systém/ cez 1 oktávu s 3-hlasným kvintakordom a obratmi, harmonicky i melodicky s aplikáciou legata, tenuta, staccata,protipohybu adynamiky,
- hrajú melodické ozdoby (príraz, nátril, skupinku),
- uplatňujú registračnú techniku (najmä jednohlasné registre),
- využívajú v skladbách všetky získané kompetencie (prstovú a mechovú techniku, rytmické a dynamické výrazové prostriedky i v medzistupňoch, crescendo,
- decrescendo vrátane viacero druhov akcentov),
- zvládajú hru dvojhmatov v náročnejších cvičeniach,

- presne a plynule vedú mech a mechové obraty,
- zahrajú z listu jednoduchú skladbu,
- tvoria samostatný harmonicky sprievod k ľudovýmpiesňam,
- interpretujú polyfonickú skladbu so správnym frázovaním,
- spontánne reagujú na prípadné chyby v interpretácii a sami ich opravia,
- aplikujú hru spamäti s čistou interpretáciou,
- hrajú spolu s učiteľom, alebo v komorných zoskupeniach.

Obsahový štandard:

- Zdokonalenie mechovej techniky.
- Interpretácia vrýchlejších tempách.
- Dbanie na dokonalú súhru obidvoch rúk.
- Interpretovanie presnej dynamiky sjednotlivými odtieňmi ipráca sagogikou.
- Venovanie sa interpretácii polyfónnych skladieb.
- Využívanie registračných možností nástroja (pokiaľ nástroj disponuje bradovými registrami, nehlučne ich zapájať do hry).
- Dbanie na zodpovednú, každodennú domácu prípravu na vyučujúcu

Žiaci na konci **2. ročníka I. stupňa rozšíreného štúdia** základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard:

- hrajú stupnice v rozsahu 2 oktáv (paralelné dur a mol do 4# a 4b + 3-hlasný a 4-hlasný T5 s obratmi harmonicky i melodicky cez 1 oktávu) s využitím legata, tenuta, staccata, protipohybu a dynamiky, a aj chromatickú stupnicu v pravej ruke,
- pri hre na melodických basoch hrajú stupnice v ľavej ruke len v prvej a druhej rade /c-systém/ ev. v tretej a druhej rade /b-systém/ cez 2 oktávy s 3-hlasným kvintakordom a obratmi, harmonicky i melodicky s aplikáciou legata, tenuta, staccata, protipohybu adynamiky,
- používajú melodické ozdoby (mordent, trilok),
- správne nasadzujú a ukončujú tón (mäkké a ostré) –samostatne pracujú s mechom (mechové legato a staccato),
- nacvičujú mechovú techniku –bellowshake (striedavý mech),

- využívajú zvukovo farebnémožnosti nástroja za pomoci registrov –s ohľadom na štýl alebo žáner,
- uplatňujú dynamiku a rozlišujú rôzne druhy tempa,

Obsahový štandard:

- Zvyšovanie technickej náročnosti pri hre.
- Hra v rýchlych tempách.
- Uvoľňovanie hracieho aparátu (využitie techniky póltlaku).
- Interpretácia technicky, tempovo, rytmicky a dynamicky náročnejších skladieb (variácie, sonatíny).
- Zaradenie skladieb vyššieho populáru (tanečné, jazzové, populárne skladby).
- Využívanie celého rozsahu diskantovej i basovej časti nástroja.
- Usmernenie správnych návykov pri domácom cvičení apríprave.
- Dbanie na správne zaobchádzanie s nástrojom (čistenie, skladovanie).

Žiaci na konci **3. ročníka I. stupňa rozšíreného štúdia** základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard:

- hrajú stupnice v rozsahu 2 oktáv (paralelné dur a moldo 5# a 5b + 3-hlasný a 4-hlasný T5 s obratmi harmonicky i melodicky cez 2 oktávy-malý i veľký rozklad, dominantný a zmenšený septakord v pravej ruke s obratmi harmonicky i melodicky) s využitím legata, tenuta, staccata, protipohybu, bellowshake a dynamiky, a aj chromatickú stupnicu v pravej ruke,
- pri hre na melodických basoch hrajú stupnice v ľavej ruke vo všetkých 3 ev.4 radách (convertor) cez 2 oktávy so 4-hlasným kvintakordom a obratmi, harmonicky i melodicky, dominantný a zmenšený septakord obidvoma rukami spolu s obratmi harmonicky i melodicky s aplikáciou legata, tenuta, staccata, bellowshake, protipohybu a dynamiky, chromatická stupnica obidvoma rukami spolu,
- pri hre stupníc využívajú krajných dynamických polôh nástroja,
- používajú sluchovú sebakontrolu pri hre,
- nacvičujú nové melodické ozdoby (obal, dlhý trilok),
- zvládajú náročnejšie prstové techniky vdiskante ibase,
- hrajú z listu primerane náročné skladby na úrovni 4. ročníka primárneho stupňa,
- dokážu interpretovanú skladbu zaradiť do príslušného slohového obdobia

- využívajú doposiaľ získané interpretačné znalosti a kompetencie, a to aj z teoretickejoblasti náuky ohudbe,
- hrajú polyfónne skladby s aplikáciou melodických ozdôb,
- disponujú hmatovou istotou pri orientácii v diskantovej i basovej časti nástroja, ovládajú prepínanie registrov bez zrakovej kontroly,
- hrajú plynule akordy a akordickú sadzbu pravou rukou,
- primerane rozlišujú a aplikujú prstovú, mechovú a prstovo-mechovú artikuláciu (mäkké a ostré nasadenie a ukončenie tónu, prstové legato i staccato, repetícia ostinátnych tónov, zastavovaný mech, bellowshake, mechové legato a staccato),
- sú kompetentní mať vlastný názor na počutú skladbu.

Obsahový štandard:

- Interpretovanie vybranej skladby podľa vlastného výberu spamäti, prednesové skladby výlučne spamäti.
- Sústavné rozvíjanie hudobnej pamäte.
- Interpretácia skladieb so všetkými výrazovými prostriedkami, kultivovanýmtónom aprednesom.
- Využívanie nahrávok domácich i zahraničných interpretov pri samoštúdiu.
- Kultivovanie vkusu pri výbere študijného repertoáru a prednesových skladieb.
- Rozvíjať zmysel pre obsahové a výrazové pochopenie skladieb formou rozboru.
- Nacvičovanie dokonalej práce s mechom a precízne tvorenie kultivovaného tónu.
- Dbanie na individuálne požiadavky žiaka pri výbere repertoáru.
- Pestrosť žánrov a štýlových období vrepertoári.
- Precvičovanie náročnejších úsekov skladby v rôznych rytmických obmenách aartikuláciách.
- Využitie a aplikácia kompetencií žiaka v komorných a súborových zoskupeniach.

Žiaci na konci **4. ročníka I. stupňa rozšíreného štúdia** základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard:

- hrajú stupnice so všetkými parametrami získanými v predchádzajúcich ročníkoch, s dynamikou, akcentmi, v rýchlych tempách, s chromatickou stupnicou a dominantnými i zmenšenými septakordami spolu obidvoma rukami,
- samostatne pracujú s tónom afrázami,
- naspamäť výrazovo interpretujú prednesové skladby pre akordeón,
- využívajú všetky výrazové možnosti nástroja,
- nacvičujú novú mechovú techniku (triolový ricochet, ev. i kvartolový ricochet),
- samostatne nacvičujú technicky náročné miesta v skladbách pomocou svojich kompetencií,
- počúvajú nahrávky špičkových akordeónistova dokážu o nich referovať,
- vytvárajú sprievod v ľudových a populárnych piesňach podľa akordických značiek,
- dokážu vyjadriť vlastný názor na svoj výkon, dokážu posúdiť a zhodnotiť interpretáciu vlastnú aj svojich spolužiakov,
- využívajú mechovú techniku pri hre stupníc, akordoch, etudách i prednesových skladbách,
- samostatne pracujú s novými skladbami pod dohľadom učiteľa,
- dokážu väčšinu primerane obtiažnych skladieb zahrať z listu**.**

Obsahový štandard:

- Výber rôznorodého repertoáru so zaradením skladieb z 20. i 21. storočia, z obdobia baroka a klasicizmu i 19. storočia.
- Zaradenie skladieb domácich autorov a originálnych kompozícií pre akordeón.
- S prihliadnutím na individuálne záujmy žiaka zaradenie skladieb moderných, tanečných ajazzových.
- Uplatňovanie všetkých získaných technických a výrazových kompetencií pri interpretácii skladieb rôznych štýlových období.
- Orientácia v akordeónovej literatúre a v histórii a stavbe akordeónu.
- Samostatná a cieľavedomá domácaprípravana vyučovaciu hodinu.

Záverečná skúška:

zahrajú spamäti 1 durovú a1 molovú stupnicu (legato, staccato aprotipohyb) príslušným 4-hlasým T5 sobratmi, dominantný azmenšený septakord sobratmi, chromatickú stupnicu, 1 etudu, 1 polyfonickú skladbu, 2-3 prednesové skladby odlišného charakteru.

KOMORNÁ HRA –AKORDEÓNY

CIELE PREDMETU

Zameranie pozornosti akordeónistovna štúdium komornej hry sa javí ako veľmi prospešné zviacerých dôvodov:o vprvom rade ide

- o pochopenie šírky dynamickej škály hudby, no prínosom je tiež možnosť interpretácie náročnejších skladieb rôznych štýlov, ktoré by ako sólisti naštudovať nezvládli,
- o dôležitosť realizácie komornej hry vidíme aj v tom, že táto forma interpretácie vžiakovi často vyvoláva väčší záujem ohudbu, čo následne motivuje aj žiakov, ktorí nemajú výraznejšie predispozície alebo záujem uplatniť sa vsólovej hre,
- v tejto súvislosti vidíme pozitíva komornej hry vrozvíjaní estetického cítenia žiaka, jeho tvorivosti, v rýchlejšej stabilizácii rytmického cítenia, rozvoji dynamického cítenia a zmyslu pre agogiku,
- o vneposlednom rade podporuje v žiakoch rozvoj morálnych vlastností, zmysel pre zodpovednosť aspoločnú prácu, čo pozitívne ovplyvňuje rozvoj osobnosti žiaka.

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po absolvovaní prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard:

- vedia rozlíšiť charakter danej skladby,
- dokážu posúdiť klady a zápory vlastnej interpretácie v kolektíve,
- majú sformovaný návyk sluchovej aktivity pri skupinovej interpretácii skladieb,
- zvládajú základnú orientáciu vo frázach jednoduchších skladieb,
- zaujímajú sa o interpretáciu ďalších skladieb určených pre komornú hru,
- vážia si hodnotu vlastnej práce a práce celého kolektívu.

Obsahový štandard:

- Ovládanie základného taktovania skladieb, rozlišovanie taktov.
- Osvojenie si jednotných nástupov a tempových označení.
- Zameranie sa na technické cvičenia.
- Zvládnutie tempových a dynamických zmien.
- Ovládanie neverbálnej komunikácie medzi členmi komorného zoskupenia.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po absolvovaní prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard:

- majú sformovaný návyk presnej súhry sostatnými spoluhráčmi,
- dokážu sústredene pracovať aprimerane reagovať na pokyny,
- vedia sa orientovať vregistrácii,
- súčasne srozvojom muzikality napredujú iv oblasti techniky hry,
- aplikujú všetky schopnosti získané vsólovej hre,
- majú rozvinuté a upevnené návyky získané pri aktívnej tvorbe reprodukčnej činnosti,
- vedia jednoducho improvizovať asamostatne hľadať riešenia problémov vkonkrétnej skladbe,
- vedia medzi sebou vrámci skladby vedome interpretačne komunikovať.

Obsahový štandard:

- Špecifikácia a rozlišovanie rôznych hudobných žánrov v rámci subjektívnych znalostí žiaka.
- Jednoduchá tempová, rytmická a dynamická analýza danej skladby.
- Rozlišovanie taktových a rytmických zmien v skladbe.
- Zmysluplná aplikácia všetkých schopností získaných v sólovej hre.
- Neustále zvyšovanie náročnosti skladieb.
- Plynulá a kultivovaná interpretácia skladieb väčšieho rozsahu.
- Schopnosť subjektívne posúdiť svoje technické možnosti pri zadeľovaní hlasov v konkrétnej skladbe.
- Neustále posúvanie súhry na vyššiu úroveň.
- Vnímanie hudby (konkrétnej skladby) orchestrálne.
- Samostatné riešenie farebnej registrácie.

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

Žiaci po absolvovaní II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard:

- ovládajú základné gestá vedúceho hráča a pravidlá spoločných nástupov pri súhre,
- dokážu samostatne naštudovať svoje party a hrať ich aj naspamäť,
- poznajú zásady správnej interpretácie rôznych štýlov a žánrov hudby, ktoré majú vo svojom repertoári,
- ovládajú moderné prstokladové techniky pre tanečnú a zábavnú hudbu,
- hrajú skladby v kombinácii s inými klasickými hudobnými nástrojmi,
- sú schopní samostatnej sluchovej kontroly s iným melodickým nástrojom,
- zahrajú skladbu primeranú ich hudobným kompetenciám z listu,
- využívajú prácu s mechom a rešpektujú správne frázovanie v rytme tanečných skladieb,
- poznajú správne registračné možnosti svojho nástroja,
- sú schopní spolupracovať s pedagógom na výbere a tvorbe repertoáru,
- vedia pracovať s náladou skladby vo vzťahu k charakteru vystúpenia.

Obsahový štandard:

- Nadväzovanie repertoáru na prebraté učivo z prvého stupňa základného štúdia.
- Zdokonaľovanie technických kompetencií, fantázie a hudobnej pamäte.
- Venovanie pozornosti súhre a intonačnej čistote.
- Rozširovanie repertoáru o nové žánre.
- Rozvíjanie zmyslu pre interpretáciu polyfonickej hry.
- Ďalšie rozširovanie vedomostí o žánre, ovplyvnené džezom a tanečnou hudbou u žiakov, ktorí preukazujú predpoklady pre tieto žánre hudby.
- Podporovanie pokusov o improvizáciu so zápisom do nôt.
- Rešpektovanie dôslednej dynamiky v celom rozsahu dynamického rozpätia –pp, p, mf, f, ff, crescendo, decrescendo.
- Spoločné využívanie zvukových možností akordeónu a svojich schopností pre kolektívnu hru.
- Cibrenie výrazovej štylistiky hudobných období a žánrov podľa výberu repertoáru.
- Rozvíjanie schopnosti posúdenia výkonu spoluhráča aj vlastnej produkcie.

- Rozoznanie dôležitosti jednotlivých hlasov a začlenenie sa do spoločného muzicírovania.
- Využívanie získaných kompetencií v jednoduchej súhre s inými klasickými hudobnými nástrojmi.
- Zdokonaľovanie cítenia a zmyslu pre interpretáciu polyfonickej hry.
- Zvyšovanie záujmu a spoločné hľadanie nových technických možností v oblasti prstovej techniky, vo swingu a improvizácii.

Učebné osnovy

HRY NA HELIGONKE

HUDOBNÝ ODBOR

Učebné osnovy pre I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy

Prípravné štúdium

Ciele

Vzbudiť u žiakov záujem o ľudovú hudbu, predovšetkým o hru na heligónku. Aj keď heligónka nepatrí do pôvodného slovenského inštrumentára, v niektorých slovenských regiónov sa udomácnila. Rozvíjať melodické a rytmické cítenie, rozvíjať a formovať cit pre hudobnú frázu. Oboznámiť žiaka s históriou a vývojom heligónky, funkciou mechaniky, ošetrovaním nástroja. Odporúčať žiakovi návštevu koncertov, na ktorých sa predstavuje tento nástroj. Najväčšej obľube sa tešia dvoj- a trojradové heligónky v ladení C-F alebo G-C-F. Trenčianský región je ovplyvnený dychovou hudbou v ktorej prevažujú durové tóniny s béčkami a preto sa v našom regióne vyžívajú ladenie B- ES alebo B-ES -AS.Tento nástroj sa neustále vyvíja, zvyšuje sa tiež množstvo notového materiálu, ktorý obsahuje aj transkripcie klasickej hudby s ohľadom na možnosti nástroja. Odporúčaný vek je 5 alebo 6 rokov.

Výkonový štandard - poznajú časti heligónky a spôsob tvorby tónu, demonštrujú elementárne základy správneho postoja, držania nástroja a hry, zosynchronizujú hru oboch rúk, poznajú číselný zápis interpretovaných skladieb, ovládajú výmenu mechu, reprodukujú ľudové piesne v C dur najprv spevom, neskôr hrou spamäti, hrajú podľa notového a číselného zápisu, rytmizujú jednoduché motívy, hrajú podľa sluchu a napodobňovania.

Obsahový štandard - Základné časti heligónky. Základy hry na heligónke: Správny postoj a uvoľnené držanie heligónky. Spôsob držania nástroja. Ukladanie prstov na tastatúru bez zvuku. Zosúladenie súčasných pohybov obidvoch rúk. Hra podľa číselného zápisu. Cvičenia zamerané na

správny ťah mechu a používanie vzduchovej klapky. Ľudové piesne. Základné označenia pre spôsoby hry na heligónke v notovom a číselnom zápise. Rytmizácia a melodizácia jednoduchých hudobných piesní. Reprodukcia krátkych melodických a rytmických úsekov po predhraní učiteľom.

Doporučená literatúra Martin Čerňanský- Začíname hrať na HELIGÓNKE cv. l,2,3,4,S,6, 7,8,9,10„11,12,13,14,

Prednes - Zjedzte si ma vlčky zjedzte , Prší prší

1. ročník / 1. časť

Obsah

Zoznámenie sa s nástrojom jeho popis ,držanie nástroja, spôsob tvorby tónu - spôsob hrania na heligónke. Ukladanie prstov na tastatúru, hra podľa číselného záznamu.

Výkonový štandard : ovládajú správne držanie nástroja, poznajú základné časti nástroja, zahrajú dvoj hmaty a jednoduché melódie, poznajú mechové znamienka, hrajú v terchovskom štýle.

Obsahový štandard: Držanie nástroja. Prstové cvičenia, súhra oboch rúk. Dvojhmaty. Mechové znamienka. Terchovský štýl.

Školy : Martin Čerňanský- Začíname na HELIGÓNKE ev. 17-35

Prednes . Išli dievky ľan trhať , V pondelok doma nebudem

2. ročník / l. časť

Ciele

Prednesové skladbičky voliť tak, aby žiak mohol postupne poznávať rôznu regionálnu ľud hudbu. Skladby voliť tak, aby mohol na nich realizovať nadobudnuté vedomosti v oblasti techniky hry na heligónke (staccato, tenuto a legato, rozširovanie dynamickej škály,) na rozvíjanie hudobného prejavu. Zaradiť do ročníkového plánu najmenej dvakrát v školskom roku vystúpenie na hudobných večierkoch.

Výkonový štandard: zahrajú technické cvičenia, ovládajú hru legato, staccato, tenuto a ligatúra, poznajú piesne svojho regiónu.

Obsahový štandard: Prstové cvičenia so stupnicami. Legato, staccato, tenuto a ligatúra. Hra ľudových piesní svojho regiónu podľa zápisu a podľa sluchu.

Školy

Martin Čerňanský: Začíname hrať na HELIGÓNKE

Martin Čerňanský: Začíname hrať na HELIGÓNKE 2. Diel

Prednesy: Čo sa stalo nové , Mám ja hrušku, Tanec námorníkov

Záverečná skúška: Stupnice C - F dur alebo B - Es dur podľa ladenia nástroja a durový akord,

Prednesy:Mám ja hrušku , Na trenčianskom moste ,

1. ročník / 2. časť

Ciele

Cielene viesť žiaka k hraniu podľa číselného zápisu. Rozvíjať hranie Ľud. melódií podľa sluchu Získané poznatky dokázať aplikovať na preberaných skladbách. Rozširovať výrazové prostriedky v dynamickej škále a agogike. Prehlbovať vedomosti v oblasti poznávania ľudovej hudby podľa regiónov. Rozvíjať záujem žiaka hrať v detskom folklórnom súbore.

Zaradiť do ročníkového plánu najmenej dvakrát v školskom roku vystúpenie na hudobných večierkoch.

Výkonový štandard:

zahrajú stupnice C,F,B dur, d mol a akordy harmonicky a melodicky, tvoria kvalitnejší tón, spoznajú číselné kódovanie, ovládajú hru v terciách a sextách, hrajú podľa číselného kódovania, hrajú podľa sluchu a napodobňovania.

Obsahový štandard: Stupnice a akordy. Tvorba tónu. Hra v rôznych podobách. Jednoduché piesne v terciách a sextách. Číselné kódovanie. Počúvanie nahrávok a práca s nimi.

Škola : Martin Čerňanský - Začíname hrať na HELIGÓNKE 2. diel

Prednesové skladby: Tanec námorníkov , Cigánsky barón , Kačací tanec

2. ročník / 2. časť

Ciele

Nadviazať na schopnosti a zru čnosti získané v predchádzajúcich ročníkoch, a pokračovať v ich rozvijaní tak po technickej, ako po výrazovej stránke. Štúdium ľudových piesní podľa regiónov. Výkonový štandard : samostatne opravujú chyby, hrajú melodické ozdoby a cifry, ovládajú číselné kódovanie, zahrajú stupnice C,G,D,F,B dur, d, g mol harmonická a akordy harmonicky a melodicky, ovládajú hru podľa notového zápisu a číselného kódovania, hrajú podľa sluchu a napodobňovania.

Obsahový štandard: Sluchová kontrola hry. Melodické ozdoby a cifry. Číselné kódovanie. Stupnice C,G,D,F,B dur, d, g mol harmonická a akordy harmonicky a melodicky. Čítanie notového zápisu. Imitácia hry starých majstrov z nahrávok.

Škola: Martin Čerňanský - Začíname hrať na HELIGÓNKE 2. Diel
Martin Čerňanský - Hráme na HELIGÓNKE,
Martin Čerňanský - Koncertné a svetové melódie
Prednesy : Klarinetová polka, Tirolský tanec , Kačací tanec , Tanec námorník

3. ročník / 2. časť

Ciele

Nadviazať na schopnosti a zručnosti získané počas predchádzajúceho štúdia, pokračovať v ich rozvíjaní o ďalšie technické a výrazové prostriedky. Viesť žiaka k samostatnej intonačnej korekcii. Využívať interpretačnú citlivosť v rámci dynamiky a agogiky. Zvyšovať nároky na prstovú techniku.

Výkonový štandard: spoznávajú goralský a detviansky štýl, zosynchronizujú hru oboch rúk, aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete prípravná hudobná náuka, hrajú podľa sluchu a napodobňovania.

Obsahový štandard: Prstová technika šestnástinových nôt. Súhra oboch rúk. Dynamické znamienka. Synkopa, bodkovaný rytmus. Imitácia hry starých majstrov z nahrávok.

Škola: Martin Čerňanský-Začíname hrať na HELIGÓNKE 2. Diel Martin

Čerňanský - Koncertné a svetové melódie

Martin Čerňanský - Hráme na HELIGÓNKE - ľud. piesne s variáciami pre pokročilých

Prednesové skladby

Na Krásnom modrom Dunaji, Klarinetová polka, Kankán , Tirolský tanec

4. ročník / 2. časť

Ciele

Nadviazať na schopnosti a zručnosti získané počas predchádzajúceho štúdia, pokračovať v ich rozvíjaní o ďalšie technické a výrazové prostriedky. Viesť žiaka k samostatnej intonačnej korekcii. Zvyšovať nároky v technickej oblasti a rozvíjať kultivovanosť prejavu, hry (zvuk, výraz,). Využívať interpretačnú citlivosť v rámci dynamiky a agogiky. Zdokonaľovať spôsob tvorenia tónu, jeho kvalitu, intonačnú stabilitu, intenzitu a farbu vo všetkých škálach rozsahu.) Podporovať záujem žiaka o účinkovanie na rôznych podujatiach sólovo ako aj využiť príležitosť účinkovať v detskom folklórnom súbore.

Výkonový štandard: poznajú štýly iných regiónov, hrajú s vibráto, aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete prípravná hudobná náuka, hrajú podľa sluchu a napodobňovania.

Obsahový štandard: Štýly regiónov Slovenska. Vibráto. Triola, synkopa, bodkovaný rytmus. Dynamika. Stupnice.

Škola: Martin Čerňanský- Začíname hrať na HELIGÓNKE 2. DielMartin Čerňanský - Koncertné a svetové melódie

Martin Čerňanský - Hráme na HELIGÓNKE - ľud. piesne s variáciami pre pokročilých

Prednesové skladby

Na Krásnom modrom Dunaji, Klarinetová polka, Kankán, Tirolský tanec

Záverečná skúška

2 durové stupnice, I molová stupnica+ akordy rozklady + trojzvuky

I ľudová pieseň zo svojho regiónu s melodickými ozdobami a s charakteristickým frázovaním I koncertná skladba podľa výberu

Učebné osnovy

SÚBOROVÁ ORCHESTRÁLNA HRA-AKORDEÓNY

HUDOBNÝ ODBOR

CIELE PREDMETU

Súborová alebo orchestrálna hra žiakov je jednou zforiem skupinového vyučovania akordeónu, ktorú môžeme uplatňovať vo výchovno-vzdelávacom procese na základných umeleckých školách:

- rozvíja žiaka po stránke emocionálnej, kognitívnej, sociálnej apo stránke odbornej aumeleckej,
- pomáha mu lepšie vnímať aprecítiť hudbu, hľadať vnej význam, vnímať, aké pocity vňom vytvára avyjadrovať ich,
- veľmi dôležitou zložkou je vytváranie sociálnych interakcií medzi učiteľom ažiakmi ako aj medzi žiakmi navzájom. Tieto priateľstvá aspolupráca veľmi dobre rozvíjajú vzájomné vzťahy, komunikáciu ischopnosť pomáhať si anapomáhajú smerovaniu kspoločnému cieľu, na ktorom sa podieľajú všetci hráči súboru alebo orchestra,
- koncerty averejná prezentácia pomáha žiakom zvládať stresové azáťažové situácie ako trému, strach verejne vystupovať azároveň dodávajú žiakom sebavedomie,
- veľkou výhodou najmä pre mladších žiakov je to, že cítia podporu ostatných členov orchestra vtom zmysle, že nie sú na pódiu sami. To pôsobí na žiakov veľmi povzbudzujúco amotivujúco, čo vedie knásslednému záujmu ohudbu ahru na nástroji,
- v rámci súborovej aorchestrálnej hry majú žiaci možnosť interpretovať skladby rôznych období ažánrov: barok, klasicizmus, súčasná hudba, džez, pop, filmová hudba, ale aj metalová hudba alebo skladby komponované priamo pre akordeón. Týmto spôsobom sa zoznamujú scharakteristikami jednotlivých období, špecifikami jednotlivých hudobných žánrov aučiasa ich správne interpretovať,
- orchester poskytuje možnosti uplatnenia nielen akordeónov, ale aj iných hudobných nástrojov, napr. dychových, sláčikových, bicích, elektronických,
- vítaná je spolupráca so speváckym oddelením,o vyučovanie súborovej aorchestrálnej hry pokračuje aj v priebehu ďalšieho štúdia na prvom a druhom stupni, a tiež je zaradená do učebných plánov štúdia pre dospelých. Je prípravou na hru viných záujmových umeleckých skupinách a vo väčších súborových a orchestrálnych zoskupeniach,o cieľom vyučovania súborovej aorchestrálnej hry je celkový osobnostný, umelecký, technický, interpretačný rozvoj osobnosti žiaka, ktorý vie

zvládnuť svoj part vsúhre sostatnými, interpretačne zvláda rôzne žánreahudobné obdobia asamostatným hudobným cítením (dynamikou, agogikou, improvizáciou, rytmickým cítením), prispieva ku kvalitnej interpretácii primerane náročného hudobného diela.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po absolvovaní druhej častiI. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard:

- vedia samostatne hrať z listu svoj part s ohľadom na technickú náročnosť skladby,
- vedia kriticky ohodnotiť kvalitu vlastnej interpretácie v porovnaní s ostatnými členmi kolektívu,
- rešpektujú gestá dirigenta,
- vedia samostatne zahrať správne frázovanie, dynamickú výstavbu, zmeny v taktovaní s ohľadom na technickú náročnosť skladby,
- dokážu systematicky nacvičovať skladbu po jednotlivých úsekoch,
- vedia rytmicky správnerozdeliť notový zápis podľa taktovania,
- rešpektujú zásady štýlovej a žánrovej interpretácie,
- dokážu tvorivo obohatiť skladbu melodickými ozdobami,
- ovládajú mechovú techniku,
- vedia si samostatne v technicky menej náročných skladbách zadeliť výmenu mechu,
- vedia reagovať na zmeny tempa v notovom zápise,
- zahrajú v skupine jednotne nástupy a ukončenia jednotlivých častí skladieb,
- vedia systematickým opakovaním problémového úseku dosiahnuť jeho kvalitnú interpretáciu,
- rešpektujú úroveň hrania iných žiakov a pomáhajú im pri jej zlepšovaní.

Obsahový štandard:

- Ovládanie základného taktovania skladieb, rozlišovanie taktov.
- Osvojenie si jednotných nástupov a tempových označení.
- Zvládnutie tempových a dynamických zmien v priebehu skladby.
- Poznanie gest dirigenta.
- Osvojenie si následnej tvorivej práce so skladbou -základy improvizácie.

- Ovládanie mechovej techniky s ohľadom na kvalitu interpretácie v orchestrálnej úprave.
- Osvojenie si neverbálnej komunikácie medzi jednotlivými členmi orchestra alebo súboru.
- Rešpektovanie skupinového cieľa orchestra alebo súboru.

Orientácia vo forme: piesňové formy, téma, most - bridge, predohra, medzihra, dohra, coda ...
Verejné vystúpenia. • 1-krát v každom polroku sólovo

Záverečná skúška

Žiak interpretuje pred komisiou:
Hra na malom bubne
dve kontrastné etudy s využitím paradiddlov, prírazov, akcentov a vírenia
Hra na bicej súprave
rozkladové cvičenie - etuda vo štvrťovom alebo osminovom takte s ostinátnym použitím hi-hat
jedna ukážka bicieho sprievodu (beatový sprievod, slow-rock, swing, wals, shuffle, latino alebo funky)
Účinkuje na absolventskom koncerte ZUŠ. Výber skladieb na koncert určí Umelecká rada v spolupráci s triednym učiteľom.

Učebné osnovy

HRA NA BICÍCH

HUDOBNÝ ODBOR

Charakteristika študijného zamerania

Študijné zameranie **Hra na bicích hudobných nástrojoch** poskytuje žiakovi systematické umelecké vzdelávanie zamerané na rozvoj technických, rytmických, interpretačných a hudobno-výrazových schopností. Vzdelávanie vedie k osvojeniu základov hry na malý bubon, bicí set a melodické bicie nástroje, pričom primerane veku a individuálnym schopnostiam žiaka postupne rozvíja jeho technickú zručnosť, koordináciu pohybov, rytmické cítenie, hudobnú predstavivosť a tvorivú interpretáciu.

Súčasťou štúdia je osvojovanie správnych hráčskych návykov, kultivácia pohybového aparátu, rozvoj hudobnej pamäti, orientácie v notovom zápise a schopnosti samostatnej prípravy interpretovaných skladieb. Žiak postupne získava skúsenosti so sólovou, komornou aj súborovou hrou, učí sa spolupracovať s ďalšími interpretmi a uplatňovať získané vedomosti pri verejných vystúpeniach.

Výučba rešpektuje individuálne schopnosti, vekové osobitosti a tempo napredovania každého žiaka. Cieľom štúdia je pripraviť absolventa na aktívne muzicírovanie, ďalšie umelecké vzdelávanie alebo celoživotné uplatnenie hudby ako súčasti osobnostného rozvoja.

Metódy a formy práce

Vo vyučovaní sa uplatňujú metodické postupy podporujúce komplexný rozvoj interpretačných schopností žiaka s dôrazom na individuálny prístup pedagóga.

Používajú sa najmä:

- individuálne vyučovanie,
- názorná ukážka pedagóga,
- praktické technické cvičenia,
- rytmické a koordinačné cvičenia,
- hra podľa nôt a hra spamäti,
- hra z listu,
- spoločná hra s pedagógom,
- hra s klavírnym alebo iným inštrumentálnym sprievodom,
- komorná hra,
- súborová hra,
- verejné vystúpenia,
- motivačné koncerty, interné koncerty a súťaže,

- využívanie zvukových, obrazových a digitálnych učebných materiálov,
- samostatná domáca príprava pod metodickým vedením pedagóga.

Pedagogický proces je zameraný na rozvoj technických zručností, rytmického cítenia, hudobnej predstavivosti, tvorivosti, samostatnosti a zodpovednosti žiaka pri interpretácii hudobného diela.

PRÍPRAVNÉ ŠTÚDIUM

1. ročník prípravného štúdia

Predmet: Hra na nástroji

Ciele

Rozvíjať prirodzené rytmické cítenie, koordináciu pohybov a základné hráčske návyky. Prostredníctvom primeraných rytmických a pohybových cvičení vytvárať pozitívny vzťah k hre na bicích hudobných nástrojoch, osvojovať správne držanie tela, spôsob držania paličiek a základné princípy hry na malý bubon a jednoduché rytmické nástroje.

Obsahové štandardy	Výkonové štandardy
Základy správneho sedenia a držania tela pri hre.	Žiak zaujíma správny postoj alebo sed pri hre a dodržiava základné ergonomické návyky.
Správne držanie paličiek.	Ovláda základný úchop paličiek primerane veku.
Základné údery na malom bubne.	Predvedie jednotlivé údery rovnomerne a uvoľnene.
Rytmické cvičenia.	Reprodukuje jednoduché rytmické modely v 2/4, 3/4 a 4/4 takte.
Orientácia v základnom notovom zápise.	Rozpozná základné rytmické hodnoty a orientuje sa v jednoduchom notovom zápise.
Rozvoj sluchu a rytmického cítenia.	Reaguje na rytmické impulzy, reprodukuje jednoduché rytmické útvary a udržiava pravidelné tempo.

Odporúčaný notový materiál

- elementárne rytmické cvičenia,
- jednoduché cvičenia na malý bubon,
- rytmické hry,
- detské skladby upravené pre bicie nástroje.

Požiadavky na postupovú skúšku

Žiak predvedie:

- základné technické cvičenia s paličkami,
- jednoduché rytmické cvičenie,

- jednu krátku prednesovú skladbu alebo rytmickú etudu primeranej náročnosti.

2. ročník prípravného štúdia

Predmet: Hra na nástroji

Ciele

Upevňovať správne hráčske návyky, rozvíjať koordináciu pohybov, rytmické cítenie a hudobnú predstavivosť. Postupne rozširovať technické zručnosti pri hre na malý bubon a ďalšie bicie nástroje primerané veku žiaka. Rozvíjať schopnosť samostatne reprodukovať jednoduché rytmické útvary a pripraviť žiaka na vstup do prvej časti prvého stupňa základného štúdia.

Obsahové štandardy	**Výkonové štandardy**
Zdokonaľovanie správneho držania tela a paličiek.	Žiak uplatňuje správne hráčske návyky pri hre na bicích nástrojoch.
Rozvoj techniky základných úderov na malom bubne.	Ovláda základné druhy úderov plynulo a koordinovane.
Jednoduché rytmické cvičenia v rôznych taktoch.	Samostatne reprodukuje jednoduché rytmické útvary v pravidelnom tempe.
Rozvoj koordinácie pravej a ľavej ruky.	Koordinovane využíva obe ruky pri interpretácii jednoduchých rytmických cvičení.
Základy hry na ďalších bicích nástrojoch primerane možnostiam školy.	Predvedie jednoduché rytmické sprievody na vybraných bicích nástrojoch.
Orientácia v notovom zápise.	Číta a interpretuje jednoduchý notový zápis určený pre bicie nástroje.
Rozvoj hudobnej pamäti a rytmického cítenia.	Reprodukuje jednoduché rytmické cvičenia spamäti a udržiava stabilné tempo.

Odporúčaný notový materiál

- elementárne školy hry na malý bubon,
- rytmické cvičenia pre začiatočníkov,
- jednoduché etudy,
- detské skladby upravené pre bicie nástroje.

Požiadavky na postupovú skúšku

Žiak predvedie:

- technické cvičenia na malom bubne,
- rytmické cvičenie primeranej náročnosti,
- jednu krátku etudu alebo prednesovú skladbu,
- preukáže orientáciu v jednoduchom notovom zápise.

Úspešným absolvovaním postupovej skúšky preukáže pripravenosť pokračovať v **1. ročníku prvej časti prvého stupňa základného štúdia**.

PRVÁ ČASŤ PRVÉHO STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

1. ročník prvej časti prvého stupňa

Predmet: Hra na nástroji a hra z listu

Ciele

Rozvíjať technické, rytmické a interpretačné schopnosti žiaka prostredníctvom systematického osvojovania základov hry na malý bubon, bicí set a melodické bicie nástroje. Upevňovať správne hráčske návyky, koordináciu pohybov, rytmické cítenie a orientáciu v notovom zápise. Viesť žiaka k samostatnej príprave jednoduchých cvičení a skladieb primeranej náročnosti.

Obsahové štandardy	**Výkonové štandardy**
Zdokonaľovanie techniky hry na malom bubne.	Žiak interpretuje základné technické cvičenia s primeranou presnosťou a plynulosťou.
Základy hry na bicom sete.	Ovláda jednoduché rytmické sprievody s koordináciou rúk a nôh.
Základy hry na melodických bicích nástrojoch.	Interpretuje jednoduché melodické cvičenia podľa notového zápisu.
Rozvoj rytmického cítenia a koordinácie.	Udržiava stabilné tempo a správne rytmické členenie pri interpretácii skladieb.
Základy dynamiky a artikulácie.	Rozlišuje základné dynamické stupne a primerane ich využíva pri hre.
Hra z listu.	Prečíta a interpretuje jednoduchý notový zápis určený pre bicie nástroje.

Odporúčaný notový materiál

- elementárna škola hry na malý bubon,
- jednoduché etudy,
- rytmické cvičenia,
- skladby pre malý bubon a melodické bicie nástroje primeranej náročnosti.

Požiadavky na postupovú skúšku

Žiak predvedie:

- technické cvičenia na malom bubne,
- jednu etudu,
- jednu prednesovú skladbu,

- jednoduchú ukážku hry z listu.

Úspešným absolvovaním postupovej skúšky preukáže pripravenosť pokračovať v **2. ročníku prvej časti prvého stupňa základného štúdia**.

2. ročník prvej časti prvého stupňa

Predmet: Hra na nástroji a hra z listu

Ciele

Zdokonaľovať techniku hry na malom bubne, rozvíjať koordináciu pri hre na bicom sete a upevňovať základy hry na melodických bicích nástrojoch. Rozširovať rytmické cítenie, hudobnú predstavivosť a schopnosť samostatne interpretovať primerane náročné cvičenia a skladby. Viesť žiaka k vedomému využívaniu základných výrazových prostriedkov a k systematickej domácej príprave.

Obsahové štandardy	**Výkonové štandardy**
Zdokonaľovanie techniky hry na malom bubne.	Žiak ovláda základné technické prvky hry s primeranou presnosťou, plynulosťou a uvoľnenosťou.
Rozvoj koordinácie pri hre na bicom sete.	Samostatne interpretuje jednoduché rytmické sprievody s koordináciou rúk a nôh.
Hra na melodických bicích nástrojoch.	Interpretuje jednoduché melodické skladby podľa notového zápisu.
Rozvoj rytmického cítenia a tempa.	Udržiava stabilné tempo a správne rytmické členenie pri interpretácii.
Základy dynamiky, artikulácie a frázovania.	Primerane využíva dynamiku a základné výrazové prostriedky.
Hra z listu.	Samostatne prečíta a interpretuje jednoduchý notový zápis určený pre bicie nástroje.
Prednesové skladby primeranej náročnosti.	Interpretuje skladby technicky správne a s primeraným hudobným výrazom.

Odporúčaný notový materiál

- elementárne etudy pre malý bubon,
- rytmické cvičenia pre bicí set,
- jednoduché skladby pre melodické bicie nástroje,
- prednesové skladby primerané úrovni štúdia.

Požiadavky na postupovú skúšku

Žiak predvedie:

- technické cvičenie na malom bubne,
- jednu etudu,
- jednu prednesovú skladbu na malom bubne alebo melodickom bicom nástroji,
- jednoduchú ukážku hry na bicom sete,
- primeranú ukážku hry z listu.

Úspešným absolvovaním postupovej skúšky preukáže pripravenosť pokračovať v **1. ročníku druhej časti prvého stupňa základného štúdia**.

DRUHÁ ČASŤ PRVÉHO STUPŇA ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

1. ročník druhej časti prvého stupňa

Predmet: Hra na nástroji a hra z listu

Ciele

Nadviazať na vedomosti a zručnosti získané v prvej časti prvého stupňa, ďalej rozvíjať techniku hry na malom bubne, bicom sete a melodických bicích nástrojoch. Zdokonaľovať koordináciu pohybov, rytmické cítenie, presnosť interpretácie a schopnosť samostatnej prípravy technických cvičení a skladieb. Viesť žiaka k vedomému využívaniu dynamiky, artikulácie a základných výrazových prostriedkov.

Obsahové štandardy	**Výkonové štandardy**
Zdokonaľovanie techniky hry na malom bubne.	Žiak interpretuje technické cvičenia s presnosťou, uvoľnenosťou a primeranou rýchlosťou.
Rozvoj koordinácie pri hre na bicom sete.	Samostatne ovláda základné rytmické sprievody a jednoduché rytmické variácie.
Hra na melodických bicích nástrojoch.	Interpretuje melodické skladby primeranej náročnosti s rytmickou a intonačnou presnosťou.
Rozvoj dynamiky, artikulácie a hudobného výrazu.	Využíva základné výrazové prostriedky primerane charakteru interpretovanej skladby.
Etudy rozvíjajúce techniku a koordináciu.	Interpretuje etudy technicky spoľahlivo a rytmicky presne.
Prednesové skladby rôzneho charakteru.	Dokáže odlíšiť charakter skladieb a primerane ho vyjadriť hudobným prejavom.
Hra z listu.	Samostatne prečíta jednoduchý notový text určený pre bicie nástroje.

Odporúčaný notový materiál

- elementárne etudy pre malý bubon,
- cvičenia pre koordináciu hry na bicom sete,
- jednoduché skladby pre melodické bicie nástroje,

- prednesové skladby primeranej náročnosti.

Požiadavky na postupovú skúšku

Žiak predvedie:

- technické cvičenie na malom bubne,
- jednu etudu,
- jednu prednesovú skladbu,
- ukážku hry na bicom sete,
- primeranú ukážku hry z listu.

Úspešným absolvovaním postupovej skúšky preukáže pripravenosť pokračovať v **2. ročníku druhej časti prvého stupňa základného štúdia**.

2. ročník druhej časti prvého stupňa

Predmet: Hra na nástroji a hra z listu

Ciele

Rozvíjať technickú istotu pri hre na všetkých vyučovaných bicích nástrojoch, zdokonaľovať koordináciu, rytmické cítenie a interpretačné schopnosti. Podporovať samostatnosť pri štúdiu skladieb a rozvíjať schopnosť štýlovej interpretácie primerane veku a dosiahnutej úrovni žiaka.

Obsahové štandardy	**Výkonové štandardy**
Rozvoj techniky hry na malom bubne.	Žiak ovláda technické prvky hry s istotou a primeranou rýchlosťou.
Zdokonaľovanie koordinácie pri hre na bicom sete.	Interpretuje rytmické sprievody s nezávislosťou končatín.
Hra na melodických bicích nástrojoch.	Interpretuje melodické skladby s primeranou technickou a výrazovou úrovňou.
Rozvoj dynamiky, artikulácie a frázovania.	Vedome pracuje s dynamikou a hudobným výrazom.
Náročnejšie etudy.	Predvedie technicky vyrovnanú interpretáciu etudy primeranej náročnosti.
Prednesové skladby rôznych štýlov.	Interpretuje skladby primerane ich charakteru a štýlovému obdobiu.
Hra z listu.	Samostatne interpretuje jednoduchý notový text bez dlhšej prípravy.
Základy komornej hry.	Spolupracuje s ďalšími interpretmi pri spoločnej hre.

Odporúčaný notový materiál

- etudy pre malý bubon,
- cvičenia pre bicí set,
- skladby pre melodické bicie nástroje,
- koncertné skladby primeranej náročnosti.

Požiadavky na postupovú skúšku

Žiak predvedie:

- technické cvičenie,
- jednu etudu,
- dve prednesové skladby rozdielneho charakteru,
- ukážku hry na bicom sete,
- primeranú ukážku hry z listu.

Úspešným absolvovaním postupovej skúšky preukáže pripravenosť pokračovať v **3. ročníku druhej časti prvého stupňa základného štúdia**.

3. ročník druhej časti prvého stupňa

Predmet: Hra na nástroji a hra z listu

Ciele

Zdokonaľovať technickú úroveň hry na malom bubne, bicom sete a melodických bicích nástrojoch. Rozvíjať samostatnosť pri štúdiu technických cvičení a prednesových skladieb, upevňovať rytmickú istotu, koordináciu pohybov a schopnosť štýlovo primeranej interpretácie. Podporovať hudobnú predstavivosť a kultivovaný interpretačný prejav.

Obsahové štandardy	**Výkonové štandardy**
Zdokonaľovanie techniky hry na malom bubne.	Žiak interpretuje technicky náročnejšie cvičenia presne, plynulo a s uvoľnenou technikou.
Rozvoj koordinácie pri hre na bicom sete.	Samostatne interpretuje rytmické sprievody s nezávislou koordináciou rúk a nôh.
Hra na melodických bicích nástrojoch.	Interpretuje melodické skladby s primeranou technickou istotou a hudobným výrazom.
Rozvoj dynamiky, artikulácie a frázovania.	Vedome využíva výrazové prostriedky primerane charakteru interpretovaných skladieb.
Náročnejšie etudy rozvíjajúce techniku a koordináciu.	Samostatne rieši technické problémy etúd primeranej náročnosti.
Prednesové skladby rôznych hudobných štýlov.	Interpretuje skladby so zreteľom na ich štýlové a výrazové špecifiká.

Obsahové štandardy	Výkonové štandardy
Hra z listu.	Pohotovo interpretuje primerane náročný notový text.
Komorná hra a hra v súbore.	Spolupracuje s ďalšími interpretmi a prispôsobuje svoju hru spoločnej interpretácii.

Odporúčaný notový materiál

- etudy pre malý bubon strednej náročnosti,
- koordinačné cvičenia pre bicí set,
- etudy a skladby pre melodické bicie nástroje,
- koncertné skladby primerané stupňu štúdia.

Požiadavky na postupovú skúšku

Žiak predvedie:

- technické cvičenie,
- jednu etudu,
- dve prednesové skladby rozdielneho charakteru,
- ukážku hry na bicom sete,
- primeranú ukážku hry z listu.

Úspešným absolvovaním postupovej skúšky preukáže pripravenosť pokračovať v **4. ročníku druhej časti prvého stupňa základného štúdia**.

4. ročník druhej časti prvého stupňa

Predmet: Hra na nástroji a hra z listu

Ciele

Zavŕšiť štúdium prvej časti základného umeleckého vzdelávania komplexným rozvojom technických, rytmických, interpretačných a hudobno-výrazových schopností. Upevňovať samostatnosť pri príprave repertoáru, rozvíjať štýlovú interpretáciu a pripraviť žiaka na úspešné absolvovanie absolventskej skúšky prvého stupňa a prípadné pokračovanie v štúdiu na druhom stupni.

Obsahové štandardy	Výkonové štandardy
Komplexné zvládnutie techniky hry na malom bubne.	Žiak ovláda techniku hry s primeranou rýchlosťou, presnosťou a kultivovaným pohybovým prejavom.
Rozvoj koordinácie pri hre na bicom sete.	Interpretuje náročnejšie rytmické sprievody a rytmické variácie s istotou a plynulosťou.
Hra na melodických bicích nástrojoch.	Samostatne interpretuje skladby primeranej technickej a výrazovej náročnosti.

Obsahové štandardy	Výkonové štandardy
Zdokonaľovanie dynamiky, artikulácie a hudobného výrazu.	Vedome využíva výrazové prostriedky a prispôsobuje ich štýlu interpretovaných skladieb.
Etudy vyššej náročnosti.	Predvedie technicky spoľahlivú interpretáciu etudy primeranej úrovni štúdia.
Prednesové skladby rôznych hudobných období.	Interpretuje skladby samostatne, štýlovo primerane a s kultivovaným hudobným prejavom.
Hra z listu.	Samostatne interpretuje primerane náročný notový text bez dlhšej prípravy.
Komorná hra a hra v súbore.	Aktívne spolupracuje pri spoločnej interpretácii a rešpektuje zásady komornej a súborovej hry.

Odporúčaný notový materiál

- pokročilé etudy pre malý bubon,
- technické cvičenia pre bicí set,
- skladby pre melodické bicie nástroje,
- koncertné skladby slovenských a zahraničných autorov primeranej náročnosti.

Požiadavky na absolventskú skúšku I. stupňa

Žiak predvedie:

- technické cvičenie na malom bubne,
- jednu etudu,
- **dve prednesové skladby rozdielneho charakteru**, z ktorých jedna je interpretovaná na melodickom bicom nástroji alebo na bicom sete,
- ukážku hry na bicom sete,
- primeranú ukážku hry z listu.

Úspešným absolvovaním absolventskej skúšky preukáže splnenie požiadaviek prvého stupňa základného umeleckého vzdelávania a pripravenosť pokračovať v **1. ročníku druhého stupňa základného štúdia**.

DRUHÝ STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

1. ročník druhého stupňa

Predmet: Hra na nástroji a hra z listu

Ciele

Rozvíjať individuálny interpretačný prejav žiaka, zdokonaľovať techniku hry na malom bubne, bicom sete a melodických bicích nástrojoch. Viesť žiaka k samostatnej príprave repertoáru, rozvíjať hudobnú predstavivosť, rytmickú istotu a schopnosť štýlovej interpretácie. Podporovať aktívne zapájanie sa do komornej a súborovej hry.

Obsahové štandardy	Výkonové štandardy
Rozvoj techniky hry na malom bubne.	Žiak ovláda techniku hry s presnosťou, plynulosťou a primeranou rýchlosťou.
Zdokonaľovanie koordinácie pri hre na bicom sete.	Samostatne interpretuje rytmické sprievody a groove rôznych hudobných štýlov.
Hra na melodických bicích nástrojoch.	Interpretuje technicky a výrazovo náročnejšie skladby primeranej úrovne.
Pokročilé technické cvičenia a etudy.	Samostatne rieši technické problémy pri interpretácii etúd.
Hra z listu.	Pohotovo interpretuje primerane náročný notový zápis.
Komorná a súborová hra.	Aktívne spolupracuje pri spoločnej interpretácii a prispôsobuje svoju hru hudobnému celku.
Samostatná príprava repertoáru.	Dokáže pripraviť skladbu po technickej aj výrazovej stránke s minimálnou pomocou pedagóga.

Odporúčaný notový materiál

- pokročilé etudy pre malý bubon,
- koordinačné cvičenia pre bicí set,
- skladby pre melodické bicie nástroje,
- koncertné skladby primeranej náročnosti,
- komorné skladby pre bicie nástroje.

Požiadavky na postupovú skúšku

Žiak predvedie:

- technické cvičenie na malom bubne,
- jednu etudu,
- dve prednesové skladby rozdielneho charakteru,
- ukážku hry na bicom sete,
- primeranú ukážku hry z listu.

Úspešným absolvovaním postupovej skúšky preukáže pripravenosť pokračovať v **2. ročníku druhého stupňa základného štúdia**.

2. ročník druhého stupňa

Predmet: Hra na nástroji a hra z listu

Ciele

Zdokonaľovať technickú pohotovosť, interpretačnú samostatnosť a hudobné myslenie. Rozvíjať schopnosť samostatne pripravovať koncertný repertoár, uplatňovať výrazové prostriedky primerane štýlu interpretovaných skladieb a aktívne sa zapájať do komornej a súborovej hry.

Obsahové štandardy	**Výkonové štandardy**
Pokročilá technika hry na malom bubne.	Žiak interpretuje technicky náročné cvičenia s istotou, presnosťou a kultivovanou technikou.
Zdokonaľovanie koordinácie pri hre na bicom sete.	Samostatne ovláda rytmické modely rôznych hudobných štýlov a temp.
Hra na melodických bicích nástrojoch.	Interpretuje skladby s technickou istotou a primeraným hudobným výrazom.
Náročnejšie etudy a koncertné skladby.	Samostatne pripraví technicky a interpretačne náročnejší repertoár.
Hra z listu.	Pohotovo interpretuje nový hudobný text primeranej náročnosti.
Komorná a súborová hra.	Uplatňuje zásady spoločnej interpretácie a aktívne spolupracuje s ostatnými interpretmi.
Hudobný štýl a forma.	Rešpektuje štýlové znaky interpretovaných skladieb a využíva ich vo vlastnom hudobnom prejave.

Odporúčaný notový materiál

- etudy vyššej náročnosti pre malý bubon,
- pokročilé koordinačné cvičenia pre bicí set,
- koncertné skladby pre melodické bicie nástroje,
- sólové a komorné skladby domácich i zahraničných autorov.

Požiadavky na postupovú skúšku

Žiak predvedie:

- technické cvičenie,
- jednu etudu,
- dve prednesové skladby vyššej náročnosti,
- ukážku hry na bicom sete,
- primeranú ukážku hry z listu.

Úspešným absolvovaním postupovej skúšky preukáže pripravenosť pokračovať v **3. ročníku druhého stupňa základného štúdia**.

3. ročník druhého stupňa

Predmet: Hra na nástroji a hra z listu

Ciele

Zdokonaľovať technickú úroveň hry na malom bubne, bicom sete a melodických bicích nástrojoch, rozvíjať interpretačnú samostatnosť a umelecký prejav. Viesť žiaka k samostatnej analýze hudobného diela, vytváraniu vlastnej interpretačnej koncepcie a k aktívnemu uplatňovaniu získaných vedomostí pri sólovej, komornej a súborovej hre.

Obsahové štandardy	**Výkonové štandardy**
Zdokonaľovanie techniky hry na malom bubne.	Žiak ovláda technické prvky hry s istotou, plynulosťou a kultivovaným pohybovým prejavom.
Rozvoj techniky hry na bicom sete.	Samostatne interpretuje rytmické modely rôznych hudobných štýlov s vysokou mierou koordinácie.
Hra na melodických bicích nástrojoch.	Interpretuje náročnejšie skladby s technickou presnosťou a hudobným výrazom.
Náročné technické cvičenia a etudy.	Samostatne rieši technické a interpretačné problémy pri štúdiu etúd.
Prednesové skladby rôznych hudobných štýlov.	Interpretuje skladby štýlovo primerane, s rešpektovaním formy, dynamiky a charakteru diela.
Hra z listu.	Pohotovo interpretuje primerane náročný hudobný text.
Komorná a súborová hra.	Aktívne spolupracuje pri spoločnej interpretácii a prispôsobuje svoj prejav hudobnému celku.
Samostatná príprava interpretačného repertoáru.	Dokáže samostatne pripraviť skladbu po technickej aj výrazovej stránke a obhájiť svoje interpretačné riešenie.

Odporúčaný notový materiál

- pokročilé etudy pre malý bubon,
- technické a koordinačné cvičenia pre bicí set,
- koncertné skladby pre melodické bicie nástroje,
- sólové a komorné skladby domácich a zahraničných autorov,
- orchestrálne študijné party primeranej náročnosti.

Požiadavky na postupovú skúšku

Žiak predvedie:

- technické cvičenie na malom bubne,
- jednu etudu vyššej náročnosti,
- dve prednesové skladby rozdielneho charakteru,
- ukážku hry na bicom sete,
- primeranú ukážku hry z listu.

Úspešným absolvovaním postupovej skúšky preukáže pripravenosť pokračovať v **4. ročníku druhého stupňa základného štúdia**.

4. ročník druhého stupňa

Predmet: Hra na nástroji a hra z listu

Ciele

Zavŕšiť štúdium druhého stupňa komplexným rozvojom technických, rytmických, interpretačných a umeleckých kompetencií žiaka. Rozvíjať samostatnosť pri príprave koncertného repertoáru, schopnosť štýlovej interpretácie, tvorivý hudobný prejav a pripraviť žiaka na úspešné absolvovanie absolventskej skúšky II. stupňa alebo na ďalšie odborné umelecké štúdium.

Obsahové štandardy	**Výkonové štandardy**
Komplexné zvládnutie techniky hry na malom bubne.	Žiak ovláda techniku hry s vysokou mierou presnosti, koordinácie a hudobnej kultúry.
Pokročilá hra na bicom sete.	Samostatne interpretuje náročnejšie rytmické modely a štýlové sprievody v rôznych hudobných žánroch.
Hra na melodických bicích nástrojoch.	Interpretuje koncertné skladby primeranej náročnosti s technickou istotou a umeleckým prejavom.
Etudy a koncertný repertoár vyššej náročnosti.	Interpretuje technicky a výrazovo náročné skladby primerané úrovni absolventa II. stupňa.
Hra z listu.	Pohotovo a hudobne presvedčivo interpretuje nový notový text.
Komorná a súborová hra.	Aktívne spolupracuje pri spoločnej interpretácii a preukazuje vysokú úroveň hudobnej spolupráce.
Samostatná príprava koncertného programu.	Samostatne pripraví ucelený koncertný program po technickej aj interpretačnej stránke.
Hudobná analýza interpretovaných diel.	Dokáže analyzovať formu, rytmickú štruktúru a štýlové znaky interpretovaných skladieb a využíva ich vo vlastnej interpretácii.

Odporúčaný notový materiál

- etudy vyššej technickej náročnosti pre malý bubon,
- pokročilé štúdie pre bicí set,
- koncertné skladby pre melodické bicie nástroje,
- orchestrálne party,
- sólové a komorné skladby slovenských i zahraničných autorov.

Požiadavky na absolventskú skúšku II. stupňa

Žiak predvedie:

- technické cvičenie na malom bubne,

- jednu etudu vyššej náročnosti,
- **tri prednesové skladby rozdielneho charakteru**, pričom program zahŕňa interpretáciu minimálne na dvoch skupinách bicích nástrojov (napr. malý bubon, bicí set, melodické bicie nástroje),
- ukážku hry z listu,
- podľa možností školy komornú alebo súborovú skladbu.

Úspešným absolvovaním absolventskej skúšky preukáže žiak splnenie požiadaviek druhého stupňa základného umeleckého vzdelávania v študijnom zameraní **Hra na bicích hudobných nástrojoch** a pripravenosť na ďalšie umelecké vzdelávanie alebo aktívne uplatnenie v hudobnej praxi.

Odporúčaná študijná literatúra

- Garwood Whaley – *Primary Handbook for Snare Drum*
- Garwood Whaley – *Intermediate Snare Drum Studies*
- Mitchell Peters – *Elementary Snare Drum Studies*
- Mitchell Peters – *Intermediate Snare Drum Studies*
- Morris Goldenberg – *Modern School for Snare Drum*
- Morris Goldenberg – *Modern School for Xylophone, Marimba and Vibraphone*
- Anthony J. Cirone – *Portraits in Rhythm*
- Jacques Delécluse – *Douze Études pour Caisse Claire*
- Charley Wilcoxon – *The All-American Drummer*
- Ted Reed – *Progressive Steps to Syncopation for the Modern Drummer*
- Dante Agostini – *Méthode de Batterie*
- Gary Chester – *The New Breed*
- Jim Chapin – *Advanced Techniques for the Modern Drummer*
- metodické materiály a notové publikácie odporúčané pedagógom

Odporúčané etudy a repertoár

Malý bubon

- Morris Goldenberg – *Modern School for Snare Drum*
- Anthony J. Cirone – *Portraits in Rhythm*
- Jacques Delécluse – *Douze Études*
- Charley Wilcoxon – *All-American Drummer*
- Mitchell Peters – *Snare Drum Studies*

Bicí set

- Ted Reed – *Progressive Steps to Syncopation*
- Gary Chester – *The New Breed*
- Jim Chapin – *Advanced Techniques for the Modern Drummer*
- Dante Agostini – *Méthode de Batterie*

- štýlové etudy (rock, pop, swing, latin, funk, jazz)

Melodické bicie nástroje

- Morris Goldenberg – *Modern School for Xylophone, Marimba and Vibraphone*
- David Friedman – *Vibraphone Technique*
- jednoduché koncertné skladby pre marimbu, xylofón a vibrafón
- skladby slovenských a zahraničných autorov primeranej náročnosti

Komorná a súborová hra

- komorné skladby pre bicie nástroje,
- orchestrálne party primeranej náročnosti,
- skladby pre školské bicie súbory,
- repertoár podľa aktuálnych možností a zamerania školy.

Učebné osnovy

HUDOBNÁ NÁUKA

HUDOBNÝ ODBOR

Prípravná hudobná výchova, hudobná náuka a náuka o hudbe

CHARAKTERISTIKA PREDMETOV

Poslaním predmetov PHV (prípravná hudobná výchova), HN (hudobná náuka) a NOH (náuka o hudbe) je vytvárať a usmerňovať záujem a vzťah žiaka k hudbe, kultivovať jeho osobnosť, rozširovať a rozvíjať hudobné skúsenosti, vedomosti a zručnosti.

PHV, HN a NOH sú nadväzujúce predmety s vlastnými cieľmi a alternatívnymi formami práce. Žiakov je potrebné aktivizovať využívaním hudobných nástrojov, súvisiacimi pohybovými, výtvarnými a dramatickými aktivitami a využívaním audiovizuálnych a multimediálnych pomôcok. Obsah, formy a metódy práce sa rozvíjajú a postupne transformujú od počiatočného činnostného charakteru (spev, rytmické, hudobno-pohybové a hudobno-dramatické činnosti spojené s kolektívnou hrou na ľahkoovládateľných nástrojoch) cez postupné nadobúdanie vedomostí (hudobná teória, poznatky o hudobných nástrojoch a uplatnení hudby v živote človeka a spoločnosti) až po sústredenú percepciu a analýzu hudobného diela s jeho zaradením do kontextu dejinného vývoja.

Na rozdiel od individuálnej nástrojovej a speváckej výučby sa systematicky zaoberajú tými disciplínami, ktoré individuálne vyučovanie môže dať len okrajovo. Predmety pripravujú a dopĺňajú inštrumentálne a spevácke predmety a súčasne nadväzujú na poznatky a skúsenosti z individuálneho a skupinového vyučovania, prehlbujú ich, zovšeobecňujú a uvádzajú do širších súvislostí celej hudobnej kultúry.

Diferencovať treba výučbu tých žiakov, ktorí sa pripravujú na ďalšie odborné štúdium.

CIELE PREDMETOV

Predmety majú poskytovať žiakom základy odborného vzdelania, vychovávať poslucháča hudby i aktívneho hudobníka, ktorému je hudba životnou potrebou. Aby sme dosiahli tieto ciele, treba **rozvíjať** najmä:

- záujem o počúvanie a porozumenie hudobnému umeniu,
- poznanie vychádzajúce z poskytovaného zážitku,
- hudobnú predstavivosť, fantáziu, orientáciu v hudobnom priestore a výraze, spoznávanie významu hudobných tvarov a štruktúr,
- spevácke návyky žiakov, potrebné pre správny kultivovaný vokálny prejav,
- schopnosť rozlišovať jednotlivé vyjadrovacie prostriedky: metrum, tempo, rytmus, melodiku, harmóniu, dynamiku, farbu tónu,

- hudobnú pamäť v spojení s jednotlivými činnosťami,
- orientáciu v hudobných formách, žánroch a štýloch, hlavných umeleckých smeroch a druhoch, schopnosť samostatne vyhľadávať, vyberať, vyhodnotiť a spracovať informácie a uviesť ich do vzťahu s obsahom hudobného diela (sociálna funkcia hudby),
- kľúčové kompetencie žiakov, kultivovanie ich osobnosti po stránke umeleckej a motivovanie k celoživotnému vzdelávaniu,
- záujem o potrebu zmysluplnej aktivity, tvorivosti a kultivovanie vizuálnej, sluchovej, jazykovej a pohybovej gramotnosti,
- vytváranie vlastnej kultúrnej identity a kultúrno-historického povedomia, rešpektovanie a toleranciu hodnôt iných kultúr,
- vlastné hudobné vyjadrenie a hľadanie hudobných tvarov (gestá, motívy, malé hudobné celky).

Profil absolventa

Po absolvovaní prípravnej hudobnej výchovy je žiak pripravený k výučbe hry na nástroji (spevu).

Po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia majú absolventi osvojené základy hudobnej a prvotnej kultúrnej gramotnosti, získali základy pre celoživotné učenie sa a pre rozvíjanie svojich kompetencií. Vážia si seba aj druhých, sú spôsobilí ústretovo komunikovať a spolupracovať, sú vnímaví k potrebám iných. Získali základy používania odbornej terminológie a komunikácie v oblasti hudby.

Úroveň rozvinutosti kompetencií nie je ukončená, vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa, pre zapojenie sa do pracovného procesu.

Po ukončení druhej časti I. stupňa základného štúdia predmetu hudobná náuka majú absolventi osvojené a upevnené základy hudobnej a kultúrnej gramotnosti a sú pripravení na štúdium na konzervatóriu.

Po ukončení II. stupňa základného štúdia predmetu náuka o hudbe sú žiaci pripravení na štúdium hudby na učiteľských fakultách a do značnej miery aj na vysokých školách umeleckého zamerania.

Prípravná hudobná výchova

Prípravné štúdium

<u>Žiaci na konci 1. ročníka prípravného štúdia „A“ a na konci 1. polroku prípravného štúdia „B“ základnej umeleckej školy:</u>

Interpretačné činnosti

Výkonový štandard	**Obsahový štandard**
• interpretujú jednoduché piesne,	Jednoduché piesne v rozsahu $c^1 – a^1$. Hudobno-pohybové, hudobno-dramatické činnosti a hudobné hry.

- využívajú pri speve správne základy speváckych návykov,
- rozoznávajú rytmickú pulzáciu,
- zahrajú na detských nástrojoch a na tele – samostatne aj v skupine,

Hra na detských melodických a rytmických nástrojoch, hra na tele.
Melodizácia a rytmizácia slov, detských riekaniek a detských textov.

percepčné činnosti

Výkonový štandard
- rozlišujú zvuky a tóny a ich farby,
- rozlišujú kontrastné výrazové polohy,
- vnímajú krátke hudobné ukážky a verbálne vyjadria zážitok z nich,
- rozoznávajú vlastnosti tónu,
- rozoznávajú sluchom párny a nepárny takt,
- reagujú na elementárny harmonický pohyb.

Obsahový štandard
Zvuky hudobné a nehudobné, ľudské hlasy.
Kontrasty v hudbe.
Krátke vokálne a inštrumentálne skladby.
Melodická orientácia v rozsahu oktávy (nahor, nadol, krok, skok).
Vlastnosti tónu – výška, dĺžka, farba, dynamika.
Párne a nepárne metrum.
Elementárne tonálne a harmonické vzťahy.

<u>Žiaci na konci 2. ročníka prípravného štúdia „A“ a na konci 2. polroku prípravného štúdia „B“ základnej umeleckej školy:</u>

Interpretačné činnosti

Výkonový štandard
- interpretujú jednoduché piesne,
- reprodukujú krátke rytmické alebo melodické motívy a detské piesne samostatne alebo v skupine so sprievodom detských ľahko-ovládateľných nástrojov a/alebo hrou na tele (ostinátnej sprievody).

Obsahový štandard
Jednoduché piesne v rozsahu oktávy $c^1 – c^2$.
Hudobno-pohybové a hudobno-dramatické činnosti a hry.
Kreatívne hudobné hry na osvojenie výrazových prostriedkov hudby, elementárna improvizácia a prekompozícia.

Percepčné činnosti

Výkonový štandard
- rozlišujú diferencované výrazové polohy,
- rozlišujú hudobné nástroje (klavír, husle, flauta) a ľudské hlasy,
- orientujú sa v časopriestore hudby,

Obsahový štandard
Kontrasty v hudbe (doplniť o vyššie - nižšie, nežne - rázne, veselo - smutne a pod.).
Hudobné nástroje (klavír, husle, flauta) a ľudské hlasy (ženský, mužský, detský).
Melodická orientácia v rozsahu oktávy (nahor, nadol, menší a väčší krok, skok), vlastnosti tónu - výška, dĺžka, farba, dynamika v širšom spektre.
Krátke vokálne a inštrumentálne skladby.

- vnímajú krátke hudobné ukážky a verbálne vyjadria zážitok z nich,
- rozoznávajú rytmickú pulzáciu v dvojdobom a trojdobom metre sluchom,
- rozlišujú elementárne tonálne a harmonické vzťahy sluchom.

Párny a nepárny takt.
Elementárne tonálne a harmonické vzťahy.

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard

- dokážu prečítať notový zápis interpretovanej skladby,
- ovládajú základy notopisu (nota celá, polová, štvrťová, pomlčky, husľový a basový kľúč),
- reagujú na zmeny tempa a metra,
- rozlišujú základné výrazové polohy hudby.

Obsahový štandard

Základná hudobná abeceda (notová osnova, husľový kľúč, taktová čiara, noty c^1 - c^2), basový kľúč (informatívne).
Nota celá, polová, štvrťová, dvojica osminových nôt a pomlčky, opakovacie znamienko.
Základné tempá a zmeny - rýchlo, pomaly, krokom, zrýchľovať, spomaľovať.
Pochod, tanec, uspávanka.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti prvého stupňa základného štúdia:

Spev piesne s ostinátnym sprievodom na ľahkoovládateľnom hudobnom nástroji samostatne alebo v skupine, verbalizácia hudobného zážitku z krátkej vokálnej alebo inštrumentálnej skladby, ovládanie základných hudobno-náukových pojmov (notová osnova, husľový kľúč, taktová čiara, hodnoty nôt, základné dynamické označenia, opakovacie znamienko).

HUDOBNÁ NÁUKA

1. ročník prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Interpretačné činnosti

Výkonový štandard

- intonujú jednoduché durové a molové melódie,
- interpretujú základné metrické hodnoty s rozoznaním prízvučnej doby,
- vytvárajú sprievod k jednoduchým piesňam na detských melodicko-rytmických nástrojoch,

Obsahový štandard

Jednohlasné melódie a piesne bez náročných skokov.
Rytmické a rytmicko-melodické hry.
Základné metrické hodnoty dvojdobého a trojdobého taktu s rozlišovaním prízvučnej a neprízvučnej doby, ich kombinácie a spájanie s pohybom (napr. pochod, valčík), taktovanie dvojdobého a trojdobého taktu.
Vokálno-inštrumentálne, hudobno-pohybové a hudobno-dramatické hry.

- vytvárajú rytmické a rytmicko-melodické útvary s použitím páru šestnástinových, osminových nôt, štvrťovej, štvrťovej s bodkou, polovej, polovej s bodkou, celej noty a pomlčky v štvorštvrťových a osminových taktoch a s udávaním základného metra.

Percepčné činnosti

Výkonový štandard

- vnímajú krátke hudobné ukážky a hudobné rozprávky a verbálne vyjadria zážitok z nich,
- rozlišujú charakter dur a mol,
- zapisujú krátke rytmické motívy, vytvárajú rytmické ozveny, rytmicko-melodické dialógy, rytmizujú a melodizujú riekanky a detské texty,
- transponujú melodické motívy na chromatickej zvonkohre alebo klavíri (akordeóne).

Obsahový štandard

Sústredené počúvanie krátkych skladbičiek rôzneho charakteru, hudobných rozprávok, verbalizácia zážitku, určenie nálady.
Identifikácia použitých výrazových prostriedkov hudby na základe ich počúvania (pohyb melódie, dynamika, tempo, metrum, durový a molový charakter skladby, tónina).
Rytmicko-melodické cvičenia a hry s následným prevedením do znakovej podoby.
Transpozícia.

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard

- ovládajú notopis husľového kľúča (c^1 - g^2),
- ovládajú notopis basového kľúča (c -c^1),
- rozpoznajú stupnicu dur a mol,
- poznajú trojzvuk,
- ovládajú základnú terminológiu podľa obsahového štandardu.

Obsahový štandard

Notová osnova, takt, taktová čiara, opakovacie znamienko.
Noty c -$g^{2.}$, posuvky.
Durový a molový trojzvuk, celý tón a poltón.
2/4, 3/4, 4/4, 3/8,
Stupnica, legato, staccato.
Dynamické značky - p, mf, f, crescendo, decrescendo.
Tempové značenie - moderato, allegro.
Abreviatúry - prima volta, seconda volta, opakovacie znamienko.

Učebné zdroje

Hudobná náuka pre 1. ročník ZUŠ : V. Slujková, R. Fisla, E. Korcová
• Pracovný zošit Vozár
• Lina Ng –Theory Made Easy for Little Children, Level 1

Výstup

Ročníková písomná previerka – minimálne jedna za polrok
• Čiastkové písomné prace počas školského roka

- Digitálne zdroje: CD, DVD, internet.
- Knižnica.

2. ročník prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Interpretačné a percepčné činnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
• rozlišujú jednohlasný spev od viachlasného spevu, realizujú kánonický spev, • intonujú melodické motívy, durový a molový kvintakord, príp. s pridanou oktávou, • vnímajú krátke skladby a reagujú na ne vlastnou činnosťou, • ovládajú rytmické členenie a základné taktovacie schémy, • identifikujú metrum skladby a určia príp. rytmické zvláštnosti, • transponujú melodické motívy na chromatickej zvonkohre alebo klavíri (akordeóne), • rozlišujú sluchom intervalové kroky, durový a molový charakter tóniny, durové a molové kvintakordy, • rozlišujú zvukovo kontrastné nástroje, ovládajú delenie do skupín.	Interpretácia jenohlasných melódií a piesní bez náročných skokov so sprievodom, jednoduchý dvojhlas a kánon. Intonácia. Počúvanie skladieb, aktívna percepcia a verbalizácia zážitku (hudobný príbeh, záhady hudby). Komplementárne vokálne a inštrumentálne činnosti do skladieb alebo ich úryvkov. Rytmizácia a melodizácia detských veršov, vlastných textov s použitím trioly, synkopy, bodkovaného rytmu, predtaktia. Transpozícia. Intervaly, kvintakord a obraty - identifikácia. Zvukovo kontrastné nástroje a ich zvuková charakteristika (farba), tiež ľudské hlasy.

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard	Obsahový štandard
• orientujú sa v durových a molových stupniciach do 3# a 2b, • ovládajú terminológiu podľa obsahového štandardu. • ovládajú terminológiu intervalov • ovládajú základné kvintakordy • molové stupnice	Orientácia v durových stupniciach do 3 # a 2b. Dynamické označenia pp, ff. tempové označenia allegretto, adagio, fermata, ligatúra, ritardando, accelerando, predtaktie, synkopa, triola. Pomenovanie stupňov v stupnici prima – oktáva Obraty kvintakordov – T5, T6,T6/4 Ovládajú rozdelenie molových stupníc (prirodzená, harmonická, melodická)

Učebné zdroje **Výstup**

Hudobná náuka pre 2. ročník ZUŠ : V. Slujková, R. Fisla, E. Korcová
- Pracovný zošit Vozár
- Digitálne zdroje: CD, DVD, internet
- Knižnica.

- Ročníková písomná previerka – minimálne jedna za polrok
- Čiastkové písomné prace počas školského roka
- projekt „môj hudobný nástroj“

3. ročník prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Interpretačné a percepčné činnosti

Výkonový štandard
- reprodukujú jednoduchý rytmicko-melodický útvar,
- ovládajú dvojhlasný spev a spev v kánone,
- analyzujú súčasne znejúce dve alebo tri melodické pásma, resp. dve pásma so sprievodom,
- transponujú tóny a úryvky melódií zo vzdialenejších oktáv do svojej hlasovej polohy,
- rozlišujú piesne a skladby podľa obsahu a určia primerané výrazové prostriedky,
- vytvárajú vlastné melodicko-rytmické tvary zhudobňovaním vybraného textu s ostinátnym rytmicko-harmonickým sprievodom improvizačného charakteru,
- aktívne využívajú melodickú, rytmickú, metrickú, tempovú a tonálnu predstavivosť a hudobnú pamäť pri počúvaní a kolektívnych činnostiach.

Obsahový štandard

Interpretácia detských ľudových a umelých piesní aj s klavírnym sprievodom.
Intonácia intervalov: veľká a malá tercia, čistá kvinta a kvarta, veľká a malá sekunda ako paralela celého tónu a poltónu.
Transpozícia.
Počúvanie skladieb, aktívna percepcia.
Ľudové piesne s rôznym obsahom a funkciou (svadobné, žatevné, uspávanky, vojenské atď.), delenie podľa regiónu.
Durový a molový charakter piesní a skladieb, veľká a malá tercia, čistá kvinta a kvarta.

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard
- rozoznávajú intervaly, poznajú princípy ich tvorenia,
- ovládajú stupnice do štyroch predznamenaní,
- ovládajú terminológiu podľa obsahového štandardu,

Obsahový štandard

Pomenovanie stupňov v stupnici: prima - oktáva a ich kvalita.
Durové a molové stupnice do 4# a 4bé, rovnomenné a paralelné.
Predtaktie, kánon, jednodielna, dvojdielna a trojdielna malá piesňová forma. stupnice.
Nástrojové skupiny v symfonickom orchestri, komorný orchester, komorné telesá.

- rozlišujú nástroje a nástrojové skupiny orchestra.

Učebné zdroje
- Hudobná náuka pre 3. ročník ZUŠ : V. Slujková, R. Fisla, E. Korcová
- Digitálne zdroje: CD, DVD, internet.
- Knižnica.
- Pracovný zošit Vozár

Výstup
- Ročníková písomná previerka – minimálne jedna za polrok
- Čiastkové písomné prace počas školského roka
- projekt „môj hudobný nástroj

4. ročník prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Interpretačné a percepčné činnosti

Výkonový štandard
- demonštrujú svoje kompetencie pri rozvíjaní hudobnej pamäte, intonačnej schopnosti a sluchovej predstavivosti intonáciou a zápisom motívov,
- aplikujú teoretické poznatky z oblasti intervalov pri ich intonovaní,
- sprevádzajú piesne základnými tónmi hlavných harmonických funkcií,
- ovládajú striedanie pravidelného a nepravidelného rytmu,
- demonštrujú získané kompetencie pri rytmických viachlasoch v skupinách pohybom alebo melodicko-rytmickými nástrojmi, zostavujú vlastné rytmické cvičenia,
- orientujú sa v tematickom okruhu Pieseň a tanec s prihliadnutím na rôzne štýlové obdobia,
- rozoznávajú ľudové a umelé piesne a poznajú ich sociálnu funkciu.

Obsahový štandard

Durové a molové melódie, základné intervaly, durové a molové kvintakordy a ich obraty.
Aplikovanie intonačných a rytmických postupov v sluchovej analýze: rozlišovanie durových alebo molových charakterov piesní a skladieb, základných intervalov, durových a molových kvintakordov a ich obratov.
Rytmický dvojhlas alebo trojhlas (rytmy tancov).
Krátke melodicko-rytmické tvary a ich logické kombinácie vo vzťahu k mimohudobnej predstave - elementárna kompozícia.
Hlavné harmonické funkcie v sprievode k jednoduchým diatonickým melódiám, hlavné harmonické funkcie ako zdroj určitého napätia a ukľudnenia v hudbe.
Ľudová a umelá pieseň, ľudový a spoločenský tanec.
Analýza malých foriem z tematického okruhu Pieseň a tanec na základe ukážok rôznych štýlových období.

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard
- určujú intervaly, kvintakord dur, mol, zväčšený, zmenšený,
- ovládajú stupnice dur, mol, lydická,

Obsahový štandard

Intervaly, kvintakordy a ich obraty.
Stupnice durové a molové - princíp kvintového a kvartového kruhu.

- určujú základné melodické ozdoby,
- rozlišujú základný harmonický priestor.

Zväčšená kvarta, resp. zmenšená kvinta, lydická stupnica.
Melodické ozdoby.
Hlavné harmonické funkcie.

Učebné zdroje
- Hudobná náuka pre 4. ročník ZUŠ : V. Slujková, R. Fisla, E. Korcová
- Digitálne zdroje: CD, DVD, internet.
- Knižnica.
- Pracovný zošit Vozár

Výstup
- Ročníková písomná previerka – minimálne jedna za polrok
- Záverečný test na ukončenie 1. časti 1. stupňa
- Čiastkové písomné prace počas školského roka

PROFIL ABSOLVENTA

Po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia majú absolventi osvojené základy hudobnej a prvotnej kultúrnej gramotnosti, získali základy pre celoživotné učenie sa a pre rozvíjanie svojich kompetencií. Vážia si seba aj druhých, sú spôsobilí ústretovo komunikovať a spolupracovať, sú vnímaví k potrebám iných. Získali základy používania odbornej terminológie a komunikácie v oblasti hudby. Úroveň rozvinutosti kompetencií nie je ukončená, vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa, pre zapojenie sa do pracovného procesu.

1. **<u>ročník druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:</u>**

Percepčné a tvorivé činnosti

Výkonový štandard
- verbalizujú zážitok z hudby,
- identifikujú použité výrazové prostriedky hudby a ich zmeny (tváre a dráma hudby),
- rozlišujú dynamiku, tempo a agogiku interpretovaných a počúvaných skladieb,
- rozpoznávajú v počúvaných skladbách charakteristické znaky jednotlivých štýlových období (barok, klasicizmus, romantizmus, impresionizmus), populárna hudba,
- rozpoznávajú všetky intervaly v rámci oktávy vrátane sexty a septimy, kvintakordy aj v obratoch, diatonické tóniny a cirkevné mody (lydická, mixolydická), celotónová, príp. dórska,

Obsahový štandard

Tematické okruhy:
Ľudský hlas a jeho uplatnenie v tvorbe skladateľov, inštrumentálna hudba so zreteľným, ľahko identifikovateľným programom).
Od baroka ku klasicizmu a romantizmu.
Gotika (informatívne), renesancia (informatívne), impresionizmus v hudbe.
Vývoj populárnej hudby.
Rozšírenie sluchovej orientácie v časopriestore hudby (intervaly, akordy, stupnice, dynamika, agogika, frázovanie).
Hudobno-dramatický projekt alebo referát na vybranú tému.

- vypracujú referát alebo vytvoria 1 kolektívny tematický celok podľa výberu žiakov.

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard

- identifikujú kvintakordy a ich obraty: durový, molový, zväčšený, zmenšený,
- orientujú sa v terminológii podľa obsahového štandardu,

Obsahový štandard

Kvintakord zväčšený, zmenšený modalita, tónina, modulácia, stupnica celotónová, chromatická a pentatonická.
Pieseň, opera, opereta, muzikál, melodráma, pieseň bez slov, šansón, populárne piesne súčasnosti, gregoriánsky chorál, homofónia, polyfónia, a capella, kantáta, oratórium, omša.

Učebné zdroje

- Hudobná náuka pre 5. ročník ZUŠ : V. Slujková, R. Fisla
- Digitálne zdroje: CD, DVD, internet.
- Knižnica.
- Vozár pracovný zošit

Výstup

- Ročníková písomná previerka – minimálne jedna za polrok
- Čiastkové písomné prace počas školského roka
- projekt na jednu z vybraných tém: „stupnice“ „intervaly“, „akordy“, „basový kľúč“

2.ročník druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Percepčné a tvorivé činnosti

Výkonový štandard

- charakterizujú a analyzujú znaky jednotlivých štýlových období v počúvaných skladbách (barok, klasicizmus, romantizmus, renesancia, impresionizmus),
- verbalizujú zážitok z hudby a identifikujú použité výrazové prostriedky hudby a ich zmeny (dráma hudby - forma, obsah a ich vzťah),
- analyzujú zmenu jedného až dvoch tónov v trojzvuku,
- rozlišujú základný harmonický pohyb I, IV, V (+ II, VI).

Obsahový štandard

Tematický okruh Vzťah obsahu a formy:
1. Pestovanie obraznej predstavy hudobného diela.
2. Hudba a obraz vo filme.
Percepčná analýza programovej hudby.
Komplexná orientácia v časopriestore hudby (intonačne, s pomocou hudobných nástrojov, v notovom zázname).
Analýza zväčšovania a zmenšovania napätia vo vzťahu akordov v rámci klasickej harmonickej kadencie, príp. s pridaním vedľajších stupňov (II., VI.).

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard

- orientujú sa v terminológii podľa obsahového štandardu.

Obsahový štandard

Cyklická skladba, interpretácia, opus, tónorod.
Sonáta, sonatína, suita.
Concerto grosso, koncert, kadencia, symfónia, symfonická báseň.
Piesňová forma, fúga, variácie, rondo, sonátová forma.
Formy a žánre populárnej hudby podľa výberu učiteľa a žiakov.

Učebné zdroje

- Hudobná náuka pre 6. ročník ZUŠ : V. Slujková, R. Fisla
- Digitálne zdroje: CD, DVD, internet.
- Knižnica.
- Vozár – pracovný zošit

Výstup

- Ročníková písomná previerka – minimálne jedna za polrok
- Čiastkové písomné prace počas školského roka
- spracovanie projektu z tém „skladateľ“, „interpret“

3. ročník druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Percepčné a tvorivé činnosti

Výkonový štandard

- identifikujú celkový výraz, tonalitu, melodiku a základný harmonický pôdorys skladby (percepčná analýza skladby),
- rozpoznávajú typické znaky štýlových období,
- usporadúvajú jednotlivé hudobné štýly chronologicky,
- poznajú sociálnu funkciu hudby,
- identifikujú významné osobnosti hudobného života,
- ovládajú prehľad súborov a telies interpretačného umenia,
- vytvoria prezentáciu (alebo referát, esej, scenár, úvodné slovo ku koncertu a pod.) na vybranú tému individuálne alebo v skupine.

Obsahový štandard

Tematické okruhy:
1. Dejiny hudby - periodizácia, význam hudby v živote človeka v minulosti a súčasnosti.
2. Hudobný život okolo nás, sociálna funkcia hudby.
Typické znaky jednotlivých období počúvaných skladieb.
Harmonické cítenie nadväzne na 2. ročník aj sledovaním zmien jedného alebo dvoch tónov v súzvukoch - rozvíjanie.
Komplexná melodická a harmonická orientácia v skladbe analýzou krátkych skladbičiek alebo úryvkov z obdobia klasicizmu a raného romantizmu.
Paralely medzi hudbou a inými druhmi umenia.
Prieniky medzi hudobnými druhmi a žánrami.

HUDOBNO-NÁUKOVÉ POJMY

Výkonový štandard	Obsahový štandard
• orientujú sa v terminológii podľa obsahového štandardu.	Motív, téma, hudobné predvetie a závetie, hudobná veta, coda. Modálna hudba, tonálna hudba, atonálna hudba. Dominantný septakord, akordické značky a ich význam v hudbe. Periodizácia dejín hudby. Doplnenie o: renesancia, neofolklorizmus. Rôznorodosť smerov, druhov a žánrov v hudbe 20. a 21. storočia.

Učebné zdroje	Výstup
• Hudobná náuka pre 7. ročník ZUŠ : V. Slujková, R. Fisla • Digitálne zdroje: CD, DVD, internet. • Knižnica. • Vozár – pracovný zošit	• Ročníková písomná previerka – minimálne jedna za polrok • Záverečný test na ukončenie 2. časti 1. stupňa • Čiastkové písomné prace počas školského roka • spracovanie projektu „hudobné obdobie“

PROFIL ABSOLVENTA

Po ukončení tretieho ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia predmetu hudobná náuka majú absolventi osvojené a upevnené základy hudobnej a kultúrnej gramotnosti a sú pripravení na Š.

ISCED 2 – nižšie sekundárne umelecké vzdelanie Absolvent nižšieho sekundárneho vzdelania má osvojené tieto kľúčové kompetencie: Po jeho ukončení majú žiaci schopnosť logicky uvažovať, ovládajú na vyššej úrovni základy hudobnej štruktúry, ovládajú terminológiu a gramotnosť podľa učebných osnov, sú schopní verbálne a neverbálne vyjadriť svoje pocity, a postrehy vzťahu výrazových prostriedkov hudby a jej účinku na seba a na diváka. Majú prehľad o historickom vývoji umenia v danom odbore, umeleckých štýloch, formách a tvorcoch. Sú schopní samostatne získavať, spracovať a vyhodnotiť informácie. Ovládajú techniku umeleckej tvorby alebo interpretácie na vekovo primeranej úrovni v súlade s učebnými osnovami a individuálnymi dispozíciami žiakov.

Učebné osnovy

HRA NA HUSLE

HUDOBNÝ ODBOR

CHARAKTERISTIKA PREDMETU – HRA NA HUSLIACH

Predmet Hra na husliach je základným pilierom hudobného odboru v študijnom zameraní zameranom na sláčikové nástroje. Jeho cieľom je systematicky rozvíjať hudobné, technické, motorické a interpretačné schopnosti žiaka v súlade s jeho individuálnymi predpokladmi. Výučba prebieha v individuálnej forme, čo umožňuje rešpektovať osobné tempo žiaka, jeho fyziologické dispozície, hudobné schopnosti a umelecký potenciál.

V priebehu štúdia sa žiak zoznamuje so stavbou huslí a sláčika, so správnym držaním nástroja a so základmi techniky hry oboch rúk. Postupne si osvojuje princípy tvorby tónu, prstoklad v prvej polohe, techniku hry sláčikom v rôznych jeho častiach (žabka, stred, špička), základné artikulačné spôsoby (détaché, legato, staccato) a elementárne výrazové prostriedky. Súčasťou výučby je aj rozvoj rytmickej, intonačnej a harmonickej predstavivosti, ktorá je nevyhnutná pre ďalší umelecký rast.

Žiak sa učí vnímať melodickú líniu, tempo, dynamiku a charakter skladby prostredníctvom počúvania hry pedagóga, hudobných nahrávok a vlastnej interpretácie. Postupne si osvojuje schopnosť reprodukovať jednoduché piesne a riekanky najprv spevom, neskôr pizzicato a následne sláčikom. Dôležitou súčasťou výučby je aj rozvoj hudobnej pamäti a schopnosť interpretovať skladby spamäti.

V priebehu štúdia žiak získava základné vedomosti z notopisu, orientuje sa v husľovom kľúči, pozná názvy strún, základné rytmické hodnoty a dynamické označenia. Učí sa analyzovať jednoduché hudobné útvary, rozpoznávať náladu, charakter a výraz skladby a aplikovať tieto poznatky v interpretácii.

Predmet zároveň podporuje rozvoj estetického cítenia, kultúry prejavu a schopnosti verejného vystupovania. Žiak pravidelne účinkuje na triednych, školských alebo verejných koncertoch, kde prezentuje svoje technické a interpretačné pokroky. Tieto vystúpenia sú dôležitou súčasťou formovania jeho umeleckej osobnosti, sebavedomia a schopnosti komunikovať hudbou.

Výučba v prípravnom štúdiu a v prvej časti I. stupňa vytvára pevné základy pre ďalšie štúdium v druhej časti I. stupňa, kde sa rozvíja hra v polohách, technické spôsoby hry, práca s tónovou kultúrou, dynamikou, agogikou a interpretáciou skladieb rôznych štýlových období. Žiak postupne získava schopnosť samostatne študovať hudobný text, analyzovať skladbu a tvoriť vlastnú interpretáciu.

PROFIL ABSOLVENTA – HRA NA HUSLIACH

Profil absolventa prípravného štúdia

Absolvent prípravného štúdia v predmete **Hra na husliach** ovláda základné návyky potrebné pre ďalšie štúdium hry na sláčikový nástroj. Pozná základné časti huslí a sláčika, dokáže zaujať správny postoj a držanie nástroja, ovláda elementárne techniky hry pizzicato a jednoduché ťahy sláčikom. Rozlišuje základné vlastnosti tónu (výška, dĺžka, sila), vníma melodickú líniu, tempo a charakter skladby. Dokáže reprodukovať jednoduché piesne a riekanky najprv spevom, neskôr pizzicato alebo sláčikom. Ovláda základné rytmické hodnoty a orientuje sa v husľovom kľúči v rozsahu primeranom interpretovaným skladbám. Absolvent je schopný vystúpiť na verejnosti s jednoduchým programom a je pripravený pokračovať v 1. ročníku I. stupňa.

Profil absolventa 1. časti I. stupňa (ISCED 1B)

Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia:

- ovláda správny postoj, držanie huslí a sláčika,
- má osvojené základné technické návyky hry oboch rúk,
- dokáže hrať v prvej polohe a používať základné prstoklady,
- ovláda technické spôsoby hry: détaché, legato, jednoduché staccato,
- dokáže hrať jednoduché stupnice a kvintakordy v primeranom rozsahu,
- orientuje sa v notovom zápise v husľovom kľúči,
- dokáže interpretovať jednoduché skladby rôznych charakterov,
- rozvíja hudobnú pamäť a dokáže hrať skladby spamäti,
- vníma a používa základné hudobno-výrazové prostriedky (dynamika, artikulácia, tempo),
- dokáže vystúpiť na verejnosti a prezentovať svoju prácu kultivovaným spôsobom.

Absolvent je pripravený pokračovať v 2. časti I. stupňa, kde sa rozvíja hra v polohách, technické spôsoby hry a interpretácia náročnejších skladieb.

Profil absolventa 2. časti I. stupňa (ISCED 2B)

Absolvent druhej časti I. stupňa:

- ovláda hru v prvej, druhej, tretej a vybraných vyšších polohách,
- dokáže plynulo prechádzať medzi polohami a používať medzipolohové výmeny,
- ovláda technické spôsoby hry: détaché, legato, staccato, martelé, spiccato, portamento, sautillé (podľa individuálnych možností),
- hrá dvojoktávové stupnice a rozložené akordy v primeranom tempe,
- dokáže interpretovať polyfonické, melodické aj technické skladby primeranej náročnosti,
- používa vibrato na dlhších tónoch,
- rozumie hudobným formám (jednoduchá piesňová forma, dvojdielna, trojdielna),
- dokáže analyzovať skladbu z hľadiska tóniny, metra, dynamiky, frázovania a výrazových prostriedkov,
- dokáže samostatne študovať hudobný text a korigovať intonáciu,
- má rozvinuté rytmické, intonačné a harmonické cítenie,
- dokáže vystupovať sólisticky aj v komornej hre,
- ovláda zásady kultúrneho správania na koncertoch.

Absolvent je pripravený pokračovať v II. stupni alebo v štúdiu pre dospelých.

Profil absolventa II. stupňa základného štúdia

Absolvent II. stupňa:

- ovláda techniku hry na husliach na úrovni samostatného interpreta,

- dokáže umelecky presvedčivo interpretovať skladby rôznych štýlových období,
- má rozvinutú tónovú kultúru, farebnosť tónu a dynamickú škálu,
- ovláda technické spôsoby hry v širšom rozsahu (vrátane náročnejších artikulačných techník),
- dokáže hrať v polohách až po vyššie polohy podľa individuálnych možností,
- ovláda dvojhmaty, akordickú hru a náročnejšie technické prvky,
- dokáže analyzovať hudobné dielo a vytvoriť vlastnú interpretáciu,
- je schopný samostatne študovať nové skladby a orchestrálne party,
- dokáže pôsobiť v komorných a súborových zoskupeniach,
- má prehľad o husľovej literatúre a štýlových obdobiach,
- je pripravený na talentové skúšky na konzervatórium alebo na ďalšie umelecké štúdium.

Profil absolventa Štúdia pre dospelých
Absolvent ŠPD:

- prehlbuje technické a interpretačné zručnosti nadobudnuté v predchádzajúcich stupňoch,
- dokáže samostatne umelecky tvoriť v rámci svojich možností,
- má kultivovaný hudobný prejav a estetické cítenie,
- dokáže uplatniť svoje schopnosti v amatérskych súboroch, orchestroch alebo komorných zoskupeniach,
- je schopný celoživotného vzdelávania v oblasti hudby,
- má vytvorený pevný vzťah k hudbe a kultúre.

PRÍPRAVNÉ ŠTÚDIUM – 1. ROČNÍK

Predmet: Príprava na hru na hudobnom nástroji
Počet hodín: 1 hodina týždenne

Ciele

- rozvoj sluchovej a rytmickej predstavivosti
- zoznámenie so zvukovou škálou huslí
- osvojenie základov hry na nástroji
- správne držanie huslí a sláčika
- technika hry sláčikom a ľavou rukou
- tvorba tónu, pizzicato, arco
- vnímanie melodickej línie, tempa a charakteru skladby
- príprava na verejné vystúpenie

Obsahový štandard

- vnímajú melodickú líniu a tempo skladby
- opisujú charakter skladby podľa textu, dynamiky a tempa
- poznajú časti huslí a sláčika
- rozlíšia časti sláčika
- reprodukujú cvičenia na uvoľnené držanie sláčika
- demonštrujú správny postoj a držanie nástroja
- ukladajú prsty na hmatník (bez zvuku, pizzicato)
- reprodukujú prstové cvičenia
- hrajú piesne a riekanky spevom, pizzicato, neskôr arco
- opisujú vlastnosti tónu

- interpretujú jednoduché melodické a rytmické fragmenty
- hrajú skladby na jednej strune v rozsahu 2–3 tónov

Výkonový štandard

- preukážu správne držanie nástroja
- reprodukujú piesne a riekanky spamäti
- hrajú jednoduché skladby pizzicato alebo arco
- rozlíšia vlastnosti tónu
- interpretujú melodické fragmenty podľa sluchu
- vystúpia 1× na verejnom koncerte
-

PRÍPRAVNÉ ŠTÚDIUM – 2. ROČNÍK

Predmet: Príprava na hru na hudobnom nástroji
Počet hodín: 1 hodina týždenne

Obsahový štandard

- základy hry na husliach
- technika hry sláčikom
- držanie sláčika (aj pomocou ceruzky)
- nasadzovanie sláčika v ťažisku
- označenia pre spôsoby hry (žabka, špička, stred, HP, DP)
- détaché
- rytmické hodnoty (celá, polová, štvrťová, osminová)
- pizzicato, arco
- dynamika (p, mf, f)
- technika ľavej ruky
- husľový kľúč
- notopis v rozsahu skladieb
- názvy strún g, d1, a1, e2
- vlastnosti tónu
- elementárna husľová literatúra
- rytmický sprievod
- verejné vystúpenie

Výkonový štandard

- demonštrujú správny postoj a držanie nástroja
- reprodukujú cvičenia na držanie sláčika
- ukladajú sláčik podľa zápisu
- interpretujú détaché v rôznych častiach sláčika
- používajú dĺžku sláčika podľa hodnoty noty
- rozlíšia pizzicato a arco
- používajú tlak sláčika na dosiahnutie dynamiky
- ukladajú prsty podľa prstokladu
- reprodukujú technické cvičenia
- definujú noty v rozsahu skladieb
- opisujú tempo, dynamiku a náladu skladby
- poznajú názvy častí huslí a sláčika

- poznajú názvy strún a ich výšku
- interpretujú melodické a rytmické fragmenty
- hrajú piesne a skladby intonačne čisto
- vytvárajú rytmický sprievod
- vystúpia 1× za polrok
-

PRÍPRAVNÉ ŠTÚDIUM – 1 ROČNÍK
(jednoročné prípravné štúdium)

Obsahový štandard

- základy hry na nástroji
- kontrola uvoľneného hracieho aparátu
- synchronizácia rúk
- technika sláčika
- technické cvičenia
- détaché
- hra pri žabke, špičke, v strede
- prstoklad v prvej polohe
- notopis v husľovom kľúči
- rytmizácia
- rytmické hodnoty
- riekanky
- dynamika (f, mf, p)
- tvorivé hudobné hry
- hra spamäti
- verejné vystúpenie

Výkonový štandard

- demonštrujú správne držanie nástroja
- používajú kreatívne hry na uvoľnenie sláčika
- reprodukujú cvičenia na zapojenie pravej ruky
- ukladajú sláčik podľa smeru
- hrajú rovnomerný ťah sláčikom
- aplikujú détaché v rôznych častiach sláčika
- rozlíšia durovú a molovú tóninu
- ukladajú prsty na hmatník
- definujú noty v rozsahu skladieb
- reprodukujú melodické a rytmické útvary
- vytvárajú rytmický sprievod
- používajú dĺžku sláčika podľa hodnoty noty
- vytlieskajú rytmus skladby
- používajú dynamiku
- opisujú náladu a charakter skladby
- interpretujú piesne a skladby spamäti
- vystúpia 1× za polrok

1. ROČNÍK – PRVÁ ČASŤ I. STUPŇA (ISCED 1B)

Predmet: Hra na nástroji, hra z listu

Ciele

- práca na postoji a činnosti oboch rúk,
- výmeny do polôh,
- skvalitňovanie tónu,
- hladké prechody cez struny,
- prípravné cvičenia vibrata,
- rozvoj rytmickej, intonačnej a harmonickej predstavy,
- rozvoj hudobnej pamäti,
- príprava na hru z listu a hru spamäti.

Obsahový štandard

Technika hry ľavej ruky

- demonštrujú vzpriamený a uvoľnený postoj,
- kontrolujú prirodzené držanie huslí a sláčika,
- koordinujú prácu oboch rúk,
- upravujú činnosť ramena a predlaktia ľavej ruky,
- dbajú na uvoľnené zápästie a mäkké ukladanie prstov na hmatník,
- kontrolujú intonačnú čistotu a kvalitu tónu,
- poznajú umiestnenie prsta na strune a názov noty, ktorú hrá.

Technika hry sláčikom

- ukladajú sláčik na struny od žabky alebo od špičky podľa zápisu,
- ovládajú ťah celým sláčikom, polovicou, tretinou a štvrtinou sláčika,
- hrajú v hornej a dolnej polovici sláčika,
- reprodukujú cvičenia na rovnomerný ťah a prechody cez struny,
- používajú dĺžku sláčika podľa hodnoty noty,
- správne zadelia sláčik pri kombinovaní krátkych a dlhých hodnôt,
- určujú smer ťahu sláčika podľa označení (žabka, špička, stred, HP, DP).

Notový zápis a rytmus

- znalosť nôt v rozsahu g – h2,
- celá, polová, štvrťová, osminová nota a pomlčky,
- repetícia, prima volta, seconda volta,
- dynamika (p, mf, f),
- hudobno-výrazové prostriedky.

Technické spôsoby hry

- détaché celým sláčikom aj v rôznych častiach,
- jednoduché staccato,
- legato,
- prípravné cvičenia vibrata.

Stupnice a technické cvičenia

- stupnica a kvintakord v rozsahu 1 oktávy (C, G, D, A alebo iné podľa učiteľa),

- technické cvičenia na kvalitu tónu, rytmus a koordináciu.

Hudobná predstavivosť a interpretácia
- reprodukujú krátke melodické a rytmické útvary po predhraní učiteľom,
- interpretujú jednoduché skladby v durovej a molovej tónine,
- uplatňujú základné dynamické a artikulačné znamienka,
- udržiavajú tempo a rytmus v súhre s iným nástrojom,
- vytvárajú elementárny rytmus k básni (celá, polová, štvrťová, osminová).

Hra spamäti
- interpretujú piesne a jednoduché skladby spamäti.

Súhra a estetický prejav
- dodržiavajú pravidlá verejného vystupovania (príchod, úklon, správanie),
- sústredia sa na melodickú líniu pri súhre s iným nástrojom.

Výkonový štandard
- ovládajú technické spôsoby hry: détaché, legato, staccato,
- hrajú plynule stupnicu a kvintakord v rozsahu 1 oktávy,
- interpretujú jednoduché skladby rytmicky a intonačne správne,
- používajú dynamiku a artikuláciu podľa zápisu,
- reprodukujú prípravné cvičenia vibrata,
- hrajú melodické útvary podľa sluchu,
- uplatňujú rytmizáciu a melodizáciu jednoduchých útvarov,
- vystúpia minimálne 1× ročne, prednesová skladba spamäti.

Notový materiál
- J. Beran, J. Čermák: Husľová škola I. diel
- V. Krúček: Škola husľových etud
- Chrestomatija
- O. Ševčík: op. 6(2), op. 7, op. 2
- V. Kořínek: Husľová škola, Melodické etudy 1
- J. Máslo: Povzbudenie
- N. Baklanova: Počiatočné cvičenia a prednesové skladby
- V. Kořínek: Slovenské ľudové piesne pre najmenších
- M. Zacharinová: Zborník ľahkých skladieb
- J. Hrdina: Usilovný muzikant
- ďalšie skladby primeranej technickej úrovne

2. ROČNÍK – PRVÁ ČASŤ I. STUPŇA (ISCED 1B)
Predmet: Hra na nástroji, hra z listu

Ciele
- upevňovať správne návyky z predchádzajúceho ročníka,
- zvyšovať pohyblivosť prstov ľavej ruky,
- rozvíjať uvoľnené prechody do 3., 4., 5. a 2. polohy,
- zdokonaľovať kvalitu tónu,
- rozvíjať rytmické a tempové cítenie,
- pripravovať žiaka na vibrato (bez sláčika),

- rozvíjať hru z listu a hru spamäti,
- rozvíjať harmonické cítenie a improvizáciu.

Obsahový štandard

Hrací aparát a technika ľavej ruky

- sústavne kontrolujú prirodzený, uvoľnený postoj a držanie nástroja,
- vnímajú kvalitný husľový tón počúvaním pedagóga alebo nahrávok,
- demonštrujú uvedomelú hru v prvej polohe,
- definujú noty v rozsahu g – h2 aj s posuvkami,
- reprodukujú tóny podľa zápisu aj podľa pokynu učiteľa,
- určujú umiestnenie prsta na hmatníku podľa noty,
- interpretujú skladby v durovej a molovej tónine (zvýšený 3. prst, znížený 1. prst),
- hrajú dvoj- až trojtónové motívy podľa sluchu na rôznych miestach hmatníka,
- dolaďujú intonáciu podľa sluchu alebo s pomocou učiteľa.

Technika hry sláčikom

- používajú tlak sláčika na dosiahnutie dynamiky,
- aplikujú dynamické rozdiely (f, mf, p, crescendo, decrescendo),
- hrajú polovú a štvrťovú notu s bodkou,
- ovládajú techniky: détaché, legato, staccato,
- používajú tempové označenia (allegro, moderato, adagio),
- kombinujú rôzne rytmické hodnoty a modely.

Rytmus a notový zápis

- polová a štvrťová nota s bodkou,
- triola, synkopa,
- rytmická a intonačná predstavivosť,
- zvyšovanie tempa hry,
- rytmické obmeny jednoduchých modelov.

Vibrato – príprava

- vykonávajú prípravné pohybové cvičenia ľavej ruky bez sláčika.

Transpozícia a improvizácia

- transponujú krátke melodické úseky podľa sluchu,
- rytmicky obmieňajú jednoduché motívy,
- improvizujú v rámci jednoduchých rytmických modelov.

Pamäť a interpretácia

- interpretujú ľudové piesne a prednesové skladby spamäti,
- sústredia sa na melodickú líniu pri dvojhlase alebo so sprievodom.

Súhra

- hrajú v dvojhlase alebo s harmonickým nástrojom,
- udržiavajú rytmus a intonáciu v súhre.

Verejné vystúpenia

- vystúpia minimálne 1× za polrok, prednesová skladba spamäti.

Výkonový štandard

- ovládajú hru v prvej polohe s posuvkami,
- hrajú intonačne čisto a rytmicky presne,
- používajú dynamiku a artikuláciu podľa zápisu,
- zvládnu techniky détaché, legato, staccato,
- aplikujú tempové označenia,
- transponujú jednoduché melodické úseky,
- obmieňajú rytmické modely,
- vykonávajú prípravné cvičenia vibrata,
- interpretujú skladby spamäti,
- vystupujú verejne s prednesovou skladbou.

Notový materiál

- O. Ševčík: op. 6 (2, 3, 6), op. 7, op. 2
- V. Kořínek: Husľová škola, Melodické etudy
- V. Krúček: Škola husľových etud
- J. Micka: Elementárne etudy
- J. Guldán: Malý huslista

Prednesové skladby

- B. Kotmel: Drobné skladby starých majstrov
- V. Kořínek: Prvý prednes
- Mostras–Jampolskij: Sborník I.
- Chrestomatija: ľahké prednesové skladby
- V. Baklanova: Mazurka, Romanza
- ďalšie skladby primeranej technickej úrovne s výmenami do prebraných polôh

3. ROČNÍK – PRVÁ ČASŤ I. STUPŇA (ISCED 1B)

Predmet: Hra na nástroji, hra z listu

Ciele

- zdokonaľovať technickú zručnosť,
- rozvíjať intonačnú čistotu a kvalitu tónu,
- rozvíjať muzikálne cítenie a hudobnú pamäť,
- upevňovať schopnosť samostatného štúdia,
- rozvíjať hru v polohách a medzipolohové výmeny,
- rozvíjať technické spôsoby hry pravej ruky,
- rozvíjať rytmickú presnosť a tempovú stabilitu,
- pripraviť žiaka na komornú hru, hru z listu a improvizáciu.

Obsahový štandard

Hrací aparát a technika ľavej ruky

- samostatne kontrolujú postoj a držanie huslí a sláčika,
- korigujú intonačnú čistotu počas hry,
- hrajú intonačne čisto v prvej polohe,
- používajú prstoklady v zníženej polohe (1.–2. prst) a zvýšený 3. prst,
- hrajú v III. polohe a vykonávajú medzipolohové výmeny,
- dbajú na uvoľnený pohyb ľavej ruky pri prechodoch do polôh,

- definujú noty v rozsahu po III. polohu.

Stupnice, technické cvičenia a etudy
- reprodukujú dvojoktávové stupnice s rozloženými kvintakordmi,
- hrajú technické cvičenia a etudy zamerané na: – intonačnú čistotu, – kvalitu tónu, – rytmus, – hru v polohách, – polohové výmeny, – technické spôsoby hry, – výrazové prostriedky.
-

Technika pravej ruky
- détaché pri žabke, špičke, v strede sláčika,
- legato (2, 3, 4 noty),
- staccato,
- martelé,
- portamento,
- používajú tlak ruky na sláčik podľa potreby tónu.

Notový zápis a rytmus
- plynulé čítanie nôt od g po d3,
- dvoj-, troj-, štvordobý takt,
- osminový takt,
- triola, synkopa,
- bodkovaný rytmus,
- rytmická presnosť v rámci metra.

Hudobno-výrazové prostriedky
- používajú výrazové prostriedky podľa zápisu,
- rozlišujú charakter skladby, náladu, predohru, dohru, tému, frázu, vrchol skladby,
- aplikujú tempové označenia (andante, allegretto, lento).

Rytmizácia a melodizácia
- rytmizujú melodickú líniu,
- používajú metrické a rytmické znalosti pri rytmizácii.

Hra v polohách
- interpretujú skladby aj mimo I. polohy,
- používajú plynulé kĺzavé pohyby palca a prstov pri výmenách.

Komorná a súborová hra
- sústredia sa na harmonický sprievod a ďalšie hlasy,
- udržiavajú intonáciu a rytmus v súhre.

Hra spamäti
- interpretujú piesne a prednesové skladby spamäti.

Vibrato – pokračovanie
- používajú vibrato na dlhých notách (primerane individuálnym možnostiam).

Hudobné žánre

- rozlišujú klasickú, ľudovú a modernú hudbu podľa počúvania.

Hra z listu
- hrajú jednoduché skladby a piesne z listu.

Verejné vystúpenia
- minimálne 1× za polrok, sólová hra spamäti,
- možnosť vystúpenia v komornom zoskupení.

Výkonový štandard
- hrajú dvojoktávové stupnice a kvintakordy,
- ovládajú technické spôsoby hry (détaché, legato, staccato, martelé, portamento),
- používajú správnu dĺžku sláčika podľa rytmu,
- hrajú rytmicky presne triolu, synkopu a bodkované rytmy,
- interpretujú skladby v I. a III. polohe,
- používajú vibrato na dlhých tónoch,
- rozlišujú formálne časti skladby,
- interpretujú skladby rôznych žánrov,
- hrajú z listu jednoduché skladby,
- vystupujú verejne s prednesovou skladbou spamäti.

Notový materiál
- O. Ševčík: op. 6, op. 7, op. 2
- J. Čermák, J. Beran: Husľová škola 3
- J. Guldán: Malý huslista
- V. Krúček: Škola husľových etud 2, 3
- V. Kořínek: Husľová škola 2, 3
- V. Kořínek: Melodické etudy
- J. Brabec: Škola polôh
- B. Voldán: Nová škola polôh
- F. Wohlfahrt: op. 45

Prednesové skladby
- J. Faust: Dve jednoveté koncertína
- K. Krejčí: Koncertino h mol
- O. Rieding: Koncertino h mol
- J. Vedral: Pre mladý svet
- J. Svoboda: Koncertino e mol
- Zo zápisníka slovenských klasikov
- ďalšie skladby primeranej technickej obtiažnosti

Komorná hra
- J. Gebauer: 12 etud pre začiatočníkov
- J. Beran: České tance pre dvoje huslí
- J. Vaňhal: 24 malých duet
- J. Kalivoda: Dueta op. 178–180

4. ROČNÍK – PRVÁ ČASŤ I. STUPŇA (ISCED 1B)

Predmet: Hra na nástroji, hra z listu

Ciele

- upevňovať vedomosti a zručnosti nadobudnuté v 3. ročníku,
- nácvik nových technických prvkov,
- zdokonaľovať intonačnú precíznosť,
- rozvíjať muzikálne cítenie a kvalitu tónu,
- zvyšovať nároky na pohybovú zručnosť a pamäť,
- rozvíjať komornú a súborovú hru,
- zdokonaľovať hru z listu a improvizáciu,
- pripraviť žiaka na absolventskú skúšku.

Obsahový štandard

Hrací aparát a starostlivosť o nástroj

- korigujú správny postoj a používanie hracieho aparátu,
- kontrolujú činnosť oboch rúk počas hry,
- ovládajú hygienu a základnú údržbu huslí,
- prepájajú teoretické poznatky s praktickými zručnosťami,
- používajú hudobnú terminológiu podľa obsahu vyučovania.

Notopis a tónový rozsah

- pohotovo definujú noty v husľovom kľúči vo vyšších polohách,
- orientujú sa v notovom zápise minimálne v rozsahu interpretovaných skladieb.

Stupnice, technické cvičenia a etudy

- interpretujú durové a molové stupnice cez dve oktávy s rozloženým kvintakordom,
- prechádzajú do vyšších polôh,
- používajú technické spôsoby hry: – détaché celým sláčikom a v rôznych jeho častiach, – legato (2, 3, 4 noty), – staccato, – spiccato, – martelé,
- používajú správnu časť sláčika, tlak a dĺžku podľa techniky, tempa a dynamiky,
- kladú dôraz na dopad a odskok prstov pri zvyšovaní tempa,
- prenášajú ľavú ruku do III. polohy (alebo inej), so súčasným prenášaním palca,
- reprodukujú stupnice, technické cvičenia a etudy na získanie hmatovej istoty.

Intonácia a tónová kultúra

- dolaďujú intonačné nedostatky pomocou prázdnych strún,
- disponujú tónom adekvátnym nástroju a fyziologickým možnostiam,
- používajú vibrato,
- pracujú s dynamickou škálou,
- uplatňujú agogiku.

Rytmus a metrum

- rytmicky precízne interpretujú náročnejšie rytmické útvary,
- používajú triolu, synkopu, bodkovaný rytmus,
- správne zadelia sláčik podľa rytmu.

Hudobno-výrazové prostriedky a analýza skladby
- definujú tóninu, metrum, tónový rozsah, dynamiku, rytmické prvky,
- rozlíšia formálnu výstavbu skladby (časti, diely),
- identifikujú charakteristické znaky skladby,
- interpretujú skladby s výrazným rytmom a kombináciami rytmických prvkov.

Štýlové tance a estetické cítenie
- interpretujú skladby rôznych štýlov,
- dodržiavajú zásady správania na koncertoch ako interpreti aj poslucháči.

Hra spamäti
- interpretujú prednesové skladby spamäti.

Komorná, súborová a orchestrálna hra
- aplikujú individuálne nadobudnuté kompetencie v komornej a súborovej hre,
- sústredia sa na harmonický sprievod a ďalšie hlasy.

Hra z listu
- hrajú jednoduché skladby a piesne z listu.

Hudobná tvorivosť
- používajú elementárne prvky tvorivosti v jednoduchých skladbách a piesňach,
- pracujú s hudobnou témou pomocou technických spôsobov hry a výrazových prostriedkov.

Verejné vystúpenia
- vystúpia 1× za polrok, prednesová skladba spamäti.

Výkonový štandard
- ovládajú durové a molové stupnice cez dve oktávy,
- používajú technické spôsoby hry (détaché, legato, staccato, spiccato, martelé),
- hrajú v III. polohe a vykonávajú medzipolohové výmeny,
- interpretujú rytmicky náročnejšie útvary,
- používajú vibrato,
- analyzujú skladbu z hľadiska formy, tóniny, dynamiky a výrazových prostriedkov,
- interpretujú skladby rôznych štýlových období,
- hrajú z listu jednoduché skladby,
- vystupujú verejne s prednesovou skladbou spamäti.

Notový materiál
- O. Ševčík: op. 7, op. 2
- V. Kořínek: Cvičenie stupníc 2
- V. Krúček: Škola husľových etud 3, 4
- F. Wohlfahrt: op. 45
- E. Kayser: op. 20
- V. Kořínek: Prednesové etudy

Prednesové skladby
- K. Svoboda: Klasikovia
- N. Baklanova: Sonatina

- J. Francl: U nás z jara, Na vysočine
- A. Móži: Husľové koncertino
- A. Janšinov: Koncertino v ruskom štýle
- F. Seitz: Koncertino D dur
- E. Sitt: Žiacke koncertino C dur
- ďalšie skladby s výmenami do prebraných polôh

Komorná hra
- J. L. Bella: Prvá sonáta G dur pre troje huslí, op. 4
- J. A. Mozart: 30 malých duet
- E. Suchoň: Keď sa vlci zišli, Maličká som, Preletel sokol
- J. Kowalski: Koncertino pre dvoje huslí

Záverečná skúška
Žiak interpretuje pred komisiou:
- 1 durovú stupnicu,
- 1 molovú melodickú stupnicu v dvoch oktávach,
- 1–2 výrazové etudy rôzneho charakteru,
- 2 prednesové skladby rôzneho charakteru alebo štýlových období *(môžu byť aj dve časti koncertu, sonáty alebo symfónie)*.

Účinkuje aj na absolventskom koncerte ZUŠ. Výber skladieb určuje Umelecká rada v spolupráci s triednym učiteľom.

1. ROČNÍK – DRUHÁ ČASŤ I. STUPŇA (ISCED 2B)
Predmet: Hra na nástroji, hra z listu

Ciele
- zdokonaľovať hru v polohách,
- zvyšovať nároky na techniku oboch rúk,
- rozvíjať hudobné cítenie a štýlové porozumenie,
- rozširovať znalosť husľovej literatúry rôznych období,
- rozvíjať samostatný nácvik skladby,
- zdokonaľovať pamäť, hru z listu a improvizáciu,
- rozvíjať komornú hru a schopnosť spolupráce v súbore.

Obsahový štandard

Hrací aparát a technika rúk
- korigujú pohyby celého hracieho aparátu,
- kontrolujú činnosť oboch rúk počas hry,
- demonštrujú uvoľnenú a intonačne čistú hru v polohách,
- vykonávajú plynulé výmeny polôh.

Stupnice, technické cvičenia a etudy
- interpretujú náročnejšie diatonické stupnice a rozložené akordy,
- používajú technické spôsoby hry: – détaché, – martelé, – legato, – staccato, – spiccato, – sautillé, – kombinácie týchto techník vo zvýšenom tempe,
- hrajú technické cvičenia a etudy v osvojených polohách.

Hra v polohách
- aplikujú prstoklady a hmaty až do 5. polohy,
- upevňujú hmatovú istotu v novej polohe,
- používajú výmeny polôh v rámci stupníc aj skladieb.

Dvojhmaty a akordická hra
- interpretujú skladby s dvojhmatmi,
- hrajú jednoduché akordické útvary.

Tónová kultúra a výraz
- pracujú s farbou tónu,
- používajú dynamiku a agogiku,
- artikulačne presne reprodukujú rytmus,
- stvárňujú charakter skladby pomocou výrazových prostriedkov,
- používajú vibrato podľa individuálnych možností.

Hudobné formy a štýly
- poznajú skladateľov píšucich pre husle,
- interpretujú skladby rôznych štýlových období,
- uplatňujú štýlové špecifiká v interpretácii.

Analýza skladby a interpretácie
- určia tempo, metrum, tónorod, výrazové prostriedky,
- analyzujú interpretáciu po vypočutí,
- rozpoznajú náladu a charakter skladby.

Komorná a súborová hra
- sústredia sa na harmonický sprievod a ďalšie hlasy,
- spolupracujú v skupinovej interpretácii.

Samostatné štúdium
- študujú nové skladby a orchestrálne party,
- tvoria druhý hlas k melódii podľa harmonickej predstavivosti.

Hra z listu
- hrajú jednoduché skladby z listu.

Výkonový štandard
- hrajú v polohách až do 5. polohy,
- interpretujú stupnice a akordy s čistou intonáciou,
- používajú všetky technické spôsoby hry v primeranom tempe,
- hrajú skladby s dvojhmatmi a akordmi,
- stvárňujú charakter skladby pomocou dynamiky, farby tónu, vibrata a agogiky,
- artikulačne presne reprodukujú rytmus,
- uplatňujú štýlové špecifiká podľa obdobia vzniku skladby,
- analyzujú skladbu a interpretáciu,
- hrajú z listu jednoduché skladby,
- dokážu vytvoriť druhý hlas k jednoduchej melódii.

2. ROČNÍK – DRUHÁ ČASŤ I. STUPŇA (ISCED 2B)

Predmet: Hra na nástroji, hra z listu

Ciele

- ďalej rozvíjať techniku hry v polohách,
- prehlbovať tónovú kultúru a kvalitu tónu,
- rozvíjať technickú pohyblivosť oboch rúk,
- zdokonaľovať rytmickú, intonačnú a harmonickú predstavivosť,
- rozvíjať schopnosť umeleckého prejavu,
- rozširovať repertoár o náročnejšie skladby rôznych štýlových období,
- rozvíjať schopnosť samostatného štúdia,
- rozvíjať hru z listu, improvizáciu a komornú hru.

Obsahový štandard

Hrací aparát a technika rúk

- korigujú pohyby hracieho aparátu počas hry,
- kontrolujú uvoľnenosť a správnu činnosť oboch rúk,
- demonštrujú intonačne čistú hru v polohách,
- vykonávajú plynulé výmeny polôh.

Stupnice, technické cvičenia a etudy

- interpretujú náročnejšie stupnice a rozložené akordy,
- používajú technické spôsoby hry: – détaché, – martelé, – legato, – staccato, – spiccato, – sautillé, – kombinácie týchto techník vo vyššom tempe,
- hrajú technické cvičenia a etudy v osvojených polohách.

Hra v polohách

- používajú prstoklady a hmaty až do 5. polohy,
- upevňujú hmatovú istotu v novej polohe,
- vykonávajú výmeny polôh v rámci stupníc aj skladieb.

Dvojhmaty a akordická hra

- interpretujú skladby s dvojhmatmi,
- hrajú jednoduché akordické útvary.

Tónová kultúra a výraz

- pracujú s farbou tónu,
- používajú dynamiku, agogiku a vibrato,
- artikulačne presne reprodukujú rytmus,
- stvárňujú charakter skladby pomocou výrazových prostriedkov.

Hudobné formy a štýly

- poznajú skladateľov píšucich pre husle,
- interpretujú skladby rôznych štýlových období,
- uplatňujú štýlové špecifiká v interpretácii.

Analýza skladby a interpretácie
- určia tempo, metrum, tónorod, výrazové prostriedky,
- analyzujú interpretáciu po vypočutí,
- rozpoznajú náladu a charakter skladby.

Komorná a súborová hra
- sústredia sa na harmonický sprievod a ďalšie hlasy,
- spolupracujú v skupinovej interpretácii.

Samostatné štúdium
- študujú nové skladby a orchestrálne party,
- tvoria druhý hlas k melódii podľa harmonickej predstavivosti.

Hra z listu
- hrajú jednoduché skladby z listu.

Výkonový štandard
- hrajú v polohách až do 5. polohy,
- interpretujú stupnice a akordy s čistou intonáciou,
- používajú všetky technické spôsoby hry v primeranom tempe,
- hrajú skladby s dvojhmatmi a akordmi,
- stvárňujú charakter skladby pomocou dynamiky, farby tónu, vibrata a agogiky,
- artikulačne presne reprodukujú rytmus,
- uplatňujú štýlové špecifiká podľa obdobia vzniku skladby,
- analyzujú skladbu a interpretáciu,
- hrajú z listu jednoduché skladby,
- dokážu vytvoriť druhý hlas k jednoduchej melódii.

3. ROČNÍK – DRUHÁ ČASŤ I. STUPŇA (ISCED 2B)

Predmet: Hra na nástroji, hra z listu

Ciele
- ďalej zdokonaľovať technickú zručnosť v polohách,
- rozvíjať intonačnú čistotu, kvalitu tónu a tónovú kultúru,
- rozvíjať technické spôsoby hry pravej ruky v rýchlejších tempách,
- upevňovať hmatovú istotu v III. polohe a ďalších polohách,
- rozvíjať rytmickú presnosť a tempovú stabilitu,
- prehlbovať muzikálne cítenie a umelecký prejav,
- rozvíjať schopnosť samostatného štúdia a analýzy skladby,
- rozširovať repertoár o náročnejšie skladby rôznych štýlových období,
- rozvíjať komornú hru, hru z listu a improvizáciu.

Obsahový štandard

Hrací aparát a technika ľavej ruky
- samostatne kontrolujú postoj a držanie huslí a sláčika,
- korigujú intonačnú čistotu počas hry,
- hrajú intonačne čisto v prvej polohe aj v ďalších polohách,

- používajú prstoklady v zníženej polohe (1.–2. prst) a zvýšený 3. prst,
- hrajú v III. polohe a vykonávajú medzipolohové výmeny,
- dbajú na uvoľnený pohyb ľavej ruky pri prechodoch do polôh,
- definujú noty v rozsahu po III. polohu.

Stupnice, technické cvičenia a etudy
- reprodukujú dvojoktávové stupnice s rozloženými kvintakordmi,
- hrajú technické cvičenia a etudy zamerané na: – intonačnú čistotu, – kvalitu tónu, – rytmus, – hru v polohách, – polohové výmeny, – technické spôsoby hry, – výrazové prostriedky.

Technika pravej ruky
- détaché pri žabke, špičke, v strede sláčika,
- legato (2, 3, 4 noty),
- staccato,
- martelé,
- portamento,
- používajú tlak ruky na sláčik podľa potreby tónu.

Notový zápis a rytmus
- plynulé čítanie nôt od g po d3,
- dvoj-, troj-, štvordobý takt,
- osminový takt,
- triola, synkopa,
- bodkovaný rytmus,
- rytmická presnosť v rámci metra.

Hudobno-výrazové prostriedky
- používajú výrazové prostriedky podľa zápisu,
- rozlišujú charakter skladby, náladu, predohru, dohru, tému, frázu, vrchol skladby,
- aplikujú tempové označenia (andante, allegretto, lento).

Rytmizácia a melodizácia
- rytmizujú melodickú líniu,
- používajú metrické a rytmické znalosti pri rytmizácii.

Hra v polohách
- interpretujú skladby aj mimo I. polohy,
- používajú plynulé kĺzavé pohyby palca a prstov pri výmenách.

Komorná a súborová hra
- sústredia sa na harmonický sprievod a ďalšie hlasy,
- udržiavajú intonáciu a rytmus v súhre.

Hra spamäti
- interpretujú piesne a prednesové skladby spamäti.

Vibrato – pokračovanie
- používajú vibrato na dlhých notách (primerane individuálnym možnostiam).

Hudobné žánre
- rozlišujú klasickú, ľudovú a modernú hudbu podľa počúvania.

Hra z listu
- hrajú jednoduché skladby a piesne z listu.

Verejné vystúpenia
- minimálne 1× za polrok, sólová hra spamäti,
- možnosť vystúpenia v komornom zoskupení.

Výkonový štandard

- hrajú dvojoktávové stupnice a kvintakordy,
- ovládajú technické spôsoby hry (détaché, legato, staccato, martelé, portamento),
- používajú správnu dĺžku sláčika podľa rytmu,
- hrajú rytmicky presne triolu, synkopu a bodkované rytmy,
- interpretujú skladby v I. a III. polohe,
- používajú vibrato na dlhých tónoch,
- rozlišujú formálne časti skladby,
- interpretujú skladby rôznych žánrov,
- hrajú z listu jednoduché skladby,
- vystupujú verejne s prednesovou skladbou spamäti.

Notový materiál
- O. Ševčík: op. 6, op. 7, op. 2
- J. Čermák, J. Beran: Husľová škola 3
- J. Guldán: Malý huslista
- V. Krúček: Škola husľových etud 2, 3
- V. Kořínek: Husľová škola 2, 3
- V. Kořínek: Melodické etudy
- J. Brabec: Škola polôh
- B. Voldán: Nová škola polôh
- F. Wohlfahrt: op. 45

Prednesové skladby
- J. Faust: Dve jednoveté koncertína
- K. Krejčí: Koncertino h mol
- O. Rieding: Koncertino h mol
- J. Vedral: Pre mladý svet
- J. Svoboda: Koncertino e mol
- Zo zápisníka slovenských klasikov
- ďalšie skladby primeranej technickej obtiažnosti

Komorná hra
- J. Gebauer: 12 etud pre začiatočníkov
- J. Beran: České tance pre dvoje huslí
- J. Vaňhal: 24 malých duet
- J. Kalivoda: Dueta op. 178–180

4. ROČNÍK – DRUHÁ ČASŤ I. STUPŇA (ISCED 2B)

Predmet: Hra na nástroji, hra z listu

Ciele

- upevňovať technické a interpretačné zručnosti nadobudnuté v 3. ročníku,
- rozvíjať hru v polohách a medzipolohové výmeny,
- zdokonaľovať intonačnú precíznosť a tónovú kultúru,
- rozvíjať technické spôsoby hry v rýchlejších tempách,
- prehlbovať muzikálne cítenie, dynamiku a agogiku,
- rozvíjať schopnosť samostatného štúdia a analýzy skladby,
- rozširovať repertoár o náročnejšie skladby rôznych štýlových období,
- rozvíjať komornú hru, hru z listu a tvorivosť,
- pripraviť žiaka na záverečnú skúšku a absolventský koncert.

Obsahový štandard

Hrací aparát a technika rúk

- korigujú správny postoj a používanie hracieho aparátu,
- kontrolujú činnosť oboch rúk počas interpretácie,
- ovládajú hygienu a základnú údržbu hudobného nástroja,
- prepájajú teoretické poznatky s praktickými zručnosťami,
- používajú hudobnú terminológiu podľa obsahu vyučovania.

Notopis a tónový rozsah

- pohotovo definujú noty v husľovom kľúči vo vyšších polohách,
- orientujú sa v notovom zápise minimálne v rozsahu interpretovaných skladieb.

Stupnice, technické cvičenia a etudy

- interpretujú durové a molové stupnice cez dve oktávy s rozloženým kvintakordom,
- prechádzajú do vyšších polôh (III. a ďalšie),
- používajú technické spôsoby hry: – détaché celým sláčikom a v rôznych jeho častiach, – legato (2, 3, 4 noty), – staccato, – spiccato, – martelé,
- používajú správnu časť sláčika, tlak a dĺžku podľa techniky, tempa a dynamiky,
- kladú dôraz na dopad a odskok prstov pri zvyšovaní tempa,
- reprodukujú stupnice, technické cvičenia a etudy na získanie hmatovej istoty v III. alebo inej polohe.

Intonácia a tónová kultúra

- dolaďujú intonačné nedostatky pomocou prázdnych strún,
- disponujú tónom adekvátnym nástroju a fyziologickým možnostiam,
- používajú vibrato,
- pracujú s dynamickou škálou,
- uplatňujú agogiku.

Rytmus a metrum

- rytmicky precízne interpretujú náročnejšie rytmické útvary,
- používajú triolu, synkopu, bodkovaný rytmus,
- správne zadelia sláčik podľa rytmu.

Hudobno-výrazové prostriedky a analýza skladby
- definujú tóninu, metrum, tónový rozsah, dynamiku, rytmické prvky,
- rozlíšia formálnu výstavbu skladby (časti, diely),
- identifikujú charakteristické znaky skladby,
- interpretujú skladby s výrazným rytmom a kombináciami rytmických prvkov.

Štýlové tance a estetické cítenie
- interpretujú skladby rôznych štýlov,
- dodržiavajú zásady správania na koncertoch ako interpreti aj poslucháči.

Hra spamäti
- interpretujú prednesové skladby spamäti.

Komorná, súborová a orchestrálna hra
- aplikujú individuálne nadobudnuté kompetencie v komornej a súborovej hre,
- sústredia sa na harmonický sprievod a ďalšie hlasy.

Hra z listu
- hrajú jednoduché skladby a piesne z listu.

Hudobná tvorivosť
- používajú elementárne prvky tvorivosti v jednoduchých skladbách a piesňach,
- pracujú s hudobnou témou pomocou technických spôsobov hry a výrazových prostriedkov.

Verejné vystúpenia
- vystúpia 1× za polrok, prednesová skladba spamäti.

Výkonový štandard
- ovládajú durové a molové stupnice cez dve oktávy,
- používajú technické spôsoby hry (détaché, legato, staccato, spiccato, martelé),
- hrajú v III. polohe a vykonávajú medzipolohové výmeny,
- interpretujú rytmicky náročnejšie útvary,
- používajú vibrato,
- analyzujú skladbu z hľadiska formy, tóniny, dynamiky a výrazových prostriedkov,
- interpretujú skladby rôznych štýlových období,
- hrajú z listu jednoduché skladby,
- vystupujú verejne s prednesovou skladbou spamäti.

Notový materiál
- O. Ševčík: op. 7, op. 2
- V. Kořínek: Cvičenie stupníc 2
- V. Krúček: Škola husľových etud 3, 4
- F. Wohlfahrt: op. 45
- E. Kayser: op. 20
- V. Kořínek: Prednesové etudy

Prednesové skladby

- K. Svoboda: Klasikovia
- N. Baklanova: Sonatina
- J. Francl: U nás z jara, Na vysočine
- A. Móži: Husľové koncertino
- A. Janšinov: Koncertino v ruskom štýle
- F. Seitz: Koncertino D dur
- E. Sitt: Žiacke koncertino C dur
- ďalšie skladby s výmenami do prebraných polôh

Komorná hra

- J. L. Bella: Prvá sonáta G dur pre troje huslí, op. 4
- J. A. Mozart: 30 malých duet
- E. Suchoň: Keď sa vlci zišli, Maličká som, Preletel sokol
- J. Kowalski: Koncertino pre dvoje huslí

Záverečná skúška

Žiak interpretuje pred komisiou:

- 1 durovú stupnicu,
- 1 molovú melodickú stupnicu v dvoch oktávach,
- 1–2 výrazové etudy rôzneho charakteru,
- 2 prednesové skladby rôzneho charakteru alebo štýlových období *(môžu byť aj dve časti koncertu, sonáty alebo symfónie)*.

Účinkuje aj na absolventskom koncerte ZUŠ. Výber skladieb určuje Umelecká rada v spolupráci s triednym učiteľom.

UČEBNÉ OSNOVY
tanečný odbor

1 - CHARAKTERISTIKA TANEČNÉHO ODBORU ZUŠ

Vzdelávací program pre tanečný odbor je programom rôznorodých tanečných a pohybových činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností, tanečných a hudobno-pohybových kompetencií žiakov a pre motiváciu a orientáciu učiteľov tanečného odboru. V takomto chápaní nepredstavuje len súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah predmetov jednotlivých predmetov v tanečnom odbore. Vzdelávací program pozostáva aj zo základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Teda v ucelenom systéme výkonov, ktoré sú vyjadrené odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tie predstavujú normu pre žiaka. Napriek tomu si však učiteľ tanečného odboru môže vzdelávací štandard prispôsobiť, bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať, napríklad v podobe učebných úloh a otázok, či odstupňovať jednotlivé výkony podľa kognitívnych, psychomotorických a senzomotorických možností svojich žiakov.

K vymedzeným výkonom je priradený učebný obsah, v ktorom sa zdôrazňujú aj pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu jednotlivých predmetov tanečného odboru. Súčasne jednotlivé výkony nie sú vždy naviazané na každý učebný prvok, nepokrývajú celú šírku obsahu predmetov. Takto štruktúrované učivo tvorí obsahový štandard, ktorý je záväzkom pre učiteľa. Učitelia si môžu učebný obsah tvorivo modifikovať v príslušnom ročníku.

Pri koncipovaní otvorených príležitostí na rozvíjanie učebných možností a tanečných kompetencií žiakov je potrebné vytvárať také kognitívne činnosti, ktoré podporujú zisťovanie niečoho, hľadanie, pátranie, skúmanie v samotnom tanečno-pohybovom materiáli a pod. V tomto zmysle je cieľom výučby predmetov jednotlivých študijných zameraní tanečného odboru na základnej umeleckej škole napomáhať žiakom vytvárať si nové poznatky na základe vlastných zážitkov zo psychomotorických a senzomotorických činností, nie riadiť učenie len na zapamätanie sprostredkovane odovzdaných poznatkov.

Vzdelávanie v tanečnom odbore ZUŠ rozdeľujeme do štyroch základných častí:

1 - **Prípravné štúdium**
- určené žiakom predškolského veku (vek – minimálne 4 roky), dĺžka štúdia minimálne jeden rok, maximálne dva roky.

2 - **Prvý stupeň základného štúdia:**
- prvá časť I. stupňa základného štúdia – ISCED 1B - dĺžka štúdia 4 roky (žiaci ZŠ alebo absolventi prípravného štúdia),

- druhá časť I. stupňa základného štúdia - ISCED 2B - dĺžka štúdia 4 roky (talentovaní žiaci ZŠ alebo absolventi ISCED 1B).

3 - **Druhý stupeň základného štúdia**
- dĺžka 4 roky (talentovaní žiaci SŠ alebo absolventi ISCED 2B, absolventi štúdia pre dospelých).

4 - **Štúdium pre dospelých**
- talentovaní žiaci nad 15 rokov, ktorí neabsolvovali I. stupeň základného štúdia.

ŠPECIFICKÉ CIELE

Prípravné štúdium

Pedagogický zamestnanec pripravuje žiaka prostredníctvom obsahu vzdelávania v predmete hudobno-pohybová príprava na ďalšie štúdium. Cieľom vyučovacieho procesu v prípravnom štúdiu je hravý spôsob výučby ktorý zefektívňuje prácu, udržuje záujem dieťaťa a rozvíja jeho fantáziu. Cieľom je i overenie predpokladov pre ďalšie štúdium v tanečnom odbore.

Prvá časť I. stupňa základného štúdia je všestranná základná tanečná výchova žiakov pre ďalšie štúdium v tanečných technikách klasického, ľudového a kreatívneho tanca. Zároveň na konci štúdia u mimoriadne nadaných žiakov je možné pokračovať v štúdiu tanca na tanečných konzervatóriách.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia je dôsledným metodickým postupom pripraviť absolventa I. stupňa základného štúdia buď na záujmovú umeleckú činnosť v súboroch moderného, scénického a ľudového tanca, alebo na pokračovanie v štúdiu na II. stupni základného štúdia v ZUŠ. Podmienkou úspešného absolvovania I. stupňa je zvládnuť základy tanečných techník (klasický, ľudový a džezový tanec) a realizovať sa v tanečnej praxi na verejnom vystúpení. Pri mimoriadnom nadaní a záujme môže absolvent I. stupňa absolvovať prijímacie skúšky na šesťročné štúdium hudobno-dramatického konzervatória so študijným zameraním Tanec.

Druhý stupeň

Po absolvovaní štúdia, v prípade mimoriadneho talentu žiaka a jeho individuálneho záujmu, je možné absolvovanie talentových prijímacích skúšok na vysoké školy umeleckého zamerania.

CIELE

- získajú všeobecnú orientáciu v oblasti tanečného umenia,
- rozvíjajú kompetencie, zručnosti a návyky, ktoré sú predmetom umeleckého vzdelávania v oblasti tanca,
- aplikujú vedomosti a zručnosti získané vzdelávaním v samotnej tanečnej interpretácii i v pochopení obsahu choreografických diel tanečného umenia,
- dosiahnu úroveň požadovaných schopností a zručností kvalitných tanečníkov pre potreby amatérskych tanečných súborov a kvalitných uchádzačov pre štúdium na konzervatóriách a vysokej škole umeleckého zamerania,
- komunikujú im vlastným spôsobom a tvoria tanečno-pohybové celky a realizujú nápady

a podnety v odbore tanečného umenia

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia - ***primárneho umeleckého vzdelávania*** po preukázaní vedomostí a zručností, ktoré nadobudol v priebehu štúdia, je pripravený pokračovať v štúdiu druhej časti I. stupňa základného štúdia tanečného odboru. Po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia má žiak osvojené základy umeleckej výchovy a vzdelávania v základných tanečných technikách (klasický tanec, kreatívny tanec a ľudový tanec). Získal základy hudobnej a tanečnej terminológie a komunikácie v umeleckej oblasti. Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia *primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1B)* sa dokáže vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých vyjadrovacích prostriedkov vo všetkých základných tanečných technikách tanečného odboru, v ktorom si rozvinul schopnosť tvoriť a prijímať umenie na danej úrovni stupňa ukončeného vzdelania. Úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií, ktoré absolvent dosiahol na konci prvej časti I. stupňa základného štúdia nie je ukončená. Vytvára len základ pre následné stupne vzdelávania.

Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia - *nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2B)* tanečného odboru ZUŠ má ukončený I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy. Absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania je pripravený na štúdium na stredných školách tanečného zamerania. Absolvent je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti. Po ukončení druhej časti I. stupňa základného štúdia ZUŠ má žiak osvojené základy umeleckej výchovy a vzdelávania v danom vyučovacom odbore. Získal základy pre osvojenie účinných techník celoživotného učenia sa a pre rozvoj nadobudnutých spôsobilostí. Je schopný umelecky pôsobiť v rôznych tanečných súboroch, umeleckých formáciách. Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia ZUŠ dokáže pomenovať druhy umenia, ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky, uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote, cení si ľudové tradície, rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoje názory a postoje k estetickým hodnotám, správa sa kultúrne, kultivovane primerane okolnostiam, situáciám a sociálnym potrebám, je schopný využívať osvedčené stratégie učenia sa, nadobudnuté teoretické i praktické poznatky dokáže uplatniť pri ďalšej samostatnej činnosti, svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať, je schopný primerane reagovať na nové trendy i na spoločenský vývoj, na základe získaných poznatkov a skúsenosti dokáže hodnotiť a kriticky pristupovať k ďalšiemu tvorivému procesu, dokáže uplatniť nadobudnuté znalosti a spôsobilosti v rôznych životných situáciách, dokáže využívať dostupné formy sociálnej komunikácie s okolím, s ktorým prichádza do kontaktu. Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu v druhej časti prvého stupňa základného štúdia ZUŠ, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

Absolvent II. stupňa základného štúdia je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej

oblasti. Absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia je pripravený na vysokoškolské štúdium na školách umeleckého zamerania. Absolvent II. stupňa základného štúdia je schopný dodržiavať princípy správneho držania tela v pohybe, v tanci aj v civilnom držaní tela. Má rozvinuté prirodzené pohybové danosti: pružnosť a koordináciu jednotlivých častí tela. Je spôsobilý uvedomovať si základné princípy jednotlivých tanečných techník a dokáže ich aplikovať v tanečnom vyjadrovaní v rámci tanečnej interpretácie. Výučbou jednotlivých tanečných techník v rozsahu tanec - komunikačný prostriedok, dokáže ohodnotiť náročnosť prevedenia a vnímať obsah choreografických diel. Má rozvinuté vnútorné improvizačné cítenie, ktoré môže uplatňovať aj vo vlastných tanečných projektoch. Zároveň sa spôsobom výučby výchova pre umenie a výchova umením stáva v bežnom živote uvedomelým divákom scénických tanečných prezentácií. Dokáže sa orientovať v základnej terminológii hudobnej teórie a ovláda odbornú terminológiu jednotlivých tanečných techník v rozsahu obsahu štúdia.

2 - CHARAKTERISTIKA JEDNOTLIVÝCH PREDMETOV ŠTÚDIA TANEČNÉHO ODBORU ZUŠ

Prípravné štúdium

1 - Prípravné štúdium 1 (Hudobno-pohybová výchova)

Charakteristika predmetu

HPV - Pomocou predmetu hudobno-pohybová výchova sa zameriavame výsostne hravým a presne cieleným spôsobom motivácie na prípravu detí v predškolskom veku (od 4 rokov veku dieťaťa) v oblasti rozvoja hudobno-pohybových činností, ktoré sú nevyhnutným predpokladom ďalšieho úspešného štúdia žiaka v tanečnom odbore na ZUŠ. Obsahom štúdia predmetu je možné pripraviť i žiakov hudobného odboru prípravného štúdia spojeným vyučovaním žiakov týchto dvoch študijných odboroch na ďalšie štúdium v hudobnom odbore.

Predmet obsahuje základné okruhy a to:

1. Pohybová príprava - v základných polohách na mieste vedieme žiakov k uvedomovaniu si a upevňovaniu svalstva, ako aj k získavaniu pružnosti a pevnosti celého tela formou elementárnych cvičení na zemi.
2. Pohyb v priestore - prácu zameriavame na rozvoj cítenia a orientáciu dieťaťa v priestore, ako aj vzájomnú harmóniu pohybu v dvojiciach, trojiciach, v skupine využitím elementárnych druhov chôdze, behu, poskočného kroku, preskočného kroku, výskokov a pod. v prirodzenej realizácii.
3. Pohybové hry so spevom - tanečné motívy a jednoduché rytmické cvičenia - tieto časti predmetu prelíname navzájom a tým dosiahneme elementárne cítenie hudby ako celku. Využívame v tejto časti hodiny prostriedky ako sú ľudové piesne, riekanky, vyčítanky a pod. s využívaním pohybovo-zvukových elementov (podupy, potlesky, hra na tele a pod.).

Všetky časti predmetu vo vyučovacom procese musia byť úzko prepojené s adekvátnym klavírnym sprievodom (alebo akordeónom), pretože len takáto úzka spolupráca vedie žiakov k vnímaniu hudby a schopnosti vyjadrovať jej obsah primeraným pohybom.

CIELE

- formovať prvé návyky správneho držania tela,
- osvojiť si základy rytmiky, intonácie, dynamiky,
- rozvíjať orientáciu v priestore,
- získať schopnosť reagovať pohybom na zmeny tempa,
- overiť predpoklady žiaka na ďalšie štúdium v tanečnom alebo hudobnom odbore ZUŠ.

Výkonový štandard

Žiaci po ukončení prípravného štúdia 1 (PŠ1):

- ✓ formujú prvé náznaky návykov správneho držania tela,
- ✓ ovládajú základy rytmiky, intonácie,
- ✓ reagujú pohybom na zmeny hudobného tempa,
- ✓ ovládajú elementárnu orientáciu v priestore tanečnej sály,
- ✓ zatancujú jednoduché hudobno-pohybové kombinácie,
- ✓ poznajú ľudové aj neľudové piesne.

Obsahový štandard

- ✓ Pohybová príprava - elementárne cvičenia v základných polohách namieste.
- ✓ Pohyb v priestore - elementárne tanečné kroky.
- ✓ Pohybové hry so spevom - poznanie ľudových aj neľudových detských piesní.
- ✓ Rytmické cvičenia - precvičovanie v riekankách, vyčítankách.

2 - Prípravné štúdium 2 (Tanečná príprava)

Charakteristika predmetu

TPR - v základnej umeleckej škole je jediným povinným predmetom orientovaným na prípravu žiaka elementárnymi prípravnými cvičeniami na nasledovné štúdium v ďalších tanečných technikách povinných predmetov štúdia ako sú klasický tanec, ľudový tanec, kreatívny tanec a džezový tanec. Predmet obsahuje rovnaké tematické okruhy ako predmet hudobno-pohybová príprava, len s tým rozdielom, že na žiakov sú kladené postupne vyššie nároky v čistote prevedenia a uvedomovania si jednotlivých technických a tanečných prvkov, čo je nesmierne dôležité pri vypracovávaní istých pohybových stereotypov, potrebných pre ďalší rozvoj v ostatných tanečných technikách. Nesmierne dôležitým rozdielom je ďalej i fakt v prístupe pedagogického zamestnanca k žiakovi, hravú formu motivácie žiaka pedagogickým zamestnancom na konci štúdia tohto premetu využíva v minimálnej miere a tým dosiahne u žiaka počiatok tanečnej disciplíny, vytrvalosti a precíznosti.

CIELE

- získať návyk správneho držania tela,
- v polohách na mieste pripravovať jednotlivé svalové skupiny k fixovaniu tohto návyku a rozvíjať dispozície,

- v priestore získavať estetický pohyb a hudobno-pohybové cítenie,
- vedieť odlíšiť pohyb na ľudovú hudbu a hudbu umelú,
- hudobné vzdelávanie zamerať na rytmus, tempo, takt, dynamiku, frázovanie - teoreticky aj prakticky.

Výkonový štandard

- ✓ deti získajú prvé náznaky návykov správneho držania tela,
- ✓ ovládajú základy rytmiky, intonácie, dynamiky,
- ✓ predvedú jednoduché cviky obratnosti,
- ✓ reagujú pohybom na zmeny taktu,
- ✓ ovládajú elementárnu orientáciu v priestore tanečnej sály,
- ✓ zatancujú jednoduché hudobno-pohybové kombinácie,
- ✓ poznajú ľudové aj neľudové piesne.

Obsahový štandard

- ✓ Pohybová príprava - elementárne cvičenia v základných polohách namieste a cviky obratnosti.
- ✓ Pohyb v priestore - elementárne tanečné kroky v rozmanitých priestorových formáciách.
- ✓ Pohybové hry so spevom - poznanie ľudových aj neľudových detských piesní.
- ✓ Rytmické cvičenia - precvičovanie v riekankách, vyčítankách, podupoch, potleskoch.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia:

- podľa pokynov pedagogického zamestnanca vedome rozlišovať napätie a uvoľnenie jednotlivých svalových skupín tela v elementárnych cvičeniach na podlahe,
- spamäti interpretovať ľudové a neľudové piesne,
- demonštrovať chôdzu, beh (prirodzený, rozmanite štylizovaný a motivovaný), cval bočný, poskok, preskok (v prirodzenej realizácii),
- ovládať jednoduché cviky obratnosti („kolíska“, „sviečka“, „fúrik“ a pod.),
- rytmizovať mená (4 doby, 3 doby, 2 doby),
- rozlíšiť tempo, hudobný zvuk, (tón: vysoký, stredný, nízky), cítiť frázu a akcent na 1. dobu.

1. časť I. stupňa základného štúdia

Charakteristika predmetu

TPX - Tanečná prax - pre všetky učebné predmety je v prvom polroku školského roku spravidla priradená k jednotlivým predmetom (viac prevažuje technická príprava). V druhom polroku prevažuje tanečná prax, pod čím rozumieme prácu na choreografiách na verejné vystúpenie. Predmet tanečná prax vyžaduje tvorivú prácu pedagóga pri nácviku choreografií, ktoré sú komponované na základe tanečných techník z predmetov klasický tanec, ľudový tanec, kreatívny tanec, džezový tanec, moderný tanec a historický tanec.

Dôležitú úlohu hrá aj samotný výber hudobného podkladu pri tvorbe choreografií. Je nutné, aby hudobný podklad bol adekvátny veku a zodpovedal tanečným zručnostiam žiakov v jednotlivých

ročníkoch. Voľbou vhodného hudobného materiálu má pedagogický zamestnanec možnosti priameho kreovania hudobného vkusu žiaka, čím umožňuje žiakovi spoznávať rôzne žánre hudby, s ktorými sa žiak bežne nestretáva. Zároveň aj úlohou pedagogického zamestnanca, v tomto prípade v úlohe pedagóga - choreografa je myslieť pri tvorbe choreografií aj na výchovný moment tejto práce v súčinnosti s vekom a schopnosťami žiakov.

Predmet vychováva u žiakov schopnosť vystúpiť pred obecenstvom a dáva žiakom základy umeleckého prejavu, ktorý je okrem technickej zdatnosti žiaka v základných akademických tanečných technikách na verejnom vystúpení rovnako dôležitý. V neposlednom rade vo vyučovacom procese tohto predmetu má pedagóg možnosť žiaka ovplyvňovať v otázkach zodpovednosti, prístupu, sociálneho správania sa a sebahodnotenia žiaka, čo sú všetko atribúty, ktoré sú nesmierne dôležité pri vývoji osobnosti.

Tento predmet je náročný pre učiteľa, ktorý je v jednej osobe choreografom, návrhárom kostýmov (v mnohých prípadoch aj ich realizátorom) ako aj hudobne vzdelanou osobou, schopnou vyhľadávať vhodné hudobné skladby na choreografické spracovanie.

CIELE

- získať scénické skúsenosti z tanečného umenia,
- nadobudnúť zmysel pre zodpovednosť, ktorá je pri tejto činnosti nevyhnutná,
- vychovávať u žiakov schopnosť esteticky vnímať a prežívať tanečné umenie,
- formovať tanečný a hudobný vkus žiaka.

1. ročník

TANEČNÁ PRÍPRAVA

Výkonový štandard

- ✓ žiaci získajú prvé návyky správneho držania tela,
- ✓ zapájajú jednotlivé svalové skupiny v polohách na mieste k fixovaniu tohto návyku,
- ✓ poznajú jednoduché cvičenia na rozvoj svojich fyzických dispozícií,
- ✓ realizujú niektoré cvičenia na podlahe s DK vytočene,
- ✓ vedome prenášajú váhu tela v jednoduchých cvičeniach v stoji na mieste z jednej DK na druhú DK.

Obsahový štandard

- ✓ Ľah vzad: priehlavky, sedacie svaly, panva, bedrové kĺby, brušné svaly, „sviečka“.
- ✓ ľah vpred: sedacie svaly a DK, bedrové kĺby, chrbtové svaly,
- ✓ sed znožný: dolné končatiny, chrbtica a DK,
- ✓ sed roznožný: dolné končatiny a chrbtica, sedacie svaly, panva – podsadenie,
- ✓ sed roznožný skrčmo: bedrové kĺby, sedacie svaly, panva podsadenie, chrbtica,
- ✓ sed na pätách: sedacie svaly, panva, chrbtica, hlava, ramená,
- ✓ sed skrížmo (turecký sed): hlava, ramená, trup,
- ✓ kľak spojný: stehenné svaly, chrbtica,
- ✓ Podpor kľačmo: chrbtica, panva,
- ✓ stoj v I. poz. paralelne aj prirodzene vytočene: dolné končatiny paralelne aj vytočene (prednoženie, unoženie, zanoženie, podrepy, drepy, výpony, perovanie kolien a priehlavkov), trup,

hlava, ramená (rovný predklon, okrúhly záklon, rotácia ramien, otáčanie a úklony hlavy), horné končatiny (predpaženie, upaženie, vzpaženie, krúženie časťami HK, aj celými HK).

✓ Akrobatické cvičenia: kotrmelec vpred do sedu znožného alebo roznoženého, kotrmelec vzad do drepu, kotrmelec vpred zo stoja do stoja, kotrmelec vzad do sedu roznožného,

✓ Premet stranou (prípravná fáza).

TANEČNÁ PRAX

Výkonový štandard

✓ zatancujú na verejnom vystúpení choreografie na ľudovú alebo umelú hudbu v rozsahu minimálne 2 min.

Obsahový štandard

✓ Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu tanečná príprava.

POHYB V PRIESTORE

Výkonový štandard

✓ zvládnu orientáciu v priestore v elementárnych priestorových formáciách,

✓ v priestore zvládnu elementárny estetický pohyb bez súčasnej kombinácie práce horných končatín

✓ realizujú jednotlivé druhy cvičení v úzkej spolupráci s hudobno-pohybovým cítením,

✓ zvládnu elementárne skoky a kroky realizovať v jednoduchých kombináciách bez súčasného kombinovania práce s hornými končatinami,

✓ zvládnu princíp odrazu a dopadu jednotlivých skupín skokov,

✓ poznajú základný princíp práce hlavy pri pomalých otáčaniach o 360°,

✓ predvedú jednoduché pohybovo - tanečné kombinácie podľa zadania pedagóga,

✓ poznajú názvoslovie jednoduchých tanečných krokov a skokov,

✓ realizujú jednoduché tanečné kroky a skoky v rôznych priestorových formáciách bez vzájomného kombinovania,

✓ poznajú pojem diagonála a v rámci elementárnych tanečných krokov a skokov tento priestor využívajú

Obsahový štandard

✓ priestorové formácie: kruh, osmička, rad, zástup, diagonála, dvojice, trojice, voľné skupiny.

✓ Chôdza: s postupom vpred a vzad vytočene,

✓ s postupom vpred vo výpone – vytočene, (počas chôdze používame základné možnosti držania HK: v zníženom upažení, vbok, na pleciach, v záhlaví, v opozícii s DK (chôdza prirodzená).

✓ Beh: s postupom vpred a vzad prirodzený, s prednožovaním aj zanožovaním skrčmo paralelne s postupom vpred- „koníčkový cval“,

✓ kombinovanie chôdze a behu v rozmanitých priestorových formáciách.

✓ Poskočný krok: s postupom vpred, vzad a bočne s nízkym prednožovaním skrčmo v 2/4 takte - pravidelný rytmus,

✓ kombinovanie poskočného kroku s „koníčkovým cvalom“, s postupom vpred s vysokým prednožovaním skrčmo v 2/4 takte - bodkovaný rytmus.

✓ Polkový krok: s postupom vpred, vzad a bočne v rozmanitých formáciách najčastejšie v kruhu,

- ✓ v kombináciách s podupmi, potleskami, poskokmi, cvalom bočným.
- ✓ Valčíkový krok: s postupom vpred a bočne.
- ✓ Otáčanie: o 90°, 180°, 360° stupňov v pomalom tempe, vpravo aj vľavo,
- ✓ orientácia priestoru podľa klasického tanca - body 1 až 8
- ✓ elementárne skoky v piatich základných skupinách skokov:
- ✓ 1. z dvoch DK na dve DK (v I. a II. poz. paralelnej a prirodzene vytočenej),
- ✓ 2. z jednej DK na dve DK,
- ✓ 3. z jednej DK na druhú DK,
- ✓ 4. z dvoch DK na jednu DK,
- ✓ 5. z jednej DK na tú istú DK.

TANEČNÉ MOTÍVY

Výkonový štandard

- ✓ zatancujú základné tanečné motívy z techniky ľudového tanca,
- ✓ poznajú názvoslovie základných tanečných motívov z techniky ľudového tanca,
- ✓ realizujú jednoduché tanečné motívy v rôznych priestorových formáciách,
- ✓ poznajú rozdiel prevedenia medzi perovaním váhou a perovaním ťahom v chôdzi, jednokročke, dvojkročke.

Obsahový štandard

- ✓ Perovanie váhou: v stoji, v chôdzi, v jednokročke, v dvojkročke (bočne).
- ✓ Dvojité perovanie váhou: v stoji, v chôdzi, v jednokročke, v dvojkročke (bočne),
- ✓ Premenný krok: dvojdobý (vpred, vzad a bočne), trojdobý (vpred, vzad a bočne).
- ✓ Perovanie ťahom: v stoji, v chôdzi, v jednokročke, v dvojkročke (bočne).
- ✓ Drobné premenné krôčiky: na mieste, z miesta.

ROZVOJ HUDOBNÉHO CÍTENIA

Výkonový štandard

- ✓ poznajú 2 ľudové piesne,
- ✓ poznajú základy hudobnej náuky,
- ✓ rozlišujú párne a nepárne takty,
- ✓ rozlišujú pohyb na ľudovú hudbu a hudbu umelú.

Obsahový štandard

- ✓ Tempo: rovnomerné, zrýchľované, spomaľované (najviac používané talianske názvy),
- ✓ tón - nota: celá, polová, štvrťová, osminová,
- ✓ pomlčky: celé, polové, štvrťové, osminové,
- ✓ takt- 2/4, 3/4, 4/4: zápis na tabuľu,
- ✓ improvizácia na zadanú hudobnú skladbu,
- ✓ Rytmické cvičenia: v 2/4, 3/4, 4/4 takte s možnosťou využitia rytmických nástrojov.
- ✓ Dynamické cvičenia: forte a piano v hudbe aj v pohybe.
- ✓ Výrazové cvičenia: legato a staccato v hudbe aj v pohybe.

2. ročník

TANEČNÁ PRÍPRAVA

Výkonový štandard

- ✓ predvedú pozície horných končatín,
- ✓ vedome udržia správne držanie tela,
- ✓ v práci dolných končatín realizujú pohyb vytočene ako prípravu na predmet klasický tanec,
- ✓ poznajú náročnejšie cvičenia na rozvoj svojich fyzických dispozícií,
- ✓ poznajú základné pozície HK z techniky klasického tanca

Obsahový štandard

- ✓ Ľah vzad: priehlavky (vytočene so zdvihom jednej DK na 45°),
- ✓ sedacie svaly, panva, bedrové kĺby, svaly a väzivá DK (zdvih jednej DK aj švihom vytočene s prepnutým priehlavkom),
- ✓ brušné svaly zdvih trupu do polosedu),
- ✓ „Sviečka“ s roznožením.
- ✓ Ľah vpred: sedacie svaly (vytočene s prepnutými DK),
- ✓ bedrové kĺby (passé,žaba),
- ✓ chrbtové svaly (HK v upažení, na ramenách, v zapažení).
- ✓ Ľah na boku: svaly a väzivá DK (príprava battement développé bočne, švihy DK).
- ✓ Sed znožný: dolné končatiny, chrbtica, sedacie svaly (prechod z ľahu vpred do prekážkového sedu, vytlačenie panvy a návrat do VP).
- ✓ Sed roznožný: dolné končatiny, chrbtica.
- ✓ Sed roznožný skrčmo: bedrové kĺby, chrbtica, panva (vysúvanie hrudníka, krúženie).
- ✓ Sed na pätách: sedacie svaly, stehenné svaly (podsadzovanie panvy až do kľaku spojného, rovný záklon),
- ✓ horné končatiny (rovné aj zaokrúhlené línie).
- ✓ Sed skrížmo (turecký sed): hlava, ramená, trup (horné končatiny - príprava na pozície z klasického tanca).
- ✓ Kľak spojný: stehenné svaly, chrbtica, sedacie svaly.
- ✓ Podpor kľačmo: chrbtové svaly (švihy do zanoženia).
- ✓ Stoj v I. a II. poz. prirodzene vytočene aj paralelne: dolné končatiny, trup, hlava, ramená (rovný predklon do 90°, vysúvanie hrudníka), horné končatiny (pozície HK z klasického tanca).
- ✓ Akrobatické cvičenia: príprava na stoj na rukách, premet stranou.

TANEČNÁ PRAX

Výkonový štandard

- ✓ zatancujú na verejnom vystúpení choreografie na ľudovú aj umelú hudbu v rozsahu minimálne 2 min

Obsahový štandard

- ✓ Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu tanečná príprava.

POHYB V PRIESTORE

Výkonový štandard

✓ zvládnu orientáciu v priestore v náročnejších priestorových formáciách,
✓ v pohybe ovládajú základné tanečné kroky s natáčaním tela,
✓ v pohybe v priestore dokážu žiaci koordinovane spojiť prácu HK a DK,
✓ poznajú rozdiely princípov skokov jednotlivých skupín skokov,
✓ v práci skokov jednotlivých skupín zvládnu charakteristickú skokovú kombináciu (poskok - preskok - zoskok - výskok).

Obsahový štandard

✓ Priestorové formácie: kruh, vlásenka, vlnovka, osmička, rad, zástup, diagonála, dvojice, trojice, voľné skupiny, zmena smeru v kruhu, delenie kruhu.
✓ Chôdza: s postupom vpred a vzad vytočená, kombinovaná s pohybom horných končatín, výpadová chôdza vpred, kombinovanie horných končatín s chôdzou buď súčasne alebo samostatne v rytmickom slede pohybu.
✓ Beh: prirodzený s pocitom dostredivosti pohybu v okrúhlych dráhach, vytočený s postupom vpred a vzad po rovných a okrúhlych dráhach, hladký, strihaný (vytočene v bodkovanom rytme, kolená a priehlavky napnuté), plynulý beh do diaľky v podrepe.
✓ Poskočný krok: nízky s prepínaním priehlavku s postupom vpred, vzad aj bočne paralelne, vysoký s prepínaním priehlavku s postupom vpred v bodkovanom rytme, s prednožovaním vytočene s napnutým kolenom a priehlavkom, s prednožovaním pokrčmo s napnutým priehlavkom (attitude).
✓ Polkový krok: s postupom vpred, vzad aj bočne s natáčaním a otáčaním s väčším odrazom, v kombinácii s inými tanečnými krokmi, „päta“ - špica krok sun krok“.
✓ Valčíkový krok: vytočene z VP III. poz. s postupom vpred, vzad aj bočne.
✓ Skoky:
✓ skoky 1. skupiny na mieste (z dvoch DK na dve DK) v I. a II. poz. vytočene – výskoky,
✓ skoky 2. skupiny z miesta (z jednej DK na dve DK) – zoskoky,
✓ skoky 3. skupiny z miesta (z jednej DK na druhú DK) - preskoky
✓ skoky do diaľky s akcentovaným odrazom z jednej DK - preskoky
✓ kombinácia: poskok - preskok - zoskok – výskok.

TANEČNÉ MOTÍVY

Výkonový štandard

✓ dokážu spájať základné tanečné motívy z ľudového tanca do kombinácií,
✓ predvedú jednoduchú rotáciu o 180°,
✓ poznajú názvoslovie elementárnych tanečných motívov.

Obsahový štandard

✓ Prenášanie váhy tela.
✓ Perovanie ťahom: v stoji, v chôdzi, v jednokročke, v dvojkročke (bočne), v karičke
✓ perovanie ťahom a váhou striedavo: v stoji, v chôdzi,
✓ jednokročka a dvojkročka v zadnom oblúku (perovanie ťahom, perovanie váhou),
✓ cval bočne vo dvojici (párové držanie),
✓ chôdza striedavo cez pätu perovaním ťahom,
✓ polkový krok (ľudový),
✓ valčíkový krok (ľudový),
✓ valaský vo dvojku na pološpičku prinožovaný (na mieste, bočne),

- ✓ valaský vo dvojku na pološpičku (vpred, vzad).
- ✓ Rotácia na mieste: hladko, poskokmi o 180°.
- ✓ Nahadzovaný: na pološpičku, na pätu.

ROZVOJ HUDOBNÉHO CÍTENIA

Výkonový štandard

- ✓ poznajú základy hudobnej terminológie,
- ✓ aplikujú základy hudobnej terminológie v pohybe na mieste,
- ✓ realizujú jednoduchý notový zápis.

Obsahový štandard

- ✓ Rytmické cvičenia v 2/4, 3/4, 4/4 takte so zapojením osminových hodnôt a pomlčiek,
- ✓ predtaktie v rôznych pohybových kombináciách,
- ✓ legato, staccato v rôznych pohybových kombináciách (vedený pohyb, švihový pohyb),
- ✓ triola - v notovom zápise aj pohybe eventuálne so sprievodom rytmických nástrojov,
- ✓ bodkovaný rytmus - v notovom zápise aj v pohybe eventuálne so sprievodom rytmických nástrojov,
- ✓ zmena taktu - improvizácia v priestore,
- ✓ dynamické cvičenia - chápanie pohybu nielen odstupňovaním sily zvuku, ale aj sily emócií a vnútorného svalového napätia.

Charakteristika predmetu

KT - Klasický tanec je v súčasnosti uznávaný ako jeden zo základných výrazových prostriedkov scénického tanečného umenia. Je to pohybový systém s presne vypracovanou metodikou a teóriou. K jeho štúdiu sú nevyhnutné nasledovné predpoklady: fyzické dispozície (vytočenosť DK, elastické svaly a väzivá, proporčne správne stavané telo, fyzické zdravie), psychické dispozície (pevná vôľa, vytrvalosť, sebadisciplína, psychické zdravie) a talent na tanec (koordinácia pohybov, estetický prejav, muzikálnosť, cítenie rytmu a výrazu hudby). Všetky tieto kritériá sú nevyhnutné pre prijatie detí na tanečné konzervatóriá a hudobno-dramatické konzervatóriá so študijným zameraním tanec. Pre žiakov tanečných odborov ZUŠ sú tieto požiadavky trochu miernejšie, nakoľko ZUŠ nevychovávajú profesionálnych tanečných interpretov. Napriek tomu má klasický tréning pre žiakov ZUŠ veľký význam. Vyučovacia hodina kladie nároky na disciplínu pohybu, precíznosť a sústredenie na uvedomelý pohyb, ktorý má svoje pravidlá a štýl. Klasický tréning kultivuje telo, zlepšuje a rozvíja tanečnú techniku. Technika klasického tanca má najprepracovanejšiu metodiku výučby a je zároveň základným pilierom rozvoja v ostatných tanečných technikách. Presne vypracovaný systém a metodiku je nevyhnutné dôsledne dodržiavať. V každom ročníku sa okrem výučby nových cvikov zdokonaľujú súčasne cviky už prebrané. Vytvárajú sa z nich jednoduché väzby, ich neustálym precvičovaním sa zvyšuje svalová sila, stabilita, koordinovanosť. Žiaci si vypracovávajú isté pohybové stereotypy. Zároveň nadobúdajú zmysel pre systematickú prácu, trpezlivosť a vôľu prekonávať ťažkosti. Správne volená metóda vyučovania a dodržiavanie metodického postupu pri vyučovaní klasického tanca zaručuje, že po absolvovaní I. a II. stupňa vychádza zo ZUŠ kvalitný tanečník pre amatérske súbory alebo úspešný uchádzač o ďalšie štúdium na tanečných a hudobno-dramatických konzervatóriách so študijným zameraním tanec. Pri porovnaní učebnej látky v predmete klasický tanec v ZUŠ a v osemročnom tanečnom konzervatóriu je možné konštatovať nasledovný fakt: učebná látka prvých troch ročníkov tanečného konzervatória zodpovedá svojím rozsahom učebnej látke od 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia po 2. ročník II. stupňa základného štúdia v ZUŠ, okrem cvičenia na špičkách. Žiak po absolvovaní II. stupňa základného štúdia nadobúda základný stupeň vyspelosti v technike klasického tanca.

CIELE

- dodržiavať správnu koordináciu tela pri realizácii jednotlivých cvičení s dôrazom uvedomelého využitia tejto znalosti pri zvyšovaní náročnosti prevedenia cvičení (výška skoku, zvyšovanie počtu obratov pri rotácii a pod.),
- aplikovať vedomú koordináciu tela s efektívnym využitím prislúchajúcich svalov i v ďalších tanečných technikách,
- poznať terminológiu techniky klasického tanca slovom aj písmom v rozsahu obsahu predmetu,
- dosiahnuť základný stupeň vyspelosti v technike klasického tanca (3. ročník tanečného konzervatória),
- viesť žiaka k zmyslu zodpovednosti, systematickej práci a vôli prekonávať ťažkosti.

Charakteristika predmetu

LT – Ľudový tanec - Množstvo, rôznorodosť, pestrosť a krása slovenských ľudových tancov, ktoré sa dodnes zachovali, sú odrazom života nášho ľudu, jeho mentality, citov, potrieb, túžob, názorov, skúseností, fantázie, umeleckého vkusu a tvorivých schopností. Vznikali, rozvíjali sa, menili, zhromažďovali a zušľachťovali sa po stáročia.

Na utváranie hudobného a tanečného prejavu mali vplyv rôzne činitele: geografické a sociálne podmienky, zamestnanie obyvateľstva, spôsob obživy, oblečenie, sťahovanie, isté ustálené zvyklosti v skupinách, rodoch či obciach a v neposlednom rade aj prejav výrazne nadaných jedincov - osobností - tvorcov z ľudu. Podobným spôsobom sa k nám dostali aj vplyvy ľudových tancov okolitých národov (hlavne v pohraničných oblastiach).

Na Slovensku sme si zatiaľ vytypovali tieto tanečné folklórne oblasti a podoblasti: Podunajská oblasť, Záhorácka oblasť, Nitrianska oblasť, Myjavská oblasť, Trenčianska oblasť, Kysucká oblasť, Turčianska oblasť, Oravská oblasť, Goralská oblasť, Liptovská oblasť, Spišská oblasť, Šarišská oblasť, Zemplínska oblasť, Gemerská oblasť, Horehronská oblasť, Zvolenská oblasť, Podpolianska oblasť, Novohradská oblasť, Hontianska oblasť, Tekovská oblasť.

Tanečný folklór v živej a pôvodnej podobe sa dnes vyskytuje už pomerne málo. Vídame ho predovšetkým pri rodinných zvykoch (napr. svadby), zvykoch spojených s určitým obdobím roka (napr. jarné chorovody, fašiangové sprievody), regrútskych zábavách a pod.
Na zachovanie týchto národných kultúrnych hodnôt bolo vyvinuté veľké úsilie (výskumy vedeckých pracovníkov SAV, osvetových pracovníkov, profesionálnych i amatérskych umelcov, zápisy opisom, notami, filmové a video záznamy, nahrávky atď.).

V predmete ľudový tanec počas štúdia na ZUŠ by mali žiaci spoznať a naučiť sa rozpoznávať základné tanečné oblasti Slovenska, ich tanečné charaktery, základné tanečné motívy a tanečný repertoár. Ďalej by mali získať základné informácie o hudobnom prejave, ľudovom odeve, tanečných príležitostiach a zvykosloví. Ich vedomosti by mali byť trvalé a nemali by poznať len samostatné motívy, prípadne presne dané choreografie, ale aj pôvodné formy tancov a vedieť ich interpretovať podľa svojich schopností na základe daných zákonitostí.

V každej tanečnej oblasti sa vyskytujú menej náročné tance, napríklad chorovody a chorovodné hry alebo novodobé ľudové tance, ale nie sú tancami, ktoré nesú charakteristické znaky tanečnej oblasti. Tieto tance majú podobné znaky na celom území Slovenska.

Tanec nikdy nebol samostatnou oblasťou v živote ľudí. Ľudový tanec, hudba, pieseň a ostatné ľudové prejavy tvorili syntetický celok, ktorý nám dáva obraz o vtedajšom spôsobe života a spoločenských vzťahoch. K rovnakému vnímaniu ľudového tanca by sme mali viesť aj žiakov. Okrem toho rozvíjame u žiaka aj jeho technické schopnosti v oblasti rotačnej, skokovej a odzemkovej technike, vo vyšších ročníkoch sa zameriavame na techniku dvíhačiek či tanečný výraz. V prípade, že sa v ročníku nenachádza žiadny chlapec, čo je v poslednej dobe častým javom na ZUŠ, nie je nutné párové tance, resp. motívy mužských tancov, absolútne vynechať. V párových tancoch môže vedúcu úlohu v páre prebrať dievča. V pôvodnom prostredí často tancovali niektoré párové tance dve ženy (cestovanie za prácou, vojny a pod.). Aj poznanie mužských motívov je súčasťou tanečnej výchovy u dievčat, a naopak.

Nemenej významným cieľom je oboznámenie žiakov so slovenským ľudovým tancom a kultúrou, resp. tancom a kultúrou národností žijúcich na území Slovenska, ako súčasťou národného dedičstva a tak pozitívne vplývať na ich vzťah k národu.

CIELE

- priblížením tanečného, spevného a hudobného ľudového prejavu spoznať prostredie, zdroje tvorivosti a mentalitu ľudu v jednotlivých oblastiach Slovenska , zoznámiť sa s citovo bohatým, výrazovo silným prejavom vidieckeho človeka, ktorý tvoril obklopený zvyklosťami, náboženskými sviatkami, prírodou, rodinou, obcou a prácou,
- viesť žiakov k rozoznávaniu jednotlivých oblastí, zoznámiť ich so základnými tanečnými motívmi, s pôvodnou formou jednotlivých tancov, prípadne s ich štylizáciou v choreografii (na hodinách tanečnej praxe), s piesňami v nárečí, s ľudovou hudbou, zvykmia charakteristickými krojmi,
- rozširovať a zdokonaľovať technickú vyspelosť žiakov, formovať a rozvíjať tanečnosť a tanečný charakter podľa jednotlivých oblastí, prehlbovať výrazový register, podchytiť talenty,
- cibrením tanečného a hudobného vkusu formovať tiež estetické cítenie žiaka,
- z výchovnej stránky s poznávaním folklórnych tradícií ovplyvňovať a podporovať aj vlastenecké cítenie, pocit príslušnosti k slovenskému národu a národnostiam Slovenska,
- dosiahnuť technický a výrazový stupeň, zodpovedajúci požiadavkám špičkových amatérskych súborov ľudového scénického tanca a pripraviť žiaka na talentové skúšky na konzervatóriá so študijným zameraním - Tanec a vysoké školy umeleckého zamerania.

Charakteristika predmetu

KRT - Kreatívny tanec - Kreatívny tanec ponúka významné aspekty , ktoré vývoj dieťaťa smerujú a obohacujú špecifickým spôsobom. Význam tanca ako špecifického typu umeleckého vzdelávania spočíva v jeho komplexnom spôsobe rozvoja osobnosti dieťaťa pričom rozvíja schopnosť vnímať psychofizickú jednotu jeho bytosti. Kreatívny tanec umožňuje viesť dieťa k slobodnému prejavu cez tvorivé ovládanie výrazových prostriedkov pohybu a ich využívanie pri sebavyjadrení a komunikácii s ostatnými deťmi. Dáva mu tak možnosť rozvinuté vnímanie a naučené zručnosti uplatňovať aj mimo umeleckej činnosti v každodennom živote. Prostredníctvom pohybovej skúsenosti v tanci, ktorá nielen obohacuje funkčný pohyb v bežnom živote, ale je aj prostriedkom sebavyjadrenia spojeným s vnútorným prežívaním , sa učí dieťa poznávať samé seba - svoje telo , pocity , myšlienky , emócie , predstavy a učí sa chápať podstatu neverbálnej komunikácie. Signálom

rozvoja je u detí radosť z pohybu a ich stopercentné zaujatie. V kreatívnom tanci na rozdiel od tanečnej techniky je prvoradá expresivita - individuálne vyjadrenie dieťaťa. Forma samotného pohybu je v kreatívnom tanci druhoradá , preto neexistuje správne alebo nesprávne " predvedenie" tanca. Kreatívny tanec kladie dôraz na výchovu tvorcu namiesto interpreta. Učiteľ kreatívneho tanca nezadáva deťom pohybové vzorce ktoré majú kopírovať , musí im ponúknuť jasne formulované tvorivé úlohy na skúmanie a hru a ďalej štruktúrovať ich vlastnú tvorbu otázkami. Vedenie i organizácia výučby kreatívneho tanca sa odlišuje od výučby tanečných techník v niekoľkých aspektoch a to - hodina kreatívneho tanca má voľnejšiu formu aj organizáciu , čo si vyžaduje od učiteľa schopnosť nedržať žiakov úplne pod kontrolou no súčasne si musí vedieť udržať autoritu . Kreatívny tanec je založený na experimentovaní, preto sú chyby želaným spôsobom rozvíjania a pochopenia princípov tvorby pohybu. V neposlednom rade je dôležité nechať deti verbálnym vyjadrením ujasniť si vlastné pocity či formulovať vlastné nápady. Pre každú hodinu kreatívneho tanca si pedagóg určí jasný zámer a vedenie hodiny cielene štruktúruje v závislosti od témy a prispôsobuje ju citlivo reakciám žiakov.

CIELE

- cielené vedenie detí k tvorivému využívaniu elementov tanca (funkcia , imitácia , výrazovosťpohybu)

- skúmanie a skúšanie jednotlivých elementov tanca (kontrast v pohybe , priestorové zmeny, dynamické zmeny , transformácia témy)

- pochopenie a kontrolovanie jednotlivých elementov tanca

- cielené využitie jednotlivých elementov tanca pri vyjadrení vlastných nápadov a predstáv a pri komunikácii s ostatnými deťmi

Charakteristika predmetu

DT – Džezový tanec - Džezová kultúra (hudba a tanec) pramení v africkom ľudovom prejave a bola súčasťou života kmeňov. Sprevádzala ho pri rôznych rituáloch, ceremóniách (svadby, iniciačné zvyky, pohreby, zaklínanie počasia, liečenie chorých...). Tance boli sprevádzané bohatou kmeňovou výzdobou (tetovanie, totemy, maľovanie) a ovládal ich celý kmeň. Základným hudobným nástrojom bol samozrejme bubon, ktorý mal okrem hudobnej funkcie aj dorozumievaciu úlohu medzi osadami. Bubeníci opakovaním vlastnej rytmickej štruktúry pri súčasnom hraní vytvárali svojráznu až magickú atmosféru vedúcu tanečníkov k extáze.

Po objavení Ameriky roku 1492 a postupnej násilnej deportácii černochov na jej územie bol tanec, spev a hudba jediným prejavom emócií otrokov. Tu nastalo postupné prelínanie nielen afrického umenia rôznych kmeňov, ale aj splývanie s európskou kultúrou otrokárov. Španieli, Francúzi a ďalší otrokári katolíckeho vierovyznania podporovali udržiavanie afrického dedičstva čiernych, ktorí hľadali paralely medzi svätcami belochov a svojimi bohmi. Protestanti odmietali akceptovať prejavy otrokov a zakazovali im hudbu a tanec v čase oddychu. Napriek prvotnému

odporu k čiernemu umeniu prenikli jeho charakteristické prvky aj do vážneho umenia a silne ho ovplyvnili hlavne v 20. storočí. Jedným príkladom tejto konfúzie je muzikál - hudobný divadelný žáner vychádzajúci z džezovej hudby a adekvátne používajúci džezový tanec.

Pohybové hudobné cítenie čiernej populácie so špecifickým temperamentom je nevyčerpateľným prameňom rôznych tanečných noviniek. Napríklad: charleston, rock´n roll, twist, brake dance, rap, ... Rovnako aj populárna hudba vyrástla z džezovej hudby a je mládeži veľmi blízka svojou dynamikou, vitalitou a možnosťou individuálneho prejavu.

Potreba systému pre výchovu tanečníkov džezového tanca viedla k vypracovaniu metodiky tohto žánru. Uplatňuje prirodzené dispozície žiakov, zlepšuje ich koordinačné schopnosti, pohybový rozsah, rozvíja tanečnosť. Tento druh tanca je vhodné vyučovať v druhej časti I. stupňa. Talentovaní žiaci majú možnosť pokračovať vo svojom umeleckom raste v amatérskych súboroch moderného a džezového tanca.

CIELE

- osvojiť si pohybové pravidlá techniky, princípy a ich väzby,
- rozvíjať koordinačné schopnosti žiaka,
- rozvíjať tanečnosť a individuálny prejav žiaka v tanci,
- zväčšovať pohybový rozsah,
- dosiahnuť cítenie hudby,
- vychovať kvalitných tanečníkov pre amatérske súbory a kvalitných uchádzačov pre štúdium na hudobno-dramatické konzervatóriá so študijným zameraním Tanec.

3. ročník

KLASICKÝ TANEC

Výkonový štandard

- ✓ aplikujú základné držanie tela v technike klasického tanca v postavení tvárou a bokom k tyči,
- ✓ ovládajú postavenie DK en dehors v rámci svojich anatomických dispozícií v základných cvičeniach techniky klasického tanca,
- ✓ realizujú základné cvičenia techniky klasického tanca v cvičení à labarre a au milieu,
- ✓ predvedú prípravné port de bras s dodržaním správneho držania tela,
- ✓ poznajú základnú terminológiu techniky klasického tanca slovom

Obsahový štandard

- ✓ Exercices à la barre: postavenie čelom k tyči, poloha HK na tyči,
- ✓ I., II., V. poz. DK v postavení čelom k tyči, v postavení bokom k tyči,
- ✓ Battement dégagé do II. poz.,
- ✓ Demi-plié v I., II., V. poz. v postavení čelom k tyči,
- ✓ - Battement tendu simple z I. a V. poz. v postavení čelom k tyči,
- ✓ postavenie bokom k tyči, poloha HK na tyči,
- ✓ prípravné port de bras v postavení bokom k tyči – préparation,
- ✓ Révérence - v priestore

- ✓ Demi - plié v I., II., III., V. poz. v postavení bokom k tyči,
- ✓ Battement tendu simple z I. poz. v postavení bokom k tyči,
- ✓ Passé par terre - v postavení čelom, bokom k tyči,
- ✓ prípravné cvičenie na rond de jambe par terre v postavení čelom k tyči - en dehors, en dedans,
- ✓ Battement tendu demi-plié v postavení čelom k tyči,
- ✓ Rond de jambe par terre v postavení čelom k tyči,
- ✓ Battement tendu soutenu v postavení čelom k tyči,
- ✓ Battement tendu soutenu v postavení bokom k tyči,
- ✓ prípravný cvik k battement tendu jeté v postavení čelom k tyči z I. poz. - 30°,
- ✓ prípravný cvik k battement tendu jeté v postavení bokom k tyči z I.poz. 30°,
- ✓ polohy sur le cou de pied v postavení čelom k tyči- základná poloha,
- ✓ Battement frappé v postavení čelom k tyči par terre,
- ✓ Relevé-abaissé v I. a II. poz. v postavení čelom k tyči,
- ✓ Battement relevé lent do všetkých smerov na 45°,
- ✓ záklon a úklon tela v postavení čelom k tyči,
- ✓ predklon tela bokom alebo chrbtom k tyči,
- ✓ Temps-levé sauté v I. a II. poz. v postavení čelom k tyči.
- ✓ Exercices au milieu: Demi - plié v I., II. poz. en face,
- ✓ Battement dégagé do II. poz.,
- ✓ Battement tendu simple z I. poz. en face,
- ✓ prípravné cvičenie na rond de jambe par terre,
- ✓ Battement tendu demi-plié z I. a V. poz. en face,
- ✓ Battement tendu soutenu z I. a V. poz en face,
- ✓ Relevé - abaissé v I. a II. poz.,
- ✓ 1. port de bras s DK v I. poz. en face,
- ✓ prípravné port de bras en face,
- ✓ Allegro: Temps - levé sauté v I. a II. poz.,
- ✓ Pas échappé z I. do II. poz. (prípravná fáza).

ĽUDOVÝ TANEC

Výkonový štandard

- ✓ zatancujú základné tanečné motívy a kroky z oblastí Slovenska,
- ✓ zatancujú ľudovú mazúrku, ľudovú polku,
- ✓ poznajú terminológiu tanečných motívov a tancov.

Obsahový štandard

- ✓ Jednoduché motívy ľudového tanca z oblastí Slovenska - Zemplín, Myjava, Liptov, Horehronie, Záhorie:
- ✓ perovanie váhou - v stoji, chôdzi, jednokročke, dvojkročke (bočne, v zadnom oblúku), jednotlivo i vo dvojici, v kolese, v párovom krútení,
- ✓ perovanie ťahom - v stoji, chôdzi, jednokročke, dvojkročke (bočne, v zadnom oblúku), jednotlivo i vo dvojici, v karičke, v párovom krútení,
- ✓ valaské - valaský jednoduchý, valaský vo dvojku na položpičku prinožovaný (na mieste, bočne), valaský vo dvojku na položpičku (vpred, vzad), valaský vo dvojku na pätu (vpred),
- ✓ chôdza ťahom cez pätu (krok s ukľaknutím),

- ✓ premenný krok - dvojdobý (polkový), trojdobý (valčíkový),
- ✓ nahadzovaný - na pološpičku (ťahom, váhou), na pätu (ťahom, váhou),
- ✓ zrážaný súčasný,
- ✓ záver s prednožením - kľúč (na pološpičku, na pätu),
- ✓ Myjavský hravý vpredu (vytočene - vtočený, vtočene - vytočený),
- ✓ Myjavské kyvadlo: vpredu, vzadu,
- ✓ Myjavský dvojkladený vpredu (na pološpičku, na pätu),
- ✓ Myjavské ukľakované,
- ✓ hustý dupák (na celé chodidlo, na pätu),
- ✓ trojdup striedavý (bočne, v zadnom oblúku),
- ✓ chôdza s potleskom (pre dievčatá),
- ✓ malé skoky v drepe (bez potlesku, s potleskom),
- ✓ Liptovský kladený (na pološpičku, na pätu),
- ✓ Liptovský dvojkladený vpredu,
- ✓ karičkový krok (pre dievčatá) - hladký, s perovaním ťahom „koníčkami“ (pod seba),
- ✓ karičkové podupy v rôznom rytme,
- ✓ jednoduché čapáše (pre chlapcov),
- ✓ podvrtka (dievčaťa pod rukou chlapca).
- ✓ Hajduch (pre chlapcov) - prednožný na pätu, prednožný, rotácia - hladko z miesta, poskočnými krokmi z miesta, s perovaním váhou z miesta,
- ✓ tanečné motívy - ľudovej mazúrky, ľudovej polky.

KREATÍVNY TANEC

Výkonový štandard

- ✓ chápu pohyb prostredníctvom tela tanečníka v rôznych rovinách poznania v spojitosti s rozvíjaním pohybu, dýchania a srdcovej činnosti a samotnou stavbou ľudského tela,
- ✓ ovládajú si telo tanečníka ako s uvoľnením tak aj napätím svalového ústrojenstva,
- ✓ uplatňujú uvedomenie si tela tanečníka formou improvizácie či už v prirodzenom alebo akademickom tanečnom pohybe

Obsahový štandard

- ✓ Telo ako nástroj tanečníka: stavba ľudského tela
- ✓ dýchanie, srdcová činnosť
- ✓ chrbtica (stavba, význam, oblé polohy)
- ✓ pohybové možnosti jednotlivých častí ľudského tela a ich využitie v tanečnej improvizácii
- ✓ napätie a uvoľnenie svalstva tela a ich dôsledky na pohyb - tanec
- ✓ dynamika pohybu, väzba s hudbou a výrazom
- ✓ telo tanečníka v práci základných pohybov: rozvíjanie pohybu (v ľahu, v stoji, chôdzi), civilný a umelecký pohyb,
- ✓ primárny a sekundárny pohyb,
- ✓ rozvoj pohybu v horizontálnom a vertikálnom smere,
- ✓ impulzy, tvary pohybov (rovné, oblé), ťažisko, chôdza, beh.
- ✓ hudba (v úzkej spojitosti s telom tanečníka): emocionálna väzba hudby a pohybu (dur, mol).

TANEČNÁ PRAX

Výkonový štandard

- ✓ - zatancujú na verejnom vystúpení choreografie v technike ľudového, džezového alebo scénického, výrazového tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca

v rozsahu minimálne 3 min.

Obsahový štandard

✓ Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu ľudový tanec alebo klasický tanec

4. ročník

KLASICKÝ TANEC

Výkonový štandard

✓ aplikujú elementárnu koordináciu pohybu DK, HK a hlavy v základných cvičeniach techniky klasického tanca (préparation k rond de jambe par terre),

✓ zvládnu princípy vytočenosti a princíp realizácie pohybu v jednotlivých základných cvičeniach techniky klasického tanca s efektívnym použitím prislúchajúcich svalov tela,

✓ použijú silu priehlavku k uspokojivému zvládnutiu jednotlivých cvičení techniky klasického tanca,

✓ poznajú základnú terminológiu techniky klasického tanca slovom

Obsahový standard

✓ Exercices à la barre: Battement tendu double do II. poz.
✓ Battement tendu simple z V. poz.
✓ Battement tendu pour le pied
✓ Battement tendu jeté z I. a V. poz. v postavení čelom a bokom k tyči -30°
✓ Battement tendu jeté en cloche, v postavení čelom a bokom k tyči -30°
✓ Battement tendu pour le pied do II. poz.
✓ IV. poz. - battement dégagé do IV. poz.
✓ záklon a úklon tela bokom k tyči
✓ Rélevé - abaissé v V. poz.
✓ Demi - plié v IV. a V. poz.
✓ Demi rond de jambe par terre
✓ scénická poloha cou-de-pied
✓ Battement soutenu par terre (cez cou- de- pied)
✓ Demi - plié a relevé v I., II., V. poz. préparation k rond de jambe par terre (en dehors, en dedans)
✓ Battement fondu par terre
✓ Battement frappé en l'air- 30°
✓ prípravné cvičenie pre 3. port de bras
✓ 3. port de bras
✓ Battement relevé lent na 90°
✓ Grand battement jeté z I. poz.
✓ Battement fondu en l´ air - 45°
✓ Battement rétiré (passé na 45° a 90°)
✓ Grand plié v I., II., V. poz.
✓ prípravné cvičenie pre pas coupé
✓ Exercices au milieu
✓ Battement tendu simple z V. poz.
✓ Battement tendu jeté z I. a V. poz. - 30°
✓ Épaulement (croisé, éffacé)
✓ obraty par terre na dvoch DK
✓ Battement frappé par terre

- ✓ Rélevé - abaissé v I., II., V. poz.
- ✓ Rond de jambe par terre
- ✓ Demi - rond de jambe par terre
- ✓ Battement soutenu par terre
- ✓ Demi - plié V. poz.
- ✓ préparation k rond de jambe par terre (en dehors, en dedans) - Battement fondu par terre
- ✓ Battement relevé lent na 90° à la seconde z I. a V. poz.
- ✓ 2. port de bras v épaulement croisé
- ✓ Allegro: Temps - levé sauté v V. poz.
- ✓ prípravné cvičenie pre pas échappé sauté do II. poz.

ĽUDOVÝ TANEC

Výkonový štandard

- ✓ zatancujú tanečné motívy z tanečnej oblasti Myjava a Liptov,
- ✓ poznajú rozdiely týchto tanečných oblastí formou tanečných motívov, typických tancov a piesní daného regiónu,
- ✓ poznajú základné informácie týkajúce sa regiónov Myjava a Liptov,
- ✓ poznajú terminológiu tanečných motívov a tancov.

Obsahový štandard

- ✓ Myjavská tanečná oblasť:
- ✓ Tance:
- ✓ Starobabská - párový tanec pomalého tempa
- ✓ Verbunk sólový - mužský tanec mierne rýchleho tempa
- ✓ Verbunk párový - párový tanec mierne rýchleho tempa
- ✓ Čardáš - hustý - párový tanec rýchleho tempa
- ✓ Novodobé ľudové tance (strofické tance) - „V širém poli...“, Šotyš, Hrozená, Židovka - párové tance s ustálenými motivickými väzbami.
- ✓ Motívy:
- ✓ chôdza vyperovaná váhou s postupom vpred a vzad, v otvorenom držaní bočne, vo valčíkovom a čardášovom držaní
- ✓ podupy na záver hudobnej frázy
- ✓ poskok so sklzom a potlesk
- ✓ amirotácia váhou na mieste a z miesta, podvrtka
- ✓ Starobabská vyperovaná dvojkročka s prídupom v rôznych postaveniach a držaniach partnerov
- ✓ dvojkročka so zanožením
- ✓ párové krútenie verbunkové v čardášovom držaní
- ✓ zmena v párovom krútení
- ✓ Verbunkový motív základný - vykopávaný a jeho obmeny
- ✓ Valaský jednoduchý preskakovaný
- ✓ Valaský vo dvojku vpred na polochodidlo
- ✓ záver na polochodidlo - kľúč zrazenie z II. do I. pozície
- ✓ nahadzovaný a jeho obmeny
- ✓ nahadzovaný so zrazením

- ✓ nahadzovaný so zrazením a úderom na DK
- ✓ nahadzovaný v rôznych postaveniach a držaniach partnerov,
- ✓ prechody z jednotlivých postavení a držaní partnerov
- ✓ nahadzovaný v podvrtke partnerky
- ✓ rotácia nahadzovaným o 180°
- ✓ rotácia nahadzovaným so zrazením o 360°
- ✓ ukľakované motívy
- ✓ výskoky v stoji spojnom s otočením o 180° a 360°
- ✓ párové krútenie v čardáši
- ✓ párové krútenie polkovým premenným krokom
- ✓ párové krútenie polkovým premenným krokom po obvode kruhu.
- ✓ Liptovská tanečná oblasť:
- ✓ Tance:
- ✓ Horný Liptov - Čuchom - ženský tanec
- ✓ Cindruška
- ✓ Do krutu - pomalý tanec 1 muža a 2 žien
- ✓ Do skoku - rýchle pokračovanie tanca Do krutu
- ✓ Dolný Liptov - Odzemok - mužský tanec
- ✓ Koleso - ženský tanec
- ✓ O sebe, resp. Šikovná - párový tanec rýchleho tempa.
- ✓ Motívy:
- ✓ perovanie váhou a rovnomerne váhou v stoji, chôdzi, jednokročke
- ✓ hladká chôdza po kruhu s potleskami
- ✓ poskoky, preskoky a zoskoky v pohybe po priestore, viď tanec O sebe
- ✓ kladený na polochodidlo a na pätu
- ✓ dvojkladený a jeho obmeny
- ✓ hravý jednoduchý hravý s prekrížením
- ✓ hravý so zdvihom (Vojtova cifra)
- ✓ valaský jednoduchý sunutý
- ✓ valaský jednoduchý preskakovaný
- ✓ valaský vo dvojku na polochodidlo a na pätuposkok s oblúkom
- ✓ rotácia poskokom
- ✓ rotácia valaským vo dvojku
- ✓ odzemkové oddychové motívy - hajduchový krok drobný, hajduchový krok premenný
- ✓ odzemkové drepové motívy - hajduch predložný, hajduch jednoduchý prednožný, hajduch prednožný dvojitý, hajduch široký čelne, hajduch do zanoženia s úderom na DK
- ✓ valaský vo dvojku vzad s úderom na DK
- ✓ Hajduch do výpadu bočne
- ✓ kolesová chôdza vyperovaná váhou na vnútornú DK
- ✓ párové krútenie akcentovaným preskokom z tanca O sebe
- ✓ drepové motívy z tanca Cindruška
- ✓ párové krútenie z tanca Do krutu

✓ párové krútenie z tanca Do skoku.

KREATÍVNY TANEC

Výkonový štandard

✓ uvedomuje si potrebu priestoru a hudby v tanci,

✓ využívajú prácu formou improvizácie rovnako ako v treťom ročníku s pridaním ďalších rozmerov tanečného umenia a to s priestorom a hudbou (oproti 3. ročníku, kedy pochopenie pohybu bolo smerované k žiakovi, jeho vlastnému emocionálnemu prežívaniu a tým aj poňatie samotnej improvizácie, vo 4. ročníku žiaci uvedomelou improvizáciou využívajú priestor a hudbu ako neoddeliteľnú súčasť tanečného umenia)

Obsahový štandard

✓ tanec - priestor - jeho technické aj psychologické vlastnosti
✓ pohyb: pohyb vedený priamo a nepriamo,
✓ vlna (špecifický tok pohybu),
✓ smery pohybov,
✓ pohyb vedený ťahom, švihom.
✓ fókus,
✓ periférne videnie
✓ priestor: technické vlastnosti priestoru (šírka, výška, hĺbka),
✓ diagonála smerová (uhlopriečka),
✓ diagonály priestorové,
✓ horizontálne delenie priestoru, vertikála,
✓ symetria a asymetria
✓ psychologické, respektíve výrazové, vlastnosti priestoru:
✓ miesta v priestore, na javisku,
✓ emočný význam bodov, cítenie stredu - centra priestoru,
✓ tvorba vlastného, fantazijného priestoru
✓ hudba: rytmus, melódia - vyjadrenie pohybom, metrická vnímavosť, pamäť, tanec bez hudby.

TANEČNÁ PRAX

Výkonový štandard

✓ zatancujú na verejnom vystúpení choreografie v technike ľudového, kreatívneho a scénického, výrazového tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 3 min.

Obsahový štandard

✓ Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetov ľudový tanec, klasický tanec a kreatívny tanec.

Záverečná skúška

KT - žiaci preukážu základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografiách výrazového, scénického tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 3 min.,
- žiaci predvedú tréning v rámci záverečných skúšok spamäti

LT - Žiaci preukážu základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografii ľudového tanca v scénickom prevedení na verejnom vystúpení v rozsahu minimálne 3 min.,
- žiaci predvedú tréning v rámci postupových skúšok spamäti

KRT - žiaci demonštrujú základné znalosti kreatívneho tanca v tanečno - pohybových formáciách

vytvorených ich vlastnou kreatívnou tvorbou
TPX - Žiaci zatancujú na verejnom vystúpení choreografie v rozsahu výkonového štandardu 4. ročníka prvej časti I. stupňa štúdia v tanečnom odbore ZUŠ.

2. časť I. stupňa základného štúdia

1. ročník

KLASICKÝ TANEC

Výkonový štandard

✓ predvedú presnosť jednotlivých cvičení techniky klasického tanca v rozsahu svojich anatomických dispozícií,

✓ predvedú základné malé adagio v priestore s využitím jednotlivých cvičení techniky klasického tanca v épaulement s dôrazom na tanečnosť a koordináciu práce DK, HK a hlavy,

✓ predvedú presné a pohotové prenášanie váhy tela na DK v jednotlivých cvičeniach techniky v náročnejších technických a rytmických kombináciách,

✓ realizujú základné skoky 1. skupiny skokov techniky klasického tanca s dôrazom na výšku skoku,

✓ ovládajú slovom základnú terminológiu techniky klasického tanca v rozsahu obsahu predmetu.

Obsahový štandard

✓ Exercices à la barre: Grand battement jeté z V. poz.
✓ Battement tendu pour le pied do IV. poz.
✓ Battement relevé lent na 90° do všetkých smerov z V. poz.
✓ Relevé - abaissé v IV. poz.
✓ Battement tendu jeté piqué z I. a V. poz. - 30°
✓ Battement soutenu par terre (s pridaním relevé v V. poz.) - Grand plié v IV. poz.
✓ Petit battement sur le cou de pied
✓ Grand battement jeté piqué z I. a V. poz.
✓ Battement développé do všetkých smerov
✓ Pas coupé cez cou-de-pied (par terre)
✓ Pas de bourrée simple en dehors
✓ úklon s vysunutou DK na piqué bočne
✓ Battement double frappé par terre
✓ Pas balancé.
✓ Exercices au milieu: Grand plié v I., II. poz. en face
✓ Battement tendu jeté en cloche z I. a V. poz. do všetkých smerov
✓ Battement fondu na 45° do všetkých smerov
✓ Battement soutenu na 45° do všetkých smerov
✓ Battement rétiré
✓ Grand battement jeté z I. poz.
✓ Pas coupé en face
✓ Demi - plié v IV. a V. poz. v épaulement croisée aj éffacée

- ✓ Battement dégagé do IV. poz.
- ✓ pózy: croisées, éffacées,
- ✓ á la seconde - par terre
- ✓ Battement tendu jeté piqué z I. aj V. poz. en face - 30°
- ✓ Grand plié v V. poz. v épaulement
- ✓ Battement tendu simple do všetkých smerov v épaulement croisé a éffacé
- ✓ Battement relevé lent na 90° z I. poz. en face
- ✓ 3. port de bras v épaulement croisée
- ✓ Pas de bourée simple en dehors - en face
- ✓ úklon s vysunutou DK na piqué bočne
- ✓ Pas balancé en face1., 2., 3. arabesques par terre
- ✓ Battement double frappé par terre
- ✓ Temps lié par terre en dehors, en dedans.
- ✓ Allegro: trampolínové skoky v I., II. poz. aj na jednej DK
- ✓ Pas échappé sauté (petit) en face
- ✓ Changement de pieds
- ✓ Pas assemblé en face bočne.

ĽUDOVÝ TANEC

Výkonový štandard

- ✓ zatancujú tanečné motívy z Horehronskej a Podpolianskej tanečnej oblasti,
- ✓ zatancujú typické tance z oblasti Horehronia a Podpoľania,
- ✓ poznajú rozdiely týchto tanečných oblastí formou tanečných motívov, typických tancov a piesní daného regiónu,
- ✓ poznajú názvoslovie tanečných motívov z Horehronskej a Podpolianskej oblasti,
- ✓ poznajú základné informácie týkajúce sa regiónov,
- ✓ poznajú terminológiu tanečných motívov a tancov

Obsahový štandard

- ✓ Horehronská tanečná oblasť:
- ✓ Tance:
- ✓ Šorový - tanec mužov, alebo mužov a žien
- ✓ Horehronský dupák (čardáš) - párový tanec
- ✓ Koleso - ženský tanec
- ✓ Vo trojo z Telgártu - ženský tanec.
- ✓ Motívy:
- ✓ perovanie oblasti v chôdzi a v jednokročke
- ✓ potlesky
- ✓ valaský jednoduchý preskakovaný
- ✓ valaský jednoduchý sunutý
- ✓ valaský vo dvojku na polochodidlo
- ✓ dupák jednoduchý stáčaný
- ✓ trojdup striedavý

- ✓ trojdup bez striedania
- ✓ poskočný dupák
- ✓ poskočný dupák stáčaný
- ✓ poskočný dupák a jednoduchý
- ✓ dupák stáčane hustý
- ✓ dupák hustý
- ✓ dupák stáčaný
- ✓ špecifický ženský motív z Telgártu a jeho obmeny
- ✓ zakladaný hybký poskok
- ✓ kolesový beh vyperovaný váhou až akcentovaným preskokom
- ✓ rotácia poskokom o 180° a 360°
- ✓ rotácia akcentovanými preskokmi
- ✓ zmena smeru krútenia v kolese tromi nízkymi poskokmi
- ✓ zastavenie rotácie kolesa nízkym poskokom na vnútornej DK a prídupom vonkajšou DK,
- ✓ motív párového krútenia,
- ✓ zmena smeru párového krútenia.
- ✓ Podpolianska tanečná oblasť:
- ✓ Tance:
- ✓ mužské a ženské cifrovanie,
- ✓ Koleso - ženský tanec,
- ✓ Do vysoka - párový tanec,
- ✓ Tanierový - párový tanec,
- ✓ Váľaný - párový tanec.
- ✓ Motívy:
- ✓ perovanie oblasti v chôdzi, jednokročke a dvojkročke,
- ✓ sunutie súbežné ,
- ✓ sunutie vtočené – vytočené,
- ✓ poskok s oblúkom dnu,
- ✓ poskok drgom (pumpovaný),
- ✓ detviansky kladený vpred,
- ✓ valaský jednoduchý (šuchaný),
- ✓ valaský preskakovaný, valaský vo dvojku vpred na polochodidlo,
- ✓ detviansky valaský vo dvojku s natočením,
- ✓ hravý na polochodidlo,
- ✓ hravý na pätu a polochodidlo a jeho obmeny,
- ✓ hravý vo vzduchu,
- ✓ hravý bočný,
- ✓ motív ženského sólového cifrovania a jeho obmeny,
- ✓ mäkký zraz,
- ✓ pätáč nízky,
- ✓ pätáč vysoký,
- ✓ valaské cifrovanie („štrikovaný“) a jeho obmeny,

- ✓ zapojenie šatky do pohybu pri tanci dievča,t
- ✓ párové krútenie v tanci „Do vysoka“ (zoskokom),
- ✓ zmena smeru párového krútenia v tanci “Do vysoka”,
- ✓ párové krútenie „tanierové“ poskokom a vyperované váhou,
- ✓ párové krútenie „váľaný“,
- ✓ rotácia poskokmi,
- ✓ kolesový beh vyperovaný váhou na vnútornú DK.

DŽEZOVÝ TANEC

Výkonový štandard

- ✓ aplikujú špecifické držanie tela v džezovom tanci,
- ✓ aplikujú posun prízvuku na 2. dobu v pohybe,
- ✓ majú osvojený izolovaný pohyb jednotlivých centier a ich polyrytmický model v základnej forme,
- ✓ poznajú špecifické pozície horných a dolných končatín,
- ✓ poznajú špecifické podoby technických cvičení,
- ✓ využívajú koordináciu pohybov pri príprave na točenie a skoky v džezovom tanci,
- ✓ poznajú odbornú terminológiu džezového tanca v rozsahu obsahu predmetu.

Obsahový štandard

- ✓ zahrievacie cvičenia:
- ✓ perovanie v kolenách v I. a II. par. poz. s posunom prízvuku na 2. dobu,
- ✓ široká II. prir. vyt. poz. vyťahovanie HK kolmo k stropu a uvoľnenie,
- ✓ Prances (perovanie nad zem a odraz na 45°),
- ✓ Table top.
- ✓ technické cvičenia:
- ✓ Knee bend (v I. a II. prirodzene vytočenej pozícií., HK prechádzajú z neutrálnej pozície do long jazz arm, s pridaním table top),
- ✓ Brush (pridávanie jednoduchých port de bras a zachovávanie princípu opozície HK,
- ✓ zaraďovanie do kombinácií aj flexované chodidlo,knee bend, výpon),
- ✓ Extension (do výšky 45° vpred, bočne, vzad, bočne),
- ✓ Torso twist,
- ✓ Low kick (kombinovanie aj s rôznymi pohybmi HK, krokmi cez vtočené passé a podobne),
- ✓ izolácie (zvlášť len boky, hrudník, hlavu, ramená, stavba kombinácií,
- ✓ izolácii na 4, 2, 1 dobu, HK pevne opreté o boky, alebo v pozícii long jazz arm),
- ✓ polyrytmické cvičenia (spájanie len dvoch centier s rozdielnym rytmom),
- ✓ chôdza - základná džezová chôdza (obohatenie chôdze izoláciou ramien alebo hlavy),
- ✓ chôdza cez passé ,
- ✓ chôdza bočne,
- ✓ džezové chassé,
- ✓ točenie - realizácia točenia zo IV. par. poz.,
- ✓ švihy do štvorca - realizácia švihov na knee bend, HK long jazz arm,
- ✓ švihy po diagonále - švih zo IV. poz. prir. vyt., HK long jazz arm,

✓ skoky: Passé jumps zo IV. par. poz. nakročením na pravú DK.

TANEČNÁ PRAX

Výkonový štandard

✓ zatancujú na verejnom vystúpení choreografie v technike ľudového, džezového alebo scénického, výrazového tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 4:00 min.

Obsahový štandard

✓ Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu ľudový tanec, klasický tanec a džezový tanec.

2. ročník

KLASICKÝ TANEC

Výkonový štandard

✓ interpretujú základné tanečné pózy en l´air, spojovacie kroky a port de bras v kombinácii malého adagia s dôrazom na tanečnosť a cítenie hudby,

✓ realizujú uspokojivo niektoré cvičenia na relevé,

✓ využívajú silu DK pri odraze skokov,

✓ pri skokoch si uvedomujú začiatky princípu „ballon“,

✓ poznajú správne princípy realizácie jednotlivých základných cvičení v rámci obsahu,

✓ ovládajú slovom základnú terminológiu techniky klasického tanca v rozsahu obsahu predmetu

Obsahový štandard

✓ Exercises à la barre: Rond de jambe par terre v demi - plié en dehors, en dedans

✓ Battement soutenu na 45° (s pridaním relevé v V. poz.)

✓ Plié a relevé s DK na 45°polobraty v V. poz. na pološpičkách smerom k tyči a od tyče

✓ Battement double frappé en l´ air - 30°

✓ Rond de jambe en l´air na 45°,

✓ prípravná fáza Demi-rond de jambe na 45° en dehors, en dedans (porté o 1/4 kruhu)

✓ Temps-relevé (préparation k rond de jambe en l’air)

✓ Battement développé passé

✓ Attitudes

✓ predklon a záklon s DK vysunutou na piqué, s prepnutou stojnou DK aj v demi-plié

✓ Pas de bourrée bez výmeny DK čelom k tyči

✓ Pas de bourrée simple en dedans

✓ pózy croisées, éffacées par terre zaraďovať na záver kombinácií, so stojnou DK vystretou v kolene aj v demi - plié

✓ Battement fondu na relevé.

✓ Exercices au milieu: Grand plié v IV. poz. v épaulement croisée aj éffacée

✓ 4. port de bras

✓ Pas balancé z épaulement croisée do épaulement croisée

✓ Rond de jambe par terre v plié en dehors, en dedans en face

- ✓ póza écartée par terre
- ✓ Battement tendu jeté - 30° v épaulement croisée aj éffacée
- ✓ polobraty v V. poz. na pološpičkách z croisée do croisée
- ✓ Grand battement jeté z V. poz. en face
- ✓ Battement frappé en l'air -30° v épaulement croisé aj éffacée
- ✓ Tempslié par terre s náklonmi tela en dehors, en dedans
- ✓ Battement tendu double do IV. poz. en face
- ✓ Relevé-abaissé v IV. poz. en face
- ✓ Plié a relevé s DK na 45° en face
- ✓ Battement soutenu par terre (s pridaním relevé v V. poz.) en face
- ✓ Petit battement sur le cou de pied en face
- ✓ Pas de bourrée bez výmeny DK en face
- ✓ Battement double frappé en l´air na 30° en face
- ✓ Battement développé en face1., 2., 3. arabesques s DK en l'air na 45°
- ✓ pózy: croisées, éffacées s DK na l'air na 45°
- ✓ 4. arabesque par terre.
- ✓ Allegro: Changement de pieds v épaulement croisée
- ✓ Sissonne simple en face, počiatočná fáza
- ✓ Pas échappé z épaulement croisée do épaulement croisée
- ✓ Pas assemblé vpred, vzad
- ✓ Pas jeté bočne en face
- ✓ Pas glissade en face, s výmenou aj bez výmeny DK.

ĽUDOVÝ TANEC

Výkonový štandard

- ✓ žiaci zatancujú tanečné motívy zo Zemplínskej tanečnej oblasti,
- ✓ žiaci zatancujú tanečné motívy Goralskej tanečnej oblasti,
- ✓ žiaci poznajú rozdiely tanečných oblastí formou tanečných motívov, typických tancov a piesní daného regiónu,
- ✓ poznajú základné informácie týkajúce sa regiónov,
- ✓ poznajú terminológiu tanečných motívov a tancov

Obsahový štandard

- ✓ Zemplínska tanečná oblasť:
- ✓ Tance:
- ✓ jarné chorovody - ženské tance
- ✓ Karička z Parchovian - ženský tanec
- ✓ „Sarku raz!“ - mužský tanec
- ✓ Čardáš z Parchovian - párový tanec
- ✓ Motívy:
- ✓ perovanie ťahom v stoji
- ✓ perovanie ťahom v stoji s natáčaním piet,
- ✓ perovanie ťahom v jednokročke, dvojkročke a chôdzi

- ✓ chôdza vyperovaná ťahom v karičke
- ✓ podvrtka partnerky počas dvojkročky
- ✓ krok s prídupom na pätu až celým chodidlom a na polochodidlo
- ✓ poskok vyperovaný ťahom do zanoženia
- ✓ trojdup vyperovaný ťahom
- ✓ poskok s podupmi (karičkový záver s podupmi)
- ✓ záver na polochodidlo (kľúč) vyperovaný ťahom
- ✓ poskok zakladaný vyperovaný ťahom
- ✓ zrážaný základný
- ✓ zrážaný základný s čapášom
- ✓ zrážaný s prídupom vyperovaný ťahom
- ✓ zrážaný s prídupom vyperovaný ťahom a s čapášom
- ✓ čapáš v prednožení a zanožení
- ✓ hladká chôdza v karičke
- ✓ karičkový beh vyperovaný ťahom v držaní skrížmo vzad ob jednu
- ✓ preborenie karičky smerom do stredu kruhu
- ✓ otvorenie karičky a jej vodenie po priestore
- ✓ „plochá“ karička
- ✓ pretáčania dievčat v karičke
- ✓ motív párového krútenia z čardáša
- ✓ zmena smeru párového krútenia
- ✓ podvrtka partnerky v čardáši
- ✓ základný motív z tanca Sarku raz
- ✓ povely a príslušné motívy z tanca Sarku raz.
- ✓ Goralská tanečná oblasť, resp. tance z oblastí severného Slovenska:
- ✓ Tance:
- ✓ Goralský „skríža“ - párový tanec
- ✓ Košiček z Hladovky - párový tanec
- ✓ Polka zo Zuberca - párový tanec
- ✓ Prostá zo Zuberca - párový tanec
- ✓ Zajačí zo Zuberca - tanec 1 muža a 2 žien
- ✓ Motívy:
- ✓ jednokročka v prednom oblúku pri predspeve
- ✓ valaský vo dvojku v pohybe po priestore
- ✓ valaský vo dvojku prinožovaný v predozadnej línii
- ✓ podupy
- ✓ poskok so zanožením
- ✓ poskok s kresnutím päty do prednoženia
- ✓ párové krútenie v polke zo Zuberca
- ✓ párové krútenie v tanci Prostá
- ✓ zmena párového krútenia v tanci Prostá
- ✓ drobný valaský vo dvojku prinožovaný

- ✓ rotácia drobným valaským vo dvojku prinožovaným
- ✓ rotácia zoskokom
- ✓ zakladaný dvojitý (ozvodný vzad dvojitý) a jeho obmeny
- ✓ podupy a ich rytmické obmeny
- ✓ párové krútenie (zvíjaný a zielona)
- ✓ ozvodný a jeho obmeny
- ✓ ozvodný vpred (s dupom)
- ✓ zakladaný jednoduchý (ozvodný vzad jednoduchý)
- ✓ ovíjaný
- ✓ vyrážaný
- ✓ kresané motívy
- ✓ zrážané goralské v rôznych obmenách
- ✓ povely a príslušné motívy z tanca Košiček

DŽEZOVÝ TANEC

Výkonový štandard

- ✓ ovládajú typické držanie tela v krátkych tanečných kombináciách,
- ✓ využívajú získané pohybové informácie zvyšovaním náročnosti na fyzický výkon,
- ✓ spájajú dve centrá v tom istom pohybe,
- ✓ realizujú jeden obrat točenia v džezovom tanci na jednej dolnej končatine,
- ✓ realizujú v kombináciách vo väčšej miere priestorové a rytmické zmeny,
- ✓ poznajú odbornú terminológiu džezového tanca v rozsahu obsahu predmetu.

Obsahový štandard

- ✓ zahrievacie cvičenia: vyťahovanie trupu s pridaním deep knee bend v prvej fáze cvičenia,
- ✓ realizácia cvičenia na 8, 4, 2 doby, vyťahovanie HK k stropu,
- ✓ ripple, table top, bouncé a návrat vo VP
- ✓ Prances (kombinované s krokmi cez paralelné passé vpred, vzad).
- ✓ technické cvičenia: Deep knee bend (prechod do TT, podtiahnutie panvy, prehnutie, hinge)
- ✓ Brush (na 45° par. aj vyt. so zapojením HK a ďalších vhodných cvikov (ripple, 1 obrat, záves, výpon)
- ✓ jednoduchý džezový flick (krížom cez stojnú, vpred, bočne, precvičovanie aj s HK)
- ✓ Low kick (DK sa postupne zvyšuje 45°, 90°, nad 90°, spájanie s točením, chassé, švihmi)
- ✓ Extension (na 90°)
- ✓ Body roll (plynulá vlna telom)
- ✓ kombinácie izolácií (spájanie dvoch centier v tom istom tempe, v stoji na mieste, v chôdzi)
- ✓ pád sklzom
- ✓ džezové chassé s výskokom (kombinovanie s točením, chôdzami, izoláciami)
- ✓ džezové chôdze (použitie v chôdzi izolácie panvy, ramien, hlavy)
- ✓ točenie - príprava krokom do IV. par. poz. a jeden obrat en dehors
- ✓ poskoky (k poskoku pridanie torso twist, striedavo, kontra DK v polohe passé)
- ✓ obmena priameho poskoku (odtiahnutie odrazovej DK pätou podsedacie svaly)
- ✓ polyrytmické cvičenia (spájanie dvoch pohybových centier v jednoduchej kombinácii s

rôznym rytmom).

✓ kombinácie: kombinácie na 16 až 32 taktov na obidve strany (spájanie troch - štyroch zvládnutých cvičení a snaha uplatňovania v nich určitý stupeň kontrastov v pohybe, smeroch, rytme, nálade).

TANEČNÁ PRAX

Výkonový štandard

✓ - zatancujú na verejnom vystúpení choreografie v technike ľudového, džezového alebo scénického, výrazového tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 4:00 min.

Obsahový štandard

✓ Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu ľudový tanec, klasický tanec a džezový tanec.

3. ročník

KLASICKÝ TANEC

Výkonový štandard

✓ ovládajú prácu DK vo výške 90° v rozsahu svojich anatomických dispozícii (vytočenie en dehors),

✓ realizujú kombinácie z PDK aj z ĽDK à la barre v jednom celku s využitím spojovacích krokov spojených s obratom,

✓ realizujú niektoré cvičenia klasického tanca na relevé,

✓ poznajú všetky pózy klasického tanca,

✓ používajú všetky pózy v kombináciách v priestore,

✓ aplikujú spojovacie kroky v kombináciách v priestore za účelom rozvoja tanečnosti,

✓ skoky 1. a 2. skupiny realizujú v épaulement,

✓ realizujú niektoré cvičenia au milieu v épaulement,

✓ poznajú správne princípy realizácie jednotlivých základných cvičení v rámci obsahu,

✓ ovládajú slovom základnú terminológiu techniky klasického tanca v rozsahu obsahu predmetu.

Obsahový štandard

✓ Exercices à la barre: Battement double fondu bez relevé, s relevé (fakultatívne)

✓ Battement soutenu na 90°

✓ Pas coupé s relevé

✓ Detourné o 360° en dehors, en dedans na relevé

✓ Battement développé passé na 90° do všetkých smerov

✓ polobrat en dehors, en dedans s výmenou DK na pološpičke (otvorenie cez cou de pied)

✓ Tombé s polobratom sur le cou de pied en dehors, en dedans na pološpičke

✓ 3. port de bras so sklzom DK vpred i vzad

✓ Attitude bokom k tyči ako súčasť adagia

✓ Rond de jambe s DK na 45° en dehors, en dedans

✓ Temps relevé na 45°

✓ Battement frappé na relevé

- ✓ Battement double frappé na relevé
- ✓ Rond de jambe na 45° en dehors, en dedans (1/2 kruhu)
- ✓ Petit battement sur le cou de pied na relevé
- ✓ Grand battement jeté piqué v épaulement croisé a épaulement effacé.
- ✓ Exercices au milieu: 5. port de bras
- ✓ Battement tendu jeté piqué - 30° v épaulement croisé, éffacée
- ✓ Battement fondu en l'air - 45° v épaulement croisée, éffacée na celom chodidle
- ✓ Póza écarté na 45°4. arabesque na 45°
- ✓ Grand battement jeté piqué I. a V. poz.
- ✓ Battement soutenu na 45° en face (s pridaním relevé v V. poz.)
- ✓ Battement relevé lent na 90° v épaulement croisée, éffacée
- ✓ Rond de jambe en l'airen face
- ✓ Pas de bourrée bez výmeny DK v éffacée
- ✓ Battement développé v épaulement croisée, éffacée
- ✓ Grand battement jeté v épaulement croisée, éffacée
- ✓ Demi-rond de jambe na 45° en dehors, en dedans (porté o ¼ kruhu)
- ✓ Battement double frappé - 30° v épaulement croisé 1., 2., 3. arabesques a pózy croisées, éffacées s DK na 90°.
- ✓ Allegro: Temps-léve sauté v I. a V. poz. s postupom do priestoru
- ✓ Pas échappé s dopadom na jednu DK en face
- ✓ Pas échappé do IV. poz. v épaulement croisé, effacé
- ✓ Pas jeté z épaulement croisée do épaulement croisée
- ✓ Pas glissade s výmenou i bez výmeny DK v épaulement
- ✓ Sissonne ouverte à la seconde 45°
- ✓ Sissonne fermé à la seconde 45°
- ✓ Grand changement de pieds v épaulement croisée
- ✓ Grand échappé sauté z épaulement croisée do épaulement croisée
- ✓ Petit changement o 1/4 kruhu.

ĽUDOVÝ TANEC

Výkonový štandard

- ✓ žiaci zatancujú tanečné motívy zo Šarišskej tanečnej oblasti a tanečnej oblasti, v ktorej sídli ZUŠ, blízka tanečná oblasť, resp.oblasti, o ktorej má pedagóg dostatočné poznatky,
- ✓ poznajú základné informácie týkajúce sa regiónov,
- ✓ poznajú terminológiu tanečných motívov a tancov

Obsahový štandard

- ✓ Šarišská tanečná oblasť:
- ✓ Tance:
- ✓ Krucená z Raslavíc - párový tanec
- ✓ Raslavická polka - párový tanec
- ✓ Bašistovská - mužský tanec
- ✓ Koľesko z Fintíc - ženský tanec

- ✓ Mojše, Kurikrik s vaľcerom, Čerjaná - párové tance s pevnou hudobno-tanečnou formou.
- ✓ Motívy:
- ✓ jednokročka rovnomerne vyperovaná váhou
- ✓ dvojkročka rovnomerne vyperovaná váhou
- ✓ hladká chôdza
- ✓ chôdza hladká v čardášovom držaní (vodenie v tanci Krucena)
- ✓ prenášanie váhy
- ✓ pomalé krútenie páru v čardášovom držaní chôdzou vyperovanou ťahom rovnomerne
- ✓ podvrtka chôdzou
- ✓ párové krútenie váhou na vnútornú DK (motív párového krútenia z tanca Krucena)
- ✓ zmena smeru krútenia páru
- ✓ podvrtka motívom párového krútenia z tanca Krucena
- ✓ prísunný krok vpred na polochodidlo vyperovaný váhou rovnomerne
- ✓ kolesový beh váhou na vnútornú DK
- ✓ kolesový beh váhou a s prídupom na vnútornú DK
- ✓ párové krútenie preskokom na vnútornú DK (motív párového krútenia z tanca Raslavicka polka)
- ✓ poskoky
- ✓ poskoky s čapášom a jeho obmeny
- ✓ nahadzované váhou a jeho obmeny
- ✓ čapáš vo výraznom prešľapovaní do unoženia a zanoženia dnu
- ✓ výrazné prešľapovanie
- ✓ podupy ukončovacie a ich obmeny
- ✓ podvrtka poskokom
- ✓ podvrtka motívom párového krútenia z tanca Raslavicka polka
- ✓ zrážaný jednoduchý váhou
- ✓ zrážaný dvojitý vyperovaný váhou
- ✓ zrážaný dvojitý vyperovaný váhou so stáčaním
- ✓ behy bočne so zrazom “Kľúč”
- ✓ nahadzovaný
- ✓ premenný krok dvojdobý (základný oddychovací motív) v postupe po kruhu
- ✓ valaský vzad vo dvojku
- ✓ základný čapáš Bašistovskej spojený s potleskami
- ✓ základný čapáš Bašistovskej spojený s potleskami obohatený o otáčanie na mieste
- ✓ základný čapáš Bašistovskej spojený s potleskami obohatený o zrážanie pätami (ostrohami)
- ✓ zrážanie pätami v rôznych rytmoch
- ✓ krútenie párov po kruhu hladkým valčíkovým krokom
- ✓ krútenie párov po kruhu hladkým polkovým krokom
- ✓ jednokročky bočne s úklonom tela od smeru postupu
- ✓ jednokročky bočne s prídupom a s úklonom tela od smeru postupu
- ✓ valaský vo dvojku prinožovaný
- ✓ rotácia valaským vo dvojku prinožovaným

- ✓ drobný preskok bočne s prídupom a súčasným úklonom tela a jeho obmeny (Mojše).
- ✓ Región, kde ZUŠ sídli:
- ✓ výučba tanečných motívov z detailnejšieho štúdia regiónu, v ktorej má ZUŠ sídlo.

DŽEZOVÝ TANEC

Výkonový štandard

- ✓ používajú získané pohybové informácie zvyšovaním náročnosti na fyzický výkon s dôrazom na tanečnosť a výraz,
- ✓ aplikujú priestorové a rytmické zmeny v tanečných kombináciách,
- ✓ poznajú odbornú terminológiu džezového tanca v rozsahu obsahu predmetu,
- ✓ poznajú odbornú terminológiu džezového tanca v rozsahu obsahu predmetu.

Obsahový štandard

- ✓ zahrievacie cvičenia:
- ✓ cvičenie v stoji na mieste alebo v chôdzi
- ✓ rolovanie trupu, aj s knee bend,
- ✓ úklony, predklony, záklony,
- ✓ ripple, vyťahovanie HK, table top, podťahovanie panvy, prehnutie
- ✓ prances (na zemi, nad zemou, 90° paralelne, vytočene spojené s krokmi, švihmi, točením)
- ✓ technické cvičenia:
- ✓ Deep knee bend (grand plié) I., II., IV., V. poz.
- ✓ Brush (paralelne, vytočene, na zemi, na 45°, 90°, priamo alebo cez passé, s prepnutím alebo flexovaným priehlavkom (v priebehu kombinácie zapájanie knee bend, relevé, točenie, závesy, torso twist, hinge ...)
- ✓ Extension (malá tanečná etuda s určitým záberom do priestoru),
- ✓ pózy aj z techniky klasického tanca
- ✓ attitudes, arabesques, z džezového tanca
- ✓ hip lift, body roll, úklony trupu, kontrakciu ...
- ✓ džezový flick (dvojitý (double) s izoláciami hlavy, točeniami)
- ✓ Low kick (spájanie s izoláciami, rôznymi točeniami, preskokmi, pádmi, závesmi)
- ✓ polyrytmické cvičenia (na mieste a v chôdzi, viac centier v rôznych rytmických rovinách)
- ✓ izolácie (zvládnutie pohybov dvoch centier v tom istom rytme, ale aj v rozdielnych rytmoch)
- ✓ Body roll (cvičenie má adagiový charakter, zapájanie pózy attitude, zbalenie na podlahu, zmeny tempo...)
- ✓ točenie - na mieste - zo IV. poz. prir. vyt. en dehors - v pohybe z miesta - zo IV. poz. par. na napnutej SK
- ✓ švihy (na mieste, s postupom)
- ✓ skoky a poskoky (čerpanie inšpirácia zo športu, klasického tanca, z pozorovania zvierat).
- ✓ kombinácie:
- ✓ Dĺžka kombinácií 32 až 64 taktov, výber vhodnej hudby.

✓ Kombinácie majú vyšší stupeň náročnosti vo vertikálnom i horizontálnom členení.

TANEČNÁ PRAX

Výkonový štandard

✓ zatancujú na verejnom vystúpení choreografie v technike ľudového, džezového alebo scénického, výrazového tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 4 min.

Obsahový štandard

✓ Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu ľudový tanec, klasický tanec a džezový tanec.

4. ročník

KLASICKÝ TANEC

Výkonový štandard

✓ realizujú jednotlivé cvičenia klasického tanca s maximálnym ovládaním prislúchajúcich svalových skupín v rámci svojich anatomických možností,

✓ poznajú jednotlivé cvičenia na rozvoj svojich anatomických dispozícií,

✓ realizujú jednotlivé cvičenia techniky klasického tanca s dôrazom na tanečnosť a cítenie hudby v spojitosti,

✓ poznajú správne princípy realizácie jednotlivých základných cvičení v rámci obsahu,

✓ ovládajú slovom a písmom základnú terminológiu techniky klasického tanca v rozsahu obsahu predmetu

Obsahový štandard

✓ Exercices à la barre: Grand battement jeté v épaulement croisé a épaulement effacé

✓ pózy à terre ako závery cvikov s prepnutou stojnou DK aj v demi – plié.

✓ Exercices au milieu: Rond de jambe en l'air s préparation temps-relevé

✓ Battement développé passé en face

✓ Attitude - croisée, éffacée

✓ 4. arabesque na 90°

✓ póza écartée na 90°

✓ Battement fondu na relevé en face

✓ Battement soutenu na 45° (s pridaním relevé v V. poz.) v épaulement croisée aj éffacée

✓ Battement développé passé vo veľkých pózach, bez zmeny polohy chodidla SK

✓ Demi rond de jambe na 90° en dehors, en dedans z veľkej pózy do veľkej pózy bez pohybu chodidla SK

✓ 6. port de bras

✓ Grand battement jeté piqué vo veľkých pózach

✓ Battement frappé v malých pózach - bez relevé

✓ préparation pre pirrouettes z V. poz. en face.

✓ Allegro: Sissonne fermée vpred a vzad v malých pózach

✓ Double assemblé en face

- ✓ Double assemblé (z épaulement croisée cez en face do épaulement croisée)
- ✓ Pas assemblé bočne z épaulement croisée do épaulement croisée
- ✓ Pas assemblé vpred a vzad v pózach croissées a éffacées
- ✓ Pas jeté vpred a vzad en face
- ✓ scénický sissonne v 1. Arabesque
- ✓ Pas de basque – scénická forma
- ✓ Petit pas de chat (ruský) so švihom dolných končatín vzad a vpred
- ✓ Sissonne ouverte stranou s otváraním DK na 45° en face
- ✓ Sissonne fermé stranou s (z épaulement croisée do épaulement croisée aj éffacée
- ✓ Pas échappé do IV. poz. croisée aj éffacée
- ✓ Temps - levé sauté na jednu DK.

ĽUDOVÝ TANEC

Výkonový štandard

- ✓ zatancujú náročnejšie motívy a motivické väzby, prípadne tance,
- ✓ poznajú základné informácie všetkých regiónov prebratých na I. stupni vzdelávania v predmete ľudový tanec.

Obsahový štandard

- ✓ Opakovanie motívov a tancov už z prebratých tanečných regiónov.
- ✓ V prípade, že škola disponuje pedagógom so zameraním na ľudový tanec, odporúča sa doplnenie obsahu tanečných motívov z regiónov, ktoré nie sú obsahom na prvom stupni vzdelávania v ZUŠ.

DŽEZOVÝ TANEC

Výkonový štandard

- ✓ využívajú svoj individuálny tanečný prejav v tanečných kombináciách podľa požiadaviek pedagóga s dodržiavaním technických princípov realizácie pohybov,
- ✓ aplikujú priestorové a polyrytmické nároky v tanečných kombináciách s dôrazom na vnímanie náročnejších hudobných podkladov,
- ✓ poznajú odbornú terminológiu džezového tanca v rozsahu obsahu predmetu

Obsahový štandard

- ✓ zahrievacie cvičenia,
- ✓ technické cvičenia:
- ✓ Výučba kombinácií v ucelených tanečných kombináciách, v dĺžke do 64 T - etudách, kde je možné využitie jednotlivých technických cvičení v rôznych obmenách so zachovaním postupnosti potrebnej pre rozohriatie tela žiaka,
- ✓ zároveň dôraz na technický rast využívaním maximálnych dispozícií žiaka so zameraním na tanečnosť, výraz a čistotu prevedenia.
- ✓ Postupnosť jednotlivých technických cvičení sa nemení, je dôležité dôrazné zachovanie charakteru techniky džezového tanca s výrazným znakom polyrytmického a polycentrického cítenia hudby a pohybu.
- ✓ Kombinácie:
- ✓ dĺžka kombinácií je minimálne 64 taktov,

✓ Improvizácia ako jedna z charakteristických čŕt džezového tanca.
✓ Dôraz na individualitu žiaka v interpretácii.

TANEČNÁ PRAX
Výkonový štandard
✓ zatancujú na verejnom vystúpení skupinové alebo malé (sólo) choreografie v technike ľudového, džezového a scénického, výrazového tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 4 min.
Obsahový štandard
✓ Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu ľudový tanec, klasický tanec a džezový tanec.

Záverečná skúška

KT - žiaci preukážu základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografiách výrazového, scénického tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 4 min.,
- žiaci predvedú tréning z techniky klasického tanca spamäti.

LT - žiaci preukážu základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografii ľudového tanca v scénickom prevedení na verejnom vystúpení v rozsahu minimálne 4 min.,
- žiaci predvedú tréning ľudového tanca spamäti.

DT - Žiaci demonštrujú základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografiách džezového tanca v scénickom prevedení v rozsahu minimálne 4 min.,
- žiaci demonštrujú tréning techniky džezového tanca spamäti.

TPX - Žiaci zatancujú na verejnom vystúpení choreografie v rozsahu výkonového štandardu 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia v tanečnom odbore ZUŠ.

II. stupeň základného štúdia

Charakteristika predmetu

MT - Techniky moderného tanca poskytujú široké možnosti istej umeleckej výpovede, respektíve komunikácie sprostredkovanej pohybom tanečníka. Techniky umožňujú vo veľkej miere spoznať a rozšíriť pohybové možnosti tela v rámci rešpektovania jeho anatomickej štruktúry a v súlade s fyzickými dispozíciami. Techniky M. Grahamovej a J. Limóna patria medzi tie, ktoré majú spomedzi moderných tanečných techník najprepracovanejšiu metodiku. Každá poskytuje tanečníkovi špecifickú kvalitu pohybu a výrazové možnosti. Sú veľmi dobrým materiálom pre rozšírenie si pohybovej a výrazovej zdatnosti žiakov II. stupňa tanečného odboru ZUŠ.

Technika J. Limóna je zameraná na využitie energie pochádzajúcej z voľného pádu jednotlivých častí tela, resp. celého tela. Tanečník si uvedomuje pohyb ako neustálu premenu energie z hodnoty potenciálnej (v momentoch, keď gravitácii vzdoruje) na kinetickú (keď sa jej poddáva), a to v rôznych častiach tela izolovane. Dodržať harmonickú jednotu celého tela tak ako orchester, ktorý súzvučí napriek tomu, že každá skupina nástrojov má svoju zvláštnu partitúru. Pohyb, ktorý neustále prebieha medzi najhlbším bodom pádu a suspention, čiže najvyšším bodom odľahčenia, poskytuje tancu vzrušujúcu dynamiku. Pocit opozície zasa napomáha zabezpečiť telu rovnováhu bez svalových kontrakcií a jasné definovanie pohybu v priestore. Využíva gravitáciu ako hybnú silu, pád, uvoľnenie váhy, dych ako dôležitú súčasť pohybu, potenciálnu energiu a energiu uvoľnenú pri pohybe, ktorá ho

formuje, a ktorú následne tanečník presmerováva. Je založená na princípoch postupnosti, opozície, potenciálnej a kinetickej energie, pádu, zhupu, odrazu, zavesenia, váhy, izolácie a dychu. Vyžaduje cítenie tiaže a schopnosť izolovať jednotlivé váhové celky tela. Technika M. Grahamovej je vystavaná na princípe dýchania ako prirodzeného zdroja energie, pričom výdych v kontrakcii sústreďuje energiu do centra a release ju zasa usmerňuje von. Kontrakcia a release ako protipóly aktu dýchania sa stávajú hnacou silou pre pohyb v priestore, pád, skok, rotáciu. Technika M. Grahamovej je jedinečná svojím rozvinutým systémom cvičení na podlahe, ktoré detailným spôsobom prepracúvajú chrbtové svalstvo a ovládanie celého trupu. Špecifickými cvičeniami sa rozvíja flexibilita, fyzická kondícia a koordinácia celého tela. Technika M. Grahamovej patrí k najcharakteristickejším a najobtiažnejším technikám moderného tanca. Je založená na princípe contraction (kontrakcie) a release (povolenie kontrakcie) a spiral (princíp špirály). Rozvíja spojenie centra s perifériami tela, tanečné dýchanie, elasticitu, pružnosť a muzikálnosť žiakov. Cvičenia sa rozvíjajú zo zeme cez stoj až po pohyb po priestore.

CIELE

- poznať základné princípy techník moderného tanca a ich rozdiely,
- dokázať využiť princípy techniky na rozvoj tanečnosti žiaka,
- dosiahnuť technický a výrazový stupeň zodpovedajúci požiadavkám špičkových amatérskych súborov moderného scénického tanca,
- vychovať kvalitných uchádzačov pre štúdium na vysokej škole umeleckého zamerania

1. ročník

KLASICKÝ TANEC

Výkonový štandard

- ✓ ovládajú a vyžívajú silu DK počas realizácie cvičení na 90°,
- ✓ realizujú jednotlivé cvičenia klasického tanca v správnom prevedení, s prihliadnutím na anatomické dispozície,
- ✓ využívajú pri realizácii kombinácií v priestore výrazne tanečnosť a výraz (koordinácia hlavy, HK a DK),
- ✓ realizujú v čistej forme prevedenie jednotlivých spojovacích
- ✓ krokov a póz (orientácia v priestore, épaulement),
- ✓ poznajú terminológiu techniky klasického tanca slovom a písmom v rozsahu prebratého obsahu techniky klasického tanca,
- ✓ interpretujú danú kombináciu v tréningu podľa pokynov pedagóga v rozsahu terminológie klasického tanca

Obsahový štandard

- ✓ Exercices á la barre: Battement fondu na 90°,
- ✓ Grand rond de jambe en dehors na 90°,
- ✓ Grand rond de jambe en dedans na 90°,
- ✓ prípravné cvičenie k pirouettes z V. poz. en dehors, en dedans,
- ✓ Exercices au milieu: Battement développé passé en face,
- ✓ Battement fondu na relevé en face,
- ✓ Battement développé passé vo veľkých pózach, so zmenou polohy chodidla SK,
- ✓ Demi rond de jambe na 90° en dehors, en dedans z veľkej pózy doveľkej pózy s parterrným posunom chodidla,
- ✓ Battement soutenu na 90° en face,
- ✓ prípravné cvičenie k pirouettes en dehors aj en dedans z II. poz. – bez rotácie,
- ✓ prípravné cvičenia k pirouettes en dehors aj en dedans zo IV. poz. - bez rotácie,

- ✓ Battement fondu na relevé v malých pózach,
- ✓ Allegro: Sissonne ouverte vpred a vzad v malých pózach,
- ✓ Pas de basque vpred a vzad.

MODERNÝ TANEC

Výkonový štandard

- ✓ ovládajú základné princípy techniky M. Graham v cvičeniach na podlahe, v stoji a v pohybe v priestore,
- ✓ predvedú základnú formu s jednoduchým rozvinutím jednotlivých cvičení na podlahe, v stoji, v základnej chôdzi a skokoch v priestore,
- ✓ poznajú odbornú terminológiu moderného tanca v rozsahu obsahu predmetu

Obsahový štandard

- ✓ stručná informácia o osobnosti a diele M. Graham
- ✓ prípravné cvičenia na podlahe: prepojenie dychu s centrom pohybu
- ✓ práca panvy
- ✓ príprava contraction (C) (kontrakcie) a release (R) (uvoľnenia)
- ✓ prepojenie centra s perifériami, prepojenie HK na prácu chrbtice
- ✓ nácvik základných sedov
- ✓ nácvik „shift of the weight“
- ✓ nácvik špirály
- ✓ nácvik opozície
- ✓ nácvik hrudného záklonu
- ✓ prípravné cvičenia v stoji: základné postavenie tela
- ✓ vzťah k podlahe
- ✓ práca chodidla (odtláčanie sa)
- ✓ princíp C-R,
- ✓ kontrakcia ako hybná sila pohybu
- ✓ opozícia hornej a dolnej polovice tela,
- ✓ princíp špirály.
- ✓ cvičenia na podlahe (Floor work): 16 hmitov v troch základných pozíciách (16 bounces)
- ✓ dýchanie (breathing) na 2, 4, 3, 6
- ✓ otvorenie DK po špirále (spiral leg opening)
- ✓ špirála do sedu na jednom boku,
- ✓ špirála do profilu
- ✓ kontrakcia v poloľahu (seated back contraction)
- ✓ kontrakcia do predklonu (contraction over)
- ✓ séria hlbokých kontrakcií (deep contraction series)
- ✓ cvičenia na chodidlo (feet coming forward, pointig, flexing)
- ✓ vytiahnutia (long leans)
- ✓ špirála v 4. pozícii (arms around the back)
- ✓ vytiahnutie DK vzad (back leg extention)
- ✓ pleadings.
- ✓ cvičenia v stoji (Center work):
- ✓ práca chodidiel a natiahnutie zadnej strany DK (feet work a heelstretch)
- ✓ kontrakcia so zatvorením DK do paralelnej pozície,
- ✓ kontrakcia do predklonu

- ✓ kontrakcia s prenesením váhy bočne,
- ✓ kontrakcia s grand plié a relevé
- ✓ vysúvanie DK (brushes) na podlahe, na 45˚ a do vyšších polôh
- ✓ presúvanie váhy (shift of the weight)
- ✓ séria rond de jambe
- ✓ ostré pohyby DK (beats serie)
- ✓ bočné vytiahnutie trupu (high side lift - side body stretch)
- ✓ bočné náklony (battements développés a body tilt)
- ✓ príprava chodidla na skok (changes around ancle serie)
- ✓ točenia v špirále (spiral turn)
- ✓ prances, elevácia na mieste
- ✓ cvičenia s postupom do priestoru (Travelling):
- ✓ kontrakcia do predklonu
- ✓ kontrakcia s prenesením váhy bočne,
- ✓ kontrakcia s grand plié a relevé
- ✓ vysúvanie DK (brushes) na podlahe, na 45˚ a do vyšších polôh
- ✓ presúvanie váhy (shift of the weight)
- ✓ séria rond de jambe
- ✓ ostré pohyby DK (beats serie)
- ✓ bočné vytiahnutie trupu (high side lift - side body stretch)
- ✓ bočné náklony (battements développés a body tilt)
- ✓ príprava chodidla na skok (changes around ancle serie)
- ✓ točenia v špirále (spiral turn)
- ✓ prances, elevácia na mieste

TANEČNÁ PRAX

Výkonový štandard

✓ zatancujú na verejnom vystúpení skupinové, alebo malé (sólo) choreografie v technikách klasického alebo moderného tanca v rozsahu minimálne 4 min.

Obsahový štandard

✓ Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu klasický tanec a moderný tanec.

2. ročník

KLASICKÝ TANEC

Výkonový štandard

✓ využívajú obraty (dve DK) aj polobraty pri spájaní jednotlivých kombinácií v postavení pri tyči (à la barre - pravá a ľavá strana),

✓ zapíšu jednoduchú kombináciu cvičení pri tyči (à la barre),

✓ využívajú orientáciu v priestore (body 1 - 8, épaulement) v kombináciách Allegra,

✓ poznajú terminológiu techniky klasického tanca v rozsahu prebratého obsahu slovom a písmom.

Obsahový štandard

✓ Exercices á la barre: polobraty en dehors aj en dedans s KK na 45° vpredu alebo vzadu,

✓ Battement développé ballotté (fakultatívne),

✓ Grand battement jeté s rýchlym développé,

- ✓ Exercices au milieu: Battement tendu simple en tournant o 1/8, 1/4 obratu,
- ✓ Battement tendu jeté en tournant o 1/8, ¼ obratu,
- ✓ Batt. fondu na 90° en face (fakultatívne),
- ✓ Pirouettes z II., IV. a V. poz. en dehors (fakultatívne),
- ✓ Pas de bourée dessus – dessous,
- ✓ Allegro: Pas assemblé s postupom do priestoru,
- ✓ Pas jeté s postupom do priestoru,
- ✓ Sissonne tombé en face,
- ✓ Pas ballonné en face na mieste všetkými smermi (fakultatívne),
- ✓ Pas coupé (skokom),
- ✓ Sissonne tombé v malých pózach (fakultatívne),
- ✓ Tour en l'air (fakultatívne).

MODERNÝ TANEC
Výkonový štandard

- ✓ ovládajú základné princípy techniky M. Graham (contraction release a spiral) v cvičeniach na podlahe, v stoji a v pohybe v priestore,
- ✓ aplikujú základný princíp techniky v náročnejších rozvinutých cvičeniach,
- ✓ vedome používajú princíp techniky v tanečných kombináciách,
- ✓ poznajú odbornú terminológiu moderného tanca v rozsahu obsahu predmetu.

Obsahový štandard

- ✓ Opakovanie všetkých skupín cvikov v náročnejšej podobe a väzbe rozvíjajúce sa zo zeme cez stoj až po pohyb v priestore.
- ✓ Dôraz na technickú zručnosť, spojenie centra s perifériami tela, tanečné dýchanie, elasticitu, pružnosť a muzikálnosť žiakov.
- ✓ Podpora individuality prejavu v tanečných variáciách.

TANEČNÁ PRAX
Výkonový štandard

- ✓ **-** zatancujú na verejnom vystúpení skupinové a malé (sólo)choreografie v technike klasického alebo moderného tanca v rozsahu minimálne 4:30 min.

Obsahový štandard

- ✓ Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu klasický tanec a moderný tanec.

3. ročník
KLASICKÝ TANEC
Výkonový štandard

- ✓ transponujú podľa zadania pedagóga kombináciu z prevedenia endehors na kombináciu en dedans,
- ✓ vykonajú jeden obrat en dehors, en dedans z II. a V. poz.,
- ✓ realizujú kombinácie podľa zápisu,
- ✓ poznajú terminológiu klasického tanca slovom a písmom v rozsahu prebratého obsahu.

Obsahový štandard

- ✓ Exercices á la barre: Battement développé plié relevé,

- ✓ Battement développés s pomalými obratmi en dehors a en dedans s KK na 45° (fakultatívne).
- ✓ Exercices au milieu: Battement développé passé z pózy so zmenou polohy chodidla SK,
- ✓ Pirouettes z II. poz. en dehors aj en dedans (jeden obrat),
- ✓ Pirouettes zo IV. poz. en dehors aj en dedans (jeden obrat),
- ✓ Demi rond de jambe s KK na 90° en face z pózy do pózy (fakultatívne,
- ✓ Rond de jambe par terre en tournant,
- ✓ Tour lent vo veľkých pózach (fakultatívne),
- ✓ Temps lié na 90° (fakultatívne) en dehors, en dedans,
- ✓ Pas glissade en tournant (fakultatívne).
- ✓ Allegro: Pas chassé,
- ✓ Pas ballonné z miesta - s KK na 45° (fakultatívne),
- ✓ Pas jeté en tournant s polobratom,
- ✓ Pas emboité (fakultatívne),
- ✓ Grand sissonne ouverte na mieste,
- ✓ Grand sissonne ouverte z miesta do póz (fakultatívne),
- ✓ Pas échappé sauté en tournant,
- ✓ Temps lié sauté en dehors, en dedans.

MODERNÝ TANEC

Výkonový štandard

- ✓ ovládajú základný princíp techniky J. Limóna (fall - recovery) v základných cvičeniach,
- ✓ uvedomujú si postupný pohyb chrbtice,
- ✓ uplatňujú základný princíp techniky v jednoduchých kombináciách v priestore,
- ✓ poznajú odbornú terminológiu moderného tanca v rozsahu obsahu predmetu

Obsahový štandard

- ✓ stručná informácia o osobnosti a diele J. Limóna,
- ✓ prípravné cvičenia na podlahe: spinal succession (cvičenie na postupnosť v odvíjaní chrbtice),
- ✓ bounces – hmity,
- ✓ tendu series (zahriatie chodidla),
- ✓ plié series (zahriatie bedrových, kolenných a členkových kĺbov),
- ✓ swings in second (izolácia hlavy, ramien hrudníka a pásu v zhupoch v dráhe poloblúka a celého kruhu),
- ✓ rebound in threes (odraz s návratom po dráhe pádu v ¾ takte ,
- ✓ slow twos, fast threes (zosúladenie pádu a podchytenia DK, HK a trupu),
- ✓ foot isolation - izolácia chodidla, príprava na eleváciu,
- ✓ passé series,
- ✓ développé series,
- ✓ lunge series (prenášanie ťažiska),
- ✓ spiral turns (špirálové točenia),
- ✓ 12-count phrase (väzba na 12 dôb),
- ✓ 12-count phrase (väzba na 12 dôb),
- ✓ drops in threes (príprava na eleváciu),
- ✓ body as an orchestra (izolácia a vzájomná súhra práce DK, HK a trupu s postupom v priestore,
- ✓ hop series (skoky),
- ✓ piqué series.

TANEČNÁ PRAX

Výkonový štandard

✓ zatancujú na verejnom vystúpení skupinové alebo malé (sólo)choreografie v technike klasického, alebo moderného tanca v rozsahu minimálne 5 min.

Obsahový štandard

✓ Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu klasický tanec a moderný tanec.

4. ročník

KLASICKÝ TANEC

Výkonový štandard

✓ realizujú jednotlivé cvičenia v rozsahu svojich anatomických dispozícií správnym využitím prislúchajúcej práce svalov,

✓ vykonajú jeden obrat - pirouette en dehors, en dedans z II., IV. a V. poz v kombináciách,

✓ dodržiavajú správnu koordináciu tela pri realizácii jednotlivých cvičení s dôrazom uvedomelého využitia tejto znalosti pri zvyšovaní náročnosti prevedenia cvičení (výška skoku, zvyšovanie počtu obratov pri rotácii a pod.),

✓ realizujú tréning klasického tanca podľa zadania pedagóga (terminológia),

✓ zostavia jednoduché kombinácie cvičení pri tyči aj v priestore,

✓ zapíšu (terminológia) jednotlivé kombinácie tréningu klasického tanca,

✓ orientujú sa v zápise pri realizácii podľa písomného zadania v rozsahu prebratého obsahu.

Obsahový štandard

✓ Zdokonaľovanie prebratého obsahu doposiaľ prebratých jednotlivých cvičení.

✓ Realizovanie náročnejších kombinácií na priestor, koordináciu a silu s dôrazom na výraz a tanečnosť.

✓ V prípade fyzických dispozícií potrebných na realizáciu prvkov battu je možné doplnenie vedomostí o fakultatívne cvičenia.

✓ Fakultatívne: Pas échappé fermé battu

✓ Entrechat quatre

✓ Entrechat - royal

✓ Petit assemblé battu.

MODERNÝ TANEC

Výkonový štandard

✓ ovládajú základné princípy techniky J. Limóna vo všetkých typoch cvičení,

✓ aplikujú základný princíp techniky v náročnejších rozvinutých cvičeniach,

✓ vedome používajú princíp techniky v tanečných kombináciách,

✓ poznajú odbornú terminológiu moderného tanca v rozsahu obsahu predmetu.

Obsahový štandard

✓ Náročnejšia podoba a väzby všetkých skupín cvičení s dôrazom na technickú zručnosť, rozvíjanie tanečnosti, plynulosti a dynamiky pohybu,

✓ Intenzívna podpora rozvoja expanzie pohybu do priestoru.

✓ Individualita prejavu v tanečných variáciách.

TANEČNÁ PRAX

Výkonový štandard

✓ zatancujú na verejnom vystúpení skupinové a malé (sólo) choreografie v technike klasického, alebo moderného tanca v rozsahu minimálne 5 min.

Obsahový štandard

✓ Prvkový materiál v rozsahu tanečných prvkov obsahu vyučovania predmetu klasický tanec a moderný tanec.

Záverečná skúška

KT - žiaci preukážu základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografiách výrazového, scénického tanca s využitím základných princípov techniky klasického tanca v rozsahu minimálne 5 min.,

- žiaci predvedú tréning z techniky klasického tanca spamäti.

MT - Žiaci demonštrujú základné znalosti tanečnej techniky v rámci interpretačnej praxe v choreografiách moderného tanca v scénickom prevedení v rozsahu minimálne 5 min.

- Žiaci demonštrujú tréning techniky moderného tanca spamäti.

TPX - Žiaci zatancujú na verejnom vystúpení choreografie v rozsahu výkonového štandardu 4. ročníka prvej časti II. stupňa štúdia v tanečnom odbore ZUŠ.

Učebné osnovy

GYMNASTIKY

TANEČNÝ ODBOR

CHARAKTERISTIKA

Cieľom vyučovacieho procesu gymnastiky, ktorý postupuje súladne s vyučovacím procesom tanečného odboru v ZUŠ, je všestranná, základná, športovo - gymnastická výchova žiakov.

1. stupeň

1.ročník /časť

Ciele

Všeobecné zoznámenie sa s elementárnymi gymnastickými cvikmi

Obsah

-kotúľ vpred z drepu do drepu (vpred aj vzad)

-kotúľ vpred z drepu do sedu roznožmého (vpred aj vzad)

-kotúľ do sedu znožmého vpred
-kotúľ zo stoja do stoja
-premet stranou doprava aj doľava
-príprava na stoj na rukách
-mostík zo zeme
-mostík zo stoja aj s postavením
-placka, šnúra, roštep

2. ročník/1.časť

Ciele
Nácvik náročnejších gymnastických cvikov, naberanie kondície a svalovej hmoty, zväčšovanie dispozícii
Obsah
-kotúle v rôznych prevedeniach
-premety bokom
-premet vpred na lakťoch
-premet vzad na lakťoch
-stoj na rukách s dopomocou
-mostík zhora aj s postavením
-chôdza v mostíku
-kondičné cvičenia
-posilňovacie cvičenia

3. ročník /1.časť

Ciele
Práca na gymnastických pomôckach- gymnastický pás, koza, kladina a hrazda.
Obsah
-zväčšovanie dispozícii
-premety vpred na vystretých rukách
-permety vzad na vystretých rukách
-striešky
-preskok cez kozu roznožmo a cez skrčku
-chôdza na kladine
-švihy na kladine
-výmik na hrazde

4. ročník/1.časť

Ciele
Rozvoj dynamiky a výbušnosti. Rozvoj tanečnej gymnastiky.
Obsah
-premet vpred s postavením
-premet vzad z prednoženia

-špicár
-premet stranou s rozbehom
- rondat s rozbehom
-príprava a nácvik araba
-príprava a nácvik šprajcky
-flick
-využitie gymnastických prvkov v tanečných variáciach

1.ročník/2.časť
Ciele
Rozvoj obratnosti, zväčšovanie dispozícii, práca vo dvojiciach
Obsah
-Stoj na rukách
- chôdza v stoji na rukách
-stojka do kotúľa
-kotúľ vzad do stojky
-Premet vpred a vzad so spojenými nohami
-gymnastické cvičenia vo dvojiciach

2.ročník/2.časť
ciele
Náročnejšie gymnastické prvky bez dotyku zeme.
Obsah
-kotúle vpred a vzad na kladine
-premety stranou na kladine
-jednoduché skoky na kladine
-nácvik na raba
-nácvik na šprajcku
-nácvik na front-flip
-nácvik na back-flip

3.ročník/2.časť
Ciele
Gymnastické cviky vo dvojici, silové cviky vo dvojici
Obsah
-kotúle vpred vo dvojici
-premety stranou vo dvojici
-Premety vpred vo dvojici
-premety stranou s úchytom vo dvojici
-premety vzad s úchytom vo dvojici
-stojky s úchytom vo dvojici

4.ročník/2.časť

Ciele
Práca na hrazde, náročné silové cviky

Obsah
-výdrž na hrazde
-výpony a zhyby na hrazde
- výmiky na hrazde
-jednoduché obraty na hrazde
-posil. Cvičenia s vlastnou váhou, silové cvičenia
-premety vpred a vzad z prednoženia
-špicár ťahom

Učebné osnovy

LITERÁRNO–DRAMATICKÝ ODBOR

Literárno-dramatický odbor je syntetizujúcim odborom, ktorý obsahuje dramatické, pohybové, rečové, prednesové a slovesné tvorivé činnosti, hru s bábkou a písané slovo, prostredníctvom ktorých pôsobí na celkový rozvoj myslenia, cítenia a konania žiakov.

Harmonicky rozvíja osobnosť, aktívny tvorivý prístup k základným postojom a premenlivej skutočnosti, pomáha vyrovnávať sa vždy s novými situáciami, ktoré prináša hra, škola, život a práca.

Vzdelávanie v literárno-dramatickom odbore rozdeľujeme do štyroch základných častí a to:

Prípravné štúdium - určené žiakom predškolského veku (vek – minimálne 4 roky), dĺžka štúdia minimálne jeden rok, maximálne dva roky.

Prvý stupeň vzdelania - prvá časť štúdia - dĺžka štúdia 4 roky (žiaci ZŠ alebo absolventi prípravného štúdia),

- druhá časť štúdia - dĺžka štúdia 4 roky (talentovaní žiaci ZŠ alebo absolventi primárneho umeleckého vzdelávania)

Druhý stupeň vzdelania - dĺžka 4 roky (talentovaní žiaci SŠ alebo absolventi sekundárneho umeleckého vzdelávania, absolventi štúdia pre dospelých), druhý stupeň dramaticko-slovesného vzdelávania sa rozširuje o špecializáciu v samostatných oddeleniach: dramatickom, slovesnom a bábkarskom.

Štúdium pre dospelých - talentovaní žiaci nad 15 rokov, ktorí neabsolvovali I. stupeň vzdelávania.

Pre najtalentovanejších žiakov je určené rozšírené štúdium, v ktorom sa na I. stupni pripravujú vybraní jednotlivci na talentové skúšky na stredné školy umeleckého a pedagogického zamerania. Po absolvovaní štúdia, v prípade mimoriadneho talentu žiaka a jeho individuálneho záujmu, je možné absolvovanie talentových skúšok na vysoké školy umeleckého a pedagogického zamerania.

Literárno-dramatický odbor základnej umeleckej školy je charakteristický prepojením individuálneho vyučovania (prednes, umelecký prednes, hlasová výchova, individuálna príprava) a kolektívnych aktivít (dramatika a slovesnosť, pohyb, práca v súbore, základy dramatickej tvorby a pod.). Komplexná výučba prepája praktické (interpretačné a tvorivé) zručnosti s rozvíjaním emocionálnych a racionálnych (duševných, mravných, etických, sociálnych, vedomostných, logických a kreatívnych) kompetencií žiaka.

Podmienky prijímania žiakov na jednotlivé stupne vzdelania:

Prípravné štúdium - komunikačné dispozície, elementárne rytmické cítenie, výtvarné dispozície.

Prvý stupeň - talentovaní žiaci ZŠ, ktorých zručnosti a vedomosti zodpovedajú náročnosti ročníka, do ktorého sú prijímaní.

Druhý stupeň - absolventi I. stupňa základného štúdia alebo štúdia pre dospelých alebo výnimočne talentovaní žiaci stredných škôl,
ktorých zručnosti a vedomosti zodpovedajú náročnosti štúdia ročníka, do ktorého sú prijímaní.
Štúdium pre dospelých - výnimočne talentovaní žiaci SŠ, ktorých zručnosti a vedomosti zodpovedajú náročnosti štúdia ročníka, do
ktorého sú prijímaní.

CIELE ODBORU
- rovnomerne sa rozvíjajú v oblasti citových, rozumových a morálnych kvalít,
- získajú schopnosť kolektívne cítiť a aktívne sa podieľať na vytváraní vzájomnej spolupráce,
- získajú vedomé, osobité, prirodzené a pritom kultivované vyjadrovanie v sociálnej a umeleckej komunikácii,
- ovládajú základné odborné schopnosti v dramatickom a slovesnom prejave do takej miery:
a) aby mohol pokračovať vo vzdelávaní na vyššom stupni,
b) aby sa mohol aktívne uplatňovať v kultúrno-spoločenskej záujmovej činnosti,
- aplikujú získané vedomosti a schopnosti v podobe kvalitných divadelníkov, režisérov, scenáristov pre amatérske súbory a kvalitných
uchádzačov pre štúdium na konzervatóriách a vysokej škole umeleckého a pedagogického zamerania.

PROFIL ABSOLVENTA

Žiaci po ukončení celého štúdia v literárno-dramatickom odbore majú osvojené základy komplexného pestovania citu pre rytmus, reč
a pohyb. Vedome sa vyjadrujú v dramatickom a slovesnom prejave z hľadiska vlastných mravných a estetických postojov k svetu. Uplatňujú
nadobudnuté vedomostí a schopností v kolektívnych alebo individuálnych témach a úlohách dramatických, prednesových a slovesných.

Pripravujú absolventské predstavenie, kde sa odzrkadlí ich osvojenie si základných princípov dramatického výrazu vo všetkých
disciplínach (napr. rytmus, dynamika, priestor, javisková reč, rétorika, umelecký prednes a ďalšie). Oboznamujú sa s európskymi kultúrnymi
dejinami a snažia sa príťažlivým spôsobom vytvoriť základný obraz o vývoji európskeho dramatického umenia v historickom kontexte s
vývojom hmotnej a duchovnej kultúry ľudstva. Vedome používajú základné výrazové prvky umeleckého prednesu, k tvorivej interpretácii
samostatne zvoleného textu. Zároveň spôsobom vzdelávania v literárno-dramatickom odbore výchova pre umenie a výchova umením sa stáva
žiak v bežnom živote uvedomelým divákom dramatických prezentácií. Dokáže sa orientovať v základnej terminológii divadelnej teórie a ovláda
odbornú terminológiu jednotlivých divadelných techník v rozsahu obsahu štúdia.

Absolvent literárno-dramatického odboru získal základy odborného jazyka a komunikácie v umeleckej oblasti. V prvej časti I. stupňa
základného štúdia sa dokáže vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých vyjadrovacích prostriedkov
literárno-dramatického odboru a vyučovacieho predmetu, v ktorom si rozvinul schopnosť tvoriť a prijímať umenie na danej úrovni stupňa
ukončeného vzdelania. Úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií, ktoré absolvent dosiahol na konci prvej časti I. stupňa základného štúdia nie

je ukončená. Vytvára len základ pre následné stupne vzdelávania.

Absolvent II. stupňa základného štúdia je pripravený na celoživotné vzdelávanie a rozširovanie svojich nadobudnutých všeobecných a odborných vedomostí a zručností v umeleckej oblasti. Absolvovaním súboru predmetov umeleckého vzdelávania počas štúdia v literárnodramatickom odbore je pripravený na vysokoškolské štúdium na školách umeleckého alebo pedagogického zamerania.

Absolvent II. stupňa základného štúdia ovláda hru, základy dramatickej tvorby na úrovni prislúchajúcej danému stupňu vzdelania. Dokáže aktívne pôsobiť v divadelných súboroch ako herec, scenárista alebo bábkoherec. Svoje vedomosti dokáže sám rozvíjať, obnovovať, je schopný primerane reagovať na nové trendy i na spoločenský vývoj. Na základe získaných poznatkov a skúsenosti dokáže hodnotiť a kriticky pristupovať k ďalšiemu tvorivému procesu. Absolvent II. stupňa základného štúdia študijných zameraní dramatické, slovesné alebo bábkarské: podáva poloprofesionálne umelecké výkony v praxi najčastejšie ako herec v divadlách mladých, divadlách poézie, bábkových súboroch alebo individuálne ako recitátor, moderátor či žurnalista. Absolvent má vedomosti z dejín divadla a dramatickej tvorby, dokáže odborne vyjadriť svoj umelecký názor, pozná historické a estetické zákonitosti divadelného umenia, divadelné a literárne diela dokáže interpretovať podľa štýlových období, má vedomosť o technickej úrovni umeleckého prednesu, javiskového rečového prejavu a túto analýzu vie zužitkovať pri tvorbe osobitej interpretácie. Úroveň rozvinutosti kľúčových spôsobilostí, ktoré žiaci dosiahnu v závere II. stupňa základného štúdia literárno-dramatického odboru v základnej umeleckej škole, nie je ukončená. Vytvára len bázu pre následné stupne vzdelania, pre celoživotné učenie sa.

Absolvent literárno-dramatického odboru nadobudne také skúsenosti a vedomosti, ktoré sú potrebné pre povolania, ktorých úspech závisí na vytvorení dobrého medziľudského kontaktu, vzťahu a spolupráce ako sú: lekár, zdravotná sestra, vychovávateľ, ale aj pracovníci v terciárnej oblasti, ďalej povolania, ktoré vyžadujú pohotové a pre poslucháča zrozumiteľné vyjadrovanie ako: právnik, učiteľ, verejný pracovník, kultúrny pracovník, manažér, politik a pod.

Prípravná dramatická výchova

Žiaci po ukončení prípravného štúdia 1 (PŠ1) a prípravného štúdia 2 (PŠ2)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiaci od 4 rokov veku: ➢ získavajú prehĺbený záujem o dramatickú hru, ➢ uplatnia pri hre overené schopnosti ich ďalšieho pohybového a rytmického vývoja,	Dramatická hra. Povinné hudobno-dramatické činnosti a hry. Uvoľňovacie a koordinačné pohybové cvičenia zamerané na uvoľnenie tela. Pohyb, gesto, mimika. Text – prirodzená detská hra.

➢ použijú schopnosť aktívne a pasívne sa uvoľniť, sústrediť sa a pohotovo reagovať, ➢ improvizujú pohyb k riekanke a piesni podľa ich obsahu, ➢ uplatnia detskú tvorivosť, ➢ použijú správnu výslovnosť v rečovom prejave, ➢ zvládnu techniku hry na Orffových hudobných nástrojoch, ➢ kráčajú pri pohybových hrách podľa rytmu piesne, ľahkou chôdzou (tanečnou, kultivovanou), ➢ prevádzajú rozmanité riekanky a básne hrou na tele, ➢ zdramatizujú pohybovo krátku báseň, ➢ prezentujú výstup vlastnej a skupinovej tvorby pred spolužiakmi.	Melodizácia a rytmizácia slov, detských riekaniek a vyčítaniek. Názvy Orffových nástrojov: paličky, tamburína, rámový/ručný bubon, triangel, zvonček, chrastidlá (rumba guľa) a melodických hudobných nástrojov metalofón, zvonkohra. Chôdza a rytmus. Ľudová slovesnosť a detské básne. Dramatizácia krátkeho textu. Rečový a pohybový prejav.

Požiadavky na overenie spôsobilosti postupu do 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia

- aktívne sa zúčastňovať spoločnej hry,
- v hrách s pravidlom zvládnuť základné prvky pohyblivosti, pružnosti, obratnosti,
- v cvičeniach a v hrách s pravidlom základné priestorové cítenie,
- rešpektovať ostatných členov kolektívu,
- v cvičeniach a hrách s pravidlom zvládnuť jednoduchý rytmus a dynamiku,

a) pohybom,
b) zvukom,

- hrou na jednoduchých nástrojoch,
- hrou na telo,
- slovným a hlasovým prejavom,
- predviesť na primeranej úrovni pohybové, rytmické, rečové a výtvarné schopnosti,
- aktívne sa zapojiť do kolektívnej tvorivej činnosti.

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE: DRAMATICKÁ PRÍPRAVA

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Dramatická príprava v základnej umeleckej škole je predmet spoločný pre všetkých žiakov literárno-dramatického odboru. Hlavným obsahom predmetu je komplexná tvorivá dramatická činnosť, zahrňujúca všetky zložky, vrátane práce s improvizovanou bábkou a integrujúce základné prvky prípravnej činnosti (pohybové, rečové, hudobno-rytmické) a špecifické činnosti výtvarné.

Motivácia všetkých činností zostáva aj naďalej základným metodickým princípom, podnecujúcim spontánny detský prejav. Skúsenosti získané v priebehu vyučovania motivovanou hrou sa postupne vyvíjajú vo vlastnú uvedomelú odbornú činnosť.

CIELE PREDMETU

- si uvedomujú v jednoduchej dramatickej hre partnerov v priestore a reagujú na nich,
- zvládnu jednoduchú partnerskú hru so zástupnou rekvizitou,
- zvládnu jednoduchú partnerskú hru so zástupným textom,
- zoznamujú sa s možnosťou hry s predmetmi, jednoduchými výtvarnými znakmi z nich improvizovať bábky a v cvičeniach zvládnuť
- základné princípy ich oživovania.

Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATICKÁ HRA

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ reagujú na partnerov v jednoduchej dramatickej hre v priestore, ➢ zvládnu jednoduchú partnerskú hru so zástupnou rekvizitou, ➢ realizujú jednoduchú partnerskú hru so zástupným textom, ➢ poznajú možnosti hry s predmetmi, s jednoduchými výtvarnými znakmi, ➢ improvizujú s bábkami a v cvičeniach zvládajú základné princípy ich oživovania.	Kontaktná dramatická hra podľa Evy Machkovej. Dramatické činnosti so zástupnou rekvizitou. Partnerská hra so zástupným textom. Hra s predmetmi a jednoduchými výtvarnými znakmi. Hra s bábkou.

POHYBOVÁ PRÍPRAVA

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ získajú prvé návyky správneho držania tela, ➢ zapájajú jednotlivé svalové skupiny v polohách na mieste k fixovaniu tohto návyku, ➢ poznajú jednoduché cvičenia na rozvoj svojich fyzických dispozícií, ➢ vedome prenášajú váhu tela v jednoduchých cvičeniach v stoji na	Ľah vzad: priehlavky, sedacie svaly, panva, bedrové kĺby, brušné svaly, „sviečka“. Ľah vpred: sedacie svaly a dolné končatiny, bedrové kĺby, chrbtové svaly. Sed znožný: dolné končatiny, chrbtica a dolné končatiny. Váhy, lastovička. Akrobatické cvičenia:

➢ mieste z jednej dolnej končatiny na druhú, ➢ získavajú návyky pri akrobatických cvičeniach.	kotrmelec vpred do sedu znožného alebo roznoženého, kotrmelec vzad do drepu.

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ uvedomujú si proces správneho dýchania, ➢ v jednoduchých artikulačných cvičeniach zvládnu vyslovovanie ➢ všetkých hlások, ➢ uvedomujú si rytmus a melódiu reči v riekankách, ➢ zvládnu mäkký hlasový začiatok, ➢ uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti v individuálnom alebo kolektívnom prednese.	Dychové cvičenia. Básničky: a) riekanky, b) vyčítanky, c) Mám básničku na jazýčku. Ľudová slovesnosť. Uvoľňovacie hlasové cvičenia. Vyčítanky, riekanky.

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ vedome sa pokúšajú o samostatné jednoduché slovné vyjadrenie, ➢ poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry.	Rétorika, dotvorenie príbehu alebo rozprávky. Dramatizácia slovenských ľudových rozprávok.

Žiaci po ukončení 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATICKÁ HRA

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ reagujú na partnerov v etude, ➢ zvládnu jednoduchú charakterizácia v hre, ➢ realizujú jednoduchý dramatický príbeh a podľa toho konajú, ➢ predvedú tvorbu jednoduchej improvizovanej bábky, ➢ improvizujú s bábkami, ich oživovanie vrátane zvuku,	Etuda podľa témy. Hra a charakter postavy. Etuda na základe príbehu. Tvorba bábky. Oživovanie improvizovanej bábky. Hra s bábkou.

- dokážu vytvoriť jednoduchý dramatizovaný príbeh s bábkou.

POHYBOVÁ PRÍPRAVA

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ získajú prvé návyky správneho držania tela, ➢ zapájajú jednotlivé svalové skupiny v polohách na mieste k fixovaniu tohto návyku, ➢ poznajú jednoduché cvičenia na rozvoj svojich fyzických dispozícií, ➢ vedome prenášajú váhu tela v jednoduchých cvičeniach v stoji na mieste z jednej dolnej končatiny na druhú, ➢ ískavajú návyky pri akrobatických cvičeniach.	Držanie tela, svalové napätie a uvoľnenie. Jednoduché koordinačno-dynamické cvičenia. Priestorové tvary (zástup, kruh, voľný rozostup, atď.) Jednoduchá dramatická akcia. Akrobatické cvičenia: kolíska na bruchu, na chrbte, kotrmelec vzad do stoja.

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu predĺžený výdych a základy dychovej opory, ➢ v jednoduchých hlasových cvičeniach si uvedomujú funkciu rezonancie, ➢ uvedomujú si rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach, ➢ zvládnu mäkký hlasový začiatok v prednese cvičných textov, ➢ uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti v individuálnom alebo kolektívnom prednese.	Dychové cvičenia. Hlasové cvičenia. Artikulačné cvičenia. Práca s textom podľa výberu. Poetické texty.

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ vedome sa pokúšajú o samostatné jednoduché slovné vyjadrenie, ➢ poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry.	Rétorika, dotvorenie príbehu alebo rozprávky. Dramatizácia slovenských ľudových rozprávok a príbehov z vhodnej detskej literatúry.

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE: DRAMATICKÉ A SLOVESNÉ

CHARAKTERISTIKA ŠTUDIJNÉHO ZAMERANIA

Dramatická hra je naďalej hlavným predmetom primárneho i sekundárneho umeleckého vzdelávania. Jej prostredníctvom má učiteľ dosahovať v hlavnom predmete: dramatika a slovesnosť primeraný výraz u žiakov v dramatickom a slovesnom prejave. Jej pomocou má pripraviť žiakov v predmete: prednes k interpretácii textov ako osobnej výpovede zážitku, a tak zamedziť ich mechanickému odriekavaniu. Dramatickou hrou sú tiež v hlavnom predmete integrované prípravné činnosti: pohyb a reč.

Motivácia v týchto ročníkoch primárneho i sekundárneho umeleckého vzdelávania sa, sa stáva východiskovým bodom k uvedomelému
uplatňovaniu odborných vedomostí a skúseností. Organizujúcim základom činnosti v týchto ročníkoch je téma zodpovedajúca vývojovej fáze žiakov, ktorá má prehĺbiť ich záujem o prácu v odbore a ovplyvniť zároveň ich mravnú a odbornú výchovu.

Práca v súbore na II. stupni je predmet, v ktorom sa počíta s uvedomelým záujmom žiakov o štúdium v literárno-dramatickom odbore ZUŠ. V priebehu štúdia sa mali na hodinách inscenačnej tvorby zúčastniť všetci žiaci 1. – 4. ročníka, v prvom rade však tí, ktorí sa v individuálnom štúdiu pripravujú na vysoké školy umeleckého a pedagogického smeru. Ďalej tí žiaci, ktorí sa chcú venovať záujmovej umeleckej činnosti v oblasti divadla či poézie a pôsobiť ako vedúci súboru, režiséri, dramaturgovia, herci. Práca v súbore je praktickou prípravou na samostatnú umeleckú tvorbu. Súčasťou výučby sú aj návštevy divadelných alebo filmových predstavení, výstav, koncertov, kultúrnych pamiatok alebo inšpirujúco prostredia v súvislosti s témou výučby.

CIELE

- zvládnu komplexnú tvorivú dramatickú činnosť zahrnujúcu aj prípravnú činnosť, reč, smerujúcu od hry k vytvoreniu schopnosti
- samostatne, osobito, prirodzene a pritom kultivovane sa vyjadrovať dramatickou hrou, pohybom a slovným prejavom hovoreným
- a písomným,
- sú schopní aktívne sa podieľať na vytváraní pozitívnych vzťahov a na vzájomnej spolupráci v skupine,
- osvojujú si cieľavedome odborné vedomosti a schopnosti,
- uplatňujú potrebné pohybové schopnosti v dramatickej činnosti,
- interpretujú umelecký text ako osobný umelecký zážitok,
- vedia prirodzene a kultivovane odovzdávať myšlienku zvoleného textu,
- sú schopní pracovať v súbore pri väčšej časovej zaťaženosti,
- aplikujú vytvorenie inscenácie na základe vybranej predlohy z oblasti poézie, prózy alebo dramatických žánrov,
- uplatňujú v rôznych súťažiach v umeleckom prednese, detskej dramatickej tvorbe i autorskej literárnej tvorbe literárno-dramatického
- odboru najlepšie výsledky LDO ZUŠ.

Žiaci po ukončení 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATIKA A SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ konajú v jednoduchých daných okolnostiach, ➢ zvládnu jednoduchú danú etudu alebo improvizáciu a vedia zachovať jej formu pri zámene postáv, ➢ realizujú jednoduchý dramatický príbeh a podľa toho konajú, ➢ predvedú v cvičeniach hru s predmetom, ➢ dokážu vytvoriť jednoduché krátke pointované vyjadrenie zážitku.	Etuda podľa témy. Improvizácia a zámena postáv. Etuda na základe vymysleného príbehu. Hra s predmetom. Autorská tvorba slovom i písomne.

POHYB

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ získajú správne držania tela, ➢ zapájajú jednotlivé svalové skupiny v cvičeniach na centrálny a periférny pohyb, ➢ poznajú jednoduché cvičenia na priestorové cítenie – priestorové vzťahy, ➢ vedome prenášajú váhu tela v jednoduchých cvičeniach v stoji na mieste z jednej dolnej končatiny na druhú, ➢ získavajú návyky v prízemnej obratnosti.	Pocit osi. Zabalenie, rozbaľovanie, uvoľnenie chrbtice. Priestorové tvary – dvojice, trojice, skupiny. Pred, za, nad, pod a hore, dolu. Koordinačné cvičenia z miesta. Akrobatické cvičenia: preliezania, podliezania, hojdačky, turecké bubny.

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu správny vnútorný hmatový pocit v dychových cvičeniach, ➢ v jednoduchých hlasových cvičeniach si uvedomujú funkciu rezonancie, ➢ uvedomujú si rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach, ➢ zvládnu mäkký hlasový začiatok v prednese cvičných textov, ➢ aplikujú správnu výslovnosť vokálov,	Dychové cvičenia. Práca s hovoreným slovom. Artikulačné cvičenia. Práca s textom podľa výberu. Hlasové cvičenia. Poetické, prozaické texty.

- uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese

PREDNES

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu prácu s textom pripravenom dramatickou hrou, ➢ platňujú texty, ktoré dávajú možnosť dialogického spracovania, ➢ uvedomujú si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu, ➢ zvládnu prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text, ➢ venujú pozornosť myšlienke a gradácií textu, ➢ uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom umeleckom prednese	Text podľa výberu. Práca s hovoreným slovom. Dramaturgia prednesu. Interpretácia textu. Poetické , prozaické texty.

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ vedome sa pokúšajú o samostatné jednoduché slovné vyjadrenie, ➢ poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry, ➢ aplikujú vlastnú tvorivú činnosť konkrétnymi umeleckými dielami: dramatickými, výtvarnými, hudobnými a tiež mimoumeleckými, prírodnými skutočnosťami a javmi.	Rétorika, dotvorenie príbehu alebo rozprávky. Dramatizácia slovenských ľudových rozprávok a príbehov z vhodnej detskej literatúry. Vlastná tvorivá činnosť.

PRÁCA V SÚBORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu úlohy zadané v súborovej práci, ➢ uplatňujú svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci.	Súborová práca. Detská dramatická tvorba.

Žiaci po ukončení 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATIKA A SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ dokážu v kolektívnej improvizácii vyriešiť jednoduchú dramatickú situáciu, ➢ zvládnu v technických cvičeniach základné princípy stavby jednoduchého dramatického tvaru, ➢ vedia nadviazať v jednoduchých cvičeniach a etudách kontakt s partnerom, ➢ predvedú v cvičeniach dialóg s predmetom ako s partnerom, ➢ dokážu v písanom texte vyjadriť vzťah.	Improvizácia s jednoduchou dramatickou situáciou. Stavba jednoduchého dramatického tvaru. Etuda kontakt s partnerom. Dialóg s predmetom. Autorská tvorba – vzťah k partnerovi v hre.

POHYB

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu základné prvky prízemnej gymnastiky až akrobacie, ➢ ovládajú náročnejšie cviky obratnosti, ➢ zvládnu ďalšie koordinačné cvičenia v pohybe z miesta, ➢ vedome uplatňujú jednoduchú tanečnú hru so spevom, ➢ zdokonaľujú návyky v prízemnej obratnosti.	Rôzne druhy skokov, príprava na stojky. Prepojovanie skokov a prízemný pohyb. Koordinačné cvičenia z miesta. Polka, valčík. Akrobatické cvičenia: preliezania, podliezania, hojdačky, turecké bubny.

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu správne technické návyky rečového prejavu, ➢ v jednoduchých hlasových cvičeniach si uvedomujú funkciu rezonancie, ➢ uvedomujú si rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach, ➢ vládnu mäkký hlasový začiatok v prednese cvičných textov, ➢ aplikujú správnu výslovnosť záverových spoluhlások podľa	Dychová opora, rezonancia v maske. Práca s hovoreným slovom. Artikulačné cvičenia. Práca s textom podľa výberu. Logopedické cvičenia. Poetické, prozaické texty.

ortoepických zákonov výslovnosti,
- uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese.

PREDNES

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu v cvičeniach vyjadrenie jednoduchého podtextu, ➢ uplatňujú texty, ktoré dávajú možnosť dialogického spracovania, ➢ uvedomujú si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu, ➢ zvládnu prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text, ➢ venujú pozornosť myšlienke a gradácií textu, ➢ uplatňujú základné výrazové prvky prednesu (dôraz, pauza).	Cvičenia na vyjadrenie podtextu. Práca s dialógom. Dramaturgia prednesu. Interpretácia textu. Poetické, prozaické texty - práca s dôrazom, pauzou.

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ vedome sa dopracovať k vyjadreniu vzťahu najmä formou dialógu, ➢ poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry, ➢ dokážu citlivo vnímať význam použitých slov, ➢ aplikujú hru so slovami a obohacujú si tak slovnú zásobu, ➢ aplikujú vlastnú tvorivú činnosť konkrétnymi umeleckými dielami: dramatickými, výtvarnými, hudobnými a tiež mimoumeleckými, prírodnými skutočnosťami a javmi.	Autorská tvorba - dialóg. Slovenské ľudové rozprávky a príbehy z vhodnej detskej literatúry. Tvorivé písanie. Hra so slovami. Vlastná tvorivá činnosť.

PRÁCA V SÚBORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu úlohy zadané v súborovej práci,	Súborová práca. Prezentácia divadelného predstavenia.

- uplatňujú svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci.

Záverečná skúška:
- 1 prednes podľa výberu z poézie alebo prózy,
- 1 autorská literárna tvorba, kde aplikujú hru so slovami,
- divadelné predstavenie podľa literárnej predlohy.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATIKA A SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štand
➢ dokážu v kolektívnej improvizácii vyriešiť dramatickú situáciu a rozhodnú o svojom konaní, ➢ zvládnu v technických cvičeniach základné princípy stavby ➢ jednoduchého dramatického tvaru, ➢ vedia nadviazať v jednoduchých cvičeniach a etudách kontakt s partnerom, ➢ zvládnu v cvičeniach dialóg s predmetom ako s partnerom, ➢ dokážu v písanom texte vyjadriť vzťah - dialóg.	Improvizácia - dramatická situácia. Stavba jednoduchého dramatického tvaru. Etuda kontakt s partnerom. Dialóg s predmetom. Autorská tvorba – vzťah k partnerovi v hre.

POHYB

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu základné prvky prízemnej gymnastiky až akrobacie, ➢ ovládajú náročnejšie cviky obratnosti, ➢ zvládnu ďalšie koordinačné cvičenia v pohybe z miesta s posunom rytmického dôrazu, ➢ vedome uplatňujú jednoduchú tanečnú hru so spevom, ➢ zdokonaľujú návyky v prízemnej obratnosti.	Rôzne druhy skokov, príprava na stojky. Prepojovanie skokov a prízemný pohyb. Koordinačné cvičenia z miesta. Polka, valčík. Akrobatické cvičenia: kotrmelec vpred, vzad zo sedu i zo stoja.

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu správne technické návyky rečového prejavu, ➢ ovládajú v jednoduchých hlasových cvičeniach funkciu hlavovej rezonancie, ➢ zvládnu rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach, ➢ aplikujú mäkký hlasový začiatok v prednese cvičných textov, ➢ aplikujú správnu výslovnosť záverových spoluhlások podľa ortoepických zákonov výslovnosti, ➢ uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v ➢ individuálnom alebo kolektívnom prednese.	Dychová opora, aktivizácia brušných stien a rečových ústrojov. Práca s hovoreným slovom. Artikulačné cvičenia. Prednes literárneho textu. Práca s textom podľa výberu. Poetické, prozaické texty.

PREDNES

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ aplikujú v cvičeniach vyjadrenie jednoduchého podtextu, ➢ uplatňujú texty, ktoré dávajú možnosť monologického spracovania, ➢ uvedomujú si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu, ➢ vládnu prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text, ➢ enujú pozornosť myšlienke a gradácií textu, ➢ uplatňujú základné výrazové prvky prednesu (intonácia, temporytmus).	Cvičenia na vyjadrenie podtextu. Práca s monológom. Dramaturgia prednesu. Interpretácia textu. Poetické, prozaické texty - práca s intonáciou, temporytmom.

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ vedome sa dopracovať k vyjadreniu vzťahu najmä formou dialógu,	Autorská tvorba - dialóg. Slovenské ľudové rozprávky a príbehy z vhodnej detskej literatúry.

➢ poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry, ➢ dokážu citlivo vnímať význam použitých slov, ➢ aplikujú hru so slovami a obohacujú si tak slovnú zásobu, ➢ aplikujú vlastnú tvorivú činnosť konkrétnymi umeleckými dielami :dramatickými, výtvarnými, hudobnými a tiež mimoumeleckými, prírodnými skutočnosťami a javmi.	Tvorivé písanie. Hra so slovami. Vlastná tvorivá činnosť.

PRÁCA V SÚBORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu úlohy zadané v súborovej práci, ➢ uplatňujú svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci.	Súborová práca. Tvorba divadelného predstavenia.

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATIKA A SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu v dramatickej etude vlastné vyjadrenie námetu, ➢ fixujú tvar etudy - pravdivým konaním vyjadrujú cieľ postavy, ➢ zvládnu daný hudobný námet formou dramatickej pohybovej improvizácie, ➢ aplikujú jednoduchú slovnú improvizáciu, ➢ dokážu písomne spracovať vlastné zážitky alebo predstavy.	Dramatická etuda. Pravdivé konanie postavy v etude. Improvizácia na daný hudobný námet. Konferovanie, reportáž. Autorská tvorba – jednoduchý scenár.

POHYB

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu požadovaný pohybový tréning, ➢ ovládajú náročnejšie cviky obratnosti, ➢ zvládnu ďalšie koordinačné cvičenia s predmetom,	Pohybový tréning. Spojovanie skokov s kotúľom. Koordinačné cvičenia s predmetom. Ľudový tanec – jednokročka, dvojkročka. Akrobatické cvičenia: premety bokom.

- vedome uplatňujú jednoduchý ľudový tanec,
- zdokonaľujú návyky v prízemnej obratnosti.

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ upevňujú správne technické návyky rečového prejavu, ➢ ovládajú v jednoduchých hlasových cvičeniach funkciu hlavovej rezonancie, ➢ zvládnu rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach, ➢ aplikujú mäkký hlasový začiatok v prednese cvičných textov, ➢ aplikujú výslovnosť úžinových a polozáverových spoluhlások, ➢ uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese.	Rezonancia v maske, aktivizácia brušných stien a rečových ústrojov, bránice. Práca s technikou hlavovej rezonancie. Artikulačné cvičenia. Prednes literárneho textu. Výslovnosť úžinových a polozáverových spoluhlások. Práca s textom podľa výberu.

PREDNES

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu v nadsádzke rôzne výrazové varianty rečových cvičení, ➢ analyzujú logicky myšlienku autorovho textu, ➢ uvedomujú si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu, ➢ zvládnu prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text, ➢ uplatňujú základné výrazové prvky prednesu (intonácia, temporytmus, dôraz, pauza).	Cvičenia na vyjadrenie výrazových variantov. Rozbor textu. Dramaturgia prednesu. Interpretácia textu. Poetické, prozaické texty - práca s intonáciou, temporytmom, dôrazom a pauzou.

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu tvorbu krátkych príbehov (osobné zážitky),	Autorská tvorba - príbeh. Detská literatúra slovenská i svetová. Tvorivé písanie.

➢ poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry, ➢ dokážu citlivo vnímať význam použitých slov, ➢ aplikujú hru so slovami a obohacujú si tak slovnú zásobu, ➢ zvládnu techniku písania scenárov z etudy.	Hra so slovami. Vlastná tvorba scenára z etudy.

PRÁCA V SÚBORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu úlohy zadané v súborovej práci, ➢ uplatňujú svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci.	Vytváranie súborových programov. Tvorba divadelného predstavenia.

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATIKA A SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu v dramatickej etude využitie humoru, ➢ fixujú tvar etudy – využiť výmenu rolí, ➢ zvládnu vystavanie príbehu ako reťaze príčin a následkov, ➢ aplikujú náznakové scénické prvky, ➢ zvládnu písomne spracovať vlastné zážitky alebo predstavy.	Dramatická etuda s vtipnou pointou. Etuda s výmenou rolí. Etuda na základe príbehu. Etuda – konečný tvar. Autorská tvorba – jednoduchý scenár.

POHYB

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zdokonaľujú požadovaný pohybový tréning, ➢ zvládnu náročnejšie cviky obratnosti, ➢ ovládajú koordinačné cvičenia s predmetom, ➢ vedome uplatňujú jednoduchý ľudový tanec so spevom, ➢ zdokonaľujú návyky v prízemnej obratnosti.	Pohybový tréning. Spojovanie skokov s kotúľom. Koordinačné cvičenia s predmetom. Ľudový tanec so spevom. Akrobatické cvičenia: stoj na rukách.

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ ovládajú technicky vyspelejší a kultivovanejší rečový prejav, ➢ zvládnu v hlasových cvičeniach funkciu hlavovej rezonancie, ➢ zvládnu rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach, ➢ aplikujú správnu výslovnosť v prednese cvičných textov, ➢ zvládnu výslovnosť úžinových a polozáverových spoluhlások, ➢ uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese.	Kultivovaný rečový prejav. Práca s technikou hlavovej rezonancie. Artikulačné cvičenia. Prednes literárneho textu. Výslovnosť úžinových a polozáverových spoluhlások. Práca s textom podľa výberu

PREDNES

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu rôzne výrazové varianty rečových cvičení, ➢ zvládnu gradáciu v umeleckom prednese, ➢ analyzujú logicky myšlienku autorovho textu s vlastným prínosom, ➢ uvedomujú si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu, ➢ zvládnu prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text, ➢ uplatňujú základné výrazové prvky prednesu (intonácia, temporytmus, dôraz, pauza).	Cvičenia na vyjadrenie výrazových variantov. Gradácia v prednese. Rozbor textu. Dramaturgia prednesu. Interpretácia textu. Technika umeleckého prednesu.

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu tvorbu krátkych príbehov (osobné zážitky), ➢ poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry, ➢ dokážu citlivo vnímať význam použitých slov, ➢ aplikujú hru so slovami a obohacujú si tak slovnú zásobu, ➢ zvládnu techniku písania scenárov z etudy.	Autorská tvorba - príbeh. Detská literatúra slovenská i svetová. Tvorivé písanie. Hra so slovami. Vlastná tvorba scenára z etudy.

PRÁCA V SÚBORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu úlohy zadané v súborovej práci, ➢ uplatňujú svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci	Vytváranie súborových programov. Tvorba divadelného predstavenia.

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATIKA A SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu prípravu a realizáciu absolventského predstavenia, ➢ zvládnu divadelné techniky s potrebným výrazom kultivovanej prirodzenosti, ➢ uplatňujú v pohybových dramatických improvizáciách na daný hudobný námet priestorové, rytmické i dynamické cítenie, ➢ aplikujú náznakové scénické prvky, ➢ zvládnu písomne spracovať vlastné zážitky alebo predstavy, samostatne zvolenou formou.	Absolventské predstavenie. Úloha v absolventskom predstavení. Pohybová improvizácia na daný hudobný námet. Absolventské predstavenie. Autorská tvorba – jednoduchý scenár.

POHYB

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zdokonaľujú požadovaný pohybový tréning, ➢ zvládnu ďalšie cviky obratnosti, ➢ ovládajú koordinačné cvičenia s predmetom, ➢ zvládnu súčasný tanec so spevom, ➢ zvládnu pohyb v súlade s absolventským predstavením.	Pohybový tréning. Spojovanie cvikov obratnosti. Koordinačné cvičenia s predmetom. Súčasný tanec so spevom. Pohyb v absolventskom predstavení.

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ ovládajú vedome vyspelý a kultivovaný rečový prejav, ➢ zvládnu viesť jednoduchú jazykovú rozcvičku,	Kultivovaný rečový prejav. Jazyková rozcvička. Artikulačné cvičenia. Prednes literárneho textu.

➢ zvládnu rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach, ➢ aplikujú správnu výslovnosť v prednese cvičných textov, ➢ zvládnu výrazný javiskový rečový prejav, ➢ uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese.	Javisková reč. Práca s textom podľa výberu.

PREDNES

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu rôzne výrazové varianty rečových cvičení, ➢ zvládnu gradáciu v umeleckom prednese, ➢ analyzujú logicky myšlienku autorovho textu s vlastným prínosom,ard ➢ uvedomujú si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu, ➢ zvládnu prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text, ➢ zvládnu samostatný výber a interpretáciu vhodného textu.	Cvičenia na vyjadrenie výrazových variantov . Gradácia v prednese. Rozbor textu. Dramaturgia prednesu. Interpretácia textu. Absolventský umelecký prednes.

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu tvorbu príbehov (osobné zážitky), ➢ zvládnu teoretické informácie a ich praktické využitie z dejín dramatickej tvorby, ➢ dokážu citlivo vnímať význam použitých slov, ➢ aplikujú hru so slovami a obohacujú si tak slovnú zásobu, ➢ zvládnu techniku písania scenárov.	Autorská tvorba - príbeh. Seminárna práca z dejín dramatickej tvorby. Tvorivé písanie. Samostatná absolventská práca. Vlastná tvorba scenára – využitie v absolventskom predstavení.

PRÁCA V SÚBORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu úlohy zadané v súborovej práci, ➢ uplatňujú svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci.	Vytváranie súborových programov. Tvorba absolventského divadelného predstavenia.

Záverečná skúška:
- absolventské divadelné predstavenie,
- etuda podľa vylosovanej témy,
- umelecký prednes podľa samostatného výberu,
- seminárna práca z dejín dramatickej tvorby,
- 2 samostatné autorské literárne práce,
- pohyb v súlade s absolventským predstavením.

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE: BÁBKARSKÉ

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Dramatická hra a dramatická hra s bábkou je hlavným obsahom práce celého I. stupňa základného štúdia. Jej prostredníctvom má dosahovať učiteľ v hlavnom predmete dramatika s bábkou a slovesnosť potrebný a primeraný výraz žiakov v dramatickom a slovesnom prejave a najmä v dramatickom prejave s bábkou. V súvislosti s týmto je práca na predmete technika vodenia, jednoduchých bábok a prednes zameraná na úlohy, ktoré vedú k prirodzenému, citlivému, komunikatívnemu a osobitému bábkohereckému prejavu žiakov a zároveň ku schopnosti interpretovať text ako aktuálnu výpoveď. Zamedziť zároveň tomu, aby bol text mechanicky odriekavaný. V dramatickej hre a v dramatickej hre s bábkou sú tiež v hlavnom predmete integrované prípravné predmety činnosti a to reč a pohyb. Motivácia sa stáva východiskom k uvedomenému a cieľavedomému osvojovaniu a uplatňovaniu odborných vedomostí. Organizujúcim momentom činnosti v týchto ročníkoch je téma, ktorá zodpovedá vývojovej fáze žiakov, prehlbuje ich záujem o prácu v odbore a ovplyvňuje ich odborné vzdelanie.

Súčasťou výučby je aj návšteva vhodne vybraného divadelného predstavenia, hlavne predstavenia bábkového divadla, filmu, výstavy, koncertov, kultúrnych pamiatok alebo inšpirujúceho prostredia v súvislosti s témou výučby.

Pre najtalentovanejších žiakov je určené rozšírené štúdium, v ktorom sa na I. stupni pripravujú vybraní jednotlivci na talentové skúšky na stredné školy umeleckého a pedagogického zamerania. Po absolvovaní štúdia, v prípade mimoriadneho talentu žiaka a jeho individuálneho záujmu, je možné absolvovanie talentových prijímacích pohovorov na vysoké školy umeleckého a pedagogického zamerania.

CIELE

- sa rozvíjajú rovnomerne v oblasti citových, rozumových a morálnych kvalít v jeho bábkohereckom prejave,
- získajú schopnosť kolektívne cítiť a aktívne sa podieľať na vytváraní bábkohereckých predstavení,
- získajú vedomé, osobité, prirodzené a pritom kultivované vyjadrovanie v bábkohereckej komunikácii,

- ovládajú základné odborné schopnosti v bábkohereckom prejave do takej miery:
  - aby mohol pokračovať vo vzdelávaní na vyššom stupni,
  - aby sa mohol aktívne uplatňovať v kultúrno-spoločenskej záujmovej činnosti,
- aplikujú svoje schopnosti a poznatky v podobe kvalitných bábkohereckých divadelníkov, režisérov, scenáristov pre amatérske súbory a
- kvalitných uchádzačov pre štúdium na konzervatóriách a vysokej škole umeleckého a pedagogického zamerania.

PROFIL ABSOLVENTA

Žiaci po ukončení celého štúdia v bábkohereckom odbore majú osvojené pri práci s bábkou základy komplexného pestovania citu pre
rytmus, reč a pohyb. Vedome sa vyjadrujú v bábkohereckom prejave z hľadiska vlastných estetických postojov k svetu. Uplatňujú nadobudnuté
bábkoherecké vedomostí a schopností v kolektívnych alebo individuálnych témach a úlohách.

Pripravujú bábkoherecké absolventské predstavenie, kde sa odzrkadlí ich osvojenie si základných princípov bábkarského výrazu vo
všetkých disciplínach (napr. vodenie bábok, rytmus, dynamika, priestor, javisková reč, rétorika, umelecký prednes a ďalšie).

Žiaci po ukončení 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATIKA S BÁBKOU A SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ konajú s predmetom v jednoduchých daných okolnostiach, ➢ zvládnu jednoduchú danú etudu alebo improvizáciu s predmetom a vedia zachovať jej formu pri zámene postáv, ➢ realizujú jednoduchý dramatický príbeh a podľa toho konajú, ➢ predvedú v cvičeniach hru s predmetom, ➢ dokážu vytvoriť jednoduché krátke pointované vyjadrenie zážitku.	Etuda s predmetom podľa témy. Improvizácia s predmetom a zámena postáv. Etuda na základe vymysleného príbehu. Hra s predmetom. Autorská tvorba slovom i písomne.

POHYB

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ získajú správne držania tela, ➢ zapájajú jednotlivé svalové skupiny v cvičeniach na centrálny a periférny pohyb, ➢ poznajú jednoduché cvičenia na priestorové cítenie – priestorové vzťahy,	Pocit osi. Zabalenie, rozbaľovanie, uvoľnenie chrbtice. Priestorové tvary - dvojice, trojice, skupiny. Pred, za, nad, pod a hore, dolu. Koordinačné cvičenia z miesta. Akrobatické cvičenia:

- vedome prenášajú váhu tela v jednoduchých cvičeniach v stoji na mieste z jednej dolnej končatiny na druhú,
- získavajú návyky v prízemnej obratnosti.

preliezania, podliezania, hojdačky, turecké bubny.

REČ

Výkonový štandard
- zvládnu správny vnútorný hmatový pocit v dychových cvičeniach,
- v jednoduchých hlasových cvičeniach si uvedomujú funkciu rezonancie,
- uvedomujú si rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach,
- zvládnu mäkký hlasový začiatok v prednese cvičných textov,
- plikujú správnu výslovnosť vokálov,
- uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese.

Obsahový štandard
Dychové cvičenia.
Práca s hovoreným slovom.
Artikulačné cvičenia.
Práca s textom podľa výberu.
Hlasové cvičenia.
Poetické, prozaické texty.

TECHNIKA VODENIA JEDNODUCHÝCH BÁBOK A PREDNES

Výkonový štandard
- zvládnu prácu s textom pripravenom dramatickou hrou,
- uplatňujú texty, ktoré dávajú možnosť dialogického spracovania,
- uvedomujú si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory,
  zážitky a vzťah k literárnemu textu,
- zvládnu prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text,
- venujú pozornosť myšlienke a gradácií textu,
- uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom umeleckom prednese
- zvládnu oživovanie zástupnej a improvizovanej bábky pohybom a zvukom,
- zvládnu pri vodení jednoduchých tyčových a plošných bábok
  základný postoj a základný pohyb,
- reagujú pohybovo a zvukovo na jednotlivé podnety prichádzajúce z vonku a pôsobiace na zmysly bábky.

Obsahový štandard
Text podľa výberu.
Práca s hovoreným slovom.
Dramaturgia prednesu.
Interpretácia textu.
Poetické, prozaické texty.
Oživovanie improvizovanej bábky.
Vodenie jednoduchých tyčových a plošných bábok.
Zrak a sluch bábky.

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ vedome sa pokúšajú o samostatné jednoduché slovné vyjadrenie, ➢ poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry, ➢ aplikujú vlastnú tvorivú činnosť konkrétnymi umeleckými dielami:dramatickými, výtvarnými, hudobnými a tiež mimoumeleckými, prírodnými skutočnosťami a javmi.	Rétorika, dotvorenie príbehu alebo rozprávky. Dramatizácia slovenských ľudových rozprávok a príbehov z vhodnej detskej literatúry. Vlastná tvorivá činnosť.

PRÁCA V SÚBORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu úlohy zadané v súborovej práci, ➢ uplatňujú svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci.	Súborová práca. Detská dramatická tvorba.

Žiaci po ukončení 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATIKA S BÁBKOU A SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ dokážu v kolektívnej improvizácii vyriešiť jednoduchú dramatickú situáciu s bábkou i bez nej, ➢ zvládnu v technických cvičeniach základné princípy stavby jednoduchého dramatického bábkohereckého tvaru, ➢ vedia nadviazať v jednoduchých cvičeniach a etudách kontakt s bábkou, ➢ predvedú v cvičeniach dialóg s predmetom ako s bábkou, ➢ dokážu v písanom texte vyjadriť vzťah bábky s bábkou.	Improvizácia s jednoduchou dramatickou situáciou s bábkou. Stavba jednoduchého bábkohereckého dramatického tvaru. Etuda kontakt s bábkou. Dialóg s predmetom ako s bábkou. Autorská tvorba – vzťah k bábke v hre.

POHYB

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu základné prvky prízemnej gymnastiky až akrobacie, ➢ ovládajú náročnejšie cviky obratnosti,	Rôzne druhy skokov, príprava na stojky. Prepojovanie skokov a prízemný pohyb. Koordinačné cvičenia z miesta.

- zvládnu ďalšie koordinačné cvičenia v pohybe z miesta,
- vedome uplatňujú jednoduchú tanečnú hru so spevom,
- zdokonaľujú návyky v prízemnej obratnosti.

Polka, valčík
Akrobatické cvičenia:
preliezania, podliezania,
hojdačky, turecké bubny.

REČ

Výkonový štandard

- zvládnu správne technické návyky rečového prejavu,
- v jednoduchých hlasových cvičeniach si uvedomujú funkciu
  rezonancie,
- uvedomujú si rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach,
- zvládnu mäkký hlasový začiatok v prednese cvičných textov,
- aplikujú správnu výslovnosť záverových spoluhlások podľa
  ortoepických zákonov výslovnosti,
- uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese.

Obsahový štandard
Dychová opora, rezonancia v maske.
Práca s hovoreným slovom.
Artikulačné cvičenia.
Práca s textom podľa výberu.
Logopedické cvičenia.
Poetické, prozaické texty.

TECHNIKA VODENIA JEDNODUCHÝCH BÁBOK A PREDNES

Výkonový štandard

- zvládnu v cvičeniach vyjadrenie jednoduchého podtextu,
- uplatňujú texty, ktoré dávajú možnosť dialogického spracovania,
- uvedomujú si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory,
  zážitky a vzťah k literárnemu textu,
- zvládnu prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text,
- venujú pozornosť myšlienke a gradácií textu,
- uplatňujú základné výrazové prvky prednesu (dôraz, pauza),
- ovládajú základný postoj a pohyb technicky náročnejších tyčových alebo plošných bábok,
- aplikujú etude jednoduchý hudobno-pohybový a tanečný pohyb
  vhodne zvolenou bábkou,

Obsahový štandard
Cvičenia na vyjadrenie podtextu.
Práca s dialógom.
Dramaturgia prednesu.
Interpretácia textu.
Poetické, prozaické texty - práca s dôrazom, pauzou.
Náročnejšie tyčové alebo plošné bábky.
Etuda hudobno-pohybová s bábkou.
Interpretácia zvukového prejavu bábky.
Bábka a jej cítenie.
Rukavicové a prstové bábky.

- interpretujú súhru pohybov so zvukovým prejavom bábky a so zvukovým sprievodom,
- vyjadrujú reakciu bábky na vnímanie vonkajších podnetov a cítenie postavy interpretovanej bábkou,
- oboznamujú sa s jednoduchými bábkami rukavicovými, prstovými.

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ vyjadrujú vzťah bábky najmä formou dialógu, ➢ poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry s bábkou. ➢ dokážu citlivo vnímať význam použitých slov, ➢ aplikujú hru s bábkou so slovami a obohacujú si tak slovnú zásobu, ➢ aplikujú vlastnú tvorivú činnosť s bábkou konkrétnymi umeleckými dielami: dramatickými, výtvarnými, hudobnými a tiež mimoumeleckými, prírodnými skutočnosťami a javmi.	Autorská tvorba – dialóg bábok. Slovenské ľudové rozprávky a príbehy z vhodnej detskej literatúry. Tvorivé písanie. Hra so slovami. Vlastná tvorivá činnosť s bábkou.

PRÁCA V SÚBORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu úlohy zadané v súborovej práci s bábkou, ➢ uplatňujú svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci s bábkou.	Súborová práca s bábkou. Prezentácia divadelného bábkového predstavenia.

Záverečná skúška:
- 1 prednes podľa výberu z poézie alebo prózy,
- 1 autorská literárna tvorba, kde aplikujú hru so slovami s využitím bábky,
- divadelné bábkové predstavenie podľa literárnej predlohy.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Žiaci po ukončení 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATIKA S BÁBKOU A SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ dokážu v kolektívnej improvizácii vyriešiť dramatickú situáciu s bábkou a rozhodnú o svojom konaní, ➢ zvládnu v technických cvičeniach základné princípy stavby jednoduchého dramatického tvaru s bábkou, ➢ vedia nadviazať v jednoduchých cvičeniach a etudách kontakt s bábkou, ➢ zvládnu v cvičeniach dialóg s predmetom ako s bábkou, ➢ dokážu v písanom texte vyjadriť vzťah – dialóg dvoch bábok.	Improvizácia - dramatická situácia s bábkou. Stavba jednoduchého dramatického tvaru s bábkou. Etuda kontakt s bábkou. Dialóg s predmetom ako s bábkou. Autorská tvorba – vzťah k bábke v hre.

POHYB

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu základné prvky prízemnej gymnastiky až akrobacie, ➢ ovládajú náročnejšie cviky obratnosti, ➢ zvládnu ďalšie koordinačné cvičenia v pohybe z miesta s posunom rytmického dôrazu, ➢ vedome uplatňujú jednoduchú tanečnú hru so spevom, ➢ zdokonaľujú návyky v prízemnej obratnosti.	Rôzne druhy skokov, príprava na stojky. Prepojovanie skokov a prízemný pohyb. Koordinačné cvičenia z miesta. Polka, valčík. Akrobatické cvičenia: kotrmelec vpred, vzad zo sedu i zo stoja.

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu správne technické návyky rečového prejavu, ➢ ovládajú v jednoduchých hlasových cvičeniach funkciu hlavovej rezonancie, ➢ zvládnu rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach,	Dychová opora, aktivizácia brušných stien a rečových ústrojov. Práca s hovoreným slovom. Artikulačné cvičenia. Prednes literárneho textu. Práca s textom podľa výberu. Poetické, prozaické texty.

- aplikujú mäkký hlasový začiatok v prednese cvičných textov,
- aplikujú správnu výslovnosť záverových spoluhlások podľa ortoepických zákonov výslovnosti,
- uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese.

TECHNIKA VODENIA JEDNODUCHÝCH BÁBOK A PREDNES

Výkonový štandard

- aplikujú v cvičeniach vyjadrenie jednoduchého podtextu,
- uplatňujú texty, ktoré dávajú možnosť monologického spracovania,
- uvedomujú si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu,
- zvládnu prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text,
- venujú pozornosť myšlienke a gradácií textu,
- uplatňujú základné výrazové prvky prednesu (intonácia, temporytmus),
- ovládajú základný postoj a pohyb technicky náročnejších tyčových alebo plošných bábok,
- aplikujú etude jednoduchý hudobno-pohybový a tanečný pohyb vhodne zvolenou bábkou,
- interpretujú súhru pohybov so zvukovým prejavom bábky a so zvukovým sprievodom,
- vyjadrujú reakciu bábky na vnímanie vonkajších podnetov a cítenie postavy interpretovanej bábkou,
- oboznamujú sa s jednoduchými bábkami – marionety.

Obsahový štandard

Cvičenia na vyjadrenie podtextu.
Práca s monológom.
Dramaturgia prednesu.
Interpretácia textu.
Poetické, prozaické texty - práca s intonáciou, temporytmom.
Náročnejšie tyčové alebo plošné bábky.
Etuda hudobno-pohybová s bábkou.
Interpretácia zvukového prejavu bábky.
Bábka a jej cítenie.
Marinetové bábky.

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard

- vedome sa dopracovať k vyjadreniu vzťahu najmä formou dialógu s bábkou,
- poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry,

Obsahový štandard

Autorská tvorba – dialóg s bábkou.
Slovenské ľudové rozprávky a príbehy z vhodnej detskej literatúry.
Tvorivé písanie.

➢ dokážu citlivo vnímať význam použitých slov, ➢ aplikujú hru so slovami a obohacujú si tak slovnú zásobu, ➢ aplikujú vlastnú tvorivú činnosť konkrétnymi umeleckými dielami: dramatickými, výtvarnými, hudobnými a tiež mimoumeleckými, prírodnými skutočnosťami a javmi.	Hra so slovami a s bábkou. Vlastná tvorivá činnosť, využitie bábky.

PRÁCA V SÚBORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu úlohy zadané v súborovej práci, ➢ uplatňujú svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci.	Súborová práca s bábkou. Tvorba bábkového divadelného predstavenia.

Žiaci po ukončení 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATIKA S BÁBKOU A SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu v dramatickej etude s bábkou vlastné vyjadrenie námetu, ➢ fixujú tvar etudy s bábkou – pravdivým konaním vyjadrujú cieľ postavy, ➢ zvládnu daný hudobný námet formou dramatickej pohybovej improvizácie s bábkou, ➢ aplikujú jednoduchú slovnú improvizáciu s bábkou, ➢ dokážu písomne spracovať vlastné zážitky alebo predstavy a pretaviť ich do úst bábky.	Dramatická etuda s bábkou. Pravdivé konanie bábky v etude. Improvizácia na daný hudobný námet s bábkou. Konferovanie s bábkou. Autorská tvorba – jednoduchý bábkový scenár.

POHYB

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu požadovaný pohybový tréning, ➢ ovládajú náročnejšie cviky obratnosti, ➢ zvládnu ďalšie koordinačné cvičenia s predmetom, ➢ vedome uplatňujú jednoduchý ľudový tanec,	Pohybový tréning. Spojovanie skokov s kotúľom. Koordinačné cvičenia s predmetom. Ľudový tanec – jednokročka, dvojkročka. Akrobatické cvičenia: premety bokom.

- zdokonaľujú návyky v prízemnej obratnosti.

REČ

Výkonový štandard
- upevňujú správne technické návyky rečového prejavu,
- ovládajú v jednoduchých hlasových cvičeniach funkciu hlavovej rezonancie,
- zvládnu rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach,
- aplikujú mäkký hlasový začiatok v prednese cvičných textov,
- aplikujú výslovnosť úžinových a polozáverových spoluhlások,
- uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese.

Obsahový štandard
Rezonancia v maske, aktivizácia brušných stien a rečových ústrojov,
bránice.
Práca s technikou hlavovej rezonancie.
Artikulačné cvičenia.
Prednes literárneho textu.
Výslovnosť úžinových a polozáverových spoluhlások.
Práca s textom podľa výberu.

TECHNIKA VODENIA JEDNODUCHÝCH BÁBOK A PREDNES

Výkonový štandard
- zvládnu v nadsádzke rôzne výrazové varianty rečových cvičení,
- analyzujú logicky myšlienku autorovho textu,
- uvedomujú si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory,
  zážitky a vzťah k literárnemu textu,
- zvládnu prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text,
- uplatňujú základné výrazové prvky prednesu (intonácia,
  temporytmus, dôraz, pauza),
- zvládnu vodenie spodových bábok, ktorých hlavu ovládame rukou vsunutou dovnútra,
- interpretujú vodenie spodových bábok s využívaním hry jednej
  živej ruky bábkoherca – vodiča bábky,
- zoznamujú sa s vodením spodových bábok, u ktorých ovládame
  hlavu jedným alebo dvoma prstami,

Obsahový štandard
Cvičenia na vyjadrenie výrazových variantov .
Rozbor textu.
Dramaturgia prednesu.
Interpretácia textu.
Poetické, prozaické texty - práca s intonáciou, temporytmom, dôrazom
a pauzou.
Vodenie spodových bábok.
Jednoručná maňuška.
Ovládanie spodových bábok dvoma prstami.
Súhra pohybu so zvukovým prejavom bábky.

- uplatňujú súhru pohybu so zvukovým prejavom bábky a jej vedomého vnútorného prežitia.

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu tvorbu krátkych príbehov s bábkou (osobné zážitky), ➢ poznajú vhodné literárne diela pre hru s bábkou prostredníctvom aktívnej hry, ➢ dokážu citlivo vnímať význam použitých slov pri hre s bábkou, ➢ aplikujú hru so slovami a obohacujú si tak slovnú zásobu, ➢ zvládnu techniku písania scenárov z etudy s bábkou.	Autorská tvorba – príbeh s bábkou. Detská literatúra slovenská i svetová. Tvorivé písanie. Hra so slovami. Vlastná tvorba scenára z etudy s bábkou.

PRÁCA V SÚBORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu úlohy zadané v súborovej práci, ➢ uplatňujú svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci.	Vytváranie bábkarských súborových programov. Tvorba bábkového divadelného predstavenia.

Žiaci po ukončení 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATIKA S BÁBKOU A SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu v dramatickej etude využitie humoru s bábkou, ➢ fixujú tvar etudy – využiť výmenu rolí bábok, ➢ zvládnu vystavanie príbehu s bábkou ako reťaze príčin a následkov, ➢ aplikujú náznakové scénické prvky, ➢ zvládnu písomne spracovať vlastné zážitky alebo predstavy.	Dramatická etuda s vtipnou pointou. Etuda s bábkami s výmenou rolí. Etuda na základe príbehu s bábkou. Etuda s bábkou – konečný tvar. Autorská tvorba – jednoduchý bábkový scenár.

POHYB

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zdokonaľujú požadovaný pohybový tréning, ➢ zvládnu náročnejšie cviky obratnosti, ➢ ovládajú koordinačné cvičenia s predmetom, ➢ vedome uplatňujú jednoduchý ľudový tanec so spevom, ➢ zdokonaľujú návyky v prízemnej obratnosti.	Pohybový tréning. Spojovanie skokov s kotúľom. Koordinačné cvičenia s predmetom. Ľudový tanec so spevom. Akrobatické cvičenia: stoj na rukách.

REČ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ ovládajú technicky vyspelejší a kultivovanejší rečový prejav, ➢ zvládnu v hlasových cvičeniach funkciu hlavovej rezonancie, ➢ zvládnu rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach, ➢ aplikujú správnu výslovnosť v prednese cvičných textov, ➢ zvládnu výslovnosť úžinových a polozáverových spoluhlások, ➢ uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese.	Kultivovaný rečový prejav. Práca s technikou hlavovej rezonancie. Artikulačné cvičenia. Prednes literárneho textu. Výslovnosť úžinových a polozáverových spoluhlások. Práca s textom podľa výberu.

TECHNIKA VODENIA JEDNODUCHÝCH BÁBOK A PREDNES

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu rôzne výrazové varianty rečových cvičení, ➢ zvládnu gradáciu v umeleckom prednese, ➢ analyzujú logicky myšlienku autorovho textu s vlastným prínosom, ➢ uvedomujú si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu, ➢ zvládnu prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text, ➢ uplatňujú základné výrazové prvky prednesu (intonácia, temporytmus, dôraz, pauza),	Cvičenia na vyjadrenie výrazových variantov. Gradácia v prednese. Rozbor textu. Dramaturgia prednesu. Interpretácia textu. Technika umeleckého prednesu. Vodenie spodových bábok. Jednoručná maňuška. Ovládanie javajkových bábok s jednou, alebo troma tyčami. Súhra pohybu so zvukovým prejavom bábky, tvorba konfliktu.

- zvládnu vodenie spodových bábok, ktorých hlavu ovládame rukou vsunutou dovnútra,
- interpretujú vodenie maňuškových bábok s využívaním hry jednej živej ruky bábkoherca – vodiča bábky,
- zoznamujú sa s vodením javajkových bábok, u ktorých ovládame telo bábky jednou alebo troma tyčami,
- uplatňujú súhru pohybu so zvukovým prejavom bábky a jej vedomého vnútorného prežitia, tvorba konfliktu.

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard
- zvládnu tvorbu krátkych príbehov s bábkou (osobné zážitky),
- poznajú vhodné literárne diela prostredníctvom aktívnej hry s bábkou.
- dokážu citlivo vnímať význam použitých slov pri hre s bábkou,
- aplikujú hru so slovami a obohacujú si tak slovnú zásobu pri hre s bábkou,
- zvládnu techniku písania scenárov z etudy s bábkou.

Obsahový štandard
Autorská tvorba – príbeh s bábkou.
Detská literatúra slovenská i svetová.
Tvorivé písanie.
Hra so slovami pri hre s bábkou.
Vlastná tvorba scenára z etudy s bábkou.

PRÁCA V SÚBORE

Výkonový štandard
- zvládnu úlohy zadané v súborovej práci,
- uplatňujú svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci

Obsahový štandard
Vytváranie bábkových súborových programov.
Tvorba bábkového divadelného predstavenia.

.

Žiaci po ukončení 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

DRAMATIKA S BÁBKOU A SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard
- zvládnu prípravu a realizáciu absolventského bábkového predstavenia,

Obsahový štandard
Absolventské bábkové predstavenie.
Úloha v absolventskom bábkovom predstavení.

- zvládnu bábkarské techniky s potrebným výrazom kultivovanej prirodzenosti,
- uplatňujú v pohybových dramatických improvizáciách na daný hudobný námet priestorové, rytmické i dynamické cítenie s bábkou,
- aplikujú náznakové scénické prvky v bábkovom divadle,
- zvládnu písomne spracovať vlastné zážitky alebo predstavy, samostatne zvolenou formou v bábkovom divadle.

Pohybová improvizácia s bábkou na daný hudobný námet.
Absolventské bábkové predstavenie.
Autorská tvorba – jednoduchý bábkový scenár.

POHYB

Výkonový štandard

- zdokonaľujú požadovaný pohybový tréning s bábkou,
- zvládnu ďalšie cviky obratnosti s bábkou,
- ovládajú koordinačné cvičenia s predmetom,
- zvládnu súčasný tanec so spevom,
- zvládnu pohyb v súlade s absolventským bábkovým predstavením.

Obsahový štandard
Pohybový tréning s bábkou.
Spojovanie cvikov obratnosti.
Koordinačné cvičenia s predmetom.
Súčasný tanec so spevom.
Pohyb v absolventskom bábkovom predstavení.

REČ

Výkonový štandard

- ovládajú vedome vyspelý a kultivovaný rečový prejav,
- zvládnu viesť jednoduchú jazykovú rozcvičku,
- zvládnu rytmus a melódiu reči v náročnejších artikulačných cvičeniach,
- aplikujú správnu výslovnosť v prednese cvičných textov,
- zvládnu výrazný javiskový rečový prejav,
- uplatňujú zvládnuté rečové schopnosti vo výrazových variantoch v individuálnom alebo kolektívnom prednese.

Obsahový štandard
Kultivovaný rečový prejav.
Jazyková rozcvička.
Artikulačné cvičenia.
Prednes literárneho textu.
Javisková reč.
Práca s textom podľa výberu

TECHNIKA VODENIA JEDNODUCHÝCH BÁBOK A PREDNES

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu rôzne výrazové varianty rečových cvičení, ➢ zvládnu gradáciu v umeleckom prednese, ➢ analyzujú logicky myšlienku autorovho textu s vlastným prínosom, ➢ uvedomujú si, že vhodnou voľbou textu vyjadrujú svoje názory, zážitky a vzťah k literárnemu textu, ➢ zvládnu prirodzeným spôsobom interpretovať zvolený text, ➢ zvládnu samostatný výber a interpretáciu vhodného textu, ➢ interpretujú základný postoj, pohyb a vyjadrenie základných reakcií bábky, ➢ zvládnu v konkrétnej úlohe výraz bábky charakterizujúci postavu z bábkového predstavenia, ➢ zvládnu prácu bábky s rekvizitou.	Cvičenia na vyjadrenie výrazových variantov . Gradácia v prednese. Rozbor textu. Dramaturgia prednesu. Interpretácia textu. Absolventský umelecký prednes. Správne vodenie bábky. Charakter postavy z bábkového predstavenia. Vodenie bábky a práca s rekvizitou.

SLOVESNOSŤ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu tvorbu príbehov s bábkou (osobné zážitky), ➢ zvládnu teoretické informácie a ich praktické využitie z dejín dramatickej tvorby v oblasti bábkového divadla, ➢ dokážu citlivo vnímať význam použitých slov v texte bábkového predstavenia, ➢ aplikujú hru so slovami a obohacujú si tak slovnú zásobu pri hre s bábkou, ➢ zvládnu techniku písania bábkových scenárov.	Autorská tvorba – príbeh s bábkou. Seminárna práca z dejín dramatickej tvorby v oblasti bábkového divadla. Tvorivé písanie pre bábkové predstavenie. Samostatná absolventská práca. Vlastná tvorba scenára – využitie v absolventskom bábkovom predstavení.

PRÁCA V SÚBORE

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu úlohy zadané v súborovej práci, ➢ uplatňujú svoje vedomosti a schopnosti v súborovej práci.	Vytváranie bábkových súborových programov. Tvorba absolventského bábkového divadelného predstavenia.

Záverečná skúška:
- absolventské bábkové divadelné predstavenie,
- etuda s bábkou podľa vylosovanej témy,
- umelecký prednes s bábkou podľa samostatného výberu,
- seminárna práca z dejín dramatickej tvorby v oblasti bábkového divadla,
- 2 samostatné autorské literárne práce,
- pohyb v súlade s absolventským bábkovým predstavením.

II. STUPEŇ ZÁKLADNÉHO ŠTÚDIA

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE: DRAMATICKÉ

CHARAKTERISTIKA ŠTUDIJNÉHO ZAMERANIA

Základy dramatickej tvorby sú hlavným predmetom dramatického oddelenia. Motivácia v týchto ročníkoch umeleckého vzdelávania sa stáva východiskovým bodom k uvedomelému uplatňovaniu odborných vedomostí a skúseností. Organizujúcim základom činnosti v týchto ročníkoch je téma zodpovedajúca vývojovej fáze žiakov, ktorá má prehĺbiť ich záujem o prácu v odbore a ovplyvniť zároveň ich mravnú a odbornú výchovu. Práca v súbore na II. stupni je predmet, v ktorom sa počíta s uvedomelým záujmom žiakov o štúdium v literárno-dramatickom odbore ZUŠ. V priebehu štúdia sa mali na hodinách inscenačnej tvorby zúčastniť všetci žiaci, v prvom rade však tí, ktorí sa v individuálnom štúdiu pripravujú na vysoké školy umeleckého a pedagogického smeru. Ďalej tí žiaci, ktorí sa chcú venovať záujmovej umeleckej činnosti v oblasti divadla či poézie a pôsobiť ako vedúci súboru, režiséri, dramaturgovia, herci. Práca v súbore je praktickou prípravou na samostatnú umeleckú tvorbu. Súčasťou výučby sú aj návštevy divadelných alebo filmových predstavení, výstav, koncertov, kultúrnych pamiatok alebo inšpirujúco prostredia v súvislosti s témou výučby.

Žiaci po ukončení 1. ročníka II. Stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ analyzujú vlastné pohybovo – výrazové prostriedky, ➢ definujú prirodzenú jednotu pohybových a hlasových výrazových prostriedkov, ktoré vytvárajú psychofyzický aparát (ľudské telo), ➢ zdokonaľujú vlastné hlasové výrazové prostriedky, ➢ vyberajú prirodzenú interpretáciu autorského textu cez svoj psychofyzický aparát,	Základy dramatickej tvorby. Herecká postava. Hlasové cvičenia – javisková reč. Prirodzená Improvizácia na ľubovoľnú tému. Tvorba divadelnej inscenácie. Recenzia divadelného predstavenia. Artikulácia v javiskovej reči. Práca s vecnou a umeleckou literatúrou. Gesto, mimika, výtvarné a hudobné prostriedky. Jazyková rozcvička. Monológ.

➢ interpretujú krátku improvizáciu na ľubovoľnú tému, ➢ zdokonaľujú v kolektívnej dramaturgickej, režijnej a výtvarnej spolupráci ucelený tvar, ➢ preukážu získané odborné poznatky a skúsenosti v zhodnotení hereckej zložky videného dramatického diela, ➢ zvládnu teoreticky a prakticky zásady slovesnej ortoepie, ➢ interpretujú na konkrétnych ukážkach špecifiká útvarov medzi vecnou a umeleckou literatúrou, ➢ využívajú mimoslovné prostriedky prednesu, ➢ aplikujú návyky svojho rečového prejavu kondičnými rozcvičkami, ➢ interpretujú bez prípravy formou monologického prejavu krátku správu, referát, prejav, ➢ analyzujú nedostatky pri správnom držaní tela, zvládnu pohybovú realizáciu rytmu a jeho zložiek, ➢ preukážu ovládanie cvičenia rovnováhy a rotácie, ➢ zvládnu akrobatické cvičenia smerujúce k rozvoju obratnosti, ➢ aplikujú získané poznatky a skúsenosti v príprave kolektívnej ročníkovej práce.	Správne držanie tela, odstránenie nedostatkov. Pohyb spojený s dodržiavaním rytmu. Cvičenia rovnováhy a rotácie. Akrobatické cvičenia zamerané na obratnosť. Kolektívna ročníková práca – inscenácia. interpretácia textu

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ analyzujú v cvičeniach fázy psychologického konania, ➢ definujú mimoslovnými prostriedkami (pohybom, zvukom) vzťah k partnerovi, ➢ zdokonaľujú herecké výrazové prostriedky na zvládnutie rovnakej situácie v tragédii, komédii, commedii dell arte, groteske, ➢ vyberajú konaním a štylizovaným prejavom vhodnú reakciu na literárne, hudobné a výtvarné podnety, ➢ interpretujú vnútorný (psychický) postoj k dramatickej činnosti a vedia ho fixovať,	Podnet, zhodnotenie, reakcia. Etuda – mimoslovné prostriedky. Herecké výrazové prostriedky a situácia. Improvizácia na literárne, hudobné a výtvarné podnety. Dramatická činnosť – postoj. Tvorba dramatického tvaru. Tvorivá atmosféra pri improvizácií. Text, réžia, scéna. Výstavba umeleckého prednesu. Interpretácia umeleckého prednesu. Gesto, mimika, výtvarné a hudobné prostriedky.

➢ zdokonaľujú malý dramatický tvar s využitím princípov autorského divadla, ➢ preukážu s členmi kolektívu v krátkych cvičeniach a improvizáciách tvorivú atmosféru, ➢ aplikujú jednotlivé zložky dramatického diela, ➢ zvládnu výstavbové postupy prednesu, ➢ interpretujú samostatne umelecký prednes, ➢ využívajú mimoslovné prostriedky prednesu, ➢ aplikujú návyky svojho rečového prejavu kondičnými rozcvičkami, ➢ interpretujú bez prípravy formou dialogického prejavu krátku správu, referát, prejav, ➢ analyzujú vzťah k priestoru a orientáciu v ňom, ➢ zvládnu zložitejšie cvičenia tempa a dynamiky, ➢ preukážu vzťah k partnerovi v náročnejších akrobatických cvičeniach, ➢ zvládnu prácu horných končatín ako základ gesta, ➢ aplikujú získané poznatky a skúsenosti v príprave vybranej kolektívnej ročníkovej práce.	Jazyková rozcvička. Dialóg. Orientácia v priestore. Cvičenia tempa a dynamiky. Akrobatické cvičenia s partnerom. Koordinačné cvičenia horných končatín. Kolektívna ročníková práca – inscenácia.

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ analyzujú v cvičeniach fázy psychologického konania a slovný dynamický stereotyp, ➢ zvládnu v improvizácii – etude udržať v konaní určený typ – charakter, ➢ definujú mimoslovnými prostriedkami (pohybom, zvukom) vzťahk partnerovi, ➢ zdokonaľujú herecké výrazové prostriedky na zvládnutie rovnakej situácie v tragédii, komédii, commedii dell arte, groteske, ➢ vyberajú herecký výraz nie mechanickým opakovaním dohodnutých činností, ale znovu objavovaním tvorivého procesu, ➢ zvládnu výber vhodného námetu (aj hudobného) etudy pre ostatných členov kolektívu,	Podnet, zhodnotenie, reakcia. Etuda - mimoslovné prostriedky. Charakter postavy. Herecké výrazové prostriedky a situácia. Improvizácia na literárne, hudobné a výtvarné podnety. Dramatická činnosť – herecký výraz. Námet na etudu. Fixácia vnútorného postoja. Dramatický tvar. Tvorivá atmosféra pri improvizácií. Text, réžia, scéna. Výstavba umeleckého prednesu. Interpretácia umeleckého prednesu. Interpretácia súčasných aj dobových textov. Gesto, mimika, výtvarné a hudobné prostriedky.

- interpretujú vnútorný (psychický) postoj k dramatickej činnosti a vedia ho fixovať,
- zdokonaľujú malý dramatický tvar s využitím princípov autorského divadla,
- preukážu s členmi kolektívu v krátkych cvičeniach a improvizáciách tvorivú atmosféru,
- aplikujú jednotlivé zložky dramatického diela, zvládnu výstavbové postupy prednesu,
- interpretujú samostatne umelecký prednes,
- interpretujú rôzne súčasné aj dobové texty,
- využívajú mimoslovné prostriedky prednesu,
- aplikujú návyky svojho rečového prejavu kondičnými rozcvičkami,
- interpretujú bez prípravy formou dialogického prejavu krátku správu, referát, prejav,
- definujú rozdiel medzi detským a umeleckým prednesom a poznajú kritéria ich hodnotenia,
- analyzujú vzťah k priestoru a orientáciu v ňom,
- zvládnu zložitejšie cvičenia tempa a dynamiky,
- preukážu vzťah k partnerovi v náročnejších slovenských ľudových tancoch,
- zvládnu choreografickú kompozíciu na tému ľudových tancov,
- zvládnu cvičenia na koordináciu pohybu s rečou a piesňou,
- ovládajú základné charakterotvorné prvky tancov iných národov,
- aplikujú získané poznatky a skúsenosti v príprave vybranej
- kolektívnej ročníkovej práce konanie a vývoj dramatickej postavy.

Jazyková rozcvička.
Dialóg.
Detský a umelecký prednes – kritéria.
Orientácia v priestore.
Cvičenia tempa a dynamiky.
Slovenské ľudové tance.
Choreografia na tému ľudových tancov.
Cvičenia na koordináciu pohybu s rečou a piesňou.
Prvky tancov iných národov.
Kolektívna ročníková práca – inscenácia.

Žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard

- analyzujú v cvičeniach fázy psychologického konania a slovný dynamický stereotyp,

Obsahový štandard
Podnet, zhodnotenie, reakcia.
Autorské divadlo.
Charakter postavy.

➢ zvládnu jednoduchý scenár – autorské divadlo, ➢ definujú mimoslovnými prostriedkami (pohybom, zvukom) vzťah k partnerovi, ➢ zdokonaľujú herecké výrazové prostriedky na zvládnutie rovnakej situácie v tragédii, komédii, commedii dell arte, groteske, ➢ vyberajú herecký výraz nie mechanickým opakovaním dohodnutých činností, ale znovu objavovaním tvorivého procesu, ➢ zvládnu výber vhodného námetu (aj hudobného) etudy pre ostatných členov kolektívu, ➢ interpretujú vnútorný (psychický) postoj k dramatickej činnosti a vedia ho fixovať, ➢ zdokonaľujú malý dramatický tvar s využitím princípov autorského divadla, ➢ preukážu s členmi kolektívu v krátkych cvičeniach a improvizáciách tvorivú atmosféru, ➢ aplikujú jednotlivé zložky dramatického diela, ➢ zvládnu svoju úlohu v absolventskom predstavení, ➢ zvládnu výstavbové postupy prednesu, ➢ interpretujú samostatne umelecký prednes, ➢ interpretujú rôzne súčasné aj dobové texty, ➢ využívajú mimoslovné prostriedky prednesu, ➢ aplikujú návyky svojho rečového prejavu kondičnými rozcvičkami, ➢ interpretujú bez prípravy materiál k zvolenej téme a prednesú prednášku bez písomného záznamu, ➢ definujú hodnotenie umeleckého prednesu a samostatne hodnotia, ➢ analyzujú vzťah k priestoru a orientáciu v ňom, ➢ zvládnu zložitejšie cvičenia tempa a dynamiky, ➢ preukážu vzťah k partnerovi v náročnejších slovenských ľudových tancoch, ➢ zvládnu choreografickú kompozíciu na tému moderných tancov, ➢ zvládnu cvičenia na koordináciu pohybu s rečou a piesňou –	Herecké výrazové prostriedky a situácia. Absolventské predstavenie. Improvizácia na literárne, hudobné a výtvarné podnety. Dramatická činnosť – herecký výraz. Fixácia inscenačného tvaru. Inscenačný zámer. Text, réžia, scéna. Absolventské predstavenie. Výstavba umeleckého prednesu. Interpretácia umeleckého prednesu. Interpretácia súčasných aj dobových textov. Gesto, mimika, výtvarné a hudobné prostriedky. Jazyková rozcvička. Rétorika. Hodnotenie umeleckého prednesu. Orientácia v priestore. Cvičenia tempa a dynamiky. Choreografia moderného tanca. Cvičenia na koordináciu pohybu s rečou a piesňou. Prvky tancov iných národov. Kolektívna ročníková práca – absolventské predstavenie. Princípy a zákonitosti divadla. Absolventské predstavenie.

moderná pieseň,
- ovládajú základné charakterotvorné prvky tancov iných národov,
- zvládnu štylizáciu a umenie podriadiť sa rôznym pedagogickorežijným prístupom a požiadavkám v absolventskom predstavení,
- zvládnu princípy a zákonitosti činoherného detského
a mládežníckeho divadla, divadla poézie a iných dramatických
druhov a žánrov.
- aplikujú získané poznatky a skúsenosti v príprave vybranej
kolektívnej ročníkovej práce konanie a vývoj dramatickej postavy.

Záverečná skúška:
- samostatný umelecký prednes,
- absolventské divadelné predstavenie,
- improvizácia na literárne, hudobné a výtvarné podnety,
- recenzia na divadelný alebo filmový titul.

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE: BÁBKOHERECKÉ

CHARAKTERISTIKA ŠTUDIJNÉHO ZAMERANIA

V predmete základy dramatickej tvorby s bábkou, štúdium bábkových úloh a umelecký prednes a bábkarská technológia je cieľom vytvoriť základné povedomie o funkcii umenia a vedieť sa orientovať v súčasnom stave bábkarstva v súvislosti s vývojom kultúry a spoločnosti.

V predmete práca v súbore smerujeme k vytváraniu inscenácii s využitím nadobudnutých vedomostí a technických zručností.

Navštevovať so žiakmi bábkové predstavenia profesionálne aj vybrané amatérske. Robiť s nimi rozbory videných predstavení, pri ktorých je vhodné rozoberať zámer inscenácie a použitie javiskových prostriedkov. Pri štúdiu bábkových úloh a v umeleckom prednese sa snažiť o samostatný a tvorivý prístup a spracovanie vybranej témy.

Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ analyzujú vlastné pohybovo – výrazové prostriedky s bábkou, ➢ definujú prirodzenú jednotu pohybových a hlasových výrazových prostriedkov, ktoré vytvárajú psychofyzický aparát – práca s bábkou,	Základy dramatickej tvorby s bábkou. Herecká postava - bábka. Hlasové cvičenia – javisková reč. Prirodzená interpretácia textu s bábkou. Improvizácia s bábkou na ľubovoľnú tému. Tvorba bábkovej divadelnej inscenácie.

- zdokonaľujú vlastné hlasové výrazové prostriedky pri práci s bábkou,
- vyberajú prirodzenú interpretáciu autorského textu cez svoj psychofyzický aparát pri práci s bábkou,
- interpretujú krátku improvizáciu s bábkou na ľubovoľnú tému,
- zdokonaľujú v kolektívnej dramaturgickej, režijnej a výtvarnej spolupráci ucelený bábkoherecký tvar,
- preukážu získané odborné poznatky a skúsenosti v zhodnotení hereckej zložky videného dramatického bábkového diela,
- zvládnu teoreticky a prakticky zásady slovesnej ortoepie,
- interpretujú na konkrétnych ukážkach s bábkou špecifiká útvarov medzi vecnou a umeleckou literatúrou,
- využívajú mimoslovné prostriedky prednesu s bábkou,
- aplikujú návyky svojho rečového prejavu kondičnými rozcvičkami,
- interpretujú bez prípravy formou monologického prejavu krátku správu, referát, prejav s bábkou,
- analyzujú nedostatky pri správnom držaní tela pri práci s bábkou,
- zvládnu pohybovú realizáciu rytmu a jeho zložiek s bábkou,
- preukážu ovládanie cvičenia rovnováhy a rotácie s bábkou,
- zvládnu akrobatické cvičenia smerujúce k rozvoju obratnosti,
- využívajú jednoduchú bábku z prírodnín,
- zvládnu tvorbu jednoduchej bábky z materiálov ľudovej tradície, alebo papiera,
- aplikujú získané poznatky a skúsenosti v príprave kolektívnej ročníkovej práce – bábkové predstavenie.

Recenzia bábkového divadelného predstavenia.
Artikulácia v javiskovej reči - bábka.
Práca s vecnou a umeleckou literatúrou.
Gesto, mimika, výtvarné a hudobné prostriedky pri práci s bábkou.
Jazyková rozcvička.
Monológ s bábkou.
Správne držanie tela, odstránenie nedostatkov pri práci s bábkou.
Pohyb s bábkou spojený s dodržiavaním rytmu.
Cvičenia rovnováhy a rotácie s bábkou.
Akrobatické cvičenia zamerané na obratnosť.
Tvorba jednoduchej bábky z prírodnín.
Tvorba bábky z materiálov ľudovej tradície, papiera.
Kolektívna ročníková práca – bábkové predstavenie.

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard

- analyzujú v cvičeniach fázy psychologického konania bábky,

Obsahový štandard

Podnet, zhodnotenie, reakcia.
Etuda s bábkou – mimoslovné prostriedky.

- definujú mimoslovnými prostriedkami (pohybom, zvukom) vzťah k bábke,
- zdokonaľujú herecké výrazové prostriedky pri práci s bábkou, na zvládnutie rovnakej situácie v tragédii, komédii, commedii dell arte, groteske,
- vyberajú konaním a štylizovaným prejavom vhodnú reakciu na literárne, hudobné a výtvarné podnety pri hre s bábkou,
- interpretujú vnútorný (psychický) postoj bábky k dramatickej činnosti a vedia ho fixovať,
- zdokonaľujú malý dramatický tvar s využitím princípov bábkového divadla,
- preukážu s členmi kolektívu v krátkych cvičeniach a improvizáciách tvorivú atmosféru pri práci s bábkou,
- aplikujú jednotlivé zložky bábkového dramatického diela,
- zvládnu výstavbové postupy prednesu s bábkou,
- interpretujú samostatne umelecký prednes s bábkou,
- využívajú mimoslovné prostriedky prednesu s bábkou,
- aplikujú návyky svojho rečového prejavu kondičnými rozcvičkami,
- interpretujú bez prípravy formou dialogického prejavu krátku správu, referát, prejav s bábkou,
- analyzujú vzťah k priestoru a orientáciu v ňom pri práci s bábkou,
- zvládnu zložitejšie cvičenia tempa a dynamiky s bábkou,
- preukážu vzťah k bábke v náročnejších akrobatických cvičeniach,
- zvládnu prácu horných končatín ako základ ovládania bábky,
- využívajú anatómiu a výrazovú charakteristiku náročnej bábky,
- interpretujú vlastnú predstavu a vytvoria návrh bábky,
- aplikujú získané poznatky a skúsenosti v príprave vybranej

Herecké výrazové prostriedky bábky a situácia.
Improvizácia s bábkou na literárne, hudobné a výtvarné podnety.
Dramatická činnosť – postoj bábky.
Tvorba bábkového dramatického tvaru.
Tvorivá atmosféra pri improvizácií s bábkou.
Text, réžia, scéna.
Výstavba umeleckého prednesu s bábkou.
Interpretácia umeleckého prednesu s bábkou.
Gesto, mimika, výtvarné a hudobné prostriedky pri práci s bábkou.
Jazyková rozcvička.
Dialóg s bábkou.
Orientácia v priestore.
Cvičenia tempa a dynamiky.
Akrobatické cvičenia s bábkou.
kolektívnej ročníkovej práce v bábkovom predstavení.
Koordinačné cvičenia horných končatín s bábkou.
Vodenie náročnej bábky.
Návrh bábky.
Kolektívna ročníková práca – bábkové predstavenie.

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard

- analyzujú v cvičeniach fázy psychologického konania bábky a slovný dynamický stereotyp,
- zvládnu v improvizácii – etude s bábkou udržať v konaní určený typ – charakter bábky,
- definujú mimoslovnými prostriedkami (pohybom, zvukom) vzťah k bábke,
- zdokonaľujú herecké výrazové prostriedky na zvládnutie rovnakej situácie s bábkou v tragédii, komédii, commedii dell arte, groteske,
- vyberajú herecký výraz nie mechanickým opakovaním dohodnutých činností s bábkou , ale znovu objavovaním tvorivého procesu,
- zvládnu výber vhodného námetu (aj hudobného) etudy pre prácu s bábkou,
- interpretujú vnútorný (psychický) postoj bábky k dramatickej činnosti a vedia ho fixovať,
- zdokonaľujú malý dramatický tvar s využitím princípov autorského divadla v bábkovom divadle,
- preukážu s členmi kolektívu v krátkych cvičeniach a improvizáciách s bábkou tvorivú atmosféru,
- aplikujú jednotlivé zložky dramatického bábkového diela ,
- zvládnu výstavbové postupy prednesu s bábkou,
- interpretujú samostatne umelecký prednes s bábkou,
- interpretujú rôzne súčasné aj dobové texty s bábkou,
- využívajú mimoslovné prostriedky prednesu s bábkou,
- aplikujú návyky svojho rečového prejavu kondičnými rozcvičkami s bábkou,
- interpretujú bez prípravy formou dialogického prejavu krátku
- správu, referát, prejav s bábkou,

Obsahový štandard

Podnet, zhodnotenie, reakcia bábky.
Charakter postavy, ktorú vytvára bábka.
Herecké výrazové prostriedky a situácia s bábkou.
Improvizácia - situácia s bábkou.
Dramatická činnosť – bábka a jej herecký výraz.
Námet na etudu s bábkou.
Fixácia vnútorného postoja bábky.
Dramatický tvar- bábkové divadlo.
Tvorivá atmosféra pri improvizácií s bábkou.
Text, réžia, scéna, bábka.
Výstavba umeleckého prednesu s bábkou
Interpretácia umeleckého prednesu s bábkou.
Interpretácia súčasných aj dobových textov s bábkou.
Gesto, mimika, výtvarné a hudobné prostriedky pri práci s bábkou.
Jazyková rozcvička.
Dialóg s bábkou.
Detský a umelecký prednes s bábkou – kritéria.
Orientácia v priestore s bábkou.
Cvičenia tempa a dynamiky.
Slovenské ľudové piesne.
Choreografia s bábkou na tému ľudových tancov.
Cvičenia na koordináciu pohybu s bábkou s rečou a piesňou.
Charakterotvorné prvky bábok iných národov.
Technické vodenie náročnej bábky.
Tvorba alternatívnej bábky.
Kolektívna ročníková práca – bábkové divadelné predstavenie.

- definujú rozdiel medzi detským a umeleckým prednesom s bábkou a poznajú kritéria ich hodnotenia,
- analyzujú vzťah k priestoru a orientáciu v ňom pri práci s bábkou,
- zvládnu zložitejšie cvičenia tempa a dynamiky pri práci s bábkou, preukážu vzťah k bábke v náročnejších slovenských ľudových piesňach,
- zvládnu choreografickú kompozíciu s bábkou na tému ľudových tancov,
- zvládnu cvičenia na koordináciu pohybu s bábkou s rečou a piesňou,
- ovládajú základné charakterotvorné prvky bábok iných národov,
- využívajú anatómiu a výrazovú charakteristiku náročnej bábky,
- interpretujú vlastnú predstavu a vytvoria návrh bábky,
- aplikujú získané poznatky a skúsenosti v príprave vybranej
- kolektívnej ročníkovej práce – bábkové divadlo, konanie a vývoj
- dramatickej postavy.

Žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard

- analyzujú v cvičeniach fázy psychologického konania bábky a slovný dynamický stereotyp,
- zvládnu jednoduchý scenár – bábkové divadlo,
- definujú mimoslovnými prostriedkami (pohybom, zvukom) vzťah k bábke,
- zdokonaľujú herecké výrazové prostriedky pri práci s bábkou na zvládnutie rovnakej situácie v tragédii, komédii, commedii dell arte, groteske,
- vyberajú herecký výraz pre bábku nie mechanickým opakovaním
- dohodnutých činností, ale znovu objavovaním tvorivého procesu,
- zvládnu výber vhodného námetu (aj hudobného) etudy pre

Obsahový štandard

Podnet, zhodnotenie, reakcia bábky.
Scenár bábkového divadla.
Charakter postavy, ktorú vytvára bábka.
Herecké výrazové prostriedky s bábkou a situácia.
Absolventské bábkové predstavenie.
Improvizácia s bábkou na literárne, hudobné a výtvarné podnety.
Dramatická činnosť – herecký výraz bábky.
Fixácia inscenačného tvaru.
Inscenačný zámer.
Text, réžia, scéna, bábka.
Absolventské bábkové predstavenie.
Výstavba umeleckého prednesu s bábkou.
Interpretácia umeleckého prednesu s bábkou.
Interpretácia súčasných aj dobových textov s bábkou.

ostatných prácu s bábkou,
- interpretujú vnútorný (psychický) postoj bábky k dramatickej činnosti a vedia ho fixovať,
- zdokonaľujú malý dramatický tvar s využitím princípov bábkového divadla,
- preukážu s členmi kolektívu v krátkych cvičeniach a improvizáciách s bábkou tvorivú atmosféru,
- aplikujú jednotlivé zložky dramatického diela,
- zvládnu svoju úlohu s bábkou v absolventskom bábkovom predstavení,
- zvládnu výstavbové postupy prednesu s bábkou,
- interpretujú samostatne umelecký prednes s bábkou,
- interpretujú rôzne súčasné aj dobové texty s bábkou,
- využívajú mimoslovné prostriedky prednesu s bábkou,
- aplikujú návyky svojho rečového prejavu kondičnými rozcvičkami,
- interpretujú bez prípravy materiál k zvolenej téme a prednesú prednášku s bábkou bez písomného záznamu,
- definujú hodnotenie umeleckého prednesu s bábkou a samostatne hodnotia,
- analyzujú vzťah k priestoru a orientáciu v ňom pri práci s bábkou,
- zvládnu zložitejšie cvičenia tempa a dynamiky pri práci s bábkou,
- zvládnu choreografickú kompozíciu na tému moderných tancov s bábkou,
- zvládnu cvičenia na koordináciu pohybu s bábkou s rečou a piesňou – moderná pieseň,
- ovládajú základné charakterotvorné prvky bábok iných národov,
- zvládnu štylizáciu bábky a umenie podriadiť sa rôznym pedagogicko-režijným prístupom a požiadavkám v absolventskom bábkovom predstavení,

Gesto, mimika, výtvarné a hudobné prostriedky pri práci s bábkou.
Jazyková rozcvička.
Rétorika s bábkou.
Hodnotenie umeleckého prednesu s bábkou .
Orientácia v priestore s bábkou.
Cvičenia tempa a dynamiky pri práci s bábkou.
Choreografia moderného tanca s bábkou.
Cvičenia na koordináciu pohybu bábky s rečou a piesňou.
Prvky bábok iných národov.
Kolektívna ročníková práca – absolventské bábkové predstavenie.
Znak v bábkovom divadle.
Princípy a zákonitosti bábkového divadla.
Absolventské bábkové predstavenie.

- zvládnu viacvýznamovosť, variabilnosť a funkciu znaku – scény ako rovnocenného inscenačného prostriedku,
- zvládnu princípy a zákonitosti bábkového detského a mládežníckeho divadla, divadla alternatívnych bábok, tieňového divadla a iných dramatických druhov a žánrov,
- aplikujú získané poznatky a skúsenosti v príprave vybranej kolektívnej ročníkovej práce konanie a vývoj dramatickej postavy.

Záverečná skúška:
- samostatný umelecký prednes s bábkou,
- absolventské bábkové divadelné predstavenie,
- improvizácia s bábkou na literárne, hudobné a výtvarné podnety,
- recenzia na divadelný alebo filmový titul zameraný na bábkoherectvo.

ŠTUDIJNÉ ZAMERANIE: SLOVESNÉ

CHARAKTERISTIKA ŠTUDIJNÉHO ZAMERANIA

V predmetoch základy slovesnej tvorby, poetika, dejiny slovesnej tvorby, umelecký prednes umožniť žiakom pozerať na svet a ľudí ako aj na seba z rôzneho pohľadu. Viesť žiakov k pochopeniu hlbšieho významu tejto odbornej výučby v širšom zmysle slova, t. j. k radosti z tvorivého uplatňovania získaných vedomostí a skúseností pre obohatenie vlastného života. Pomáhať im uvedomiť si akí sú, na čo stačia, aby sa dokázali vyrovnať s úspechom i neúspechom v tejto špecifickej činnosti a zachovali si pozitívne hodnoty získané touto odbornou prípravou pre život. Jednotlivé predmety vzájomne spájať a viest žiakov k pochopeniu ich vzájomnej súčinnosti v slovesnej tvorbe. Dôležité je poznať súčasný stav literatúry u nás a pochopiť funkciu slovesného umenia vo vývoji kultúry a spoločnosti. Uvedomiť si svoje špecifické schopnosti a tvorivo ich uplatňovať.

Žiaci po ukončení 1. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard
- analyzujú výber zo svojich záznamov a listov tak, aby boli zachytené dané udalosti s individuálnym postojom k nim,
- definujú prostredníctvom písomných etúd si charakterové prvky ľudí, vecí, zvierat,
- zdokonaľujú obsahovo podobné správy, listy atď. všímajú si

Obsahový štandard
Základy slovesnej tvorby.
Písomné etudy.
Obsahovo podobné listy, správy.
Analýza slovesných útvarov z rôznych období.
Osobitá interpretácia umeleckého prednesu.

individuálny podiel pisateľa a vplyv vonkajších okolností,
- analyzujú slovesné útvary z rôznych období a porovnávajú ich obsah a štýl,
- zvládnu logicky spracovať predlohu a interpretáciou vyjadriť svoj odlišný vzťah k téme umeleckého prednesu.

Žiaci po ukončení 2. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ analyzujú výber zo svojich záznamov a listov tak, aby boli zachytené dané udalosti s individuálnym postojom k nim, ➢ zvládnu spracovanie variácií na jeden príbeh, ➢ ovládajú napísanie úvahy, fejtónu, causeriu alebo poviedky na danú tému, ➢ aplikujú v písomnom prejave slovnú zásobu a vedomosti o štylistike slovenského jazyka, ➢ zdokonaľujú obsahovo v písomných etudách charakteristiku ľudí, ➢ analyzujú zákonitosti žurnalistických a malých literárnych útvarov, ➢ zvládnu poznanie jazyka rôznych literárnych druhov ako aj jazyka rozhlasu, televízie, filmu a videa, ➢ analyzujú príklady žurnalistických a malých literárnych varov a pochopiť ich v dobových súvislostiach, ➢ zvládnu interpretáciu napr. fejtónu, krátkej poviedky alebo balady v zodpovedajúcom štýle.	Písanie záznamov. Variácie na jeden príbeh. Úvaha, fejtón, poviedka na danú tému. Písomný prejav so správnou štylistikou slovenského jazyka. Písomná etuda. Analýza žurnalistických a malých literárnych útvarov. Poznanie jazyka rôznych literárnych druhov ako aj jazyka rozhlasu, televízie, filmu a videa. Analýza žurnalistických a malých literárnych varov. Interpretácia fejtónu, krátkej poviedky alebo balady.

Žiaci po ukončení 3. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu spracovať svoju životnú skúsenosť ako poviedku, báseň alebo jednoaktovku, ➢ zvládnu spracovanie variácií na jeden príbeh,	Písanie vlastnej životnej skúsenosti. Variácie na jeden príbeh. Poviedka – môj názor na svet. Písomný prejav so správnou štylistikou slovenského jazyka. Epos, román, divadelná hra.

➢ interpretujú svoj názor na svet pretlmočením v krátkom literárnom útvare, ➢ aplikujú v písomnom prejave slovnú zásobu a vedomosti o štylistike slovenského jazyka, ➢ ovládajú zákonitosti väčších literárnych útvarov ako je epos, román, divadelná hra, ➢ orientujú sa vo vývoji týchto literárnych útvarov, ➢ aplikujú v písaní poznanie jazyka rôznych literárnych druhov ako aj jazyka rozhlasu, televízie, filmu a videa, ➢ analyzujú príklady žurnalistických a malých literárnych varov a pochopiť ich v dobových súvislostiach, ➢ zvládnu interpretáciu napr. fejtónu, krátkej poviedky alebo balady v zodpovedajúcom štýle. ➢ interpretujú a rozširujú osobný repertoár v umeleckom prednese.	Vývoj eposu, románu, divadelnej hry. Používanie jazyka rôznych literárnych druhov ako aj jazyka rozhlasu, televízie, filmu a videa. Analýza žurnalistických a malých literárnych varov. Interpretácia fejtónu, krátkej poviedky alebo balady. Osobný repertoár umeleckého prednesu.

Žiaci po ukončení 4. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
➢ zvládnu písanie v zložitejších literárnych útvaroch, ➢ interpretujú spracovanie variácií na jeden príbeh, ➢ interpretujú svoj názor na svet pretlmočením v krátkom literárnom útvare, ➢ aplikujú v písomnom prejave kritiky na vytipované literárne a dramatické diela, ➢ aplikujú v písomnom prejave zákonitosti väčších literárnych útvarov ako je epos, román, divadelná hra, ➢ orientujú sa vo vývoji týchto literárnych útvarov, ➢ aplikujú v písaní poznanie jazyka rôznych literárnych druhov ako aj jazyka rozhlasu, televízie, filmu a videa, ➢ analyzujú súvislosti medzi jednotlivými druhmi umenia,	Písanie v zložitejších literárnych útvaroch. Príbeh s viacerými variáciami. Variácie na jeden príbeh. Poviedka – môj názor na svet. Kritika na literárne a dramatické diela. Epos, román, divadelná hra. Vývoj eposu, románu, divadelnej hry – seminárna práca. Rozbor literárneho, rozhlasového, filmového diela. Analýza druhov umenia. Interpretácia rôznych literárnych smerov. Seminárna práca z dejín slovesnej tvorby. Absolventské predstavenie – scenár.

- interpretujú rôzne literárne smery z hľadiska historického a asociálneho,
- zvládnu seminárnu prácu úseku dejín slovesnej tvorby, ktorý žiaka najviac zaujal v súvislosti s kultúrnym a spoločenským vývojom,
- zvládnu realizáciu stanovenej úlohy (písanie scenára) v absolventskom vystúpení.

Záverečná skúška:
- samostatná písomná práca v zložitejších literárnych útvaroch,
- absolventské divadelné predstavenie - scenár,
- kritika na literárne alebo umelecké dielo,
- seminárna práca z dejín slovesnej tvorby.

Učebné osnovy

VÝTVARNÝ ODBOR

Charakteristika výtvarného odboru ZUŠ

Výtvarný odbor v základnom umeleckom vzdelávaní poskytuje prehĺbené a rozšírené výtvarné vzdelanie a formovanie žiakom, ktorí prejavujú záujem a nadanie v oblasti výtvarné-ho sebavyjadrovania a tvorby. Edukačný proces je zameraný na rozvíjanie špecifických schopností žiaka a zároveň na celistvosť jeho osobnosti, na jeho integráciu do kultúrnych hodnôt a zároveň na budovanie vlastnej individuality prejavujúcej sa autentickou a originálnou výtvarnou tvorbou a autentickými a zodpovednými postojmi voči skutočnosti. V nadväznosti na všeobecné vzdelanie metodicky rozvíja tvorivosť v oblasti vizuálnych umení.

Ciele umeleckého vzdelávania vo výtvarnom odbore:

- rozvíjať vizuálnu gramotnosť žiaka, jeho výtvarné vyjadrovacie schopnosti a technické zručnosti,
- otvárať žiakovi možnosti zaradiť sa do kultúrnej tradície na úrovni súčasného myslenia,
- viesť žiaka k orientácii v historickom, modernom i súčasnom umení (z hľadiska štýlov, slohov, používania vyjadrovacích prostriedkov, médií, tém a komunikačných stratégií),
- viesť žiaka k nachádzaniu vlastnej profilácie v oblasti výtvarného vyjadrovania prostredníctvom odhaľovania a rozvíjania jeho špecifických schopností (orientovať ho na hľadanie oblasti umenia, médií, prostriedkov a spôsobov sebavyjadrovania a tvorby, v ktorých dokáže realizovať svoje koncepty, predstavy a fantáziu),
- podporovať a rozvíjať tvorivý prístup žiaka v myslení i vynachádzaní formy, jeho samostatné a prínosné riešenia,
- uvádzať žiaka do intermediálnych a interdisciplinárnych vzťahov súčasnej kultúry.

Profil absolventa

Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia - primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1B):

- výtvarne vyjadruje svoje predstavy v kresbe, maľbe, koláži, modelovaní, jednoduchej grafickej technike, v tvorbe objektu,
- pracuje s líniou, farbou, tvarom, svetlo, tieň, priestor
- pomenuje farby a farebné tóny, základné farebné kontrasty (tepelný, svetlostný, sýtostný),
- slovne charakterizujú línie a tvary podľa proporcií a výrazu,
- rozlišuje organické a geometrické tvary, pomenuje kvalitu povrchov podľa optickohaptického výrazu, stručne charakterizuje vytvorený artefakt,
- zvládne techniku kresby ceruzou rôznej tvrdosti, fixkou rôznej hrúbky, tušom a pierkom (resp. iným nástrojom), štetcom a farbou,
- zvládne techniku maľovania temperovými farbami, suchými, voskovými (resp. olejovými) pastelmi, fixkami, tušmi a kombináciami vybraných techník,
- zvládne techniku modelovania z mäkkého modelovacieho materiálu,
- zvládne jednoduchú grafickú techniku (napr. monotypiu, kartónorez, linorez ...), vytvoria novotvar z neartikulovanej (náhodnej) štruktúry alebo z nájdených predmetov,
- iniciatívne vyhľadáva rozmanité technicko-materiálové riešenia, výtvarne, podľa fantázie vyjadria vlastné témy a obsahy, výtvarne podľa fantázie reaguje na podnety vizuálnej reality,
- výtvarne, podľa fantázie reaguje na vybrané podnety z oblasti výtvarného umenia z hľadiska foriem, tém a námetov, slovne opíše videné výtvarné dielo, jeho druh,
- výtvarne, podľa fantázie reaguje na podnety z oblasti vybraných druhov umenia – hudby, literatúry, filmu, divadla, tanca,
- výtvarne, podľa fantázie reaguje na podnety z vybraných oblastí poznávania (napr. prírodovedy, vlastivedy, náboženskej a etickej výchovy, matematiky a geometrie ...),
- výtvarne, podľa fantázie reaguje na kultúrne a sociálne témy (zvyky, sviatky, udalosti...).

Absolvent **druhej časti I. stupňa základného štúdia** - nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 2B):

- cieľavedome vyjadruje svoje predstavy prostredníctvom rôznych médií: kresby, maľby, koláže, modelovania, vybranej grafickej techniky, tvorby objektu, inštalácie, fotografie, videa a elektronických médií,
- cieľavedome pracuje s vyjadrovacími prostriedkami,
- cieľavedome pracuje so zvoleným médiom, materiálom, nástrojom a technikou,
- tvorivo spracúva vlastné koncepty zvoleným spôsobom,
- dokáže výtvarne reagovať na zadanú tému,
- ovláda princípy kompozície (rozvrh plochy alebo priestorového útvaru),
- ovláda princípy radenia, kombinovania, miešania a kontrastov farieb,
- proporčne správne nakreslí videný predmet, proporčne správne vymodeluje videný predmet,
- pozná hlavné znaky historických slohov umenia a architektúry, tendencie moderného umenia a architektúry,
- pozná tradičné remeslá, vie sa inšpirovať tradíciami a kultúrnou identitou
- zvláda realizáciu v zvolenom štýle moderného umenia,
- dokáže svojsky spracovať (interpretovať) tematický alebo formálny podnet zvoleného výtvarného diela,
- dokáže výtvarne reagovať na podnety z oblasti hudby (zvuku), literatúry (textu), filmu (audiovízie), divadla (performancie), tanca (pohybu),
- orientuje sa v hlavných tendenciách súčasného diania vo výtvarnom umení,
- vie si vyhľadať dostupnú literatúru, príp. internetové stránky z oblasti súčasného výtvarného umenia,

- slovne vyjadrí svoj výtvarný zámer, opíše videné výtvarné dielo (druh, médium, technika, výraz),
- dokáže vyjadriť svoj názor na videné výtvarné dielo, je schopný rámcovo zaradiť výtvarné dielo do obdobia (smeru),
- dokáže preniesť skúsenosti z výtvarnej výchovy do svojich spontánnych (voľnočasových) výtvarných aktivít.

Absolvent II. stupňa základného štúdia:

- je schopný samostatne tvoriť umelecké diela v okruhu zvoleného média,
- dokáže výtvarne vyjadriť vizuálnu realitu a svoje myšlienkové koncepty,
- dokáže verejne prezentovať výstupy svojej tvorby,
- vie verbálne zdôvodniť koncepciu i realizáciu svojho diela,
- dokáže získať si informácie o možnosti technologických riešení v okruhu zvoleného média, ďalej rozvíjať svoje schopnosti,
- má aktívny divácky vzťah a uvedomelý postoj k dielam výtvarného umenia a k vizuálnej kultúre,
- dokáže zdôvodniť svoje estetické názory,
- dokáže diskutovať o súčasnom umení.

1 Prípravné štúdium

Výkonové štandardy:

- Žiaci po absolvovaní prípravného štúdia:
- vyjadria svoje predstavy v kresbe, maľbe, koláži a modelovaní,
- spontánne pracujú s farbou, líniou a mäkkým modelovacím materiálom,
- pomenujú svoje práce,
- opíšu výraz svojich prác, výraz umeleckých diel,
- vyjadria svoje predstavy o vypočutom texte v kresbe a/alebo v maľbe,
- výtvarne vyjadria príbehy, ktoré si vymyslia,
- dotvoria chaotické textúry do zmysluplných zobrazení podľa svojej fantázie a tvarovej predstavivosti,
- dotvoria neúplné obrazy (fotografie, reprodukcie ...) v náväznosti na čiastočné tvary a s použitím fantázie,
- nakomponujú novotvary narábaním s primárnymi tvarmi (geometrické tv., písmená ...),
- obkreslia tvary a dotvoria ich podľa fantázie,
- vytvoria jednoduché masky s výrazom základných emócií (smútok, radosť ...),
- využijú grafické a materiálové stopy svojich gest,
- využijú prírodniny ako súčasť kompozície,
- zvládnu techniku jednoduchej frotáže,
- zvládnu techniku monotypie,
- dokážu spracovať (nastrihať, sformovať, spojiť) papier a mäkší kartón.

Obsahové štandardy:

Pozn.: Východiskom sú spontánne detské výtvarné činnosti a sklon dieťaťa k poznávaniu nových činností, materiálov a techník. Hravé laborovanie je prepojené s tematickými zadaniami.

- hravé činnosti s linkou, farbou a materiálom; uvedomenie si výrazu, základných rozdielnych vlastností rôznych nástrojov a materiálov,
- jednoduché šrafovanie častí kresby,
- akčné maľovanie v ktorom jednotlivé činnosti, gestá, pohyby a nástroje zanechávajú na papieri charakteristické stopy,
- variačné a porovnávanie rôznych spôsobov kreslenia tej istej veci (jednoduchého motívu),
- uplatňovanie predstavivosti a fantázie pri spracovávaní (dopĺňaní alebo vyhľadávaní tvarov) nepresných, nezreteľných textúr (pokrčený papier, čarbanica, krajčírske strihy, škvrny, dekalky ...),
- hravé experimentovanie s časťami obrázkov (fotografií), s vystrihnutými písmenami alebo s nezobrazujúcimi textúrami materiálov; asambláže alebo koláž, fantazijné dopĺňanie zobrazení (konfigurácií, významových tvarov),
- obkresľovanie (obmaľovávanie) obrysov predmetov, tieňov; kombinované so šrafovaním, kolážovaním a pod. – rozlišovanie vonkajšieho a vnútorného tvaru,
- porovnávanie tvarov rôzneho charakteru (geometriké-presné, prírodné-nepresné, veľké a malé, vysoké a nízke, hranaté a okrúhle, plošné a priestorové ...),
- vytváranie objektov z kartónu, ich dotváranie kresbou, maľbou alebo kolážou,
- frotáž z rôznych povrchov, vytváranie vzorkovníčka alebo kompozície,
- rastliny a prírodniny ako výtvarné materiály využité v rôznych technikách,
- monotypické otláčanie prírodnín alebo pripravených matríc,
- kreslenie (maľovanie) svojich predstáv o vypočutom príbehu (rozprávke) alebo o príbehu

vymyslenom dieťaťom, príp. o vlastnej transformácii
rozprávky,
- výtvarné spracovanie postavičiek z filmu a ich domýšľanie, variovanie a transformovanie,
- vytváranie masiek z jednoduchých materiálov (ich dopĺňanie časťami kostýmu, pokrývkou hlavy ...) – rozhovor o výraze masky, vymýšľanie
„rituálov“,
- diskusia o rozmanitosti umeleckých diel a o ich výraze, pri návšteve galérie, výstavy alebo pri výtvarných dielach sprostredkovaných iným spôsobom.

Prvá časť I. stupňa základného štúdia: primárne umelecké vzdelávanie ISCED 1B

Výkonové štandardy:

- Žiaci po absolvovaní prvej časti prvého stupňa základného štúdia:
- výtvarne vyjadrujú svoje predstavy v kresbe, maľbe, koláži, modelovaní, jednoduchej grafickej technike, v tvorbe objektu,
- pracujú s líniou, farbou, tvarom,
- pomenujú farby a farebné tóny, základné farebné kontrasty (tepelný, svetlostný, sýtostný),
- slovne charakterizujú línie a tvary podľa proporcií a výrazu,
- rozlišujú organické a geometrické tvary,
- pomenujú kvalitu povrchov podľa opticko-haptického výrazu,
- stručne charakterizujú vytvorený artefakt,
- zvládnu techniku kresby ceruzou rôznej tvrdosti, fixkou rôznej hrúbky, tušom a pierkom (resp. iným nástrojom), štetcom a farbou,
- zvládnu techniku maľovania temperovými farbami, suchými, voskovými (resp. olejovými) pastelmi, fixkami, tušmi a kombináciami vybraných
- techník,
- zvládnu techniku modelovania z mäkkého modelovacieho materiálu,
- iniciatívne vyhľadávajú rozmanité technicko-materiálové riešenia,
- výtvarne, podľa fantázie vyjadria vlastné témy a obsahy,
- výtvarne, podľa fantázie reagujú na podnety vizuálnej reality,
- výtvarne, podľa fantázie reagujú na vybrané podnety z oblasti výtvarného umenia (štýly, izmy, slohy) z hľadiska foriem, tém a námetov,
- slovne opíšu videné výtvarné dielo, jeho druh,
- charakterizujú výraz výtvarného diela,
- výtvarne, podľa fantázie reagujú na podnety z oblasti vybraných druhov umenia – hudby, literatúry, filmu, divadla, tanca,
- výtvarne, podľa fantázie reagujú na podnety z vybraných oblastí poznávania
- (napr. prírodovedy, vlastivedy, náboženskej a etickej výchovy,matematiky a geometrie ...),
- výtvarne, podľa fantázie reagujú na kultúrne a sociálne témy (zvyky, sviatky, udalosti...).

- zvládnu jednoduchú grafickú techniku (napr. monotypiu, kartónorez, linorez ...),
- vytvoria novotvar z neartikulovanej (náhodnej) štruktúry alebo z nájdených predmetov,

Obsahové štandardy:
Pozn.: Vo všetkých témach a obsahoch učiteľ podporuje a uprednostňuje vlastné a samostatné myslenie žiakov, ich nápaditosť a originalitu
riešení (i v prípade, že dôjde k svojbytnému odklonu žiaka od riešenej úlohy). Rešpektuje ich individualitu a špecifické schopnosti.
K motivácii sa využíva prevažne rozprávková (príbehová) alebo zážitková forma uvedenia žiakov do problematiky, príp. aj učiteľom moderovaný
proces – ako príbeh, ktorý žiaci postupne vytvárajú.

1. ročník 1.časti I. stupňa

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- hravé činnosti s obrysmi predmetov (vyjadrovanie pohybu, nárastu a zmenšovania, kumulovania a spontánnych prienikov tvarov
- prostredníctvom radenia obrysov),
- hravé činnosti s rytmom (vizualizácia zvuku, pohybu, fyziologických rytmov, striedajúcich sa prírodných javov a cyklov ...); pochopenie
- a vyjadrenie pravidelnosti a nepravidelnosti, zrýchľovania a spomaľovania v rôznych prejavoch sveta a života,
- priestorové útvary z hotových prvkov (špajle, škatule, špagáty a pod.),
- tepelný farebný kontrast a jeho analógie (kontrasty suchý-vlhký, blízky-vzdialený) v maľbe,
- hry s jednoduchou kinetikou: napr. obrázok s pohyblivými časťami, jednoduchá kinetická hračka a pod.,
- reliéf, koláž, alebo kombinácia – rôzne kvality (textúry) povrchov; frotáž

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:

- inšpiratívne témy a námety (svojské riešenia, domýšľanie a fantazijné preštrukturovanie podnetov),
- ozvláštnená krajinomaľba (napr. mimoriadny meteorologický jav v konkrétnej, známej krajine),
- ozvláštnené zátišie (napr. prostredníctvom druhu, množstva, tvarov a rozmerov predmetov),
- zobrazenie tej istej veci v rôznych prostrediach,
- ozvláštnená maľba (kresba, modelovanie) postavy človeka alebo zvieraťa,
- spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

vytvoreného reliéfu, príp. kresba (maľba) podľa reliéfu,
- výtvarné činnosti zamerané na prácu s geometrickými prvkami v tvaroch predmetov.

Podnety z výtvarného umenia:

- animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom),
- výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- rozdielnosť nálady v dvoch hudobných skladbách (vyjadrenie prostredníctvom maľby alebo kresby, koláže ...),
- ilustrácia žiakom známej rozprávky pozmenenej žiakom.

2. ročník 1.časti I. stupňa

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- hravé činnosti s linkou, jej rôznymi kvalitami (z hľadiska výrazu, nástroja, techniky, prítlaku, proporcie ...), následne aplikácia čiar rôzneho charakteru
- v naratívnej téme,
- šrafovanie tvaru kresliacim nástrojom,
- odlíšenie rôznych tvarov šrafovaním,
- premeny tvarov: postupné (krokové) zmeny vybraného tvaru na iný tvar,
- výtvarné hry s osovou symetriou a asymetriou (napr. dotváranie dekalku, odtlačku materiálovej matrice, obkresľovanie šablóny a pod.),
- - kreslenie tvarov umiestnených vo formáte (vpredu – vzadu, hore – dole, vedľa seba – za sebou ...),- približovanie – vzďaľovanie, zväčšovanie – zmenšovanie.

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:

- pamäťové cvičenia (zobrazovanie rôznych vecí, zvierat, profesií podľa slovného „diktátu“ učiteľa),
- témy a námety provokujúce fantáziu žiaka,
- naratívne témy a príbehy,
- objekty z rozmanitých polotovarov v nezvyčajných vzťahoch,
- hybridácia tvarov (zvierat, vecí ...),
- pomenovanie hybridných tvarov,
- spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

Podnety z výtvarného umenia:
- land-artové hry s prírodnými materiálmi v prírode,
- body-art (maľba na ruku, tvár),
- akcie (performančné aktivity) v mimoškolskom priestore,

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- jednoduchá scéna pre bábkové divadlo,
- jednoduché (napr. prstové) bábky,

- animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom),
- výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel.
- komiks ako „scenár“ bábkového divadla.

3. ročník 1.časti I. stupňa

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- voľné kresliarske cvičenia zamerané na líniu a tvar,
- kresba predmetu linkou (bez nároku na presné zachytenie proporcie a tvaru),
- figúry v pohybe (kresba podľa predstavy, vytvorenie a využitie šablóny),
- kresba figúry, predmetu podľa videnej skutočnosti (zachytenie základného tvaru/pohybu, bez nároku na presné proporcie),
- dotváranie kresby figúry,
- modelovanie postavy (človek alebo zviera; zachytenie základného tvaru/pohybu, bez nároku na presné proporcie),
- fotokoláž (alt. motívy: figúra, portrét, predmet, krajina ...),
- mimikri (artefakt vo vzťahu k prírodnému pozadiu).

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:

- pamäťové cvičenia (zobrazovanie rôznych vecí, zvierat, profesií podľa slovného „diktátu“ učiteľa),
- témy a námety provokujúce fantáziu žiaka,
- naratívne témy a príbehy,
- fantastické bytosti (stvárnené novými technikami, napr., rolážou, frotážou, kombinovaním techník),
- fantastická krajina,
- zostava prostredia a postáv v priestorovom prevedení (historická udalosť, šport, Betlehem, práce na poli, trh v meste a pod.),
- návrhy úžitkových predmetov (predmety dennej potreby, šperky ...),
- spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

Podnety z výtvarného umenia:

- vybrané diela surrealizmu,
- animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom),
- výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- výtvarné reakcie na zvuk rôznych hudobných nástrojov,
- výtvarné stvárnenie hudobných tónov a ruchov (synestetické vnímanie).

4. ročník 1.časti I. stupňa

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- kreslenie tvarov stromov podľa videnej skutočnosti,
- rôzne stvárnenie toho istého motívu (prekonávanie grafických schém),
- cvičenia na spoznávanie proporcií,
- symetria a asymetria v obraze (portrét, zátišie, krajina ...),
- maľba krajiny podľa videnej skutočnosti,
- variácie maľby konkrétnej krajiny (svetelné zmeny, denné obdobia, zmeny počasia ...),
- výrazové štylizovanie (tváre, zvieratá, predmety s výrazom rôznych emócií),
- kompozícia z geometrických tvarov,
- zátišie z geometrických tvarov,
- zachytenie zmien farieb osvetlením,
- pozitív a negatív (linorez),
- modelovanie postáv v pohybe/akcii podľa predstavy žiaka.

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:

- kresebné pamäťové cvičenia (kreslenie rôznych vecí, zvierat, profesií, situácií podľa slovného „diktátu“ učiteľa),
- témy a námety provokujúce fantáziu žiaka ,- naratívne témy a príbehy,
- zmeny v hotovom obraze – výmeny/premeny častí kompozície, zmeny farieb a/alebo premeny motívov v kompozícii,
- zobrazenie skutočného zážitku kombinované s fantáziou žiaka,
- jedno- (príp. viac-) farebná tlač (monotypia, linorez),
- spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

Podnety z výtvarného umenia:

- vybrané diela impresionizmu,
- maľba impresionistickým spôsobom (škvrny, ťahy štetca, pointilizmus),
- animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom),
- výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- zobrazenie ticha a hluku,
- komiksové stvárnenie filmu,
- výtvarné stvárnenie chutí (synestetické vnímanie).

<u>Záverečná skúška:</u>

Na žiackej absolventskej práci /prácach sa celkovo zhodnotí:

- formálna zručnosť- vyjadrenie tvaru, obrysu
- technická zručnosť - zvládnutie základov techniky
- mentálna spôsobilosť - vnímanie a zážitok

- fantázia, predstavivosť a tvorivosť (experimentovanie s farbou, hmotou, tvarom),
- teoretická spôsobilosť- test

Druhá časť I. stupňa základného štúdia: nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie ISCED 2B

Výkonové štandardy
Žiaci po absolvovaní druhej časti prvého stupňa základného štúdia:

- cieľavedome vyjadrujú svoje predstavy prostredníctvom rôznych médií: kresby, maľby, koláže, modelovania, vybranej grafickej
- techniky, tvorby objektu, inštalácie, fotografie, videa a elektronických médií,
- cieľavedome pracujú s vyjadrovacími prostriedkami,
- cieľavedome pracujú so zvoleným médiom, materiálom, nástrojom a technikou,
- tvorivo spracujú vlastné koncepty zvoleným spôsobom,
- dokážu výtvarne reagovať na zadanú tému,
- ovládajú princípy kompozície (rozvrh plochy alebo priestorového útvaru),
- ovládajú princípy radenia, kombinovania, miešania a kontrastov farieb,
- proporčne správne nakreslia videný predmet,
- proporčne správne vymodelujú videný predmet,
- poznajú hlavné znaky historických slohov umenia a architektúry,
- poznajú tendencie moderného umenia a architektúry,
- zvládnu realizáciu v zvolenom štýle moderného umenia,
- dokážu svojsky spracovať (interpretovať) tematický alebo formálny podnet zvoleného výtvarného diela,
- dokážu výtvarne reagovať na podnety z oblasti hudby (zvuku), literatúry (textu), filmu (audiovízie), divadla (performancie), tanca (pohybu),
- orientujú sa v hlavných tendenciách súčasného diania vo výtvarnom umení,
- poznajú základnú dostupnú literatúru, časopisy (príp. internetové stránky) z oblasti súčasného výtvarného umenia,
- slovne vyjadria svoj výtvarný zámer,
- opíšu videné výtvarné dielo (druh, médium, technika, výraz),
- vyjadria svoj názor na videné výtvarné dielo,
- rámcovo zaradia výtvarné dielo do obdobia (smeru),
- dokážu preniesť skúsenosti z výtvarnej výchovy do svojich spontánnych (voľnočasových) výtvarných aktivít.

1. ročník 2. časti I. stupňa

Obsahový štandard:

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- kompozícia – tvarová a farebná rovnováha/nerovnováha,

- symetria a asymetria v obraze (napr. zátišia), v grafike (využitie tlačovej matrice),
- výtvarné vyjadrenie kontrastov (polarít),
- geometrická štylizácia zátišia (alt. portrétu, figurálnej kompozície).

Zobrazovanie reality:

- kresliarske pamäťové cvičenia,
- kresba jednoduchej perspektívy,
- autoportrét (fotografia),
- autoportrét (kresba podľa zrkadla, dôraz na výraz, nie proporcie),
- autoportrét (farebná grafika).

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:

- výtvarné vyjadrenie tepla a zimy,
- premena prírodniny (napr. strom počas 12 mesiacov),
- vtipné zátišie (alt. portrét, krajina),
- vtipný dizajn (návrh, model),
- šperk vyjadrujúci rôzne spoločenské postavenie (charaktery, povahy),
- architektúra z prírodných tvarov (návrh, model),
- výtvarné vyjadrenie vymysleného (nejestvujúceho) športu (príp. inej činnosti) – od zobrazenia až po návrhy odevu, náčinia, hracej plochy,
- pravidiel ...,
- spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

Podnety z výtvarného umenia:

- kubizmus (maľba ľubovoľného námetu kubistickým spôsobom); ukážky kubistického umenia,
- jednoduchý kinetický objekt (napr. využitie ľahkých materiálov a vánku ...),
- použitie vybraných techník tradičných remesiel,
- animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom),
- výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- ilustrácia vlastnej rozprávky,
- zobrazenie farby hudby (vyjadrená geometrickými a organickými tvarmi),
- zobrazenie dynamiky hudby.

2. ročník 2.časti I. stupňa

Zobrazovanie reality:

- kresliarske pamäťové cvičenia,
- kresba predmetov/zátišia s dôrazom na proporcie,
- kresba skutočnosti a jej odrazu v zrkadle,
- portrét spolužiaka,
- - štúdia postavy v pohybe (2D,3D).

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- štúdie a zoskupenia textúr (kresby, grafika),
- kompozícia – farebná a tvarová harmónia/disharmónia,
- približovanie a vzďaľovanie / mikroštruktúra a makroštruktúra,
- jazyk fotografie (svetlo-osvetlenie, zaostrenie, priblíženie, celok a detail),
- postprodukcia fotografie (základy).

Podnety z výtvarného umenia:

- optické klamy – ukážky,
- op-art – ukážky, realizácia,
- svetelné umenie – ukážky, konštrukcia svetelného (príp. svetelno-kinetického) objektu,
- použitie vybraných techník tradičných remesiel,
- animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom),
- - výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel.

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:

- fantastická architektúra (návrh, príp. model),
- vymýšľanie alegorických postáv,
- návrhy odevov pre zvláštne povolania/situácie,
- návrhy futurologického dopravného prostriedku
- spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- kontrast v hudbe prevedený do maľby,
- výtvarné vyjadrenie biologických štruktúr (makrosnímky).

3. ročník 2.časti I. stupňa

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- kresba alebo maľba (príp. návrh dizajnu, architektúry) a ich transformácie v počítačovom programe,
- postprodukcia fotografie (možnosti rozvinutej manipulácie),
- postprodukcia videa (základy),

Zobrazovanie reality:

- kresliarske pamäťové cvičenia,
- kresebná štúdia interiéru,
- štúdie postavy podľa modelu,
- fotografická reportáž,
- rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov
- rekonštrukcia neúplného obrazu,

- počítačová animácia (základy),
- sútlač farebnej grafiky,
- základy tvorby skulptúrnej sochy,
- výtvarné využitie princípov a foriem ornamentu.

- výtvarné a architektonické vyjadrenie vzťahu organické/anorganické,
- antropomorfné inšpirácie v dizajne a v architektúre,
- výtvarné a architektonické vyjadrenie vzťahu poriadok/chaos,
- výtvarné vyjadrenie abstraktných pojmov,
- výtvarné vyjadrenie formálnej odlišnosti (napr. bytosti rôznych mimozemských civilizácií),
- - spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

Podnety z výtvarného umenia:

- umenie inštalácie – priestorovo limitovaná inštalácia,
- happening, event alebo performancia – reakcia na spoločenskú udalosť,
- použitie vybraných techník tradičných remesiel,
- animovaná návšteva galérie, výstavy umeleckých diel (alebo výtvarné diela sprostredkované iným spôsobom),
- výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- výtvarné spracovanie vybraných podnetov chémie a fyziky,
- výtvarné spracovanie vybraných podnetov biológie.

4. ročník 2.časti I. stupňa

Zobrazovanie reality:

- kresliarske pamäťové cvičenia,
- štúdie predmetov a prírodnín,
- štúdia figúry (s dôrazom na proporčnosť, detaily a výraz),

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- štúdia pozitívnych a negatívnych tvarov podľa videnej skutočnosti (predmety, prírodniny...),
- počítačové spracovanie (prekomponovanie, variovanie) vlastnej maľby alebo kresby.

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:

- výtvarná transpozícia prírodného princípu (napr. topenie, stmievanie, kryštalizácia, vlnenie ...),

- štúdia portrétu (s dôrazom na proporcie),
- fotografický portrét (osvetlenie, nastavenie, výraz, postprodukčná manipulácia),
- videoreportáž.

Podnety z výtvarného umenia:

- procesuálne umenie – ukážky, realizácia objektu alebo obrazu (biologické, chemické alebo fyzikálne procesy),
- performancia dokumentovaná fotografickým alebo fotografickým záznamom,
- použitie vybraných techník tradičných remesiel,
- spoločná návšteva galérie alebo výstavy umeleckých diel spojená s diskusiou,
- výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných diel,
- výtvarné reakcie/interpretácie kultúrnej pamiatky.

- inovačný dizajn predmetu (hudobného nástroja, nábytku ...),
- návrh vlastného písma,
- spolupráca učiteľa a žiakov na vzniku nových tém a kombinácii techník.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- výtvarné spracovanie vybraných podnetov chémie, fyziky, biológie.
- výtvarné vyjadrenie hudobných foriem (napr. sonáta, fuga, džezová skladba, uspávanka...),
- spracovanie vybraných podnetov.

5. ročník 2.časti I. stupňa

Zobrazovanie reality:

- kreslenie a modelovanie prírodniny (predmetu); sadrový odliatok plastiky,
- štúdie portrétu – 2D (dôraz na výstavbu, proporcie, výraz linky a tvaru),
- štúdie portrétu – 3D (dôraz na formu, mierku, proporcie, viacpohľadovosť),

Laborovanie s výtvarným jazykom a kompozíciou:

- výber vyjadrovacích prostriedkov na stvárnenie svojej predstavy, konceptu alebo podnetov vizuálnej reality,
- zväčšovanie detailu,
- posun a tvorivá manipulácia s vlastnou študijnou kresbou (plastikou),
- vytvorenie kópie detskej výtvarnej práce.

Rozvoj fantázie, tvorba vlastných konceptov:

- vlastné návrhy, koncepty a realizácie žiaka konzultované s učiteľom,
- návrh architektúry (exteriér, interiér), model,

- fotografia portrétu a kresba podľa fotografie.

- grafika – transformácie grafického štočku (sútlač, tlač do podkladu, reprodukcie),
- fotografia – autorská séria fotografií,
- dizajn – návrh a model (predmetu, výrobku, odevu, doplnku, dopravného prostriedku, informačného označenia, grafického riešenia, reklamy ...)
- podľa orientácie žiaka.

Podnety z výtvarného umenia:

- spoločná návšteva galérie alebo výstavy umeleckých diel spojená s diskusiou,
- výtvarné reakcie/interpretácie vybraných výtvarných štýlov.

Podnety z iných umení a oblastí poznania:

- ilustrácia k rôznym formám poézie a prózy,
- výtvarné stvárnenie (hľadanie ekvivalentu) rôznych literárnych foriem.

<u>Záverečná skúška:</u>

Na žiackej absolventskej práci /prácach sa celkovo zhodnotí:

- vedomosť- pomenovať základné kompozičné ťahy; proporcia, symetria, pohyb
- technická zručnosť - zvládnutie manuálno-technických zručností (nástroj, technika, materiál, proces)
- duševné spôsobilosti - predstavivosť, fantázia, tvorivosť (experimentovanie s farbou, hmotou, tvarom)
- postoj- formovanie si vlastného názoru, vkusu, prístupu k umeniu a seba vyjadrovaniu
- teoretická spôsobilosť- test

II. stupeň základného štúdia

Výkonové štandardy

Žiaci po absolvovaní štúdia druhého stupňa základného štúdia:

- samostatne tvoria umelecké diela v okruhu zvoleného média,
- dokážu výtvarne vyjadriť vizuálnu realitu a svoje myšlienkové koncepty,

- dokážu verejne prezentovať výstupy svojej tvorby,
- verbálne zdôvodnia koncepciu i realizáciu svojho diela,
- získajú si informácie o možnosti technologických riešení v okruhu zvoleného média,
- sú schopní ďalej rozvíjať svoje schopnosti,
- majú aktívny divácky vzťah a uvedomelý postoj k dielam výtvarného umenia a k vizuálnej kultúre,
- dokážu zdôvodniť svoje estetické názory,
- - dokážu diskutovať o súčasnom umení.

Obsahové štandardy

Pozn.: Vyučovanie poskytuje možnosť špecializácie – výberu média a techniky podľa zamerania (záujmu) žiaka.

1. ročník II. stupňa základného štúdia:

- sumarizujúce cvičenia zamerané na vyjadrovacie prostriedky a kompozičné princípy,
- kreslenie, maľovanie a modelovanie podľa videnej skutočnosti,
- posuny a transformácie zobrazenia skutočnosti,
- štylizačné variácie,
- kombinácie techník,
- operácie s motívom (námetom),
- vyjadrovanie vlastných konceptov v rôznych médiách,
- konfrontácia artefaktu vytvoreného v rôznych médiách,
- individuálne tvorivé úlohy,
- štúdium literatúry z oblasti chronológie dejín umenia (referát),
- diskusie o umení.

2. ročník II. stupňa základného štúdia:

- zobrazovanie videnej skutočnosti v zvolenom médiu,
- posuny a transformácie zobrazenia skutočnosti v zvolenom médiu,
- štylizačné variácie zobrazenia skutočnosti v zvolenom médiu,
- vyjadrovanie vlastných konceptov v zvolenom médiu,
- individuálne tvorivé úlohy,
- štúdium literatúry/časopisov – referát a diskusie o súčasnom umení.

3. ročník II. stupňa základného štúdia:

- technicky rozmanité štúdie videnej skutočnosti v zvolenom médiu,
- kópia umeleckého diela v zvolenom médiu (totožné s médiom originálu),
- kópia umeleckého diela v inom médiu ako originál,
- tvorivá úloha v zvolenom médiu na zadanú tému,
- tvorba na voľnú tému,
- individuálne tvorivé úlohy,
- inštalácia výstavy,
- diskusie o tvorbe spolužiakov,

4. ročník II. stupňa základného štúdia:

- individuálne tvorivé úlohy,
- kópia detskej výtvarnej práce (podľa možnosti vlastnej),
- konceptuálne dielo (resp. konceptuálny dizajn, architektúra),
- záverečná práca,
- prezentácia záverečnej práce (forma podľa zvoleného média),
- diskusia o záverečnej práci.

- štúdium literatúry/časopisov – referát a diskusie o súčasnom umení (zaostrené na oblasť zvoleného média).

Záverečná skúška:

Žiacka absolventská práca /práce vyjadrujú:

- rozvinuté výtvarné vzdelanie profiláciu k zvolenému médiu
- kultivovanosť a vzťah k výtvarnému umeniu a vizuálnej kultúre

Príloha č. 1

ZÁKLADNÁ UMELECKÁ ŠKOLA NEMŠOVÁ

UČEBNÉ PLÁNY PRE ZUŠ NEMŠOVÁ

Hudobný odbor
Tanečný odbor
Literárno-dramatický odbor
Výtvarný odbor

Hudobný odbor

POZNÁMKY K UČEBNÝM PLÁNOM

Predmet:	Počet žiakov
Hra na hudobnom nástroji - hlavný predmet	1
Spev - hlavný predmet	1
Ostatné hlavné predmety	1
Príprava k hre na nástroji v PŠ - individuálne štúdium	1
Hlasová výchova (aj prípravná)	2
Príprava k hre na nástroji v PŠ	2
Štvorručná hra	2
Komorná hra, komorný spev	2 - 9
Prípravná hudobná výchova	5 - 8
Hudobná náuka (I. stupeň základného štúdia 1. - 4. roč. a 1. - 3. roč.	8 - 15
Hudobná náuka (4. roč. druhá časť I. st. zákl. štúdia)	od 1
Hra v súbore, komorný spevácky zbor	10 - 15
Zborový spev (hlavný predmet)- spevácky zbor, hra v orchestri	nad 15

1. Štúdium na I. stupni základného štúdia trvá spolu 8 rokov, hudobná náuka končí po 7 rokoch. V záverečnom ročníku I. stupňa sa vyučuje hudobná náuka ako príprava na prijímacie skúšky pre žiakov pripravujúcich sa na stredné školy s umeleckým zameraním a konzervatóriá.

2. Hra v orchestri, súbore, komorná hra a štvorručná hra sa môžu vyučovať spoločne v skupine žiakov I. a II. stupňa základného štúdia podľa individuálnych podmienok školy. O zaradení žiaka do príslušného predmetu rozhodne riaditeľ školy.

3. Hru v orchestri, alebo zborový spev väčšieho osadenia od 30 žiakov vyučuje učiteľ aj v skupinách podľa nástrojového osadenia alebo hlasov. Hodinová dotácia sa zvyšuje o jednu vyučovaciu hodinu.

4. Korepetíciu prideľuje riaditeľ školy podľa potreby triedy, najviac však:
   - do 8 žiakov – 1 hodina
   - do 12 žiakov – 1,5 hod.
   - do 16 žiakov – 2 hod.
   - od 17 žiakov – 2,5 hod.

   Korepetícia je v úväzku korepetítora. V študijnom zameraní hlasová výchova, spev sa korepetuje od druhej časti I. stupňa základného štúdia.

5. Voliteľný vyučovací predmet hra na bicích nástrojoch a iných nástrojoch sa vyučuje od 3. ročníka 1. časti I. stupňa základného štúdia. Pri mimoriadnom nadaní žiaka, môže riaditeľka rozhodnúť o skoršom zaradení

6. Individuálne vyučovanie v 1. - 4. ročníku I. stupňa základného štúdia s časovou dotáciou 1,5 hodiny týždenne sa uskutočňuje 2-krát do týždňa.

7. Žiaci hudobného odboru II. stupňa základného štúdia pripravujúci sa na odborné štúdium môžu študovať formou rozšíreného štúdia. Pre týchto žiakov sa rozširuje hodinová dotácia v hlavnom predmete o 1 hodinu týždenne.

8. Vyučovací predmet hudobná náuka sa vyučuje:
   v 1. - 4. ročníku primárneho umeleckého vzdelávania - 1 hod. týždenne,
   v 1. - 3. ročníku nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania – 1,5 hod. týždenne,

   Ak v škole nie je možné pre žiakov dochádzajúcich na vyučovanie na elokované pracoviská z organizačných dôvodov zabezpečiť vyučovanie hudobnej náuky v skupinách podľa jednotlivých ročníkov, možno v tomto vyučovacom predmete zaradiť do skupiny žiakov rôznych ročníkov v rámci 1. časti I. stupňa základného štúdia, v rámci 2. časti I. stupňa základného štúdia.

9. V odôvodnených prípadoch, najmä z dôvodu sťaženej dochádzky do školy, môže riaditeľ školy na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu žiaka oslobodiť žiaka od dochádzky na povinné predmety komorná hra, hra v súbore, hra v orchestri, zborový spev, obligátny nástroj a štvorručná hra.

PRÍPRAVNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	Prípravné štúdium	Dĺžka štúdia počet rokov	PREDMET	1. rok	2. rok
				Počet hodín týždenne	
1a	A	2	Prípravná hudobná výchova *) a) Príprava ku hre na nástroji alebo prípravná hlasová výchova alebo b) Príprava ku hre na nástroji alebo prípravná hlasová výchova - individuálne štúdium	2 - 0,5	1 1 1 - 1,5
1b	B	1	Prípravná hudobná výchova a) Príprava ku hre na nástroji alebo prípravná hlasová výchova alebo b) Príprava ku hre na nástroji alebo prípravná hlasová výchova - individuálne štúdium**)	1. pol-rok 2 - 0,5 1	2. pol-rok 1 1 1 1

**) V prípade záujmu je možné v 2. polroku individuálne štúdium do 1,5 h týždenne so súhlasom riaditeľa.

Prípravné štúdium „A“

- deti predškolského veku alebo žiaci 1. ročníka základnej školy
*) V 1. roku možno spojiť s hudobno-pohybovou výchovou (pozri UP TO č. 35); na 1. stupni sa môže prideliť klavírny sprievod – 1 hodina týždenne.
- Po absolvovaní 1. roku žiaci pokračujú v PŠ HO podľa učebného plánu č. 1a alebo sa zaraďujú do PŠ TO (ak sa spojila výučba v 1. roku do hudobno-pohybovej výchovy).
- Žiaci, ktorí absolvovali celý učebný plán HO č. 1a, sa môžu uchádzať o prijatie do 1. ročníka I. stupňa základného štúdia hudobného odboru ZUŠ - primárneho umeleckého vzdelávania.
- O zaradení žiaka do predmetu „príprava ku hre na nástroji“ alebo „prípravná hlasová výchova“ v 1. roku rozhoduje riaditeľ školy na základe odporúčania triedneho učiteľa.

Prípravné štúdium „B“

- pre žiakov od 6 alebo 7 rokov, ktorí neabsolvovali PŠ HO podľa učebného plánu č. 1a „A“
- Žiaci, ktorí absolvovali prípravné štúdium podľa učebného plánu HO č. 1b, sa môžu uchádzať o prijatie do 1. ročníka I. stupňa základného štúdia hudobného odboru základnej umeleckej školy – primárneho umeleckého vzdelávania.
- Individuálne štúdium v 1. polroku je možné na základe žiadosti rodiča so súhlasom riaditeľa.

I.STUPEŇ – ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán voliteľných vyučovacích predmetov pre všetky študijné zamerania

Učebný plán číslo	**2**							
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia							
Študijné zameranie	**Voliteľné vyučovacie predmety pre všetky študijné zamerania**							
Vek	neuvádza sa							
Dĺžka štúdia	najviac 8 rokov							
Predmet:	Ročník:				Ročník:			
	1.	**2.**	**3.**	**4.**	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)			
A variant – inštrumentálny sprievod, komorná hra, hra v orchestri,	-	1	1	1	1	1	1	1
- Zborový spev, komorný spev, hra na bicích nástrojoch, príp. na inom nástroji	1	1	1	1	1	1	1	1
- spev*	-	-	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Spolu:	**1**	**2**	**2,5**	**2,5**	**2,5**	**2,5**	**2,5**	**2,5**
B variant– Podľa Školského vzdelávacieho programu a špecifikácie školy **								
Spolu:	**1**	**2**	**1,5**	**1,5**	**1,5**	**1,5**	**1,5**	**1,5**

* Spev môžu navštevovať žiaci už od 1. ročníka primárneho umeleckého vzdelávania.
** Variant B je možné doplniť výberom z predmetov variantu A tak, aby bol súčet hodín maximálne v rozsahu variantu A.

Učebný plán číslo	**3**							
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia							
Študijné zameranie	**Hra na klavíri**							
Vek	Od 8 rokov, príp. 7 rokov							
Dĺžka štúdia	8 rokov							
Stupeň vzdelávania	**primárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**				**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**			
Predmet:	Ročník:				Ročník:			
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)			
1. Hra na nástroji, hra z listu	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
2. Štvorručná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo komorná hra alebo zborový spev	-	-	1	1	1	1	1	1

3. Hudobná náuka	1	1	1	1		1,5	1,5	1,5	
Spolu:	**2,5**	**2,5**	**3,5**	**3,5**		**4**	**4**	**4**	**2,5**

Poznámka k UP č. 3: Na návrh triedneho učiteľa môže riaditeľ školy prideliť štvorručnú hru aj žiakom 2. ročníka primárneho umeleckého vzdelávania. V 3. a 4. ročníku primárneho umeleckého vzdelávania rozhoduje o zaradení alebo nezaradení žiaka do predmetu štvorručná hra alebo sprievod alebo komorná hra riaditeľ školy, a to podľa individuálnych schopností žiaka a podmienok školy. V rámci povolenej úpravy je možné tieto predmety uvedené v bode 2 UP č. 3 nahradiť iným vyučovacím predmetom HO so skupinovou formou vyučovania podľa ŠkVP.

Učebný plán číslo	**4**								
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia								
Študijné zameranie	**Hra na husliach, gitare, cimbale, akordeóne**								
Vek	Od 8 rokov, príp. 7 rokov								
Dĺžka štúdia	8 rokov								
Stupeň vzdelávania:	**primárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**					**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**			
Predmet:	Ročník:					Ročník:			
	1.	2.	3.	4.		1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)					(počet hodín týždenne)			
1. Hra na nástroji, hra z listu	1,5	1,5	1,5	1,5		1,5	1,5	1,5	1,5
2. Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo	-	-	1	1		1	1 1,5*	1 1,5*	1 1,5*
3. hra v súbore, alebo hra v orchestri	-	-	2	2		2	2	2	2
4. Hudobná náuka	1	1	1	1		1,5	1,5	1,5	
Spolu: 1. 2. 4. 1. 3. 4.	**2,5**	**2,5**	**3,5** **4,5**	**3,5** **4,5**		**4** **5**	**4-4,5*** **5**	**4-4,5*** **5**	**2,5-3*** **3,5**

Poznámka: V študijnom zameraní Hra na akordeóne je komorná hra a hra v súbore od 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia.
*) V študijnom zameraní Hra na gitare sa komorná hra v 3. a 4. ročníku prvej časti I. stupňa základného štúdia a v 1. ročníku druhej časti I. stupňa základného štúdia vyučuje v rozsahu 1 hodina týždenne, v 2. - 4. ročníku druhej časti I. stupňa základného štúdia sa komorná hra vyučuje v rozsahu 1,5 hodiny týždenne.

Učebný plán číslo	**5**								
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia								
Študijné zameranie	**Hra na sopránovej zobcovej flaute**								
Vek	od 8 rokov, príp. 7 rokov								
Dĺžka štúdia	8 rokov								
Stupeň vzdelávania:	**primárne umelecké vzdelávanie 4 roky**				**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie 4 roky**				
Predmet:	Ročník:				Ročník:				
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)				
1. Hra na nástroji, hra z listu	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	
2. Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod, alebo hra v súbore	-	-	1	1	1	1	1	1	
3. Hudobná náuka	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5		
Spolu:	**2,5**	**2,5**	**3,5**	**3,5**	**4**	**4**	**4**	**2,5**	

Poznámka: Po získaní primárneho umeleckého vzdelania môže žiak pokračovať v štúdiu na nižšom sekundárnom stupni umeleckého vzdelávania zvoleným dychovým nástrojom podľa UP č.9.

Učebný plán číslo	**6**								
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia								
Študijné zameranie	**Hra na bicích nástrojoch**								
Vek	neurčuje sa								
Dĺžka štúdia	8 rokov								
Stupeň vzdelávania:	**primárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**				**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**				
Predmet:	Ročník:				Ročník:				
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)				
1. Hra na nástroji, hra z listu	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	
2. Inštrumentálny sprievod	0,5	0,5							
3. Komorná hra alebo	-	-	1	1	1	1	1	1	
4. hra v súbore, alebo hra v orchestri	-	-	-	-	2	2	2	2	
5. Hudobná náuka	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5		
Spolu: 1. 2. 5. 1. 3. 5. 1. 4. 5	**3**	**3**	**3,5**	**3,5**	**4** **5**	**4** **5**	**4** **5**	**2,5** **3,5**	

Učebný plán číslo	**7**							
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia							
Študijné zameranie	**Hlasová výchova, spev**							
Vek	od 8 rokov, príp. 7 rokov							
Dĺžka štúdia	8 rokov							
Stupeň vzdelávania:	**primárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**				**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**			
Predmet:	Ročník:				Ročník:			
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)			
1a. Hlasová výchova (v skupine 2 žiakov)	1,5	1,5	1,5		-	-	-	
1b. Spev (individuálne štúdium)	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
2. Obligátny nástroj (klávesové nástroje príp. iný nástroj)	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
3. Komorný spev alebo	-	-	1	1	1	1	1	1
4. Zborový spev	-	-	2	2	2	2	2	2
5. Hudobná náuka	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5	
Spolu: 1a. 2. 5.	**3**	**3**						
1b. 2. 5.	**3**	**3**						
1a. 2. 3. 5.			**4**					
1b. 2. 4. 5.			**5**					
1b. 2. 3. 5.				**4**	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**3**
1b. 2. 4. 5.				**5**	**5,5**	**5,5**	**5,5**	**4**

Učebný plán číslo	**8**	
Stupeň štúdia	Prvá časť I. stupňa základného štúdia	
Študijné zameranie	**Hra na priečnej flaute, klarinete, saxofóne, B trúbke, pozaune, barytóne, tube**	
Vek	neurčuje sa	
Dĺžka štúdia	2 roky	
Stupeň vzdelávania	**primárne umelecké vzdelávanie 2 roky**	
Predmet:	Ročník:	
	1.	2.
	(počet hodín týždenne)	
1. Hra na nástroji, hra z listu	1,5	1,5
2. Inštrumentálny sprievod	0,5	0,5
3. Hudobná náuka	1,5	1,5
Spolu:	**3,5**	**3,5**

Poznámky k UP č.9

Podľa UP č. 9 pokračuje žiak v štúdiu po získaní primárneho umeleckého vzdelania hrou na zvolenom hudobnom nástroji alebo štúdiom v príslušnom študijnom zameraní. Hudobnú náuku ukončí v 3. ročníku nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelania.

Učebný plán číslo	**9**			
Stupeň štúdia	Druhá časť I. stupňa základného štúdia			
Študijné zameranie	**Hra na priečnej flaute, klarinete, saxofóne, B trúbke, pozaune, tube, zobcových flautách, barytone**			
Vek	od 11 rokov, príp. 10 rokov			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Stupeň vzdelávania	**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)			
1. Hra na nástroji, hra z listu, príprava k súhre	1,5	1,5	1,5	1,5
2. Komorná hra alebo inštrumentálny sprievod alebo	-	-	1	1
3. hra v súbore, alebo hra v orchestri	-	-	2	2
4. Hudobná náuka	1,5	1,5	1,5	
Spolu: 1. 2. 4. 1. 3. 4.	**3**	**3**	**4** **5**	**2,5** **3,5**

* Okrem sopránovej (táto je v UP č. 5)

Poznámka: Komornú hru alebo hru v súbore alebo v orchestri je možné zaradiť v 1. a 2. ročníku v rámci voliteľných vyučovacích predmetov.

II. STUPEŇ

Učebný plán číslo	**10**			
Stupeň štúdia	II. stupeň základného štúdia			
Študijné zameranie	**Voliteľné vyučovacie predmety pre všetky študijné zamerania II. stupňa**			
Vek	od 15 rokov, príp. 14 rokov			
Dĺžka štúdia	Najviac 4 roky			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)			
1. Hra na bicích nástrojoch, alebo na inom nástroji	1	1	1	1
2. Hra v súbore alebo v orchestri, alebo komorná hra, alebo komorný a zborový spev	2	2	2	2
Spolu	**3**	**3**	**3**	**3**

Učebný plán číslo	**11**			
Stupeň štúdia	II. - stupeň základného štúdia			
Študijné zameranie	**Hra na klávesových, sláčikových, dychových nástrojoch, cimbale, gitare, akordeóne a bicích nástrojoch**			
Vek	od 15 rokov, príp. 14 rokov			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)			
1. Hra na nástroji, hra z listu, príprava k súhre	1,5	1,5	1,5	1,5
2a. Štvorručná hra alebo inštrumentálny sprievod *)alebo	0,5	0,5	0,5	0,5
2b. komorná hra alebo hra v súbore, alebo hra v orchestri	1-2	1- 2	1-2	1-2
3. Hudobná náuka **)	1	1	1	1
Spolu: 1. 2a. 3. 1. 2b. 3.	**3** **4–5**	**3** **4-5**	**3** **4-5**	**3** **4–5**

*) Nezahŕňa korepetíciu.
**) HN je povinný vyučovací predmet pre žiakov, ktorí neabsolvovali I. stupeň základného štúdia hudobného odboru, a to 1 h týždenne v skupinovom vyučovaní.

Poznámka: V študijnom zameraní Hra na klávesových nástrojoch rozhoduje o zaradení alebo nezaradení žiaka do predmetu štvorručná hra alebo sprievod riaditeľ školy, a to podľa individuálnych schopností žiaka a podmienok školy.

Učebný plán číslo	**12**			
Stupeň štúdia	II. – stupeň základného štúdia			
Študijné zameranie	**Spev**			
Vek	od 15 rokov, príp. 14 rokov			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)			
1. Sólový spev	1,5	1,5	1,5	1,5
2. Hra na nástroji (klavír a iné)	0,5	0,5	0,5	0,5
3. Hudobná náuka *)	1	1	1	1
Spolu pre začiatoč.	**3**	**3**	**3**	**3**
Spolu pre pokroč.	**2**	**2**	**2**	**2**

*) Je určená pre začiatočníkov (starších). HN je povinný předmět pre žiakov, ktorí neabsolvovali I. stupeň základného stúdia hudobného odboru.

Tanečný odbor

POZNÁMKY K UČEBNÝM PLÁNOM

● Vyučovanie v prípravných ročníkoch je možné minimálne jedenkrát do týždňa v spojených hodinách alebo maximálne dvakrát do týždňa v delených hodinách. Počet hodín v učebnom pláne je na jeden týždeň.
● Vyučovanie na I. aj II. stupni základného štúdia je možné minimálne dva razy do týždňa v delených vyučovacích hodinách. Počet hodín v učebnom pláne je na jeden týždeň.
● Predmet tanečná prax sa vyučuje dvoma spôsobmi:
– Rozdelenie a pridanie alikvotnej čiastky hodiny k jednotlivým tanečným technikám.
– Vyučovanie samostatne ako predmet s možnosťou vyučovania dva razy do mesiaca.
● Korepetícia sa využíva v plnom rozsahu učebného plánu s dôrazom na predmety: klasický tanec, ľudový tanec.

● Organizácia vyučovania:
– V skupine 5 až 15 žiakov v prípravnom štúdiu a v prvej časti I. stupňa základného štúdia (pri dostatočných priestorových podmienkach a vo výnimočných prípadoch až 20 žiakov).
– V skupine 5 až 15 žiakov v druhej časti I. stupňa základného štúdia.
– V skupine 5 až 10 žiakov na II. stupni základného štúdia (pri dostatočných priestorových podmienkach a vo výnimočných prípadoch až 15 žiakov).
– V skupine 5 až 20 žiakov pri využívaní voliteľných vyučovacích predmetov – rozšírené vyučovanie.
● Využitie voliteľných vyučovacích predmetov v školskom vzdelávacom programe uskutočnia pedagogickí zamestnanci podľa svojej kvalifikácie, špecializácie a podľa záujmu žiakov.

● Zoradenie vyučovaných predmetov a ich časová dotácia je v kompetencii pedagogického zamestnanca, riadiac sa platnými učebnými plánmi tanečného odboru, pričom vyučovanie navštevujú žiaci v delených vyučovacích hodinách minimálne dva razy do týždňa. (PŠ 1, PŠ 2 minimálne jedenkrát do týždňa).
● V predmete kreatívny tanec v štúdiu v prvej časti I. stupňa základného štúdia je možné zamerať obsah tohto predmetu na prípravu na džezový tanec a pod.
● Voliteľné vyučovacie predmety sa môžu zamerať na prehĺbenie vedomostí základných tanečných techník či poznania iných druhov tanca v rozsahu do 2 vyučovacích hodín týždenne.
● Voliteľné vyučovacie predmety umožňujú škole zamerať sa i na rozvoj iných tanečných techník ako napr. gymnastika, hip-hop, disco tanec, show dance a pod., t.j. tanečné techniky, ktoré sú už dnes vhodným doplnkom pohybovej spôsobilosti tanečníka. Zároveň tento predmet ponúka rozvoj i povinných tanečných techník, ako je moderný tanec, klasický tanec a ľudový tanec i formou rozšíreného vyučovania repertoáru daných techník prostredníctvom školského súboru.
● V tanečnom súbore, resp. v rozšírenom vyučovaní s využitím voliteľných vyučovacích predmetov, sa môžu žiaci I. a II. stupňa základného štúdia a štúdia pre dospelých zúčastniť aj spoločne v skupine 5 – 15 žiakov (vo výnimočných prípadoch a vhodných priestorových podmienkach až 20 žiakov).

- V 1. a 2. ročníku prvej časti I. stupňa základného štúdia je hlavným predmetom vyučovací predmet Tanečná príprava. Skupinou hlavných predmetov v 3. a 4. ročníku sú vyučovacie predmety Klasický tanec, Ľudový tanec a Kreatívny tanec.
- V druhej časti I. stupňa základného štúdia sú hlavnými predmetmi vyučovacie predmety Klasický tanec, Ľudový tanec a Džezový tanec.
- Skupinou hlavných predmetov na II. stupni základného štúdia a štúdia pre dospelých sú vyučovacie predmety Klasický tanec, Ľudový tanec a Moderný tanec.

PRÍPRAVNÉ ŠTÚDIUM

- deti predškolského veku,
- dĺžka štúdia: najviac 2 roky,
- prípravné štúdium má dva ročníky,
- do PŠ 1 zaraďujeme uchádzačov predškolského veku, do PŠ 2 zaraďujeme uchádzačov, ktorí absolvovali PŠ 1 alebo uchádzačov – žiakov 1. ročníka ZŠ,
- do PŠ1 možno zaradiť do skupiny spoločne žiakov tanečného odboru aj prípravného štúdia hudobného odboru,
- vo výnimočných prípadoch pri mimoriadnom talente žiaka zaraďujeme do PŠ 2 žiaka, ktorý ešte nenastúpil do 1. ročníka ZŠ, ale absolvoval PŠ 1.

PRÍPRAVNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	**13**
Stupeň štúdia	Prípravné štúdium - variant 1
Študijné zameranie	**Hudobno-pohybová výchova**
Vek	deti predškolského veku alebo 1. ročníka ZŠ
Dĺžka štúdia	1 rok
Počet hodín	2
Spolu	**2**
Stupeň štúdia	Prípravné štúdium – variant 2
Študijné zameranie	**Tanečná príprava**
Vek	absolventi PŠ1 alebo žiaci 1. ročníka základnej školy
Dĺžka štúdia	1. rok
Počet hodín	2
Spolu	**2**

I. STUPEŇ – ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	**14**			
Stupeň štúdia	Prvá časť I. stupňa základného štúdia			
Študijné zameranie	**Tanec**			
Vek	absolventi PŠ2 alebo žiaci vo veku od 7 rokov			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Stupeň vzdelávania	**primárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
1.Tanečná príprava	2	2		
2. Klasický tanec			1	1

3.Ľudový tanec			1	1
4. Kreatívny tanec			1	1
5. Tanečná prax	1	1	1	1,5
/* 6.Voliteľné vyuč. predmety	2	2	2	2
Spolu:	**3-5**	**3-5**	**4-6**	**4,5- 6,5**

/* voliteľné vyučovacie predmety môže učiteľ využiť na zdokonaľovanie základných techník, rozšírenie o nové tanečné techniky alebo v rámci repertoáru - tanečnej praxe - nácvik choreografií.

Učebný plán číslo	**15**			
Stupeň štúdia	Druhá časť I. stupňa základného štúdia			
Študijné zameranie	**Tanec**			
Vek	neurčuje sa			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Stupeň vzdelávania	**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie**			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
1.Klasický tanec	1	1	1	1
2. Ľudový tanec	1	1	1	1
3.Džezový tanec	1	1	1	1
/* 4. Klasický tanec				1
5. Tanečná prax	1,5	1,5	1,5	1,5
/** 6. Voliteľné vyuč. predmety	2	2	2	2
Spolu:	**4,5-6,5**	**4,5-6,5**	**4,5-6,5**	**5,5-7,5**

/* v prípade, že škola nedisponuje pedagogickým zamestnancom spôsobilým vyučovať tento predmet, časovú dotáciu je možné prideliť niektorému z ostatných vyučovacích predmetov.
/** - voliteľné vyučovacie predmety je možné zamerať na zdokonaľovanie základných techník, rozšírenie o nové tanečné techniky alebo v rámci repertoáru - tanečnej praxe - nácvik choreografií.

II. STUPEŇ – ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Je určený absolventom I. stupňa TO ZUŠ alebo uchádzačom, ktorí na základe prijímacích skúšok splnili podmienky variantu A.

Učebný plán číslo: **16**				
Stupeň štúdia	II. stupeň základného štúdia a štúdia pre dospelých - absolventi I. stupňa			
Študijné zameranie	**Tanec**			
Vek	od 15 rokov a pre dospelých			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Predmet:	Ročník:			
	1.	2.	3.	4.
1.Klasický tanec	1	1	1	1
2. Ľudový, moderný, klasický, historický tanec, tance iných národov, kreatívny, džezový tanec (podľa zamerania)	2,5	2,5	2,5	2,5
3.Tanečná prax	1,5	1,5	1,5	1,5
4. /* Voliteľné vyučovacie predmety	2	2	2	2
Spolu:	**5 - 7**	**5 - 7**	**5 - 7**	**5 - 7**

Literárno-dramatický odbor

POZNÁMKY K UČEBNÝM PLÁNOM

1. V základnom štúdiu I. a II. stupňa sa vyučuje v skupine 5 až 10 žiakov, pokiaľ nie je uvedené inak.
2. Vyučovací predmet prednes v 1. a 2. ročníku prvej časti I. stupňa základného štúdia (prvé dva roky primárneho umeleckého vzdelávania) sa vyučuje v skupine 5 – 10 žiakov, prípadne týždenne sa striedajú skupiny žiakov po 2 až 3 podľa potreby.
3. Vo vyučovacom predmete prednes od 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia v dramatickom a slovesnom oddelení sa vyučuje v skupine 2 až 3 žiakov.
4. Práca v súbore sa vyučuje v skupine od 5 žiakov.
5. Do vyučovacieho bloku možno spojiť najviac 3,5 hodiny.
6. Na vyučovaní predmetu pohyb sa využíva sprievod v rozsahu 1 hodiny týždenne.
7. Hodiny práce v súbore, ak ročník nepripravuje inscenáciu, je možné využívať na tvorivé písanie, na prednesové činnosti, prácu s Orffovými nástrojmi.
8. V prvých dvoch ročníkoch primárneho umeleckého vzdelávania je hlavným vyučovacím predmetom dramatická príprava, v treťom a štvrtom ročníku dramatika a slovesnosť.
9. Hlavným vyučovacím predmetom nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania je vo všetkých štyroch ročníkoch dramatika a slovesnosť.

I.STUPEŇ – ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	**17**							
Stupeň štúdia	I. stupeň základného štúdia							
Študijné zameranie	**Dramatické a slovesné oddelenie**							
Vek	od 7 rokov							
Dĺžka štúdia	8 rokov							
Stupeň vzdelávania:	**primárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**				**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie - 4 roky**			
Predmet:	Ročník:				Ročník:			
	1.	2.	3.	4	1.	2.	3.	4.
	(počet hodín týždenne)				(počet hodín týždenne)			
1. Dramatická príprava	2	2	-	-	-	-	-	-
2. Dramatika a slovesnosť	-	-	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	2
3. Pohyb 14)	-	-	1	1	1	1	1	1
4. Prednes	1	1	1	1	1	1	1	1
5. Práca v súbore	-	-	1	1	1	1	1	1
Spolu:	**3**	**3**	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**5**

Výtvarný odbor

POZNÁMKY K UČEBNÝM PLÁNOM

Na štúdium vo výtvarnom odbore je možné prijať žiakov (v súlade s § 52 školského zákona), ktorí na prijímacích skúškach výtvarným prejavom (vlastná kresba, maľba) preukážu určitú mieru nadania a talentu (súboru schopností, ktoré umožňujú osobité, nadpriemerné výkony z hľadiska tvorivosti v niektorej z oblastí výtvarného vyjadrovania sa). Žiak je zaradený do ročníka s ohľadom na jeho vek a schopnosti (dôležité je prihliadať na to, že výtvarná vyspelosť – myslenie žiaka je úmerné jeho veku; chýbajúce technické zručnosti je možné získať/doplniť si aj vo vyšších ročníkoch).

Štúdium sa nečlení na predmety. Zahŕňa disciplíny plošné (kreslenie, maľovanie, grafika, fotografia, 2D dizajn ...), priestorové (modelovanie, skulptúra, objekt, 3D dizajn, architektúra ...), intermediálne (kombinácia médií, inštalácia ...), akčné (performancia, happening, sociálna plastika ...) aj multimediálne (video, elektronické médiá, zvukové umenie ...). Primerane veku (prevažne formou výtvarnej interpretácie, galerijnej animácie a neskôr aj štúdia odborných časopisov, literatúry a elektronických zdrojov) je žiakom sprístupňované historické i novodobé umenie. Tieto disciplíny a činnosti sa môžu v rámci jedného vyučovania prelínať alebo dopĺňať. Žiakovi má byť umožnené spoznať v priebehu štúdia celú šírku výtvarných disciplín a postupne sa profilovať podľa svojho nadania a záujmu.

Jednotlivé výtvarné činnosti podliehajú hodnoteniu a klasifikácii, ktorá sa uvádza na konci I. a na konci II. polroka na tlačivách schválených MŠVVaŠ SR (napr. katalógový list žiaka a vysvedčenie). Pre potreby vykazovania a hodnotenia sú jednotlivé výtvarné činnosti považované za vyučovacie predmety. Učiteľ má možnosť do voľných políčok školských tlačív dopísať aj činnosti (vyučovacie predmety), ktoré sa podľa ŠkVP na škole vyučujú, ale v tlačivách absentujú.

Skupinou hlavných predmetov sú v tomto zmysle v prípravnom štúdiu tieto výtvarné činnosti: kreslenie, maľovanie a modelovanie.

Skupinou hlavných predmetov sú v tomto zmysle v prvej časti a v druhej časti I. stupňa základného štúdia tieto výtvarné činnosti: kreslenie, maľovanie, grafika, fotografia, dizajn, priestorové vytváranie, modelovanie, intermediálna a multimediálna tvorba.

Každý stupeň štúdia je ukončený verejnou prezentáciou – výstavou.

Prípravné štúdium

Prípravné štúdium výtvarného odboru ZUŠ je určené pre nadané deti v predškolskom veku. Zahŕňa plošné i priestorové výtvarné činnosti s dôrazom na spontánny detský výtvarný prejav.

Základné štúdium I. Stupeň

Prvá časť I. stupňa základného štúdia výtvarného odboru ZUŠ zodpovedá veku 7 až 10 rokov. Žiaci sú prijímaní na štúdium na základe absolvovania prípravného štúdia alebo na základe prijímacej skúšky. Osvojujú si základné procesy, prostriedky a techniky výtvarných disciplín. Štúdium zahŕňa kreslenie, maľovanie, grafiku, modelovanie, priestorové a akčné vytváranie i zoznamovanie s multimédiami; primerane veku (prevažne formou výtvarnej

interpretácie) je žiakom sprístupňované historické i novodobé umenie.

Druhá časť I. stupňa základného štúdia výtvarného odboru ZUŠ zodpovedá veku 11 až 15 rokov. Žiaci sú prijímaní na štúdium na základe absolvovania prvej časti I. stupňa základného štúdia alebo na základe prijímacej skúšky. Štúdium obsahuje kreslenie, maľovanie, grafiku, modelovanie, fotografiu, dizajn, elektronické médiá, priestorové vytváranie, akčné vytváranie, základy z architektonicko-priestorového vytvárania, video a animáciu – proporcionalitu jednotlivých zložiek volí učiteľ na základe podmienok školy a profilácie žiakov v súlade so ŠkVP. Žiaci sa oboznamujú s dejinami umenia, s novodobými i súčasnými tendenciami.

PRÍPRAVNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	**18**	
Stupeň štúdia	Prípravné štúdium	
Študijné zameranie	**výtvarný odbor ZUŠ, výtvarná výchova**	
Vek	nadané deti vo veku pred plnením povinnej školskej dochádzky	
Dĺžka štúdia	1 alebo 2 roky	
Počet žiakov v skupine	5 – 8	
Ročník:	1.	2.
Počet hodín týždenne	2 x 45 minút (1x týždenne)	
Spolu vyučovacích hodín týždenne:	2	2
Spolu vyučovacích hodín ročne:	66	66
Charakteristika vyučovania:	Vyučovanie prostredníctvom výtvarných činností žiaka; je organizované formou hravých výtvarných činností sprostredkujúcich poznávanie jednoduchých výrazových prostriedkov, technických postupov a materiálov v spojení so spontánnym sebavyjadrovaním.	
Absolvovanie štúdia	Prípravné štúdium výtvarného odboru ZUŠ sa ukončuje výstavou prác.	

I. STUPEŇ – ZÁKLADNÉ ŠTÚDIUM

Učebný plán číslo	**19**			
Stupeň štúdia	Prvá časť I. stupňa základného štúdia			
Študijné zameranie	**výtvarná tvorba**			
Odporúčaný vek	7 až 10 rokov			
Dĺžka štúdia	najviac 4 roky			
Počet žiakov v skupine	6 - 10			
Stupeň vzdelávania	**primárne umelecké vzdelávanie**			
Ročník:	1.	2.	3.	4.
Počet hodín týždenne	3 x 45 minút (1x týždenne) *			
Spolu vyučovacích hodín týždenne:	3*	3	3	3
Spolu vyučovacích hodín ročne:	99 (66)*	99	99	99
Charakteristika vyučovania:	Vyučovanie prostredníctvom výtvarných činností žiaka je orientované na experimentovanie (materiálno-technické, s vyjadrovacími prostriedkami), uplatnenie jeho fantázie a predstavivosti, na prekonávanie schém zobrazovania a myslenia a na podporu vlastných žiakových riešení na úrovni obsahu i formy. Vo vyučovaní je zastúpené plošné a priestorové vytváranie a jednotlivé disciplíny (kresba, maľba, grafika, modelovanie, priestorové a akčné vytváranie). Primerane veku, prevažne formou výtvarnej interpretácie a rozhovorov o umení je žiakom sprístupňované historické i súčasné umenie.			
Absolvovanie štúdia	Prvá časť I. stupňa základného štúdia sa ukončuje vystavenou záverečnou prácou.			

* Poznámka: V prvom ročníku je možné znížiť hodinovú dotáciu z troch na dve vyučovacie hodiny.

Učebný plán číslo	**20**				
Stupeň štúdia	Druhá časť I. stupňa základného štúdia				
Študijné zameranie	**výtvarná tvorba**				
Odporúčaný vek	11 až 15 rokov				
Dĺžka štúdia	najviac 5 rokov				
Počet žiakov v skupine	6 - 10				
Stupeň vzdelávania	**nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie**				
Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodín týždenne	3 x 45 minút (1x týždenne)				
Spolu vyučovacích hodín týždenne:	3	3	3	3	3
Spolu vyučovacích hodín ročne:	99	99	99	99	99
Charakteristika vyučovania:	Vyučovanie prostredníctvom činností žiaka. Je orientované na experimentovanie s technikami, materiálmi, vyjadrovacími prostriedkami i témami, formou vecných, aspektových a analyticko-syntetických štúdií, ktoré vyúsťujú do samostatnej operatívnosti tvorby žiaka (jeho vlastných tvorivých riešení). Vo vyučovaní je zastúpené plošné a priestorové vytváranie a jednotlivé disciplíny (kresba, maľba, grafika, dekoratívne činnosti, modelovanie, fotografia, dizajn, elektronické médiá, priestorové vytváranie, akčné vytváranie, video a animácia) – proporcionalitu jednotlivých disciplín a činností volí učiteľ na základe podmienok školy a profilácie žiakov. Žiakom sú priebežne sprostredkované poznatky o súčasnom výtvarnom umení, dizajne a architektúre.				
Absolvovanie štúdia	Druhá časť I. stupňa základného štúdia výtvarného odboru ZUŠ sa ukončuje vystavenou záverečnou prácou alebo kolekciou prác.				